

2740-5.

236.

~~3149~~

2 Texe

N. 337

Въ именъ Россійскихъ Импер. и Импер.
Св. Синодальныхъ Высочайшаго
Исключительнаго. Внѣш. и Коль. Синод.
молва и Синод. Синодальныхъ 20 6927.

234

Иже подобнаго Кестора, в листе
141. начинае тия продолжение его
пренос. иль вестнось.
Вопросе Анисае Никольскаго.

Полу саво Крвѣна.

Булзюкь къ Радзюв

Леттоттисеуѣ

И

III

III

И понаголапрѣи;

Роттоттисеуѣ

Рукоттисеуѣ принадежнѣ бѣдѣи
московскѣ дѣлѣи дѣлѣи.

... оуѣсть вѣрменныи лѣтъ черноризца фео
сѣва манастира печерскаго ѿкъда естъ пошла
русская земля несповни по чала

З

Лапа ппх.

Повѣсть вѣременнѣиѣтъ. ѿ рѣки ѿца ѿ до сѣв
манастѣра патѣрьскаго. ѿиѣдѣ пошларѣсѣ
земля. кѣ товнѣи поѣа прѣвоѣсна жиѣи. сѣна
чѣмѣ повѣсть сѣю. по по топе. г. ѣснѣно ѣвн.
Рах делнша землю. сѣ. хѣ. аѣ. иѣсавѣсто кѣ
симови. персѣ да. ва прѣ. до иѣ до иѣи кѣа. вѣдолготѣ
иѣширотѣ. иѣ до иѣро. ѣрѣа. иѣко жѣрѣи ѿвѣсто кѣа. да
жѣи до полѣдѣнѣа. иѣ сѣрѣа. иѣ ми дѣа. иѣ ѣфратѣрѣка.
иѣ вѣвилонѣ. кѣорѣдѣна. аѣ сѣрѣа. иѣ мѣсо поѣа миѣа. аѣ рѣкѣа
сѣтарѣи шѣа. ѣлѣмѣи сѣ. иѣни. рѣкѣа сѣла на аѣ. кѣвѣли. кѣ
лѣгѣни. фѣи кѣа вѣсѣа. : . **Х**амовѣи жѣсѣа полѣдѣнѣна аѣ
часть. ѣгѣпѣтѣ ѣфѣи ѿпѣа. при лѣжѣи ѣи ѣа кѣи ѣнѣ домѣ.
аѣ рѣгѣа жѣи ѣфѣи ѿпѣа. иѣхѣна жѣи сѣхѣдѣи тѣрѣсѣа ѣфѣи
ѿпѣсѣка аѣ. ѣрѣмѣна тѣкѣвѣиѣа. на вѣсто кѣа фѣи вѣлѣи прѣ
лѣжѣи. да жѣи кѣо кѣрѣи иѣи. марѣиѣа. сѣрѣи тѣвѣли вѣи.
иѣ ми дѣа. ма сѣрѣа. ма вѣри тѣа иѣа. прѣоѣи вѣсѣи ѣи ѣа
дѣи рѣ. сѣи ѣи мѣа жѣи кѣо вѣсто кѣомѣ. иѣ ма тѣа кѣи лѣи кѣи ѣо.
па мѣа фѣи лѣи ѣо. пи сѣи дѣи ѣо. мо сѣи ѣо. лѣвѣа ѿиѣи ѣо. фѣи рѣгѣи ѣо.
ка ма лѣи ѣо. ли кѣи ѣо. кѣа рѣи ѣо. лѣвѣи ѣо. ма сѣи ѣо. тѣро ѣа дѣ. сѣо ли
ѣѣдѣ. вѣи фѣи ѣи ѣо. сѣа рѣи ѣо. фѣи рѣгѣи ѣо. иѣ ѿсѣтѣро вѣа кѣи
иѣ ма тѣа. сѣа рѣи ѣо. кѣи рѣи тѣа. кѣвѣи рѣа. иѣи рѣи сѣвѣи ѿиѣнѣ. ѣо вѣ
мѣи ѣи ѣи лѣа. **А**фѣи ѣи жѣи полѣно ѣи на аѣсѣтѣа на аѣ. иѣ ѣа
пѣа на аѣ. ми дѣа. ѿвѣлѣиѣа. аѣ рѣмѣиѣа ма ла аѣ. иѣ вѣли кѣа аѣ.
ка па дѣи кѣиѣа. фѣи фѣа лѣгѣи. га лаѣиѣа. кѣо лѣхѣи сѣ. вѣсѣи ѣи ѣи.

шипи дѣрѣви. сарматіи. плавріанскѣ фіа. ифра
 чимакси доніа. далматіа. малоси. феласіа. лоікріа.
 пеленіа. та жѣ иполопонисѣ наречѣнѣ. аркаа. ипироні.
 та. илѣриисѣ. словѣнѣ. лѣхитіа. андріакіа. анрѣ.
 апиніска пѣчина. и мартѣ жѣ и ѿстровѣ. сииселію.
 ѿвиро донѣ. хисѣна. лѣзвона. ісѣ фирина. хаісѣн фа
 ксѣ фалиніа. и факсинѣ. ісѣрксѣ. и частѣ в сѣисо мѣра
 нѣ. и на рицѣ лѣмѣ ѿнію. и рѣсѣ и пирѣ и пѣсѣ и цѣю.
 межи мѣдѣ и вавилономѣ. до понтѣскаго морѣа
 польнощныа страны. дѣна и днѣпрѣ. и сѣавкласіи
 скіа горы. ісѣрксѣ. оуѣгорьскіа. и ѿпѣдада жѣ и до днѣ
 прѣ. и прочѣ лѣриисѣ. дѣсна и пріиѣ. двина. волховѣ.
 волга. и жѣ и дѣпѣна вѣстоісѣ. в частѣ сѣимовѣ. вѣ
 афѣповѣ жѣ частѣ. сѣдитѣ рѣ. и чѣю и в сѣнахѣ и цѣи.
 мѣра. мѣрома вѣ. морѣа. хаволоцѣсѣа чѣдѣ. пермѣ.
 пѣчѣра. тамѣ. липѣва. химѣгола. ісѣорсѣ. сѣ. бѣгола. либѣ.
 лѣховѣ жѣ и прѣси. и чѣю прісѣдаѣтѣ кѣ морю. вѣрѣжѣсѣо
 мѣ. посѣмѣ жѣ морю прісѣдаѣтѣ вѣ вѣрахи. сѣ. мѣковѣ
 сѣпоісѣ при дѣ. вѣласимовѣ. по ісѣмѣ жѣ морю сѣдаѣтѣ.
 ісѣпапа дѣ. до хѣмліа. ісѣсѣ. до воложѣскѣ. **А** фѣпо
 вѣ о ісѣолѣ. но ісѣовѣ лѣрахи. сѣвѣи. оуѣрманѣ. галитанѣ. нѣ
 мѣи. ісѣорлѣхи. вѣнідици. фѣраговѣ. и прочѣ и прісѣда
 тѣ кѣ польдѣнію. сѣосѣдаѣтѣ сѣплемѣнемѣ хѣамовымѣ.
 сѣимѣ жѣ. хѣамѣ. и афѣпѣ. роздѣливѣшѣ хѣмлю. и жѣрѣ

[illegible]

лестни жє словєхъ не хорватѣхъ блїи и сербѣ и хорватѣ
коуломъ бѣунаше дши мѣна словѣхъ на дѣла не скѣ
и сѣдши мѣхъ и насилаше имъ словѣхъ неже ѿ нї
пришеше сѣдоша на вѣстїи и прохваша лахове а ѿ
тѣхъ лахове прохваша поланѣ лахове дръхїи
тїи и нїи махаше не и нїи поморанѣ такїи же сло
вѣхъ не пришеше сѣдоша поднепрѣ и на рїсошїа поланѣ
не а дръхїи дръвланѣ хансѣ сѣдоша влєсѣхъ а дръ
хїи сѣдоша межїи прїпѣтїю и двиню и на рїсоша
сѣ дръгвїи и нїи сѣдоша на двинѣ и на рїсошїа
полочанѣ рїкѣ радїи же печетѣхъ водвїнѣ и менѣ
мыполотїа ѿ сѣла прохваше полочанѣ словѣхъ неже
сѣдоша ѿ колоу херань мерѣ и прохваша сѣвои
и менѣ мѣ и со дѣлаша городѣ и на рїсошїа новы го
рѣ дѣхъ. **И** дръхїи сѣдоша поднепрѣ и по сѣмїи
и пєвалѣ и на рїсошїа сѣхъ веро и такоразѣ дѣла
словѣхъ нескїи нахѣхъ тѣмъ же и прохваша грамо
та поланѣхъ же живѣимъ ѿ сѣвохъ по горамъ сїмъ
и бѣхъ тѣхъ и хвѣрегъ во грекѣ и хвѣрегъ поднепрѣ
и верхъ днє праволокѣ до лѣво тїи и по лѣво тїи вни
ти вѣхъ и лѣмѣхъ ѿхѣровеликоѣ и хнїго же ѿхѣрѣ по
тѣхъ тѣхъ во лхове и втѣхъ тѣхъ вѣхъ ѿхѣровеликоѣ не
во и того ѿхѣравни дѣхъ тѣхъ вѣхъ в морє вѣрегъ
скоѣ и по томъ морю вни ти да же и дорима.

а ѿ рїма прїи ти по томъ же морю коу рїогра дѣхъ
городѣхъ по томъ морє внє же тѣхъ тѣхъ днѣхъ прѣхъ
днѣхъ прѣхъ по тѣхъ тѣхъ во коу вѣхъ саго лѣхъ и по тѣхъ
тѣхъ на полѣ днѣхъ а дѣхъ и на сѣ того же лѣхъ са по тѣхъ тѣхъ
и дѣхъ на полѣ нѣхъ и вни дѣхъ тѣхъ в морє вѣрегъ
и сѣ того же лѣхъ са по тѣхъ тѣхъ во лѣхъ на вѣхъ тѣхъ и втѣхъ
тѣхъ тѣхъ жєхъ в морєхъ вали мѣхъ скоѣ тѣхъ мѣхъ и
хрѣхъ сїмо жєхъ тѣхъ тѣхъ и по во лѣхъ вѣхъ болгарѣхъ и вѣхъ вѣхъ
ли сѣхъ и на вѣхъ тѣхъ до и тїи в жєхъ вѣхъ сїмохъ а по дѣхъ
и вѣхъ вѣхъ и хвѣрегъ и дорима ѿ рїма же и до пле
мїи хамова а днѣхъ прѣхъ по тѣхъ тѣхъ в по нѣхъ скоѣ мо
рѣ прѣхъ мїи жєхъ вѣхъ и жєхъ морєхъ словѣхъ тѣхъ скоѣ по
нѣхъ мѣхъ жєхъ тѣхъ тѣхъ и а днѣхъ вѣхъ вѣхъ вѣхъ тѣхъ
И ко жєхъ рїсоша а днѣхъ тѣхъ тѣхъ вѣхъ сїмохъ и прїи
ше дѣхъ шѣхъ мѣхъ вѣхъ сѣхъ нѣхъ и оу вї дѣхъ тѣхъ сїмохъ сѣхъ нѣхъ
вѣхъ хѣхъ тѣхъ тѣхъ днѣхъ прѣхъ скоѣ и вѣхъ хѣхъ тѣхъ и тїи вѣхъ
и прїи дѣхъ хѣхъ тѣхъ тѣхъ днѣхъ прѣхъ скоѣ и ѿхъ тѣхъ по и днѣхъ
днѣхъ прѣхъ горѣхъ и по прїи лѣхъ тѣхъ прїи дѣхъ и сѣхъ тѣхъ по дѣхъ горѣхъ
мїи на вѣхъ тѣхъ и вѣхъ тѣхъ вѣхъ хѣхъ тѣхъ прїи рѣхъ тѣхъ сѣхъ вѣхъ мѣхъ
снїи мѣхъ оу чнїи сѣхъ мѣхъ вї днѣхъ тѣхъ мїи горѣхъ сїа и ко на сїи го
рѣхъ вѣхъ сїа тѣхъ бѣхъ тѣхъ тѣхъ а и мѣхъ тѣхъ гѣхъ вѣхъ мїи сѣхъ бѣхъ
тїи и црїкѣхъ мїи многїи и мѣхъ тѣхъ гѣхъ вѣхъ вѣхъ мїи тїи и вѣхъ
на горѣхъ и вѣхъ гѣхъ и по сѣхъ тѣхъ вѣхъ крїхъ тѣхъ. **И** по мо лїи сѣхъ
и сѣхъ бѣхъ и сѣхъ хѣхъ горѣхъ сїа и дѣхъ жєхъ по сѣхъ тѣхъ снѣхъ вѣхъ.

[illegible]

Гашеѡколоградальсь. и боръ великѡ. и бахъ ло
 ващеу вѣрь. бахъ тѣмъ дриисмыслени. и на рица
 хъ саполани. ѡни съ тѣ полани кѣ въи до сего дни.
 и ни ижене вѣдѣще глахъ. тако кѣи естъ перевоуникѡ
 былѡ. оу кѣи ка бо баши перевоу бы пога. со ѡмо е
 стороны днѣпра. тѣмъ глахъ на перевоу на кѣ въ.
Аще бо бы перевоуникѡ кѣи. то не бы ходоу ко црѣю
 градѣ. но сѣи кѣи жаше вродѣ своѣмъ. и пришеи шѣмъ
 кѣ црѣю не свѣмъ. но по кмоу сѣмъ вѣмъ. тако же
 сѣахъ ю тѣ. тако великѡ чѣ прѣи аль естъ ѡ црѣи
 торо мѣ не вѣмъ. и прѣи кторомъ приходи црѣи. и дѣ
 шѣмъ хъ аса. и прѣи дѣкѣ на ѣви. и полюбимъ
 сто. и сѣи бѣи горо доу кѣ малѡ. и хото шѣсѣ сѣи сѣи
 домѣ своѣмъ. и не даша ѣмъ тѣ велихъ живѣи и.
 ѣ же и до нѣ. на ри чю тѣ дѣ на и цн. горо ди цѣи кѣ въ
 цѣ. кѣи ю же прише дшю вѣ своѣи гра кѣи въ. и тѣхъ ко
 нча животѣ своѣи. и бѣра тѣхъ егѣи цѣи кѣи хори вѣи сѣи стра
 и хъ тѣ бѣдѣ. тѣхъ скончаша сѣ. и по сѣи бѣра тѣи по ча
 шѣ дѣржа ти. рѣи хъ кѣи на жѣнѣ сѣ по лѣ. а вѣ дѣрѣвѣ своѣ.
 а дѣрѣвѣи чѣи своѣ. а словѣни своѣ вно вѣ горо дѣ. а дѣрѣ
 го ѣ на по лотѣ. и же по лотанѣ. ѡни хъ же и сѣи рѣи чѣи сѣи а
 на вѣрхъ колгѣ. и на вѣрхъ дѣви нѣ. и на вѣрхъ днѣпра.
 и хъ же гра естъ смоленскѣ. **Н**оу бо сѣ дѣ тѣхъ крикичи.
 та же сѣ вѣра ѡни хъ. на бѣлѣ ѡу рѣи сѣи дѣи рѣи вѣсѣ. а на

ростове ѿхеремеѣ. а клицини ѿхересе дѣмѣра.
а по ѿцѣ брѣгѣ. тече пѣвѣ волгѣ. а хъисвой. мѣро
ма. чѣре меси. своей хъикъ. мордѣасвой хъикъ.
се бо по исмо словѣньскіи хъикъ вѣрси. полане де
ревлане. новгородци. полочане. дрегвичи. сѣвѣро
бѣжне хъанісе дѣлѣ повѣгѣ. послѣднѣ волынци.
А сѣсѣтъ и ний хъици. иже данѣ даю тѣрѣси. чю.
вѣсь. мѣра. мѣро ма. чѣре меси. морѣа. пѣтера.
гамѣ. литѣа. хъимѣ. бѣгола. корѣ. нѣро ма. ливѣсѣ
тѣсвой хъи. **Н** мѣцѣ ѿ колѣна афѣтова. иже
живѣтъ на спрѣнѣ полѣнощны. словѣньскіе хъега
хъикъ а ко жерисохомѣ. живѣщимѣ ма дѣнай.
пріидоша ѿ сѣсѣ хъерикше ѿ казарѣ. рекомни болгари.
и сѣдоша по дѣна еви. и насѣлници словѣномѣ быша.
по сѣмѣ пріидоша ѿ гребѣліи. и сѣднѣша землю сло
вѣньскѣ. прогнавшѣ волюхѣ. иже бѣша прѣже. прі
тали землю словѣньскѣ. сѣи бо ѿ гребѣ почаша быти прі
и ра клии цри. **И** же ходиша на хъоу роуцѣ ра перѣскаго.
вси же вѣремена быша ѿ брѣ. иже во бѣваша на црѣ и ра
клиа. и мало бѣго на ша. сѣи же ѿ брѣи во бѣваша на сло
вѣньскѣ. и примѣчиша дѣлѣ бѣисѣщаа словѣньскѣ.
и на силѣ тѣвоу хъу жѣна ма дѣлѣ бѣскѣмѣ. аще по
бѣхати бѣше ѿ брѣи. не даваше вѣ прачини конані
бола. **Н** овѣлаше вѣ прачи. г. или. д. или. е. жѣнѣ

вѣла. г. и повѣсти ѿ брѣи. и пакомѣ хъа дѣлѣ
бѣи. бѣхъ бо ѿ брѣи. тѣло ма велици. а оу. мо ма гора. и
и по прѣбѣ а бѣгѣ и по мроша вѣси. и не ѿспайни сѣ динѣ.
ѿ брѣи. и сѣтъ прітѣа вѣрси. и до сѣго днѣ. погибоша
а ки ѿ брѣи. и хъжѣнѣ сѣтъ племенни и насѣ дѣо. **П**осѣ бо
пріидоша пѣченѣ. бѣзи. и пакий доша ѿ гребѣ ми мо кѣсѣ.
послѣ же пріидѣ полѣ^{но} ма живѣщимѣ ѿ сѣбѣ.

А ко жерисохомѣ ѿ роу дѣ словѣньскіе хъици. на
рекоша сѣа полане. а дѣревлане ѿ словѣньскѣ жѣна реко
ша дѣревлане. ра димичи бо и вѣтичи ѿ лаховѣ. бѣ
сѣа бо. вѣ. бра та. ра димѣ. а дѣрѣгѣи бѣако. и пріише. вѣ
до сѣа. ра димѣ. на сѣю. и проукаша ра димичи. а вѣ
тичи сѣроу домѣсвой ма сѣ дѣ по ѿрѣ. ѿ него проука
ша вѣтичи. и живѣхъ во мирѣ. полане дѣревлане.
и сѣ вѣроу ра димичи. и вѣтичи. и хъорѣати. и дѣлѣ
бѣи живѣхъ повѣгѣ. а оу. лѣ. тѣ вѣрци сѣ дѣхъ повѣгѣ.
и по днѣ прѣ. ѿ лии до мора. и сѣтъ градни хъи до сѣ
го днѣ. и хъова хъсѣ ѿ гребѣ велика а сѣсѣфѣ. **Н** ма
хъи тѣ бо ѿ бѣи чѣи сѣвой. и хъа конѣ ѿ цѣсвой и прѣдѣніа.
ко жѣ он ра вѣ. полане бо ѿ бѣи ѿ бѣи чѣи ѿ цѣсвой и ма
хъи тѣ кроу токъ. сѣтъ дѣнѣи сѣкоу хъамѣ. и мѣ прѣмѣ.
и сѣноу хъи коу вѣ кроу ма. и кѣ дѣ вѣрѣ велико сѣтъ дѣнѣ
и мѣцѣ. и брачнѣи ѿ бѣи чѣи и ма хъ. не хъо жа хъжѣни
по не вѣ сѣтъ хъоу пріво жа хъ вѣчѣрѣ. а оу. прѣпріи но ша хъ

[illegible]

ѡнъ: **З**аконъ бо ꙗкоже пириѡнъ гл҃емъ и въ рахъ и въ сирѣ
 вѣици иже ѡпредѣла въ показаніѣмъ и бл҃гоутѣиѣмъ
 ма саниа двѣ и ни въина пьюще ни бл҃вдѣи творѡще
 ни коѣиже словѣи творѡще. **с**традаѣи многа и бо
 пахѣи прележащимъ зѣкимъ и ндиѡмъ бо ꙗкоже ии створѣ
 иицѣмъ. сѣвернотворѡщи. гнѣвливипачѣи стѣства
 вѣи трѣи. биши же странѣи. чл҃вѣи на двѣи. странѣ
 стѣвѡщи но ꙗкоже въ рахъ. пахѣи же на двѣи. закопѣи. ѣи перже
 законъ хл҃ѣи. ѣи въ вавилонѣи. мѣи припойма
 ти. собратѣи на двѣи. бл҃вдѣи ти. но ꙗкоже въ рахъ. и бо
 стѣвѡи. ѣи въ сѣи. ѣи на двѣи. ѣи на двѣи. ѣи на двѣи
 юще. акъ ѡище. да лѣи стѣвѡи. своѣи бл҃вдѣи. ии
 же законъ гилиѡи. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
Амъ же скаа двѣи. лѣи творѣи. но любѣи. творѣи. ѣи
 кохощѣи. не воу. держимъ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 ни въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 рысѣи. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 владѣи. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 влѣи. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 мѣи. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 ноу. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 мау. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 ноу. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.
 ии въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии. ѣи въ ии.

законъ короу еимъ творжество. и велико пражнество
верематъ мѣмнать. ѿны чѣншимъ въ оутро
бѣ. и пакрагъ тѣмъ ѿсудъ вси. во время хо
таши мироу дити. аще родителѣмъ проча погубятъ.
аще ли двѣ сѣмъ польпохъ думать. и прилѣжно во
спитаютъ. тако же и прїианнѣ. половци законъ др
жати ѿцѣ своей. кровь проливати. **Н**ахъ валащѣ
ѿ сѣмъ. и на двѣ мртвѣ чинѣ. и в сѣмъ потѣ. хоме
къ. и не ѿ солъ и поймаютъ мачехи своѣ. и а провѣ.
и иныѣ ѿбѣ чла ѿцѣ своей. **Н**омъ хрїиане елико х
мль. и же въ брѣхъ ѿбѣ стѣхъ прїианнѣ. и въ единокрїе
ниѣ. во единѣхъ брѣхъ. законъ имъ единѣхъ. еда елико
въ хрїианомъ. въ хрїианомъ. **П**оси же
лѣтѣ. по мртвѣ брата ни сѣмъ бѣша. ѿбѣ и дити дѣ
вѣми. и иныѣ ми ѿ колѣны ми. на и доша а кохаріе
даща а на горѣ снѣхъ. влѣсѣ. и рекоша кохаріи плаати
и пенамъ данъ. хъ мавше по лане. и в даща ѿ дѣ
ма мѣчъ. **В**несоша кохаріи сѣмъ хомъ и старе
шинамъ своей. и рѣша имъ. сѣмъ а ле хомъ данъ но
въ. ѿни жерѣша имъ ѿ кѣдъ. ѿни жерѣша влѣ
сѣхъ на горѣ. на днѣ прѣскою рекою. и чѣмъ ѿ пѣдѣ
ли. ѿни же по кахъ мѣчъ. и рѣша старци кохаріи
не добра даны кнѣ. мѣ дои кахъ мѣчъ ѿ рѣжѣмъ.
ѿдиноу страноу рекоша сѣмъ. а сѣмъ рѣжѣмъ ѿ

юдѣ ѿстро. рекоша мѣчѣ сѣмъ имъ на на
данъ. и на иныѣ странѣ. сѣмъ ѿбѣ сѣмъ. не ѿ сво
вола рекоша. но ѿбѣ жниахъ воленіа. **И**кой при
фараѿнѣ црїи егѣпетѣ стѣмъ. егѣ при вѣ доша
моисѣа прѣ фараѿна. и рекоша старци фараѿни.
сѣмъ хомѣ стѣмъ и ни ѿбѣ стѣмъ егѣпетѣ сѣмъ. тако
же и бѣ. погубоша ѿ егѣпѣтѣ мѣмъ ѿ сѣмъ. а прѣ
сѣмъ шарѣмъ по сѣмъ. та кой сѣмъ. а. владѣша
а после днѣ сѣмъ мѣмъ владѣхъ. тако же и бѣ. владѣ
хъ мѣмъ кохаріи рѣхъ и кнѣхъ и до днѣ сѣмъ.
Влѣ. **Б**. п. **З**. и ни сѣмъ. и. **Н**ачеишъ мѣхъ
црїи влати. и на чѣмъ рѣхъ ватисарѣска хѣмъ.
ѿ сѣмъ боу вѣдѣхъ. тако прѣ сѣмъ црїи при хѣ
днѣ сѣмъ на црѣгѣ. тако же и пише пѣмъ влѣмъ пописа
ни и грѣсѣмъ. пѣмъ же ѿ сѣмъ почне мѣхъ и числа
положимъ. тако ѿ а дама до попопа. **Л**. **Б**. **С**.
М. **Б**. а ѿ попопа до авраама. **Л**. **Б**. **П**. **В**. ѿ авра
ама до исхожѣніа мѣмъ ѿ сѣмъ. **Л**. **Б**. **У**. **Л**. а исхо
жѣніа мѣмъ ѿ сѣмъ до дѣда. **Л**. **Б**. **Х**. **А**. а ѿ дѣда
и ѿ начала црїи сѣмъ до александра. и до плѣнѣніа и ерѣ
сѣмъ мова. **Л**. **Б**. **У**. **М**. **И**. а плѣнѣніа до александра.
Л. **Б**. **П**. **И**. **Г**. а ѿ александра до хѣмъ ро жѣстѣмъ. **Л**. **Б**.
П. **Л**. **Г**. а ѿ хѣмъ ро жѣстѣмъ до конѣ стѣмъ пѣмъ.
Л. **Б**. **П**. **И**. **Г**. ѿ конѣ стѣмъ пѣмъ до мѣхъ и ала сѣмъ.

лѣ. ф. м. в. аперваго лѣта михайла сего. до а.
го лѣта ѿ лгарьскаго кнѣзя. лѣ. кѣ. а ѿ перваго
лѣта ѿ лгова. понеже сѣдѣ въ сѣвѣ до а. лѣта
и горѣва. лѣ. лѣ. аперваго лѣта и горѣва до а. лѣ
та сѣтѣ послава. лѣ. пѣ. аперваго лѣта сѣтѣ посла
ва. до а. лѣта и арополѣ. лѣ. кѣ. и арополѣ
кнѣжи лѣ. и. а володимѣрѣ кнѣжи лѣ. лѣ. а аро
славы кнѣжи лѣ. м. тѣ мѣже ѿ смѣртѣи сѣтѣ сла
ва. до смѣртѣи и арослава. лѣ. пѣ. а ѿ смѣртѣи и аро
слава. до смѣртѣи сѣтѣ полѣ. лѣ. з. нѣмѣна
прежне въхурашимсѣ. и сѣкаже мѣху сѣху дѣ
тава лѣта сѣ. иакоже преже почали бѣхѣ хомѣ. а.
рече тѣмѣ михайла. и положимѣ тѣ сѣла. **Р** лѣ. з.
пѣ. з. а. **В** лѣ. з. пѣ. з. в. **Р** лѣ. з. пѣ. з. г. **Р** лѣ.
з. пѣ. з. д. **Р** лѣ. з. пѣ. з. е. **В** лѣ. з. пѣ. з. з.
Михайлы цѣрь и зѣде свой. брегѣмѣ. и морѣмѣ.
на болгарѣ. **Б**олгарѣ же оуви дѣвше. нѣмѣго
ша сѣта и прѣтѣи вѣ. кѣртѣи тѣи прѣсиша. и по ко
ри тѣи сѣа грѣкомѣ. цѣрь же кѣртѣи кнѣхѣ. и бѣоу рѣ
всѣ. и мирѣ сѣтѣвори сѣ болгарѣ. **Р** лѣ. з. пѣ.
з. з. **И**ма хѣданѣ варахѣ и хаморѣ. вѣху дѣна
сѣвѣнѣ. на мѣрахѣ. и на вѣсѣ кѣрѣвичѣхѣ. а ко хѣ
рѣи махѣ на полѣхѣ. и на сѣвѣрѣ. и на вѣа тѣи хѣхѣ.
и махѣ побѣлѣи вѣ вѣцѣи ѿ дѣма. **ри**

Р лѣ. з. пѣ. з. и. **Р** лѣ. з. пѣ. з. **В** лѣ. з. пѣ. з. **В**ы
гнаша варахѣхѣ хаморѣи нѣдаша и дѣани. и почали
сѣми в сѣбѣ володѣти. и нѣ вѣ вѣи прѣвѣдѣ. и нѣ
сѣташа роунаро. и бѣиша вѣи оу сѣбѣи. вѣсѣ вѣа тѣи по
чили сѣми на сѣ. и рѣиша сѣми в сѣбѣ. по ищѣмѣ сѣ
бѣ кнѣхѣ. и же вѣ володѣхѣ на мѣи. и ра дѣи лѣ по прѣвѣ.
и идоша хаморѣи вараго мѣ кѣрѣси. сѣи сѣбѣ оу тѣи хѣ
хѣ сѣ варахѣ рѣ. иако сѣ дѣрѣхѣ и ихѣ вѣи сѣвѣ. дѣрѣхѣ и
же оу рѣи мѣи. и нѣ глѣнѣ. дѣрѣхѣ и. и гѣи пѣ. та кой сѣ
рѣиша рѣи. тѣи. и сѣловѣнѣ. и кѣрѣи вѣи. и вѣи. хѣмла на
шавѣи кѣи ѿ бѣи на. а на ра дѣи вѣи нѣ. тѣ. дѣа по и дѣи
тѣи оу нѣи кнѣжи пѣи вѣолодѣти. **И**и зѣраша. тѣ. сѣ ра
тѣа сѣро дѣи сѣ кой мѣи. и по иша по сѣбѣ в сѣу рѣ. и при
и доша кѣ сѣловѣнѣ мѣи зѣ прѣво сѣ. и сѣрѣиша го рола до
гѣ. и сѣ дѣ в лѣа до хѣ сѣ тѣи рѣи рѣи кѣ. а дѣрѣи гѣи сѣи
оу сѣна бѣи лѣ ѿ хѣрѣ. а прѣтѣи тѣи прѣвѣ орѣ вѣи хѣ борѣсѣхѣ.
и ѿ тѣи варахѣ прѣхѣ сѣа рѣи сѣа хѣмла. новѣ го ро.
тѣи сѣ вѣ тѣа лѣу дѣи нѣо вѣ го ро дѣи ѿ ро дѣ варахѣ сѣа.
прѣже бѣи сѣа сѣловѣнѣ. **П**о дѣвоу же лѣ тѣи хѣ мѣи
сѣи оу сѣ. и бѣа тѣи хѣ го тѣи прѣвѣ орѣ. и прѣи в сѣю влѣстѣ
рѣи кѣ хѣ дѣи нѣ. и прѣи сѣи кой лѣ мѣю. и сѣрѣи го ро до
кѣ на вѣо лѣхо вѣомѣ. и прѣхѣ вѣи нѣо вѣ го ро дѣ. и сѣ дѣ
тѣи кнѣхѣ. ра дѣа вѣо лѣстѣи мѣи жѣ мѣи сѣо мѣи. и го
ро дѣи рѣи. ѿ вѣомѣ полѣтѣи сѣи. ѿ вѣомѣ рѣостѣи вѣ.

[illegible][illegible]

иже нѣхъ о божьмъ адръ. **С**и мѣ божьмъ преложѣ
на книга моравѣ. иже прохъ асграмота словѣ
нѣскаа. иже грамота естъ вѣрѣ. и въ болгарѣ дѣла
и сѣи. словѣномъ живѣщимъ и крѣпкимъ. и кна
земь. и ростиславъ. и сѣополкъ. и коцель. и по
слаша ко црѣю мѣхлай глѣхъ. и мѣла на ша крѣпна.
и нѣсѣмъ оучѣнѣ. иже бы на каула бѣла сѣ. и по оуч
чалъ нѣ. и прополковалъ сѣи и кнѣи. и не разумѣ
емъ ни греческомъ языкѣ. ни латиньскѣ. и ни
бо мѣи на оучатѣ. а и ни нѣко. тѣмъ же не разумѣ
мъ. бѣмъ кнѣи наго оубраха. и нѣсильи. да послѣ
пѣнѣи оучѣнѣ. иже на мѣмъ можѣтѣ сказати кнѣи
на а словеса. и разумѣи хъ. сѣсѣла црѣмъ мѣх
лай. сохъ философиѣ всѣ. и сѣска хъ мѣрѣ. и тѣ сло
вѣ нѣсѣи хъ и нѣхъ. и рѣша философи. естъ мѣ
жѣ всѣмъ и нѣмъ мѣлѣ. и сѣтѣ оучѣнѣго сѣмъ бѣра
хъ мѣи словѣ нѣсѣи хъ и нѣхъ. и ни прѣдѣла сѣи
оучѣнѣго философа. сѣи шѣ црѣ послѣ а на всѣмъ
нѣ. и колво кнѣи послѣи кнѣмъ. сѣи а своа. мѣ фѣдѣи.
и сѣсѣла нѣпина. сѣсѣла шѣ а вѣлѣ. въ сѣсѣрѣ по
слаа. и прѣи до сѣла ко црѣви. и рѣчѣи мѣ сѣ прѣсѣла
ко мнѣ словѣ нѣсѣи хъ мѣла. про сѣи оучѣнѣ
сѣбѣ. иже моглѣ быи мѣ прополковати сѣи на
кнѣи. сѣго божѣла оучѣнѣ. и оучѣнѣ мѣи сѣла црѣмъ.

14
Ста
и поидѣша во словѣ нѣсѣи хъ мѣла. и крѣпѣи сѣла.
и сѣополкъ. и коцель. сѣи мѣе прѣи шѣи мѣла сѣла
сѣсѣла лѣпи. писмѣна хъ въ ко вѣна. словѣ нѣсѣи.
и прѣло жѣи а пѣи сѣ оучѣнѣ. и рѣдѣи сѣ словѣ нѣ. и ко
сѣи шѣ а вѣлѣи а бѣжѣ. а. своимъ языкѣи сѣмъ.
Посѣмъ прѣло жѣи сѣла пѣи рѣ. и оучѣнѣи сѣ. и про
чаи кнѣи. и нѣцѣи жѣ на чѣша хъ лѣпи словѣ нѣсѣи.
и кнѣи глѣхъ. и ко нѣ до сѣпѣи тѣи и ко тѣмъ жѣи хъ
и хъ мѣ тѣи въ ко вѣ своѣ. развѣ сѣ вѣрѣи. и нѣрѣ.
и лѣтѣи нѣ попила тѣо въ писанѣи оу жѣи на крѣпѣи.
на писѣ. сѣсѣла шѣ а па паримъ сѣи. похъ лѣи тѣ
и жѣ рѣцѣи тѣи на кнѣи словѣ нѣсѣи. рѣсѣ а сѣи пра
витѣи кнѣи нѣ слово. и ко во сѣхъ а лѣпи тѣи а вѣи хъ
ци. дрѣго жѣ вѣсѣи оу глѣхъ вѣлѣи а бѣжѣ. и ко жѣ а
сѣи мѣ сѣи хъ. и вѣсѣи а тѣи. а цѣи сѣ похъ лѣи тѣ
словѣ нѣсѣи хъ грамотѣ. да вѣдѣи тѣи оу чѣнѣи оу
рѣви. до нѣ сѣи пра витѣи тѣи. и нѣ бо сѣ тѣи во лѣи а нѣ
и вѣи. и жѣ до сѣпѣи тѣи оу лѣи а нѣ. и хъ рѣи нѣи
сѣи хъ. вѣи жѣ а да бѣжѣи а послѣи шѣи тѣи оучѣнѣи. и нѣ
и рѣи нѣи тѣи на каула нѣи црѣи вѣи а нѣ. и ко жѣ вѣи на каула
мѣ фѣдѣи оучѣнѣи тѣи вѣи. и сѣсѣла нѣи жѣ во хъ рѣ
пи сѣ а во сѣла тѣи. и нѣ оучѣи тѣи вѣи болгарѣ сѣи хъ и сѣ.
а мѣ фѣдѣи оу сѣла вѣи моравѣ. посѣмъ жѣ ко цель
и нѣхъ. поставимъ фѣдѣи сѣла. вѣи лѣи на сѣла.

спїго андроника аплїа єдиногѡ ѡ. ѡ. оученїа спїго
аплїа павла: **И** фодїи же послѣди двѣ борху писца
ѡблѡ. и прѣложиставсѣа кнїгїи сполнѣи греческа
гѡхѣи ка вѣ словѣхъ нскѣхъ а. мѣхъ. наченше ѡ марта
мѣхъ. до вї. ѡ ктѣ брамѣхъ. ѡ кончавше. досто
инохъ валѣхъ вѣхъ аспѣхъ. дающѣи пакѣхъ влѣхъ.
ѡ пѣхъ мѣхъ фодїю. на сполнѣи хъ андронїковѣхъ. тѣхъ мѣхъ
же словѣхъ нскѣхъ гѡхъ нскѣхъ оучѣхъ тѣхъ єсть а. андронїкѣхъ
аплїа. вѣхъ моравѣхъ бохъ охъ дїахъ нѣхъ аплїа павла оучѣхъ тѣхъ
тѣхъ. тѣхъ бо єсть илюрихъ єхъ гѡхъ же дохъ охъ дїахъ аплїа
павла. тѣхъ бо єхъ тѣхъ а словѣхъ нскѣхъ єхъ. тѣхъ мѣхъ же и
словѣхъ нскѣхъ гѡхъ нскѣхъ оучѣхъ тѣхъ єсть павла.
ѡ него же гѡхъ нскѣхъ аплїа мѣхъ єхъ сморѣхъ. тѣхъ мѣхъ же и на мѣхъ
си оучѣхъ тѣхъ єсть павла. по не же оучѣхъ тѣхъ єсть гѡхъ нскѣхъ
и словѣхъ нскѣхъ. и по ставилѣхъ єсть єхъ пѣхъ. и на мѣхъ
спїникѣхъ вѣхъ єхъ андронїка. словѣхъ нскѣхъ гѡхъ нскѣхъ.
а словѣхъ нскѣхъ и гѡхъ нскѣхъ єхъ єхъ єхъ єхъ єхъ єхъ єхъ єхъ єхъ
рагѣхъ прохъ вѣхъ аспѣхъ єхъ. а прѣхъ єхъ єхъ а словѣхъ нскѣхъ.
а прѣхъ и по лѣхъ нскѣхъ вѣхъ аспѣхъ єхъ. а прѣхъ и по лѣхъ нскѣхъ вѣхъ аспѣхъ єхъ.
по лѣхъ мѣхъ же прохъ вѣхъ аспѣхъ єхъ. а прѣхъ и по лѣхъ нскѣхъ вѣхъ аспѣхъ єхъ.
а гѡхъ нскѣхъ словѣхъ нскѣхъ и єхъ дїахъ нскѣхъ: **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. **В** лѣхъ.
ѡ. ѡ. **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. лѣхъ ѡхъ црѣхъ на мѣхъ охъ грѣхъ на болга
рѣхъ. охъ грѣхъ же на шѣхъ вѣхъ охъ мѣхъ болгарѣхъ єхъ. плѣхъ нскѣхъ
вѣхъ. єхъ мѣхъ ѡхъ нскѣхъ же охъ вѣхъ дѣхъ вѣхъ на охъ грѣхъ кохъ рѣхъ тѣхъ нскѣхъ.

но охъ грѣхъ прѣхъ тѣхъ вѣхъ похъ дохъ а. и похъ вѣхъ дѣхъ а болгарѣхъ.
акохъ ѡхъ двѣхъ єхъ мѣхъ ѡхъ нскѣхъ вѣхъ дѣхъ рѣхъ спрѣхъ охъ вѣхъ а.
В лѣхъ. ѡ. ѡ. **И** гѡхъ рѣхъ вѣхъ вѣхъ рѣхъ аспѣхъ шѣхъ. и хѣхъ охъ аспѣхъ
похъ охъ лѣхъ. и слѣхъ шѣхъ єхъ гѡхъ. и прѣхъ вѣхъ дохъ аспѣхъ мѣхъ же нскѣхъ
ѡхъ пѣхъ скова. и мѣхъ нскѣхъ ѡхъ лѣхъ. **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. **В** лѣхъ.
ѡ. ѡ. **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. **В** лѣхъ. ѡ. ѡ. **И** дѣхъ ѡхъ лѣхъ
на грѣхъ си. и гѡхъ рѣхъ ѡхъ спѣхъ вѣхъ вѣхъ кѣхъ єхъ вѣхъ. по а мнѣхъ же єхъ тѣхъ ко
варѣхъ. и словѣхъ нскѣхъ и хѣхъ ѡхъ. и словѣхъ нскѣхъ. и грѣхъ вѣхъ тѣхъ. и мѣхъ рѣхъ.
и дѣхъ рѣхъ вѣхъ лѣхъ. и дѣхъ рѣхъ вѣхъ лѣхъ. и рѣхъ дїахъ мѣхъ тѣхъ. и по лѣхъ мѣхъ.
и єхъ вѣхъ рѣхъ. и вѣхъ тѣхъ тѣхъ. и хѣхъ рѣхъ вѣхъ лѣхъ. и дѣхъ вѣхъ лѣхъ. и пѣхъ вѣхъ
рѣхъ. а же єхъ вѣхъ тѣхъ по лѣхъ єхъ вѣхъ. сѣхъ вѣхъ сѣхъ вѣхъ а хѣхъ тѣхъ аспѣхъ грѣхъ
и вѣхъ єхъ лѣхъ єхъ вѣхъ. сѣхъ мѣхъ єхъ вѣхъ мѣхъ похъ дѣхъ ѡхъ лѣхъ єхъ на
конѣхъ. и на корѣхъ лѣхъ. и бѣхъ тѣхъ єхъ мѣхъ корѣхъ лѣхъ.
прѣхъ и дѣхъ ѡхъ црѣхъ гѡхъ. и грѣхъ цѣхъ а мѣхъ єхъ аспѣхъ. а гѡхъ рѣхъ аспѣхъ
рѣхъ а: **И** вѣхъ и дѣхъ ѡхъ лѣхъ на бѣхъ рѣхъ. и ко єхъ вѣхъ тѣхъ на чѣхъ.
и мнѣхъ охъ охъ вѣхъ и спѣхъ вѣхъ охъ тѣхъ вѣхъ. ѡхъ єхъ охъ лѣхъ гѡхъ рѣхъ аспѣхъ грѣхъ єхъ.
и рѣхъ вѣхъ шѣхъ мнѣхъ по лѣхъ тѣхъ. и по жѣхъ охъ шѣхъ црѣхъ вѣхъ. а и хѣхъ же
и мѣхъ хѣхъ плѣхъ нскѣхъ. ѡхъ вѣхъ по сѣхъ єхъ хѣхъ. дѣхъ вѣхъ гѡхъ єхъ мѣхъ тѣхъ
хѣхъ. и и нѣхъ мѣхъ же рѣхъ аспѣхъ лѣхъ. а дѣхъ вѣхъ гѡхъ вѣхъ мѣхъ тѣхъ
хѣхъ. и и на мнѣхъ охъ тѣхъ вѣхъ рѣхъ єхъ грѣхъ єхъ. єхъ лѣхъ ко же
рѣхъ тѣхъ и тѣхъ вѣхъ тѣхъ: **И** по вѣхъ лѣхъ ѡхъ лѣхъ вѣхъ єхъ мѣхъ сво
и мѣхъ ко лѣхъ сѣхъ хѣхъ дѣхъ лѣхъ. и вѣхъ охъ тѣхъ вѣхъ лѣхъ на ко лѣхъ сѣхъ
рѣхъ лѣхъ. и бѣхъ вѣхъ шѣхъ по сѣхъ єхъ вѣхъ тѣхъ. вѣхъ спѣхъ аспѣхъ рѣхъ сѣхъ по
лѣхъ. и и дѣхъ аспѣхъ гѡхъ рѣхъ. и вѣхъ дѣхъ вѣхъ грѣхъ цѣхъ и охъ бѣхъ охъ аспѣхъ.

ирѣшавъ славу коулови. непогубляи града
и мѣса по дань. тако же хощеши. и оустави оу
губоу. **И** въиже сошла мѣбрашная вино. и не прі
яго. бѣ бо оустроено соу правою. и оубо яша
са греци. и рѣшли. бѣсть оу легъ. носты и дми
трий посланъ на ны оубѣ. и заповѣда оу легъ да
ятъ на нѣ. корабль. по вѣ. гривенъ на члвкъ. а въ ко
раблѣ. мѣ. мѣжѣ. и яша са греци по се. и почаша гре
ци мира просити. да въиже во евалъ грецко ехемлі.
О легъ же мало оустъпи оу града. на чамиръ тво
ри ти соу рѣма грецки мѣ. слѣи нѣ. и оу лѣкса
ндромъ. посла к нимъ оу гра. карла. фарълоф.
вѣльмѣ да. рѣлава. и степи да. глѣи мѣ. темі
са по дань. и рѣша греци чго хощеши да мѣ
ти. и заповѣда оу легъ дава ти во емѣ. на нѣ. ко
рабль по вѣ. гривенъ на члвкъ. и по томъ да яти
оу сла да. и на рѣскіа грады. перво ена кіе въ. та же
на чѣрніговъ. на перѣна слава. на полтесісѣ. на ро
стовъ. на любѣчѣ. и на прочаа города. по темъ
бо городамъ. се да хъ вѣліцїи кнѣи. подолгомъ
сѣще. да приходоу чѣрѣ слобно е емлютъ. ели
ко хопачѣ. а иже приходоу чѣго стѣ да емлютъ
мѣ. са чинѣ на. о. мѣ. сѣць. и хлѣбѣ. и вино.
и мѣсо. и рѣбы. и оубо щемъ. и да творѣи мѣ

13
мовѣ. елико хопачѣ. и по и да чѣрѣ да емлютъ
оу чѣрѣлашего брашно. и на кори. и оужа. и парѣсѣ.
и елико на до би яша са греци. **Р**ѣ. ста цѣрѣи бо
тарѣ стѣ во есѣ. аще пріи да тѣ рѣ. бѣ. сѣ. кѣ. пли. да не ву
маютъ мѣ. са чинѣ. да хъ прѣ. пнѣ. кнѣ. слово
мѣ. свой мѣ. приходоу чѣи мѣ. рѣ. сѣ. хъ. да не тво
ра тѣ. пакостѣи кѣ. сѣ. лѣ. въ. стѣ. прѣ. на. шей. приходо
у чѣ. рѣ. да. вѣ. пнѣ. оу. стѣ. пнѣ. оу. ма. мѣ. и. по. слѣ. цѣ. рѣ.
стѣ. во. на. ше. да. и. спѣ. шѣ. и. мѣ. на. хъ. и. по. глѣ. во. хъ.
мѣ. мѣ. сѣ. чно. е. а. оу. горо. да. кѣ. въ. е. ва. и. пѣ. кнѣ. и. сѣ.
рнѣ. го. ва. и. и. спѣ. рѣ. на. сла. ва. и. про. чѣ. и. гра. ди. и. да. вѣ. хо.
да. пѣ. въ. глѣ. оу. днѣ. и. мѣ. во. ро. тѣ. со. цѣ. рѣ. въ. мѣ. же.
мѣ. бѣ. хъ. оу. рѣ. жѣ. на. мѣ. жѣ. и. да. тѣ. во. ра. тѣ. кѣ.
пѣ. оу. е. ко. же. и. мѣ. на. до. бѣ. не. платѣ. ти. мѣ. пѣ. на. и.
вѣ. мѣ. жѣ. цѣ. рѣ. жѣ. лѣ. оу. нѣ. со. оу. лѣ. ксѣ. ан. дро. мѣ. ми.
рѣ. со. тѣ. во. ри. стѣ. са. оу. лѣ. го. мѣ. и. мѣ. ше. са. по. дань.
и. ро. тѣ. хъ. хо. ди. вѣ. ше. мѣ. же. со. бо. ю. це. ло. ва. вѣ. ше. кѣ. рѣ. тѣ.
а. оу. гла. во. ди. вѣ. ше. на. ро. тѣ. и. мѣ. жѣ. е. го. по. рѣ. сѣ. ко. мѣ.
хъ. ко. нѣ. сла. ше. са. оу. рѣ. жѣ. е. мѣ. свой мѣ. и. перѣ. номъ.
бѣ. го. мѣ. свой мѣ. и. во. ло. со. мѣ. ско. тѣ. е. мѣ. бѣ. го. мѣ.
и. оу. тѣ. ве. рѣ. ди. ша. ми. рѣ. **И** рѣ. чѣ. оу. легъ. и. чѣ. не. парѣ.
сѣ. пѣ. во. ло. чѣ. нѣ. рѣ. сѣ. а. сло. вѣ. нѣ. мѣ. кро. пнѣ. нѣ. а. и. бѣ.
та. ко. и. по. вѣ. си. цѣ. и. тѣ. свой. во. вѣ. ра. тѣ. по. ка. хъ. а. по.
бѣ. да. и. по. и. да. чѣ. оу. чѣ. рѣ. гра. да. и. во. спѣ. ша. на. парѣ. сѣ. на.

колѣны. а словѣхъ не срутинныхъ. и раху раху въ прѣ-
 ирѣша словѣхъ не имемъ съ своимъ. въ полѣстниамъ
 не даны въ словѣхъ номъ прѣ. и прѣи ѡ легъкъ
 и не въ. неси сласто. и па волокъ. и ѡ вощи. и ви
 на и всакоу хорочье. и прохваша ѡ главъ цѣмъ.
 въ хъ болюдіе погани. и не въ голоси. **Въ лѣтѣ. 5.**
ѿ. 51. Въ лѣтѣ. 5. ѿ. 51. Въ лѣтѣ. 5. ѿ. 51. Въ лѣтѣ. 5. ѿ. 51.
И въ смѣху. да велика наху. да наху. да наху. да наху.
 брахомъ. **Въ лѣтѣ. 5. ѿ. 51. 4**

Посламы жиской ѿ легъ. постройти мнра.
 и положи ти рѣмѣжи рѣю и грисы. и посла ра кно
 дръгаго свещанія. быкшаго црѣпѣхъ и црѣхъ.
 лва. и александра и мѣи ѿ роду рѣскаго. и карлы.
 и не гелдъ. фарлоу. и вермѣдъ. рѣлакъ. гѣды
 рѣалдъ. и кармъ. фрелакъ. рѣаръ. актевъ. трѣ
 анъ. ли дѣфостъ. степидъ. и жѣ посланій ѿ
 лга великаго и на хрѣскаго. и ѿ всѣхъ и жѣ сѣпъ.
 по рѣкою егѣ. свѣплыхъ и великихъ и кнѣхъ. и егѣ ве
 ликихъ боярь. и вѣмѣлво и и александра. и коста
 нтинъ. великимъ ѿ бѣхъ. и самодержецемъ.
 црѣмъ греческимъ. на оудержань еи на ихъ вѣще
 нь е. ѿ многи лѣмѣжи хрѣстыанъ и рѣю. быкшо
 ю любовь. похотѣ и еи мащѣ и великихъ и кнѣхъ.
 и по повелѣнію. ѿ всѣхъ и жѣ сѣпъ по рѣкою егѣ.

свѣдѣхъ рѣши насъ въ плѣтъ болѣимъ хъ же
ѡбъ боудержати. и хъ вѣстипи паисъ любовь.
бѣишюю межи хрѣтыанъ и рѣю. многа жъ право
свѣдѣхомъ. нѣмъ почью простъ словесѣнъ. и писані
ѣмъ и сѣмъ твою твердою кленше сѣмъ рѣ же мъ
своемъ. паисъ ю любовь оудержити и хъ вѣстипи
пи. повѣрей по законъ нашѣмъ свѣтъ. ꙗко по не
же мѣ сѣмъ мали. ѡбъ же ѣи въ рѣи ѡ любви. главы
паисовѣа. по первомъ оудѣ словѣ. а доу миримъ сѣ
сѣмъ и грѣсѣ. а долюбимъ другъ друга ѡ всѣа дѣла
и хъ воленіа. и не вѣдадимъ елико насѣи хъ воленіе
бѣиши ѡ сѣмъ. по дѣрѣи оу насѣи свѣтъ плѣхъ.
ни какомъ. по блахъ и ливинѣ. по дѣмъ сѣ
ѣлико по силѣ насѣи оухраненіе прочѣи. и всѣгда ѡ
сѣмъ и грѣси. и сповѣданіе мѣ и писаніе мѣ
со сѣмъ твою. и хъ вѣщае мѣ ю любовь и превра
тнѣ. и не постыжимъ. ꙗко же и въ грѣси.
а хъ рѣи пѣтѣ паисъ же любовь. со сѣмъ хъ мѣ насѣи
свѣтъ плѣмъ рѣсѣи мѣ. и ко вѣсѣмъ и же свѣтъ по
рѣи оу свѣтъ паисѣи хъ насѣи. не со блахъ
и не приложнѣ. всѣгда и во всѣмъ плѣ. а ѡ главѣ
и же сѣмъ ключи ты проказа. оудѣ рѣи мѣ сѣи. а
ѣлико ѡ вѣсѣмъ дѣтъ по казаніи явленнѣи мѣ
и мѣ ютъ въ вѣрно. ѡмъ плѣхъ явленнѣи. а ѣмъ же

начи въ шьнеиати въ брѣхъ. да кленетъ сѣмъ таи на
ицѣмъ неати пью въ брѣхъ. да еѣта кленетъ сѣмъ повѣре
скоѣй. въ дѣтѣхъ кахъ. такоже таи пѣсѣ со грѣш
ниѣмъ. аще кто поубѣе шь или хрѣстиани на
русинъ. или хрѣстиани на русина. да оумретъ и дѣ
же аще сопвори пѣхъ оубѣиство. аще ли оубѣжи пѣ
спвори въ и оубѣиство. да аще еѣсть домовиѣхъ.
да частъ еѣго сирѣхъ иже еѣго въ дѣтѣхъ. похаломъ да
воумѣближи и оубѣе наго. а иже на оубѣишаго
да и мѣѣтъ. полицѣмъ же прѣвѣ дѣтѣхъ похаломъ.
аще ли еѣи мови пѣхъ сопвори въ и оубѣи. оубѣе жа
въ да держитъ сѣмъ жи. да онъ да еѣта сѣмъ
да оумретъ. аще ли оубѣи пѣхъ. мѣхъ. или оубѣ
еѣтѣхъ аще мѣхъ любовосѣхъ домъ. хатѣ оубѣи еѣ
или еѣи еѣ. да да сѣмъ ли прѣхъ. сѣмъ. похаломъ
рускомъ. аще ли еѣи мови пѣхъ тако спкори въ и.
да да сѣмъ еѣликомъ же пѣхъ. да соимѣтъ сѣмъ
самъ иапорѣхъ. въ нѣхъ же ходитъ. да оѣпроцѣ
дарѣхъ ходитъ своѣю въ брѣхъ. такоже такоже
иномъ помощи еѣмъ. да прѣвѣ еѣтъ та же аѣ
полне въ хѣска еѣмъ оѣсемъ. аще оубѣи крадѣхъ оубѣ
русинъ любово оубѣи хрѣстиани на. или пакси хри
стиани на. оубѣи русина. иа тѣхъ въ дѣтѣхъ та оубѣ
иа тѣхъ. еѣта иа тѣхъ сопкори пѣхъ. оѣпогѣвѣишаго

60
 ѿполю· аще приготи псалты творили· и по
 бѣнъ въ дѣтѣ· да нѣхъ ище псалмъ его· и
 ѿхрїіанъ· и ѿрѣси· но па чѣмъ бо да воуметь
 своѣмъ погубилъ· аще вѣдасть рѣцѣской оу кра
 дѣи· да глѣтъ въ дѣтѣ· тѣмъ же оу него же въ дѣтѣ
 оу крадено· и свѣдѣтъ въ дѣтѣ ѿ дасть по е· е же
 смѣтворити· и сотвори тѣмъ прїи ти ѿ сѣмъ· а кѣ
 ѿхрїіанъ· и ли ѿрѣси мѣнїа ѿ брахмъ и скѣ
 творити· и насильствѣ коумѣ· ѿполю бо дръжнѣ
 да во сплѣтитъ прои чн· аще въ вѣрженѣ въ дѣ
 ло діа· въ тѣмъ великімъ на земли чюжю·
 и ѿбращѣ псалмъ и ѿнѣрѣсь· аще и стѣнѣ
 тѣмъ слава діа· діа· сръхломъскоймъ· ѿносла
 ти па сина земли хрїіанъскѣю· да провѣдимъ
 скѣхъ въ сѣмъ страшно мѣсто· до нѣ же прїи дѣ
 въ страшно мѣсто· а ли та ко в діа· ли ѿ
 въ рабѣ оронїа· и наго боронїа· не мо жѣ коу бо
 ронїи псалмъ ко сѣмъ тѣмъ· спотрѣжа емъ сѣ
 грѣцѣмъ то діа· мѣрѣ· до провѣдимъ скѣхъ
 нѣхъ· похорохъ· тѣмъ и сѣмъ тѣмъ сѣмъ
 грецкѣ· аще и сѣмъ тѣмъ тѣмъ же про ка хал ѿнѣ
 ской· да провѣдимъ въ сѣмъ хемлю· да про да
 ютъ рѣхломъ ѿнѣ· и аще и тѣмъ тѣмъ про да тѣ
 ѿло діа· во лѣтѣмъ мѣрѣ· да ле гѣхъ дімъ во греци·

или скуплю косолазъ. коцрвина шемъ. да пѣсти
мъ съсѣстью. продаю ерхоломъ ии. аще ли скуплю
чи пѣкомъ шоломъ ии оубѣенъ быти. шнаръ си
или ии повѣлю бо да повѣннѣ въ дѣтѣхъ по соотво
ршій. **и** прѣжреченно епитимѣю. шпѣкѣ аще по
лонаніи кѣ шоломъ странъ держимъ естъ. или шрѣ
сѣи ли шгрѣкѣ проданъ во шнъ странъ. аще шбра
ще псалірѣ сѣи. ли грѣчинъ. да вохратѣи сѣи шно
е ли сѣи ко свою споромъ. и вохратѣи сѣи кохратѣи
или мнѣ псалірѣ шно е да нѣ чела дѣи на аще на
тако же аще шратѣи псалірѣ шно е да нѣ чела дѣи на аще на
тако же да вохратѣи псалірѣ шно е да нѣ чела дѣи на аще на
на въ дѣтѣхъ цѣна е го тако же реченно естъ. тако же
е съи хотѣи по шпѣи црѣвашго. да аще въ ко екре
ма. е ли сѣи прѣи дѣтѣхъ. и хотѣи шпѣи црѣ
вашго е волю да въ дѣтѣхъ. шрѣсѣи шполо
неніи. и множайши шко е шалю бо странѣи прѣи
ши мѣхъ. и продаю мѣхъ въ хрѣианѣи. и еще
и шхрѣианѣи шполоненѣи. шко е шалю бо странѣи
прѣи хотѣи мѣхъ. сѣи продаю мѣхъ въ дѣтѣхъ.
по іс. холотѣи. и да прѣи дѣтѣхъ во грѣи. штомъ
аще оу ісра дѣи мѣхъ. чела дѣи мѣхъ. или
оу ісра дѣи мѣхъ. или по нѣи продаю мѣхъ въ дѣтѣхъ. и жало

16
ва пѣиачнѣи пѣхъ. по ісра дѣи мѣхъ. по ісра дѣи мѣхъ.
ла дѣи. да поимъ пѣхъ. и много стѣи погѣиши
чела дѣи. и жало мѣхъ. да ии пѣхъ. шбрѣи мѣхъ.
да поимъ. аще ли сѣи стѣи шнѣи. а сѣи не да сѣи
творѣи. мѣи стѣи да погѣи пѣхъ правъ сѣи.
шработѣи шбо грѣи сѣи. оу хрѣианѣи сѣи
црѣ. аще сѣи оу мрѣи пѣхъ не оу рѣи. швъ сѣи оу мѣхъ.
нѣ. шсѣи шнѣи мѣхъ. да вохратѣи шнѣи мѣхъ. и е
и мѣхъ мѣхъ. ии сѣи мѣхъ. аще ли сѣи шнѣи пѣхъ
шбражнѣи. тако въи вохратѣи оу рѣи. шнѣи оу сѣи.
и сѣи мѣхъ. да пѣи сѣи. на сѣи пѣи мѣхъ. и е сѣи.
да на сѣи дѣи. швъи мѣхъ. ии сѣи мѣхъ. шрѣи
чнѣи. хо да шнѣи грѣи оу долаюцѣи. аще шло
дѣи вохратѣи пѣхъ. да жало мѣхъ. шхрѣи мѣхъ.
сѣи мѣхъ. ии пѣхъ. да пѣи мѣхъ. ии въ шра
цѣи мѣхъ. да пѣи мѣхъ. шнѣи мѣхъ. сѣи мѣхъ. да сѣи шнѣи.
рѣи грѣи мѣхъ. ии дѣи аще шнѣи сѣи пѣи мѣхъ.
на оу шнѣи шнѣи по дѣи шнѣи быти. мѣи сѣи мѣи
хрѣианѣи рѣи. бѣи шнѣи мѣхъ. шнѣи шнѣи мѣхъ.
и кановѣи мѣхъ. шнѣи мѣхъ. да вохратѣи шнѣи мѣхъ.
шнѣи. и сѣи шнѣи. прѣи шнѣи мѣхъ. шнѣи мѣхъ.
мѣхъ. и сѣи шнѣи. шнѣи шнѣи мѣхъ. и е сѣи шнѣи.
и наго бѣи шнѣи. ии шнѣи. да сѣи шнѣи мѣхъ.
шнѣи. мѣи шнѣи. шнѣи шнѣи мѣхъ. ии шнѣи

могилѣ ѿлгова· и бѣ въ сѣлѣ тѣхъ князь ѿ него·
аг· сѣ же не дивно ꙗко ѿволюхъ воуванъ ꙗко въ кѣмъ
чародѣиство· ꙗко же бѣ и црѣи воуводѣ мѣнѣ
ѿ ново· и тѣхъ и волюхъ въ имени мѣ · ꙗполомѣ тѣ
нѣкъ · хнѣ мѣ бѣише · шестѣ въ ии поуравъ сѣю дѣ
и воурадѣи въ сѣлѣ · бесовъ сѣла чю дѣса · ѿри ма
боурише въ ви хнѣ тѣи · оу моленъ бѣ въ ѿжи
въ щѣи тѣ · сотворѣ сѣ · ѿгна въ мноу жѣ ство
ѿ мѣи · и скорѣи ии хнѣ града · ꙗко не вѣрѣ ꙗ тѣ сѣ
чѣ въ сѣмъ ѿни хъ · ꙗросѣ ты конъ сѣхъ ю ѿ бѣ хнѣ да
въ · егѣ сѣ хнѣ хъ сѣ боури тѣ ꙗко же и въ ѿнѣ ѿ
хъ юурише · и оу моленъ бѣ въ ѿнѣ · то мѣи мѣ
боури тѣ ꙗхъ ꙗно мѣ · ѿ скорѣи · и ѿ коу марѣ ·
сѣтворѣ въ мѣ дѣнь сѣ скорѣи · и поури бѣ егѣ хнѣ
мѣи · и мѣ сѣ полъ мѣрамѣренъ · поури мѣи мѣ
мѣ · и поури бѣ простѣ дѣржѣи чѣко мѣ · и хнѣ
дѣи тѣи поури бѣ хнѣ вѣхнѣи · простѣ мѣи тѣ ꙗсо
мѣи · бесѣ коу марѣ тѣ · и тѣ ꙗко и сѣ хнѣ шѣи хнѣ
дѣ сѣ скорѣи · и коу марѣ · и поуриша же ꙗко сѣи ·
ѿ лежѣи мѣи на тѣ · тѣрѣ въ хнѣ хнѣ · сѣи сѣ
нѣи сѣи сѣи · оу въи тѣ бѣ ѿ канъ ии граде · ꙗко
поури сѣи шѣи мноу · и ѿгнѣ мѣ ѿ дѣржѣи мѣ бѣ
дѣи · ѿ поури тѣ ꙗ тѣи поури бѣ рѣхнѣ · и ѿ рѣи тѣи ·
ѿ не мѣи же и великѣи ꙗна сѣи · бѣ ꙗи граде рѣхнѣ ·

аполонію же да жидоніѣ нанѣцѣмъ съспѣсѣ
влютъ спастію аша. ѿвѣна ѿвращеніе. животи
нъ чѣтверногъ. птица могоуши въ рѣдѣ пичлвѣа.
дрзгѣа же на вождѣ держаніе съпружамъ реченнымъ
не вождѣ держанію отпикъ щимъ. ной нанѣ каа. на
плѣніе. и въ рѣдѣ члвкомъ. същѣа на побѣженіе
споятъ. не почью боуа животиа его. та каа та
ко вѣа сотвориша. бѣ съспѣсѣ горади. ной посмѣти
его прѣбывающе ѿ грѣба его. знаменіа твора
хъ во имѣа его. на прѣлщеніе ѿ каннѣмъ члвко
мъ. бо шью крадомомъ. на та ко вѣа ѿ дѣла вола.
кѣ по ѿборѣ чѣтѣ ѿ творащѣ. волшвеннымъ прѣ
лщеніемъ дѣлѣ. та ко та ко вѣа горадѣ бѣ волаше
спкомъ. та ко вѣа нѣхъ ахъ рѣщѣ вѣдѣи. аполоніи.
та кой истовнаса. философскѣю хитростѣмъ
ще. подѣлаше тѣ бо емъ рѣщѣ. та ко же ахъ слово
мъ почью творити. и хъ хотѣашѣ. а не свѣршеніе
мъ творити. повѣлѣ вѣа ѿ него. та ко же
и съа ѿ слабленіемъ бѣжнѣмъ. и твореніемъ бѣ
совѣскымъ бѣ вѣа тѣ. та ко вѣа ми вѣщѣмъ и скѣ
шатіа. на шѣа православнѣа вѣрѣ. аще тѣ вѣ
рѣа естѣ. и скѣ прѣбывающѣи гѣи. нѣ вѣа ко ма
врагомъ. мѣ чѣтнѣа радѣ чюдѣсь. и со то ни нѣа дѣ
лѣа творимомъ ѿ врагѣи слѣгѣа словѣи. вѣ. ещѣ же

ви даше го добра и въражю любца дьявола. разори
ти ѿ много лѣ. оутверди ти любовь. межигре
кии рѣю. великіи кнѣзъ нашъ горь. и кнѣзи. и бояре
его. и людіе всѣ рѣсти и послашаны. кроманъ.
и stefanъ. и костаптинъ. великимъ црѣмъ гре
цкимъ. сотвори ти любовь со самѣмъ мѣцрѣи. и со
всѣмъ боярствомъ. и со всѣмъ мѣлюми грецкіи
ми. на всѣмъ лѣ. па до нде жесни црѣсиа етъ. и въ ми
ръ спойтъ. и же мѣслитъ ѿ рѣсіа спраны. разрѣ
ши ти пакъ любовь. и елико ихъ священіе приа
лисѣтъ. ѿ спраны рѣсіа. да приимѣтъ мѣспѣ ѿ
бгавсѣ держипела. ѿсѣжніе на погибель. и въ ѣдѣ
ціи. а елико и не крѣмо е. да не имѣтъ помощи ѿ
бгави ѿ прѣна. да не оуши ти псащитѣи свой ми.
да по сѣчніе ѣдѣтъ мечи свой ми. и ѿ спрѣлѣ. и
ѿ иного ѿ рѣжіа своѣго. и да ѣдѣтъ раби всѣи въ
къ и въ ѣдѣціи. великіи кнѣзъ рѣсіи и бояре его.
да посылѣютъ на твоѣ греки. и великимъ црѣмъ.
грѣцкѣмъ. корабль елико хотѣтъ. спослѣи свой ми.
и гостѣми. и ко же имъ оустпавлено етъ. ноша
хъ послѣ печати золотѣи. а гостѣ есѣ рѣбранѣи. ны
нѣ жоу въ бѣдалѣ есты кнѣзъ нашъ. посылѣти ко црѣ
ствѣ вашѣмъ. и же посылѣе ми бѣвають. ѿ нихъ же
послѣи гостѣ. да приносѣтъ грамоу пишущѣ

[illegible]

паволокъ аще похититъ да похититъ црвѣмъ
жю и пѣху а печатаетъ и дастъ имъ и ѿхождѣ
ширѣ сѣмъ сѣмъ вхимаютъ ѿнѣ еже на добѣ ра
шмон апѣтъ и еже на добѣ ра шмонѣмъ. како жю ѿста
влено естъ первое. да воху аще пѣху сѣмъ
въ свою сторону и да не имѣютъ власти химо
ватни ѿстаго мамы. и аще ѿ сѣмъ чѣла дн
нѣ ѿрѣси. по не же прѣидѣтъ въ странѣ црѣтѣ
шего. и ѿстаго мамы. и аще въ дѣтъ ѿбраще пѣху
да поимѣтъ. аще ли не ѿбраще пѣху да не рѣтъ
и да въ пѣнаша хрѣтѣна а рѣ. а не хрѣтѣна не похити
нѣ своѣмъ. тогда вохимаютъ ѿнѣмъ въ свою.
како ѿставлено естъ прѣже. въ паволоцѣ а чѣла дн
нѣ. аще ли не по ѿлю дѣи црѣтѣ вѣлашего. или ѿ рѣ да
вѣлашего. или ѿнѣмъ городѣ въ ѿ сѣмъ чѣла дн
нѣ на шыкѣ мамы. и принѣсѣтъ чѣла дн да въ ху ра пѣль
ѿпатъ. и еже ѿ по принѣсѣтъ въ дѣтъ. въ сѣмъ чѣло.
да воху мѣтъ ѿнѣмъ холопни сѣмъ. аще ли не по похити
сѣмъ пѣху. ѿрѣси въ хити чѣло. ѿлю дѣи црѣтѣ вѣлашего.
и же по сѣмъ творитъ похити нѣмъ въ дѣтъ вѣлами. аще
ли въ ху а въ дѣтъ. да ху а пѣтитъ сѣмъ въ бѣо. и аще сѣ
творитъ по же грѣчѣнѣмъ рѣси нѣ. да прѣимѣтъ пѣху
ка ху мѣ. како же прѣимѣтъ естъ ѿнѣмъ. аще ли не похити сѣмъ
ѿ красти рѣси нѣмъ ѿ грѣчѣнѣмъ ѿ рѣси.

достойно естъ да воху коро пѣтитъ. не по чѣю едн
нойноу чѣмъ въ егѣ. аще ѿбраще пѣху ѿ крадено сѣмъ
да емо. да въ дѣтъ чѣмъ въ егѣ. и пѣху похити
нѣмъ въ дѣтъ похити сѣмъ грѣчѣномъ и похити сѣмъ пѣху
цѣномъ. и похити сѣмъ рѣчѣномъ. и еже ли не хрѣтѣна ѿ вѣла
стини сѣмъ пѣху на прѣвѣ дѣтъ рѣ. и аще въ дѣтъ ѿ
ноша и ли да въ дѣтъ добра. да въ дѣтъ холопни сѣмъ. и по
имѣтъ. аще ли не естъ сѣмъ рѣчѣ чѣ. да въ дѣтъ холо
пни сѣмъ. и поимѣтъ. аще ли не въ дѣтъ сѣмъ. и ли да въ
титъ. и да въ дѣтъ холопни сѣмъ. аще ли не ѿбраще
пѣху сѣмъ рѣчѣмъ похити сѣмъ грѣчѣмъ. аще сѣмъ похити
чи да не сѣмъ похити сѣмъ рѣчѣмъ. и похити сѣмъ холопни сѣмъ.
аще ли не сѣмъ
пѣху въ дѣтъ грѣчѣнѣмъ похити сѣмъ. достойно естъ
да воху мѣтъ чѣмъ. еже ли не же да въ дѣтъ на не мѣ.
ѿ корѣнѣ сѣмъ похити сѣмъ. и еже ли не естъ похити сѣмъ
похити сѣмъ. да не имѣтъ власти нѣмъ хити сѣмъ.
да воху мѣтъ на вѣ сѣмъ похити сѣмъ. а пѣху похити сѣмъ
рѣчѣ сѣмъ мамы. и тогда аще проситъ похити сѣмъ на
хити сѣмъ. да мамы емо еже ли не въ дѣтъ емо прѣвѣ.
да воху етъ ѿ похити сѣмъ. аще ѿбраще пѣху въ сѣмъ въ рѣ
цѣху. въ рѣчѣмъ на ко емо ѿбраще пѣху. да не прѣвѣ
дѣтъ емо. аще ли не на ко емо мѣтъ похити сѣмъ. и ли чѣмъ
похити сѣмъ. и ли ѿбраще пѣху. да въ дѣтъ вѣмъ.

законъ рѣска и гурцкѣ. аще ѿбращѣть рѣкорсѣ
на нѣ рѣбѣ ловащи. въ оустѣхъ днепра. да не по
раймѣ бланіко его же. и да не имѣю тѣ рѣвласті.
и мовати въ оустѣхъ днепра. бѣлобережнѣ.
ни оустѣхъ елевферіа. но егда прійде тѣхъ сѣнь.
но да и да тѣхъ домы свои ворѣ. а ѿснхъ иже по
приходѣ. чернѣи болгарѣ. и кою тѣхъ странѣ
корсѣхъ стѣи. и велимы кнѣзю рѣскомъ да и хъ
не поѣщае тѣ. и пакостѣ тѣхъ стѣи поронѣ его. аще
ли ключи тѣхъ про казанѣ кака. ѿгрекѣ сѣща
по властію црѣкѣ нашего. да не имѣ тѣ власті
каханіи тѣхъ. но по велѣнію црѣкѣ нашего.
да пріймѣ тѣхъ коже бѣдетѣхъ сотвори тѣ. аще
оубѣе тѣхъ хрѣтыанинъ рѣсина. и ли рѣсинахъ рѣ
стѣианина. да держимѣ бѣдетѣхъ сотвори въ и
оубѣи стѣхъ. ѿближнихъ оубѣе наго да оубѣ
ютѣхъ. аще ли оубѣжитѣхъ сотвори въ и оубѣи
стѣхъ. и аще бѣдетѣхъ и мовитѣхъ. да во хъ тѣхъ
мѣнію его блѣжнѣи оубѣе наго. аще ли естѣхъ не
и мовитѣхъ. сѣхъ сотвори въ и оубѣи стѣхъ. и оубѣ
читѣхъ да и щѣтѣхъ его. да онъ же ѿбращѣтѣхъ. аще
ли ѿбращѣтѣхъ его да оубѣе нѣ бѣдетѣхъ. и ли
цѣ оубѣ даритѣхъ мечѣхъ. и ли со пѣхъ. и ли сацѣхъ

мѣинымъ сосѣдомъ русинь гречина и ли гречинъ
русина да того дѣла греху платитъ сребра ли
трьѣ по закону русскому аще ли естъ не имови
тъ да какому же въ толико проданъ въ дѣтъ
тако да же порты въ нихъ ходитъ и по сего снѣ
а ѿпроцѣданаротъ ходитъ по своѣй вѣрѣ
тако не имѣти чти же титла ко пѣщенъ въ дѣ
тъ аще ли хотѣти на чте тѣхъ на шенъ рѣ
въ войнѣ противащия сѣнамъ да пише мѣ въ
ликомъ въ снѣху въ шемъ и послѣ тѣхъ сѣнамъ елико
хотѣтъ ѿполѣу въ дѣтъ и иныя страны и каку
любовь имѣютъ гречисрѣю мы же свѣцѣни есѣ на
писахомъ на двѣю харапію едина хоратъ ѿ црѣ
ствѣ нашего естъ на ней же срѣтъ и именѣ наша
написана а на дрѣгой послѣ въ ший гостѣ еваши
а ѿхорда чипосломъ црѣствѣ нашего да про ка да
тѣхъ въ великомъ въ снѣху рускомъ и горю и сѣ
дѣмъ его и тѣхъ приймающе хоратъ наротъ
и дѣтъ хранити и стѣи ихъ тако же мы свѣцѣахомъ
и на писахомъ на хоратъ на ней же сѣтъ и именѣ
наша написана мы же елико на срѣтили сѣмо
клахомъ црѣвъ юстѣи и льи въ хборнѣи црѣви
прѣлежащѣи тѣмъ въ снѣху и хоратъ ею сѣю

храни ти живсе. еже естъ писано на ней. не престѣ
патни ѿ погоні чужо. аиже не престѣ патнѣ се.
ѿс трамѣ на шнѣ. или кнѣ. или инѣ. к тои ли кре
щенѣ. или не крѣщенѣ. да не имати помощи ѿ бѣга.
да бѣдѣ тѣ раби ксѣи вѣ ксѣи вѣдѣ цѣи. и да за
холодѣ бѣдѣ тѣ своимѣ ѿрѣжѣмѣ. а не крѣ
нѣ положатъ тѣ цѣи тѣи своѣ. и мечи своѣ на гѣи.
и ѿбрѣчи своѣ. и прочаѣ ѿрѣжѣи. и да кленѣтсѣ
ѿвсемѣ. и наже естъ на писано хоратѣи сѣи. и хра
ни ти ѿи горѣи ѿвсѣхъ боярь. и ѿвсѣхъ людіи истра
ны рѣсѣи. и во прочаѣ тѣи вѣсѣи. аиже к тои
кнѣи ѿлюдіи рѣсѣи. или крѣщенѣ. или не крѣщенѣ.
престѣ патнѣ се. еже на писано на хоратѣи сѣи. и бѣ
дѣ тѣ достойнѣ своимѣ ѿрѣжѣмѣ ѿ мре тѣи.
и да бѣдѣ тѣ клатѣ ѿ бѣга. и ѿперѣна. и на коже
престѣ патнѣ ксѣи своѣ. да ѿбачѣ бѣдѣ тѣ добръ
и горѣ вѣліи кнѣи. да храни тѣ любовь ксю пра
вѣю. да не рахрѣшитсѣ. да онѣ же сѣи сѣи етъ.
и вѣсѣ мирѣ стойтѣ. вѣнѣи шнѣи вѣ ксѣи вѣдѣ
цѣи. послѣ же и горѣ вѣи. прѣидѣ оша кои горю. спо
слѣи грецѣи ми. и поведаша ксѣи рѣчи цѣи ро ма
на. **И** горѣи призва послѣи грецѣи а рече. молви
те чѣтѣи вѣи кахъ цѣи. и рече оша послѣи цѣи. сѣи по

25
слави цѣи рѣи сѣи мирѣ. и хощѣтѣ мирѣи мѣи
кнѣи рѣи ксѣи и любовь. и ко прочимѣ кнѣи мѣи. и тѣи
и послѣи вѣи дали сѣи тѣи цѣи на шѣи горѣи тѣи. и на посла
ша вѣи дѣи тѣи сѣи рѣи тѣи. и мѣи жѣ тѣи вѣи. и ѿ бѣ
ща сѣи горѣи сѣи сѣи творитѣи. и на оу тѣи рѣи ксѣи
и горѣи послѣи. и прѣидѣ на холмѣи дѣи сѣи на шѣи перѣи
нѣи. и покла даша ѿрѣжѣи своѣи. и цѣи тѣи. и золо
то. и хощѣи горѣи рѣи тѣи мѣи жѣи сѣи. елико поганѣи
рѣи. а хрѣи тѣи на хрѣи вѣи рѣи вѣи шарѣи тѣи. вѣи цѣи вѣи
сѣи тѣи ои ли. и наже етъ на рѣи тѣи мѣи. ксѣи ои ли пасѣи
нѣи чѣи есѣи дѣи. и ко хрѣи тѣи сѣи бѣи тѣи вѣи рѣи ксѣи.
мнози бѣи тѣи ша вѣи рѣи хрѣи тѣи на. **И** горѣи оу
тѣи вѣи мирѣи сѣи грецѣи. ѿпѣи тѣи. послѣи ѿ дѣи
вѣи. сѣи ои ли. чѣи лѣи дѣи. и вѣи ксѣи мѣи. и ѿпѣи тѣи. по
слѣи же прѣидѣ оша ко цѣи вѣи. и поведаша вѣи сѣи рѣи чѣи
и горѣи вѣи. и любовьи жеи ксѣи мѣи. и горѣи на тѣи ксѣи
жи тѣи вѣи ксѣи. мирѣи мѣи. ксѣи вѣи тѣи сѣи трамѣи.
и прѣи сѣи ѿ сѣи на тѣи мѣи сѣи тѣи на дѣи рѣи вѣи на хрѣи тѣи
прѣи мѣи сѣи тѣи болшѣи дѣи на. **Б**ѣи тѣи. ѿ. нѣи.
вѣи есѣи лѣи тѣи рѣи сѣи оша дѣи рѣи жѣи на горѣи вѣи ѿпроци.
сѣи вѣи на жѣи. и хощѣи тѣи сѣи сѣи тѣи ѿрѣжѣи мѣи по
рѣи тѣи. а мѣи на хрѣи. поидѣи ксѣи на жѣи сѣи на мѣи вѣи дѣи на. да
и тѣи дѣи бѣи дѣи шѣи мѣи. и послаша и горѣи. и дѣи вѣи
рѣи вѣи дѣи на. и прѣи мѣи шѣи лѣи сѣи ои ли перѣи дѣи на. и на

снѣшѣмъ имъ жиѣго. и вѣсма данъ поидѣво
грасвои. и дѣшѣ жѣ емъ вѣспатѣ. размысливъ
рече дръжинѣ своѣи. и дѣтѣсоданью домовъсма
ломъ жѣ дръжинѣ въхураписѣ. жѣлаа болшаа
имѣнѣа: **С**лышавше жѣ дѣревляне ꙗко ѡпѣ
идѣтъ. хѣмъ авшѣсо кнахомъсвоимъс маломъ.
ѣще вѣади писѣволикъковци. то въиноситѣ въсе
стадо ꙗцигѣоубьютъ ѣго. ꙗко и сѣнѣ не оу
бѣ емъ ѣго вѣсѣны погѣбѣтъ. и посла кнемъ глѣце.
почтѣ поидѣши ѡпатѣ. поималъ ѣси вѣсуданъ.
и не посла шашѣи хѣи горѣ. и сѣшѣи хѣи горо да и сѣо
ростѣнѣа дѣревляне. и оубиша и горѣи дръжинѣ
ѣго. бѣ бо и хѣмало. и погребѣнъ бѣи горѣ. и ѣстъ
могила ѣго оуби скоростѣнѣа града. вѣ дѣревѣи
до сѣго дни: **О**лга жѣ бѣашѣ вѣсѣе вѣсѣо мѣсво
имъ дѣтѣсѣкомъсѣтѣсѣа вѣомъ. и кѣормилѣцѣ
гоа сѣмъ. и вѣо вѣо да бѣсѣ вѣнѣа дѣ. то жѣ ѡцѣмъ
сѣишѣи. и рѣша дѣревляне. сѣи сѣнѣ дръсѣко гѣоу
бихомъ. поимемъ жѣи хѣго ѡлга хѣа сѣнѣсвои
малъ. и сѣтѣсѣа вѣсѣтѣкѣоримъ емъ ꙗко жѣ хѣоу
мъ. и послаша дѣревляне слѣшѣи мѣжи. чѣсло
мѣи. ꙗко ѡлхѣ вѣло дѣи. бѣ бо вѣо да сѣи хѣи по
гѣа вѣола гѣорѣи сѣи вѣсѣи. ꙗко ꙗко до лѣи не сѣа хѣ
люди. и на горѣ. гѣа жѣ бѣи сѣи вѣи дѣ жѣ ѣстъ

26
и дѣ дворѣ горѣа тѣи. и ни си фѣровѣа дѣ дворѣи хѣ
бѣашѣ вѣ горѣ. и дѣ жѣ ѣсѣтѣи дѣ дворѣ вѣорѣи сѣа
вѣ. и чѣи. ꙗко рѣ вѣсѣи бѣ вѣи гѣа. и бѣ вѣи
горо да дворѣ дръгой. и дѣ жѣ ѣсѣтѣ дѣ дворѣ дѣи
сѣи ни си вѣ хѣа сѣтѣи оу бѣи ма дѣ горѣи. дѣ дворѣ тѣи
мѣи. бѣ бо тѣи тѣи рѣи сѣа мѣи. и повѣдаша ѡ
лхѣ ꙗко дѣревляне пришли. и вѣо хѣа ѡлга кѣсѣи.
рече имъ добѣи сѣи сѣи прии доша. и рѣша дѣревля
не. прии до хѣомъ сѣи гѣи. и рече имъ ѡлга. да гѣи пѣтѣ
ради прии до сѣи. рѣша дѣревляне. посланъи дѣревля
нѣсѣа хѣмла рѣи сѣи сѣи. мѣ жѣа тѣи оу бѣи хѣ
мъ. бѣашѣ бо мѣ жѣ тѣи оу бѣи сѣи. вѣсѣи сѣа и гѣа
бѣ. ꙗко и ни сѣи хѣи сѣи дѣи. и жѣи рѣи сѣи сѣи дѣ
рѣи сѣи хѣмла. да поидѣи хѣи сѣи малъ. бѣ бо емъ
и ма мала сѣи хѣи. и рече имъ ѡлга люба мѣи рѣи чѣи
ша. оу жѣи мѣ жѣа сѣи оу бѣи сѣи сѣи. хѣи чѣи по
чѣи тѣи ни оу тѣи рѣи рѣи люба мѣи сѣи. ꙗко и поидѣи
тѣи вѣло дѣи сѣи. и лѣи тѣи вѣло дѣи кѣи сѣи сѣи.
лѣи хѣи оу тѣи рѣи сѣи по кѣи. вѣи жѣи рѣи тѣи люба мѣи.
не бѣ дѣи мѣи ꙗко и. ꙗко и шѣи ни дѣи. и по не сѣи тѣи
нѣи вѣло дѣи. и вѣи хѣи сѣи тѣи вѣи вѣло дѣи. и ѡпѣи сѣи вѣло
дѣи: **О**лга жѣ повѣлѣи сѣи ко пѣи мѣи вѣи кѣи гѣи
бѣи. на дворѣ тѣи рѣи сѣи мѣи вѣи гѣа. и хѣи оу
тѣи рѣи сѣи дѣи вѣи тѣи рѣи сѣи по сѣи по гѣи. и при

и доша к нимъ гл҃гоу. ховѣтъ въ ѿл҃гану тѣ вели
кѣ. ѿниже рѣшанѣ дѣмь на конѣ. ни на вохъ хъ.
поне сѣпны въ лоу рѣ. ша же кѣи на невола. кнѣхъ
наша оубѣенъ. а кнегини на шахъ оу чѣтъ давашь
кнѣхъ. и поне сошла въ лоу. ѿниже сѣ дѣхъ въ перѣгѣхъ.
въ великѣхъ спогохъ. горда цѣи принесоша на дѣво
рѣ ко ѿлхъ. и не сше вринѣша въ мѣсло дѣю.
и прини сши ѿлгарчѣи мѣ до брали въ чѣтъ. рѣ
ша ѿни. пѣщѣны и горѣ въ смртѣи. и повелѣхъ асѣ
патіа живѣи. и хъ асѣ па шѣа. **И** посла ѿлгарчѣи дре
вланомъ и рѣчѣи мѣ. дѣа цѣма проси те право.
то прѣшли те мѣ жа на рочи та. дѣа въ елѣцѣи чѣпи
пой дѣхъ аша кнѣхъ. едѣа не пѣста те мѣ не лю дѣе
кѣи въ кѣи. сѣслѣи ша въ ше древланѣ. и и хѣрла ша въ
чѣи мѣ жи. и же держѣхъ древланьскѣхъ землю.
и посла ша по нѣю. древланомъ же при шѣи мѣ. и по
велѣ ѿлгамовѣ спройти. рѣкѣ цѣи сѣи. и хъ мѣ въ шѣ
са прѣи дѣи те со мнѣ. ѿниже прѣжо ша и стѣ въ. и въ
хоша древланѣ. и на ча ша са мѣи те. и хъ а про ша ѿ
и нѣдѣри. и повелѣхъ а же чѣи ѿдѣрѣи. и пѣхъ и хъ горѣ
ша въ си. **И** посла к древланомъ рѣкѣ цѣи сѣи. сѣоу
же и дѣ въ кѣа мѣ. дѣа прѣспройти те мѣ дѣи многѣ въ гра
дѣ. и дѣ жѣ оубѣи стѣ мѣ жа мо е го. дѣа пла чѣи на гро
бомъ е го. и со твоя рѣи хъ мѣ жа ю сво е мѣ. ѿни

же послѣи ша въ ше кѣхъ хоша мѣ дѣи многѣ. флѣи коу ка
ри ша. ѿлга же пой ми ша мало дрѣвѣи нѣ. и лѣхъ коу дѣ
ци. прѣи дѣкоу роу е го. и пла ка са ѿ мѣ жи сво е мѣ.
и повелѣхъ а дѣмѣ сѣи па ти моги лѣ въ елѣкѣ. и та ко
сѣи пла ша. и повелѣхъ прѣи хъ и твоя рѣи те. **П**осѣ мѣ
сѣ до ша пи ти древланѣ. и повелѣхъ ѿлга ѿпро ко
мѣ сво имъ слѣ жи ти прѣи ми. и рѣ ша древлан
не ко ѿлхъ. гдѣ е стѣ дрѣвѣи на ша. и же посла
хо мѣ по та. ѿна же рѣчѣи дѣи те по мнѣ со дрѣвѣи
ноу мѣ жа мо е го. и та ко оубѣи ша са древланѣ. по
велѣхъ ѿпро ко мѣ сво имъ пи ти на на. а са мѣ ѿ
и дѣ кро мѣ. и въ лѣ дрѣвѣи не сво е исѣ чѣи древлан
нѣи. и и сѣи ко ша и хъ. ѿлга же коу ра пи са кѣи е въ.
и прѣспрой ко на про кѣи хъ. **Н**а ча ло кнѣа же нѣа.
сѣи по сла вѣа. сѣи и горѣ вѣа. **В**ѣлѣхъ. ѿ. нѣ. ѿлга же
со сѣи мѣ сво имъ сѣи по сла во мѣ. со бра во имѣи многѣ.
и хъ ра бѣи. и и дѣ на древланьскѣхъ землю. и и хъ
до ша древланѣ прѣи въ. и сѣи мѣи мѣа ѿбѣ
ма по ли со ма. на со кѣ въ. и сѣи въ ко пѣ е мѣ сѣи по сла
въ. на древланѣ. и ко пѣ е лѣи те сѣи коу те оубѣи си ко не
ви оубѣи дрѣи ко но ги ко не ви. въ боу дѣи те сѣи. и рѣчѣи сѣи
ла дѣ. и а сѣи хъ. кнѣхъ же оубѣи те по та лѣ по та гнѣ мѣ
дрѣвѣи по кнѣи. и по бе дѣи ша древланѣ. древлан
не же по бе го ша. и хъ а твоя рѣи ша са во гра дѣ сво ихъ.

Шла же оустремися со сномъ своимъ. наиско
ропѣнь градъ. тако пѣи бахъ оубили мѣжа
иста ѿколо градасо сномъ своимъ. а дѣревла не
затвориша са во градѣ. и боряхъ са крѣпкойхъ
градъ. вѣдахъ бо косо а ми оубни кнѣзъ. и на чѣпо
са предати. и спомъ ѿлгалѣ по. и не можа ше вѣ
ти градъ. и оумѣсли сице. посла коу градъ глѣни.
чѣпо хощетъ досидѣти. а всен градъ и ваши пре
даша самнѣ. и галиса поданъ. и дѣлаютъ нивѣ
скоа. а вѣхощетъ и хъ и рѣти глѣдомъ. нѣмъ чѣ
са поданъ. дѣревла не жере коша. ради бѣхъ оумъ
гали поданъ. но хощетъ и мѣтати мѣжа своего.
рече же и мѣ ѿлга. тако оуже хъ мѣстила мѣжа
своего. егда приидоша кѣи въ. и второе и прѣѣ
когда сотвори хъ прихъ мѣжю своимъ. а оу же
не хощетъ мѣтати. но хощетъ данъ и мѣти. по мѣлѣ
смиривше са сами. поидѣ прочѣ. рече коша дѣревла
не чѣпо хощетъ и оу нѣ. ради да вѣмъ. и мѣдомъ
и скорою. ѿна жере тѣи мѣ. нѣ. боу вѣнѣ стѣ мѣ
дѣ мѣ скороу. но мало оу вѣса хъ прошю. да дѣти мѣи
ѿ двора по приголуби. и по при воровѣи. хъ бо не хо
чю тѣа жѣи дани во ѣло жити. тако же и мѣ жѣ мѣи.
но сѣго оу вѣса хъ прошю мало. дѣревла не жере ради бѣ
вше. со враща ѿ двора. по. тѣ. голѣбѣи по. тѣ. воровѣи.

28
и послаша ко ѿлхѣ споклономъ. **Б**лаже рече
и мѣ. сѣоу же са естѣ покорили мѣ. ѣи мѣ оу дѣта
ти. и дѣтѣ вѣ градъ. а мѣ оу тѣра ѿ стѣ вѣлю ѿ гра
да. и поидѣ вѣсвой градъ. дѣревла не жере ради бѣ вше.
внидоша ко градъ. и поведаша людемъ. и ѿбрадо
ваша люди сѣ в градѣ. ѿлга же рече да во емъ.
ѿкомъ по голѣбѣи. комъ жѣ а дрѣгѣи мѣ по воровѣю.
и поведа кѣи оу емъ жѣ. голѣбѣи. и кѣи воровѣи. прѣ
ва хъ вѣати чѣрѣ. ѿ вѣрѣ тѣ вѣаюци вѣ плапи сѣи
малѣи и тѣи оу пере вѣ хъ вѣаюци. кѣи оу емъ жѣ оу хъ
повелѣ ѿлга. и кѣи оу смерчѣса. тѣ вѣти тѣи голѣбѣи
и воровѣи. во емъской мѣ. воровѣи жѣ и голѣбѣи вѣ
тѣ вѣша вѣгнѣ хъ а коша. голѣбѣи кѣи голѣбѣи кѣи. коро
вѣи жѣ и тѣ вѣ прѣ хъ. и тѣа коша коу горѣ хъ са голѣбѣи
ци. ѿ во кѣлѣ тѣи. ѿ во кѣ жи. ѿ во кѣи ѿ дѣри нѣ. и не
бѣ дѣ корѣи жѣ не горѣши. и не бѣ хъ тѣ гасити. вѣи
бо дѣ корѣи коу горѣ хъ са. и по вѣгоша люди сѣи хъ гра
да. повелѣ ѿлга во емъской мѣи мѣтѣи. а коша хъ
градъ и по жѣи старѣи нѣи жѣ градъ и хъ мѣ. и про
ча люди ѿ вѣ хъ би. а дрѣгѣи а прѣ дѣра ко тѣ мѣ
жѣ мѣсвой мѣ. а про кѣи ѿ стѣ вѣи плапи тѣи дѣнѣ.
и вѣ хъ ложи дѣнѣ тѣа жѣ хъ. дѣ вѣ хъ части дѣни и дѣ
тѣа кѣи сѣи въ. а прѣ тѣи кѣи вѣи шѣи гороу вѣ кѣи хъ.
бѣ бо кѣи шѣи гороу градъ ѿ лѣ жѣи нѣ. и и дѣ ѿлга по

дѣревѣскои земли со снѣгомъ своимъ и со дѣрѣжиною
оуставляи оуставѣи оуроки и сътъспано
вища ея и ловища и прииде ко градской кѣевъ со
снѣгомъ своимъ спославомъ и пребывши въ
тобѣдино: **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ. и де сѣла гни вѣго
родъ и оустави по мѣстѣ погосты и дани
и полъхъ. ѿброисѣи дани и ловища ея сътъ
повсѣи земли не меніа. и мѣста и погосты
и сани ея стоятъ въ песковѣхъ и до сего дни
и по днѣ прѣперѣвѣ сица и по днѣ снѣ. и естъ
сѣло ея ѿлжѣи до сѣлѣхъ и ихъ радивши въ хура
писакъ снѣхъ своимъ кѣевъ и пребывши снѣ
мъ волюбви: **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ.
Въ лѣтѣ 5. 7. нѣ. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ.
Въ лѣтѣ 5. 7. нѣ. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ. **В**ъ лѣтѣ 5. 7. нѣ.
и де сѣла гни вѣго и прииде ко оуру города и бѣ
пога црѣкостантинъ снѣхъ ѿмѣновъ и прииде кнѣ
мъ ѿлга и видѣвъ ю добръ същъ съблѣолицемъ
и смѣсленъ и оудивиса црѣра хъ мѣста и бесѣ
дѣи рекъ кнѣи. подобна еси црѣковати въ гра
дѣ сѣмъ снами. ѿнаже рахъ мѣвши рече къ црѣю
ахъ погана еси ми. аще махощеши крѣтити. крѣ
спимъ масамъ. аще ли то не крѣциюса. и крѣтию црѣ
спатриархомъ: **П**росвещена бывши. радо

наше са дѣи оути пѣломъ. и по оучию патриархъ
ѿвѣре. и рече ѿ блѣгвѣнна пѣвѣна рѣсикхъ.
яко волюбиса бѣа пѣмъ ѿстаки. блѣгослови
та и мѣстѣ снѣверѣспіи. и въ послѣдній рѣбнѣхъ
твой. и хъ поведае ѿ црѣковнѣхъ мѣхъ оуставѣхъ. и
ѿмѣлѣхъ. и ѿ постѣхъ. и ѿмѣлѣхъ. и ѿвохъ де
ржанъ и пѣлачѣта. ѿнаже поклонивши гла въ
спогаше. аки гѣбана поаема. внимаюци оуче
ніа. и поклонивши са патриархъ. глаще мѣлѣхъ
ми твоей мѣлѣхъ. да сохрѣна бѣхъ ѿ сѣхъ тине
прѣахъ нѣхъ. бѣхъ же рече нѣома ея въ спѣмъ крѣ
нѣи ѿлѣна. яко же и древнѣа црѣи. мѣти велико
го ко стѣнѣ тина. и блѣгвѣи оу патриархъ. и ѿпѣ
спію. **И** покрѣненіи вохъ ваю црѣ. и рече ѿхощю
та поа тисѣхъ бѣхъ. ѿнаже рече кѣако махоще
ши поа тинѣ. а крѣтивъ ма самъ. и на рекъ махоще
рю. а вохъ рѣтѣи нѣ поахъ асо на нѣ. тѣи самъ ве
си. и рече переклюкала ма еси ѿлѣго. и вѣдѣстѣ ея
дарѣи многѣ. сѣла то. и сѣrebro. и па волоисѣи. и со
сѣдѣи рахъ нѣхъ тѣи. и ѿпѣспію на рекъ дѣцѣрю
сѣхъ: **О**наже хощѣи тѣи пѣхъ прииде к патри
архъ. блѣгвѣи а просащѣи на домъ. и рече емахъ
дѣи мой погана. и снѣхъ мой. да бѣи махъ съблѣо
лѣхъ ѿ всѣако го бѣла. рече патриархъ ча дѣхъ вѣрно е.

въ хѣлѣхъ сѣси. и въ хѣлѣхъ сѣхъ. хѣлѣхъ
сохрани тѣмъ. тако же сохрани енохъ въ первы
яродѣ и потпомъ ноавѣхъ. авраама ѿ ави
мелеха. лота ѿ содомлянъ. мойсѣа. ѿ фара
ѿна. двѣа. ѿ саула. пріеѿ прокыѿ печи.
даніла ѿ вѣрїи. и тако и тѣмъ не прїахъ ни
ихъ авитъ. и ѿ сѣтїи егѣ. и блѣвїю папри
архъ. и и де смѣромъ во свою землю. **И** прїиде
же кїеѣвъ. сѣ же бысть тако и прїе соломонъ. прїи
де црѣаѣфи ѿ пьскѣа к соломонъ. слышати
хотѣа премъдростъ соломону. и многъмъ
дростъ видѣхъ на мнѣа. тако же и си блѣ
ннѣа ѿ лѣа. и скаша до брѣе премъдрости.
бжѣа. но ѿначѣхъ кы. а си бжѣа. и цюци премъ
дрости. ѿбрацѣхъ. премъдростъ на исхо
дицѣхъ по етѣа. на пѣхъ же держновѣнї
ѣ въодитъ. на краѣхъ же абралнѣхъ проповѣ
да етѣа. въ вратѣхъ же граднѣхъ держаючи
глѣтѣ. елико лѣтѣа до бжѣи держатѣа попра
вѣа. сїа бо ѿ вохъ раста блаженнѣа ѿ лѣа. и ска
ша мѣдростїю. всѣ въ свѣтѣ сѣмъ. и на лѣхъ
бисѣрѣа много цѣнѣнѣа. е же естѣхъ рече бо со
ломонъ. желанїе блѣговѣрнѣхъ на слажа етѣ
а шю. и приложи срѣе крахъмъ. ахъ бо любѣаца

30
мѣа любѣа. и цѣи мнѣ ѿбрацѣхъ тѣмъ. и борѣ
чегѣ прїидѣа цѣго к мнѣ. и нѣхъ конѣ. сї же
ѿ лѣа прїидѣа кїеѣвъ. тако же рѣхъ. прїеа црѣ
кнѣ и грѣцѣ глѣа. тако много дарїтѣа. тѣмъ глѣ
шїи мнѣа цѣе въ хрѣахъ аврѣа. многы дары
послюти. чѣлѣа во сѣхъ и скорѣ. и воа многы въ по
мощѣ. и ѿ вѣцѣахъ. **И** рече к посломъ. а цѣ
тѣмъ рѣи. тако же постой шѣо мнѣ въ по чѣахъ.
такъ же ахъ въ свѣа. тогда тѣмъ. и ѿ пѣсѣтїа
рѣи. живѣа же ѿ лѣа сѣнѣмъ своѣмъ сѣтѣа
вомъ. но рѣа шѣтѣмъ тѣмъ крѣпїтѣа. и нѣбрежа
шѣго нѣвоушїи нѣвнїа шѣ. но а цѣ крѣпїтѣа
хотѣа шѣнѣа рѣахъ. норѣахъ сѣа томъ. нѣ вѣ
рнѣмъ бо вѣахъ рѣахъ нѣа сѣа доу рѣа сѣа сѣа
нѣсѣмъ сѣа шѣа бо нѣахъ мѣа шѣа вѣтѣмъ хрѣа
цѣи. и нѣ вѣа тѣа сѣа глѣа. ѿ дѣа глѣа бо срѣа
нѣхъ. но рѣа шѣа тѣа жѣа сѣа шѣа тѣа. ѿ тѣа мѣа нѣа
тѣа. рече бо соломонъ. дѣа тѣа нѣа тѣахъ дѣа
лѣа ѿ рѣахъ мѣа. по нѣахъ хъ вѣи нѣа послѣа сѣа
мнѣ. простѣа рѣа сѣа нѣа нѣа мѣа сѣа. но ѿ мѣа
тѣа сѣа мѣа сѣа тѣа. мойхъ же ѿблѣнїи нѣа нѣа
мѣа сѣа. вохъ нѣа нѣа дѣа шѣа бо прѣа рѣа сѣа. а сѣа
хъ а глѣа нѣахъ волишѣа. нѣа хотѣахъ мойхъ вѣа нѣа
тѣа сѣа тѣа. по дѣахъ хъ тѣа же моѣа ѿблѣнїа.

[illegible]

и легісѡхѡдаісѡпардѡ. войнѡмнѡгѡтворашѡ
хѡтѡ. вохѡпѡсѡбѡнѡкохѡшѡ. нѡкоплѡ. нѡмѡ
сѡварѡ. нѡпѡтѡнкѡхѡхѡрѡ. хѡавѡ. ісѡнѡнѡли. хѡверн
нѡли. иговарѡдѡнѡ. нѡоѡгѡлѡнѡспѡкѡдѡшѡ. нѡшѡ
пѡрѡмѡ. бѡшѡ. нѡпѡклѡдѡкѡпѡстѡпѡлѡшѡ. ісѡдѡ
вѡголѡвѡ. пѡісѡжеісѡпрѡчѡісѡвоісѡго. бѡхѡвсѡ. нѡпѡсѡ
лѡшѡ. ісѡспѡрѡнѡмѡгѡлѡ. хѡцѡнѡвѡісѡпѡ. нѡдѡнѡ
ісѡрѡкѡ. ісѡнѡколѡгѡ. нѡнѡлѡхѡкѡтѡпѡчѡ. нѡрѡгѡкѡтѡчѡ
мѡ. ісѡмѡдѡнѡдѡетѡ. ісѡнѡжѡкохѡарѡмѡ. пѡцѡлѡ
гѡ. ісѡрѡлѡдѡдѡемѡ. **В** лѡѡ. ѡ. ѡ. ѡгѡ. нѡдѡспѡслѡвѡ
нѡкохѡарѡ. слѡісѡшѡвсѡкохѡарѡ. нѡхѡдѡшѡпѡрѡпѡкѡ.
сѡвоісѡмѡ. ісѡнѡхѡмѡ. ісѡагѡнѡмѡ. нѡсѡхѡспѡшѡшѡсѡбѡтѡпѡ.
нѡбѡісѡшѡтѡрѡнѡ. нѡдѡлѡ. бѡспѡслѡкѡкохѡарѡ. нѡгѡрѡнѡхѡ
бѡлѡвѡжѡвѡхѡ. нѡсѡісѡпѡбѡ. нѡсѡагѡ. **В** лѡѡ. ѡ. ѡ. ѡдѡ.
пѡбѡдѡісѡспѡслѡкѡтѡпѡчѡ. нѡдѡнѡнѡісѡвохѡлѡжѡ.
В лѡѡ. ѡ. ѡ. ѡгѡ. **Н** нѡдѡспѡслѡвѡнѡдѡнѡ. нѡбѡлѡ
гарѡ. нѡбѡшѡнѡсѡісѡбѡісѡмѡ. нѡдѡлѡ. бѡспѡслѡкѡ
бѡлѡгарѡ. нѡвѡагѡрѡдѡвѡ. пѡдѡнѡ. ісѡсѡмѡдѡсѡтѡ.
нѡсѡдѡісѡнѡжѡтѡ. вѡпѡрѡнѡслѡвѡ. ісѡмѡдѡнѡагѡрѡцѡ.
В лѡѡ. ѡ. ѡ. ѡгѡ. пѡрѡісѡдѡшѡпѡчѡнѡ. бѡнѡрѡдѡскѡхѡхѡемѡ.
пѡрѡвѡ. ісѡспѡслѡкѡбѡшѡ. вѡпѡрѡнѡслѡвѡ. нѡхѡтѡпѡрѡ
сѡісѡлѡгѡвѡгѡрѡдѡ. сѡвѡнѡісѡсѡвоісѡмѡ. сѡнѡрѡпѡісѡ
мѡ. нѡісѡлѡгѡмѡ. нѡкѡлѡдѡісѡмѡрѡмѡ. вѡгѡрѡдѡ. ісѡісѡвѡ.
нѡсѡтѡшѡпѡчѡнѡ. бѡісѡгѡ. вѡісѡлѡвѡісѡцѡ. бѡсѡчѡісѡлѡ

множество колога да не блху иу гора да выла
сти. нив блспипослати. иу немогах салюдїе гла
домъ. и во дою. собравше салюдїе. шноастрани
дннрл. влодяху шбонху спонаху странху. и не бл
лху. вни тивіе вь. нїе дномху ху. нїху града
кш шн блмъ. и вьспхжиш людїе во градъ. и рѣ
шан блного. иже бы могъ на шнху споронху до
ити. и рече имъ аще не подъспити хуау пра
предатиса имамъ печенбгомъ. и рече шдннху
штрокху аху прїи дху. и рѣшай дн шнху ху днху
града соу хуау. и ристаше квоху блпеченбгъ
глъ. не видѣли сома ни кто жѣ блбоу мѣ бл
ченбжскы. и мнаху ть швоего. и на ко жѣ при
ближиса крѣцѣ. и сверга порты и сьнху саводнѣ
прѣ. и побрѣде. видѣвше же блпеченбху оуспрем
шасананъ. спрѣлающе его. и немогаша емъ нї
что жѣ сопорити. шниже видѣвше со шноа
страны. прїѣхавше блшнпротивху емъ. и вху
шан блшю. и привехуша кдрѣжннѣ. **И** рече имъ
аще не постыпити хуау пра кгорода. предатиса
хотпалъ блпеченбгомъ. рече же во ево дай. и ме
немъ прѣпичъ. постыпим хуау пра влогаху.
попадъше кн гню. и кнжнху оумчимъ на сю споро
нху. аще ли сего не сотворимъ погъ битъ ннмъ

32
стославъ. на ко бы хуау пра вѣ шн блшнпротивху
свѣтху. и во спрѣвншавшн. и людїе во градн слн
кнхуша. печенбгъ мнѣ шакнху апришѣша. побго
шараху шн града. и ху дѣ шлгасовнху кы. и слюдъ
мнху лодыамъ. видѣвше же кнху блпеченбху кншн.
вху ратиса блднху ко прѣпичу во ево дѣ. и рече шпо
сї прїи дѣ. и рече емъ людн шноастрани. и рече кнху
печенбху кншн а ть кнху ли еси. шнжерече аху емъ
мъ жѣ блго. пришолъ емн вь споро жѣ. и помнѣн
дху ть во шсѣ кнху емъ. блсчисла мно жѣ ство. сѣ жѣ
рече грозаймъ. рече же кнху блпеченбжскы. и ко прѣ
пичу блднмн ддрѣгъ. шнжерече блсосо творю.
подастарѣ кшмн жисобою. и дастъ блпеченбжскы
кнху прѣпичу. кшнху са блшю. спрѣблѣ. шнху жѣ да
стѣ емъ. брони. шнтѣ. мѣху. и шспѣпиша блпеч
нѣху шн града. и не блшнху блснана по штнналѣ.
бл дн блпечнбгн. **И** послаша блшн блснотославъ
глѣ. ть кнху жѣчю жѣху мншншн. своей са шху
бн вь. малымъ блонасѣн вху али блпеченбху. и мн прѣ
твою и дѣ тей твою. аще не пойдѣшн нн шбранн
шнна сѣ. да блкы нн воху мѣ ть. аще ли тнн жалъ
шчнн блсн. ннмн прнспарысѣща. и дѣ тнн сво
нху. и послѣшавъ стославъ. вѣорху вѣ на конн.
содрѣжнною своєю прїи дѣ кншн вь. и цѣлова мн прѣ своєю.

[illegible][illegible]

полкъ и ѿлѣгъ и рече добрына проситъ влоди
мира. влоди миръ бѣ ѿмалышникъ чнѣи ѿль
жѣны. сѣстра же бѣ добрына. ѿцѣ же бѣ. ѿма
малколюбчанѣнъ. нѣ бѣ добрына оу влоди ме
ра. и рѣшамо въ городѣи стѣ послава въ дѣи нѣ во
лоди мира. ѿн же рече ѿ товѣи естѣ. и погашамо
во городѣи влоди мира ксѣбѣ. и дѣ влоди ми
ръ со добрынею оу емъ своимъ. кновѣ городѣ.
а стѣ пославы к прѣтаславцю: **В**ѣ. ѿ. ѿ. оу.
прѣидѣ стѣ пославъ к прѣтаславцю. и хатвориша
болгарѣ во градѣ. и ихъ лѣхъ оша болгарѣ на стѣчу.
противъ стѣ пославъ. нѣ бы сѣ чѣ велика. ѿ дола
хъ болгарѣ. и рече стѣ пославъ к во емъ своимъ.
оу жѣ на мѣхъ дѣ пастѣи. потпагнемъ мѣхъ сѣи
братѣи и дръжино. к вѣ чѣ рѣ ѿ долѣ стѣ пославъ.
и в хъ агракопѣ емъ: **И** послако грѣкомъ гла.
хочю на вѣи ти. и в хъ ати грава шыакой сѣи. и рѣ
коша греци. мѣи нѣ дѣ жи противъ вѣамъ стѣи.
новохъ ми дѣ анѣи на дръжинѣ свѣю. и повѣжѣ
тѣи нѣи колѣова сѣ. дѣ дѣ амѣи по числѣ на главѣи.
сѣ жѣ рѣ ша греци ль стѣи. по дѣ рѣ сѣю. сѣ тѣ
бо греци ль стѣи нѣи до сѣи годѣи. и рече стѣ пославъ.
ѣ стѣ на сѣ. ѣс. тѣи сѣ чѣ. при рече дѣ сѣ тѣ. бѣ бѣ оу
сѣи. тѣи сѣ чѣ тѣи колѣо. и при строиша греци. рѣ. тѣи

34
ѣащѣи на стѣ послава. и нѣ дѣ ша дѣи. и поидѣ стѣ посла
въ на греци. и ихъ лѣ доша противъ рѣи. вѣи дѣ вѣи
рѣ сѣи оу бѣи аша сѣ. бѣ ло. мно жѣ стѣи вѣи. и рече
стѣ пославъ оу жѣ на мѣи бѣи ка мѣи дѣи. вѣи оуи нѣ
вѣи оу стѣи противъ. дѣи нѣи посрамимъ хъ мѣи
рѣи сѣи. нѣи оу жѣ мѣи оу стѣи мѣи тѣи. мѣи рѣи вѣи бѣи
сѣи мѣи нѣи мѣи тѣи. ащѣи ли по вѣи тѣи мѣи сѣи мѣи мѣи.
и нѣи мѣи оу бѣи жѣи тѣи. нѣи стѣи нѣи мѣи сѣи рѣи. ащѣи
прѣи ка мѣи нѣи дѣи. ащѣи гла вѣи моу жѣи тѣи оу вѣи прѣи мѣи
сѣи тѣи ѿ сѣи бѣи. и рѣи ша вѣи. и дѣи жѣи гла вѣи тѣи коу
тѣи и сѣи оу гла вѣи сѣи оу жѣи мѣи. и сполуиша сѣи рѣи. нѣи
сѣи чѣи велика. и ѿ долѣ стѣ пославъ. и по вѣи гоша гре
ци. и поидѣ стѣ пославъ к оу градѣи воуи. и градѣи ра
хъи вѣи. ащѣи жѣи стѣи оу тѣи. и дѣи оу нѣи на годѣи нѣи стѣи.
И соу вѣи цѣи рѣи боуи рѣи сѣи оу вѣи полатѣи. и речеи мѣи тѣи
сѣи тѣи оу рѣи мѣи. ащѣи нѣи моу жѣи мѣи прѣи вѣи мѣи стѣи.
и рѣи мѣи боуи рѣи. послѣи кнѣи мѣи дѣи рѣи. и сѣи вѣи мѣи.
любѣи хъи нѣи вѣи естѣи бѣи лѣи тѣи. ли по вѣи оу сѣи мѣи. и по
сѣи кнѣи мѣи бѣи лѣи тѣи по вѣи оу сѣи мѣи. и мѣи жѣи мѣи рѣи. тѣи
дѣи вѣи хъи оу рѣи оу ли сѣи оу. и сѣи мѣи сѣи оу. ѿнѣи жѣи вѣи
мѣи дѣи рѣи. и прѣи дѣи нѣи стѣи пославъ. и по вѣи дѣи аша стѣи
сѣи вѣи. ащѣи коу прѣи доша греци стѣи оу клоуи мѣи. и речеи вѣи
дѣи тѣи на сѣи моу. и прѣи доша и поклоуиша сѣи мѣи.
и по лоу жиша прѣи нѣи мѣи бѣи лѣи тѣи по вѣи оу сѣи мѣи. и речеи стѣи

славъ. кромѣхъ ѿпроискомъ своимъ. сохрани ти.
Ѿниже поидоша ко црѣю. сохвѣцрѣ бо юрѣ. рѣша
послани и. тако прѣидоухоу мѣкнемъ. и вѣдохомъ да
рѣи. и не во зрѣбнѣмъ. и повелѣ сохрани ти. и рече
ѣдинъ и сѣмъ ещѣ. послѣмъ ѿрѣжѣ. ѿни
же послѣшашѣго. и посла мѣчъ. и иноу ѿрѣжѣ.
и принесоша емъ. ѿнъ же приимъ. нача хвали
ти и любити. и цѣловати црѣю. **И** прѣидоша
ѿпѣты ко црѣю. и повѣдаша емъ всѣ бѣвшѣ.
и рѣша бо юрѣ. люте мѣжъ сѣихъ оутѣбѣти.
тако и мѣнѣ не брѣжѣтъ. а ѿрѣжѣ е мѣтъ.
и мѣса по данъ. и послѣша црѣю гласице. нехъ оу
коу грѣхъ новъ оуми данъ. и ещѣ же хощеши. хъ ма
ломъ бо бѣ не дошелъ црѣю града. и даша емъ
данъ. и мѣше тѣхъ оу бѣе нѣа. глѣхъ короу
ѣго воу мѣтъ. вхъ же и дарѣи многи и воу рапи
сѣхъ перѣна славѣцъ. спохвалоу великою.
И вѣдѣмъ мало дръжинѣ своѣхъ и рече въ собѣ. ѣда
како прѣльстивши. и хъ бѣютъ дръжинѣ мою
мѣнѣ. бѣша бо многи погнѣли на полѣхъ. и рече
поидѣхъ рѣ. и прѣвѣдѣ бо лши дръжинѣ. и посла
къ црѣви. вѣдѣхъ бо тѣхъ црѣю. рекѣ сѣце. хъ оу
и мѣтѣми миръ тѣхъ и любовъ. сѣслѣшавъ ра
дѣ бѣи. и посла кнемъ дарѣи бѣлши прѣвѣи сто

35
славъ. и прѣа дарѣи. **И** поча дѣмъ тѣхъ дръжиною
своѣю. рекѣ сѣце. а цѣнѣ со тѣхъ мѣми миръ со црѣю.
а оу вѣстѣ црѣю тако малѣ естѣ. пришеши ѿстѣ
пѣтѣхъ вѣ градѣ. а рѣска а хъ мѣла да лѣтѣ. а пѣчѣнѣ
хъ сѣмъ миръ тѣнѣ. а кѣтѣнѣ по мѣжѣ тѣхъ. мѣ со тѣхъ
мѣ миръ со црѣю. сѣ бо нѣтѣ по данъ а лѣ сѣи тѣхъ вѣ
доу колѣно мѣ. а цѣ по тѣнѣ тѣхъ оу правѣ тѣнѣ данѣ.
да и хъ новѣ хъ рѣсѣ со воу кѣ вѣшѣхъ ой мѣно жѣ и шѣ.
поидѣмъ ко црѣю градѣ. и любѣ бѣ рѣтѣ дръжинѣ.
Послаа тѣхъ пѣи мѣхъ ко црѣви. и прѣидоша во дѣ
рѣхъ стрѣ. и повѣдаша црѣви. црѣ же мѣ оу тѣри а прѣ
хъ вага. и рече црѣ да глѣютъ. послѣ рѣхъ сѣстѣи. ѿни
жерѣша. тако глѣтѣхъ нѣхъ на шѣ. хъ оу и мѣтѣ пилю
боу ко црѣю рекѣ сѣмъ свѣршенъ. прѣчѣлѣ сѣа тѣ
тѣ црѣю жѣ рѣ бѣи. и повелѣ писцѣю писати въ сѣрѣчи
сѣтѣ посла бѣла. на хъ оу рапию. нача глѣти по солѣхъ сѣрѣчи.
и нача пи сѣцѣ пи сѣти гласице. равно дръгаго сѣ
цѣнѣи. бѣи вѣшаго прѣи тѣхъ сѣа тѣхъ. велице мѣкнѣхъ
роу сѣтѣмъ. и прѣсѣна лѣ. писано при фѣи ѿ филѣ
сѣи кѣ лѣ. кой ѿ а нѣхъ на рѣи а е мѣомъ цѣмъ сѣи оу црѣю.
грѣцкомъ. вѣ дръхъ стрѣ. **М**ѣ а и юла. и нѣ кѣтѣ а дѣ.
Вѣ лѣ. ѣ. ѣ. оу. **А** хъ сѣтѣхъ сѣхъ рѣхъ сѣи и а ко жѣ
кѣ лѣ сѣи оу тѣхъ вѣрѣаю. на свѣцѣнѣи сѣмъ роу тѣхъ свою.
хъ оу и мѣтѣми миръ. и свѣршенъ любовъ. со вѣ сѣи

великимъ црмь грцкимъ . ѿскасиа ѿ мѣи ко стѣ
мпино мѣ . ѿсоблаго дѣхъ овныи мѣи црн . ѿсовѣстѣ ми
люди мѣи . ѿи . ѿже сътъ подомноу рѣ . боуарей
прочіи до конца вѣка . ꙗко не ꙗко ли же помѣиша ю
на стѣранѣ вашию . ни со бѣраю кой войныи . ни гахъ
ѿ аиного . привѣдѣ на стѣранѣ вашию . но ѿ ли ко естъ
подовла стѣю грцкою . ни вла стѣю русьскѣю .
ни ѿ ли ко естъ горо до вѣи хъ . ни на стѣранѣ бо лѣ
рьскѣю . ꙗцѣи мѣи по помѣи си по мѣи на стѣранѣ ва
ши . дай гахъ вѣдѣ протѣи вѣи мѣи . ѿ бо ру сѣи
мѣи . ꙗко же клахъ ꙗко црмь грцкимъ . ѿ со мно
ю боуарей рѣ вѣи . дай сохрани мѣи . правѣи со вѣи
нѣи . ꙗцѣи ли ѿи по мѣи прѣи же рѣи ченныи . ѿ сох
рани мѣи . ꙗцѣи же ѿ со мною . ѿ подомно . дай мѣи
клахъ вѣи вѣи га вѣиго же вѣи рѣи мѣи . в прѣи на
ѿ вѣи волоса ко тѣи мѣи . дай вѣи рѣи мѣи ѿ ѿло тѣи
ѿ ѿло то . ѿ свои мѣи ѿ рѣи же мѣи дай сѣи чѣи нѣи
рѣи мѣи . сѣи жеи мѣи по вѣи стѣи ни нѣи . ꙗко же со тѣи
рихо мѣи нѣи . вѣи ка мѣи . ѿ на пи са хо мѣи на хо ра тѣи
сѣи . ѿ свои мѣи по ча тѣи ми за ча та хо мѣи . со тѣи
ри вѣи жеи мирѣи по сла вѣи со грѣи си . ѿ пои де вѣи ло дѣи
ѿ поро го мѣи . **р**ече мѣи во вѣи до ѿи тѣи нѣи . свѣи на
ло дѣи . пои деи си жеи на ко нѣи ѿ ко ло стѣи по тѣи бо по чѣи
нѣи . ѿи вѣи поро хѣи . ѿи по сла вѣи шѣи го . ѿ пои де вѣи ло дѣи

[illegible]

в

дѣрєвскѣхъ юзѣмлю и ихъ дѣпротивѣмъ ѡлгѣ
и ѡполчистасѣ и сражѣвшимасѣ полкома и побѣ
ди ярополкѣ ѡлга: **П**обѣгшю же ѡлгѣ своѣмъ
и ми. во грядѣкомъ и рѣчѣ и бѣаше мостъ чѣрѣ грѣ
блю. и обратомъ гранѣмъ. тѣснѣи сѣспихахъ дрѣ
вѣ дрѣвѣхъ грѣблю. и сопѣхъ нѣшасѣ мостъ и ѡлгѣ дѣ
брь. и падахъ людіємъ нѣхъ. и оудѣа виша и сони и чѣ
лѣвѣцн: **И** вѣи ярополкѣ во грядѣ ѡлгѣ вѣ. прѣиавла
стѣего. и посланскѣа ти брата скоѣго. и и скаша
нѣ ѡбрѣтоша. и рече єдинъ дрѣвѣ лѣнѣнѣ. ахъ видѣ
вѣра. такѣ сопѣхъ нѣшасѣ мостъ. и посла ярополкѣ
и и ска ти брата. и влачиша тѣрѣпѣ и хъ грѣбли
ѡ оу традо полѣ дѣнѣ. на лѣхъ оша. на исподѣ ѡлга
по тѣрѣпѣ ємъ. вѣи не соша. и положиша на коврѣ:
И прѣидѣ ярополкѣ на донѣ. и плакасѣ. и рече сѣна
лѣ дѣвѣ нѣхъ сѣго. тѣи єси хѣпѣлѣ. и погрѣбоша ѡ
лгѣ на мѣстѣ. оу горѣ дѣвѣ чѣго. и єстѣ могила
єго и до сѣго дѣнѣ оу крѣчѣго. и прѣиавластѣ єго яро
полкѣ: **О**у ярополка же на грѣснѣи єтѣ. и бѣаше бѣ
ла чѣрнѣцѣю. бѣ бо прѣкѣлѣ юѡцѣ єго. сѣтѣ славѣ.
и дѣаюхъ ярополка. красѣтѣи радѣилицѣ є. слѣиша
вѣ єволодѣ и мирѣ. вѣнѣ вѣ горѣ дѣ. такѣ ярополкѣ
оу бѣи ѡлга. и оу бога вѣсѣлѣа хъ а морѣ. и ярополкѣ
посадѣи своѣи посади кѣи вѣнѣ горѣ дѣ. и бѣкла

37
дѣи єдинѣхъ вѣсн: **Е**лѣ. ѡ. ѣ. пѣ. **Е**лѣ. ѡ. ѣ. пѣ.
Елѣ. ѡ. ѣ. пѣ. прѣидѣ єволодѣ и мирѣ вѣ аргѣи єнѣ
вѣ горѣ дѣ. и рече посади ко мѣ ярополчѣмъ. и дѣ
тѣи євратѣ ємѣ. и рече тѣи ємъ. єволодѣ и мирѣ и дѣ
тѣи єнѣ. прѣиавлаи сѣ. прѣти вѣ. и сѣ дѣ вѣнѣ
вѣ горѣ дѣ: **П**осла крѣгѣ єволодѣ гла. хѣцѣю поѣти
дѣчѣрѣ тѣвоѣи сѣбѣ жѣнѣ. ѡнѣ жѣ рече дѣчѣи євоѣи
хѣцѣи сѣи хъ єволодѣ и мирѣ. ѡнѣ жѣ рече не хѣцѣю рѣ
хъ тѣи рѣбѣи чѣа. но ярополка хѣцѣю. бѣ вѣ горѣ єво
лодѣ прѣиєлѣ нѣхъ хъ а морѣ. и мѣашѣ властѣ єво
полѣ тѣи єкѣ. а тѣхъ рѣи вѣ тѣхъ рѣкѣ. ѡнѣ єго жѣи.
тѣхъ рѣкѣи прѣоу вѣашасѣ. и прѣидѣ оша ѡ тѣрѣи єволо
дѣ и мирѣ. по кѣ дѣаша ємъ вѣ сѣрѣ тѣхъ рѣкѣ нѣ дѣи є.
дѣчѣи рѣгѣ єволодѣ жѣ полѣ вѣцѣкаго єснѣ. єволодѣ
мирѣ жѣ сѣбѣ равоѣи многи. вѣ аргѣи є словѣ нѣи. и тѣю
и крѣи вѣи. и поѣдѣ ярогѣ єволодѣ. вѣ сѣ жѣ вѣрѣмѣ
хѣтѣ хъ рѣгѣ нѣ вѣ сѣтѣи хъ а ярополка. и прѣидѣ єво
лодѣ и мирѣ на полѣ тѣи єкѣ. и оу бѣи рѣгѣ єволодѣ. и сѣнѣ
єго. вѣ дѣчѣи рѣ єго рѣгѣ нѣ дѣ поѣхъ а сѣбѣ. и поѣдѣ я
рополка: **И** прѣидѣ єволодѣ и мирѣ кѣи є вѣ. своѣи
многи ми. и нѣ мо жѣ ярополкѣ сѣтѣи прѣти вѣ.
и хъ а тѣкѣ рѣи є вѣ сѣлѣ юдѣи євоѣи ми. и сѣ вѣ лѣ дѣ
мѣ. и сѣтѣи єволодѣ и мирѣ. на дѣ рѣгѣи жѣи. мѣи
дѣ рѣгѣи жѣи. и кѣа пѣи ємъ. и єстѣ рѣ вѣи дѣ сѣго дѣнѣ.

Володимир же посла къ блѣвоу доу старополчю.
слестью гла. по пріи ми аще оубѣю братасвоего.
имѣти паче чуждѣмъ спомно. и многѣ чѣ
воумиши ѿ мене. не азъ бо почалъ братью бѣти
но ѿ нѣ. азъ же погуби боху сѣи пріидоху на нѣ.
ирече блѣвоу посломъ Володимиру. азъ бѣхъ до
бѣ въ срѣдѣ. и въ пріимъ твою. ѿхладѣ слесть члѣка.
якоже двѣдѣ глѣтъ. ядѣи хлѣбъ мой воу величи
лѣстѣ на малѣстѣ. сѣи бо азъ какаша на кнѣзасво
его слестію. и пакыи азъ въсквои мильца хлѣбъ дѣ
имъ бѣхъ. да ѿпадѣтъ ѿ мѣслиской хлѣ. по мно
жествѣ нѣти и хлѣбъ и хлѣбъ. яко прогнѣваше
пачѣ. и пакыи то иже рече двѣдѣ. мѣжѣ кровіи
слестіи прѣполовѣдѣи нской. сѣи естѣ со вѣтъ ѿ
лѣ. иже со вѣца естѣ на кровіи пролилъ е. по сѣтъ
нѣи сповѣи. иже пріемъ ѿ кнѣзѣ. или ѿ гнѣасво
его. чѣтъ и ли дѣрѣ. тѣмъ мѣсла тѣ ѿ гла вѣкна
хлѣбасвоего. на погубленіе. горьши естѣ бесо
въ паче вѣи. якоже и блѣдѣ прѣдѣ акнѣхъасвоего.
пріимъ ѿ него чѣти многі. сѣи бо бѣ по вѣи нѣ кро
витѣи. сѣи бо блѣдѣхъ атворивъ сѣи старополкомъ.
лѣстѣ по днѣмъ. слаша къ Володимиру чѣсто.
кѣлѣмъ оубѣи старополка. граженѣи же нѣбѣ
лѣхъ оубѣи сѣи. блѣ же не воумогъ. какою бѣи по

38
гѣвѣти. и рѣхъ мѣсли слестью. вѣла е мѣи нѣлау
тина бранѣи хлѣбъ. рече же блѣ старополкѣ. кѣи нѣшѣ
лютъ сѣ. и Володимиру. глѣтъ прістѣпѣи ко глѣ.
яко прѣдѣ мѣи старополка. по вѣтъ гнѣи хлѣбъ града.
и посла хлѣбъ старополкѣ. и нѣхъ бѣ глѣ. и хлѣбъ творісѣ
въ градѣ броднѣ. на оустѣ рси. **В**олодимиръ вѣи
дѣи кѣи евъ. и ѿ сѣдѣхъ старополка вѣи нѣ. и бѣ глѣ
великъ вѣи нѣ. нѣстѣ прістѣпѣи до сѣи гдѣ. бѣдѣ акнѣ
броднѣ. и рече блѣ старополкѣ. вѣи дѣи или какою
оубѣи братѣ твоего. на мѣи не прѣбороти. тѣкори
миръ сѣ братѣи мѣи сѣи мѣ. лѣстѣ по днѣмъ сѣи рече.
и рече старополкѣ. тѣко бѣдѣи. и посла блѣ къ Володими
ру сѣи глѣ. яко сѣи сѣи мѣи слѣтъ твоѣ. яко прѣвѣдѣи ко
бѣ старополка. и прістѣпѣи оубѣи нѣи. Володимиру же
послѣи ша въ. вѣи вѣи двора прѣи мѣи ѿи нѣ. ѿ
нѣи же прѣи ска хлѣбъ. и сѣдѣтъ сѣи нѣи сѣдѣтъ
жиноу сѣи. и рече блѣ къ старополкѣ. по дѣи кѣи
тѣи сѣи мѣ. и рече мѣ. чѣти мѣи нѣи кѣи сѣи. тѣи хлѣбъ прі
имъ. по дѣи же старополкѣ. и рече мѣи кѣи рѣи ко. кѣи
жѣи нѣи оубѣи ютъ тѣи по вѣтъ гнѣи вѣи чѣи нѣи. и прі
вѣи дѣи нѣи. и не посла хлѣбъ сѣи. **И** пріидѣ старопол
кѣи къ Володимиру. яко вѣи хлѣбъ вѣи. и по сѣи тѣи
дѣи вѣи рѣи мѣи чѣи мѣи по пахъ сѣи. блѣ же хлѣбъ творі дѣи
ри. и нѣи дѣи по нѣи мѣи чѣи тѣи сѣи мѣи. и тѣи ко оубѣи нѣи

БѢІАРОПОЛСКЪ: **В**АРАЖКОЖЕВИДѢВЪІАКОУВЪ
ЕНЪБѢІАРОПОЛСКЪ: БѢЖАСОДВОВАПЕЧЕНѢГЫ: ѿ
ДВАПРІВАБІЙ: НУАХУДИКНЕМЪРѠТѢ: ВОЛОДИМИ
РЪЖУАЛѢЖЕЖЕНЪБРАТНЮГРИСИНЮНѢ: НѢПРА
ХНА: ѿНѢЖЕРОДИСТПОПОЛКА: ѿГРЕХОВНАГОБѠ
КОРЕНЕПЛОДЪДОЛѢБѢВЛЕТЬ: ПОМЕЖЕБѢМѢПН
ЕГОБѢІАЧЕРНІЦЮ: АВТОРОЕВОЛОДИМИРЪУАЛ
ЖЮ: НѢПОБРАКЪ: ПРЕЛЮБОДѢИЧИЧѢБѢІОУБО: -
ПѢМЪѿЦѢЕГОНѢЛЮБАШЕ: БѢБѠѿДВОЮѿЦЮ:
ІАРОПОЛКА: НѿВОЛОДИМИРА: **П**ОСѢМЪРѢША
ВАРѢЖІВОЛОДИМІРЪ: СЕГРѢНАШЬМЫПРНІАХѠМѢ
Н: ДАХУЧЕМЪѿСѢПЪІМАПІІНАНН: ПО: ѿ: ГРИВНЕ
ѿТІСА: ІРѢЧЕНМЪВОЛОДИМИРЪ: ПОЖДИПѢЙМЪ
УАМЦѢ: ДАЖЕВЫІКЪНЪІСОБѢРѢТЬ: НѢДАШАУА
МЦѢННѢДАСТѢЙМЪ: ІРѢШЛАВАРѢХІСОЛѢСТИ
ЛѢЕСИНАМИ: ДАПОКАЖИНЪІПѢТЬВѢГРЕКЪІ:
ѿНЪЖЕРѢЧЕНМЪІДѢТѢ: ІНЪБРАѿНІХЪМЪЖИ
ДОБРЪІ: НѢСМЪІСЛЕНЪІ: НѢХРАБРЪІ: НѢРАХУДАІНМЪ
ГОРОДЪІ: ПРОЧІЙЖЕНДОШАКОЦРЮГРАДЪ:
НПОСЛАПРѢНИМИПОСЛЪІГЛѢСИЦѢ: ЦРЮСѢІДѢТЬ
ІСТѢБѢВАРАХІ: НѢМОХІНІХЪДѢРЖАТИВОГРАДѢ:
ѿЛИТОБѠТВОРАТЬСѢЛѿ: ІАКОІХУДѢ: ПОРАСПО
ЧІАРАХНО: АСѢМОНѢПѢЩАІНІЕДИНОГО: ІНДЧАКНА
ЖИТИВОЛОДИМИРЪВКІСІЕВЕЕДИНЪ: ІПОСТАВИКЪ

мирънахо лмѣ. вѣдѣ коратеремнаго. перъна
дрѣвна. аглава емъсрѣбrena. аоу съ бо лопъ. ихо
рса. ида жь бога. испри бога. исе марь гла. имоко
шь. ижрѣхъ и мьнаричю щена бо гы. иприво жь хъ
снѣйской. и дщери. ижрѣхъ вѣсомъ. и ѿсквернахъ
землю прѣбамиской ми. и ѿскверни сѣкровь ми
земля рѣскаа. ихо лмьпой. но прѣблгы и бгъ не
хотѣ и смртѣи. грѣшникомъ. на помъ нѣхъ хо
лмѣ. црѣквистоять. сѣпго в асііа естъ. тако же
последис ка жемъ. **И** ѣже на прѣднѣ е въ хураиі
мѣа. володимиръ же посади добрыи оуѣаско
его вновѣ городѣ. ипришѣ добрыи аковъ горо
дѣ. постави кѣмира на дѣрису ю колхокомъ. ижрѣ
хъ емъ людіе но ко го ро гтѣи. аси бо гъ. ибѣ же во
лодимиръ побѣ жнѣ. похотью женьскою. ибѣша
водими а емъ ^{III} ро гтѣю же посади на льбѣди. ^{III} женьі
и дѣ же естъ нѣ сѣлце прѣславинѣ. ѿнна жѣ ро
дѣи дѣ. снѣи. и хъ слава. мьстислава. тарѣ слава.
всеволодѣ. а вѣ. дщери. ѿ грекине. сѣпо лиса.
ѿ чѣхъ инѣ вѣише слава. а ѿ дръгѣа сѣпослава.
а ѿ болгаринѣи. бориса и гла бѣа. наложницю оу не
го. пѣ. вѣише городѣ. а кѣ гла бѣ городѣ. пѣ. а на бѣ
рѣстпокомъ. е. всѣльци. е. жѣховъ ть нѣ бѣ рѣстпо
ко е. ибѣ нѣ сѣи тѣ вѣ а. приво дѣ мѣ жь сѣи а

[illegible]

содѣлани сътъ. не да мѣ снѣго бѣсомъ. ѿни же
ше дѣшѣ поведаша людемъ. ѿни же вху мѣше ѿрѣ
жѣ. и пойдѣша на нѣ роу на ше дворѣ ѿ колою.
ѿни же спомѣна сънехъ со снѣомъ своимъ.

Нрѣша ємѡвда ісѣаскоєго. да вѣдѣмъ бо
 мѡѡнѡ жеречеѡ сѡбѣхѣхѡ по єдиноєсѣ
 пошлю тѣбѣ. да поимѡ сѡмѡ. а вѣче мѡ прѣ
 трѣбѣтѣ. и кликнуѡ шай по сѣкошасѣ. ѡни по днѣ
 ма. и тако побѣдиша. а и не совѣстѣхѡ ни кто же
 гдѣ положиша. **Б**ахѡ бо то гдѣ тѣмъ не вѣ
 гласи. поганѣи. и дѣла вѣла. радовашесѣ сѣмѡ.
 не вѣдѣи. и тако блихѡ гибельхѡ. щѣтѣ сѣмѡ вѣи. и
 и тако **в**иѡшасѣ. погѣби тѣи. родѣхѡ рѣпѣи. а вѣ
 сѣи. и нѡ прогонѣмѡ. а шѣхѡ рѣпѣи. тѣи. и вѣ
 и нѣхѡ вѣспраѣ. хдѣ же мѡ шѣсѣ. ѡ каганѣи.
 тако хдѣ мѡ не стѣ жилищѣ. хдѣ бо не сѣхѡ тѣи. а
 оуѣчили. ни прѣци прѣрѣкли. не вѣдѣи прѣрѣсѣ глѣ.
 и на рѣхѡ не люди люди мѡ. а ѡ аплѣхѡ борѣтѣ. во
 всю хѣмлю и хѣи. доша вѣщѣи. а ихѡ. и конѣхѡ
 вѣселѣи. а глѣи. а щѣли. и тѣмъ. а тѣи. не сѣхѡ
 вѣли. нѡ оуѣчѣи. а ихѡ. а ки прѣхѡ вѣгласѣтѣ. во
 црѣвѣ. и хѡ оуѣчѣи. сѣмъ. по бѣ. жѣ сѣмъ. прѣтѣи. вѣ
 го вѣра. по пирающе. по днѣхѡ. тако же по пра
 стѣи. сѣ. ѡ тѣи. ни ка прѣи. мѡ. вѣ. не. сѣ. нѣ. и.

[illegible]

ваша. ѿниже рѣша въ брѣмь гѣ. а бо хмипны
оучиты гл҃а. ѿбрезати оудѣи тайныа. а свини
ныне бѣсти. а винанѣи ти. а по смрѣти жерече.
сожениа мпохоты творити бль днью. да сѣтъ
бо по о. женъ красныхъ. комъ жѣ. и ихъ беретъ еди
нъ краснѣ. и всѣхъ красотѣ вохложитъ на еди
нѣ. и та бѣдѣ емъ жина. хдѣ жерече достойтъ
блѣ творити. всѣа насѣмь свѣтѣ. а црѣкстоу бо
гѣ насѣмь свѣтѣ. тоу бо гѣ и тамо. и иа мно
га лѣстѣа жинѣхъ. писати. срама радѣ. володѣи
мирже славшѣихъ бѣ бо самъ лѣа жинѣ. и блѣ
жинѣ многоѣ. и пославшѣихъ сладо. носѣ емъ
илю бо ѿбрезаніе оудѣи. и нѣ ѿа днѣи ма сѣви
нѣ. а ѿпиты ѿнѣ хдѣ. рекѣ рѣ сѣтъ всѣ сѣлѣ пи
тъ е не можѣтъ бѣстѣ бо бѣти. **П**осеми же прѣи
доша ѿ риманѣ мѣи. глѣ прѣи дохомъ посла
ни ѿ папѣ жа. и рѣша емъ. рекѣ лѣтиа ко папѣ
жѣ. гѣмла твоѣа ко инаша гѣмла. а въ бѣраваша.
не аки въ бѣраваша. въ бѣраваша сѣ бѣ сѣтъ. кла
на емъ сабо бѣ. и же сотворинѣ ѿи гѣмлю ихъ въ
хѣ. и мѣцѣ. и всѣа ко дѣхѣнѣ. а бо хникаши древо
сѣтъ. володѣи мирже рѣчеа ко хѣ повѣ дѣваша.
ѿниже рѣша пѣщеніе по силѣ. а щѣли кѣ по сѣ
или пѣ сѣтъ всѣ слава бѣхѣ. рѣче оучительнаша

пакель рече же колодимири нѣмцемъ. и даше
засамко ѿ цѣнаши сѣгонѣ приахисѣ въ тѣ. **С**лы
шавше же и доведоша рече тѣи. прїидоша рече хще.
слышахомъ тако приходиша болгаре. хрѣтъяне.
оучающе пактоже своѣ въ брѣхрѣпїиане бо въ
рѣхотѣ же мѣ распахомъ. а мѣ въ брѣхемъ еді
номъ бѣгъ. а крамовъ. и нѣсковъ. и нѣковлю. рече
колодимири чѣво естъ законъ вашъ. ѿниже рѣ
ша ѿ брѣхатисѣ. сѣвинїи нѣастїи. нѣхлани
нѣ. сѣво тѣхрїи тѣи. ѿнѣже рече тогѣ естъ
земля ваша ѿниже рѣшла въ нѣрѣмѣ. ѿнѣже
рече тамо ли естъ. ѿниже рѣшарахнѣвасѣ
бѣгъ на ѿ цѣнаши. и распочинїи пострамъ грѣ
хъ ради нашіи. и прїдана бѣхъ земля наша хрѣти
аномъ. ѿнѣже рече пактои нѣхъ оучитѣ. а са
ми ѿверженїи ѿ бѣга и распочени. аще бѣ бѣгъ
любилъ васъ. и законъ вашъ. нѣ бѣ естъ распо
чени похъ землямъ чужимъ. дай намъ тоже мѣ
сли тѣе прїяти тѣи. **П**осѣм же прислаша греци.
и колодимири философа глѣша. слышахомъ.
такъ приходилисѣ въ болгаре. оучающе пакто
тѣи въ брѣхъ свою. и хъ ѿскверна етъ въ бранѣ
и землю. и же сѣ въ тѣ прокла тѣи плаче сѣ члѣкѣхъ.
оу подобльшесѣ асодомъ и гоморъ. на нѣже пѣ

стїи каменїи егораще. и потопїи и пограхоша.
такъ ой сѣ ѿ жида етъ днѣ погнѣлихъ. егѣ при
и дѣбѣгъ сѣ дѣи на землю. и погнѣи тѣи всѣи во
рѣшала бѣхъ законїи. и сквернѣ дѣюща. сѣи бо
ѿмыкаютъ ѿ хъ дѣи своѣ. и кропѣхъ вливаетъ.
и по бранѣ мажютъ сѣ. наричюще бо хъ мѣта.
пакто же и же нѣи тѣи во рѣхотѣ. тѣхъ же сквернѣ. и нѣо
пѣхъ. ѿсвои сѣ плѣнїа мѣхъ жѣска и жѣнѣска вѣхъ
шлѣютъ. сѣ слыша колодимири. плюнѣхъ на землю.
рече нѣ чѣво естъ дѣло. **Р**ече философъ слыша
хомъ нѣсѣ. такъ прїходиша ѿ рима оучитѣ васъ
и въ брѣхъ своѣ. и хъ же въ бранѣ мало сна мирохъ. сѣ
жа тѣи бо ѿ прѣсно кирїсѣ ѿ пла тѣи. и хъ же бѣгъ
нѣ прѣдѣ. нѣо повелѣхъ бѣо мѣ сѣхъ и тѣи. и прѣдѣ
а плѣомъ хъ бѣхъ прїимъ. рече сѣ естъ тѣ бѣломо
ломи мо ехъ авѣ. пакто же и чашѣ прїимъ. рече сѣ
есть кровь моа новаго хъ вѣта. сѣи же того
нѣ тѣво рѣхъ тѣи. и сѣ тѣи нѣи сѣ правнїи въ брѣхъ. рече
колодимири. прїидоша ко мѣ жи доведѣгѣ. такъ
нѣмцїи и греци въ рѣхотѣ. егѣ же мѣ распахомъ.
философъ же кой истиннѣхъ того въ брѣхъ мѣ. то бо
прѣци прѣорицахъ. такъ бѣхъ родитисѣ. а дѣхъ и
распахъ бѣ тѣи. и погрѣбѣнїи въ тѣи днѣ во
скреснѣ тѣи. и на нѣсѣхъ дѣ. ѿниже тѣи прѣороки

и живахъ. дръвѣа прѣшрахъ. егда же збѣистъ сѣмъ
рече нѣсхъ. снѣдѣнахъ млю и распатѣ прѣа. и во
скрѣхъ и на нѣсавъ. и дѣ. ждана сѣхъ же покаянѣа.
хд. мѣ. лѣтѣ. и не покаяшѣсѣ. и послана на ри
млянѣ. и гдѣи хъ рохъ иша. а самъ и распотчи
ша по странамъ. и работаютъ въ острахъ.
Рече же колод и миръ. чѣпѣ радисни дѣнахъ млю
бѣа. и стрѣпѣ такъ вѣ прѣа. ѿвѣщавъ же фило
софъ рече. аще хощеши послѣшати. да сѣа
жю тнѣхъ начала. чѣпѣ радисни дѣбѣхъ нахъ млю.
ѿмъ же рече послѣша юрѣ. и нача философъ глѣти
сѣце. **В**началѣ сотвори бѣгъ нѣмъ оуземлю. въ
ѣ. днѣи въ. бѣ. днѣ. сотвори пѣрѣдѣ. а же естъ
пострѣдѣи во дѣи. сѣго же днѣ рѣхъ дѣлиша сѣво
дѣи. и полѣи хъ въ дѣнахъ пѣрѣдѣ. а полѣи по пѣ
рѣдѣ. въ. тѣ. днѣ сотвори море и рѣки. и источнѣ
кѣи и сѣмѣна. въ. дѣ. и днѣ. снѣцѣи лѣхъ и хъ въ. хъ.
и оуі краснѣ бѣгъ нѣмъ. видѣ. въ. жѣ пѣрѣвѣи ѿ ангѣлѣ.
сѣтѣрѣшина чинѣ ангѣлѣскѣхъ. помѣсли въ сѣбѣ
рѣкѣ. снѣдѣнахъ млю. и прѣимъ хъ млю. и бѣхъ
дѣво до бѣнѣ бѣгъ. и поставлю прѣплѣ мою на
ѿблацѣхъ хъ сѣвѣрѣскѣхъ. тѣлѣи ескѣ рѣжѣи
снѣси. и понѣмѣ спѣдоша. и же вѣша по днѣи мѣ
чинѣ дѣсѣтѣи. бѣжѣи мѣи рѣтѣи вѣни сѣво то

на. вѣного жѣмѣ сѣто по сѣтѣи сѣтѣи сѣтѣи сѣтѣи
хайла. сѣто пона жѣтѣ рѣши въ по мѣи сѣла сѣво его.
и ѿпѣаславѣи. пѣрѣво ена рѣсѣа прѣтѣи вѣни сѣбѣгъ.
по рѣмѣ. въ. тѣ. днѣ. сотвори бѣгъ и кѣи пѣи. и рѣи
бѣи. и гдѣи пѣтица пѣрѣнѣтѣи. въ. тѣ. днѣ. сѣтѣи
рѣи бѣгъ. ѿвѣрѣи сѣотѣи. и гдѣи хъ мнѣи. сѣтѣи
рѣи жѣи чѣлѣи. въ. тѣ. днѣ. по чѣи бѣгъ. ѿвѣсѣтѣи дѣлѣ
свои хъ. е же естъ сѣво тѣи на сѣдѣи бѣгъ рѣи
на вѣсѣтѣи. въ. тѣ. днѣ. и вѣтѣи пѣчѣлѣи сѣго жѣ
сѣтѣи. и хъа по вѣдѣа е мѣи ѿвѣсѣи сѣго дѣрѣва сѣтѣи.
ѿдѣрѣва жѣ едѣиного нѣи сѣтѣи. е же естъ рѣхъ мѣ
ти дѣо бѣрѣи ѿлѣ. и бѣа дѣа мѣвѣи. и вѣи дѣи
бѣгъ и сѣла шѣ. егда и ангѣлѣи сѣла хъ. и во сѣло
жѣи бѣгъ на дѣа мѣсѣнѣ. и оуі сѣи дѣа мѣ. и вѣхъ
бѣгъ едѣиного рѣвѣоу дѣа мѣ. и сотвори е мѣ жѣи хъ.
и прѣвѣи сѣи дѣа мѣ. и рѣчѣи дѣа мѣ. сѣи кѣи сѣи
кѣи сѣи мѣи. и плѣтѣи ѿплѣтѣи мѣи. сѣи на рѣчѣи
сѣи жѣи на. и на рѣчѣи дѣа мѣи мѣи на сѣи кѣи по мѣи. и пѣи
цѣи мѣи. и хъ вѣрѣи мѣи. и гдѣи о мѣи. и сѣи мѣи на ангѣлѣ
по вѣдѣи мѣи. и покорѣи бѣгъ дѣа мѣи. хъ вѣрѣи
и сѣи кѣи. и ѿбѣи дѣи шѣи сѣи мѣи. и послѣи хъ
е го. видѣ. въ. жѣ дѣи а во лѣ. и а ко по чѣи пѣи бѣгъ чѣлѣи
по хъа видѣ. въ. жѣ мѣи. прѣѣи бѣи сѣи хъ мѣи. и прѣи
и дѣи сѣи вѣхъ. и рѣчѣи еи по чѣи пѣи сѣи а ѿдѣи

[illegible]

спаси и въстави каинъ и хуотъ оуби ти. и не оумъ
мъиши како оуби ти. и рече мѣсо помянухъ мѣ
камень. и оудари и хуи камень оуби ти. и рече
бгъ каинъ гдѣ еси братъ твой. ѿнъ же рече
ѣда събратъ твоё мѣсо. и кровь братъ твоё и рече бгъ
ѣго во пиетъ ко мнѣ. бѣдиши ты и на твою
и сяди до живота своего. а дѣла мѣи въ гдѣ плачу
и си. бѣтъ старѣи ко лѣтѣмъ твоимъ. и сего
же бгъ почитъ. а азъ сотвори мѣсо на сѣмъ бгѣ.
и сѣи нѣ плачѣ мѣмъ на лѣху. и плака събратъ твоё
ли хъ. а бѣ. и не оумъиши плѣхо его. и не оумъиши
погребѣти. и похвалѣи мѣмъ бжѣи мѣ. пѣица. бѣ.
прилетѣ събратъ твоё единъ ёю оумре. и единъ ёю
и скопѣи мѣ. и вложи оумрѣшаго. и погребѣи.
видѣвши же сѣи дѣла мѣи въ гдѣ. и скопѣи мѣ
и вложи събратъ твоё. и погребѣи събратъ твоё.
бѣиши дѣла мѣ. а бѣ. сѣи. и родѣи сѣи. бѣ. дѣ
ри. и похвалѣи единъ каинъ. а дѣла мѣи сѣи. ѿ то
го родѣиши сѣи члвчѣи. и оумножи сѣи похвалѣи
и не похвалѣи сотворѣшаго. и не похвалѣи сѣи
дѣла. и въ сѣи когоско сѣи дѣла. и оуби ти събратъ твоё
и живѣи хуи ко тѣмъ сѣи члвчѣи. и бѣи единъ
и правѣ дѣла мѣ. родѣи сѣи. то сѣи единъ нѣи.
и родѣи сѣи. сѣи. а фѣта. хуи. и рече бгъ и не

имать духъ мой. прѣбываши въ члвцѣхъ сиoux
и рече да по прѣблвчвѣка. еѣгоже сошвориoux. ѿ
члвка и до скопѣа. и рече гбѣгѣноу еѣви. сошвори
ковчегъ въ долгоу локопѣ. пѣ. а въ ширинѣ пѣ.
а въ хвѣши пѣ. локопѣ. еѣгѣпѣи бо локопѣ мѣ
са женьховѣтъ. дѣлаемъ же ковчегъ хуарѣ. аѣ.
и повѣдаше нойнаковѣи по топу и по смѣху
хъ сѣмъ и еѣга со дѣлаковчегъ. и рече гбѣноу
еѣви. влѣху тѣи и жена твоя. и снѣ твои. и снѣ
хиткой. и еѣвѣ. и снѣ бѣ подѣво еѣмъ ѿ всѣхъ ско
пѣ. и ѿ птиць. и ѿ всѣхъ гадъ. и въ еѣдѣноунако
ху по вѣдѣ еѣмъ бѣгѣ. и на еѣдѣ бѣгѣ по топу на ху
млю. и по топу еѣсѣа плотѣ. и ковчегъ плава
ше на водѣ. еѣга же по сѣчѣ вода. и и хлѣху еѣноу.
и снѣ еѣго. и жена еѣго. и ѿ сѣ расплодѣ сѣ ху мля.
и бѣиша члвци мнози. и еѣдинѣ гѣи. и рѣша дѣр
гѣ дѣрѣгѣ. созиже мѣсто полѣ дѣноу еѣи. и нача
ша ху дѣти. и бѣ сѣ старѣшина еѣвѣроу. и рече гбѣ
бѣгѣ сѣоу множиша сѣ члвци. и по мѣслѣи ху
сѣ еѣтнѣи. и снѣ дѣ бѣгѣ ра ху мѣ снѣ ху и ки. и на. ѿ.
и на. ѿ. на ху и ки. а дѣа мѣвѣ бѣи на ху и ки. и снѣ
пѣ ху ѿ аѣвѣра. то и бо еѣдинъ еѣ прѣложѣ сѣа ко бѣ
ху мѣи оу ху. рѣкѣи снѣце. аѣце бѣи члвѣсѣмъ бѣгѣ рѣ
сѣа ху на нѣ ѿ сѣтолу дѣла тѣи. то бо повѣла ху бѣи

самъ бгъ словомъ. ꙗкоже сотвори нбса. и змлю.
и морей вса видимыи и невидимыи. сѣ горади.
того ꙗзъикъ не премени сѧ. ѿ сѣ гостѣ еврей.
на ѿ и единъ. ꙗзъикъ раху делишасѧ. и раху до
шасѧ по странамъ. кождо по колюбови прѣидѧ.
и помяколю на оученію. ѿ кироу щени емъ. и клахъ
мъ. и рекамъ жрахъ. и не поухнаша бгѧ. ѿ ада
ма же до потопа. лѣтъ. ̑. ̑. ̑. м. в. а ѿ потопа до
раху. лѣтъ. ̑. ̑. ̑. **П**осѣм же до ꙗко
ль болше е прѣщени е кверже тавкъ. и нача шати
миръ итвори ти. ѿ кидре вены. ѿ кымѣ дены.
адреху и маромораны. и златыи и сребреныи.
и кланяхъ сѧ и мѧ. и провожахъ сныи колю и дще
ри. и за колахъ предними. и бѣ вса змла ѿ скве
рныи. а начални кхъ мироу творенію. сѣ рехъ.
твораше тѣ бо кхъ мирыи. вѣи мна. мрѣи вѣи
ловѣ кхъ. ѿ вѣмъ бѣи шимъ црѣмъ. друзими
храбрѣмъ. и волхвоймъ. и жѣнамъ прѣлюбѣ
ицамъ. сѣи же сѣ рехъ. роди. фариу. фаражеро
ди. г. сныи. аврама. и нахора. и арана. фараже
твораше кхъ мирыи. на вѣи кхъ ѿ цѧ своего.
аврам же прииѣ вхоумъ. бѣ зрѣ на нѣ ѿ. и ви
дѣхъ вѣхъ и нѣ ѿ. и рече вѣи истиннѣи тои есть
бгъ. а иже сотвори нѣ ѿ цѧ мой. прѣлца етъ.

члвкъ. и рече авраамъ къ шю. бгъ ѿца своего
и рече ѿтепотъ попраца еши члвкъ. и творакъ
миръ дръвныи. той естъ бгъ иже сотвори лх
нбѣ ѿ земли. и приимъ аврамъ ѿгнь. хажъ ей
до лѣво хранинѣ. ки дѣвше арамъ братъ
аврамоу. рече въя поидоу. хотѣ въ мча
ти. и до лѣи самы хгорѣ арамъ. но ѿ мре прѣсѣ
цѣмъ. прѣсимъ нбѣ. бгъ ѿ мира лх снъ прѣсѣ
мъ. но ѿ цѣ прѣснѣмъ. и ѿ сѣго начаша ѿ ми
ратиснъ прѣсѣи. и волю бгъ аврама. и ре
че бгъ аврамъ. и хъ иди хдоу ѿца своего.
въ землю вню же ти покажу. и сотворю та ко
я хъ и съ великъ. блгослова ть та ко лѣ на хъ
млаа. и сотвори аврамъ якоже заповѣда сѣмъ
бгъ. и поа аврамъ снѣ ѿца своего лота. бгъ бо
емъ лотъ шъ ринъ. и снѣ вецъ. бгъ ѿ аврамъ
поа лъ братню дщерь. а роню. саррѣ. и пріиде
въ землю хананѣ къ шю. и сѣ въ въ сокъ. и рече
бгъ ко аврамъ. и сѣмени твоему да мѣ землю
снѣ. и поклоніса аврамъ бгъ. аврамъ бо баше
лѣ. ѿ. егда ли хъ де ѿ хара ѿна. бгъ же саррѣ
не плодъ. бола щинъ плодъ сѣмъ. рече же саррѣ
аврамъ. въ хъ иди крабѣ моеи. и поимши саррѣ
агаръ. и въ дѣстѣю мѣ жю сѣмъ. и книде авра

мѣкоагарѣ. и зачахъ и родисѣ агаръ. и про
звѣи авраамъ и змаи ломъ. и авраамъ бѣ лѣ.
и з. египто родисѣ и змаи лъ. посѣм же зачѣнши
сарра. родисѣ ѿ. и наречѣи маѣмъ и сакъ. и по
вѣлѣ бгѣ авраамъ ѿбрухати. ѿ прѣча. и ѿбру
хати вѣ. и днѣ. и волюбѣ бгѣ авраамъ и плѣмѣ
его. и наречѣи вѣ. и ѿлѣчи ѿ махъ и сѣ.
и наречѣи вѣ. и сѣмъ же и сакъ воумо
гшѣ. авраамъ же живши лѣ. р. и в. и. и оумре.
и погребенъ бѣ. и сакъ же бѣ въ шю. з. лѣ. и ро
ди. в. снѣ. и савѣи такова. и сакъ же бѣ въ савѣ.
и такова правѣ днѣ. сѣи же и такова работа
оу оу такова. и зѣ. и цѣрнего. и змѣнше сѣ. лѣ.
з. и не дастъ емаѣ. ~~ловоу~~ и его. рѣкъ старе
и шю ю поими. и дастъ емаѣ старѣи шю. лию.
и и зѣ. рѣго сѣ. рѣю. з. лѣ. ѿн же работа рѣго. т
з. лѣ. и зѣ. рѣ. и поѣсѣ бѣ. вѣ. сѣ. прѣ. ни. ни.
ѿн ю жѣ ро. и з. снѣ. рѣ. вѣ. сѣ. ми ѿна. лѣ. вѣ. ю.
и ю. и сѣ. рѣ. и ѿ снѣ. вѣ. нѣ. ми. и ѿ рѣ. вѣ.
вѣ. ю. да. на. нѣ. ф. та. ли. ма. га. да. и а. сѣ. ра. ѿ сѣ.
ра. сѣ. ро. ди. шѣ. сѣ. а. жи. до. вѣ. и такова же снѣ. вѣ.
египѣ. тѣ. сѣ. и лѣ. р. и ѿ. сѣ. ро. до. мѣ. сѣ. ю. и мѣ. зѣ. сѣ. ло
мъ. з. и. вѣ. дѣ. шѣ. по. жи. вѣ. лѣ. з. и. оу. сѣ. нѣ. и по. ра. бѣ.
ти. шѣ. плѣ. ма. его. ха. вѣ. лѣ. тѣ. по. си. хѣ. жѣ. лѣ. тѣ.

воумогшалоудіе жи до вьстїи. и оумножиш
са и на силахъ и мѣхъ гїптань робопану. **В**си
иже времена. мѡйсѣи родиса вь жидѣхъ.
и рѣша во лѣхъ свїгїпѣтѣ стїи црїю родила е
дѣтищѣ вь жидѣхъ. иже хощѣтъ погвѣнті
егїпѣтѣ. то вѣбїе црїю ражающа сѣ дѣти
жидовѣ сїбїа. вь мѣтахъ вь рекъ. мѣти же мой
сѣбѡ вѣоубоавшисѣ сїго гвѣлїнїа. вь хемши
младнїцѣ. вложивши вь крабїицю. и несши
поставилъ хѣбѣ. вѣсїе же времѣснїа дѣци фа
роу нѡ вѣа фѣрѣмѣ фїе вѣпатїсѣ. и вїдѣбѡ
прѡча плачущисѣ. и вѣзѣи поща дїе. и наре
чїи мѣмѣ мой сїи. и вѣо кормїе. и бѣи прѡ
ча краснѡ. и бѣи дѣла. и прївїдїи дѣци фа
рау нѣа. кѣбѡ цюскоемѣ. вїдѣ вь же мой сѣ
га фарау нѣа. на чѣлюбїтїи прѡча. мой сѣ
иже хопласѣ хашїю. сїонїе не цѣ сѡглавїи.
и попраи. вїдѣ вь же во лховѣ и рече црїви. и црїю
погѡубїи прѡча сї. аще ли не погвѣнши. и ма
тъ погвѣнїи вѣсїго егїпта. и не послѣша егѡ
црїю. нѡ пачѣ не по вѣлѣ гвѣнїи дѣтїи жидовѣ
сїи. мой сѣбѡ вїже вь хумогшѣ бѣи вѣли кѣ вѣо
мѣ фарау нѣи. и бѣи вѣи црїю и номѣ. и вѣзавї
дѣша е мѣ бо гарѣ. мой сѣи же оубїи вь егїпѣ

48
та нїна. и бїи дѣла гѡе крѣтїанїна. бѣхїи
егїпта. и прїи дѣхѣ мѣла мѣдїамѣскѣ. и хѡда
по пѣстїи нї. и на оубїи сѣбѡ лїага крїїла. и бѣи
тїи вѣсїго мїра. и оу прѣвѡмѣ члѣвѣ. и та же сѣтъ
бѣла по нѣмѣ. и по по то пѣ. и оу смѣшѣнїи та хѣи
кѣ. и аще кѣ то кѣо лїко лѣтѣ бѣше бѣлѣ. и хѣбѣ
сїи нѡ е хѡ жїи нїе. и чїсло и хѣм лѣнѣ ю мѣрѣ. и вѣсїа
кѣ мѣ дросѣтъ. по сѣмѣ жѣ на вїсѣ мѣмѣ бѣгѣ вѣсѣ
пїи нѣ оу гнѣмѣ. и рече мѣмѣ вїдѣхѣ бѣдѣ лю дїи
моїхѣ. вѣ егїптѣ. и хѣлѣзѡ и хѣмїа. и рѣсѣ
егїпѣтѣскѣ. и хѣвѣстїа оу хѣм лѣмѣмѣ. та же
и дїи кѣ фарау нѣа црїю егїпѣтѣскѣ. и рече шї
е мѣмѣ нѣспѣстїи хѣрѣ. дѣа трїи дїи по лѡ жа тѣ
трѣбѣ гѣбѣгѣ. аще не по слѣша е пѣтѣе. црїю егї
пѣтѣскїи. по бѣю и вѣсїмѣ чю дѣсїи моїи. и прї
шїи оу мѣмѣ сѣбѡ вї. и не по слѣша егѡ. фарау нѣа.
и по пѣстїи бѣгѣ. і. ка хѣнїи на фарау нѣа. а. рекѣ
вѣ крѡвѣ. вѣ. жа бѣи. г. мѣи шїи. д. пѣсѣмѣмѣ хї.
е. смрѣтъ на сїко тѣи. ж. прїи цѣе вѣо горѡчїи. з.
гѣа. и. прѣхїи. ф. тѣмѣа. і. морѣ вѣ чѣловѣцѣ. сїго
радїи. і. ка хѣнїи бѣла на нїхѣ. та кѣо. і. мѣѣ то пї
ша дѣтїи жидовѣ сїбїа. по гѣа же бѣи морѣ вѣ
егїпѣтѣнѣ оу хѣ. рече фарау нѣа мой сѣбѡ вї.
и бѣа тѣ егѡ арѡнѣ. поїдїи оу хѣм лѣ егїпѣтѣскїа.

и вѣдѣша бгѣ пѣтѣмъ. по повѣстѣмъ. и о чермъ
мѣмъ морю. и прѣидѣша прѣниминѣ оцію. столпъ
ѡгненъ. а вѣдѣмъ ѡ блаженъ. слышавъ же фара
ѡнъ. яко бежа тѣлю дѣе. погна по нѣ. и прити
снѣ такъ морю. видѣвши же лю дѣе жи до въ стѣи.
востпѣша на мѡйсѣ фарекъще. по чѣпомъ ихъ ве
дѣна смѣрть. и вѣхъ опи мѡйсѣй кѡ бгѣ. и рече
гѣтѣ по вѣи шикѡмъ нѣ. оудари же оломъ в мо
ре. и сотвори мѡйсѣй тако. и расписавъ вода
надъ вѣе. и внидоша снѣ ихъ рѣки в море. видѣ
въ же фараѡнъ погна по нѣ. снѣ же ихъ рѣки про
идоша по сѣхъ. и тако ихъ лежаша на брегѣхъ. и со
стѣписавъ море ѡ фараѡнѣ. и ѡ вѣехъ его.
и вѣхъ любѣгѣхъ ихъ рѣки. и идоша ѡ моря. г.
днѣ. по повѣстѣмъ. и прѣидоша в мѣромъ. и тѣ
бѣ вѣо да горѣ. и вѣхъ рѣки паша лю дѣе на бѣгѣ.
и показай мѣгѣ древо. и вложи мѡйсѣй в вѣо дѣ.
и ѡсладиша сѣ вода. по сѣмъ же пакн вѣхъ рѣ
паша. на мѡйсѣа и арона. рече же лѣченъ
башѣ вѣе гнѣе. еже на дѣхъ о мѣ маса. и лѣкъ.
и хлѣбъ вѣе дѣсѣтнѣ. и гѣ рече к мѡйсѣу вѣи. слы
шавъ мѣхъ хъ на нѣе снѣ вѣхъ рѣки. и да стѣи
мѣмъ на нѣхъ стѣи. по сѣмъ же да стѣи мѣхъ да ко нѣ.
на горѣ синѣи. и спѣи мѡйсѣу вѣи. вѣи да шѣ на

49
горѣ кѣбѣгѣ. ѡни же со лѣжѣ тѣлю гла вѣ. по
кланѣхъ сѣмъ кѡ бгѣ. и хъ же мѡйсѣй и сѣте.
г. тѣи сѣти. по сѣмъ пакн вѣхъ рѣки паша на мѡ
йсѣа и на арона. еже не бѣ вѣо дѣи. и рече гѣ к мѡ
йсѣу вѣи. оудари же оломъ вѣи ка мѣнѣ. рече же да
и сѣго. и испѣстѣи вѣо дѣи. и рече гѣ вѣи сѣмъ на мѡ
йсѣа. тако не вѣхъ величѣи гѣ. и не вѣни дѣ вѣи мѡ
ѡ бѣтѣ вѣи нѣхъ. сѣго ра дѣи рѣки паша нѣи ѡи вѣхъ рѣ
дѣи. новѣхъ да на горѣ вѣи мѣсѣи. и по казѣ сѣмъ
хъ мѡйсѣа бѣтѣ вѣи нѣхъ. и оумре тѣ мѡйсѣй
на горѣ. и прѣи вѣла стѣи сѣи на вѣи нѣхъ. сѣи прѣидѣ
и прѣидѣ вѣи мѡйсѣа бѣтѣ вѣи нѣхъ. и ихъ вѣи хъ на о
нѣи сѣи ко пле мѣ. и вѣи сѣи вѣи мѣсѣи по сѣмъ нѣхъ рѣ
кѣи. оумре шѣ же и сѣхъ. и бѣи сѣхъ вѣи вѣи гѣомъ.
стѣи оудѣи. и ихъ хъ сѣхъ вѣи бѣи. дѣи. прѣи ихъ же хъ
бѣи вѣи бѣи. ихъ вѣи да гѣи ихъ вѣи гѣи пѣи. и на чѣ
ша сѣхъ житѣи бѣи сѣи. и рече гѣ вѣи сѣи бѣи. и прѣ
даша и нѣи пле мѣнѣи нѣи сѣи. на расхѣи щѣи нѣи. и
гѣи да на та шѣи сѣи тѣи сѣи. и по мѣи лѣи шѣи. и нѣи гѣи
ихъ бѣи вѣи шѣи тѣи. и пакн оудѣи сѣи на вѣи бѣи сѣи
сѣи жѣи нѣи. по сѣи хъ сѣи да шѣи гѣи и жѣи рѣи. и по сѣи мѣ
сѣи ои лѣи прѣи рѣи. и рѣи шѣи сѣи ои лѣи по сѣи тѣи вѣи
мѣи цѣи. и рече гѣ вѣи сѣи гѣи и хъ рѣи. и по сѣи тѣи вѣи
на дѣи мѣи цѣи сѣи оудѣи. тѣи сѣи оудѣи нѣи хъ ко нѣи хъ

та. и пакы не приведу та. и пакы поиже рече. въ
звнѣна въ дѣла прѣдѣлаи каши. и на ча пѣхъ мѣхъ
каши. и сѣхъ бѣхъ ваши и не приѣмлю. **А** мо сѣхъ же
прѣдѣхъ рече. слѣхъ и слово гѣхъ. ахъ прѣѣмлю на
вѣхъ плачѣ. ахъ мѣхъ ихъ рѣхъ вѣхъ пахъ сѣхъ. и не приложивъ
сѣхъ тахъ. малахъ и на жерече. тахъ кохъ гѣхъ. пошлю
на вѣхъ клѣхъ вѣхъ. и прокленѣхъ блѣхъ вѣхъ и сѣхъ. и ра
хъ рюхъ и нехъ вѣхъ дѣхъ вѣхъ. и много прѣхъ сѣхъ вѣхъ
и охъ вѣхъ рѣхъ и хъ. сѣхъ мѣхъ прѣхъ кохъ похъ вѣхъ блѣхъ
прѣхъ сѣхъ вѣхъ тахъ. и охъ прѣхъ вѣхъ и хъ и хъ сѣхъ тахъ. вѣхъ
хъ мѣхъ сѣхъ. на чахъ вѣхъ тахъ и сѣхъ тахъ кохъ гѣхъ. нахъ
законъ и охъ менѣхъ хъ дѣхъ. и сѣхъ вѣхъ мѣхъ и сѣхъ тахъ сѣхъ
нахъ мѣхъ. прѣхъ блихъ ахъ сѣхъ ахъ скорохъ правдѣхъ ахъ мохъ. и хъ
хъ дѣхъ тахъ. нахъ мѣхъ и хъ сѣхъ тахъ мохъ сѣхъ тахъ и охъ похъ вѣхъ
Нѣхъ рѣхъ мѣхъ на жерече тахъ кохъ гѣхъ. похъ ложюхъ дохъ
и охъ дохъ вѣхъ хъ вѣхъ нѣхъ охъ. ахъ ахъ законъ и вѣхъ хъ мѣхъ
нѣхъ ахъ. и нахъ сѣхъ тахъ и хъ нахъ пишю. и вѣхъ вѣхъ и мѣхъ блѣхъ.
и тахъ и вѣхъ тахъ мѣхъ вѣхъ люхъ и. и сѣхъ тахъ на жерече. вѣхъ тахъ
хъ ахъ мѣхъ мохъ дохъ. ахъ нѣхъ вѣхъ ахъ вохъ вѣхъ сѣхъ. прѣхъ жехъ вохъ
хъ вѣхъ сѣхъ нѣхъ. похъ тахъ вѣхъ тахъ нѣхъ нѣхъ охъ. рахъ бѣхъ тахъ охъ
мѣхъ ми. прохъ хъ вѣхъ тахъ сѣхъ и мѣхъ ахъ мохъ. ѣхъ жехъ блѣхъ вѣхъ тахъ
дохъ и. мохъ дохъ мѣхъ. дохъ мѣхъ тахъ вѣхъ нахъ рѣхъ тахъ.
вѣхъ мѣхъ хъ и охъ мѣхъ. тахъ и хъ сѣхъ тахъ гѣхъ тахъ. и охъ крѣхъ
ѣхъ тахъ мѣхъ и хъ сѣхъ тахъ охъ сѣхъ тахъ хъ прѣхъ вѣхъ тахъ мѣхъ хъ и хъ.

и ѿбра́тъ вси конци земли. спсѣте бѣгаше
го. двѣхъ хвалите гакснѣхъ и похвалите
его всѣю дѣе. тако бѣгоулюблѣшъ новѣи
люди. реку имъ снѣи снѣи мѣамъ. и яви писмѣ
члвкомъ плотию. пострада пиша да мово
прѣстѣплѣніе. и нача шапрѣоризати ѿвопло
щенъ и бѣхъ. перво двѣхъ рече рече гѣви мо
емъ. сѣди ѿдѣснѣю мене. до нѣже положю
враги твоѣ. по днѣхъ юного мѣтвой ма. и па
ки рече. гѣ рече ко мнѣ снѣ мой еси ты. ахъ днѣ
ро днѣхъ. и сѣи яже рече. ни посолъ ни вѣстни
къ. но самъ бѣгоулюблѣшъ истинѣ. и паки. яко
ѿтро чаро днѣхъ амъ. емъ же бѣи начало на ра
мѣ его. прохѣте сѣ велика сѣ та англѣ. вели
ка властѣ его. и миръ егонѣ конца. и паки сѣ
двѣхъ ачнѣтъ въ ѿтро бѣ. и прохѣвъ ты ма
емъ емъ анѣхъ мнѣхъ яже рече. и ты въ
фли ѿмѣдомѣ франтовъ. егда не могъ еси
бѣти въ ты сѣцѣи ю до вѣ. и сѣте бѣе бо ихъ дѣста
решина. бѣти въ ихъ. хъ въ ихъ рѣи. и сѣго его
ѿднѣи въ сѣ. сѣ гора днѣхъ сѣ до времени рожа
ю щѣ родитѣ. и про чѣи ѿбратыа его. ѿбратѣ
те а наснѣи хъ рѣи. и ере мѣи яже рече. бѣи нашъ
не в мѣи те аи нѣкнемъ. и хъ бѣте в сѣхъ пѣхъ.

[illegible][illegible]

и вселеннаго мѣстѣ. и прихавъ кнѣзѣни
ки. и старца людыскіа. вопрошаше ихъ гдѣ
хъ ража естѣ. ѿ нихъ рѣшавъ и флиѿмѣ
и юдѣ и сѣмѣ. и рѣшѣ слышавъ. посла ре
къ и хъ ии темла дѣнца. сѣца дѣвоу лѣтѣ
ѿ нихъ шедъ и хъ ии шамла дѣнца. мрѣи же
оубо яши сѣскрѣи ѿпрѣча. и ѿси фѣже ма
рїею. поймѣ ѿпрѣча бѣжавъ египтѣ. и бѣ
доу мѣртвѣи рождѣва. въ египтѣ же явися
англѣи ѿси фѣ гла. вѣставъ пойми ѿпрѣ
ча и мѣрѣго. и дѣи хъ млю и хъ лѣвѣ. и прѣше
дѣшю же мѣ всѣли сѣв на хъ рѣфѣ. вѣ хъ рѣа тѣ
шю же мѣ. и бѣвши лѣтѣ. лѣ. на чѣ чюдеса тѣво
рити. и прѣповѣдѣати црѣпѣ вѣноѣ. и и хъ бра
дѣ на дѣсѣ тѣ. и аже оучни сѣбѣ на рѣчѣ. и на чѣ
чюдеса велиа тѣворити. мѣртвѣи явѣскрѣша
ти. прѣисажѣнѣи ѿци ца ти. хрѣмѣи а хрѣдѣи
слѣпѣи мѣ прѣорѣнѣи тѣворити. и и на многа
чюдеса велиа. и аже бѣша прѣрѣци прѣорѣскіи ѿ немѣ
глѣи. тѣи и нѣдѣ гинаша и сѣли. и болѣхъ ии по
дѣа. и крѣписѣ ѿи ѿ а на вѣи ердѣни. по ис а хъ
новѣи мѣ людѣи мѣ ѿбновленіе. крѣпѣи вѣи сѣ
емѣи сѣи ѿ вѣрхоша сѣнѣсѣ. и дѣхъ хрѣдѣи
сѣрако мѣ голѣбѣи нѣи мѣ. на нѣ. глѣи гла. сѣи естѣ

53
сѣи мѣи вѣолюбленѣи. ѿ немѣ бѣлѣи хъи. и по
сѣи лѣи оучни сѣи вѣо прѣповѣдѣати црѣпѣ вѣноѣ.
по ис а нѣи вѣи ѿспавленіе сѣи рѣхъ. и хрѣи аи сѣи
лѣи ти прѣрѣчѣство. и на чѣ прѣповѣдѣати. и аже
пѣи до бѣи тѣ сѣи хъ лѣтѣи сѣи мѣ. по сѣи прѣдѣати. и ра
спѣи тѣ вѣи ти. и вѣи тѣ рѣи и дѣи вѣи сѣи рѣи вѣи.
оучѣи аи вѣи сѣи мѣ вѣи црѣи вѣи. архѣи ердѣи и кнѣи жѣи
ци. и сѣи олѣниша сѣи а хъ вѣи сѣи ти. и и сѣи а хъ оуби ти.
емѣи ше вѣи доша кѣи мѣи мѣи лѣи тѣ. пѣи лѣи тѣ же
и сѣи пѣи тѣ вѣи. и аже бѣи вѣи нѣи прѣдѣи аи. хрѣи тѣ
пѣи сѣи ти. ѿи жѣи рѣи бѣи мѣ. аи сѣи сѣи го по сѣи ти. ии
и и мѣи аи бѣи ти дѣи рѣи гѣи сѣи сѣи рѣи. пѣи лѣи тѣ же по вѣи
лѣи дѣи ра сѣи пѣи тѣ. ѿи жѣи по и мѣи ии сѣи а. и вѣи до
ша на мѣи сѣи оисѣи рѣи нѣи вѣи. и ра сѣи пѣи аи тѣ. и бѣи тѣи а
по вѣи ии хъ мѣи. ѿи сѣи тѣи а гѣи а сѣи. доу. го. и прѣи дѣи
вѣи тѣи о мѣи а сѣи. и сѣи пѣи. дѣи хъ ии сѣи. и црѣи вѣи на а
хъи по на рѣи хъ рѣи а на дѣи оѣ. и мѣи рѣи вѣи вѣи аи
мѣи хъи. и мѣи жѣи по вѣи. вѣи рѣи ии ти. и сѣи мѣи сѣи оисѣи рѣи.
и по лѣи жѣи аи вѣи тѣи рѣи. лѣи дѣи жѣи до вѣи сѣи ти. и сѣи прѣи
жа по сѣи тѣи аи ша. рѣи сѣи сѣи дѣи оисѣи рѣи аи дѣи тѣи оисѣи рѣи
цѣи егѣи ѿи жѣи вѣи тѣи рѣи ии дѣи вѣи сѣи рѣи. и явѣи сѣи оисѣи рѣи
ни сѣи мѣи вѣи сѣи рѣи ѿи мѣи рѣи вѣи хъ. рѣи сѣи мѣи дѣи тѣи
вѣи сѣи аи хъи сѣи. и на оисѣи ти вѣи сѣи аи тѣи рѣи сѣи ии ю.
вѣи и мѣи ѿи аи сѣи ии сѣи тѣи гоу. прѣи бѣи сѣи тѣи сѣи ии.

мѣ днѣи. и вѣла сѣи мѣи по вѣсѣ рѣи. и егда и спол
нишасѣ мѣ днѣи. повелѣи мѣи и пив горѣ ел
ѡнѣскѣю. и пѣи вѣи сѣи мѣи. и бѣгословѣи вѣи
и речеи мѣи. сѣи днѣи вѣи градѣи и арлѣи. донде
же послѣи ѡбѣи по вѣи нѣи ѡцаи моѣи. и сѣи речеи вѣи
хношасѣи сѣи мѣи нѣи. и пѣи поклонишасѣи мѣи
и вѣи хрѣи тишасѣи. и бѣи хѣи вѣи мѣи вѣи црѣи вѣи. и е
гда сѣи конѣи шасѣи днѣи. пѣи тѣи десѣи тнѣи. снѣи
днѣи хѣи стѣи и нѣи аплѣи. и прѣи имѣи сѣи бѣи по вѣи
нѣи сѣи тѣи гѣи днѣи. рѣи хѣи дошасѣи по вѣи сѣи мѣи. оуѣи тацѣи
и сѣи рѣи стѣи ацѣи вѣи дою. речеи жеи ко лѣи днѣи мѣи рѣи. чѣи по
радѣи ѡи жеи нѣи рѣи днѣи сѣи. и нѣи днѣи вѣи распѣи тѣи сѣи.
и вѣи дою и сѣи рѣи стѣи сѣи. ѡи мѣи жеи речеи сѣи мѣи сѣи гѣи орадѣи.
по нѣи жеи и сѣи перѣи карѣи рѣи хѣи вѣи тѣи сѣи. жеи мѣи оуѣи тре
ши. днѣи вѣи ко лѣи прѣи лѣи стѣи. сѣи вѣи гѣи орадѣи ама. и ѡи па
дѣи раа. тако жеи нѣи бѣи хѣи ѡи мѣи стѣи днѣи ама. днѣи вѣи ко лѣи.
жеи мѣи оуѣи перѣи ко лѣи по вѣи жеи нѣи сѣи бѣи днѣи ама. вѣи ко лѣи. жеи мѣи оуѣи
бо перѣи ко лѣи. и сѣи па дѣи ама. и хѣи рѣи ама. ѡи жеи нѣи жеи
во плѣи тѣи сѣи. по вѣи сѣи лѣи вѣи крайи вѣи нѣи тѣи вѣи рѣи нѣи мѣи.
а сѣи жеи нѣи днѣи вѣи распѣи тѣи вѣи бѣи тнѣи. сѣи гѣи орадѣи и ко
ѡи днѣи рѣи вѣи лѣи вѣи шѣи. и и сѣи па дѣи по рѣи днѣи. бѣи хѣи нѣи днѣи
вѣи сѣи тѣи рѣи прѣи ама. днѣи вѣи ко лѣи днѣи вѣи ко лѣи. по вѣи жеи
нѣи вѣи вѣи днѣи. и ѡи днѣи вѣи вѣи ко лѣи тнѣи ама. прѣи имѣи тѣи.
а сѣи жеи вѣи дою ѡи вѣи нѣи вѣи сѣи. по нѣи жеи прѣи нѣи. оуѣи

54
множиши мѣи сѣи грѣи о мѣи вѣи чѣи вѣи. хѣи. нѣи вѣи днѣи бѣи
по тѣи по вѣи нѣи ама. и по тѣи по нѣи тѣи сѣи ко лѣи. сѣи гѣи орадѣи
днѣи речеи бѣи. по нѣи жеи по гѣи вѣи чѣи вѣи сѣи грѣи хѣи и хѣи рѣи
днѣи. нѣи бѣи жеи пѣи ама. вѣи дою ѡи чѣи вѣи грѣи чѣи вѣи сѣи мѣи.
ѡи вѣи нѣи вѣи сѣи мѣи вѣи дою. и бо жеи до вѣи сѣи ко лѣи рѣи
во мѣи оуѣи стѣи тишасѣи. ѡи егѣи пѣи тѣи сѣи ко лѣи ама. ама
и рѣи ама. по нѣи жеи вѣи дою нѣи ама. чѣи ама. бѣи перѣи вѣи бѣи. речеи жеи
во днѣи хѣи вѣи жеи и нѣи ошасѣи сѣи вѣи дою. сѣи жеи бѣи нѣи бѣи
и сѣи тѣи ама. вѣи дою и днѣи мѣи. прѣи ѡи вѣи бѣи рѣи нѣи сѣи бѣи пѣи
рѣи ко лѣи дою. и ко жеи нѣи гѣи днѣи ѡи мѣи прѣи ѡи вѣи бѣи рѣи по
сѣи мѣи. и егѣи ама. мѣи ама. нѣи гѣи. вѣи ама. сѣи мѣи и тнѣи ама
днѣи ама. ѡи мѣи жеи речеи ко лѣи бѣи. по лѣи ко лѣи рѣи нѣи ошасѣи
мѣи. речеи ама. сѣи вѣи днѣи по вѣи сѣи хѣи мѣи рѣи ошасѣи. ама рѣи
нѣи вѣи шасѣи. и бѣи тѣи ко лѣи. сѣи жеи прѣи ѡи вѣи бѣи рѣи и ко лѣи нѣи ошасѣи
нѣи нѣи вѣи шасѣи. прѣи жеи сѣи шасѣи. ама жеи до вѣи рѣи нѣи. по сѣи жеи
на сѣи тнѣи ама. рѣи ама. сѣи жеи сѣи тѣи сѣи по сѣи ко лѣи нѣи. ама жеи до
хѣи вѣи шасѣи. и прѣи рѣи жеи прѣи по вѣи бѣи днѣи ама. и ко вѣи дою
ѡи вѣи нѣи вѣи вѣи вѣи днѣи. ама по лѣи мѣи жеи оуѣи тацѣи мѣи по
вѣи сѣи мѣи нѣи вѣи вѣи рѣи вѣи тнѣи бѣи. и хѣи жеи оуѣи тнѣи сѣи грѣи шнѣи и
прѣи ама. вѣи сѣи мѣи ама. вѣи рѣи вѣи сѣи тѣи оуѣи тнѣи оуѣи нѣи хѣи. по
сѣи тнѣи ама. жеи сѣи тѣи бѣи днѣи нѣи сѣи днѣи. вѣи жеи хѣи ошасѣи.
сѣи днѣи тнѣи прѣи шасѣи нѣи сѣи. живѣи мѣи и мѣи рѣи вѣи мѣи.
и ко хѣи днѣи сѣи мѣи хѣи ошасѣи по лѣи мѣи ама. прѣи вѣи нѣи
мѣи црѣи тнѣи ко лѣи нѣи. и ко сѣи тнѣи нѣи хѣи речеи нѣи вѣи. вѣи

сѣлѣхъ конца. и не оумира ти вѣѣси. грѣшні
ко мѣмъ каѡгнѣнаа. и чѣрвѣнѣоу сѣпающѣ
и мѣцѣнѣвѣдѣтѣ конца. сице же вѣдѣтѣ мѣ
чѣніа. и же не вѣрѣтѣ кѣнаше мѣхъ хъ.
мѣчѣми вѣдѣтѣ вѣдѣтѣни. и же сѣнѣкрѣти
шѣ. и сѣрѣсѣ поѣсѣа коло дѣми рѣхъ поѣнѣ. на не
и же на писаносѣдѣице гнѣ. и поѣсѣа вѣашѣмѣ.
ѡдѣснѣю прѣвѣднѣа. вѣсѣлѣи прѣндѣцѣ
вѣрѣ. аѡшѣю грѣшніи. и дѣцѣ вѣмѣхъ.
коло дѣми рѣхъ хъ до хъ вѣрѣчѣ. добросѣмъ
ѡдѣснѣю. а сѣмъ горѣ ѡшѣю грѣшніи ко мѣ.
И ѡнѣ рѣчѣ. аѡшѣю шѣ ѡдѣснѣю сѣпѣати. сѣ
прѣвѣнѣи ми. поѣкрѣтѣсѣ. коло дѣми рѣхъ поѣложѣ
на сѣрѣи сѣвѣмѣ. рѣсѣ. по жѣвѣсѣмѣло. хотѣи сѣ
тѣати ѡвѣсѣ вѣрѣхъ. коло дѣми рѣхъ сѣмѣ дѣ
рѣи многѣ вѣдѣвѣ. ѡпѣсѣтѣсѣ чѣтѣю великою.
Вѣѣ. ѣ. ѣ. ѣ. **С**ѣхъ вѣ коло дѣми рѣхъ боѣарѣи ко
га. и сѣ парѣи грѣсѣи а. и рѣчѣи мѣсѣ прѣндѣоша.
ко мѣ вѣолгарѣ. рѣсѣцѣ прѣи мѣхъ ко мѣнашѣ.
по сѣмѣ прѣхѣи шѣи нѣмѣи. и тѣи хъ вѣлѣтѣ
хъ ко мѣсѣи. и по сѣи прѣхѣи шѣи нѣмѣи. сѣ же
по сѣи прѣндѣоша грѣи хъ вѣлѣтѣсѣ хъ ко мѣи.
сѣи же хъ вѣлѣтѣ. и мѣногѣи шѣсѣко хъ оушѣ.
ѡна чѣла мѣи рѣхъ. ѡвѣтѣи вѣсѣго мѣи. сѣхъ тѣи хъ

55
просѣхъ оушѣ. и чѣоу дѣно сѣи шѣи. и любѣо ко
мѣхъ до. и дѣрѣсѣи сѣ вѣ тѣ по вѣ дѣ оу тѣхъ
ти. дѣаѣтѣи сѣ по дѣи вѣ вѣрѣсѣ тѣ вѣнашѣ вѣ вѣрѣ. тѣ
паѣи оу мѣрѣ вѣ оу тѣа мѣ тѣ. не оу мѣи рѣи тѣи мѣ
вѣ вѣи. аѡшѣи вѣи нѣ хъ ко мѣсѣ тѣи тѣ. поѣна
ѡно мѣсѣ вѣ тѣ вѣо ѡгнѣи горѣ тѣи. дѣ тѣ поѣи мѣ
прѣдѣлѣтѣ. **И** рѣшѣа боѣарѣи сѣ парѣи. вѣсѣи кѣна
же. ко сѣ вѣо гнѣи сѣ то же нѣхъ вѣли тѣно хъ вѣли тѣ.
аѡшѣи оушѣи и сѣи тѣи тѣи гѣо рѣхъ до. поѣи мѣи
оу сѣи мѣи. по сѣа кѣи сѣи тѣи. ко го жѣи хъ
сѣ хъ жѣ. и кѣ поѣи сѣ оу сѣ хъ нѣ тѣ вѣгѣ. и бѣи лю
бѣ рѣчѣи кѣи хъ. и вѣсѣ мѣлю дѣмѣ. и нѣхъ бѣраша
мѣ дѣрѣи и сѣи сѣи нѣи. чѣи сѣо мѣ. дѣсѣа тѣ. и рѣ
шѣи мѣи дѣ тѣи прѣвѣо вѣо вѣолгарѣ. и нѣи сѣи тѣи
тѣ вѣрѣи хъ. ѡнѣи же и доша. и прѣи шѣи дѣи вѣи дѣ
шѣ. сѣи вѣрѣна дѣла. и сѣла на нѣи вѣрѣо патѣ. и прѣ
и доша вѣи мѣлю сѣо. и рѣчѣи мѣ коло дѣми рѣхъ.
и дѣ тѣи паѣи вѣи мѣи. и сѣо гла дѣи тѣи та ко же.
и ѡи тѣи дѣи дѣ тѣи вѣо грѣи. ѡнѣи же прѣи доша
вѣи мѣи. и сѣо гла дѣи шѣи цѣи вѣи нѣю сѣ хъ жѣ. вѣи хъ.
и прѣи доша ко цѣи рѣи гѣо рѣхъ. и вѣи нѣи доша ко цѣи рѣи.
цѣи рѣи и сѣи тѣи ко сѣи а рѣи вѣи нѣи прѣи доша.
ѡнѣи же и сѣи по вѣи дѣла сѣи мѣ вѣсѣи вѣи шѣ. сѣи сѣи
шѣи вѣи цѣи. рѣи бѣи вѣ. и чѣи тѣи вѣи нѣи сѣи тѣи вѣи нѣи мѣ.

И кто и днѣмъ оутрѣа послиа к патріарху гла
 сице · прїи до шарѣсь · пѣтающе въ брѣмѣша ·
 да пристроитъ црѣвь и крѣлосѣ · и самъ причи
 ни славу стѣльскѣмъ арихѣ · да видѣтъ славу
 егана шего · си слѣиша въ патріархѣ · по велѣсѣ
 хъ ати крѣлосѣ · и по ѡбѣтаю сѣмъ творѣша пра
 хъ никѣ · и ка дѣла во бѣгоша · и пѣніа и лики сѣ
 ставляше · и и дѣснѣми во црѣвь · и постави
 ша а на прѣстолѣ нѣмъ бѣе · по кахъ юще кра
 со бѣ црѣвнѣю и пѣніа и слажбѣ · архіерѣ
 и сѣбѣ · и прѣстѣмъ нѣмъ діаконѣ · скахъ юще сла
 жѣ нѣмъ бѣа своего · ѡни же въ чѣхъ мѣнѣи бѣ
 вше · и оудивѣшасѣ · и похвалиша слажбѣ
 ихъ · **И** прихъваша а црѣ · василїй · и кѣстѣмъ
 тинѣ · рѣстѣмъ · и дѣтѣмъ хъ мѣлю свою · и
 ѡнѣ вѣстиша а сѣмъ а рѣи великими · и чѣпѣю ѡнѣ
 же прїи дошла въ хъ мѣлю · и сѣмъ хъ а црѣ бѣтарѣмъ
 ю · и старца · и рѣчѣмъ олодѣмъ мирѣ · сѣмъ прїи доша
 послиа нѣи нѣмъ мѣмъ жи · да слѣиша мѣ ѡнѣхъ
 бѣи вше · и рѣчѣмъ сѣмъ прѣмъ рѣжнѣю ·

Ѹниже рѣша ꙗко хощу мѣ въ болгарѣхъ.
и смотриху мѣ ꙗко сѧ слава ютъ въ хурамѣхъ.
рече шѣ въ рѣпани. стоѧще бже спѣсѧ. и покло
нився сѧ дѣти. и брѣтъ сѣ мой а на мо. аки въ

[illegible]

Нрече володимиръ кограженомъ. аще сани в да
сте. и мамъ спотапи хатъ. аѣ па. ѿниженіе по слав
шаше погво. володимиръ же и орадиво асвоа.
и повелѣ пристѣпити нисоградъ. и пристѣпа
юцимъ. корсѣмъ а неже по дѣко павше стѣмъ
градъскѣю. и града хъ сѣплемъ юперьсѣ. и но
ша хъ сѣбѣ вгра. сѣплуше по сѣпред и града. и во
и сѣпахъ бѣло. **Н**володимиръ споташе. и сѣ
мъ жь корсѣмъ ани нѣспре ии менемъ апа ста
сѣ. на писавъ сѣице на спрѣлѣ. кла да хъ иа же сѣ
за то бою. та жѣ ѿвѣстока. и спотго. во да и де
тъ по тпръбѣ. ѿко павъ перейми. володимиръ
же слышавъ. вѣхъ рѣвѣнъ а не ѿи рече. аще
са собѣ дѣтъ самъ са крѣцю. и тѣхъ а бѣ сповелѣ
копати. прѣкѣ тпръбамъ и прѣташа во дѣ. и лю
дѣ не и хъ не могоша жа же ю водою. и прѣдаше
са. и вни дѣ володимиръ вѣ градъ. и дрѣ жна
его. **Н**посла володимиръ ко црѣма. в асілію.
и ко спѣнтинѣ глѣ сице. сѣ гравъ аю славнѣ и
вхъ. слышю же и сѣако сѣспрѣйма та дѣю.
аще сани в да сте хъ ама. сѣтворю градъ вѣ
ше мѣ аіко и сѣмъ сѣтворіс слышавше црѣбѣ
ста печална. и вѣхъ дѣстѣ вѣстѣице глѣше.
не дѣстойтѣ. хрѣтіаномъ хъ а поганѣ а да

57
ти. аще ли са крѣтиши. то и сѣполѣчиши. и црѣтѣо
нѣно сѣпрѣимеши. и снами едѣно вѣрѣмъ вѣ
дѣши. аще ли сѣго не хощеши створити. не мо
жемъ вѣдати. сѣспрѣисво сѣхъ а тебѣ погана.

Нслышаволодимиръ рече. посланѣмъ ѿ црѣю.
гліта црѣма. та ко а хъ крѣцю са. аіко и спѣи а **аіко**
прѣже сѣдѣи. та ко нѣвашѣ. и естѣмъ и любѣ.
и вѣрѣваша и славѣ и нѣ. и же бѣо ми и сповѣдаша.
посланіи на мѣмъ жь. и сѣслышавше црѣрѣбѣ
ста. и оумолиста сѣспрѣхъ свою ани хъ. и посла
сѣ та ко володимиръ глѣа. крѣтиса. то гдѣ а по
сла кѣ крѣтѣ сѣспрѣхъ свою. рече же володимиръ.
да прѣше дѣсѣ сѣспрѣювашѣю. крѣта тѣмъ а.
и послѣхъ ста црѣа. **Н**посла сѣспрѣхъ свою.
и са новни ки нѣкѣа. и прѣоки тѣрѣ. ѿма же не
хѣташе и ти. та ко вѣпоганѣ а рече и дѣ. а вѣми
хъ дѣоумрѣти. и рѣспѣе и брата. егда каіко
ѿбрати тѣбѣ. то бо юрѣскѣю хъ мѣю. вѣпока
и нѣ. а хъ мѣю грѣцѣ хъ хъ бавиши ѿлю тѣ а ра
ти. вѣдиши ли каіко оула сѣотворіли. рѣгрѣко
мъ. и нѣбѣи нѣи дѣши. то жѣ и мѣтѣ сѣтворі
пинамъ. ѿдѣаю прѣи дѣиша. ѿна же вѣсѣши
вѣхъ барѣ. цѣло вѣше оу жь и сѣсво а сѣоплатѣмъ.
и по и дѣтѣрѣмѣ орѣ. та ко прѣи дѣи кѣ корсѣмъ ю. и нѣхъ

доша корсѣмъ неспослониѣмъ. и въ доша и въ гра.
и по садиша въ полати: **И** по вѣхъ юже стро-
енію. въ все время рахъ боу саволоди миръ и
чима. и невидашеннѣ поже. и пѣхъ аше вель-
минне. до мѣшаше пѣсѣ. чѣ по створити.
и по слагнемъ црѣарекъши. аще хощеши и хъ-
ти боу хънисѣ. по вѣхъ корсѣрѣтисѣ. аще ли
по не имаший хъти. и не имѣхъ гасѣго. и слыша
въ володи миръ рече. алаще и стинѣмъ ахъ.
по поистинѣ великѣмъ гѣхъ рѣтѣмъ сѣи. и по
кѣмъ рѣтѣтисѣ. епѣхъ жѣ корсѣмъ сѣи. споу
црѣмъ. ѿгласи въ крѣпѣ володи миръ. и таково
уложирѣхъ нанѣ. и ахъ епроу рѣхъ видѣхъ жѣ сѣ
володи миръ. напрасно е исцеленіе. и про сла-
ви гѣ. рѣхъ тѣмъ первоу вѣдѣхъ гѣ и стинѣмъ аго.
И сѣ видѣхъ вѣхъ рѣхъ жѣ на егѣмъ мнози рѣтѣиша.
крѣтѣхъ сѣмъ црѣкѣмъ по ебѣи. и естѣ црѣкѣ
стоици. въ корсѣмъ градѣ. на мѣстѣ по стѣ
дѣ града. и дѣхъ жѣ по рѣхъ естѣ. полатѣхъ во-
лоди миръ въ краи црѣкѣмъ поитѣ. и до сѣго
дѣни. а црѣна полатѣхъ ахъ олтарѣмъ. по крѣ-
нѣи жѣ привѣдѣ црѣю на ѿбрѣченіе. еже не со-
вѣхъ цѣмъ право глѣютѣ. тако крѣтилѣ сѣмъ въ кѣвѣ.
и нѣи жѣ рѣхъ шавѣхъ асѣмъ вѣ. дѣхъ хъи на кѣмъ сѣхъ

58
юще. и рѣцѣмъ вѣхъ колоди миръ. предѣша сѣмъ
въ рѣхъ рѣтѣмъ на сѣхъ ю. рѣхъ вѣхъ сѣмъ. да мѣ прѣ-
льстѣмъ тѣмъ вѣхъ цѣи ѿ рѣтѣмъ. но въ рѣхъ сѣ
цѣ глѣ. въ рѣхъ вѣхъ едѣного вѣгѣ ѿ цѣмъ сѣмъ держѣ
ла. тѣмъ црѣмъ вѣхъ и хъмѣ. до конца въ рѣхъ сѣю.
и пакѣ въ рѣхъ вѣхъ едѣного вѣгѣ ѿ цѣмъ сѣмъ
и во едѣного сѣмъ рѣхъ на. вѣхъ едѣнѣхъ сѣмъ и дѣхъ.
и сѣмъ рѣхъ. тѣмъ сѣмъ вѣхъ сѣмъ вѣхъ сѣмъ мѣ сѣмъ.
рахъ дѣмъ сѣмъ. чѣмъ сѣмъ. и сѣмъ сѣмъ мѣмъ на
вѣхъ сѣмъ. рахъ дѣмъ и сѣмъ сѣмъ сѣмъ.
и рахъ мѣ сѣмъ. ѿ цѣмъ сѣмъ. ѿ цѣмъ сѣмъ. прѣмъ вѣмъ **Бо**
е тѣмъ вѣхъ сѣмъ. нѣмъ рѣхъ вѣхъ на чѣмъ. на
чѣмъ и вѣмъ сѣмъ. едѣнѣмъ мѣмъ рѣхъ мѣмъ.
сѣмъ и сѣмъ сѣмъ. и дѣхъ вѣхъ и сѣмъ сѣмъ сѣмъ.
прѣмъ вѣхъ вѣхъ. и сѣмъ сѣмъ сѣмъ сѣмъ. сѣмъ
хъмъ вѣмъ и сѣмъ сѣмъ. вѣхъ сѣмъ. ѿ цѣмъ. вѣхъ сѣмъ
сѣмъ. вѣхъ сѣмъ. и сѣмъ сѣмъ. сѣмъ по добно сѣмъ
цѣмъ ѿ цѣмъ рѣхъ нѣмъ сѣмъ по чѣмъ рахъ сѣмъ.
ѿ цѣмъ и дѣхъ. дѣхъ естѣмъ прѣмъ сѣмъ. ѿ цѣмъ. и сѣмъ
по добно сѣмъ. и прѣмъ сѣмъ ѿ цѣмъ бо ѿ сѣмъ.
сѣмъ жѣ сѣмъ сѣмъ. сѣмъ мѣ жѣ дѣхъ и сѣмъ сѣмъ.
и ѿ цѣмъ бо вѣхъ сѣмъ. лѣмъ дѣхъ прѣмъ вѣмъ сѣмъ.
вѣхъ ѿ цѣмъ и дѣхъ. и дѣхъ лѣмъ сѣмъ. лѣмъ ѿ цѣмъ. и по
дѣмъ жѣ на бо сѣмъ сѣмъ. и прѣмъ сѣмъ едѣнѣмъ сѣмъ.

понемѣже единѣи бж҃е ст҃во въ тр҃илицѣ. х҃отѣ
нїемѣже ѿца и д҃х҃а. свою сп҃итварь. ѿч҃е сїе
х҃а и др҃з. и х҃же не ѿ ст҃х҃и сѡше д҃х҃а. и вх҃лчѣ
с҃ко е҃ло же преч҃тѣ по е҃. а҃ки бж҃е с҃бл҃авше д҃х҃а.
и плѣть сѡд҃шнѣ словеснѣ х҃же. ноу мнѣ. не прѣ
жѣ бы вшѣ приимѣ. и х҃ы д҃е бж҃а ко плѣщнѣ.
и рѣд҃и с҃а мнѣ х҃р҃ченнѣ. и д҃вѣ ст҃во мѣ ти сѡхра
ни мѣ плѣтнѣ. не с҃мѣ а҃тнѣ е҃. ни рах҃мѣ шнѣ е҃.
не и х҃мѣ нѣ нїа. пострадавъ. но прѣ бы вѣ х҃е
вѣ. бы е҃же не вѣ. прїимѣ рабїи и рабкѣ. истиннѣ
ноу а҃не мѣ ч҃танїе мѣ. всѣ ч҃с҃скїа х҃вѣ е҃ грѣх҃а.
намѣ подобенѣ бы вѣ. волю бж҃е рѣд҃и с҃а. волю ко
д҃алїа. волю во жа д҃а. волю тр҃х҃ д҃и с҃а. волю
оу ст҃ра жиса. волю оу мр҃т҃. истиннѣ ноу а҃не мѣ ч҃та
нїе мѣ. всѣ е҃ ст҃е ст҃вѣ нѣа. и не ѿ кле вѣ тнѣ ннѣ ст҃ра
стнѣ чл҃вѣ ст҃нѣа. распах҃т҃ же с҃а мѣ ртнѣ вх҃си. бж҃е
х҃г҃р҃ѣ шнѣ и. вх҃скр҃сѣ вх҃сво е҃и плѣтнѣ не вѣдѣ
вшнѣ и ст҃лѣ нїа нѣ с҃авх҃ы д҃е. и с҃бл҃ав д҃е снѣ х҃ю
ѿца и прїидѣ сѡ славою. сѣд҃и ти живѣ мѣ х҃и мѣ
р҃тнѣ мѣ. а҃ко же во х҃ы д҃е сѡ славою и по тнѣ ю. та
ко снѣ д҃е тнѣ снѣ мѣ. е҃динѣ оу кр҃щѣ нїе и спѣвѣ д҃аю
е҃динѣ оу кр҃щѣ нїе водою и д҃х҃омѣ. прїстѣвпаю
щѣ кх҃ прч҃тнѣ мѣ тайнѣ мѣ. вѣроу вх҃ истиннѣ
нѣ. тѣлоу и кроу вѣ. и прїемлющѣ цр҃к҃овнѣа прѣ

д҃анїа. и с҃ла нѣаю с҃а прч҃тнѣ мѣ тайнѣ мѣ. с҃ла нѣа
ю с҃а др҃евѣ ч҃тнѣ мѣ кр҃стѣ. и всѣа ко мѣ кр҃стѣ.
и стнѣ мѣ мѣ цр҃емѣ. и стнѣ мѣ мѣ цр҃емѣ мѣ ч҃ени
кѣ. вѣ рѣ и х҃е. и сѣд҃и мѣ сѣборѣ мѣ стнѣ ѿца. и х҃е
е҃ стнѣ прѣ вѣ и в нїа кѣ и. іі. и нї. и х҃е прѣ с҃ла шѣа
а҃рїа. и прѣ по вѣ д҃а шѣа вѣ рѣ не по рѣ чнѣ и прѣ вѣ.
вѣ по рѣ и сѣборѣ вѣ сѣ ст҃а нѣ тнѣ нѣ г҃ра д҃е. стнѣ ѿца.
р. и. и х҃е прѣ с҃ла шѣа и. и х҃е прѣ с҃ла шѣа мѣ а҃ки д҃о
нїа д҃х҃оу бж҃е рѣа. и прѣ по вѣ д҃а шѣа трѣ и цю е҃динѣ
сѣ шнѣ. трѣ тнѣ и х҃е сѣборѣ. и х҃е во е҃фе сѣ. стнѣ
ѿца. с. нѣ нѣ ст҃по рїа. е҃то же прѣ с҃ла шѣа прѣ по вѣ
д҃а шѣа. стнѣ юу бѣ ю. чѣ твѣ ртнѣ и. сѣборѣ х҃а лїа
д҃онѣ. стнѣ х҃ѣ ѿца. х. л. нѣ е҃ вѣ тнѣ х҃а и д҃и ѿ с҃ко
ра. е҃ю же прѣ s҃ла шѣа стнѣ и ѿца. и х҃ы г҃ла снѣ вѣ е҃ вѣ
ршѣ ннѣа бж҃а. и сѣ вѣ ршѣ ннѣа чл҃вѣка. та нѣа шѣа г҃о и с҃а
х҃а. па тнѣ и сѣборѣ вх҃ цр҃и г҃ра д҃е. стнѣ ѿца. р.
ѣ. і. нѣа оу рїа нѣа прѣ д҃анїа. и нѣа е҃ вѣа г҃рїа. и х҃е г҃е
прѣ s҃ла шѣа стнѣ и ѿца. сѣборѣ вх҃ цр҃и г҃ра д҃е.
стнѣ х҃ѣ ѿца. р. и. о. нѣа сѣ ргїа. и кнѣа. и х҃е прѣ
с҃ла шѣа стнѣ и ѿца. сѣд҃и мѣ и сѣборѣ в нїа кѣ и. стнѣ
ѿца. іі. и нї. прѣ s҃ла шѣа и х҃е с҃а нѣа по s҃ла нѣаю тнѣ
и кѣ нѣа мѣ. не прїимѣа и х҃е оу ч҃енїа ѿ ла тнѣ нѣ.
и х҃е оу ч҃енїе рах҃ вѣ рѣа цнѣ нѣ. влѣ х҃ы шѣа вх҃ цр҃к҃о
вѣ не по s҃ла нѣаю тнѣ с҃а и кѣ нѣа мѣ. но стнѣа по s҃ло

ни тѣмъ и поклони всѣмъ на пиши крѣпѣ на земли.
и цѣлѣе тѣ и вѣстѣ прѣстѣпанѣ тѣ на немъ
ногама. далѣгъ целѣе тѣ. а вѣстѣ ставѣ попира
е тѣ. се бо аплѣни предѣла. предѣли сѣ тѣ аплѣ.
крѣпѣ по стѣ авлѣи цѣловати. и ко нѣ предѣла.
а ка бо еѣ глѣи тѣ прѣво еписавѣ. по славѣ римѣ
тако жѣ глѣи тѣ вѣсѣліи. и ко на прѣвѣи ѿбрахѣ
прѣходѣи тѣ. пакѣи жѣ и землю глѣи тѣ мѣрѣ.
а цѣи землѣи мѣмъ мати. тѣ ѿ ѿцѣи мѣе стѣи нѣо.
и ко ни со тѣвори бѣгѣ нѣо. та жѣи землю. то ка
ко глѣи тѣи нашѣи жѣ еси на нѣсѣи. а цѣи по сѣи ра
хѣмъ. землѣ е стѣи мѣи. то по тѣи по плѣи е стѣи
на мѣи прѣсѣвою. да сѣи мо лѣо вѣхѣ е стѣи. а пакѣи кѣ
рѣ е стѣи. е то жѣи римѣи прѣжѣи е стѣи вѣо рахѣ.
но и сѣи прѣвѣла хѣ на вѣсѣи со вѣорѣхѣ. со хѣда цѣи
са ѿ рѣи ма. и ѿ вѣсѣи прѣплѣ. на прѣвѣи мѣи со вѣо
рѣ. е жѣи на а рѣи вѣи кѣи. ѿ рѣи ма сѣи кѣи е стѣи прѣ
по славѣ. е пѣи прѣо хѣи тѣи рѣи. ѿ а лександрѣи а.
а фѣи на сѣи. ѿ цѣи рѣи града ми прѣо фѣи хѣ. по славѣ
пѣи ѿ сѣи бѣи. и та ко и сѣи прѣвѣи вѣа хѣ вѣи рѣи. на вѣо
ро мѣи. со вѣорѣи. ѿ рѣи ма да ма сѣи хѣ. ѿ а лексѣи
на рѣи а ти мо фѣи. ѿ ѿ а н ти ѿ хѣи а ми е пѣи.
ки рѣи лѣи и рѣи мѣи сѣи. гри гѣи рѣи еи бѣи го сло вѣи цѣи.
на тѣи рѣи ти еи мѣи жѣи со вѣорѣи. кѣи е стѣи ти нѣи рѣи мѣи сѣи.

60
ки рѣи лѣи а лексѣи андрѣи сѣи. ѿ цѣи вѣи на лѣи и рѣи мѣи
сѣи. на чѣи шѣи рѣи то мѣи жѣи со вѣорѣи. а сѣи ѿ нѣи тѣи
ри мѣи сѣи. а на то лѣи и града. ѿ цѣи вѣи на лѣи и сѣи рѣи **цѣи**
со бѣи мѣи сѣи. на па то мѣи со вѣорѣи. ри мѣи сѣи вѣи
лѣи гѣи. е вѣи тѣи хѣи жѣи цѣи рѣи града. а по бѣи на рѣи и
а лексѣи андрѣи сѣи. до мѣи ни хѣи а н ти ѿ хѣи и сѣи.
на шѣи е стѣи то мѣи со вѣорѣи. ѿ рѣи ма а та фѣи хѣи. гѣи ѿ рѣи гѣи.
цѣи рѣи града. да сѣи фѣи а н ти ѿ хѣи и сѣи. ѿ а ле
ксѣи андрѣи а пѣи тѣи мѣи хѣи. на сѣи да мо мѣи жѣи со вѣорѣи.
а ндрѣи а нѣи ѿ рѣи ма. та рѣи сѣи цѣи рѣи града. по бѣи тѣи
и а нѣи а лексѣи андрѣи сѣи. да сѣи ѿ рѣи да н ти ѿ хѣи
и сѣи. и лѣи а и е рѣи мѣи сѣи. сѣи вѣи сѣи со вѣи мѣи е пѣи.
сѣи хѣи да цѣи е са и сѣи прѣвѣи вѣа хѣи. по сѣи мѣи жѣи со вѣорѣи пѣи
тѣи рѣи гѣи гѣи нѣи вѣи сѣи и нѣи вѣи мѣи шѣи да вѣи рѣи мѣи. и прѣи е стѣи
по лѣи вѣи хѣи хѣи вѣи тѣи вѣи. и рѣи хѣи вѣи рѣи вѣи рѣи. ѿ вѣи рѣи гѣи
са прѣи е стѣи по ла и та рѣи мѣи сѣи. и а лексѣи андрѣи сѣи а го
и цѣи рѣи града. и вѣи хѣи мѣи тѣи шѣи а пѣи лѣи ю вѣи сѣи. ѿ цѣи
нѣи е стѣи со вѣи е стѣи ю цѣи е рахѣи. ѿ вѣи бѣи по по вѣи. ѿ рѣи нѣи о ю
жѣи нѣи о ю ѿ жѣи нѣи вѣи сѣи сѣи вѣи жѣи тѣи. а и нѣи и да сѣи мѣи жѣи
нѣи по и мѣи а чѣи е сѣи сѣи вѣи а тѣи. ѿ цѣи нѣи а нѣи хѣи вѣи лѣи ю сѣи тѣи сѣи.
прѣи о цѣи а ю тѣи жѣи грѣи хѣи на да рѣи. е жѣи е стѣи вѣи лѣи бѣи
вѣи сѣи го. вѣи гѣи да сѣи о хѣи рѣи нѣи тѣи та ѿ сѣи го. **Вѣи** о
да и мѣи рѣи жѣи по сѣи мѣи. по сѣи мѣи цѣи рѣи ю. и а на сѣи та сѣи.
и по лѣи и ко рѣи сѣи нѣи сѣи а. сѣи мо цѣи мѣи сѣи тѣи го кѣи лѣи мѣи та.

и ѿбави чюеніа е҃го. и пойма сѡсѡдѣи цр҃кѣвныа.
и и҃комы на бл҃гословеніе сѣбѣ. поспави же цр҃кѣ
въ вѣкорсѣхъ. на горѣ и дѣже сѣпаше средѣ
града. и градъ оцѣперъ сѣпъ. и же цр҃кѣвн
сѣпѣи тѣмъ до сѣгодни. вхажѣи дѣѣ. капици
мѣдѣаны. и тѣмъ ирикомы мѣдѣаны. и жѣнѣ
сѣпѣи тѣмъ сѣпѣи оубѣею. тако жѣнѣ вѣдѣи мѣ
моранѣ сѣпѣи. да сѣмъ жѣ вѣнѣ нѣгѣ комъ ко
рсѣхъ. цр҃кѣи дѣла. а сѣмъ прѣи дѣи кѣи еѣвѣ. и тако
прѣи дѣи по вѣлѣи до лѣи и спрѣи вѣи. ѿ вѣи сѣ
ици. а дѣи вѣи ѿ гнѣи прѣи дѣи. прѣи дѣи жѣ по
вѣи сѣи прѣи дѣи. и сѣи вѣи сѣи фѣи сѣи. и вѣи сѣи
хѣи горѣи по бѣи рѣи чѣи. на рѣи чѣи. дѣи на дѣи сѣи
мѣи жѣи прѣи сѣи вѣи и тѣи жѣи сѣи. сѣи жѣи нѣи сѣи
дѣи рѣи вѣи чѣи оубѣи. нѣи по рѣи сѣи еѣвѣ сѣи. и жѣи прѣи сѣи
шѣи сѣи ѿ вѣи рѣи оубѣи. да вѣи оубѣи дѣи. прѣи мѣи
тѣи ѿ вѣи сѣи. вѣи и еѣи сѣи гѣи тѣи дѣи на дѣи сѣи вѣи.
вѣи рѣи чѣи мѣи ѿ вѣи сѣи. дѣи нѣи по рѣи сѣи еѣвѣ. вѣи сѣи
мѣи жѣи еѣи мѣи по рѣи сѣи еѣи вѣи сѣи дѣи прѣи. плака хѣи сѣи
еѣи гѣи нѣи вѣи рѣи и лѣи оубѣи. нѣи сѣи вѣи оубѣи нѣи прѣи
и рѣи сѣи нѣи. и прѣи вѣи сѣи вѣи рѣи нѣи. вѣи дѣи нѣи прѣи.
и прѣи сѣи вѣи вѣи оубѣи мѣи рѣи сѣи. а сѣи гѣи дѣи прѣи
нѣи тѣи и вѣи ѿ вѣи рѣи вѣи сѣи вѣи рѣи. дѣи нѣи жѣи по рѣи
прѣи дѣи оубѣи. и тѣи оубѣи дѣи ѿ вѣи сѣи еѣи. ѿ нѣи жѣи

61
по вѣи сѣи нѣи сѣи оубѣи рѣи сѣи. и тако вѣи сѣи нѣи прѣи
и дѣи сѣи вѣи по рѣи сѣи. и нѣи вѣи рѣи сѣи вѣи прѣи нѣи
и тако до сѣи гѣи нѣи сѣи вѣи сѣи прѣи нѣи. по сѣи
мѣи жѣи вѣи оубѣи мѣи рѣи сѣи по сѣи мѣи рѣи сѣи.
а сѣи нѣи ѿ вѣи рѣи сѣи сѣи сѣи оубѣи прѣи нѣи сѣи. бѣи
гѣи тѣи. и лѣи оубѣи бѣи. и лѣи нѣи сѣи. и лѣи рѣи оубѣи
прѣи тѣи вѣи сѣи мѣи дѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
дѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
а сѣи нѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
прѣи тѣи. и лѣи оубѣи прѣи тѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
пѣи цр҃кѣи. и корсѣи нѣи сѣи мѣи на дѣи прѣи. и сѣи
дѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
гѣи хѣи. и нѣи до сѣи гѣи. а дѣи рѣи и по рѣи сѣи. мѣи дѣи
жѣи по рѣи сѣи сѣи сѣи. дѣи рѣи и жѣи мѣи дѣи нѣи дѣи
сѣи. сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
тѣи вѣи сѣи. бѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
на нѣи сѣи и на хѣи мѣи. тѣи нѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
гѣи вѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
прѣи гѣи нѣи мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
тѣи сѣи сѣи. и сѣи нѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
и нѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
и. еѣи жѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
вѣи гѣи сѣи сѣи. а нѣи ѿ вѣи рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
мѣи оубѣи жѣи прѣи вѣи нѣи вѣи сѣи прѣи нѣи. крѣи

и ю е го нѣ ко н ца · то ли ка ти ра до сть · не бѣ
и ни дѣ асп са ет са · рече бо гъ а ко ра до сть бы
ва ет на нѣ си · ѿ е д ин о мѣ грѣ ш нѣ ца ю щ е
м са · сѣ же не е д ин з нѣ дѣ а · но бѣ с ти сл е но е мно
же ст во · кѣ бѣ и при стѣ пи ша · стѣ мѣ крѣ
нѣ е мѣ про сѣ щ е ни · про ро кѣ рече · во сѣ рѣ оу лю
ма нѣ во дѣ чистѣ · ѿ чист ти те са ѿ и до лѣ ва
шѣ · и ѿ грѣ ва шѣ · и па ки дѣ рѣ гѣ и про ро кѣ ре
че · кѣ то на ко бѣ гѣ · ѿ е м ла грѣ хи · и при стѣ па
а не прав дѣ · на ко хо та и мѣ ти вѣ е сть то и
ѿ бра ти те ѿ оу щ е дѣ ри тѣ мѣ · и по грѣ хи те грѣ
хи на ша вѣ гла вѣ ни · и бо аплѣ па вѣ лѣ тѣ ·
бра тѣ е е ли ко на сѣ крѣ ти хо мѣ · вѣ хѣ а і са ·
и вѣ см ртѣ е го · крѣ ти хо мѣ · и по грѣ бо хо мѣ
са снѣ мѣ · крѣ щ е нѣ е мѣ вѣ см ртѣ · а та ко же
хѣ вѣ са ѿ м ртѣ вѣ · со сла во ю ѿ чѣ ю · на ко
же и мѣ вѣ ѿ вѣ но вѣ нѣ и жи тѣ а по и де мѣ ·
и па ки вѣ те ха а ми мо и до ша · а сѣ бѣ и ша но вѣ
а · нѣ бѣ при бли жи са на мѣ спѣ нѣ · но цѣ оу спѣ
а дѣ нѣ при бли жи са · и мѣ же при ви дѣ нѣ ѿ вѣ ре
то хо мѣ вѣ ро ю · вѣ бѣ ло дѣ а тѣ снѣ ю · и мѣ же хѣ
ли са и сто и мѣ · нѣ бѣ же сво бо дѣ вѣ ше са ѿ грѣ
ха · по ра бо ти вѣ ше са гѣ и · ра дѣ ю щ е са е мѣ ·
рече бо дѣ дѣ ра бо та и те гѣ и со сѣ тра хо мѣ ·

и ра дѣ и те са е мѣ стѣ ре пѣ то мѣ · мѣ же вѣ оу
е мѣ ко гѣ бѣ гѣ на шѣ мѣ гла ю щ е · бѣ го сло вѣ нѣ гѣ
и же не да стѣ на сѣ вѣ ло ви те вѣ хѣ вѣ бо мѣ и хѣ · сѣ
те со сѣ рѣ шѣ са и мѣ и хѣ вѣ ле ни бѣ хѣ о мѣ · ѿ пре
ль стѣ и дѣ вѣ ола · и по ги бѣ па ме те го со шѣ мо
мѣ · и гѣ вѣ бѣ и пре бѣ вѣ е те · хѣ ва ли мѣ ѿ рѣ
скѣ хѣ снѣ вѣ · пѣ вѣ а е мѣ вѣ трѣ и · а дѣ мо ни
про кли на е ми · ѿ бѣ го вѣ бѣ рнѣ хѣ мѣ жѣ · и ѿ
вѣ рнѣ и же нѣ · и же при та ли сѣ те крѣ щ е нѣ · и по
ка я нѣ · вѣ ѿ пѣ щ е нѣ е грѣ хо вѣ · но вѣ и лю дѣ
хрѣ тѣ я на сѣ тѣ и · и хѣ бра нѣ и бѣ го мѣ · во ло дѣ и мѣ
рѣ про сѣ щ е нѣ са мѣ и снѣ вѣ е го · и хѣ мѣ а е го ·
бѣ го рѣ не го снѣ вѣ · вѣ · вѣ шы сла вѣ · и хѣ а сла вѣ · сто
по ле вѣ · на ро сла вѣ · вѣ сѣ во ло · сѣ то сла вѣ · мѣ стѣ
сла вѣ · бо ри сѣ · гла вѣ · сѣ па ни сла вѣ · по хѣ вѣ хѣ ·
сѣ дѣ сла вѣ · и по са дѣ вѣ шы сла вѣ вѣ но вѣ бѣ го ро
дѣ · а нѣ хѣ а сла вѣ вѣ по ло цѣ · а сѣ то по ле ка вѣ те
ро кѣ · а на ро сла вѣ вѣ ро сѣ то кѣ · а гла вѣ вѣ мѣ ро мѣ ·
сѣ то сла вѣ вѣ дѣ рѣ вѣ хѣ · вѣ сѣ во ло дѣ вѣ во ло дѣ и ми ри ·
мѣ стѣ сла вѣ а тѣ мѣ вѣ то ро бѣ ка ни · и рече во ло дѣ и ми
рѣ · сѣ не до бѣ ро · е же ма ло го ро до вѣ ѿ ко ло кѣ е ва ·
и на чѣ а сѣ та вѣ ти го ро дѣ по дѣ снѣ · и по вѣ стѣ ри ·
и по тѣ рѣ вѣ же вѣ и · и по сѣ вѣ · и сѣ пѣ гнѣ · на чѣ а на
рѣ вѣ а тѣ мѣ хѣ жи лѣ чѣ шѣ и · ѿ сло вѣ нѣ · и ѿ крѣ вѣ чѣ ·

и ѿчюди ѿ ѿвѣсти чѣ. и сѣна сели грады. бѣ
бораты ѿ печенѣхъ. и бѣ бою насни ми. и
ѿдолата имъ: **В**ѣ. 3. 4. 5. **П**осѣм же во
лоди миръ. живаше въ законѣхъ рѣшанъ стѣ.
и помысли въ хъти црквѣхъ прѣтѣхъ бѣца. и посла
въ приведе мастеры ѿ грекъ. и на ченшю же хъ
ти на ко со кончаша хъти оу красію и ко на
ли. поручивъ амастасъ іорсѣмъ и нѣмъ. и попы
іорсѣмъскыа. и приставислѣ жити в нѣмъ. и в да
въ: тѣмъ сѣе же въ хъти іорсѣмъ. и конъ и со сѣдѣ.
и крѣты: **В**ѣ. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2

[illegible][illegible]

владбестивелноє мно жество на рѣдѣ. видаша лю
ди хрѣтианѣсѣща радовашася. дѣшю и тѣло
мѣ. и тако повсѣла тѣмъ твораша. бѣ бо любя
слова сласни жнаа. слыша бо єдиню єоулі єтпо
мо. блжніи мѣ пивакоути по милованіе. вѣ
тъ. и паки про дѣ дѣи мѣ нѣава ша и дѣи те
ніи мѣ. и паки не сокрѣвайте собѣ скрѣвицѣ.
и дѣже тѣмъ тѣмъ. и тѣмъ є по дѣко по ва ютъ.
но сѣкрѣвайте собѣ. на не сѣхъ. и дѣже нѣ тѣмъ
тѣмъ. и тѣмъ є кра дѣтъ. и дѣвѣа глѣща. бла
женъ мѣ жѣ мѣла и дѣла. со ломана жєслѣша
глѣща. дѣа нѣцѣмъ вѣгѣвѣа и мѣ дѣєтѣ. сѣслѣ
ша вѣ по вѣлѣ вѣсѣакомъ нѣцѣмъ и оу бѣгомъ.
при ходи тѣ на двѣрѣхъ нѣжѣ. и вѣхъ мѣ тѣмъ сѣ
по тѣрѣ. пѣтѣ є нѣ дѣнѣ. и ѿсѣотни цѣхъ на
ми. оу сѣтѣ рѣжѣ єрѣсѣ. тако не моцнѣи. и бо лнѣи
не моу тѣ долѣ стѣ дѣвѣа мо єго. по вѣлѣ прѣ
сѣтѣ рѣи тѣко ла. и вѣсѣла дѣхъ лѣбѣи мѣсѣ. и рѣ
бѣи. и ѿвоцѣра хъ нѣчнѣи. мѣдѣ вѣоу сѣхъ.
а вѣ дѣрѣхъ нѣхъ вѣсѣ. во хъ и тѣ по горѣ дѣ. гдѣ
бо лнѣи. ни цѣ нѣмо гѣи хъ оу дѣи тѣ. и тѣмъ ра
хъ оу ва хъ на по тѣрѣ. **И** сѣже паки тѣвѣра шєлю
дѣмъ. своѣмъ повсѣа нѣ дѣла. оу сѣта вѣ на двѣ
рѣ вѣ грі дѣни. пѣрѣ тѣвѣорити. при ходи тѣ вѣ

66
тарѣмъ своѣмъ. и лю дѣмъ. и со тѣни ко мѣ. и дѣ
сѣтѣни ко мѣ. и на рѣчѣ тѣмъ кнѣмъ. и лю дѣ
мъ на рѣчѣ тѣмъ прѣкнѣи. и бѣхъ кнѣа. и бѣ вѣа
ше мно жєстѣко. ѿмѣсѣ. и ѿсѣкота. и ѿхъ вѣрѣнѣи.
и бѣа шѣ по хъ оу бѣ нѣлю ѿ вѣсѣго. и єгдѣ по дѣа пѣхъ.
и на чѣа шарѣпѣ тѣни на кнѣа тѣцѣ. оу бѣ стѣ нѣа шѣ
голова мѣ тѣ стѣ дѣрѣвѣнѣи мѣлѣ жѣца ми. а нѣсѣ рѣ
брѣнѣи ми. **С**єже слыша вѣ вѣло дѣи мѣрѣ. по
вѣлѣ ко вѣа тѣ. лѣжѣи сѣ рѣбрѣнѣи. и тѣ стѣ дѣрѣ
жѣи. рѣкѣи сѣцѣ. тако сѣ рѣбрѣмъ. и зѣла тѣмъ.
нѣи мѣ мѣ нѣлѣ стѣ дѣрѣжѣнѣи. а дѣрѣжѣи оу на
лѣхъ сѣ рѣбрѣи хъ лѣтѣ. тако дѣ дѣзѣ мѣи нѣ ѿцѣ мѣи.
дѣи сѣка лѣсѣ. дѣрѣжѣи оу хъ лѣтѣ аи сѣ рѣбрѣ. бѣ бѣ
воло дѣи мѣрѣ любѣ дѣрѣжѣи нѣ. и сѣи мѣ дѣ мѣа
ѿ стѣ рѣи хъ мѣлѣ нѣмъ. ѿ рѣтѣ. и ѿ оу сѣта вѣхъ
мѣмъ. и бѣ жѣ вѣа со кнѣи ѿ кол нѣи мѣи мѣрѣмъ.
со бѣоу сѣла ко мѣ лѣцѣи мѣ. сѣ стѣ фѣа нѣмъ. оу
горѣ сѣи мѣ. сѣ а нѣ рѣнѣи ко мѣ чѣ сѣи мѣ. и бѣ мѣи
рѣ мѣ жѣи мѣи. и любѣи. и жѣ вѣа ше воло дѣи мѣрѣ
вѣ стѣ рѣсѣ бѣи. нѣ оу мно жѣа сѣа оу бѣ лѣ рѣ оу бѣ
євѣ. и рѣ ша є пѣи вѣо дѣи мѣрѣ. сѣ оу мно жѣа
сѣ рѣ хъ оу нѣи. по чѣтѣ нѣ ка хъ нѣ шѣи хъ. ѿ нѣ жѣ рѣ
чѣи мѣ бѣ оу сѣа грѣхъ. ѿ нѣ жѣ рѣ ша є мѣ. тѣи по сѣта
вѣ нѣ є сѣи ѿ бѣгѣ. на ка хъ нѣ зѣлѣ мѣ. а дѣ вѣ рѣи мѣ

66

на милованіє. а достойтысаху нишираху бойниі са-
нобѣ испытаніє мѡ. колодѣ мирѡ же. ѿтверді
въ іерѣи. и начеаху нишираху бойниі си. и рѣша
ѿ пий старци. ратѣ многа. ѿже вира пона ѿрѣ-
жѣи. и на конехъ вѣдѣи рече колодѣ мирѡ тако
вѣдѣи. и живаше колодѣ мирѡ по ѿстроєнію
дѣдѣи. и ѿтню. **В**ѣдѣи. **Ф**ѣ. **Р**олодѣ ми-
рѡше дѣшѣ конѡ въ городѣ. по верѣхъ въ нивѡхъ.
на печенѣги. вѣдѣи братѣ велика. беспрестані.
Рсе же время оу вѣдѣи аша печенѣху. тако кна-
ханѣтѣ. и приидоша и ста ша ѿ колобѣлаго
рода. и не даху въ лѣстїи ху городѣ. и вѣдѣи
дѣ великѣ въ городѣ. и не вѣдѣи ху колодѣ мирѡ
помочи. не вѣдѣи бо его. печенѣху же много емо
жество. и оу должиша ѿстогадѣ. и вѣдѣи
великѣ. и сотвориша вѣчѡвъ городѣ. и рѣша
се оу же ху чѣмъ померѣть. ѿ глада. а ѿ кнаху
помочи нѣтъ. далѣ чѣмъ мрѣти. далѣ мѣса
печенѣгомѣ. да кто ли ѿ живатѣ. и ли оу вѣю
тъ. оу же бо помираѣмъ ѿ глада. и тако совѣ-
тъ сотвориша. **Р**ѣ же едѣи старѣице вѣ-
лѣ на вѣчїи томѣ. и вѡпроша шѣтїи о радѣ чѣ вѣ-
ло. людіє по вѣдѣи аша емо. тако оу прохѡта пѣ-
люди предѣтисѣ. сѣи же слѣи шѣ вѣ по сла по ста

64
рѣи нѣи гѣ расїа. и рече слѣи шѣи асо ху чѣтѣ пре-
дѣтисѣ. ѿни же рѣша не тѣрпѣтѣ людіє гла-
да. и речеи мѣ по слѣи шѣи асо. не предѣи асо
ху. а. дѣи асо тѣ вѣлю тѣ вѡрїтѣ. ѿни же радѣи
слѣи шѣтѣ. и речеи мѣ собѣ рїтѣ по горѣ стѣи вѣсѣ.
или пшѣнїци. или ѿтѣрѣ вѣ. ѿни же шѣ дѣшѣ
вѣи ша. и повѣлѣ же на мѣ сотвори тѣ вѣ жа.
внѣм же вара тѣи сѣль. и повѣлѣ и сѣкопати
колодѣху. и на вѣ тѣ вѣ жа кса дѣ. и повѣлѣ дѣ
гѣи колодѣху и сѣкопати. и вѣ ставитѣи дѣ ху
кса дѣ. и повѣлѣ и сѣкопати мѣ вѣ ѿни же шѣ дѣшѣ.
на шѣ дѣшѣ конѡ мѣ вѣ кна жой мѣ дѣши.
погрѣбѣи нѣ ху мѣ. и повѣлѣ расѣи тѣи вѣ мѣи.
и вѣи лѣи тѣи кса дѣ. вѣ рѣху вѣ мѣ колодѣху.
Оу тѣрѣ же повѣлѣ по слѣи шѣи асо. и горѣ жа
не посла ша кѡ печенѣгомѣ тѣи. по и мѣтѣи сѣ вѣ
тѣи лѣи шѣ. а вѣи по и дѣи тѣи. вѣсѣ вѣ оу гѣ. да вѣи
дѣи пѣтѣи оу сѣ дѣ вѣ тѣ вѣ гѣи дѣи на шѣ мѣ. печенѣху
же радѣи вѣи шѣ. мѣи шѣи асо предѣи асо ху тѣи
тѣ. и по и аша оу ни ху тѣи лѣи. и нѣ бѣи аша лѣи шѣи
мѣ жѣи по сла ша вѣ оу гѣ. да рѣи глада ю тѣ вѣ
родѣ вѣтѣи оу сѣ дѣ вѣ тѣи тѣи. и приидоша вѣ оу гѣ.
и речеи шѣи мѣ люди. по чѣтѣи вѣи тѣи сѣ вѣ. кѡ ли
мо жѣтѣи перѣи тѣи тѣи. а цѣи стѣи тѣи ху. а. лѣ.

[illegible][illegible]

жиша в раисѣ мороморанѣ. и ѿпративше пѣло
ѣто соплачемъ. блжнѣаго кнѣа. сѣсѣтъ нѣвъ и нѣко
стантинъ. велѣа горимѣ. иже крѣтиса самъ и
люди своѣ. тако и сѣи сотвори по добнѣ сѣмъ.
аще бо прѣже впоганьство. на сѣвернѣю похотѣ
жмѣа. но по сѣмъ прилежѣа покаянію. како же аплѣ
вещѣа етъ. и дѣже оумножитсѣа грѣ. тѣхъ и хѣ
льство етъ блгѣтъ. дивнѣе етъ колико а доб
расотвори лѣтѣхъ стѣи земли. крѣтивъ ю. мѣже
хрѣтъ и нѣсѣще. неможе мѣхъ вѣдѣти по чѣти
прѣтивъ ѿ нѣго во хѣдѣнію. аще бѣ ѿ нѣхъ не крѣ
лѣна сѣ. то мѣи нѣ бѣи ли бѣ хѣмъ вѣхъ прѣлѣстѣи
дѣа воли. како же и прѣрѣдѣи тѣми на шѣи поганьша.
а аще бѣи хѣмъ и мѣхъ и по дѣхъ аніѣ. и молѣбѣ.
приносѣи ли бѣ хѣдѣнѣ. вѣдѣнѣ прѣстѣвлѣніѣ а ето.
вѣдѣа бѣи тѣ аніѣ на шѣи не мѣхъ прѣславѣи лѣхъ бѣи.
на мѣхъ достѣи тѣхъ а хѣдѣнѣ молѣтѣи. по неже тѣхъ
мѣхъ бѣа по хѣна хѣмъ. но дѣа жѣ тѣхъ по сѣрѣю тѣхъ
ѣмъ. и всѣа прѣшѣніѣа тѣхъ а и спѣли. ѣже жѣлаше
црѣтѣа нѣаго. дѣа тѣхъ жѣ тѣхъ вѣнѣцьсѣ прѣвѣ
днѣи мѣхъ вѣи цѣи райсѣ тѣхъ. всѣліи ли кѣстѣвова
тѣи со аврамѣмъ. и со прѣчимѣи патрѣи архѣи. како
же со лѣомѣхъ рѣхъ. оумѣршю прѣвѣднѣмъ. не по
гибѣнѣ тѣхъ оупѣванѣи. сѣго бо вѣа мѣтѣ дѣржа тѣхъ.

69
рѣхъ стѣи людіѣ. помѣнѣащѣ стѣи крѣтѣи нѣи. и прѣ
славѣаю тѣхъ бѣа вѣмѣ тѣхъ. и вѣхъ сѣнѣхъ. и вѣхъ
плѣхъ хѣдѣнѣ. нѣвъ и людіи прѣосѣщенѣи дѣхъ мѣхъ тѣхъ
мѣхъ. чѣаю щѣи на дѣхъ живѣи ли кѣаго вѣа спѣа на шѣго
и сѣа хѣа. вѣхъ дѣа тѣхъ мѣхъ жѣ прѣи вѣ тѣхъ дѣомъ.
нѣи хрѣтѣи нѣхъ юрѣдѣстѣ. юже по лѣхъ тѣхъ дѣи вѣхъ
мѣхъ хрѣтѣи нѣмъ. **О**у бѣ нѣи бѣорѣсѣ вѣхъ. **С**тѣо.
по лѣхъ жѣ сѣхъ дѣхъ кѣи вѣхъ по ѿцѣи своѣмъ. со хѣа
кѣи тѣхъ на чѣа дѣа тѣхъ мѣхъ нѣи. ѿ нѣхъ жѣ прѣи мѣа
хѣхъ. и нѣхъ сѣхъ тѣхъ хѣхъ сѣи мѣхъ. како бѣа тѣхъ и хѣхъ вѣхъ
шѣа со бѣорѣсѣмъ. бѣорѣсѣ хѣхъ хѣхъ тѣхъ шѣа сѣа своѣи.
нѣ ѿ бѣрѣхъ тѣхъ пѣхъ нѣхъ гѣхъ. вѣхъ сѣхъ прѣи дѣхъ сѣхъ мѣхъ.
ѿцѣи тѣхъ оумѣрлѣхъ. и плакѣа сѣа по ѿцѣи вѣлѣи. лю
бѣи мѣхъ бо бѣхъ ѿцѣи мѣхъ своѣи мѣхъ пѣхъ вѣхъ. **И**ста
на а лѣхъ прѣи шѣхъ. рѣхъ шѣа мѣхъ дѣхъ жѣ на ѿтѣна.
сѣ дѣхъ жѣ на ѿтѣхъ сѣхъ ѿтѣна. и вѣи. по и дѣхъ сѣхъ дѣхъ кѣи
ѣхъ вѣхъ на стѣо лѣхъ ѿтѣи. ѿ нѣхъ жѣ рѣхъ нѣхъ бѣхъ дѣи мѣхъ
вѣхъ а тѣхъ хѣхъ. на бѣрѣа сѣа своѣго старѣи шѣаго.
аще ѿцѣи мѣхъ оумѣрѣ. тѣхъ и сѣи мѣхъ вѣхъ тѣхъ вѣхъ ѿцѣи
мѣхъ стѣо. и сѣхъ сѣхъ шѣахъ шѣахъ. рѣхъ дѣхъ шѣахъ ѿ нѣ
го. бѣорѣ жѣ стѣо на шѣхъ со ѿтѣхъ кѣи своѣи мѣхъ. **И**ста
по лѣхъ жѣ и спѣли всѣа бѣхъ а кѣи нѣа. кѣи нѣо вѣхъ мѣхъ
сѣхъ прѣи мѣхъ. по сѣи лѣа како бѣорѣсѣ хѣхъ гѣхъ. тако стѣо
бо ю хѣхъ оупѣванѣи мѣхъ тѣхъ. и кѣи ѿтѣи тѣхъ прѣи

А миѣ льста по д ми мѣ ка ко бѣ по гѣ би ти · сто
 по ле тѣ же прїи де нѣ оу · к вѣ ш е го ро дѣ ѡ тай · и прї
 зва вѣ тшю · и вѣ ш е го ро дѣ с кѣ ѣ бо и ар це · и рече и
 мѣ прїи те ми всѣ мѣ срѣ мѣ · и рече вѣ тша
 и вѣ ш е го ро дѣ ци · мо же мѣ гла вѣ сво и сло жи
 ти за та · ѡ нѣ же рече мѣ · не по вѣ дѣ чи ни ко
 мѣ же · ше дѣ ш оу в ии те б р а т а мо ѣ го бо ри са ·
 ѡ ни же вѣ ско рѣ ѡ бѣ щ а ша са ѣ мѣ со т во рї
 ти · ~~ѡ та ко бѣ ѡ с а ко вѣ бо со ло мо нѣ~~ рече ·
 ско ри сѣ тѣ про ѡ лѣ ти кро вѣ бѣсп рѣ вѣ дѣ · со би
 ра ю тѣ сѣ бѣ з ла · тїи бо ѡ бѣ щ а ю тѣ кро ви ·
 сїи вѣ тѣ сѣ тѣ · сконча ю щїе бѣ за ко нї ѣ · не че
 стїи ѣ мѣ бо сво ю дѣ шѣ ѣ м лю тѣ · по сла ннїи же
 прїи де ша на дѣ тѣ нѣ оу · и по дѣ стѣ пи ша
 в ли же · и слѣ ш а блѣ ннѣ а го бо ри са · по ю ца хѣ оу
 трѣ ню · и по вѣ дѣ ша ѣ мѣ ка ко хѣ та тѣ оу · же по
 гѣ би ти · и вѣ ста вѣ на ча тѣ ти гла · гїи по са
 оу мно жи ша са стѣ жа ю щїи ми · мно зи вѣ ста
 ю тѣ на ма · и па ки ка ко стѣ рѣ лѣ ѡ ѣ н хѣ ша во мнѣ ·
 ка ко а хѣ на ра нѣ го то вѣ · и бо а хѣ нѣ мо а прѣ мно ю
 ѣ стѣ · и па ки гла ше · гїи оу слѣ ш и мѣ вѣ мѣ оу и не
 в ни ди вѣ сѣ ра бо мѣ тво и мѣ · ка ко не прѣ вѣ дѣ тѣ са
 прѣтѣ бо ю всѣ жи вѣ и · ка ко по гна вра гѣ дѣ шю мо
 ю · и сконча ѣ ка пѣ ал мѣ · и ви дѣ ка ко по сла нїи сѣ ·

погубити єго. и на чапѣ ти псалтырь глаголю. тако
ѡбидоша мѡуѣнци тѣхъ ни. и соборъ злобивѣи
ѡсѣдѣ ма гнѣхъ мой на тѣмъ. ѡ повѣи спси ма.
и ѡ всѣхъ гонящѣхъ ма и хъ бави ма. по сѣмъ канъ
нъ на чапѣ ти. помолися оу ра на и конъ глаголю
ѡ брахъ вѣтъ. гий сѣхъ и жесимъ ѡ брахъ омыа вѣса
на хемли спїїа нашего ра. и хъ воли своѣю волю прї
гвохъ и ти рѣхъ свой на крѣпѣ. и прїи мѣ стрѣтъ
гѣхъ радїи на шїи. тако и мене сподобити прїяти стрѣтъ.
сѣ же не ѡпротинивъ прїи маю. но ѡбращаю своѣго.
и не сотвори ємъ гнѣхъ и всѣмъ гѣхъ. и помолившю
сѣмъ и во хлѣбѣ на ѡдрѣхъ своѣмъ. и сѣ на падо
ша на мѣ тако оу вѣрїє дївїи. ѡколоша тѣра. и на сѣ
нъ шакопѣи прободоша. и сѣхъ єго паша на нѣмъ
прободоша снѣмъ. бѣ бо сѣи любили мѣ бори со мѣ.
бѣ бо ѡпрїи сѣи родомъ оу гріи. и и мене мѣ
гѣ ѡртїи. єто же любаша вѣли мѣ бори. бѣ бо во
хлѣбѣ на нѣго грївнѣхъ. великѣхъ зла тѣхъ и же
прїестїиаша ємъ. и хъ биша же ѡпрїи многи бо
рисовѣ. гѣ ѡртїє ви же не мѣгъ хъ. борхосна ти
гривнѣхъ сїїа. ѡ сѣи соша глаголю єго и тако снаша
гривнѣхъ. а глаголю ѡ вѣрѣхъ шїи прѣчѣ. тѣмъ же не ѡбѣ
тоша тѣмъ єго вѣхъ тѣхъ пѣи. бѣриса же оуби вше
ѡ канїи. и вѣрѣ тѣхъ ша вша тѣхъ. и во хлѣбѣ на

наколай повѣхуша. и еще дѣшущю емѣ. оуѣ
дѣвше сѣѡиканнѣи стѣпополскѣ. тако еще емѣ дѣ
шущю. посла. в. варага приконта тѣго. ѡни
маже пришедши ма. видѣша тако емѣ живѣ
сѣцѣ. едѣмъ ю. и хвалѣ мѣчѣ. и проху и по
сѣцѣ. и тако сѣкончася блѣженнѣи борисѣ. в. не
цѣ приимѣ ѡхѣтѣ. справеднѣи и причтѣ сѣ
прѣсѣи аплѣи. и сѣмѣчѣ сѣи мѣи сѣи вѣдѣ
рагасѣ. а в. раа мѣна лонѣ почиваѣ. видѣ не
и хрѣченнѣ юрадѣ стѣ. вѣспѣваѣ сѣанглѣи.
вѣсѣла сѣи сѣи стѣхѣ. **И** положиша тѣ
ло еѣго привѣхше ѡтай. и вѣше горѣ дѣ. оуѣ
цѣ рѣи стѣго вѣсѣла. ѡиканнѣи же оуѣи цѣи
прѣидѣша ко стѣпополскѣ. а сѣи хвалѣ мѣцѣ вѣ
законнѣи цѣи. **И** сѣтѣ же и мѣна сѣи мѣзаконѣ
прѣстѣпнѣи сѣомѣ. пѣхѣша. тѣмѣцѣ еѣ ѡвѣчѣ.
лашко. ѡцѣ же и хѣсѣо тѣна. и сѣцѣ вѣсѣлѣги
вѣсѣи вѣаю тѣ. вѣсѣи вѣо на зѣло еѣ по сѣла еѣ мѣ
вѣи вѣаю тѣ. а англѣи на вѣго еѣ. англѣи вѣо чѣлѣсѣ
оуѣлѣи тѣвора тѣ. но вѣго еѣ мѣсѣла тѣ емѣ вѣсѣ
гѣдѣ. пѣчѣ же хрѣтѣианѣомѣ по мѣогаю тѣ. и хѣсѣ
паю тѣ. ѡсѣ прѣотивна гѣо дѣи вѣола. а вѣсѣ зѣло
еѣ вѣсѣгѣло вѣа тѣ. хѣвѣи дѣа цѣ емѣ. по не же вѣи дѣа
тѣ чѣлѣсѣ вѣго мѣ по чѣтѣи на. и хѣвѣи дѣа цѣ емѣ.

на зѣло сѣ мѣи сѣкорисѣ тѣ. зѣло вѣчѣсѣи тѣи тѣ
сѣна зѣло. горши вѣсѣа. вѣсѣи вѣо бѣа тѣсѣа. а зѣло и
чѣлѣсѣи вѣсѣа сѣа бѣи тѣ. и чѣлѣсѣа сѣи дѣи тѣ.
вѣсѣи вѣо крѣта вѣо тѣсѣа. а зѣло и чѣлѣсѣи вѣи крѣта сѣа
бѣи тѣ. сѣ тѣпополскѣ жѣ ѡиканнѣи. по мѣсѣли вѣзрѣсѣ
сѣ оуѣи вѣорисѣ. и сѣко вѣи оуѣи тѣи гѣлѣа. прѣи мѣ
по мѣсѣзѣка и нѣо вѣ. сѣлѣ стѣю по сѣла ко гѣлѣ вѣгѣла
сѣи цѣ. по и дѣи вѣорхѣ ѡцѣ тѣа хѣо вѣтѣ. не хѣдѣ оуѣ
вѣи тѣ вѣлѣи. гѣлѣ вѣ вѣорхѣ вѣсѣ дѣ зѣна сѣи. сѣма
ло мѣ дѣрѣ жѣи нѣи по и дѣ. вѣ вѣо по сѣлѣ шѣли вѣ ѡцѣю.
и прише шѣ емѣ на вѣо лѣгѣ. на по лѣи по чѣсѣа ко мѣ.
вѣ зѣро вѣи на ло мѣ емѣ нѣо гѣ. малѣи прѣидѣ ко сѣмо
лѣмѣ сѣсѣ. **И** по и дѣ ѡсѣмо лѣнѣ сѣа ко сѣрѣи ма.
и сѣта на сѣма дѣи нѣ вѣна сѣдѣ. вѣсѣ же вѣре ма пришла
вѣсѣ тѣ. ко и а ро сѣла вѣ. ѡ прѣсѣла вѣи ѡ тѣи сѣмрѣи.
и по сѣла а ро сѣла вѣ ко гѣлѣ вѣгѣла. не хѣо дѣи ѡцѣи тѣи
оуѣмѣрлѣ. а вѣратѣ тѣи оуѣвѣ еѣнѣ. ѡсѣ тѣпополсѣа.
Рѣсѣлѣи шѣа вѣгѣлѣ вѣ. вѣспѣи вѣлѣи. сѣо сѣлѣзѣа мѣи.
пѣа тѣсѣа. по ѡцѣи пѣчѣ же и по вѣратѣи. и на чѣа мо лѣи
тѣи сѣа. сѣо сѣлѣзѣа мѣи гѣло оуѣвѣи мѣ вѣгѣи лѣуѣсѣи нѣи
оуѣи рѣи тѣи сѣо вѣратѣо мѣ. не же ли жѣи тѣи на сѣвѣтѣи
сѣмѣ. а цѣ вѣо вѣи хѣ вѣратѣи мѣи. видѣлѣ зѣлицѣи тѣо
еѣ англѣи сѣо. оуѣмѣрлѣ вѣи сѣ тѣо вѣю. и мѣ вѣ жѣи тѣо ра дѣ
ѡсѣ тѣа хѣсѣа зѣ еѣдинѣ. гѣ вѣсѣ тѣсѣло вѣсѣа тѣво а.

свѣта. тѣмъ спужающимъ исцеленіе по дѣла.
радѣи славори сей глѣбѣ гомраа. яко попокапо
чита. ѿ сладохавоу дѣи живониснѣи истисаю
вѣрнымъ людемъ исцеленіе. радѣи тасалча
свѣтлоу арнага виспаса. яко сѣстиле ѿхара
юци всю землю рѣсью. всѣгдѣ тѣмъ ѿгонаща.
являюще савѣроу не оуіклонною. радѣи тас
недрманноу ѿко. стежавша дѣла. насверше
ніе бжѣи хъстѣхъ заповѣдѣи. прїимѣи авѣсѣ
рци своѣмъ блжѣннѣа. радѣи тасавратависѣ
пѣвмѣ стѣсвѣтлоу харнѣи. всѣмъ хънѣнѣи. въ
славеніюу вѣдающеи. егдаже по достоянію.
сподобитася. радѣи тасавѣхъи мисвѣтлоу
стѣми. тавѣ ѿблистаѣми. и всѣго мира ѿбѣ
ходѣи. бѣсѣи ѿгонаща. недрѣи исцеляющеи.
свѣтилнѣи сапрѣдобраа. хастѣпнииса тѣплаа
сѣиисѣбѣгомъ. блжѣннѣи милѣтамира хънѣ
ѣми вѣи нѣ. доблагастрѣпнѣи ка. дѣла прѣсвѣ
щающеи вѣрнымъ людемъ. въ хъвѣсилабо
ѣставлюди. свѣтлоу нѣсна нѣнѣа любѣи. тѣмъ
мѣкраснѣи вѣсна слѣдовасти. въ нѣнѣи жи
тѣи. и славѣ райсѣ хъи пищу. свѣтѣмъ рахъмнѣи
и. краснѣи арадѣости. радѣи тасавѣсна полна
юци сѣрца. горѣсти бо лѣхънѣмъ ѿгонающеи.

73
стрѣи блѣи исцѣляющеи. каплами кровнѣи ми
стѣи ми. ѿчѣрвивши вѣграницю прѣславнаа.
тѣмъ жѣ красна носасѣа сохъмѣ црѣтѣ вѣта вѣсѣгда.
и вѣсѣгда молащасѣа хъанѣи ѿлюди хрѣтѣи нѣсѣи а.
и сѣрѣднѣи ксвоа. хъмла рѣска блѣи сава юкрѣ
вѣю. и мѣщѣи мѣположнѣи ѣмъ. въ црѣсвѣдхъомъ.
бжѣтѣи вѣнѣ прѣсвѣщаѣта. вѣнѣи жѣ тако сомѣнѣи сѣ
мѣнѣи са. хъа люди своа моли тася. радѣи сѣсвѣ
тлоу арноу сѣнѣи црѣсвѣи стѣжавши. въ хъоу вѣсѣгда
прѣсвѣщаѣтѣ. въ хъспрѣлнѣи ваю. въ славѣ мѣнѣи ко
мъ. радѣи тасасвѣтлѣи хъвѣхъдѣ. хъа оу прѣ
схъащѣа. но хрѣтолюбѣи ваа стѣпнѣи по тѣрпѣцѣ.
и на ша хъастѣпни кѣи. покоритѣи поганѣи а по дѣно
хъи нѣхъ мѣнашимъ. молащасѣа вѣцѣ бжѣи наше
мъ. и мирноу прѣбѣи ва пи вѣсѣи хъплѣнѣи хърѣвнѣи.
и хъбавляющеи ѿ оу сѣи нѣи а рапи. и ѿ прѣи мѣстѣа
дѣи ва вола. сподобитѣи па жѣи насѣхъпоу щѣи ваю тѣпнѣи оу
тѣржѣстѣи ко вѣхъ вѣсѣи хъи до скончанѣи а.
Стѣпнѣи оу лѣсѣи жѣ ѿ каннѣи блѣи. оу бѣи стѣпнѣи слава
брата своѣго. по славѣи коу горѣ оу горѣи ской. бѣ
жащѣи въ оу грѣи. и на та по мѣи шлатѣи. тасѣи оу хъвѣю
вѣсѣи брата ю свою. и прѣи мѣи властѣи рѣсѣи бѣи дѣи нѣ.
по мѣи сли вѣи вѣи соко оу мѣи стѣи во мѣи свои мѣи. нѣи вѣ
дѣи и тасѣи оу лѣсѣи тѣи вѣи властѣи мѣи жѣи хъоу щѣи тѣ.

поставляетъ црѣи или кнѣзѣи шнїи. е мѣже
хощетъ дася. аще бо ісаахъ млади исправи сѧ.
прѣбѣомъ. поставляетъ црѣи или кнѣзѣи правѣ
днѧ. любѧщасѧ дѣи правѣ. и властелѧ оустро
иаетъ. и сѣдѣю правѧщасѧ дѣи. аще бо ісаахъ пра
вѣднѣи бѣиаетъ. на земли. то много аѣдѣю
тсѧ согрѣшенїѧ земли. аще ли злыи и зѣи бѣи
ваютъ. то бо лши зѣи наводитъ. **Н**ѣгѣ на
землю тѣ. понеже глава естъ земли. и сѧи та
рече согрѣшиша ѡ главѣи и до ногѣ. еже естъ
ѡ црѣи и до простѣи людеи. люте бо градѣи то
мѣи не мѣи кнѣи оуи. любѧи кнѣи поити согрѣ
сѧи ми. и сѣи млади мѣи сѣи тнѣи. сѣи кнѣи а
дѣетъ бѣи зѣи агрѣи. а сѣи парѣи и мѣи аѣи мѣи
тѣ. такоже и сѣи та рече. ѡи бѣи ѡи сѣи мѣи рѣи то.
и крѣи кѣи сполна. и чѣи кѣи хѣи рабра. и сѣи дѣи
и прѣи кѣи. и сѣи мирѣи на старца. и дѣи кнѣи сѣи тнѣи кѣи.
и мѣи рахѣи трѣи ца. и рахѣи мѣи на послѣи шнѣи кѣи. и поѣи ста
и люи оуи нѣи шѣи кнѣи аѣи хѣи. и рѣи гѣи телѣи ѡи бѣи аѣи
юи цаи ми. **С**ѣи то по лѣи кѣи ѡи кѣи нѣи. на чѣи кнѣи
тнѣи кѣи кѣи. и сѣи хѣи аѣи люи дѣи и на чѣи аѣи тнѣи. ѡи кѣи
мѣи кнѣи корѣи хѣи на. аѣи ѡи кѣи мѣи кнѣи на ми. и рахѣи аѣи мно
жеи сѣи тнѣи. та рѣи слави не вѣи дѣи сѣи ѡи тнѣи сѣи мѣи рѣи тнѣи.
и вѣи рахѣи мнохѣи оуи та рѣи слави. на сѣи лѣи сѣи тнѣи вѣи ра

74
хѣи нѣи оуи гѣи рѣи мѣи. и кнѣи сѣи тнѣи нѣи оуи гѣи рѣи мѣи
и хѣи биша вѣи рахѣи и хѣи дѣи корѣи тнѣи по рѣи мѣи. и рахѣи гнѣи
вѣи аѣи та рѣи слави. и шѣи та рѣи ко мѣи сѣи дѣи вѣи дѣи
рѣи. поѣи аѣи кнѣи оуи гѣи рѣи мѣи. оуи же мѣи нѣи сѣи
и крѣи тнѣи. и по хѣи вѣи кнѣи сѣи тнѣи на рѣи чѣи тнѣи аѣи мѣи хѣи.
и же бѣи аѣи хѣи сѣи тнѣи кнѣи вѣи рахѣи. и ѡи бѣи лѣи шѣи
и нѣи сѣи тнѣи. **Р**ѣи тѣи же мѣи оуи прѣи и дѣи мѣи вѣи сѣи тнѣи. и сѣи
ѣи аѣи сѣи сѣи тнѣи рѣи сѣи гѣи рѣи слави. ѡи цаи тнѣи оуи мѣи рѣи.
аѣи сѣи то по лѣи кѣи сѣи дѣи тнѣи кѣи кѣи. оуи би бѣи рѣи сѣи аѣи на гѣи
бѣи аѣи поѣи лѣи. бѣи люи сѣи сѣи гѣи поѣи вѣи лѣи кнѣи. и сѣи сѣи лѣи шѣи
вѣи пѣи чѣи лѣи нѣи бѣи поѣи ѡи цаи. и ѡи бѣи рѣи аѣи. и ѡи дѣи рѣи хѣи нѣи.
На оуи тнѣи рѣи же сѣи бѣи рахѣи хѣи бѣи тнѣи оуи кнѣи нѣи оуи гѣи рѣи мѣи
вѣи. та рѣи слави рѣи. ѡи люи би мѣи аѣи дѣи рѣи хѣи на. ю же вѣи
рѣи хѣи. аѣи нѣи тнѣи бѣи шѣи на дѣи бѣи. оуи тнѣи рѣи хѣи слѣи хѣи. и рѣи
чѣи мѣи на вѣи. ѡи цаи мѣи оуи мѣи рѣи. аѣи сѣи то по лѣи кнѣи сѣи дѣи
тнѣи кѣи кѣи. и хѣи би вѣи аѣи бѣи рахѣи сѣи оуи. и рѣи шѣи аѣи нѣи оуи гѣи
рѣи мѣи. аѣи сѣи кнѣи же бѣи рѣи аѣи на шѣи аѣи сѣи тнѣи кнѣи на сѣи тнѣи. мо
жеи мѣи то бѣи поѣи вѣи рѣи тнѣи. и сѣи бѣи рахѣи та рѣи слави вѣи рахѣи
гѣи. аѣи. аѣи прѣи чѣи. хѣи. и поѣи дѣи на сѣи то по лѣи кнѣи. на рѣи кнѣи
бѣи. рахѣи не на поѣи чѣи хѣи би вѣи аѣи тнѣи оуи нѣи. аѣи бѣи дѣи
тнѣи ѡи мѣи сѣи тнѣи кнѣи бѣи гѣи. и кнѣи вѣи рахѣи тнѣи мѣи оуи. хѣи на
бѣи хѣи нѣи. прѣи оуи лѣи кнѣи кнѣи вѣи бѣи рѣи сѣи оуи. и гѣи лѣи бѣи оуи пра
вѣи дѣи. аѣи мѣи нѣи сѣи цаи же сѣи бѣи тнѣи вѣи рѣи. нѣи сѣи дѣи
мѣи гѣи поѣи прахѣи. аѣи сѣи кнѣи на сѣи лѣи бѣи рахѣи шѣи.

[illegible]

славъ · състополюхъ побѣжавъ лахъ · агарославъ
 съдѣвъ ієвѣ на столѣ ѿтнн · бѣже тогагаро
 славъ · кн · лѣтъ · **Р** лѣтъ · ф · кт · гарославъ
 внідѣвъ ієвѣ по горѣ шацрїви · **Р** лѣтъ · ф ·
 кт · поидѣ боу славъ со стѣполюкомъ на гаросла
 вѣ лахъ · гарославъ же множество воуе въ пирѣ
 си · вѣратисловѣны · поидѣ прѣтнвѣ · боу сла
 вѣ и стѣполюхъ · и прїидѣ въ оуи · и спаша ѿ ба
 поу рекъ въ бѣга · и бѣдоу гарослава кормице ·
 и воуе воуа бѣдѣ · и на ча бѣдоу ісара · ти боу сла
 ва глѣ · да чрево твоє стѣпоуе · пробѣдѣмъ ти
 прѣстѣ · бѣже великѣ · и та же кѣ боу славъ ·
 іако нн іако нн моуѣ · и сѣдѣти · ноуа шѣ смѣ
 слѣнъ · и рече боу славъ аще въ ісѣгоу ісара не жа
 ль · ахъ єдинъ погнѣ · и бѣже на конѣ въ бѣреде
 врекѣ · и по не мѣ воу ісѣго · гарославъ же не оу та
 гнѣ и спѣлути · и побѣди гарослава · боу сла
 вѣ · гарославъ же бѣжавъ соу · мнмѣ же існѣ
 въ горѣ · боу славъ же внідѣвъ ієвѣ со стѣпо
 люкомъ · и рече боу славъ · рахвѣдѣте дрѣжнѣ
 мою поу · родѣмъ на поу кормѣ · и бѣже тако ·
 гарославъ же при бѣгѣ шѣ існѣ въ горѣ · и хѣ та
 шѣ бѣже ати хамѣ · и по садни кѣ на тннъ снѣ
 доу бѣ · и нн · соу воу горѣ · расѣже шѣ доу ісѣго ·

славля. рикъще можемъ сѣрѣбити. и збоу славо
мъ и сѣтополкомъ. нача сѣко тѣхъ рати. а ѿмъ
жапо. д. кѣмъ. а ѿ старостѣ по. г. г. и вѣнъ. а ѿ бо
ярѣ по. п. г. и вѣнъ. и привѣдоша варагы. и вѣдша
и мѣхъ сѣко тѣхъ. и сѣвоу кѣни. и рѣ славы боу многѣ. бо
ле славы бѣ сѣдѣ вѣсѣ вѣ. **Б**ѣ зѣмный и жѣ сѣто
полкъ рече. елико жѣ по горѣ домъ лахъ и хъ и вѣ
и тѣ. и и хъ и шалахи. боу славы жѣ по бѣ жѣ и сѣ
ѣва. воу маймѣнѣ. и боу рѣ и рѣ славы. и сѣ сѣ рѣ
ѣго. и на сѣ сѣ при сѣ тѣ вѣ и коу мѣнѣ. бѣ бѣ ѣмъ
вѣ бѣ рѣ и вѣ сѣ тѣ. и лю дѣ и мѣ жѣ сѣ тѣ вѣ сѣ
бѣю. и горѣ дѣ и чѣ рѣ вѣ нѣ сѣ сѣ а хъ а хъ сѣ вѣ. и по и дѣ
во сѣ воу хъ е мѣ. сѣтополкъ жѣ на чѣ кѣ и жѣ и вѣ сѣ вѣ.
и по и дѣ и рѣ славы на сѣтополкъ. и бѣ жѣ сѣтополкъ
вѣ пѣ чѣ нѣ гѣ. **В**ѣ. б. ф. кѣ. и хъ. и рѣ и сѣтополкъ.
вѣ сѣ лѣ тѣ жѣ цѣ сѣ пѣ чѣ нѣ гѣ. и рѣ и рѣ славы сѣ вѣ рѣ и мѣ
жѣ сѣ тѣ вѣ и. и и хъ и дѣ и рѣ тѣ вѣ сѣ мѣ на сѣ лѣ тѣ.
и рѣ и рѣ славы сѣ тѣ на мѣ сѣ тѣ. и дѣ жѣ сѣ оу бѣ и шѣ а бѣ рѣ
сѣ. во хъ дѣ вѣ рѣ цѣ на мѣ оу рече. и рѣ вѣ бѣ рѣ тѣ а мѣ
ѣго вѣ оу пѣ сѣ тѣ вѣ вѣ сѣ. мѣ сѣ тѣ и ѣ рѣ вѣ прѣ
вѣ дѣ на гѣ сѣго. и ко жѣ мѣ сѣ тѣ и сѣ и рѣ вѣ а вѣ лѣ вѣ.
и по лѣ жѣ и сѣ на кѣ и нѣ сѣ то на нѣ и сѣ тѣ рѣ сѣ нѣ.
и ко по лѣ жѣ и на сѣ мѣ. по мо лѣ вѣ сѣ рѣ сѣ. бѣ рѣ тѣ
и мо а дѣ сѣ сѣ тѣ а тѣ бѣ лѣ мѣ ѣ оу шѣ а ѣ сѣ d. б. нѣ мо

76
ли тѣ воу по моу и тѣ а мѣ. на прѣ тѣ вѣ на гѣ сѣго у
бѣ и цѣ и горѣ а го. и сѣ сѣ мѣ рѣ кѣ шѣ и по и дѣ оу а прѣ
тѣ вѣ сѣ оу бѣ. и по и сѣ рѣ и шѣ а по лѣ а тѣ сѣко ѣ ѣ бѣ и.
ѣ мѣ жѣ сѣ тѣ вѣ коу. бѣ жѣ па тѣ оу кѣ по гѣ а вѣ хѣ о.
дѣ а цѣ вѣ сѣ лѣ цѣ. сѣ тѣ вѣ и шѣ а ѣ ѣ бѣ и бѣ сѣ бѣ а сѣ лѣ.
и ко вѣ а нѣ бѣ вѣ а лѣ вѣ рѣ сѣ. и хъ рѣ кѣ и сѣ мѣ оу сѣ сѣ а
хъ сѣ. и сѣ сѣ тѣ вѣ и шѣ а сѣ. и ко по оу дѣ оу лѣ сѣ мѣ кѣ рѣ
вѣ и тѣ а хъ. и кѣ вѣ чѣ рѣ жѣ ѣ оу дѣ оу лѣ и рѣ славы. а сѣто
полкъ по бѣ жѣ. **Н**ѣ вѣ жѣ а сѣ сѣ мѣ на па дѣ зѣ на нѣ
вѣ сѣ. и рѣ славы а ко сѣ тѣ и сѣго. и нѣ мо жѣ а сѣ сѣ dѣ
тѣ. и нѣ сѣ а хъ тѣ вѣ и вѣ нѣ сѣ. и прѣ нѣ сѣ оу а и сѣ бѣ rѣ sѣ
бѣ гѣ оу сѣ сѣ нѣ мѣ. ѣ нѣ жѣ гѣ и шѣ по бѣ жѣ нѣ сѣ оу мѣ оу.
жѣ нѣ вѣ tѣ по нѣ а сѣ. ѣ tѣ рѣ oу и жѣ сѣ лѣ хъ sѣ a sѣ. ѣ dѣ
и tѣ oу жѣ нѣ tѣ по нѣ мѣ. и нѣ вѣ bѣ nѣ ко го жѣ vѣ oу sѣ lѣ го
на сѣ а го. и бѣ жѣ а хъ sѣ nѣ mѣ. ѣ nѣ жѣ вѣ nѣ моу сѣ и лѣ жѣ.
и vѣ oу xѣ oу nѣ vѣ sѣ a tѣ iшѣ. ѣ sѣ жѣ nѣ vѣ tѣ. ѣ жѣ nѣ vѣ tѣ oу
vѣ tѣ gѣ nѣ tѣ. и нѣ мо жѣ а sѣ tѣ rѣ iшѣ tѣ на ѣ dѣ nѣ oу mѣ
mѣ sѣ tѣ. и прѣ oу бѣ жѣ а лѣ dѣ cѣ oу xѣ мѣ лѣ oу nѣ mѣ bѣ jѣ
и mѣ tѣ nѣ vѣ oу mѣ. и прѣ bѣ жѣ vѣ pѣ sѣ tѣ iна mѣ жѣ и лѣ
хѣ и iчѣ xѣ. и сѣ прѣ oу вѣ рѣ жѣ жѣ vѣ oу tѣ sѣ vѣ oу iвѣ tѣ oу mѣ mѣ
sѣ tѣ sѣ lѣ. **Е**го жѣ по прѣ a dѣ. и ко nѣ прѣ a dѣ nѣ
sѣ dѣ vѣ на sѣ iшѣ oу на nѣ. по ѣ iшѣ sѣ tѣ vѣ iшѣ sѣ tѣ a
прѣ iшѣ a mѣ kѣ iшѣ iка mѣ nѣ a го. по kѣ a xѣ a vѣ iшѣ a vѣ
по сѣ лѣ a a. па gѣ bѣ на a рѣ a. vѣ sѣ mѣ tѣ nѣ mѣ лѣ tѣ vѣ oу

вогнана. и по смрѣни въ чѣмъ чимъ естъ и сваха
мъ. и естъ же могила ево въ стѣни и до сего дни
исходитъ же ихъ не смрадъ ѿлѣсъ же въ покла
нама каханіе кнѣземъ рѣсисимъ. да аще сице
же отворатъ. **И** да аще ли же и сице створи а
слышавшіи. тѣ же кахъ пріимъ тѣ. мой боль
ши сѣа. понеже въ да естъ створитъ. тако же
да обратѣ оуби ство. ѿ. бомъ стій пріакаи
нѣ оуби а вела. ала мѣ. о. понеже въ да и нѣ вѣ
дѣ и мѣніа пріа тпѣ бѣа. ала мѣ вѣдѣ и. ка
хъ бѣ въ шюю. на прародѣ тпѣ его. створи оуби
ство. рече ала мѣ ко своима женама. мѣ жа
оуби въ вѣмѣ. и оуби шю въ хъ вѣмѣ. тѣ
мѣ рече. о. мѣ тпѣ на мѣ. понеже рече сѣ въ да
а створи ала мѣ. оуби да обратѣ ено хова. и по
ясѣ бѣ же нѣ ею. сѣ и же стѣ по полѣ нѣ въ ила мѣ.
и же бѣ родилсѣ ѿ прѣлюбѣ дѣ тпѣ. и же ихъ вѣ
братѣ ю свою. снѣ тѣ дѣ и нѣ въ. тпѣ кой сѣ и въ
ствѣ. гарослав же сѣ бѣ вѣ кѣ ево. оуби рѣ по тпѣ асѣ
дрѣ жиною своєю. поклахъ въ по бѣ дѣ. и прѣ
великѣ. **Р**ѣ. ѿ. ф. кѣ. родилсѣ оуби гарослава
снѣ. и на рече и ма емо въ олоді мирѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ф. кѣ. пріидѣ брачиславъ. снѣ ихъ а славлѣ. въ нѣ
володі мирѣ на новѣ горѣ. ихъ а новѣ горѣ.

47
и поймъ новогородци и мѣ нѣ ево. пріидѣ кпо
лоцѣ въ патѣ. и пріидѣ шю емо въ ко сѣ до ми
ри рѣ. гарослав же и сѣ ево въ хъ. днѣ постижѣи.
и тѣ побѣдѣ гарославъ. брачиславъ. и новогоро
дци вѣротѣ кнѣвъ въ горѣ. да брачиславъ бежа
къ полотѣ цѣ. **Р**ѣ. ѿ. ф. л. поидѣ гарославъ.
къ вѣ рѣ стпѣю. въ сѣ же вѣ рѣ мѣ на мѣ стпѣ слава въ сѣ
тпѣ въ тпѣ рѣ кнѣ. и поидѣ на ко сѣ агѣ. слышавъ же
кнѣ въ ко сѣ жѣ сѣ кѣ и. ихъ бѣ дѣ прѣ тпѣ въ. и ставши
ма ѿ въ бѣ ма по лѣ ко ма прѣ тпѣ въ сѣ бѣ. и рече рѣ
да ко мѣ стпѣ слава. чѣ тпѣ рѣ дѣ гѣ въ нѣ въ дрѣ жи
нѣ мѣ же нѣ собою. но снѣ дѣ вѣ сѣ а самѣ бѣ рѣ тпѣ.
да аще ѿ долѣ еши тпѣ. по вохъ мѣ ший мѣ нѣ
мо. и же нѣ и дѣ тпѣ. ихъ мѣ люмо. аще ли ахъ
ѿ долѣ ю тпѣ вохъ мѣ тпѣ ко ево сѣ. и рече тпѣ ко въ дрѣ.
и рече рѣ да ко мѣ стпѣ слава. нѣ ѿ рѣ жѣ емо въ
емо. но бѣ рѣ бою. и тпѣ а сѣ вѣ рѣ тпѣ кѣ рѣ пѣ ко и на
долѣ въ борѣ щѣ масѣ и ма. и на чѣ ихъ немога тпѣ
мѣ стпѣ слава въ бѣ бѣ вѣ кѣ и сѣ лѣ нѣ рѣ да.
и рече мѣ стпѣ слава ѿ прѣ тпѣ а вѣ цѣ помохъ ми.
аще оуби ѿ долѣ ю сѣ мѣ. сѣ хъ и жѣ цѣ рѣ въ ко и ма
тпѣ ко. и сѣ рѣ ко ѿ дрѣ и мѣ ѿ хъ мѣ лю. и въ нѣ хъ
но жѣ ихъ арѣ хъ арѣ даю. **И** въ шѣ въ хъ мѣ лю ево
въ хъ въ сѣ и мѣ нѣ ево. и же нѣ ево и дѣ тпѣ. и да нѣ

воуложи на касогы. и прише дъ тм в пороиса
ню. халожичи въ сты авца. и совершию. та же
стойть и до сего дни. тм в пороиса. **В** лѣ
ѣ. ф. лѣ. **П**ойдемъ мстиславъ на ярослав а сего
хары. и касогы. **В** лѣ. ѣ. ф. лѣ. ярославъ
схъщъ в новѣгородѣ. и прииде мстиславъ и с
тъмъ в пороиса и к сѣ вѣ. и и приаша его к сѣ
нѣ. ѿн же сѣ на столѣ в черниговѣ. яросла
въ схъщъ в новѣгородѣ. и посла ярославъ х
море по варягы. и прииде а к хъ. с варягы.
бѣ бо а к хъ слѣпъ. и лъ д а бѣ ѿ него холопо
мъ и с тиса н а. и прииде ко ярославъ. и иде ярос
славъ сѣ а к хъ н о мъ н а мъ с тисла в а. мъ с тисла
въ ж е слѣ ш а в н хъ и д е пр о т и в ѣ и м а. ко л ь с т и
в н ѣ. мъ с тисла въ ж е и с п о л ч и в ѣ д р ѣ ж и н ѣ с вѣ ч
р а. и п о с т а к н е ѣ в е р ѣ. в ч е л о п р о т и в ѣ в а р а т о м ѣ.
а с а м ѣ с т а с ѣ д р ѣ ж и н о ю с в о ѣ ю п о т ѣ р ѣ л о м ѣ.
и бѣ в ш и н о щ и бѣ т м а. г р о м ѣ и м о л н і а и д о.
ж ѣ. и р е ч е м с тисла в ѣ д р ѣ ж и н ѣ с в о ѣ и п о и д е м ѣ
н а н а. и п о и д е м с тисла в ѣ пр о т и в ѣ с ѣ м ѣ. и с т ѣ
п и ш а с а в ч е л о в а р а хъ н с ѣ в е р ѣ. и п р ѣ д и ш а с а
в а р а хъ н с ѣ и хъ сѣ в е р ѣ. **М**стиславъ же ѿсѣ
тѣ хъ а оу пра. в и дѣ л е ж а т ѣ. сѣ ч е н ѣ ѿ с в о ѣ с ѣ
в е р ѣ. и в а р а г ѣ я р о с л а в л и. и р е ч е н т о с ѣ м ѣ н ѣ р а.

сѣлежитъ свѣрланѣхъ. а сѣваратъ. а дръжина
своацѣла. и посламыстиславъ по ярослава
глаголю сѣдина своемыстполѣкѣи евѣ. по нѣжѣи
ѣсистарѣи братѣхъ. мнѣбѣди систорона. и не
смытъиши ярославъ. а оу сѣи евѣ. дондеже смир
ристася. и сѣдашемыстиславъ в черниговѣ.
а ярославъ в нѣмѣгородѣ. и бѣ сѣдащеи кѣи
евѣ. мѣжи ярославъ и всѣмъ жѣлѣи тѣи роука
и снѣхъ. и на рѣи маѣмъ и хъ славъ. **Р**ѣѣ. ѣ. лѣ.
ярославъ сѣхъ вои сѣи вои многи. и прѣи дѣи кѣи евѣ.
и сѣхъ тѣи роука миръ сѣи роука по мѣи сѣи мѣи
славомъ. оу городѣ. и рахъ дѣи сѣи по дѣи мѣи прѣ
рѣи сѣи хъ мѣи. ярославъ прѣи сѣи хъ тѣи роука. а мѣи
стиславъ ѣи хъ. и на чѣи сѣи тѣи мирно. и вѣи ра
полюбѣи сѣи. и прѣи сѣи оу сѣи роука. и маѣи тѣи хъ.
и вѣи тѣи шѣи на вѣи кѣи славъ хъ мѣи. **Р**ѣѣ. ѣ. ѣ. лѣ.
роука сѣи. и снѣхъ. и на рѣи тѣи маѣмъ сѣи по славъ.
Рѣѣ. ѣ. ѣ. лѣ. хъ на мѣи нѣи сѣи мѣи сѣи роука сѣи на нѣи
бѣи сѣи роука нѣи сѣи тѣи хъ мѣи. **Р**ѣѣ. ѣ. ѣ. лѣ.
мирно бѣи. **Р**ѣѣ. ѣ. ѣ. лѣ. ярославъ бѣи хъ и вѣи хъ.
и роука сѣи ярославъ. дѣи снѣхъ. и на рѣи тѣи маѣмъ.
всѣи роука дѣи. всѣи мѣи жѣи лѣи тѣи дѣи ярославъ на тѣи
дѣи. и по бѣи дѣи. и по сѣи на вѣи сѣи роука. вѣи сѣи хъ
маѣи оу мѣи роука славъ. вѣи кѣи сѣи на вѣи хъ и бѣи маѣи тѣи хъ.

41.

чинахъ вѣсти. и бѣа роу сла вѣлюба црїє вныа
оуставы. и попылюба шеповѣли еѣ. и хануа
жечерноризци. и кнїгамъ прилежай почита
иачаю. и вноуцїи в оу днї. свѣрапїи цїи многї.
и прїлагаши ѿ грїєзна словѣньское спїма.
и списаша кнїгї многї. и мїжѣ поучацїе сѣ
вѣрнїи людіє. на сла жають сѣ оу ченїа бжтв
наго. тако жє сїи бжтїи оу хомлю рахорѣть. дръ
гїи жє на сѣтѣ. а и нїи по жнѣть. и на дѣтѣ
пищю не ѿ сѣвѣно. тако и сїи ѿ цѣбѣ бжтв оло
дїи мѣрѣ. хомлю рахорѣноу ма кѣча. рїєше
крїєнїє мѣ прѣсѣтїи вѣ. сїи жє на сѣтѣ кнї
жнїи мї словесї. срѣдѣ вѣрнїи людіи. а мѣ по
жїна емѣ. оу ченїє кнїжнѣе прїемлю щє вѣ
лїка вѣ вѣа еть польхѣ оу ченїа кнїжнѣаго.
кнїгамїи бо ка же мї. и оу чїи мї если пѣти
по ка мнїю. и мѣ рѣтѣ бо ѿ вѣрїта емѣ. и вѣхѣ
ржанїє ѿ словесѣ кнїжнїи. сѣ бо рѣтѣ кнїсѣхѣ.
на паю щє вѣ сїа мѣю. сѣ бо сѣхѣтѣ и сѣхѣтѣ
ло стїи. кнїгамъ бо естѣнїи сѣтѣ на гла вѣна.
сїи мѣ бо вѣ печалїи вѣша емї ес мї. сїи сѣхѣтѣ оу
хѣдѣ вѣхѣ ржанїю. мѣ рѣтѣ бо вѣ лїка естѣ. тако
жє со лѣмонъ по хѣла мѣ гла шѣ. а хѣ прѣ мѣ рѣтѣ
вѣ сїа и. свѣтѣ хѣ рахѣ мѣ. и сѣ мѣ сѣлѣ. мо жє рѣтѣ по

ть. мною црїи црѣвѣ ють. сильнїи пишють. пра
 вѣ. мною вельможи величютьсѧ. и мѹтїи
 дѣрѣжають землю. ахъ любѧщага мѧ люблю.
 и цюцїи мене ѡбращють бл҃гѣ. аще бо по и
 цѣши в кнїгахъ. мѧ дѣрѣ прїлѣжно. то ѡбра
 цѣть великѣ пользѣ. аще и своѣй. иже бо кнїгѣ
 чте тѣя то. то бѣсѣдѣ. ахъ тѣсѣ бг҃мѣ. и ли сѣ
 стѣи мѧ жи. и поучитѣ пророческа бѣсѣ
 дѣи. и боульска бѣтїи. и апльска. и житѣ
 стѣи ѡцѣ. вѣсприѣмлетѣ дѣша великѣ пользѣ.
Нрославѣ сїи яко жерисохомѣ. любимѣ бѣ
 кнїгамѣ. и многѣи списавѣ. и положивѣ стѣи
 софїи. юже сохѣдасмѣ. и оу красию златомѣ
 и сребромѣ. и сохѣдѣ цркви нѣми. в нѣй же ѡбѣ
 чнѣи апѣснѣ бг҃ъ в оулають. в годѣи ѡбѣчнѣи.
 и нѣи цркви испавлашѣ по градомѣ. и по мѣстѣ
 мѣ. и по сѣмѣ апѣ по пѣи. и да аи мѣи мѣнѣи
 своѣго крокѣ. в елаи мѣи оучитѣи люди. по нѣхѣ
 пѣмѣ естѣ по рѣчѣ нѣ бг҃мѣ. и приходѣи пѣи
 по кѣ цркви мѣ. и множишѣ сѣ прѣвитѣри. и лю
 ди хрѣтианѣ стѣи. и радѣишѣ сѣ мѣ рославѣ.
 видѣи многѣи цркви. и люди хрѣтианѣи сѣ фло
 аврагѣ сѣ по вѣшѣи апѣ бѣжѣемѣ. нѣ вѣи мѣи
 ди хрѣтианѣи сѣи. **В** лѣхѣ. ф. мѣ. и дѣ

арославъ на пвагы. **Р**ѣхъ. ф. мѣ. сѣнабѣ
црѣвистыа бѣаюже сѣхъ володимръ ѿцѣ аро
славъ. митрополитомъ феѿпентомъ. **Р**ѣхъ.
ф. мѣ. арославъ и дѣнали тѣхъ. **Р**ѣхъ.
ф. мѣ. и дѣ арославъ на махъ овъшанъ въ лѣтѣ.
Рѣхъ. ф. н. володимръ снѣ арославъ. по
и дѣ на мѣ. и побѣдѣ въ а. и по мироша кони оуко
и володимровъ. како еше дѣишюци мѣ конемъ.
и хъ и рахъ ху хъ и снѣ. толикъ бѣ моръ внихъ.
Рѣхъ. ф. нѣ. посла арославъ снѣ асково его воло
димира на грекъ. да въ сѣмъ вой много. и въ сѣ
дѣ сѣмъ по рѣчи въ шатѣ. ѿцѣюганѣ въ. и по нѣ
володимръ въ лѣтѣ. и прѣидоша въ дѣнаи. и по
и доша въ црѣю градъ. и бѣ сѣмъ въ равлѣиса. и ра
хъ и корабля рѣси. и кнѣжъ корабль рахъ и въ
трѣхъ. и въ хъ корабль кнѣхъ. и въ. тѣвори мѣхъ.
во сѣво да арославъ. и прѣиже вой володими
ри. въ и верженѣ въ шана брегъ. хотаще поити
въ сѣ. и нѣ и дѣше снѣ мѣи ѿдрѣжнѣи кнѣхъ.
и рече ахъ поидѣ снѣ мѣи. и въ сѣ дѣи сѣ корабля кнѣ
мѣ. и рече ахъ живѣ въ дѣи снѣ мѣи. ахъ и погы
въ сѣ о дрѣжнѣю. и поидоша хота въ рѣ. и въ
сѣмъ въ сѣмъ ко грекомъ. тако и хъ и ло море рѣсѣ.
и по славъ црѣи мѣнѣ мѣмо махъ а порѣсѣ. ѿла

дѣи. дѣ. володимръ видѣ въ сѣ дрѣжнѣю.
какой дѣи по нѣ. и въ хъ ра тѣ въ сѣ. и хъ и ѿла дѣи
грецѣкѣи. и въ хъ ра тѣ въ сѣ. въ сѣ шѣ въ сѣ
раблѣи сѣвоа. **С**въише тѣже на сѣи хъ верженѣи
мина брегъ. и прѣидоша мѣи црѣю градъ. и сѣ
пи шарѣ сѣмъ много. по прѣжѣмъ тѣмъ миръ въ и въ шю.
пѣи сѣмъ въ и въ шѣмъ пѣи въ кѣи арославъ. въ сѣи же рѣ
мѣна дѣ сѣмъ арославъ сѣи сѣмъ въ сѣмъ хъ ахъ и мѣ
ра. и въ дѣ сѣмъ кѣи миръ хъ ахъ въ мѣи. и сѣмъ.
еже бо по лѣи нѣ въ бо сѣмъ славъ въ побѣдѣ въ аросла
ва. **Р**ѣхъ. ф. нѣ. **В**въише бо ша дѣи кнѣхъ. аро
полѣса. и ѿльга. снѣ асѣмъ славъ. и крѣи шѣи сѣмъ
сѣю. и по лѣи шѣи мѣи црѣвистыа бѣа. въ то же лѣ
то оу мѣи брѣи славъ. снѣ и хъ славъ. въ нѣи сѣ
володимръ. ѿцѣ въ сѣ славъ. и въ сѣ славъ снѣ въ сѣ
сѣ дѣи на сѣмъ лѣи его. его же рѣи мѣи ѿво фѣво
ванѣи. мѣи бѣи рѣи въ шѣи его. и въ сѣмъ хъ въ
нѣи на тѣмъ лѣи его. рѣи сѣмъ въ оу хъ въ мѣи рѣи его.
сѣи хъ въ нѣи на въ а жѣи на мѣ. да нѣи сѣмъ въ сѣмъ въ оу
сѣмъ его. еже нѣи сѣмъ славъ и дѣи сѣмъ дѣи на сѣмъ въ.
сѣи гора дѣи нѣи мѣи въ сѣмъ. на крѣи оу рѣи лѣи сѣи.
Рѣхъ. ф. нѣ. хъ лѣи живѣ володимръ сѣмъ ѿ сѣи оу фѣи оу.
въ нѣи въ сѣмъ гора дѣи. **Р**ѣхъ. ф. нѣ. **Р**ѣхъ. ф. нѣ.
и дѣ арославъ на махъ овъшанъ и побѣдѣи кнѣхъ

ихъ оуби мой слава и покорикахъ имъ: **В**ѣ-
ѣ. ф. нѣ. **В**ѣ. ф. нѣ. **В**ѣ. ф. нѣ. прѣ-
стависа кнѣи иарослава. **В**ѣ. ф. нѣ.
постави иарослава илариѡна митрополи-
томъ русина. въспѣи софийскѣхъ равънѣхъ.
Сеже да скажемъ чегоради прохвасаша пещерь-
скѣи монастырь. бгѡлюбивомъ кнѣю иаро-
слава. любаша брѣствое. и цѣлѣхъ въ цю
стѣи дѣла. и попы многы на бѣдѣ. вниже
бѣ прохвитахъ. и менѣмъ лариѡна. мѣхъ бла-
гѣи кнѣи жѣмъ. и по снѣхъ. и хѡжаша съ брѣсто-
ваго на дѣлѣхъ на хѡлмѣхъ. гдѣ нѣхъ вѣхъ ни
монастырь пещерскѣи. и тѣхъ мѣхъ вѣхъ вѣхъ
ше. бѣхъ оу бѣхъ вѣхъ великъ. и скопа пещерскѣхъ ма-
ла. вѣхъ сѣхъ. и приходѣхъ съ брѣстоваго ѡпѣва-
ше чѣхъ. и молаше сѣхъ вѣхъ тайнѣхъ. по сѣ-
мъхъ вѣхъ бѣхъ вѣхъ кнѣю. постави митро-
поли томъ. стѣи софий. аси пещерскѣи ѡ-
ста: **Н**е по мнохъ дѣхъ. бѣхъ нѣхъ оу по рѣхъ и чело-
вѣхъ мирскѣи. ѡграбѣхъ. вѣхъ хѡжѣхъ сѣхъ
бѣхъ на оу мѣхъ вѣхъ странѣхъ и ти. ѡнѣхъ вѣхъ стрѣмѣ-
сѣхъ вѣхъ стѣи оу хѣхъ и ти. и кидѣхъ монастыря
сѣхъ. и ѡвѣхъ хѣхъ. и вѣхъ хѣхъ любѣхъ мнишехъ кнѣи
ѡбрахъ. и приидѣхъ на монастырь. тѣхъ сѣхъ. и мо-

82
лихъ гѣхъ мѣхъ на того. да бѣхъ на нѣхъ оу хѣхъ ѡбра-
мнишехъ кнѣи. ѡнѣхъ жѣхъ по сѣхъ шавѣхъ го и по стрѣ-
жѣхъ. и на рѣхъ кнѣи мѣхъ сѣхъ на по нѣхъ. на кѣхъ хѣхъ
сѣхъ и на оу хѣхъ. чернецькомъ ѡбрахъ. и рѣхъ сѣхъ
и дѣхъ вѣхъ ѡпѣхъ. и бѣхъ дѣхъ бѣхъ нѣхъ сѣхъ стѣи аго-
рѣхъ. а кѣхъ ѡпѣхъ мнохъ и чернѣхъ рѣхъ цнѣхъ мѣхъ вѣхъ
ти. и бѣхъ вѣхъ сѣхъ ѡпѣхъ стѣи. рѣхъ сѣхъ и дѣхъ мнѣхъ
рохъ: **Я**нѣхъ по нѣхъ жѣхъ рѣхъ и дѣхъ кнѣи сѣхъ вѣхъ мѣхъ сѣхъ
гдѣхъ жити. и хѣхъ дѣхъ на монастырь мѣхъ. и нѣхъ вѣхъ хѣхъ
бѣхъ гѣхъ хѣхъ оу хѣхъ. и по чѣхъ хѣхъ дѣхъ по дѣхъ брѣхъ мѣхъ.
и по горамъ. и ца гдѣхъ сѣхъ мѣхъ по кѣхъ хѣхъ бѣхъ. и при-
идѣхъ на хѣхъ мѣхъ. и дѣхъ жѣхъ бѣхъ лариѡна. и скопа пѣ-
черскѣхъ. и вѣхъ хѣхъ любѣхъ мѣхъ сѣхъ. и кѣхъ сѣхъ кнѣи. и на-
ча молихъ сѣхъ бѣхъ сѣхъ оу хѣхъ а мѣхъ глѣхъ. гѣхъ оу хѣхъ вѣхъ рѣхъ
ма вѣхъ мѣхъ сѣхъ цнѣхъ сѣхъ. бѣхъ гѣхъ нѣхъ сѣхъ стѣи агорѣхъ.
и мо сѣхъ гѣхъ мѣхъ на и жѣхъ мѣхъ по стрѣхъ глѣхъ. и по чѣхъ жѣхъ
ти тѣхъ мѣхъ оу бѣхъ глѣхъ. а дѣхъ и хѣхъ бѣхъ хѣхъ. и по чѣхъ рѣхъ
сѣхъ дѣхъ. и вѣхъ оу дѣхъ вѣхъ мѣхъ рѣхъ вѣхъ шавѣхъ. и кѣхъ оу па пѣхъ рѣхъ.
не да сѣхъ оу бѣхъ вѣхъ по кѣхъ. и нѣхъ дѣхъ нѣхъ кнѣи. вѣхъ оу трѣхъ
дѣхъ хѣхъ прѣхъ бѣхъ кѣхъ. вѣхъ бѣхъ гѣхъ нѣхъ вѣхъ мѣхъ тѣхъ хѣхъ.
Посѣхъ мѣхъ оу вѣхъ бѣхъ хѣхъ вѣхъ до бѣхъ рѣхъ и чѣхъ вѣхъ. при хѣхъ оу дѣхъ
цнѣхъ кнѣи. и при нѣхъ оу сѣхъ цнѣхъ сѣхъ по трѣхъ вѣхъ на. и про-
слѣхъ жѣхъ великѣхъ и лѣхъ по нѣхъ. и при хѣхъ оу дѣхъ цнѣхъ кнѣи.
прошахъ оу нѣхъ го бѣхъ оу словѣхъ. по сѣхъ мѣхъ прѣхъ та

вншю савликомъ и нхю и рославъ. и приавласть
снхъ сгоихъ славъ. и сѣвѣ въ сѣвѣ. антоній же про
славилъ бы. въ сѣвѣ ской земли. и хъ славъ же оуѣ
дѣ житъ сего. и прииде сѣвѣ дружиною скою. проси
оу него блаженіа и млтвы: **Н**оуѣвѣдѣнъ бы спъ
всѣми. великыи антоній чти мѣ. и нѣа шла при
ходити кнѣмъ братьа. и нѣа приимати и по
стригати. и сѣвѣ братьа кнѣмъ числомъ
ѣт. и скопаше пѣчѣрѣ великѣ. и црѣвѣ и сѣвѣ лиа.
и же сѣвѣ и до сѣвѣ и в пѣчѣрѣ по вѣтху и мѣмъ
на стѣрѣмъ. сѣвѣ окъ плѣне же братьи. и рече и мѣ
нтонію. сѣвѣ въ а братье сѣвѣ окъ плѣн. и сѣвѣ благо сло
вѣніа естѣ сѣвѣ горы. и же мѣнѣ по стѣри же. и гѣ
мѣнѣ сѣвѣ горы. а нѣа по стѣри гѣ. да вѣдѣнѣго
словѣніа сѣвѣ на вѣсѣ. перво сѣвѣга. а вѣторо сѣвѣ
гору. и рече и мѣ живѣтѣ же сѣвѣ. и по стѣ
влю вѣмъ и гѣ мѣна. а сѣмъ хѣчю вѣи ной горѣ
сѣвѣ сѣвѣ и нѣ. и ко же прѣже вѣшѣ сѣвѣ и сѣвѣ
оуѣдѣнѣи вѣсѣ жити. и по стѣви и мѣ и гѣ мѣна.
и мѣнѣмъ вѣрлама. и сѣмъ и гѣ вѣ горѣ. на еѣдѣ
нѣ жити и хѣволи: **И**скопа пѣчѣрѣ же естѣ по
новѣмъ мѣна стѣрѣмъ. вѣнѣ же сѣвѣ онѣа живѣ
свой. живѣ вѣ добро дѣтѣли. нѣ вѣ хѣдѣ и спѣчѣ
рѣ и лѣ. мѣ. нѣ и сѣвѣ хѣдѣ и сѣмъ. вѣнѣ же лѣ жѣ

83
моци еѣго и до сѣвѣ и нѣ. братьа же и гѣ мѣнѣ жи
вѣ хѣ вѣ пѣчѣрѣ. и оу мѣно живѣши мѣ а братьи.
и нѣи мѣ вѣи мѣ вѣ мѣстѣ ти. и по мѣ сѣи шѣ а по стѣ
вѣ ти кнѣ вѣ пѣчѣрѣ мѣна стѣрѣ. и приидѣ и гѣ мѣ
нѣи братьа. кѣ антонію рече шѣ а сѣмъ и сѣвѣ. оу
мѣно живѣши мѣ а братьи. а нѣ мѣо же мѣ сѣвѣ мѣстѣ ти
вѣ пѣчѣрѣ. да вѣ бѣгѣ повѣлѣ. и тѣво а млтѣва.
да вѣ хѣмъ по стѣви ли црѣ вѣ мѣлѣ. на дворѣ
вѣнѣ пѣчѣрѣ. и повѣлѣ и мѣ. сѣнѣ же по клони
шѣ а сѣмъ и по стѣви шѣ а црѣ вѣ ю мѣлѣ. оу спѣ
нѣ естѣ и бѣи: **Н**ѣа вѣгѣ оу мѣно живѣти братью.
млтѣвѣ мѣ сѣвѣ и бѣгѣ. и сѣвѣ вѣ пѣчѣрѣ шѣ а бра
тѣа. сѣи гѣ мѣно мѣ. по стѣви ти мѣна стѣрѣ.
и и до шѣ а ко антонію. и рѣшѣ а сѣвѣ братьа оу мѣно
живѣтѣ сѣа. а хѣтѣ вѣли бѣ хѣмъ по стѣви ти мѣна
стѣрѣ. антоній же рѣбѣ. вѣлѣ вѣнѣ бѣгѣ сѣвѣ мѣ.
и млтѣвѣ сѣвѣ и бѣгѣ. и сѣвѣ вѣи сѣвѣ и жѣ вѣ сѣвѣ
горѣ. да вѣ хѣдѣтѣ и сѣвѣ мѣ. и сѣвѣ и сѣвѣ по сѣла еѣдѣ
нѣго вѣ бѣи. и сѣвѣ хѣ славъ и сѣвѣ. и сѣвѣ и сѣвѣ
жѣ мѣи. сѣвѣгѣ оу мѣно живѣтѣ бѣи. а мѣ сѣвѣ ма
ло. да вѣ и нѣ. да вѣ горѣ тѣ. и же естѣ по пѣчѣрѣ оу.
и хѣ славъ жѣ сѣвѣ шѣ а вѣи рѣбѣ вѣ. по сѣла мѣ жѣ
свой. и вѣ да и мѣ горѣ тѣ. и гѣ мѣнѣ и братьа.
хѣло живѣ шѣ а црѣ вѣ вѣли сѣ. и мѣна стѣрѣ сѣго

рождиша столпиемъ. и кѣльи поставиша многы
и цркви свѣршиша. и оукрасиша иконами: ѿто
ле почасъ пещерскый монастырь. и мже бѣша
жилищныи. в пещере прже. и ѿтолг прохвасъ
пещерскый монастырь. и естъ монастырь сей.
ѿблвнъ аспы агоры пошлѣ. монастырь ки
же свѣршенъ. и глѣменьство державлю варѣла
мови. и хваславъ же постави монастырь стго
дмитрія. и въведе варламанъ и глѣменьство
къ стмѣ дмитрію. хотѣа сотворити въше
сего монастыря. на дѣла сѣбѣ тѣмъ
совершити: **И**ноуи бо монастыри ѿкнхъ.
и ѿбогаръ. и ѿбѣгъ тѣмъ ставленіи. но не та
ци. кацисъ тѣмъ поставленіи слухами. и пощені
емъ и мѣтвою. и бѣдѣмъ. антоніи и нейме
иашніи хлатани серебра. но стѣхъ слухами и по
щеніемъ. како же глахъ. варламанъ жь шѣшу
къ стмѣ дмитрію. и со вѣтъ сотвори бѣра
тъа. и доша къ старцю антонью. и рече шло
стави на мѣ глѣмнѣ. ѿнъ жеречеймыкого хо
цѣтѣ. ѿни жерѣшакого хощетъ бѣтѣи тѣи.
и рече и мыс то болий въ асхалѣ жѣ федосій.
послѣ шлѣ въ икротскый и смиреный. да сѣи въ
дѣтѣхъ амъ и глѣмнѣ. бѣра же раднѣ въше.

и поклонишася старцю. и поставиша фѣдо
сіа и глѣмнѣ. и бѣратѣи числомъ. **и**. **Ф**едо
сѣви же приимшю монастырь. по чамъ тѣи
въ хдѣржанѣ велико. и мѣтвѣи сѣ слухами.
и со вои хлѣбъ тѣмъ многы чѣрныи. и со вои х
пи бѣратѣи числомъ. р. и на чамъ капи правила.
чѣрнецкаго. и ѿбѣтѣи сѣмъ погдами хайлѣмнѣ
хъ. монастыря стѣ дийскаго. и жѣ бѣ прѣ
шлѣ и хѣ грисъ. сѣмъ прополи томъ гѣ ѿргѣ
емъ. и на чамъ негойскапи оуставъ чѣрнецъ стѣ
дийскѣи. и ѿбѣтѣи оу негойскапи. и оустѣ
ви въ монастыри сѣбѣмъ. како бѣтѣи пѣнѣи
монастырьска. и поклони како держати.
и чѣмъ почитати. и стѣмнѣи въ цркви. и кѣ
ра дѣ цркви нѣи. и на трѣпѣхъ сѣданіе. и чѣмъ
стѣи въ нѣи. въ сѣмъ стѣмнѣемъ. фѣдо
сіи въ стѣмнѣи ѿбѣтѣи. и прѣдѣстѣ монасты
рю сѣмъ. ѿтого же монастыря. приа шѣ
всѣи монастыри оустѣмъ. тѣмъ же по чѣмъ
есть монастырь пещерскый и старей въ фѣ
ѿдосью же живѣщу въ монастыри. и правѣщу
добрѣ дѣтѣмъ нѣ житѣе. и чѣрнецко е прави
ло. и приимающю въ акого прихѣдѣщего кнѣ
мъ. кнѣмъ же и хѣ прѣи. дѣхъ дѣи. приа тѣмъ

лѣтмисѣщю. ѿ. ѿрѣжѣнїа моѣго. сѣ жѣ на
писѣи положѣи. вѣсѣлѣтѣ по чалѣ бѣти мо
настырь. и чѣторѣ дѣхѣтѣ сѣ пѣтерьскѣй. и
аѣфѣѣ до сѣвѣ жѣтѣи пакѣйи сѣдѣмъ.
Влѣѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **П**рѣстависѣ во лѣдѣ мѣрѣ.
сѣнѣтарѣ славлѣ. сѣтарѣи вѣновѣтѣ горѣ. и по лѣ
жѣнѣ бѣи вѣстѣи сѣфѣи. ю жѣ бѣ сѣмѣ сѣоуѣ.
Влѣѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **О**у вѣсѣ во лѣдѣ рѣдѣ сѣнѣи ма
рѣтѣи маѣмѣ во лѣдѣ мѣрѣ. ѿ цѣи грѣсѣи нѣ.
Влѣѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **П**рѣстависѣ вѣлискѣи кѣнѣхѣрѣ
сѣи и тарѣ славлѣ. еѣ бѣ о жѣи вѣсѣщю еѣмѣ. на
рѣдѣи сѣи вѣсѣ рѣнѣи мѣ. сѣмѣхѣ ѿхѣжѣсѣ.
тѣ сѣго. сѣвѣмѣи. и мѣи тѣ вѣсѣ бѣлю вѣвѣ. по
нѣжѣ вѣи еѣстѣ бѣратѣи. еѣдинаго ѿ цѣи мѣтѣ.
дѣаѣтѣ вѣдѣтѣ вѣлю вѣи. и бѣдѣтѣ мѣи рѣно жѣи
вѣщѣ. аѣсѣли бѣдѣтѣи нѣ вѣи сѣтѣи нѣ о жѣи вѣщѣ.
вѣ прѣаѣкѣ о тѣра ю щѣ сѣ. тѣи по тѣи бѣнѣтѣ сѣми.
и хѣмѣлю ѿ цѣи сѣвои хѣи дѣтѣ сѣвои. и жѣи аѣхѣоша
тѣ рѣдѣи мѣ сѣвои мѣ вѣлискѣи мѣ. нѣ прѣбѣи вѣи
тѣи мѣи рѣно бѣ рѣаѣтѣи по сѣлѣшѣа ю щѣ. сѣ жѣ по рѣ
чѣа ю вѣи мѣ сѣтѣ о тѣ полѣ сѣнѣ сѣво еѣмѣи бѣратѣи вѣа
шѣмѣ. и хѣ славлѣи сѣвѣ. сѣго по сѣлѣшѣа и тѣ. тѣко
жѣ по сѣлѣшѣа тѣи мѣи. дѣа тѣи вѣи бѣдѣтѣ вѣи
нѣмѣ сѣтѣ. аѣсѣтѣ славлѣи чѣи рѣи говѣ. аѣсѣ во лѣдѣ

перѣ славлѣ. аѣсѣ славлѣ сѣмѣи сѣсѣ. и тѣаѣсѣ рѣ
хѣи аѣи мѣтѣ рѣдѣи. и хѣа по вѣдѣи мѣнѣ прѣсѣтѣ
пѣи прѣдѣла бѣратѣи. нѣхѣгонѣи тѣи рѣсѣи хѣ
славлѣ. аѣсѣкѣтѣ о хѣщѣтѣ ѿ бѣи дѣтѣи бѣратѣи сѣво
еѣго. тѣо тѣи по мѣо тѣи еѣго жѣ ѿ бѣи дѣтѣи. и тѣаѣсѣ
на рѣдѣи вѣи сѣи сѣво аѣ прѣбѣи вѣа тѣи вѣлю вѣи. сѣмѣо
мѣ жѣ бѣо лѣнѣ сѣщѣ. и прѣи шѣи шѣи кѣи шѣи горѣ.
и рѣхѣо лѣтѣ сѣа вѣлѣи. и хѣа славлѣ тѣо гѣа сѣщѣ.
аѣсѣтѣ славлѣ вѣ во лѣдѣи мѣи рѣтѣ. вѣсѣ во лѣдѣ сѣщѣ
тѣо гѣа оуѣ ѿ цѣи. бѣ бѣо лѣу вѣи мѣ ѿ цѣи пѣа чѣи вѣсѣ
бѣратѣи. еѣго жѣи мѣи шѣи прѣо оуѣ сѣи. тарѣ славлѣ
прѣсѣтѣи кѣи нѣцѣи жѣи тѣи. и прѣдѣа сѣтѣи дѣи шѣи сѣво
и тѣ. вѣсѣ бѣо тѣи. аѣ. по тѣа сѣтѣи гѣи фѣи ѿ дѣи рѣ. вѣсѣ во
лѣдѣ жѣи сѣ прѣа тѣи тѣи ѿ цѣи сѣво еѣго. вѣхѣло жѣ
шѣи на сѣи и вѣхѣоша кѣи кѣи сѣвѣ. по по вѣи по ю щѣ
ѿ бѣи тѣи аѣсѣни. и пѣа кѣа шѣа сѣ по нѣмѣа лѣу дѣи.
и прѣи нѣи шѣи по лѣжѣи шѣа вѣ рѣа цѣи мѣи рѣи мѣи
вѣ цѣи рѣи вѣи сѣтѣи сѣфѣи. и пѣа кѣа сѣ по нѣмѣа вѣсѣ
во лѣдѣи жѣи вѣ вѣсѣ лѣтѣи. ѿи. ѿ. **Н**ачѣло и сѣа
жѣи аѣи хѣа славлѣи вѣи сѣвѣ. прѣи шѣи хѣа славлѣи сѣ.
дѣи кѣи сѣ сѣтѣо славлѣи чѣи рѣи нѣи говѣ. вѣсѣ во лѣдѣи
рѣи славлѣи. и горѣи вѣ во лѣдѣи мѣи рѣтѣ. вѣа чѣи славлѣи
вѣсѣмѣо лѣнѣи сѣ. **В**сѣ жѣ лѣтѣи тѣи дѣи во лѣдѣи мѣи рѣтѣ.
на тѣо рѣи кѣи хѣи мѣи кѣи оуѣи нѣи. и по бѣи дѣи тѣо рѣи кѣи.

[illegible][illegible]

[illegible]

сице. жєна дѣтиць родѣ. бѣхъ ѿ тѣхъ и бѣхъ рѣкъ.
оу трєслѣѣмъ рѣбѣ ѿ хвостѣхъ прѣрослѣ. и пѣ
сѣхъ родѣхъ шєстѣи нѣмъ. вѣхъ фракѣи жѣ вѣ. дѣтища
родѣхъ спѣсѣ. ѣдинѣхъ ѿ нѣхъ ногѣхъ. а дрѣхъ гѣи ѿ дрѣхъ
глѣхъ. по тѣмъ жѣ прѣкѣстѣмъ тѣмъ. и конѣмъ борѣ
цѣи. сѣмъ лѣхъ нѣмъ. тѣхъ нѣхъ сѣхъ вѣхъ дрѣхъ нѣхъ бѣи нѣхъ сѣи.
ѿ тѣхъ рѣхъ бѣмъ сѣмъ нѣхъ. яковъ и дрѣхъ мѣхъ мѣхъ
тѣхъ конѣхъ. тѣхъ жѣ вѣхъ дрѣхъ вѣхъ хлѣхъ сѣмъ по вѣхъ
кѣхъ. вѣхъ рѣи жѣ бѣи тѣхъ вѣхъ кѣхъ. хлѣхъ мѣхъ сѣмъ дрѣхъ
сѣмъ. гѣ. по прѣцѣ. и нѣхъ и дрѣхъ и вѣхъ нѣхъ хлѣхъ. мѣхъ кѣхъ.
члѣхъ кѣхъ глѣхъ. прѣмъ вѣхъ дрѣхъ мѣхъ и тѣхъ сѣхъ хлѣхъ кѣхъ.
ѣхъ и бѣи. нѣхъ дрѣхъ бѣмъ сѣмъ рѣхъ нѣхъ. нѣхъ пѣхъ сѣхъ хлѣхъ
хлѣхъ. хлѣхъ мѣхъ нѣхъ бѣмъ вѣхъ нѣхъ. и нѣхъ вѣхъ дрѣхъ. и нѣхъ
вѣхъ нѣхъ. и нѣхъ пѣхъ мѣхъ. и нѣхъ сѣхъ рѣхъ мѣхъ нѣхъ бѣмъ
бѣи вѣхъ тѣхъ. нѣхъ хлѣхъ мѣхъ нѣхъ сѣхъ дрѣхъ нѣхъ вѣхъ тѣхъ.
и нѣхъ прѣхъ вѣхъ нѣхъ рѣхъ. лѣхъ дрѣхъ. лѣхъ мѣхъ тѣхъ прѣхъ
вѣхъ сѣхъ. **В** лѣхъ дрѣхъ. фѣ. ѿгѣ. рѣхъ тѣхъ сѣхъ вѣхъ сѣхъ.
тѣхъ тѣхъ рѣхъ сѣхъ. ѣмъ хлѣхъ дрѣхъ нѣхъ сѣхъ ѿгѣ. и ѿгѣ
и нѣхъ сѣхъ тѣхъ. сѣхъ тѣхъ жѣ ѿгѣ бѣмъ вѣхъ сѣхъ дрѣхъ нѣхъ. по сѣхъ
шѣхъ сѣхъ тѣхъ кѣхъ тѣхъ пѣхъ. ѿгѣмъ жѣ прѣхъ шѣхъ вѣхъ
рѣхъ тѣхъ сѣхъ вѣхъ вѣхъ рѣхъ нѣхъ. и тѣхъ шѣхъ рѣхъ тѣхъ сѣхъ
вѣхъ. ѣдинѣхъ жѣ рѣхъ тѣхъ сѣхъ дрѣхъ жѣ нѣхъ сѣхъ ѣхъ
пѣхъ сѣхъ. и рѣхъ нѣхъ тѣхъ. хлѣхъ кѣхъ жѣ нѣхъ тѣхъ пѣхъ нѣхъ.
ѿгѣмъ жѣ рѣхъ сѣхъ пѣхъ. ѿгѣхъ жѣ и сѣхъ вѣхъ пѣхъ нѣхъ.

а половинѣ дасты кнѣзю пити. дописи въ сапаль
цѣмъ оучашъ. въ боймѣхъ по нѣмъ раство
реніе смѣтно. **И** дасты кнѣзю оу рекъ сме
рть. до днѣи ѿсмаго. ѿ нѣмъ же испившъ.
ко топанъ же прише въ корсѣнь. таковсѣи днѣ оу
мрѣ рѣстиславъ тако же и бѣ. сѣго же ко топану
каменіе мѣ побѣши акорсѣмъ спѣи людіе. бѣ
же рѣстиславъ мѣ же добръ на рати. и въ хура
столъ же лѣпъ. красенъ лицѣмъ млѣтивъ
оу богѣмъ. оу мрѣ же мѣ а дѣвралѣ. днѣ.
и тамо положе нѣ бѣ въ црѣвистѣмъ а бѣ.

Рѣ. ѣ. ф. о. **И** хараписавъ сѣславъ снѣбра
тѣславъ полоцѣи. харапо въ городѣ. харапо сла
вичи же трѣ. и хаславъ сѣславъ. въ сѣволо
дѣ. сѣво кѣ пивши во а. и доша на вѣсѣ слава. хѣ
мѣ сѣцивелицѣ прии доша къ мѣнѣскѣ. и
мѣнѣмъ харапоришасѣ въ градѣ сѣи же бѣра.
вхаша мѣнѣскѣ. и и сѣкошамъ жи. а же нѣ
и дѣтивхаша на цитѣ. **И** поидоша кнѣмѣ
хѣ. и въ сѣславъ поидѣ про тивъ. и сѣво кѣ пиша
сѣ ѿ бо и на нѣмѣ хѣ. мѣ а марта. днѣ. и бѣше
снѣ гѣ великѣ. и поидоша про тивъ сѣо бѣ. и бѣ
сѣ ча хѣ. и мнози падоша ѿ хаслава и сѣсла
ва. и въ сѣволода. въ сѣславъ побѣ же. **П**осѣмъ

и юлиа. днѣ. и хаславъ сѣславъ. и въ сѣволода. въ
ловаши крѣтѣтѣи. и ко въ сѣславъ рѣкѣ сѣмъ.
прии дѣкна мѣ ко нѣсѣо творимъ пи хѣ. ѿ нѣ же
на дѣта въ сѣа на цѣло каніе крѣтно. прии хавъ ло
дѣи чѣ рѣднѣ прѣ. и хаславъ же вша теръ прѣ дѣ
цѣ. и тако гаша въ сѣслава. на рѣноу смоленска.
прѣстѣпи въ крѣтѣ. и хаславъ же прии дѣ. въ сѣ
слава ко кѣ вѣ. и въ сѣдѣи порѣ вѣ. сѣдѣ маснѣ
ма. **Р**ѣ. ѣ. ф. о. прии доша и нѣо племенници
мнози на рѣхъ сѣсѣ хѣмлю. половецѣи мнози. и хѣ
славъ и сѣславъ. и въ сѣволода. и хѣи доша про
тивъ и мѣна ѿлто. и бѣиши нѣо цитѣ прии доша.
и сово кѣ пишасѣ. и поидоша про тивъ сѣо бѣ. гѣ
ра дѣи на шѣ. пѣстѣи бѣ гѣ на нѣ по гѣ на нѣ. и по бѣго
шарѣ сѣтѣи кнѣ и нѣо бѣиша половецѣи. **Н**аво дѣ
тѣ бѣ гѣ по гѣ вѣ сѣо бѣ. и нѣо племенни кѣ на хѣ
млю и тако со кѣ рѣшенѣ мѣи мѣ. въ спѣмѣнѣ
тѣ ко бѣ гѣ. оу со бѣ на же ра тѣ бѣ вѣтѣ. ѿ со
влаженіа дѣна вола. бѣтѣ нѣ хѣ чѣтѣ хѣ чѣ ко
мѣ. нѣо бѣ гѣ. а дѣна ко ра дѣ сѣтѣ сѣ хѣ ло мѣ оу бѣ
и сѣтѣ ко рѣо пролитію. въ хѣи хѣ сѣ карѣи хѣ дѣи
спѣи. бѣра по нѣ на вѣ дѣнѣ. а кѣ вѣтѣ. хѣмѣи же
сѣ гѣиши въ нѣо по рѣи любо. ка хѣи тѣ бѣ гѣ смѣтѣи.
а нѣ гѣ до мѣи на во жѣ нѣи сѣмъ по гѣнѣ. лѣвѣ рѣ.

лигъ сѣницею. лии нѣ микахъ нѣ ми. аще ли пока
жавше сѣбѣ мѣ въ нѣмъ жѣ нѣ вели тѣ бѣтѣ бѣтѣ
гдѣ тѣ бѣ о намъ прѣисѣ. ѿбрати тѣ сѣ акѣ о мѣ нѣ
всѣ мѣ срѣдѣ вѣ шимъ. по сѣ помѣи плачѣмъ.
да аще сѣи сѣи тѣ вѣримъ. всѣ бѣтѣ прѣи сѣи
вѣдѣмъ. нѣ мѣ на хлѣбѣ оу вѣра сѣ мѣ а. акѣ
сѣи нѣ вѣсѣ бѣтѣ хѣ о нѣ мѣ. прѣи о кѣ а лѣ о
цѣ сѣ а тако прѣи вѣ а сѣ мѣ. тѣ мѣ жѣ прѣи сѣ
гдѣ тѣ намъ. рахъ мѣ бѣ рѣ чѣ а ко жѣ сѣ по кѣ сѣи.
и шѣи жѣ мѣ хѣ на вѣ а тѣ во а. по гѣ о ра дѣи оу дѣ рѣ
жѣ а ѿ вѣ до жѣ. при дѣ бѣ лѣ е дѣи нѣ ѿ до жѣ хѣ
а дѣ рѣ гѣ а гѣ о нѣ ѿ до жѣ хѣ и нѣ сѣи. и по рахъ и вѣи
хѣ нѣ о сѣ мѣ. и рахъ и чѣ нѣ мѣ мѣ кахъ нѣ ми. по и тѣ а
кѣ о нѣ ѿбрати тѣ сѣ акѣ о мѣ нѣ. сѣ гѣ о ра вѣи нѣ о гѣ
рѣ дѣи вѣ а шѣ сѣ мѣ о кѣ о вѣи е. и вѣи е. вѣи нѣ бѣ рѣ о вѣи
вѣ а шѣ. и сѣ прѣ о гдѣ тѣ бѣ. а хлѣ о вѣ вѣ а шѣи нѣ мѣ о гѣ о хѣ
и сѣ прѣи. и по сѣ лѣ на вѣи рахъ и чѣ нѣ мѣ а бѣ о лѣи хѣи
и сѣ мѣ рѣи тѣ а жѣи сѣи. на сѣ о тѣ хѣи кахъ нѣ сѣ о ю
по кѣ а хѣ. по и тѣ а ко нѣ ѿбрати тѣ сѣ а. нѣ о рѣ
сѣ тѣ мѣ жѣ а и мѣи сѣ а. до кѣ о лѣи нѣ сѣи тѣи сѣи сѣ а
хлѣ о вѣ вѣ а шѣи. вѣи бѣ о оу кѣ о нѣи сѣи сѣ а ѿ нѣи тѣи
мѣ о сѣ гѣ о гдѣ тѣ бѣ. и сѣ о бѣ а хѣи нѣ сѣи мѣ о гѣи. сѣ гѣ
ра дѣи сѣи дѣи тѣи сѣи сѣи о рѣи на прѣи тѣи вѣи нѣи а. на лѣ о
бѣи дѣи цѣ а. на кѣ лѣи нѣи цѣ а сѣи мѣи нѣи мѣи е гѣ о вѣи

89
лѣю. на ли шѣ а ю щѣ а сѣ а мѣ хѣи нѣ а и мѣи нѣ а. на сѣи
лѣ сѣи тѣ вѣ о цѣи сѣи рѣи тѣи ѿ оу дѣи вѣи цѣи. и на оу кѣи лѣ
на оу щѣ а сѣ а сѣ а кѣи рѣи вѣ а. по чѣи по нѣи оу дѣи рѣ жѣи сѣи
сѣ а вѣи гѣи сѣи бѣи шѣи. нѣ о оу кѣи нѣи сѣи тѣи а ко нѣи мѣ о а.
нѣи сѣ о хѣи рѣи нѣи сѣи тѣи. нѣи ѿбрати тѣи сѣи а ко нѣи мѣи ѿ
бѣи рѣи цѣи сѣи а сѣи вѣи а мѣ гдѣ тѣ бѣ. и а хѣи ѿ вѣи рѣи хѣи ѿ вѣи
рѣи хѣи а мѣ хлѣи бѣи нѣи бѣи нѣи а. и вѣи хѣи вѣи рѣи хѣи ѿ вѣи гѣи нѣи
вѣи сѣи о ю. до нѣи дѣи жѣи сѣи ѿ бѣи лѣи вѣи тѣи вѣи а. нѣи мѣ о
гѣи тѣи хлѣи мѣи тѣи нѣи тѣи вѣи нѣи о гѣи рѣи дѣи вѣи а шѣ. нѣи нѣи
вѣи вѣи а шѣ. нѣи вѣи ѿ тѣи а жѣи сѣи нѣи а мѣ сѣи о вѣи сѣи а
вѣи а шѣ. гдѣи сѣи сѣи е тѣи нѣи рѣи а бѣи о тѣи а бѣи гѣи. тѣи мѣ
жѣи оу сѣи тѣи чѣи тѣи тѣи а. а сѣи рѣи цѣи хѣи а лѣи чѣи ѿ сѣи о
и тѣи ѿ мѣи нѣи. по гѣи о ра и хѣи жѣи прѣи сѣи мѣи по гѣи о нѣи
оу лѣи чѣи мѣ. вѣи дѣи тѣи бѣи о е гѣи рѣи чѣи при хѣи о вѣи тѣи мѣ.
а хѣи нѣи по сѣи лѣи шѣи а ю вѣи. вѣи хѣи цѣи тѣи мѣи нѣи хлѣи. и нѣи
ѿбрати тѣи сѣи. нѣи вѣи сѣи хѣи о тѣи. вѣи а бѣи о хѣи дѣи тѣи nѣи
мѣи мѣи мѣ. да по гѣи о ра дѣи хѣи а тѣи вѣи о рѣи e tѣи nѣи o.
ѿи ко лѣи хлѣи ѿ вѣи рѣи хѣи e tѣи nѣи gѣи. вѣи до жѣи dѣи mѣи
сѣи o nѣи vѣи a a. ѿи во лѣи сѣи а нѣи о ю nѣи o oу xѣи nѣи o бѣи a a
и xѣи мѣи оу xѣи nѣи o sѣи mѣи a. вѣи а шѣи ра dѣи хлѣи o bѣи.
аще лѣи сѣи а по кѣи e mѣи ѿ хлѣи o bѣи a cѣи o ю. по a i cѣи bѣи чѣи dѣи o
мѣи cѣи o ю mѣи по dѣи a cѣи tѣи nѣи a mѣи прѣи o шѣи nѣи a. ѿи до жѣи
dѣи nѣи a mѣи до жѣи rѣи a nѣи hѣи по xѣи nѣи nѣи. и на по лѣи nѣи tѣи
сѣи a gѣи mѣи a вѣи a шѣи a вѣи nѣи cѣи a. и прѣи o лѣи ю tѣи sѣи a tѣи o cѣи lѣи a

виннаа. и маслиннаа. и вѣхъ амьва мѣхъ алѣта.
иже поаша прѣхъ и хрѣстовѣи гвѣсѣница. сѣла
моавеликаа юже посла на вѣ. глѣтъ гвѣсѣ де
ржителѣ сѣсѣшавше оуспѣгнемь сана до
бро. вхѣцѣтесѣ да и хвѣтитѣ ѿбиди маго.
напокаянїе прїидѣмь. нѣ вѣхъ аюцѣ хлѣхъ ахъ.
ни славетѣхъ а славетѣхъ. нѣ олюбови ю прилепи
мъ агвѣна шемь вѣхъ. поспѣомь нрѣдани емь
и слѣхъ ами ѿблѣвающе всѣ пригрѣшенїа
наша. нѣ словомъ на рицающе сѣхъ хрѣтъ на нѣ.
а поганьскѣ живѣцѣ. сѣбѣ о нѣ поганьскѣ ли
живемъ. и вѣспрѣчю вѣрѣюще. а цѣбѣ о кпѣ
оуспѣрацѣтѣ чернѣрихъ цѣ. по вѣхъ врацѣтѣ сѣ.
ли сѣ дѣмѣ цѣ ли сѣ винью. по бѣмѣ поганьскѣ ли
сѣтѣ сѣ. всѣбѣ о по дѣхъ а вѣ олю на оу чѣхъ нѣ ю ко вѣ.
сѣ дѣрѣхъ а жѣтѣхъ. дѣрѣхъ и жѣхъ а чѣхъ а нѣ ю вѣрѣютѣ.
сѣ жѣ вѣ вѣа сѣтѣ на хрѣвѣ сѣ гла вѣхъ. нѣ сѣмь дѣ
гѣ вѣ о лѣхъ и лѣсѣтѣтѣ. и дѣрѣхъ и мѣнѣ ра вѣ всѣхъ
мѣ. и лѣсѣтѣ мѣ прѣбавлѣнѣ ѿбѣгѣ. прѣбѣ амѣ
и сѣ о мѣ рѣхъ. и гвѣсѣ мѣ. и рѣсѣ лѣ мѣ. вѣдѣ
мѣ бѣ и гѣрица оу по лѣчѣна. лѣ дѣ и мѣно жѣсѣ
на нѣ. гѣко пѣхъ а шѣна чѣнѣтѣхъ дѣрѣхъ дѣрѣга. по хѣ
рѣ дѣающе. ѿбѣсѣхъ а мѣ сѣ нѣ о гѣ дѣхъ а кола. а
цѣрѣкѣ вѣспѣоашѣ. сѣгѣ жѣ вѣ вѣа сѣтѣхъ вѣго мѣлѣхъ.

90
мало и хѣ ѿбрѣтаю тѣ сѣ оу цѣрѣкѣ вѣ. дѣ сѣго
ра дѣна сѣхъ ни прѣемлѣмь ѿбѣгѣ всѣхъ а на хѣ
жѣ нѣ ю ра тѣнѣ. по вѣжѣ нѣ ю по вѣлѣнїю. прѣемлѣ
мь сѣхъ нѣ гѣрѣхъ а дѣна шѣ. и на прѣлѣжащѣ сѣ
па сѣ вѣ оу ра тѣмь сѣ. **Н**хѣ сла вѣ жѣ. сѣ всѣ
воло домъ. кѣкѣ сѣ вѣ прѣшѣ дѣшю. а сѣтѣ сла
вѣ кѣ рѣни говѣ прѣшѣшю. и лѣ дѣ нѣ кѣ сѣ вѣстѣи
прѣбѣгоша кѣкѣ сѣ вѣ. и сѣтѣ вѣриша вѣчѣна по
рѣвищи. и рѣша по сѣла вѣшѣ сѣко кѣ нѣхъ глѣюще.
сѣ по лѣвѣ цѣ рѣсѣ вѣли сѣ по хѣ мѣ. оу дѣаи кѣ на жѣ
ѿрѣжѣа и кѣни. сѣ цѣбѣ сѣ мѣ а сѣ нѣ мѣ. и хѣ сла
вѣ жѣ. сѣгѣ о нѣ по сѣла вѣша. и на чѣа шѣ а лѣ дѣго вѣ
ри тѣна вѣо вѣ дѣхъ на кѣ сѣ нѣ чѣ. и нѣ доша сѣ вѣ чѣ
на горѣ. и прѣи доша на двѣрѣхъ ко сѣмѣ чѣ ко вѣ.
и нѣ ѿбрѣтѣхъ сѣго и сѣташа оу дѣвѣ о ра вѣ рѣчи
сла вѣа. и рѣша по и дѣмь вѣ сѣа дѣмь дѣрѣхъ и
нѣ испогрѣба. и рѣхъ дѣлиша сѣа на двѣ сѣ. по лѣ
винѣ и хѣ и дѣкѣ по грѣвѣ. а по лѣвинѣ и дѣ по
мѣстѣ. сѣ и жѣ прѣи доша на кѣ на жѣ двѣрѣхъ.
Нхѣ сла вѣ сѣхъ цѣна сѣ нѣ сѣ о дѣрѣхъ и нѣ оу сѣвѣю.
и на чѣа прѣкѣтѣна сѣхъ кѣ нѣхъ мѣстѣ по ащѣ до лѣ.
кѣ на хѣ ю и хѣ оу сѣнѣ ца хрѣщѣю. и дѣрѣхъ и нѣ сѣтѣ
цѣи оу сѣ нѣхъ а рѣчѣтѣхъ кѣ. вѣратѣ чѣ дѣнѣхъ хѣ сла
вѣ. вѣдѣиши кѣ на жѣ. лѣ дѣ нѣ вѣ оу хъ вѣли. по сѣла

тивъ сѣ слава блѣдѣть. и сѣмъ глѣдѣ. дръгачъ
половинѣмъ днѣмъ прииде ѿпогребѣ. ѿтворивше
погребѣ. и рѣша дръжина князю. сѣхъ ѿестъ по
сликоу сѣ слава. а ти прихъавше лѣстїю ко ѿко
нцю. проныхъ и пни метѣмъ. и не послѣша сѣго
кнѣзь. людѣ же кликнуша. и идоша ко порѣбѣ
всѣ слава. и хъ слава же сивидѣхъ ѿ всѣхъ боудѣ
мъ. побѣгосъ двора. людѣ же вѣ сѣкоша
всѣ слава и спорѣба. вѣ. е. сѣмъ табрѣ. и прѣстави
ша и сѣрѣдѣ вѣра княжа. и дворѣхъ кнѣзь рахъ граби
ша. бѣхъ численѣмно жѣ стѣвоу латѣмъ сѣбра. кѣхъ
на мнѣ бѣлю. и хъ слава же бѣ жавлахи:

Посѣмъ же половцѣмъ боюущимъ. похъмнирѣ
стѣмъ. сѣ слава сѣщю оу черниговѣ. и половцѣ
мъ боюущимъ ѿ колѣ чернигова. сѣ слава
же сѣбравъ дръжинѣмъ сѣкоу ихъ и дѣла
ныко снѣвѣскѣ. и хъ рѣша половцѣмъ дѣчѣмъ
пристроиша сѣпрѣтивъ. и вѣдѣхъ сѣ сла
ва мно жѣ стѣвоу хъ. и рѣче дръжинѣмъ сѣво и по
патѣмъ. оу жѣ на мнѣхъ кѣмъ сѣдѣти.
оу дариша копы. и ѿдолѣ сѣ слава. оу прѣ
тѣмъ сѣщѣ. а половцѣмъ дѣла на дѣсѣмъ тѣмъ сѣщѣ.
и тако дръжинѣмъ бѣмъ бѣшла: **П**отомъ шла оу
снѣви. а княжа и гаша рѣками. вѣ. а. нѣмъ бра.

94
и вѣхъ ратиша сѣ спѣбѣ доу хъ своѣмъ сѣ слава.
всѣ слава же сѣ дѣоу кнѣвѣ. сѣ же бѣмъ вѣмъ сѣмъ
стѣмъ. поне жѣмъ хъ слава сѣмъ вѣмъ. и гаша.
тѣмъ же и на вѣмъ бѣмъ поганѣмъ. сѣго же на вѣмъ бѣмъ
вѣмъ. и крѣмъ тѣмъ бѣмъ. вѣмъ бѣмъ оу дѣмъ вѣмъ.
всѣ слава же воу дѣмъ вѣмъ. ѿ крѣмъ тѣмъ бѣмъ
же крѣмъ бѣмъ вѣмъ. и хъ бѣмъ мѣмъ ѿрѣмъ сѣго. бѣмъ
же по кахъ сѣмъ крѣмъ бѣмъ. на по кахъ сѣмъ хъмъ лѣмъ
дѣмъ прѣстѣмъ пѣмъ тѣмъ бѣмъ крѣмъ. целѣмъ вѣмъ сѣго.
аще ли прѣстѣмъ пѣмъ тѣмъ крѣмъ. и приимѣмъ тѣмъ кахъ.
а на вѣмъ дѣмъ мѣмъ кахъ вѣмъ бѣмъ. поне жѣмъ вѣмъ сѣмъ
сѣмъ крѣмъ. крѣмъ бѣмъ бѣмъ жѣмъ бѣмъ вѣмъ тѣмъ. сѣмъ
бѣмъ сѣмъ. крѣмъ бѣмъ кнѣмъ и вѣмъ бѣмъ мѣмъ лю
дѣмъ. ко бранѣ хъ побѣмъ дѣмъ. и ѿгражѣмъ мѣмъ крѣ
стѣмъ. побѣмъ жаю тѣмъ сѣмъ по стѣмъ тѣмъ прѣмъ вѣмъ.
крѣмъ бѣмъ ко сѣмъ крѣмъ хъ бѣмъ вѣмъ тѣмъ ѿ на пѣмъ
прихъмъ вѣмъ мѣмъ сѣмъ вѣмъ бѣмъ. ни чѣмъ жѣмъ бѣмъ
и тѣмъ бѣмъ сѣмъ по крѣмъ. аще бѣмъ бѣмъ вѣмъ тѣмъ ѿ бѣ
сѣмъ мѣмъ тѣмъ. хъ на мѣмъ вѣмъ мѣмъ крѣмъ. прѣ
гонимѣмъ бѣмъ вѣмъ тѣмъ. всѣ слава же сѣмъ дѣмъ. вѣмъ сѣмъ
мѣмъ. хъ. мѣмъ: **В**ѣмъ. ф. о. **П**ой дѣмъ хъ сла
ва сѣмъ слава мѣмъ на всѣ слава. всѣ слава же пойдѣмъ
прѣмъ вѣмъ. приидѣмъ кѣмъ бѣмъ гороу. всѣ слава. и бѣмъ
вѣмъ мѣмъ оу тѣмъ вѣмъ кнѣмъ. бѣмъ хъ бѣмъ лагѣмъ роу

[illegible]

ахъ. и хъ и дошало днѣ протѣхъ споклонѣ. и при
 шаша кнѣзъ свое го кѣианѣ. и сѣдѣхъ а слава на
 столѣ свое мѣ. мѣамажъ. въ вѣ. и распуцаа ма
 хъ на покормѣ. и и хъ бивахъ а хъ и ѿ тай. и въ
 хъ врати сѣ бо а слава въ а хъ. въ сво ю хъ млю.
 и хъ а слава жѣ въ хъ гна по рѣ на горѣ. и прогна
 вѣ слава и сполоу цѣа. посади снѣа своѣ го мѣсти
 слава в полоу цѣхъ. и жѣ въ скорѣ оумрѣтѣхъ. и поса
 ди в нѣго мѣст поврати сѣ го стѣ по полѣа. вѣ сла
 ва жѣ бѣ жавшѣ. **В** лѣ. ѿ. ф. ой. роу днѣа оу
 вѣ во ло да снѣхъ. и на рѣ коша и мѣнѣ мѣ мѣсти сла
 ва. вѣ сѣ жѣ лѣ то хъ а ло же на вѣ црѣ вѣ стѣ го ми хъ
 и ла. оумѣ на стѣ и рѣ вѣ во ло жи. **В** лѣ. ѿ. ф.
 оу. **В** оѣ ва ша по лов ци оу рас то в ца. и оу неа
 тина. вѣ сѣ жѣ лѣ то вѣ гна вѣ слава вѣ стѣ по полѣа
 и сполоу цѣа. вѣ сѣ жѣ лѣ то о побѣдѣ вѣ слава. гарѣ
 по лѣа оу го ло тни чѣска. **В** си жѣ вре мѣ на при
 и дѣ во л ховъ. при льценъ вѣ сѣ о мѣ. при шѣ бѣ о кѣ
 кѣ и ѣ вѣ глѣ а ша сѣ сице. по вѣ да та лю дѣ мѣ. а ко на
 ѣ. ѣ лѣ то. да нѣ прѣ стѣ цнѣ вѣ о спѣ тѣ. а хъ мла мѣ
 прѣ стѣ па цнѣ на и на мѣстѣа. а ко стѣ а тнѣ гре цѣ ой
 хъ мли на рѣс кой. а рѣс кой на гре цѣ кой. и про тѣ мѣ
 хъ мла мѣ и хъ мѣни тнѣа. ѣ го же нѣ вѣ гласи по сѣ
 ша хъ. вѣ рнѣ и жѣ с мѣна хъ тѣа. глѣ ѣ мѣ вѣ сѣ

по бою и граѣтъ на пагѣ въ тобѣ. и ѣже бы ѣмъ.
въ единѣ ноцѣ бы въ вѣсти. въ си бо по тои же
на злово дѣлъ. по сѣмъ же смѣютъ савъ вѣрши
во пропастъ смртнѣю. на оучивше глаголю. како
сѣ скажемъ въ совѣско ена оучѣнье и дѣи
ство. бывши бо едина оу сѣхъ достп. въ роство
въ стей ѡбласти. въ спаста дѣла вохва.
ѡна ро слава глѣце. како въ свѣмъ ікпо ѡби
ль едрѣ житѣ. и пойдоста поволхѣ. и гдѣ
приидѣ въ погостѣ. и тѣхъ маріа спаста добры
и жѣны. како си житѣ одрѣ жатѣ. а сѣи мѣ. а
сѣи рыбы. а сѣи скорѣ. и провожахъ книма.
сѣи прѣи своѣи мѣи. и жѣны своѣ. ѡна жѣ въ
мечѣ тѣхъ прорѣхъ въ вѣхъ плечѣмъ. въ ни ма
спала бо жи по. любѣ рыбы. и оубѣи вѣхъ тѣмъ
ногѣи жѣны. и и мѣнье ихъ и мѣи спаста боѣ.
И приидоста на блѣхъ херѣ. и въ ѡнею людіи
и нѣ. тѣ. въ сѣхъ вѣрѣ ма приключи сѣи прии
ѡи спаста. данѣ ема люциа не вѣи. сѣи въиша
тинѣ по вѣдаша ема въ блѣхъ херѣ. како дѣла въ
снѣи. и хъи ла оубѣи многи жѣны по вѣхъ и по
шькѣи. и пришла естасѣ мо. тѣи жѣи спѣи
та въ чѣи естасѣ мѣи. и оубѣи дѣи тѣи оу свѣ
ѣи оу кнѣи. и посла въ кнѣи мѣ. и жѣи ѡколо еи сѣи.

и рече имъ въидаи паволхъ тасѣмо. ꙗко смирѣ
рѣа еста моёго кнѣа. ѿниже сѣго не послаша
ша. ꙗньже самъ поиде въ хоуѣрѣхѣа. и рече ш
емъ ѿпрощи ето. не ходи въ хоуѣрѣхѣа. съхо
ромо ти ты тѣмъ. ѿнъже повелѣ въхати
ѿрѣхѣа ѿ рокомъ. въста ѿпрока. вѣ. сн
мъ. и поиде к нимъ кѣсѣ. ѿниже ста шай спо
лчиша сѣа противъ. ꙗне виже и дѣцю стопорце
мъ. и въистѣпиша ѿ нѣ. тѣмъ же. придоша ко
ꙗне ви рече шѣ ема. видѣа смрътъ и дѣшинѣ хоуѣа.
ѿно мъ же повелѣ въшю бити. ꙗко прочѣмъ же
поиде. ѿниже сѣхъ шасѣа ꙗне. единъ грѣ
шисѣа ꙗне по поромъ. ꙗньже корѣа по порѣ.
и оуѣа ритѣ ль ема. и повелѣ ѿпрокомъ сво
имъ сѣциа. **ѿ**ниже бѣжавше въ сѣ. и оу
биша тѣа по ꙗне ꙗне. ꙗньже въшѣ въ грѣа сѣмо
хѣ рце мѣ рече. аще нѣ мѣ тѣе волхъ въ сѣю. не и дѣ
ѿка сѣ халѣа. въло ѿхѣ рци шѣ шѣ ꙗшай. и прѣ
вѣдоша ꙗко ꙗне ви. и рече имъ ачѣа рѣа погѣби
ста по лико чѣвѣ. ѿнѣ марѣши ма ꙗко тѣи
держатѣ ѿ би нѣ. а дѣи стрѣби вѣ сѣ. въде
тѣа го би нѣ. аще ли хоуѣши прѣа бою въ имѣ
въ. жи по и ли рѣи въ. и ли и моуѣа. ꙗньже рече.
по истинѣ ꙗне ꙗне. сътвори лѣа въ чѣвѣа

ѿ земли. сооставленъ костьмий жиламий ѿ кро
ви. и нѣ въ немъ ни чюжо ни то кмо вѣтъ ѣдинъ
вѣсть. ѿна жерекостамъ въ вѣдѣмъ. како
члвкъ сътворенъ естъ. ѿнъ жеречеи а ко.
ѿна жерекоста. вѣтъмъ въ оумовници. и испо
тивса. и ѿтѣрса вѣхъ темъ. и сверженъ на
землю. и распрѣса со то насъ вѣтъмъ. ко мѣ в не
мъ сотвори члвкъ. и сътвори дѣла во члвкѣ.
а вѣтъмъ въ оумовни. речеи маианъ. по истин
нѣ прельсти вѣтъмъ. ко емъ вѣтъмъ.
ѿна жерекоста и ни христъ. янъ жерече да
гдѣ естъ. ѿна жерекоста сѣдѣтъ въ оумѣ.
то естъ вѣтъмъ. а вѣтъмъ естъ на нѣ сѣдѣи на прѣ
столѣ. славимъ ѿ ангѣлъ. и же прѣстои хъ со
страхомъ. не могъ щенанъ хъ рѣти. и сѣ бо а
нгѣлъ сверженъ бы. его жѣ вѣтъмъ аи ни хри
ста. хъ вѣтъмъ аи нѣ ето сверженъ бы съ тѣмъ сѣ.
и естъ въ оумѣ. а ко жѣ вѣтъмъ. ждѣтъ а прѣ
идѣтъ вѣтъмъ сѣ. и сѣгоймъ аи ни христъ аи сва
жетъ. и посадитъ. и емъ его со слѣгами его.
и же кнемъ вѣтъмъ. в ала жѣ и хъ дѣмъ въ при
ятнѣ ѿ него. и посмрѣти тамо. ѿнѣ ма жерекъ
ши ма на ма вѣтъмъ. не можѣи на ма
сотвори ни чюжо. ѿнъ жеречеи аи жѣтъмъ вѣ.

94
вѣтъмъ. ѿни жерекоста на ма прѣстѣи прѣстѣи
словомъ. а тѣмъ не можѣи сътвори ни чюжо
же. и нъ жѣ повѣтъмъ. и по торгоу и брадѣ
ѣю. сѣмъ жѣ вѣтъмъ. и брадѣ по торгоу
кѣ по мѣ. речеи маианъ чюжо а ма вѣтъмъ
вѣтъмъ. ѿнѣ ма жерекши ма. сѣтѣи прѣстѣи
словомъ. и по вѣтъмъ. аи ни христъ вѣтъмъ
сѣтѣи ма. и привѣтъмъ аи ко оумѣ прѣстѣи. и прѣ
стѣи прѣстѣи оумѣ. а сѣмъ по нѣ и дѣ. и сѣтѣи
на оумѣ сѣтѣи оумѣ. и речеи маианъ чюжо а ма
вѣтъмъ. ѿна жерекоста на нѣ вѣтъмъ
живѣмъ ѿтѣмъ. и речеи маианъ по правдѣ
ма повѣтъмъ. ѿна жерекоста. а сѣтѣи прѣстѣи
ши. много ти добра вѣтъмъ. а сѣтѣи прѣстѣи
биши. много печаль приимши и хло. янъ жеречеи
ма. а сѣтѣи прѣстѣи оумѣ. а сѣтѣи прѣстѣи
а сѣтѣи прѣстѣи оумѣ. а сѣтѣи прѣстѣи
яны ко похуни ко мѣ. чюжо мѣ вѣтъмъ оумѣ
оумѣ етъмъ ѿ сѣю. ѿни жѣ рѣшамъ нѣ мѣти. а рѣ
гомъ сѣтѣи прѣстѣи. и номъ рѣшамъ нѣ. ѿнъ жеречеи ма
мѣти прѣстѣи. ѿни жѣ по ити шѣи оумѣ биши аи по
вѣтъмъ. а сѣтѣи прѣстѣи. ѿ мѣти прѣстѣи
по правдѣ. янъ ви жѣ и дѣтъмъ ко вѣтъмъ. вѣтъмъ
рѣшамъ. мѣтъмъ вѣтъмъ. и сѣтѣи прѣстѣи. и тако

[illegible]

ти его. и по ради бога тсѣ его. его же нѣо симъ
на собѣ крѣпа. ѿ нѣже рече по есѣ пѣху намень
нѣаго црѣ. его же на ши бѣху бога тсѣ. ѿ нѣже
рече. покаци сѣбѣ бѣху ваши. и гдѣ живѣтъ въ
бѣху на сѣбѣ же ѿ брахо мѣ черни крѣла тѣху
стѣи мѣще. въ сѣху да тѣ по нѣбѣ. слышающе ва
ши бѣгѣ. ваши бо бѣху на нѣсѣху сѣбѣ. на щѣ
кто оумрѣтъ ѿ ваши людіи. то во ху носимъ
есѣ на нѣбѣ. аще ли ѿ на ши оумрѣтъ. то но си
мѣ на ши мѣ бѣгѣ мѣ бо бѣху нѣ. тако же нѣсѣ тѣгѣ
шницѣ бо бо аѣ. бѣсѣ тѣху да бѣмѣ сѣ вѣ тѣны а.
а правѣдницѣ вѣ нѣ нѣомѣ жилищѣху да вѣрѣ ютъ
сѣ со а нѣгѣ. си цѣ есѣ тѣ бѣсѣ со вѣсѣ ка а си ла и лѣ по
тѣ и нѣмо щѣ. тѣ мѣ же прѣльщѣ ютъ члѣвѣсѣ.
вѣла црѣи мѣ тѣ и вѣдѣнѣа. являюще сѣ и мѣ
нѣ со вѣршѣ нѣ мѣ вѣкрѣю. являюще сѣ а во сѣнѣ.
и нѣ мѣ во мѣ тѣ тѣ. и тѣ а ко во лѣху вѣ ютъ на оу
щѣ нѣ мѣ бѣху о вѣсѣскѣ мѣ. па чѣ же же на ми бѣсѣ
вѣсѣ ка а. во лѣ шѣ нѣ а бѣ вѣа ютъ. и сѣ ко ни бѣ же
нѣ прѣльсѣ ти. и сѣ на мѣ жѣ а. и тѣ а ко и вѣсѣ ро дѣ вѣ
ху вѣ ютъ жѣ нѣ чѣ ро дѣ и сѣ тѣ вѣ мѣ и ѿ тѣ рѣ во ю.
и нѣ ми бѣсѣ со вѣсѣскѣ мѣ и ко ху нѣ ми. но и мѣ жѣ и прѣ
лщѣ ни бѣ вѣа ютъ ѿ бѣсѣ со вѣ нѣ вѣ рнѣи. та ко сѣ и
оу прѣ вѣи тѣ ро дѣ и прѣ и а пѣ лѣху. бѣ сѣ си мо нѣ во лѣ

ховъ. иже твораше во шествомъ. по сомъ глти
члвчскыи самъ прелмаше тьса. ѿво стартъ
ѿво млада. ѿволийного прелмаше войно
го ѿбрахъ. во млетаніи сице твораше. аны
ніи. и мавріи. кохшени емъ чюдеса. проти
въ истинны мой стѣви. но во скорѣ не во змо
госта противъ мой стѣви. но и кхно пѣтко
раше мѣтаніи бѣсовъ. такой по кодамъ хо
диши. и на мѣтаніа твораше бѣсомъ иль
стимъ. на патѣ. ѿсобоу и немъ. сице бѣво хо
въ въ стѣа пригласѣвъ новѣгородѣ. глти бо
людемъ. творася акы бѣ. и многы прелсти.
мало не вѣсѣгъ. глти бо такъ провѣдѣсѣ. и хв
ла въ крѣхъ ристыанскъ. глти бо такъ прѣидѣ
вохъ ховъ прѣвѣми. и бѣла тѣжъ во градѣ.
и вси шѣмъ въ крѣ. и хотахъ побити еппа.
еппъ же въ хъмъ крѣ. и ѿболѣхъ саврихъ и ста
реисъ. иже хоцѣтѣхъ то въ крѣ та тиволъ въ.
тоу ханъ дай дѣтѣ. аще ли крѣ въ крѣ тѣхъ
тоу ханъ дай дѣтѣ. и рахъ делишася на двѣ. кна
хъ бо глѣ въ и дрѣ жина етои доша и ста ша оу
еппа. а людіе вси доша въ хъ вай бѣ мате
жъ великыи ми. глѣ въ же приимъ топоръ по
скѣ томъ и прѣидѣ въ волъ хъ въ и рече емъ. шѣ

въ сили чѣхоу цѣтѣхъ оу трѣбѣ ти. или до вѣтра.
ѿнъ же рече провѣдѣсѣ. въ сили чѣхъ оу цѣтѣ
бѣ ти дѣнь. чюдеса велика со творю рече. глѣ въ
же въ немъ топоръ и рѣсѣ тай. и паде мртѣвъ. людіе
рахи дошася. ѿнъ же погѣбѣтѣ. бѣломъ и дѣшю.
прѣдѣвѣсѣ дѣволъ. **В** лѣ. ѿ. ф. п. принесоша
стѣа стѣрѣтѣ рѣца въ ориса и глѣ въ. со во кхпи
вше сѣа тарѣ славиши. и хъ славы и стѣ славы сѣ во
ло. ми трѣполи тѣхъ ѿ рѣгѣ и еппъ и прѣ рѣ
славъскыи. михайлогъ рѣгѣ въскыи. фѣ до сѣи
и глѣ мнѣ пѣчѣрѣскыи. со фрѣни стѣго михайла
и глѣ мнѣ. германъ и глѣ мнѣ стѣго сѣа. и никола
и глѣ мнѣ прѣ славъскыи. и всий глѣ мнѣ. и со
твориша прахъникъ. прахъновашася въ тѣло. и прѣ
ложиша въ но въ ю црѣ въ ю же хъ дѣла хъ славы.
въ хъ мнѣ прѣво ебѣ ориса. въ дрѣ вѣнѣ брацѣ. и хъ
славъ стѣ славы всѣ во ло. въ хъ мнѣ на рама сѣво
по не соша. прѣидѣ цѣмъ чѣрнѣ рѣхъ цѣмъ. свѣща
дрѣ жѣ въ рѣкѣ. по нѣ дѣа кони ска дѣли. та же
прѣхъ витѣри. и по нѣ еппъ и сѣми трѣполи томъ.
по нѣ сѣо ракою и дрѣ хъ. и принѣше въ но въ ю црѣ въ.
и ѿтвориша ракоу. и исполни сѣа црѣ въ блѣго въ хъ
нѣа конѣ блѣгѣ. видѣ въ хъ сѣ прѣ славиша бѣга. и ми
трѣполи та оу жѣ стѣ въ бѣ дѣ. бѣ бѣ не твердо

въкровакнима. и пѣлицы и рѣсаше прощенья.
и целовавшемоу его. вложиша в улакъ камен
нѣ. посѣм же вхуемши глагола враща камени.
встакиша на сани. емиша оу жаловехуша.
и тако быша вѣдѣхъ. старакане поидѣхъ.
и поклѣшанародѣхъ. вѣдѣхъ. вѣдѣхъ. по
вехуша и положиша. мѣла махъ. вѣ. ѿпѣхъ.
ли поргѣю. ѿбѣхъ. даше братъ анаскѣхъ. ко
дохъ. о тарѣхъ. своѣхъ. мисолюбохъ. вѣхъ. ко
тогда. державѣхъ. шего. роуѣхъ. динѣхъ. ацрѣхъ.
лахъ. охъ. рахъ. дохъ. ахъ. вохъ. аси.
Вѣхъ. пѣ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.
бѣхъ. сѣхъ. ирохъ. слахъ. вѣхъ. бѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.
бѣхъ. тахъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ.
и хъ. слахъ. и хъ. дѣхъ. и хъ. слахъ. и хъ. сѣхъ. вѣхъ. сѣхъ.
вѣхъ. жѣхъ. вѣхъ. сѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. сѣхъ. вѣхъ. мѣхъ.
марта. сѣхъ. и сѣхъ. достахъ. на столѣхъ. на вѣхъ. сѣхъ.
мѣхъ. прѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ.
вѣхъ. жѣхъ. вѣхъ. на чѣхъ. вѣхъ. гнѣхъ. на чѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.
вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.
коихъ. хъ. слахъ. вѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ.
на чѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.
такохъ. хъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ. сѣхъ.
вѣхъ. жѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ. вѣхъ.

таковыи на лѣхъ во а҃ѣ живѣи въ хушѣ лаху оубиго
 и по изахашѣмъ въ тѣхъ оубиго а҃стѣ о славѣ бѣ
 въ кѣи вѣхъ прогнавъ брата своего преставивъ
 заповѣи ю. пачѣ живѣи въ хушѣ лаху оубиго
 пати заповѣи цѣа своего. и бо и спрѣва престав
 пиша снѣхъ амови. на хушѣ лаху оубиго. по. ѱ. лѣхъ.
 ѱмѣниѣ приаши ѱбѣа. ѱплѣмѣнѣ бо сифо
 въ сѣтѣхъ. своѣхъ и хушѣ лаху ановѣи скоплѣма.
 и во спрѣваши въ оубиго и живѣи въ хушѣ лаху. и пачѣ
 преставивъ и савъ. заповѣи цѣа своего. приа
 оубиго и спрѣва. не доброѣсть прѣставити прѣдѣ
 лачю жего. въ сѣтѣхъ амови ѱбѣа. ѱплѣмѣнѣ
 чѣрьска. и гѣмѣнѣмъ фѣѣ до сѣмѣ. и ѣппѣмъ
 ми хушѣ лаху. ми трѣпѣи тѣхъ гѣѣ рѣи тогда
 сѣѣи въ оубиго. а҃стѣ о славѣ сѣдѣи въ кѣи вѣхъ.
В лѣхъ. пѣ. фѣѣ до сѣи и гѣмѣнѣмъ чѣрьска
 прѣставити сѣ. скажемъ ѱоубиго и сѣмѣмъ.
 фѣѣ до сѣи бо и мѣнаши ѱбѣи чѣи. прихѣдѣи
 постѣи въ врѣмени. въ нѣлю маслѣнѣхъ въ чѣхъ.
 по ѱбѣи чѣи целовавъ брата юсѣю. и поубиго
 и хушѣ лаху. како прѣвоѣдѣи постѣи въ врѣмени. въ мо
 ли тѣѣ ановѣи и дѣнѣнѣи. и блѣстѣи сѣѣ по мѣи
 слѣхъ сѣѣи. ѱбѣи сѣѣи каго на сѣи ановѣи. въ сѣи
 бо рѣи на сѣѣи ановѣи. мѣи хушѣ лаху по мѣи шлѣи ановѣи.

и хощѣмъ слава оутѣжающе мѡмѣи слави
 и тѣмъ и вѣра еми бѣвають и мѡмѣи
 а приходящия тако вѣра и крѣпость хура
 на тихъ на мѣи мѡмѣи тѣмъ глѣсѣице глѣ
 и сѣхѣи сѣи вѣи и помилуй нѣ аминь и къ симъ
 въ хура и вѣи мѣи тѣмъ мѡмѣи а брашна въ нѣ
 а нѣи бѡмъ мѡмѣи и пити и бѣи мѣи бѣи и во хура
 сплѡтѣи мѡмѣи слави и слави мѡмѣи
 жѣи вѣи хура сплѡтѣи мѡмѣи сѣи вѣи сѣи сѣи сѣи
 мѡмѣи жѣи рече проши и тѣмъ сѣи сѣи сѣи сѣи
 сѣи вѣи и проши рече сѣи вѣи сѣи сѣи сѣи
 и мѡмѣи многосѣи и бѡмъ дѣи тѣи на пѣи нѣи сѣи
 кѡмъ нѣи и на предѣи а мѡмѣи сѣи сѣи сѣи
 и книжна а паче жѣи мѣи тѣи оутѣи сѣи сѣи
 а вѣи сѣи подѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 гонити и тѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 тѣи любовь ко мѣи и мѣи сѣи сѣи сѣи
 покорѣи и послѣи а нѣи сѣи сѣи сѣи
 мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 вѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 и хощѣи нѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 вѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 тѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
 вѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи

дѣсатина дѣма ѿлѣпавъ. днй и божество
ѿго да до го да .тп. х. г. а ѿ сѧ днй . дѣсатый
днѣ . възвѣстивъ дѣсатинѣ . еже есть погѣ
мѣ . пныи . внаждни ѿ цистикши са дшѧ .
прахнѣть свѣтло възскрѣніе гнѣ . весела
ци са ѿбѣ . постное время ѿ цица етъ
оумьтлѣвъ . пощеніе бо исперва прѡбраж
но въ бы . а дамъ перво не оугасиша ти ѿ древа
единого . постикъ бо са емъ исѣи мѣ . днй .
сподобиса прияти законъ на горѣ синайстей .
и видѣ славу бжю . постомъ самѡила мѣти
роури . постившесѧ нине в гитанѣ . гнѣва бжиа
ихъ быша . постивсѧ данилъ . видѣніа велика
сподоби . постивсѧ и львѣ . акы на нѣвоухъ бы
вопицѣ пороудну . постившесѧ три ѿ тро
чи . оугасиша силѣ ѿ гнѣнью . постисѧ гна
шь мѣ . днй . намъ покаха побощное время .
постомъ аплийско рениша бже совьское оуче
ніе . постомъ ѿцы наши явиша са акисве
тило во мирѣ . и же си яють и посмрти пока
хаше прѣды великиа . въздръжаніе . іакѡ
сеи великий антоний . и еоуфимий . и сава
и прочій ѿцы . ихъ же имъ поревнѣюще брае .
сице поучи въ браю . и целовавъ всѧ поимени .

такойсхожаашейу манастыря. вхимаа ма
локоврижець. ивше дъвъ пещеръ. и хатвораше
дъбри пещеръ. и хасъ. паше перьстью. и не глаше
никъ кому жъ. аще бѣдъ. тынъ жно сѣрѣднѣ.
то сѣрѣднѣмъ малы мѣ. бѣсѣдовааше. всѣ бо
тѣ. и ливне дѣлю. и вѣнъ. дѣни пребываа в по
стѣ. и оумлѣ. и в ху дѣ. жасѣ. крѣпко. и при
хорѣ. аше в монастырь. в атокъ. на канѣ. ла
хорѣ. вѣ. сѣ. и бо. дѣ. нѣ. сѣ. кончѣ. тѣ. са. по. стѣ. мѣ. дѣ. ни.
начинае мѣ. сѣ. первого. по. не. дѣ. лѣ. ни. са. начина
юще. вѣ. дѣ. дѣ. ровъ. не. дѣ. лѣ. ю. сѣ. кончѣ. тѣ. са. вѣ.
па. то. кѣ. ла. хорѣ. вѣ. а. стѣ. рѣ. на. га. не. дѣ. ла. о. у. ста
вѣ. на. по. стѣ. ни. са. стѣ. рѣ. ни. дѣ. ла. гѣ. нѣ. а. фѣ. сѣ. до
сѣ. вѣ. и. же. при. шѣ. шю. по. сѣ. бѣ. ча. ю. це. ло. ва. бра. тѣ. ни. ю.
и. пра. хно. ва. сѣ. ни. ми. нѣ. лю. цѣ. тѣ. ни. хю. и. до. шѣ. ве. ли
кого. дѣ. ни. вѣ. сѣ. рѣ. нѣ. а. гѣ. нѣ. а. по. сѣ. бѣ. ча. ю. пра. хно. ва
сѣ. кѣ. тло. вѣ. пѣ. вѣ. бо. ле. ху. нѣ. и. ра. ху. бо. лѣ. вѣ. шю. сѣ. мѣ.
и. бо. лѣ. вѣ. шю. пѣ. дѣ. ни. по. сѣ. мѣ. бѣ. вѣ. шю. вѣ. чѣ. рѣ.
и. по. ве. лѣ. и. ху. не. стѣ. ни. са. на. дѣ. ворѣ. бѣ. ра. вѣ. ху. мѣ. ше
на. са. нѣ. и. по. ста. ви. ша. пра. мо. цѣ. рѣ. ви. сѣ. нѣ. ху. же
по. ве. лѣ. ху. ка. ти. бѣ. ра. ю. вѣ. сѣ. ю. и. бо. да. рив. ша. вѣ. нѣ. ло
и. сѣ. вѣ. ра. ша. сѣ. бра. тѣ. ни. а. вѣ. сѣ. а. сѣ. нѣ. ху. же. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. бра
тѣ. нѣ. мо. а. и. сѣ. цѣ. и. ча. да. мо. а. сѣ. а. ху. бо. у. же. сѣ. ху. хо
жю. сѣ. вѣ. а. сѣ. а. ко. же. та. ви. ми. гѣ. вѣ. по. стѣ. нѣ. о. вѣ. ре

99
ма. в пещерѣ. сѣ. вѣ. ми. сѣ. и. ни. сѣ. вѣ. та. же
живѣ. шѣ. сѣ. го. вѣ. и. ко. го. хо. цѣ. тѣ. и. гѣ. мѣ. но. мѣ.
и. мѣ. ти. вѣ. сѣ. вѣ. а. и. а. ху. бл. гѣ. вѣ. нѣ. сѣ. по. да. лѣ. бѣ. сѣ.
сѣ. мѣ. сѣ. ни. же. рѣ. ко. ша. сѣ. мѣ. тѣ. сѣ. сѣ. сѣ. цѣ. на. мѣ.
вѣ. сѣ. мѣ. а. а. сѣ. го. же. нѣ. ху. во. ли. ши. са. мѣ. по. на. мѣ.
бѣ. дѣ. и. сѣ. цѣ. и. гѣ. мѣ. нѣ. и. по. слѣ. ша. сѣ. мѣ. сѣ. го. та. ко
тѣ. бѣ. sѣ. цѣ. же. на. ша. фѣ. сѣ. до. сѣ. и. рѣ. чѣ. шѣ. шѣ. крѣ.
мѣ. мѣ. не. на. рѣ. цѣ. тѣ. сѣ. го. же. хо. цѣ. тѣ. крѣ. мѣ. дѣ. ко. ю
бра. тѣ. нѣ. и. со. лѣ. и. и. гѣ. на. та. вѣ. про. тѣ. и. ко. го. хо. цѣ.
тѣ. sѣ. та. рѣ. и. шѣ. и. до. мѣ. нѣ. шѣ. sѣ. ни. же. по. слѣ. ша
вѣ. шѣ. сѣ. го. sѣ. стѣ. вѣ. пи. ша. ма. ло. sѣ. цѣ. рѣ. ви. та. вѣ. ма
вѣ. шѣ. по. слѣ. ша. вѣ. бра. та. ги. цѣ. sѣ. го. же. нѣ. ху. во. ли. тѣ.
вѣ. и. тѣ. ко. а. у. тѣ. на. а. мѣ. тѣ. ва. sѣ. го. же. по. вѣ. бѣ. лю. бо
то. го. на. рѣ. ци. **Ф**ѣ. sѣ. до. сѣ. и. же. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. а. а. и. сѣ.
sѣ. мѣ. нѣ. хо. цѣ. тѣ. и. гѣ. мѣ. на. при. я. тѣ. ни. по. а. ху. сѣ. тѣ. во
рю. ва. мѣ. нѣ. по. сѣ. во. сѣ. мѣ. и. ху. во. лѣ. нѣ. ю. но. по. бѣ. жѣ. sѣ.
мѣ. и. ху. во. лѣ. нѣ. ю. и. на. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. и. та. ко. ва. при. ху. ви. тѣ.
ра. бра. тѣ. и. же. нѣ. лю. бо. гѣ. цѣ. и. на. ко. не. ху. дѣ. по. стѣ. ри
же. нѣ. вѣ. бѣ. бо. и. та. ко. ва. при. шѣ. лѣ. сѣ. а. тѣ. ца. сѣ. бра
то. мѣ. ху. сво. и. мѣ. па. о. у. лѣ. sѣ. мѣ. и. на. та. ша. бра. тѣ. ни. а
про. си. тѣ. ни. сѣ. тѣ. фѣ. на. дѣ. мѣ. стѣ. ни. са. сѣ. вѣ. ца. то. гѣ.
о. у. тѣ. ни. ка. фѣ. sѣ. до. сѣ. sѣ. вѣ. а. тѣ. цѣ. вѣ. ху. ро. стѣ. а. ху. сѣ. тѣ.
по. дѣ. рѣ. i. co. ю. тѣ. во. сѣ. ю. и. о. у. тѣ. бѣ. сѣ. лѣ. ху. жи. лѣ. sѣ. тѣ.
сѣ. го. нѣ. бѣ. дай. рѣ. чѣ. нѣ. мѣ. фѣ. sѣ. до. сѣ. i. sѣ. а. ху. по. бѣ. жѣ. ю

повелѣнию на рекъ бѣи ѿ кова. сѣ же въ скоую колю
с творити хоцѣти. и послѣшавъ и. дастъ имъ
стефана. да въ рѣтъ имъ и гвменъ и блгвнвъ
стефана и рече мѣ. чадо сѣ предълюти мана
стѣи рѣ. блюди сѣ ѿпасѣни емъ его. иаже оустро
и въ слѣжѣа по и дрѣжи предъни мана стѣи рѣ
скаа. оуставани и хмѣна и. то творивъ са по за
конъ. и по чинъ мана стѣи рѣскомъ. **П**осѣмъ
брѣавъ хмѣи. и не сошай въ кѣлью. и положиша
и на оу дрѣ. ѿ мѣднѣи на ставшъ. и бо мѣсѣ
цѣ вѣлми. прииди снѣмъ стѣи славъ. сѣ снѣмъ
свои мѣгѣ бо мѣ. и сѣ да цимъ и малоу него.
и рече и ма фѣи до сѣи. сѣи оухожю сѣтасѣго.
сѣи предълюти мана стѣи рѣ. на соблюди нѣ. егѣ
чѣто въ рѣтъ сѣмѣнѣ въ нѣмъ. и сѣи порѣчаю
и гвменъ стефана. не дай хѣа трѣдѣи его. по
сѣмъ же прииди гвменъ со вѣра ею. и прииди а
хѣоу него. ѿ нѣмъ же и хѣи не могую цю. въ хѣрѣ
въ нѣи гвменѣ арче. не хѣа въ и вѣи гвменѣ. е же
ми еси ѿ бѣцалъ. и рахѣ мѣшага ко велѣи и
фѣи до сѣи видѣни е видѣ. и рече мѣ вѣратѣ
да и ми и не же есмъ ѿ бѣцалъ. то ти бѣди. ѿ
нѣ же сме живъ ѿ чѣи предъастѣа хѣи въ рѣцѣ бо
жѣи. и гвменъ же и бѣра по храниша тѣло его.

100
Пакѣ же дрѣгѣи бѣратѣ. и мѣнѣмъ и ерѣмѣа.
и же помнѣши ерѣи ехѣли рѣсѣи. бѣа дрѣ
дарѣванъ емъ ѿ бѣа. проповѣда прѣбѣдѣцаа.
и аще кого видѣши въ по мѣи шлѣни и. ѿблѣиашѣ
въ тайнѣи на сѣхѣи вѣашѣ. блюсти сѣа ѿ дѣа вола.
аще копорѣи бѣра оу мѣи шлѣашѣ. и пий хмѣна
стѣи ра. и оу хѣи шлѣи и при шлѣи снѣмъ ѿблѣи мѣи
слѣего. и оу тѣи шлѣи бѣратѣа. аще ко мѣи тѣи рѣча
шѣ. ли до вѣро ли хѣло. хѣи вѣашѣ тѣи сѣ старѣи слово.
Рѣ же дрѣгѣи и старѣи мѣнѣмъ мѣа тѣи фѣи. и бѣ
прохѣри вѣ едѣи нѣоу бо емъ стѣи а цѣи оу црѣи ви
на мѣи стѣи сѣи емъ. въ хѣи ѿ чѣи сѣи. и по сѣи рѣ
по бѣра и. и же стѣи а тѣи по юцѣ. по ѿ бѣи мѣи а стѣи ра
на мана крѣи ло сѣи. и видѣи ѿ бѣи хѣи даща бѣи сѣа.
въ ѿ бѣи рахѣи а хѣа. въ хѣи да бѣи. и нѣоу шлѣи вѣи при по
лѣи цѣи тѣи кѣи и же глѣи тѣи сѣи а лѣи по кѣи. и ѿ бѣи хѣи да
шѣи по дѣи бѣи рѣи тѣи. въ хѣи мана и сѣи лѣи а лѣи по кѣи.
вѣи рѣи на кого ли бо и аще при лѣи нѣи кѣи сѣи мѣи а лѣи по
кѣи. ѿ по юцѣи бѣи рѣи тѣи. мало по сѣи тѣи а вѣи. и расла
вѣи нѣи оу мѣи мѣи. вѣи нѣи сѣи оу тѣи вѣи. какѣи вѣи о. и сѣи хѣи
жѣи шлѣи хѣи црѣи ви. въ шлѣи кѣи лѣи юи сѣи а шлѣи нѣи вѣи
хѣи а шлѣи сѣи а вѣи црѣи вѣи до ѿ пѣи тѣи а. и аще ли вѣи
рѣи а шлѣи на дрѣи гѣи а. и не при лѣи а шлѣи снѣмъ вѣи
тѣи оу кѣи. стѣи оу шлѣи крѣи кѣи сѣи оу пѣи нѣи. до нѣи же ѿ по

схотѣ пренюю. и погнѣхъ даше въ кѣлью свою.
се же все повѣда старецъ братъ свой. пакы же
и се старецъ видѣ. по ѿбытаю сѣмъ старцю.
ѿстоявшюу пренюю. прѣхорамни доша въ
кѣлью свою. и дѣи въ сѣмъ единомъ. сѣдѣ по
чила по бѣли емъ. бѣ бо кѣлиа его подалецъ
къви. и видѣ сѣа къи попла. поиде ѿ коротъ.
и въхуе дѣи чисвой. и видѣ единого сѣдаца
на скинь. а дѣи ате кѣща ѿколо его. рече
и мѣ старця ка мой дѣте. и рече сѣда на скинь
бѣкъ. помихала по полъ ко вича. старецъ же
знамена скрѣпны мѣ знамени емъ. и прииде
въ кѣлью свою. **И**ко бы сѣтъ. и рече мѣ старе
ць. и рече кѣлиа нѣкъ. и дѣи оу прашай естъ ли ми
халь оу кѣльи. и рече шѣ мѣ тако да вѣсичиль
чрѣстполпи е поху оу трени. и повѣда старецъ
видѣни сѣи гѣ менъ и братъи. при сѣмъ бо ста
рци фе ѿдосий пристависа. и бѣи стефанъ и
гѣ менъ. и сѣмъ же старцю споащю на оу тре
ни. въхуе ѿ чисвой хуопави дѣи гѣ менѣ
никона. и видѣ ѿ сластоаца на и гѣ менѣ
мѣ стѣ. и рече мѣ кѣлиа не вѣсталь естъ
и гѣ менъ. тако же и на многа видѣнѣа. про
видѣ старецъ. и по чивѣ старѣи добръ.

по живѣ в манастирнѣ сѣмъ. **И**ко сѣ бы дѣи гѣи
черноризецъ. и мѣ мѣи сѣи. тако сѣи вѣмъ
в мѣи рскомъ живи. и бѣи вѣмъ бѣи вѣи. бѣ
бо кѣи пѣи рѣи мѣ. по рѣи пѣи мѣ. и по мѣи сѣи
въ бѣи пѣи мѣ. и рече мѣи мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
юци мѣ. и манастирнѣ мѣ. и и дѣи кѣи сѣи мѣ
антонию в пѣи рѣи. и мѣи сѣи мѣи сѣи сѣи сѣи
жѣи пѣи. и приидѣи антоніи. и вохуе живи на
го по рѣи пѣи рѣи сѣи. и на рѣи кѣи мѣи сѣи сѣи
къи. въсприидѣи живи еи кѣи кѣи. и ѿ блѣи сѣи
во властницю. и повѣи кѣи пѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
и ѿ дѣи пѣи мѣи хуи мѣи сѣи. и вохуе живи на вла
стницю. и и сѣи ѿколо его ко жѣи сѣи. и хуи пѣи
рисѣи в пѣи рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
лѣ. тако дѣи лѣи кѣи. и пѣи мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
ми. бѣи жѣи дѣи сѣи. просѣи хуи сѣи сѣи. и поу тре
сѣи дѣи. и вохуе живи мѣи рѣи пѣи. и приидѣи сѣи
сѣи мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
тако сѣи оу мѣи сѣи сѣи сѣи. и тако приидѣи
пѣи сѣи. и погоствори. хуи. на сѣи пѣи сѣи
хуи. и на рѣи бѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
мѣи сѣи. единою по ѿбытаю на ставшѣи
чѣи рѣи. по чѣи сѣи на пѣи сѣи. по мѣи сѣи. ѿли до по
лѣи оу сѣи. тако прѣи дѣи сѣи. и сѣи дѣи сѣи

лѣсвоемъ. единою же сѣдѣцю емъ по ѿбы
таю. и свѣцѣ боугасившую. в нѣхъ лѣсѣ вѣтѣхъ ко
си. тако ѿслѣдѣвъ пѣрѣ. тако зракъ въ нѣмъ
члѣвѣ. и поидоста оуноши кнѣмъ. в красна.
и блистали цѣрю тако слѣдѣ. и тлѣи снѣмъ и са
ки емъ англи. а сѣи дѣты крѣпѣхъ. сѣ англи.
па поіслониса емъ. ѿ нѣхъ нѣра хъ мѣбѣ со
въскаго дѣиства. ни памѣти прѣкрѣпѣи.
въиствѣи въ поіслониса. а кѣи хъ въ со въскаго
дѣиства. **Б**ѣсѣ же кликнуша. и речеша
нашѣ еси оу же и саки е. и въ едоша въ кѣлѣицю.
и посадиша. и на чаша сади тиса ѿ коло его.
и бѣ поіма кѣлѣи. и оу лица пѣрѣна. и рече
единъ ѿ бѣсѣхъ глѣмъ и хъ. въ хъ мѣтѣ со пѣ
ли. и въ бѣнѣи глѣи. и оу дари тѣ ашѣи и саки
и. и сплѣшетъ. и в дариша въ со пѣли. и оу бѣнѣи.
и оу глѣи и на чаша и мѣи грапи. и оу по мѣи въ
шѣи. ѿставиша и ѿлѣжива. **З**а оу тражѣ
бѣи въ свѣтѣхъ. и прѣспѣвшю оу сѣи въ шѣи
хъ лѣва. и приидѣ антоній по ѿбытаю ко ѿко
нцю. блѣгѣи ѿ сѣи саки е и нѣбѣи гласа ни по слѣ
шаниа. и много глѣ антоній. и нѣбѣи нѣтъ по жѣ
и рече сѣи оу же прѣставилсѣ. посла въ монасты
рь по фѣѣдоси и по бѣрѣю. и ѿкопавше гдѣ бѣ

102
загра же но оу сѣи. и приидѣ въ чаша моци.
мѣтѣ въ нѣсоша. и положиша прѣпѣрѣю. и оу
бѣи ша тако живѣ сѣи. и рече и мѣи глѣи въ фѣ
ѿдоси. тако сѣи ма тѣ въи тѣи ѿ бѣсѣхъ со въскаго
дѣиства. и положиша и ма ѿ дѣи. и слѣжа ашѣ
ѿколо его антоній. въсѣи бѣрѣи ма приключи са.
и хъ славъ приидѣи хъ лѣхъ. и на чаша глѣи въ пи
са и хъ славъ на антоніа хъ въ сѣи слава. и прѣсла
въ сѣи славъ моцию. по антоніа и сѣи черниго
въ. антоній же приидѣ черниговъ. въ хъ любѣи бѣ
а дѣи хъ горѣ. и скопавъ пѣрѣи въ сѣи са тѣ.
и сѣи тѣи монастырь сѣи ашѣи на бѣи дѣи
горѣ и до сѣи гдѣи. фѣѣдоси же оу въ дѣи въ.
такѣ антоній ѿшелъ къ черниговъ. шѣи хъ бѣ
тѣи еу въ хъ са акиа. приидѣи сѣи со въскаго кѣлѣию.
и слѣжа ашѣ ѿколо его. въ бѣи бѣи слабѣи нѣтъ
ло мѣи оу мо мѣ. тако нѣ моци емъ ѿ бѣи
тѣи са на дѣи глѣи со по рѣи нѣ. ни въ сѣи тѣи нѣи сѣ
дѣи тѣи. но лѣжа шѣи на едѣи нѣи сѣи тѣи. и по са
по лѣи ва ашѣ. много жѣи чѣи рѣи ки на хъ въ са по бѣ
дѣи рѣи емъ сѣи моу нѣи ашѣи по лѣи ва ниа. фѣѣдоси же
са мѣи въи ма рѣи са ма ѿ мѣи ва шѣ. и ѿ прѣи тѣи
ва шѣ. хъ. ашѣи тѣи сѣи сѣи тѣи ѿколо его. сѣи же
бѣи дѣи въ нѣи оу дѣи. тако жѣи дѣи въ фѣи тѣи лѣи жѣи.

ни хлѣба не оуікѣ сини водоу. ни ѿ воца. ни ѿ како
го брашна. ни хлѣбомъ проглаголю. ни хлѣбомъ глаголю
жа хлѣбъ. лѣтъ. Феѡдосій же мола бѣга за нѣде
нь и нощь. ѿлнѣна. г. лѣтъ проглаголю. и слышати
иначи на нощь воста вати. а кы млада дѣвца на
ча ходити. и не бережаше в цркви и ти. и не же
ю при волоча хлѣба оуікѣ сини. и тако помалы на
оуічаша. и по сѣмь на оуічаша на препену хлѣба
ти. и посажа хлѣбомъ брата. и положаша хлѣбъ
прѣнимъ хлѣбъ. и не воуічаша мааше его. и ли вло
жити ема в рѣкѣ. Феѡдосій же рече положѣ
те хлѣбъ прѣнимъ. и не оуікладѣ вати в рѣкѣ
ема. а тѣса мѣстѣ. и не бережаша не дѣлю сѣи.
помалы ѿ глада вѣса. и кѣсаша хлѣба. и тако на оуі
чаша сѣи и тако оуічаша вѣса. и кѣсаша хлѣба. и
ѿ прелести его. и сакій же вѣспри та пакы дръ
змовени. и вѣху держаніе жестоко. Феѡдосі
ю же прѣставившю сѣи сѣи фанѣ в негомѣсто
бѣвшю. и сакы и же рече оуіже прелести лѣма
е сѣи дѣла воле. сѣи дѣла на едина мѣстѣ.
а оуіже не имамъ хлѣба творити сѣи в пещи рѣно
и мала тѣла побѣдити хлѣба в монастыри.
ѿблече сѣи в ласаницю. и ѿблече сѣи в свѣтъ.
вополанѣ. иначи оуіродѣ створити. и по

магати на чѣла поваромъ варити на братю.
иначи оуіпрѣню в хлѣбѣ прѣжѣ сѣи. и стоаше сѣи
пѣи неподвижно. егда же прѣспѣша хлѣма. и мра
хлѣбъ тѣи. и стоаше сѣи оуітѣлѣ в оуітѣ. и сѣи прѣме
рхлѣбъ тѣи оуіглаголю сѣи. и не двигаше сѣи о
тама. до нѣже ѿ оуіх хлѣбъ прѣню. и по хлѣбъ прѣ
ни дѣшѣ вѣ поварню. прѣготовашѣ ѿ гнѣи водоу.
и дрова. и при хлѣбъ хлѣбъ прѣи поварѣ ѿ бѣи. и е
днѣ же поварѣ. такъ же бѣи мѣнѣ мѣи сѣи.
и рече сѣи сѣи сѣи. в оуісѣи дѣи в оуісѣи черныи.
и дѣи мѣи. ѿ нѣ же поклоуи в сѣи мѣи дѣи мѣи.
шѣи та в оуісѣи. прѣи сѣи мѣи прѣи сѣи мѣи поварѣ.
и оуіжасѣи сѣи. и поведѣи дѣи мѣи вѣи бѣи.
иначи сѣи бѣи дѣи тѣи. ѿ нѣ же не хлѣбъ сѣи
члѣбъ сѣи. на чѣ оуіродѣ створити. и тако сѣи тѣи на
чѣ. ѿ воігѣи мѣи ѿ воігѣи. ѿ воігѣи сѣи мѣи
члѣбъ оуісѣи. и дѣи хлѣбъ сѣи мѣи дѣи хлѣбъ. и по чѣ по
мирѣ хлѣбъ тѣи. **О**уіродѣ створити. и в сѣи сѣи
в пещи рѣи же бѣи. оуіже бѣи бѣи антоніи прѣ
ставилсѣи. и сѣи оуісѣи сѣи оуісѣи. и в сѣи сѣи
вашѣи оуісѣи черныи сѣи. да ѿ воігѣи ѿи гѣи мѣи.
прѣи мѣи сѣи. ѿ воігѣи оуіродѣи тѣи оуісѣи.
сѣи же в сѣи оуісѣи. и по дѣи мѣи сѣи.
и на чѣи сѣи дѣи. дѣи и нѣи. вѣи дѣи

оунощѣ въ жегъ пещрь въ испопщѣ въ пещерѣ. тако
ра хгорѣ сѣ пещрь бѣ бо оутла. и на ча палати
и пламень оутла нями. ѿ номъ жє нѣ чѣ мь
заложи ти. оуспѣ пльного ма бѣ сѣ ма. и ста
на пламени. дондѣ жє и хгорѣ пещрь и слѣхѣ.
и и на многа поведѣхъ ѿ немь. **Н**а дрѣво ес
мо видѣ нѣ бѣхъ ѿ мѣ. и тако оу хъ побѣ дѣ на
бѣ сѣ іако и мѣхъ нивѣ оутпѣ жє и мѣ та шѣ. оуспра
шє нѣ іа и мѣ тѣ пѣ нѣ. глѣ шѣ бо іа нѣ мѣ. а щѣ бо
ма бѣ стѣ прѣ лѣ стили. по нѣ жє нѣ вѣ дѣ іако оу нѣ
и влѣ шѣ и лѣ кавѣ стѣ влѣ. нѣ бѣ жє и мѣ лѣ мѣ гѣ и сѣ
хъ бѣ гѣ на шѣ го. и мѣ лѣ вѣхъ ѿ цѣ мо е го фѣ ѿ до
си. на дѣ бѣ ю сѣ на хъ и мѣ мѣ побѣ дѣ ти вѣ сѣ.
многа жѣ бѣ сѣ іако стѣ нѣ мѣ дѣ тахъ. на шѣ
є сѣ глѣ щѣ е мѣ. и по іако нѣ лѣ сѣ є сѣ на шѣ мѣ сѣ
рѣ и шѣ нѣ іа нѣ мѣ. ѿ нѣ жѣ глѣ шѣ вѣ а шѣ а старѣ
и шѣ на лѣ нѣ ти хрѣ стѣ. а вѣ бѣ сѣ оу вѣ стѣ хъ на мѣ
на шѣ лѣ цѣ сѣ вѣ оу крѣ тнѣ мѣ ѿ бѣ рахъ ѿ мѣ. и іа
ко нѣ вѣ дѣ ми. **Є** гѣ жѣ іако вѣ нѣ оу цѣ нѣ при хѣ да
цѣ іако нѣ мѣ іако стѣ нѣ мѣ тѣ вѣ оу ра щѣ. ѿ вѣ оу мѣ
чѣ тѣ. іако сѣ многа нѣ а рѣ дѣ сѣ мѣ бѣ іако мѣ нѣ лѣ
сѣ іако рѣ глѣ щѣ. рѣ іако пѣ лѣ мо пѣ щѣ рѣ сѣ нѣ ю. и сѣ го хѣ дѣ
хъ а грѣ бѣ мѣ. и нѣ и жѣ глѣ хъ бѣ жѣ и сѣ іако нѣ хъ оу пѣ
тѣ пѣ а хъ а грѣ стѣ. ѿ нѣ жѣ глѣ шѣ іако нѣ мѣ. а щѣ бѣ

[illegible]

[illegible]

спѣславъ снѣарославѣвъ мѣдѣсѣбра. кѣ
ѡрѣхана жѣлѣ. и положѣнъ въ оучѣрниго
въ оуспѣсѣ. и сѣдѣ по немъ. въ володѣна столѣ.
Рѣ. ѣ. ф. пѣ. поидѣхъ славъ слахъ. въ сѣво
ло жѣ пропѣхъ емѣндѣ. **С**ѣдѣ борисъ въ черни
говѣ. маѣ. дѣ. днѣ. и снажи. и. днѣ. и бѣ жатмѣ
по роісаню кро манѣви. въ сѣволо жѣндѣ пропѣ
въ бра тѣ на во лѣнь. и сѣтвори ста мирѣ. и при
шѣхъ славъ сѣдѣ ви сѣвъ. мѣдѣ и юла. і. ѡле
гъ жѣ спѣславъ. оу въ сѣволо дѣ оучѣрниговѣ.
Рѣ. ѣ. ф. пѣ. бѣ жѣ ѡлегъ снѣ спѣславъ шмѣ
по роісаню ѡ въ сѣволо дѣ. априлѣ. і. **Р**сѣ жѣ лѣ
по оу бѣ снѣ въ бѣ глѣ въ снѣ спѣславъ. въ ха во
чѣ. въ бѣ жѣ глѣ въ мѣ тѣ въ на оу бѣ гнѣ. и стра нѣ
лю би въ. и тѣ ца нѣ емѣ а къ црѣ вѣ мѣ. шѣ плѣ
на въ брѣ и кро токъ. въ хо ро мѣ кра сѣ нѣ. егѣ
тѣ ло по ло же нѣ въ въ черниговѣ ха спѣ о мѣ.
июла. кѣ. і. сѣдѣ црѣ въ нѣ го мѣ спѣ спѣ по ли сѣ
кнѣ въ го ро дѣ. а снѣ хъ славъ лю на ро по ли сѣ
сѣдѣ. въ въ ше го ро дѣ. а во ло ди ми рѣ сѣдѣ щѣ
въ жѣ мо лѣ ньскѣ. и при ве дѣ ѡ ле гѣ и бо ри сѣ. по га
нѣ и на рѣ сѣ сѣ хъ мѣ лю. и по идѣ ста на въ сѣ во ло
дѣ спѣ ло вѣ цѣ. въ сѣ во ло жѣ нѣ хъ и дѣ про пѣ въ и ма.
на со жѣ цѣ. и по бѣдѣ ша рѣ. и мно хъ нѣ хъ бѣ ни

быша: **У**бьенъ бы· и въ жирославить· и тѣхъ
и чюднъ брагъ· и порѣйи ний мнози· мѣа·
авгъ· кѣ· ѿлегъ же и борисъ приидоша к ч
рниговѣмъ аще ѿдолѣвшѣ· ахъ мирѣской
многоула творившѣ· проляша кроу хрѣпъ
ианьскѣю· еѣа же кроу вхъице тѣвгъ ѿрѣю·
ѿвѣтъ да тѣхъ погъ блѣныа ахъ хрѣпъ иань
скаа· всѣволо жѣ пришебъ рѣсвоѣмъ кыкыѣвѣ
и цѣловавшѣсѣа сѣста: **В**сѣволо жѣ и спове
да вѣсѣ бывшѣа· рече и хаславъ брагъ не тѣ
жи· видиши ли бо колико самъ тѣсключи· и пе
рвоѣ бо и вѣгъ на шали мѣнѣи мѣнѣе моѣ·
раугъ грабиша· и пакы· вѣтѣ роѣ кою винѣство
рилъ бѣ и нѣхъ гнанъ ли бѣ ѿвѣаю брагъ и сво
ѣи· не блѣдъ и хъ ли по чю жи мѣхъ мѣла мѣи· и мѣ
нѣа ли шенъ а не сѣтѣ ворѣхъ лѣни чѣо же нѣ бѣра
гъ не тѣ жи· аще на мѣхъ бѣдѣ тѣхъ причастіе свѣрѣ
ко и хъ мѣли· тѣо ѿвѣа· аще ли шенъ бѣдѣ вѣ
тѣо ѿвѣа· ахъ сѣо жѣ гла вѣсвою хъ тѣа· и сѣи рѣкѣ
оу тѣши вѣсволода· и повѣлѣ сѣо вѣрати вѣо
ѿмала и до велика: **П**ойдѣи хаславъ· сѣо тарѣ
полкомъ сѣмъ своѣмъ· и вѣсволо сѣо своѣмъ сѣо
мъ володѣи мирѣмъ· поидоша к чѣрниговѣ· чѣ
рниговци хъ тѣвориша сѣа вѣгра дѣ· ѿлегъ же и бо

105
рисъ не бѣа сѣа· чѣрниговци мѣхъ не ѿтворѣа
мѣа· пристѣпиша к сѣо гра дѣ· володѣи мирѣхъ
пристѣпи сѣо вѣра тѣо мѣво сѣтѣчнѣмъ· ѿстрѣ
жѣи· и ѿта вѣра тѣа· и вхъа ша гѣа ѿколннѣи хъ
жѣо ша· лю дѣмъ бѣгши мѣ· вѣдѣи шѣи и гѣа:
Ихъ аславъ же и вѣсволодъ слышѣа сѣа· тако
идѣтѣ ѿлегъ и борисъ прѣтивѣ· и хъ аславъ же
и вѣсволо· оу ранившѣ· поидоша к сѣо гра дѣа прѣ
тивѣ ѿловѣи· и рече ѿлегъ борисѣви· не хо
дѣ вѣ прѣтивѣ· не мо жѣ вѣсѣташи прѣтивѣ·
а· кнѣмъ· но по сѣлѣ вѣсѣ мо лѣо ю ко сѣтрѣе ма
своѣи ма· и рече мѣхъ борисъ· тѣи гѣо тѣо вѣа сѣи·
ахъ и мѣ прѣтивѣи вѣсѣмъ· и по хъвали вѣсѣа
лѣи· не вѣдѣи и к сѣо гѣо гѣо мѣ прѣтивѣи
тѣсѣа· сѣи рѣнѣи мѣхъ еѣа сѣтѣ блѣтѣ· да не хъва
ли тѣсѣа силнѣи сѣло ю сѣо· и поидоша прѣ
тивѣ· и бывшѣи мѣхъ мѣна мѣсѣтѣ вѣсѣла·
на нѣа тѣа пѣи нѣи вѣ· и сѣтѣ пѣи вѣи мѣа ѿбо
и мѣ· и бысѣа сѣла· первѣ сѣо убиша борисѣа·
сѣа вѣа сѣла вѣа по хъвали вѣсѣа сѣа вѣлѣи:
Ихъ аславъ сѣо аще вѣпѣшѣ· вѣнѣхъ ахъ при
ѣхъ вѣ ѿдинъ· оу дѣа рѣи ко пѣи мѣхъ аплѣче· и тѣа
ко оу биѣнъ бы и хъ аславъ сѣи тарѣо сѣла вѣ· прѣ
долѣи не· бывшѣи сѣи· повѣжѣ ѿлегъ оу ма

лѣдрѣжнѣ. ѿдрѣаѡѣрпечѣ. и бѣжати мѣтѣ ро-
каню. **О**убѣнѣбѣи хаславѣ. мѣа. ѿкѣта.
тѣ. днѣ. вхѣмѣшѣтѣлоѣтопривѣхѣша вло-
дѣи. и поѣставиша прѣти вѣгорѣцѣю. и хѣи
доша прѣти вѣмѣвѣсѣгорѣкѣсѣвѣ. и вѣоуѣ
ложившѣтѣлоѣто на сани. и поѣвѣхѣша спѣ-
снѣми. поѣвѣи чѣрнѣрихѣци. и не соѣшай вѣгѣ-
не вѣлѣхѣслѣшати пѣнѣа. вѣплачи. плака-
бо са поѣнемѣ. вѣсѣгѣа кѣсѣвѣ. **Н**ро по лѣсѣ
же и да шѣ поѣнемѣ плачасѣ. плачасѣсѣдрѣжѣ
но ю своѣю. ѿ ѿмѣи. чѣтоѣсѣи поѣжилѣвѣхѣ
печали на сѣмѣсѣвѣтѣ. многѣи на пасѣи. при-
и мѣ ѿлюдѣи. и ѿбратѣи своѣа. сѣже поѣгнѣ
не ѿбратѣа. но хѣбратѣа своѣго. по лѣжѣгла
вѣсѣвою. и принѣсѣшѣ по лѣжѣшати тѣлоѣго.
вѣцѣрѣсѣвѣи тѣа вѣцѣа. вложившѣ вѣра кѣми рамо
ранѣ. бѣжѣи хаславѣмѣжѣ вѣхѣхѣорѣмѣкѣра-
сѣнѣ. и тѣло мѣвѣли кѣсѣ. не хѣлюбѣи вѣнѣравѣо
мѣ. кѣрѣванѣна вѣи дѣа. любѣа правѣдѣ. кѣлю кѣсѣ
же вѣнемѣнѣбѣнильсѣти. но прѣсѣтѣхѣоѣмо
мѣ. не вѣхѣа хѣлѣхѣхѣлѣ. кѣолѣкѣо бѣоѣмѣвѣсѣо
тѣвориша кѣи гѣанѣ. са мѣо гѣвѣи гѣнаша дѣомѣ
ѣго ра хѣграбѣиша. и не вѣо хѣа прѣти вѣтѣомѣ
хѣлѣ. а щѣли кѣтѣо дѣбѣтѣа вѣсѣтѣцѣ. и сѣбѣчѣ. по

104
не сѣи стѣвори тѣо гѣно сѣнѣѣго. и па кѣи жѣбратѣа
ѣго прѣгѣна сѣпа. и хѣо дѣи по чѣю жѣи хѣмѣи бѣлѣдѣа.
и сѣда шѣ вѣмѣпа кѣи на сѣполѣсѣвоѣмѣ. и вѣсѣво
лоѣдѣи при шѣшѣю по бѣжѣнѣкѣнѣмѣи не рѣчѣѣмѣ
кѣолѣкѣо ѿвѣаю при дѣа. и не вѣда сѣтѣхѣлѣхѣлѣ. но
оѣтѣи шѣи рѣкѣ. ѣлѣма жѣтѣи бѣратѣи мѣи поѣка
хѣа кѣомѣнѣбѣлю бѣовѣ. вѣвѣдѣма на сѣполѣсѣвоѣ.
и на рѣкѣмѣа сѣта рѣи шѣи нѣсѣо бѣ. сѣа хѣнѣпо
ма нѣхѣлѣобѣи пѣрѣвѣи. тѣи мѣи сѣи бѣратѣа тѣо
бѣ. по лѣжѣю гла вѣмою хѣа тѣа. ѣжѣи бѣи. не рѣ
чѣбѣоѣмѣ кѣолѣкѣо бѣлѣсѣтѣвори сѣта мѣнѣи сѣ
нѣтѣо бѣсѣа сѣо кѣлю чѣи. не рѣчѣи кѣрѣмѣи мѣнѣ. но
на сѣа пѣрѣа пѣгѣаль бѣратѣи ю. поѣка хѣа лю бѣовѣ
вѣли кѣсѣ. свѣрша а а пѣла гѣлѣа оѣтѣшай тѣе пѣча-
лѣнѣи. поѣи сѣтинѣи бѣа щѣи кѣтѣо сѣтѣвори лѣсѣтѣ
на сѣмѣсѣвѣтѣѣтѣрѣо сѣгѣрѣшѣнѣѣ. ѿда сѣтѣ
са ѣмѣ. хѣанѣ по лѣжѣгла вѣсѣвою хѣа бѣратѣа своѣ
ѣго. ни жѣла а болѣшѣа тѣи. нѣи мѣнѣи а хѣо тѣа
болѣшѣго. но хѣа бѣратѣи ю ѿбѣи дѣ. ѿсѣа кѣовѣи бѣо
гѣрѣчѣ. да кѣтѣо по лѣжѣи тѣа шѣю свою хѣа дѣрѣгѣи
сѣо. сѣо лѣомѣнѣжѣрѣчѣ. бѣратѣи ѣвѣдѣа поѣсѣби
вѣи бѣи вѣай тѣе. лю бѣовѣ бѣоѣсѣтѣвѣи шѣвѣсѣго. та кѣо
жѣгѣлѣтѣбѣгѣлю бѣи ѣсѣтѣ. пѣрѣбѣивѣа ѣтѣвѣлю бѣи
вѣоѣбѣ пѣрѣбѣивѣа ѣтѣ. и бѣгѣвѣнемѣ пѣрѣбѣивѣа

етъ. ѿ семъ свершаша сълюббы. да до стоиши
 и мамы в днь сданыи. да тако же ѿ нъ естъ и мы
 есмь в мирѣ семъ. бо таху ни нѣ влюбви. но сверш
 шина любовь. во нъ ихъ мещи тѣхъ бо таху. тако
 бо таху мѣчѣ и матѣ. бо та же сани нѣ сверш
 шенъ влюбви. аще кто рече тѣхъ а любовь а бра
 та своего ни навижу. ложь естъ. ни навидаи
 брата своего его же видитѣхъ. бѣга его же не ви
 дитѣхъ. како можетъ любити. сию заповѣи
 мамъ ѿ него. да любай бѣга любитѣхъ брата
 своего. влюбви бо всѣхъ свершаша сълюббы
 бо радий грѣхъ рассыплютъ сълюббы ради бо
 гъ снѣдѣ на земли. и распятѣхъ на грѣшныахъ.
 възъмѣ грѣхъ наша пригвохъ на крѣпѣ. да въ
 намы крѣпѣхъ свой на помощь. и на прогнаніе
 бѣсѣмъ. любовь ради мѣчѣхъ кровъ свою про
 лѣгаша. любовь ради снѣхъ кровъ свою про
 лѣгаша брата своего. свершаша заповѣи.
 Начало княженья всѣхъ волюхъ въ кѣсѣхъ. **В**сѣ
 володѣхъ есѣхъ доу кѣсѣхъ на столѣ ѿца сво
 его. и брата своего. приимъ всю власть рѣ
 сѣхъ. и посади на своего волюхъ миравче
 рниговѣхъ. и рополика доу волюхъ мирѣхъ. при
 да въ емѣхъ бровѣхъ. **В**ъ кѣсѣхъ. **Ф**. **П**. **П**риидѣ

рѡманъ спѡловци кь войнѹ. всѣволодъ же ста
 оупрѣтаславлѣ. и створи миръ спѡловци. и во
 звратисѣ рѡманъ въ спатъ. и оубиша и спѡло
 вци. а вгѣ. вѣ. и сътъко стѣго и до сѣго лѣта
 лѣжа чѣтамъ. снѣ стѡславлѣ. а в нѣка тарѡсла
 влѣ. а ѡлгѣ емшѣ коу харѣ по тѡша хамѡрѣ коу црѹ
 граѣ. всѣволодъ же посади посадника. тмѣ
 тѡроісѣ аню рати вѡради. **В** лѣ. 5. ф. пп. хара
 тиша сѣ тѡрци прѣтаславъ стѣинѣ рѣ. всѣво
 лѣ же послана на снѣ своѣго во лѡди мира. во лѡ
 ди миръ же шѣ побѣди тѡрки: **В** лѣ. 5. ф. пѣ.
Бѣ жѣ и горѣ вѣ двѣ. сво лѡдарѣмъ рѡстисла
 вчѣмъ. маа. иі. прийдѡстѣ тмѣ тѡроісѣ аню.
 на старѣ тѣ вѡра и сѣ достѣ тмѣ тѡроісѣ аню.
В лѣ. 5. ф. 7. ѡсѣвнѣ. оу мрѣ спѡловецки и снѣхъ.
В лѣ. 5. ф. 7а. **П**рийдѣ ѡлгѣ хѣ хгрѣ сѣ тмѣ
 тѡроісѣ аню. и та двѣ двѣ во лѡдарѣ рѡстислави
 ча. и сѣ дѣ тмѣ тѡроісѣ аню. и и сѣ чѣкоу харѣ. и жѣ
 ба хѣ свѣ тѣници. на бѣ ѣни сѣ вѣ рѣ и сѣго. а двѣ двѣ
 и во лѡдарѣ пѣспѣи: **В** лѣ. 5. ф. 7в. **П**риходѣ
 тарѡ спѡлісѣ коу всѣволодъ на великѣ днѣ. всѣ вѣре
 ма вѣ бѣгѡ старѡ стѣислави. и посади тарѡ спѡ
 лісѣ. в во лѡди мирѣ. всѣ жѣ вѣре ма двѣ хѣ хѣ
 грѣчѣни кѣ во ѡлгѣ шѣи. и хѣ лѣ вѣи всѣ и мѣ вѣ нѣсѣ.

пославше мѡхъ въ пѣни и соу вѣдавше воло

всѣволоже посла привади и дастъ емѡ роуговъ
жъ: **Р**ѣѣ. **Ф**. **У**. **Г**. **Н**рополкъ хѡтащъ на всѣво
лода. посла противъ снѣсвоѣго володимира.
ярополкъ же ѡставивъ мѣръ свою и дружи
нѣ свою вѣцкѣ. а самъ бежа вѣлахъ: **В**олодѣ
миръ же прише въ сѣхъ цѣсѣ. вѣдѣша сѣхъ чанѣ.
володимира же посади вѣдѣ вѣволодимири. оу
ярополкъ самъ естѡ. а мѣръ ярополкъ и женѣ его
привади къ сѣсѣ. и мѣръ сѣсѣго вѣхъ: **Р**ѣѣ.
Ф. **У**. **Г**. **П**рѣидѣ ярополкъ хѡлаховъ. и стѡ
ри миръ сѡволодимиромъ. и иже володимира
ѡпѣакъ чѣрниговъ. ярополкъ же еѣдѣ оуволоди
мири. и пересѣдѣ вѣ малѡдний. и иже кѡвинѣ
городѣ. не доше шѡ емѡ городѣ. прободе нѣбѣ
ѡпроклѣтѡго нѣраца. и ѡдѣла вѡла на оу чѣнѣ.
и ѡхъ лѣвѣсѣ. лѣжащѣ емѡ оу вѡхъ сѣбѣ лѣско
на прободе. мѣа. нѡ. и сѣ. **Д**а тогда же кѡу вѣ
гнѣсѣ ярополкъ. вѣи портѣи сѣсѣ сѣбѣ лѣ. и рѣ
чѣ великѣ мѣгласѣ. ѡхъ. то тѣмѣ вѣра же по
гѣби. и бежа не радѣцѣ проклѣтѣи. до перемѣ
шлѣ кѡвѣриковѣ. а ярополкъ вѣхъ емѣ ѡ троцѣ
на конѣ пересѣраго. и вѡнкы на. и ии ии ѡ троцѣ
не соша кѡволодимиру. а ѡтѣдѣ къ сѣсѣ. и вѣ.
и хъ доша противъ емѡ. бѣговѣ рѣнѣи хъ

всѣволо. сѡснѣмѣ сѡвои мѣволодимиромъ и роусти
славѡмъ. и вѣснѣо гарѣи бѣжнѣи мѣи трополи тѣ
и ѡанъ. и чѣрни рѣхъ ии прѣхъ вѣи тѣрѣ. и вѣснѣи
не великѣ платѣ сѡтвориша на нѣмъ. сѡфѣлѣмѣ
и пѣлѣмѣ. провѡдиша дѣла на стѣра сѣтѣго дѣми
тра. и сѣра тѣвѣшѣ тѣло сѣго сѣтѣю. и поло
жиша вѣрацѣ. вѣрѣкѣ сѣтѣго а пѣлѣ тѣра. юже еѣ.
самъ началъ хѣати. дѣѣ. дѣнѣ: **М**ногѣ вѣнѣи
прѣимъ бѣхъ вѣнѣи. ии хѣгонимъ ѡбѣраи сѣсѣ.
ѡбѣи мѣи рахъ граблѣнѣ. и прѣчѣ сѣмѣрѣ тѣгорѣсѣ
ю прѣатѣ. нѡвѣснѣи хѣи хѣи сѣподѣбѣсѣ. тѣакѣ
же бѣашѣ бѣжнѣи кѣхъ ярополкъ. кѣро тѣо кѣсѣми рѣ
нѣвѣра тѣлюбѣцѣ. ии нѣцѣлюбѣцѣ. дѣсѣтѣи нѣдѣа
сѣтѣи бѣи ѡвѣсѣ сѣкѣ тѣсѣо ии ѡжитѣ. на вѣа
лѣтѣ. и мѣлаше бѣга вѣсѣга гѣла. гѣи сѣхъ сѣнѣбѣи
прѣимѣи мѣтѣ вѣмою. дѣаи же мѣи сѣмѣрѣ. а кѣжѣ вѣа
лѣсѣи бѣратѣ мѣа мѣа бѣорѣсѣи гѣлѣбѣ ѡчѣю жѣю
рѣсѣ. дѣа ѡмѣи югрѣхѣи сѣо сѣсѣо юкрѣвию. ии
хѣбѣдѣ сѣсѣтѣногѣ сѣго сѣтѣа. мѣтѣи жѣногѣи сѣ
тѣи вѣра жѣи. сѣго же прѣшѣнѣи а нѣиши сѣго бѣлѣи
бѣтѣ. и вѣспрѣитѣ вѣлѣа ѡна. ии хѣи ѡкѣнѣи
дѣи оу хѣнѣ сѣлѣиша на сѣрѣцѣ лѣвѣи сѣво хъ ии дѣ
га жѣоу гѣтѣо вѣбѣ лѣубѣши мѣего. **Р**ѣѣ.
Ф. **У**. **Г**. **С**ѣна бѣи цѣркѣи сѣтѣго мѣхѣла. мѣна

стѣйравсѣволожамитрополи томъ ѿаномъ.
 и епѣпылѣкою. и сѣмъ ѿаномъ. **Н**гъменьство
 тога дръжащѣ того монастыря лахуруви
 того желѣта. и дѣстѣпопѣлѣхъ новагорода
 къ тѣрѣвѣ жити. всѣ желѣтоу мренни сонъ.
 и гъмень пѣчерьскыи. всѣ желѣтоу хаша. бо
 лгаремъ ромъ. **В**лѣхъ. ф. ѱ. сѣна бы цркви
 пѣчерьскаа стѣпа бѣа. монастыря фѣсѣдо
 съева. и ѿаномъ митрополи томъ. и лѣсоу
 белогоро дьскыи мѣпѣпомъ. при блгородни мѣ
 кнѣхъ и всѣволодѣ. дръжавномъ рѣскыи хѣмъ
 ла. и чадо мѣсговолоди мѣрайро стислава.
 во евоство дръжащю. кыи ево скыи тѣпѣсѣца
 танѣви. и и гъменьство дръжащѣи ѿанъ.
Рсѣ желѣтоу прѣстависѣи ѿанъ митрополи
 тѣ. бѣмъ хѣхъ и трѣкнигамъ. и оу чѣнѣю.
 млѣтѣи вѣхоу богыи мѣ. и вѣдовѣцамъ. ласка вѣ
 жѣско всѣко мѣ. бѣгѣтѣи оу богъ. и смиренъ
 жѣ. и и молчали вѣ. рѣчѣи спѣкнига мѣи стѣи мѣ
 оу тѣшала пѣчѣлныа. и всѣкогѣи небѣло прѣжѣ
 вѣрѣси. и по нѣмъ нѣбѣ дѣтѣсѣи сѣ. **Р**сѣ лѣто
 и дѣтѣи сѣавъ грекыи. дѣцѣи кѣсѣволожѣ. рѣчѣи
 та прѣжѣ. и привѣдѣтѣи сѣа. митрополи та. и ѿ
 ана. скопѣтинъ. ево желѣю дѣи вѣи дѣи шѣи рѣко

[illegible]

ѣже и скажу. не слѣхъ о мѣхъ бо слѣшавъ. но самъ.
ѡ семъ начальникъ. и пришесть же и гвменъ ко
мнѣ и рекшю ми. поиди въ пещерѣ софедо
съ би. ахъ же пришесть ои гвменомъ. не свѣдѣ
щеникомъ же. рахъ глада вша и кобѣ асопатіи.
и роумъ боусть а. рече же и ко мнѣ и гвменъ.
не можи повѣдати ни ко мѣхъ и обратъи. да
ноу въ да етъ ни кто же. но пойми его же хоще
ши да ти поможеть. ахъ же пристройхъ х
рогалій ми же и сопатіи. въ вѣтѣхъ. въ вѣмо
роіхъ. потахъ и собою. вѣ. брата. не доведѣць
нико мѣхъ и прии до вѣщере. ѡпѣвъ хлмы.
и по чѣ асопатіи оутрѣдѣ вѣ сѣ адрѣго мѣбра
тѣ асопатіи. и ко пахъ о мѣхъ до польнѣи. и трѣ
ди хомъ сѣ. не могъ вѣ до исопатіи. на чѣ тѣ жи
ти. егда и каіхъ на странѣ асопатіи. ахъ же вѣ
мѣ рогалію. на чѣ арамѣ и сопатіи. адрѣгъ
мо е мѣхъ почивающю прѣ пещерою. и рече ми
оу ариша оубило. и ахъ ѡ почина прѣ сопа
и а моцѣ ми фѣ ѡ досѣ вѣ ми. ѡ номъ глѣощи
мѣ ко мнѣ оу аришавѣ бѣло. мнѣ же и рекъ
цѣхъ. про ісопа оу же. егда про ісопа ѡ вѣ рѣ жа шѣ
тѣ ма оу жа стѣ. и на чѣ хъ вати гѣ по мѣлѣи. ѡ
сичинъ же сѣ да ста дѣа. брата оу монасты

ри. егда и гвменъ оутѣ аи вѣ сѣ мѣхъ. прине
сѣ тѣ ето ѡ тай. и пещерѣхъ ра ста. егда оу ариша
оубило. видѣша столпѣ адрѣгъ харенѣ. и сто
гавши и прии до шана верхъ црѣсѣ. и дѣ же по ло
жѣ тѣ бѣ фѣ ѡ досий. **В**сѣ же вѣре ма видѣ стѣ
фанъ. и жѣ бѣ вѣ него и гвменъ. въ сѣ же вѣре ма
бѣ. епѣхъ. видѣ вѣ оу сѣ мѣ ма на стѣ ри. чѣ
по лѣ а пещерою. мнѣ вѣ а ко не сѣ тѣ фѣ ѡ до
сиа. бѣ бѣ оу е мѣхъ оу вѣ щено. прѣ дѣ мѣ едѣ
нѣ мѣхъ. и хъ жа лѣ вѣ сѣ а ко бѣ хъ не гѣ при но сѣ
тѣ. и вѣ сѣ а ко нѣ бѣ оу хъ оу по нѣ хъ. по нѣ мѣхъ оу сѣ оу бою
кли мѣ нѣ та. ето же по сѣ та вѣ и гвменъ а вѣ сѣ бѣ мѣхъ
стѣ. и нѣ да ста вѣ и да ста хъ ариша великѣ. и а ко
прии до сѣ та вѣ лѣхъ. видѣ стѣ а свѣ щѣ мнѣ гѣ
и а пещерою. и прии до сѣ та кѣ пещерѣ. и не видѣ
сѣ та ни чѣ то же. и прии до сѣ та вѣ дѣ но пещерѣ.
на мѣхъ сѣ да цѣ и мѣхъ оу мо цѣ и ето. егда бѣ оу про
копа. по сѣ лахъ ко нѣ гвменъ. прии да вѣ и мѣ
мѣхъ. и гвменъ же прии до сѣ да вѣ мѣ брата по ма.
и про ісопа хъ вѣ мѣи. и вѣ лѣ хъ оу хомъ. и вѣ дѣ хъ оу
мѣхъ. мо цѣ и ето ле жа щѣ. но сѣ сѣ та вѣ ни ра сѣ сѣ
па лѣ сѣ бѣ ша. и вѣ лѣ сѣ гла вѣ нѣи. при та сѣ кли
ба хъ. и вѣ оу хомъ же шѣ и на ма на тѣю. и вѣ хъ мѣше
на ра мо. вѣ и не со ша прѣ пещерѣ.

похвалиши. доброго и твердого жития в ху-
жданіа. но сіе рече малю. бѣти о радѣи сѣи. чѣ-
наша наставниче. феѡдосіе. мирьскыи аплі-
ца ѿринѣвъ. молчаніе вълюбивъ. бгѣ по-
слажилъ еси во мнози іерусалимъ житий. вса-
кѣсѣвъ. принесѣніе. принеслъ еси бжтвенное.
пощеньемъ превозвысиса. плотьскыи стра-
стїи вознана видѣвъ. и мирьскыи красотѣ.
и желаніе въ касіго ѿринѣвъ. въ следъ тво-
пачъ въ іерусалимъ. ѿцмъ рече въ.
молчаніемъ возвышася. смиреніемъ воз-
красашася. радѣи сѣи. креплѣна надеждою.
и вѣнчанъ блгѣ пріемъ. оумртви въ плотьскыи
похоть. и источникъ блгостыни. матежъ
привнесъ въ сѣи. вознана. и хбгъ ѿсѣсти
его. съ правдыи мѣи. чѣ поучилъ еси. въ при-
имъ противъ прѣдѣломъ своимъ въ хуменѣ.
е. воздержанію и правилъ ихъ правъ. паче же
рече. вѣнчанъ въ великомъ феѡдосіи. житіемъ
и правдыи. и воздержаніемъ рече въ. и по-
следствъ ѿбѣчаю его. и приходъ ѿдѣ-
ла въ. оумнышѣ. и ѿбѣчѣи. молебныи. о бгѣ
возда. въ вѣнчанъ блгостыни. и носѣи. и ло-
литъ ено. темъ анъ блговонный. поведи

мирсю по хустьми рождьца и снху авьса
сего. съпротивник а по правды дьавола. и его
козни. побѣдникъ авьса противныи мь его
спреламъ. и гордымъ помысломъ. ставъ
съпротивно оукрепився ѿ ружьнемъ крѣпы
мъ и вѣрою не побѣдимую. и бжѣю по мѡщью.
молиса хамъ тпный ѿ ѿ. и хъ авьса быти ѿ сѣ
тинъ приху ненны. и ѿ сѣ противникъ авьса со
блюдомъ твоимъ мѡтвѡми. всѣхъ елѣ поху на
мени евъ снѣи. тако погибень пи емъ и мало
са его ѡста. акы мѡцъ бы въ. въ. ѡднѣ. мѡцъ.
ма и ака. **В**сѣхъ елѣ по всѣмъ олодъ оловъ и дѣю
цѣхъ верины тахъ авьши горюдомъ. хамъ ставше
тѣне таи кличано мѡ кликнувшимъ. спаде
ѡмъ и прѣвеликъ ѿ нѣси. и оу жасошася люде.
всѣхъ елѣмъ хамъ сѣмъ. тако мнохъ снѣи
шаша. **В**сѣхъ елѣ по волхъ авьса вѡсто
въ. и жѣ въ скорѣ погибе. **В**лѣхъ. хъ. **П**редъ
внобы въ полоцѣхъ. в мѡтѣ бы вѡше. в нѡци
тѡ по нѣ. стана шѣ по оулицѣи тако члѣи. рѣи
цѣ цѣ вѣси. и ащѣхъ тѡ вѣла хушѣи сѣхъ ороми
ны хѡта вѣдѣти авьса оу хушѣи въ дѣтѣ. не
видимѡ ѿ бѣсовъ хушѣи. и сѣго оу мрѣи не
сметѣхъ и сѣхъ и сѣхъ и сѣхъ. **П**осѣмъ же

начаша во дни авлаписана коней. не быхъ ви
дѣти самъ бхъ. но коней видѣти копыта. и та
ко оуязвляхъ люди полоцкыя. и ихъ вла
сть. и тѣмъ члвци глахъ. а коня бысть по
лочаны. се же знаменіе по чабыти ѿдрюциса.
Всѣ же времена. знаменіе бы вни. тако крѣ
гъ бы по срдѣ. бѣа прѣ великѣ. всѣ же лѣто
вѣдрѣаше. тако и граше земля. и мнози бо
рове воухта хъ сами. и болота многа зна
мениа бывахъ по мѣсто мѣ. и рать велика
баше ѿполовѣць. ѿ всю дѣи вхаша. грады.
песоченъ. прѣволоки. и многа славо еваша
по ѿ бѣмъ аспоро на ма. **В**сѣ же лѣто во ева
ша по ловци на лахъ. сваси ко мѣрѣ стисла
вичемъ. всѣ же лѣто оумрѣ юри кѣ снѣрѣ стис
славъ. всѣ же времена мнози члвци оумира
хъ. различны минѣ дѣгы. тако же глахъ прода
юци крѣпы. тако продахомъ крѣпъ. тако ѿ фи
липовладна. домасопѣць. тѣмъ саць. се же
бы прѣгрѣхъ наша. тако оумножиша а грѣси
наша. и не правды. се же на вѣдѣбѣ. вѣла и мѣ
покланіе и мѣти. и воспѣгнѣтій ѿ грѣха
и ѿ хлвисти. и ѿ прочіхъ лѣдѣхъ не прихъ
нѣ. **В**лѣхъ. хъ. и нѣдѣи та а. прѣстависа

великыи кнѣзь всѣволодъ. снѣтарославъ. внѣ
къ володимиръ. априла. гѣ. а погрѣбѣнъ. и
лиспрѣпной. вѣ. положенъ бы оу велицѣице
ры кѣспѣасѣофиа. снѣже блѣговѣрный кнѣзь
всѣволодъ. бѣи хъ дѣтѣмъ кѣ блѣголюбивъ. лю
бѣи правды корма оубогиа. и воуха чѣтѣпи
скѣпомъ. и прѣхъ витѣромъ. и хълиха же любѣ
шѣтѣрнѣрихъ. и по да вѣшѣ прѣбѣованиѣмъ.
бѣже воухъ дѣржа сѣмъ пыньства. и ѿпохѣ
ти. тѣмъ любимѣ бѣ ѿ цѣмъ своі мѣмъ а ко гла
ти ѿ цѣю кнѣмъ. снѣмъ мой блѣго по вѣбѣ дѣтѣ.
тако слѣшю ѿ по вѣ кѣрѣ по стѣ. и рѣю сѣмъ а ко
тѣ по кѣиши старѣ стѣ мою. аще ти по да
стѣ бѣтѣ. прихъти властѣ стѣла моѣго по бѣра
тѣи своѣи со правдою. а мѣна силѣ стѣво мѣ. по
гѣ ѿ вѣдѣтѣмъ а вѣтѣ ѿ житѣмъ а сѣго. по ла же
ши. и дѣже хъ лагъ оу грѣбѣ моѣго. по нѣже
люблю тѣмъ. пачѣ бѣратѣи тѣвоѣи. се же со бѣи са
гѣ ѿ цѣмъ а моѣго. и по слѣ вѣратѣи. прихъмъ шю
стѣла ѿ цѣмъ а своѣго. сѣ дѣгоу кнѣ вѣ кнѣмъ.
и бѣиша ѣмъ печали бо лѣши. пачѣ нѣже сѣ дѣ а цѣ
ѣмъ воу прѣна слави. и сѣ дѣ а цѣ вѣ бо ѣмъ воу кѣи
ѣ вѣ печаль ѣмъ бѣи ѿ снѣ вѣць своі. и ко нача
ша ѣмъ стѣжати. хѣтѣмъ а цѣ властѣи ѿ во сѣа.

ѿ нелюбоуи естъ. на ша хемла ѿскѣдѣла
ѿрати. пошли сѣбѣ своѣмъ владимиръ.
абыти поможѣ. стѣ по полѣхъ же послѣшавъ ихъ.
и посла къ владимиръ абы поможѣ емъ. во
ладимиръ же со вравой своѣй. посла пороути
слава братасвоего. до переяслава. вѣла емъ
помагати стѣ по полѣхъ. владимиръ же прише
шѣ кыи евъ. и со воекъ писа оустѣгоми хайла.
и вхаста мѣжи со воемъ распрѣ. и со торѣи оу
ладившесѣ. и цѣловаша крѣпѣ мѣжи со воемъ.
а половецѣмъ воеуюцимъ по хемли. и рѣша имъ
смыслѣний. по чѣтовѣи ма тара спрюмѣ жи
со воемъ. а поганимъ гѣ вѣ тѣ хемлю. посла къ
смирѣтасѣ аныи поидѣ та прѣтѣ вѣ имъ.
любоуи миромъ. любѣ братѣю. владимиръ
же хѣташи мира. а стѣ по полѣхъ хѣташи рѣтѣю.
и поидѣ стѣ по полѣхъ владимиръ. и роути
славъ. къ прѣполю. и приидѣша къ стѣ гнѣ.
стѣ по полѣхъ же. и владимиръ. и роути славъ.
соуваша дрѣжинѣ своѣю на сѣбѣ. хѣта чѣтѣ
стѣ ти чѣ рѣисъ. и на чашѣ дрѣмѣ ти. и глаше
владимиръ. тако хѣ стѣ по мѣ цѣ чѣ рѣисъ во
грозѣ сѣ со вѣ рѣимъ сними миръ. и приста
шасѣ къ тѣ вѣ сѣмъ. смыслѣний мѣ жи. та ныи прѣ

116
чѣи. и кыи не же не вое хѣ тѣ шасѣ вѣ тѣ сего. но рѣ
коша хѣтѣ мѣ сѣ би ти. постѣ имъ на ѿнѣ сѣ пра
и рѣисъ и хѣлюбѣ шасѣ вѣ сѣи. и прѣидѣша стѣ гнѣ
рѣисъ. вѣ вѣ по гѣ на вѣ нила сѣ вѣ лѣ ми. стѣ по полѣхъ
же владимиръ. и роути славъ. и сполчѣ вѣ
шесѣ и поидѣша. и дрѣшѣ на дрѣ сной сѣ пра тѣ стѣ
полѣхъ. а на шѣи владимиръ. а по сѣ рѣ дрѣ
роути славъ. и мѣнѣ вѣ шѣ рѣ по. и прѣидѣша
вѣ лѣ. и сѣ половецѣи дрѣ хѣ прѣ шѣ вѣ. и стѣ рѣ
лѣи прѣтѣ вѣ прѣтѣ ни ми. на шѣ мѣ жѣ сѣ та вѣ ши
мѣ мѣ жи вѣ ло ма. и по сѣ та вѣ шасѣ та гѣи своѣ.
на ла го ша прѣ вѣ на сѣ по полѣхъ. и по ло ми ша
полѣхъ е го стѣ по полѣхъ же сѣ по мѣ шѣ крѣ пѣ со. и по
вѣ го ша лю ди е не стѣ рѣ па щѣ рѣ тѣ ныи прѣтѣ вѣ
нѣа. по сѣ жѣ по вѣ жѣ сѣ по полѣхъ. и на ла го ша
на владимиръ. и бѣи бѣ рѣ аныи лю тѣа. и по вѣ жѣ во
ладимиръ роути славомъ. и вѣи е го. при бѣ
гоша крѣ цѣ стѣ гнѣ. и вѣ бѣ рѣ ии. владими
рѣ роути славомъ. и на чѣ оу тѣ по та ти роути сла
вѣ. прѣ ѿчи ма владимирѣ вѣ ма. и хѣтѣ по
хѣ та ти бѣ рѣ та своѣго. и ма ло мѣ оу тѣ по мѣ и сѣ
мѣ. и та кѣ оу тѣ по роути славъ. сѣ хѣ вѣ сѣ во ло жѣ.
владимиръ же прѣ бѣ рѣ дрѣ рѣисъ сѣ ма ло ю дрѣ жи
но ю. мноу жи на дрѣ ша ѿ полѣхъ е го. и бо мѣ рѣ е го

тѣмъ падоша. и прише на ѿмѣстѣхъ дѣла пра-
и плакаса поворотѣ своемъ и по дѣлѣхъ своимъ
ѣи. и и дѣлахъ рниговъ въ печалѣхъ великихъ. сѣмъ по-
лѣхъ же оубѣжавъхъ прѣпоиша твориса тѣхъ. и бѣ-
дѣхъ егда. и въ тѣхъ нощѣхъ прѣиде къ себѣ въ половци
же видѣвшѣ ѿ долѣхъ въшѣ. пѣстиша похвалы
воююще. а дѣлахъ и въ хрѣстишѣ. къ торчѣхъ ско-
мъ. сѣмъ же хлѣбасъ ключиса. въ дѣлѣхъ нѣсѣмъ
гѣмъ на шѣхъ ои сѣхъ. мѣхъ. ісѣхъ. рѣстислава нѣхъ
сѣмъ ша вѣрѣхъ. и въ хрѣстишѣ приневола къ себѣ въ-
и плакаса по нѣмъ мѣхъ. и въ силѣхъ дѣла плака-
хъ са по нѣмъ повелѣхъ. оубѣстисѣхъ гора дѣхъ. сѣхъ
брашасѣхъ по повѣхъ и черноризцѣхъ. и ѿбѣхъ нѣхъ
пѣхъ въ шѣхъ нѣмъ. и положиша и въ хрѣстишѣхъ
софѣхъ. оубѣхъ сѣхъ. половецѣхъ же ѿбѣхъ
цѣхъ мѣхъ торчѣхъ. и прѣтихъ цѣхъ мѣхъ торчѣхъ
комъ. и крѣхъ поборюхъ мѣхъ и хрѣста. и оубѣхъ
ва хрѣмъ оубѣхъ прѣтихъ. половецѣхъ же на чѣхъ
на легѣхъ и ѿ нѣмъ тѣхъ. и нѣхъ мѣхъ тѣхъ
начѣхъ шѣхъ дѣхъ. въ оградѣхъ же ѿ вождѣхъ. и гла-
домъ. и прислаша торчѣхъ. сѣхъ. половецѣхъ глахъ.
а цѣхъ нѣхъ пришеши брашна. прѣдѣхъ тѣхъ мѣхъ.
сѣхъ. половецѣхъ же послахъ мѣхъ. и нѣхъ. въ хрѣстишѣхъ
сѣхъ. въ оградѣхъ. и мно хѣхъ творѣхъ. и тѣхъ шѣхъ. и оло-

града. нѣхъ. ісѣхъ. и рахъ. миша сѣхъ. на дѣхъ. ѣхъ. и нѣхъ. та-
ша оубѣхъ. грахъ. рахъ. поборюхъ сѣхъ. а дѣхъ. хрѣстишѣхъ. оубѣхъ
къ себѣ. и пѣхъ. тѣхъ. шѣхъ. на вождѣхъ. мѣхъ. и къ себѣ. въ
шѣхъ. оубѣхъ. сѣхъ. половецѣхъ. въ и дѣхъ. на желѣхъ. и поидѣхъ **домъ**
ѿбо и прѣтихъ. въ сѣхъ. фѣхъ. и нѣхъ. тѣхъ. шѣхъ. и оубѣхъ. крѣхъ. тѣхъ
бранѣхъ. и побѣхъ. гоша на шѣхъ. прѣхъ. и нѣхъ. племенѣхъ. нѣхъ.
и пахъ. дѣхъ. хрѣстишѣхъ. и прѣхъ. врагѣхъ. на шѣхъ. мѣхъ. и мно хѣхъ
погибѣхъ. оубѣхъ. шѣхъ. мѣхъ. рѣхъ. тѣхъ. пѣхъ. тѣхъ. же оубѣхъ. прѣхъ. оло-
сѣхъ. половецѣхъ. же прѣхъ. и дѣхъ. къ себѣ. въ сѣхъ. мѣхъ. прѣхъ. тѣхъ. и. а по-
ловецѣхъ. въ хрѣстишѣхъ. сѣхъ. половецѣхъ. комъ. бѣхъ. шѣхъ. а же
сѣхъ. ула. и юла. ісѣхъ. на оубѣхъ. прихъ. же ісѣхъ. въ сѣхъ. по-
мѣхъ. нѣхъ. въ оубѣхъ. сѣхъ. глахъ. бѣхъ. и бѣхъ. плахъ. велихъ. въ оградѣхъ.
дѣхъ. грѣхъ. рахъ. на шѣхъ. велихъ. хрѣстишѣхъ. мно хѣхъ. нѣхъ. бѣхъ.
хрѣстишѣхъ. на шѣхъ. сѣхъ. на нѣхъ. бѣхъ. пѣхъ. тѣхъ. поганѣхъ. а.
нѣхъ. мѣхъ. въ и нѣхъ. оубѣхъ. кахъ. на. да бѣхъ. хрѣстишѣхъ. оубѣхъ. тѣхъ. на
ли ѿхъ. хрѣстишѣхъ. дѣхъ. хрѣстишѣхъ. си мѣхъ. кахъ. нѣхъ. тѣхъ. на хрѣстишѣхъ. нѣхъ.
ѣхъ. мѣхъ. поганѣхъ. сѣхъ. бѣхъ. естѣхъ. ба тѣхъ. оубѣхъ. жѣхъ. и. да нѣхъ. ко-
ли сѣхъ. мѣхъ. рѣхъ. въ шѣхъ. сѣхъ. въ оубѣхъ. по мѣхъ. на нѣхъ. мѣхъ. сѣхъ. ѿхъ. лѣхъ. оубѣхъ. пѣхъ.
сѣхъ. гора дѣхъ. на вождѣхъ. тѣхъ. бѣхъ. сѣхъ. поганѣхъ. ісѣхъ. тако же сѣхъ
сѣхъ. творѣхъ. въ сѣхъ. тѣхъ. оубѣхъ. прѣхъ. въ оубѣхъ. на вождѣхъ. нѣхъ. сѣхъ. оубѣхъ. прѣхъ.
оло. оубѣхъ. тѣхъ. оубѣхъ. на прѣхъ. хрѣстишѣхъ. въ оубѣхъ. сѣхъ. глахъ. бѣхъ.
ѣхъ. же естѣхъ. прѣхъ. хрѣстишѣхъ. нѣхъ. въ и нѣхъ. рѣхъ. сѣхъ. гора дѣхъ.
прѣхъ. сѣхъ. глахъ. приложѣхъ. прѣхъ. хрѣстишѣхъ. въ шѣхъ. оубѣхъ. сѣхъ. поганѣхъ.
нѣхъ. и пѣхъ. сѣхъ. нѣхъ. въ шѣхъ. въ и нѣхъ. сѣхъ. творѣхъ. въ сѣхъ. пла-

велико въ земли нашей. и ѿпоустѣша сѣла наша.
и бѣху омыгающе прѣврагы нашими. тако же
прѣкыгыше. падѣте прѣврагы вашими. и пожнѣ
тѣмъ на видѣщей вѣ. побѣдѣте ни со мѣжнѣ
щѣ вѣ. и сѣхрѣшю рѣганіе гордыни вашей. и
вѣдѣтъ вѣщѣтѣхъ крѣпость ваша. и оубиете
вы прихорѣи мѣ. и вѣдѣтъ земля ваша вѣста.
и двори ваши вѣстѣхъ вѣтъ. тако хвѣдѣте.
и вѣкави. и ахъ приидѣхъ вамъ. и рѣстѣи омыса
вою. тако глѣтъ гѣбѣхъ и хрѣвѣ. и бѣ омыкави и
снѣхъ и майлови. пожинахъ сѣла. и гѣмъ. и
много црѣкѣхъ апалиша ѿгнемъ. да не чѣтъ
сани спожѣ ѿ сѣмъ. и дѣже множе стѣвогъ рѣхъ.
и вѣ. и вѣдѣни вѣ сѣкогѣ на казаніа. сѣгорѣ вѣ
лена а прѣдѣстѣ сѣ. сѣгорѣ дѣгнѣ вѣ прѣстѣ
сѣ. сѣгорѣ дѣхъ мѣмъ чѣна бѣ. ѿ вѣ вѣдѣ
тѣ сѣ полѣнѣни. а дѣрѣхъ и по сѣкѣ мѣкѣ вѣаю.
дѣрѣхъ и на мѣстѣ дѣ мѣмъ бѣ вѣаю тѣ. горѣ хѣ
прѣемлюще смѣтъ. дѣрѣхъ и прѣпѣцѣхъ рѣцѣ
оубивѣ мѣмъ. дѣрѣхъ и глѣдѣ о мѣмъ о мѣрѣ мѣ
и водною жѣжѣю. сѣдинѣ прѣщѣни сѣдинѣ а сѣ
хъ. много вѣщѣхъ и мѣщѣрѣмъ. и рѣхъ и чѣхъ
и печалии и стѣрѣхъ и мѣхъ. ѿ вѣ вѣжѣ мѣ.
и а тѣмъ и пѣхъ мѣ. на хъ мѣ дѣрѣхъ и мѣ о мѣ

раѣми: **В**сѣпрестраннѣе· и спрашнѣе· яко
нахрѣтъи нѣсѣвродѣ· с прѣйко лѣбаніе· и бѣда
оу пространіса· праведной достойно естъ· та
ко дана кажемса· и тако вѣрѣимъ· бмъ· каже
ми есмь подобашемъ· в рѣки тѣхъ· спра
ннѣ· бѣзаконіи· и шю в сѣахъ· и рцѣмъ· ве
лгласно· праведнѣ· есиги· прависѣ· дий твои·
и рцѣмъ· по іѡнѣ· врахъ· и ни кѣхъ· да до стѣи наа
иже со дѣхъ· и хомъ· при хомъ· и рцѣмъ· со и
ѣво мѣ· тако вѣилю бѣ· тако и бѣ· бѣд ии ма
гнѣ· бѣлѣ· в нѣ· вѣ· вѣ· кѣ· да нахъ· и жѣ· нѣ· есмь· поганѣ
мѣ· чим ии ми· влѣ· вѣ· похъ· на есмѣ· егѣ· жемъ· и про
гнѣ· в хомъ· по тѣ· гнѣ· нѣ· вѣ· хомъ· не по тѣ· по хомъ·
и стѣ· вѣ· шѣ· сѣ· не рѣ· вѣ· мѣ· хомъ· кѣ· влѣ· нѣ· бѣ· вѣ· шѣ·
и рѣ· вѣ· о тѣ· па хомъ· по рѣ· дѣ· хомъ· сѣ· не а кѣ· и оу· чѣ· а по стѣ·
и рѣ· в хомъ· сѣ· оу· грѣ· шѣ· хомъ· кахъ· ни ми есми· тако
же· сѣ· хъ· тѣ· вѣ· рѣ· хомъ· тако и спражемъ· гѣ· рѣ· дѣ·
всѣ· и оу· пѣ· стѣ· вѣ· шѣ· и сѣ· лѣ· и прѣ· и дѣ· мѣ· по лѣ· и дѣ· же
пѣ· со ми· вѣ· шѣ· сѣ· та· дѣ· аконъ· и оу· вѣ· чѣ· и во лѣ· вѣ· вѣ·
тѣ· цѣ· нѣ· вѣ·· вѣ· дѣ· ми· нѣ· вѣ· и по рѣ· сѣ· шѣ· оу· вѣ· вѣ· рѣ· мѣ· жи
ли· ца· бѣ· и· шѣ·· нѣ· оу· вѣ· а· на· рѣ· вѣ· мѣ· сѣ· а· на· мѣ· тѣ· вѣ· жѣ· ю·
каже· тѣ· вѣ· оу· нѣ· дѣ· оу· бѣ· вѣ· блѣ· гѣ· и· влѣ· сѣ· не· по· вѣ· за· ко
нѣ· ю· на· шѣ· мѣ· сѣ· хъ· тѣ· вѣ· рѣ· на· мѣ·· нѣ· оу· грѣ· хомъ· на
шѣ· мѣ· вѣ· оу· хъ· а· стѣ· на· мѣ·· тако· по· дѣ· ба· е· тѣ· блѣ· о

мѣла ѿ казати. не помножитъ вѣтрѣхъ.
такогѣ спворинамъ. сѣхъ аша авѣстави
тъ. а да мѣлѣ прѣстѣплѣніе. и прѣстѣ. бѣмѣ не
плѣниа дарѣва. своѣю кровѣхъ анѣи хлиа. тако
жѣ нѣ бѣи не правѣ прѣбѣвающа. на нѣсѣна
мѣсѣцѣхъ ратѣ. и скорѣ. да нѣхъ о тѣщѣ. вса
кѣ о бѣхъ цѣи вѣкѣхъ ѿбрацѣмъ мѣлѣ. аша
бѣхъ кахъ нима. всакомъ мѣлѣ о бѣхъ цѣи вѣ
кѣхъ ѿбрацѣтъ. и лѣго тѣхъ мѣлѣ. нѣмѣстѣи бѣ
гѣхъ. ѿ томъ ѿ нѣхъ рѣчѣнѣо мѣлѣ вѣколюбѣю.
яко жѣ видѣнѣи вѣолюкѣ нѣмъ ѿбрацѣиу щѣса
ѿ тѣмъ а милѣ о бѣхъ жѣ нѣсѣна мѣ. по нѣжѣхъ о тѣ
щѣи ѿ клѣнѣи хѣ мѣсѣ ѿхъ а повѣдѣи егѣ. сѣоу жѣ
нѣхъ о тѣщѣи прѣимъ. и сѣсѣнѣ жѣ нѣи нѣлюбѣвию
и нѣволю. сѣоу жѣволю. гѣхъ бѣ о нѣи оумилѣнѣи.
нѣхъ жѣ вса полна слѣхъ. гѣхъ бѣхъ нѣи вѣхъ хъ анѣ
и. нѣхъ жѣ плачѣ повѣсѣ мѣхъ оулицамъ. оу прѣстѣ
нѣсѣ. и хѣхъ бѣ нѣи рѣ. и нѣхъ и хѣхъ виша бѣхъ а кѣ нѣи
половци. и вѣсѣваша мѣнѣо. и вратѣиша кѣи порѣ
сѣомъ. и хѣ нѣмѣоша лѣи егѣ ѿ гла дѣи прѣдѣша
сѣратѣи мѣ. половци жѣ прѣимъ гѣ. и хѣ апа
лиша ѿгнѣмъ. **Н**люди рѣхъ дѣлиша. и вѣдѣо
ша кѣхъ жѣ. кѣи рѣ о бѣла мѣ своѣмъ и сѣоу дѣи
комъ. многѣ о бѣхъ хѣхъ тѣхъ а мѣсѣка. сѣи рѣжѣиу щѣ

119
пѣчѣлѣи мѣхъ тѣмѣи. хѣи мѣи сѣпла еѣмѣи. вѣ
гѣлѣи вѣо жѣ хѣи. вѣо бѣхъ. ѿ пѣснѣи вѣилицѣи.
по чѣрнѣи вѣшѣ тѣлѣсѣ. нѣхъ на еѣмѣи сѣи рѣи оуи сѣ
лѣнѣо мѣхъ а хѣи кѣо мѣ. на хѣи хѣ оу дѣи щѣи бѣо сѣи. нѣоуи хѣхъ о
уша тѣрнѣи мѣ. и сѣоу слѣхъ а мѣи ѿ вѣщѣи вѣхъ хѣхъ
гѣи сѣоу дѣи рѣхъ гѣи щѣи. а хѣхъ бѣхъ сѣи гѣи оу рѣдѣи. и а хѣхъ сѣи гѣи
ла. тако вѣхъ спрашаю тѣхъ а сѣоу слѣхъ а мѣи. рѣдѣи своѣи
повѣдѣиу щѣи. и вѣоу хѣхъ дѣи хъ аю щѣи. ѿ чѣи вѣоу хъ оу дѣи щѣи
на нѣоуи кѣхъ вѣи шѣ нѣмъ. сѣдѣи щѣи мѣхъ тѣи аи на. да
ни кѣи то жѣхъ дѣи хъ нѣ тѣхъ рѣи щѣи. гѣи кѣи нѣ на вѣи дѣи мѣи
бѣгѣи мѣ еѣсѣмѣи. да нѣхъ бѣхъ дѣи тѣхъ. кѣи гѣи оу бѣи тѣи кѣи оулюбѣи
тѣхъ бѣхъ. гѣи кѣи жѣ нѣи вѣхъ хъ аю бѣи лѣхъ еѣсѣтѣ. кѣи гѣи оу тѣи
кѣи оу чѣи тѣи лѣхъ еѣсѣтѣ. кѣи гѣи оу тѣи кѣи оу жѣ нѣи прѣоу сла
вилѣхъ еѣсѣтѣ. ни кѣи оу мѣ жѣи рѣоу сѣтѣи своѣи. вѣхъ хѣи
жѣи на нѣи. гѣи кѣи оу а тѣхъ вѣсѣхъ по чѣи тѣи нѣи вѣи шѣ. гѣи оу бѣхъ.
вѣсѣхъ сѣхъ дѣи хъ оу мѣхъ гѣи хъ бѣи. гѣи кѣи жѣи на тѣхъ а чѣи вѣсѣхъ
прѣоу свѣщѣи нѣи вѣи шѣ. вѣчѣи оу волю вѣдѣи щѣи прѣ
хѣхъ вѣи шѣ. вѣхъ по тѣхъ а чѣи нѣи вѣи кахъ нѣи мѣи еѣсѣмѣи.
сѣи оу а хѣхъ гѣи хъ шѣи нѣи многѣи хъ а сѣи тѣи бѣгѣи прѣи гнѣ
ваю. и хъ а сѣи тѣи оу хѣхъ гѣи хъ аю. нѣоу оу мѣлѣи нѣи своѣи гѣи
сѣи сѣи нѣи. **В**сѣмъ жѣхъ тѣхъ прѣсѣта вѣи сѣ. рѣсѣи
славѣи сѣи хѣи хъ а сѣи лѣи мѣи а ѿи сѣтѣи а. и по оуложѣ
нѣхъ бѣи вѣхъ цѣи рѣи вѣи сѣтѣи а бѣи а дѣи сѣи а тѣи нѣи гѣи.
Влѣхъ. хѣхъ. сѣхъ тѣи вѣи рѣи мѣи рѣи сѣи тѣи оу оу оу кѣи сѣи оу оу

вци. и по асовѣхъ и нѣдѣрь тѣхъ орсаню. и нѣ
половцского: **В** томъ же мѣстѣ прииде ѿ легъ
споловци. тмѣтороканю. и прииде черниго
въ. володимиръ же хазворисавъ градѣ. ѿ ле
гъ же пожеже ѿ колѣгорода. и монастыри. во
лодимиръ же сътвори миръ съ ѿлгомъ. и и
деу града на столѣ ѿ тѣны съ перенаславу.
ѿ легъ вниде въ градъ ѿца своего: **П**оловци же
начаша во евангеліи ѿ колѣ чернигова. ѿлговиневъ
хъ ранающа. бѣ бо славѣ мѣ по велѣнъ бо ева
нги. сѣоу же. г. ена вѣдѣ поганѣ на нѣхъ сѣхъ юхъ емлю.
его же грѣхъ дабы бѣтъ простилъ. понеже мно
же сътвори тѣмъ и хъ блѣнобѣ. а дрѣхъ и по
лономъ похъ мламъ расточѣнъ съ тѣмъ: **В** сѣ же
лѣ то приидоша дрѣхъ на нѣхъ сѣхъ юхъ емлю. мѣа
авгъста. іѣ. и поимаша всѣхъ съправъ. и многа жи
тайнѣ бѣ сѣго слышанъ во днѣхъ первыхъ въ
си. иако же видѣста ѿ чинаши. за грѣхъ наша:
И всѣ же лѣ то прѣстависа. епѣ въ володими
ръскѣй. іѣ. стѣфанъ. мѣа прѣ. въ. іѣ. въ. чѣ. ѣ.
нощи. бѣ въ прѣжитѣ мнѣмъ пѣтеръскѣмъ
монастырю: **В** лѣ. ѣ. хъ. и доша половецѣ на
грѣхъ сѣхъ легъ вѣнѣ вѣтѣмъ. и во евангеліи грѣхъ
и црѣлѣ вѣнѣ вѣтѣмъ слѣпи. **В** то же лѣ то при

120
идоша половецѣ. и тларъ. и кѣ тайнѣ. кѣ во
лодимиръ на миръ и прииде тларъ. во градѣ пере
наславъ. а кѣ тайнѣ съ тѣмъ живало маской.
и въ долодимиръ. съ тѣмъ слава въ тѣмъ. а и тла
ръ бѣ. слѣ пѣхъ дрѣхъ жиноу въ градѣ: **И** въ то
же время слава та пришла. и кѣ евангеліи во
лодимиръ. ѿ тѣмъ по лѣ. на нѣхъ сѣхъ юхъ емлю. и на
таше дрѣхъ мѣ та дрѣхъ жина ра тѣмъ бѣра. со кнѣхъ
мъ володимиръ мѣ. ѿ погъ блѣнъ и тларъ бѣ
чѣдѣ. володимиръ же сѣго нехъ о тѣмъ съ тѣмъ
ри тѣ. іѣ. ако мѣхъ сѣхъ съ тѣмъ тѣмъ. въ тѣмъ
же сѣмъ мѣхъ дрѣхъ. ѿ вѣщавше дрѣхъ жина рѣша.
володимиръ. іѣ. на жѣнѣ тѣмъ тѣмъ въ тѣмъ грѣхъ.
да ѿнѣ вѣсѣдѣ а тѣмъ хъ дрѣхъ о тѣмъ гѣхъ мѣ
хъ емлю рѣхъ сѣхъ юхъ емлю. и сѣхъ хъ рѣхъ тѣмъ сѣхъ юхъ
прѣхъ емлю. бѣхъ рѣхъ тѣмъ. послѣхъ въ въ володи
миръ. и въ тѣмъ о тѣмъ послѣхъ слава тѣмъ. сѣхъ олицѣ
мъ дрѣхъ жинѣ. и тѣмъ сѣхъ мѣхъ живало ѿ іѣхъ рѣхъ.
перво сѣхъ тѣмъ слава. и по сѣмъ о тѣмъ бѣхъ тайнѣ.
и дрѣхъ жинѣ сѣхъ о тѣмъ бѣхъ. въ тѣмъ сѣхъ о тѣмъ
бѣхъ тѣмъ. а и тларъ вѣхъ о тѣмъ о тѣмъ лѣхъ
о тѣмъ рѣхъ бѣра. на дрѣхъ о тѣмъ дрѣхъ жиноу сѣхъ юхъ
нѣхъ дрѣхъ о тѣмъ іѣхъ тайнѣ. съ тѣмъ. на
о тѣмъ рѣхъ бѣхъ дрѣхъ. о тѣмъ рѣхъ сѣхъ о тѣмъ

двѣ писанѣ. а дѣше правѣ прося: **Р**ѣкъ: **Ѹ**дѣ
стѣ полкѣ ѿ володимиръ. посла стѣ асо ѿ лгови.
глицѣ сице. поиди кыи ѿ вѣ. а двѣ положи мѣ ѿ
земли рѣсской. прѣепѣи гѣмныи. и прѣмѣжи
ѿцѣ нашѣ. и прѣлюди миградѣцкѣми. а двѣ
хѣмь ѿ бороди рѣсской хѣмлю ѿ поганѣ.
ѿлегѣ же восприѣмѣ мѣ слѣбѣи словеса вѣли
чава. рѣсѣ сице. нѣмѣнѣлѣ посѣдѣти ѿ пѣи ли
и гѣмѣнѣмѣ. лисмѣрдѣмѣ. и не вѣсхѣтѣи ти
ѿ брата по ма сѣ вой ма. послѣша вѣ хѣбѣ ѿ вѣтнѣ
къ. стѣ полкѣ же ѿ володимиръ рѣсѣ стѣ асо нѣмѣ.
а сѣтѣи ма поганѣи неидѣши. ни на сѣ вѣтѣ
къ на мѣ. и нѣтѣи на наю поганѣмѣ помага ти
хѣи си. а вѣтѣмѣ бѣтѣ. и поидѣ стѣ асо на ѿ лѣа къ
черниговѣ. и вѣбѣ же ѿлегѣ. и сѣ рѣнигова. ма.
ѿ. всѣ бо тѣ. **С**тѣ полкѣ же ѿ володимиръ. гѣ
стѣ асо нѣмѣ. ѿлегѣ же вѣбѣ жавѣ вѣ жавѣ стѣ
рѣдѣбѣ. и хѣтѣ корисѣтѣ. стѣ полкѣ ѿ володѣ
миръ. ѿ стѣ писѣ та и вѣторѣдѣ. и бѣи хѣ сѣи хѣ
рѣдѣ крѣтѣ писѣ. а сѣи прѣстѣ вѣ пахѣ ѿ горадѣ. и на
хѣни бѣи вахѣ мнохѣи ѿ ѿбѣи. и бѣи мѣжи и мѣ
бранѣю та. и стѣи аше ѿ колограда. лѣ. дѣи и
ѿ. и хѣ немогахѣ люди ѿ вѣторѣдѣ. и вѣи ѿ дѣ ѿ лѣ
сѣи хѣ горадѣ хѣтѣ амира. и даша ѿ мѣ мирѣ.

рѣкѣ сице. и а ѿ брата вѣсѣ мѣ дѣ вѣи. и прѣ
идѣтѣ а кыи ѿ вѣ на стѣ. ѿцѣ нашѣи дѣдѣ.
ѿко поѣстѣ вѣ хѣмля на шѣи стѣ рѣи кыи ѿ вѣ. и тѣ
дѣ стѣи тѣ на тѣи сѣи по рѣа по лѣжитѣи. ѿлегѣ
ѿ вѣбѣ сѣ а сѣ вѣтѣ рѣитѣи. и на сѣмѣ хѣ лѣова ша
кѣ рѣтѣ. всѣ же вѣ рѣма прѣидѣ. вѣи а кѣ хѣ половци.
кыи ѿ вѣ. вѣнѣдѣ лю ѿ вѣ чѣра. и по вѣ ѿ вѣ ѿ кѣ
лѣ кыи ѿ вѣ. и по жѣ на вѣ рѣстѣ вѣ мѣ. а двѣи кѣ на
жѣ. всѣ же вѣ рѣма вѣ ѿ вѣ а кѣ рѣи спѣ лѣовци. ѿ пѣ
рѣ на сѣла. и ѿ стѣ ѿ по жѣ же. ма. ѿ. ѿлегѣ
жѣи дѣи стѣ рѣдѣ вѣ вѣи. и прѣидѣи сѣ моленѣ
сѣ. и не прѣи аше ѿ стѣ моленѣ. и и дѣи сѣ рѣдѣи.
а стѣ полкѣ ѿ володимиръ. и дѣ стѣ асо вѣ сѣи.
тѣго же мѣ а прѣидѣтѣ вѣ сѣи тѣ стѣ стѣ полкѣ
къ перѣ на сѣла. ма. лѣ. и стѣ а ѿ колограда.
а перѣ на сѣла вѣи хѣтѣ вѣи сѣ а вѣ горадѣ. стѣ
полкѣ же ѿ володимиръ. поидѣ стѣ асо на нѣ. по сѣи
сѣторѣи дѣи прѣ. и прѣидѣ стѣ а кѣ хѣ рѣбѣи тѣ
перѣ вѣ рѣи стѣ. не по чѣи шѣи по лѣовци вѣ гѣ хѣ рѣ
нѣи шѣи хѣ. и спѣ лѣи вѣи сѣ а поидѣи шѣи кѣ гора
дѣ. и гѣ рѣа не жѣи ѿ хѣ рѣи шѣи рѣдѣи бѣи ша. и и хѣи
дѣи шѣи кѣи ма. а по лѣовци стѣи а тѣи на ѿи стѣ рѣ
нѣ. стѣ рѣбѣи шѣи спѣ лѣи вѣи сѣ а. стѣ полкѣ же
ѿ володимиръ. вѣбѣи шѣи вѣ трѣбѣи шѣи кѣ по лѣ

вцемъ. и хотѣ Володимиръ порадиши дръжи
ны. ѿ ни же не послашаше. новъ даришавкони
къ противнымъ. и сѣвидѣвши половци оустре
мишася на вѣгъ. и наши погнаша воеслѣбѣ рабѣ.
и юла. ꙗко побѣдени быша иноплеменници. и къ
нахъ и хъ пѣхоріа. оубѣенъ бы. и снѣ егой и
нѣи кнѣхъ мнози пашахъ. на оупрны жена лѣ
хша. пѣхоріа на мрѣва. и вхъ и сѣ по полѣ сѣа кы
сѣа сво егой врага. и привѣхъ и кы кы евъ. и по
грѣбши на вѣрестовомъ. на моголѣ межипѣте
мъ. и дѣщимъ на вѣрестовое. а дръгѣмъ и дѣ
щимъ в монастырь. **И** ꙗко того же. ꙗко вѣа ꙗ
чѣ. днѣ. прѣидѣ бо на кы вѣторое вѣхъ божный. и
шолъ днѣ и. ѿ тѣхъ вѣхъ а пѣмъ алово грѣнѣ вѣ
гнаше половци. и хъ жгоша по пѣсѣхъ ѿ кологоро
да. и вохратишася на монастырь. и по жгоша
монастырь сѣ вѣнѣ. днѣ вѣнѣ германѣ.
прѣидоша на монастырь пѣчѣрскѣй. на мѣхъ
щимъ по кѣбѣамъ. почивающимъ по хъ оупр
ни. и кы кнѣхъ ѿ коломо на сѣи ра. и по сѣавѣ
ша дѣа сѣага. прѣворотѣ монастырскѣмъ.
на мѣхъ вѣжащимъ хъ а домъ монастыра. а
дръгѣмъ вѣхъ вѣгшимъ на полатѣ. вѣхъ бо
жнѣ и снѣ и хъ ма и лѣви. вѣ сѣкѣ оша дѣвѣи мо

на сѣи рю. и оустремишася по кѣбѣамъ. вѣи
сѣающѣ дѣвѣи хъ ношахъ. ежѣ ѿ брацю тѣхъ вѣ
льи. по сѣмъ хъ а жгоша а домъ сѣи а вѣа. и прѣидѣ
ша кѣ црѣви. и хъ жгоша дѣвѣи а жѣкоу гѣ сѣ по
роньный. вѣторѣ а жѣ сѣ вѣрѣ. и оуплѣхъ шѣ оупрѣ
творѣ. оупрѣоба фѣ ѿ доси ева. вхъ мѣи кы нѣ.
хъ жигахъ дѣвѣи. и оупрѣорахъ вѣгѣи хъ а кы нѣ на
шѣ. вѣгѣ жѣ пѣрпашѣ. и ежѣ вѣобѣахъ не сконча
ли сѣ грѣсий. и вѣ хъ а кы нѣ и хъ. пѣмъ жѣ глѣхъ
гѣ есѣ тѣ вѣгѣ. а по мѣжѣ пѣи хъ вѣа кы тѣа
ѿ на и на сѣловѣ сѣахъ на сѣла хъ на сѣи а и кы
нѣ. на сѣи сѣающѣ сѣа. не вѣдѣ щѣи а кы вѣгѣ сѣа хъ ни
тѣа рабѣ сѣоа. на сѣи тѣ мѣи ра тѣ мѣи. а ага
ва тѣ сѣа а кы хъ а тѣи сѣкѣ шѣ нѣ о вѣгорни лѣ. хъ и
гѣ нѣо мѣо мѣогѣ мѣи сѣкорѣ мѣи пѣчѣа мѣи.
вѣи пѣи вѣ црѣи вѣо нѣо. а сѣи мѣи по гѣа нѣ мѣрѣ
гѣа тѣ мѣи. на сѣи мѣи свѣ тѣи пѣи мѣи свѣ сѣлѣ е
и пѣо сѣи тѣа нѣ сѣи вѣ. а на ѿ нѣо мѣи свѣ тѣи пѣи
мѣи тѣ мѣи сѣ сѣа дѣа вѣо лѣ мѣи. и ѿ гнѣ вѣ сѣи нѣи.
то гѣа жѣ хъ а жгоша дѣвѣи кы краснѣи. ежѣ по
сѣа вѣи бѣго вѣрнѣи кнѣхъ вѣ сѣи вѣо лѣ хъ на хъ о лѣмъ.
и жѣ есѣ тѣ мѣи а вѣ дѣбѣи чѣ. то вѣ сѣи ѿ сѣи нѣи по лѣ
вѣи хъ а пѣи лѣи а ѿ гнѣ мѣи. **И** пѣмъ жѣ и мѣи по
сѣа дѣи щѣ. прѣи сѣ глѣ мѣи. вѣ жѣ мѣи по лѣи а кы

коло. а къ прѣлицѣмъ вѣтхѣмъ. иже попали
тѣхъ бравы. и тако пожениша бѣху твою.
исполныицаи хъ досажниа. сѣбѣмъ скверни
шай по жгѣша домъ твой стѣи. и монасты
рьмъ твоимъ. и прѣпи сѣравъ твоихъ. оубиша
бо бѣраиша. нѣ колесѣмъ рѣжи емъ. бѣху
жнѣи снѣи хмайлѣи. пѣни на кахъ христѣ
аномъ. аще ли бо сѣмъ стѣи стѣи ни сѣ при
скыта. межѣ вѣстои хъ вѣрѣмъ. число же
ихъ. колѣна. порѣмене. печенѣхъ. торѣи.
половци. мѣфодѣи же сѣмъ стѣи стѣи стѣи
стѣи. колѣна. колѣнахъ прѣмъ стѣи стѣи. егда
искагѣмъ стѣи стѣи. иже бѣху вѣстои стѣи стѣи.
ри сѣмъ стѣи. дрѣхъи же глѣмъ стѣи стѣи. нѣ
тако снѣмъ бѣмъ авли. хвали сѣмъ стѣи стѣи
ви болгарѣ. а сѣмъ стѣи стѣи. и творѣмъ
сарѣи. прохвѣшайма. сѣмъ стѣи стѣи. рѣмъ стѣи
ринѣмъ стѣи. тѣмъ стѣи хвали сѣмъ стѣи. болгарѣмъ стѣи.
стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи.
тѣмъ стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи.
стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи.
половци. иже сѣмъ стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи.
и колѣна. колѣнахъ вѣмъ стѣи стѣи стѣи стѣи.
клепѣмъ стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи стѣи.

сѣбѣмѣ. нечѣпѣ. начавѣсѣ. сѣжехѣ. оцѣюсѣ. казѣти.
иже. слѣбѣ. прѣже. сѣхѣ. дѣлѣ. бѣ. еже. мѣ. сказѣ. гѣ. бра
тарѣ. оговѣ. чѣ. новѣ. городѣ. цѣ. глѣ. послѣ. ѿ. про. ка
своѣ. говѣ. чѣ. рѣ. лю. дѣ. и. иже. сѣ. хѣ. тѣ. да. мѣ. да. ю. щѣ.
новѣ. городѣ. и. при. шѣ. шю. ѿ. про. кѣ. моѣ. мѣ. кѣ. мѣ.
мѣ. и. ѿ. о. у. дѣ. и. дѣ. во. о. у. грѣ. о. у. гра. же. сѣ. хѣ. тѣ. лю. дѣ.
ѣ. та. хѣ. и. сѣ. мѣ. бѣ. мѣ. и. сосѣ. бѣ. да. тѣ. сосѣ. мо. да. дѣ. ю.
на. по. лѣ. но. цѣ. нѣ. и. сѣ. прѣ. нѣ. о. у. гра. же. рѣ. ко. шѣ. ѿ. про.
кѣ. моѣ. мѣ. дѣ. вѣ. мо. на. хѣ. о. дѣ. хѣ. о. мѣ. мѣ. чѣ. до. но.
во. е. го. же. нѣ. бѣ. мѣ. и. слѣ. хѣ. али. прѣ. же. сѣ. и. лѣ. тѣ. сѣ.
же. прѣ. шѣ. е. лѣ. тѣ. по. чѣ. лѣ. бѣ. ти. сѣ. хѣ. тѣ. го. рѣ. и. за. и. дѣ.
чѣ. вѣ. лѣ. кѣ. мо. ра. и. мѣ. же. вѣ. и. со. тѣ. лѣ. кѣ. до. мѣ. сѣ. и. вѣ. го.
рѣ. тѣ. и. кли. тѣ. вѣ. ли. кѣ. и. го. во. рѣ. и. сѣ. и. сѣ. хѣ. тѣ. го. рѣ.
хѣ. о. тѣ. и. прѣ. сѣ. бѣ. чѣ. и. сѣ. и. е. сѣ. тѣ. вѣ. го. рѣ. тѣ. и. прѣ. сѣ.
чѣ. но. ѿ. кон. цѣ. ма. ло. и. тѣ. бѣ. да. мо. лѣ. вѣ. тѣ. и. нѣ. ра. хѣ.
мѣ. тѣ. и. и. та. хѣ. и. сѣ. хѣ. но. и. са. же. ю. тѣ. же. лѣ. хѣ. и. по. ма.
ва. ю. тѣ. хѣ. и. со. ю. прѣ. сѣ. и. цѣ. же. лѣ. хѣ. а. цѣ. и. сѣ. то. да.
сѣ. тѣ. и. мѣ. же. лѣ. хѣ. и. ли. мо. же. и. ли. сѣ. и. сѣ. и. рѣ. и. ѿ. ни.
да. ю. тѣ. сѣ. ко. ро. ю. прѣ. ти. вѣ. е. сѣ. тѣ. вѣ. о. пѣ. тѣ. до. ро.
гѣ. тѣ. хѣ. и. нѣ. прѣ. хо. дѣ. мѣ. прѣ. па. сѣ. тѣ. мѣ. и. сѣ. нѣ. го.
мѣ. и. лѣ. сѣ. о. мѣ. и. тѣ. бѣ. мѣ. и. нѣ. до. хо. дѣ. мѣ. и. вѣ. сѣ. гѣ. да.
ѣ. сѣ. тѣ. же. и. по. да. лѣ. и. дѣ. щѣ. на. по. лѣ. но. цѣ. ю. мѣ. нѣ.
же. рѣ. и. сѣ. шѣ. го. ра. тѣ. сѣ. сѣ. хѣ. тѣ. лю. дѣ. и. хѣ. и. сѣ. лѣ. пѣ. ни.
ѿ. лѣ. и. сѣ. ан. дра. мѣ. ма. и. сѣ. до. мѣ. сѣ. и. мѣ. цѣ. рѣ. мѣ.

и ѿѣхъ принесоша кнѡвъ городъ. и положи
ша вѡстѣи софийна лѡвой странѣ. ѡлегъ
же по приятии града. и хойма рѡстокци въ
лоѡхъ рцни сѡхъ далци даша сѡмъ. ѡлегъ
же ѡмири въ городъ. ѡвѣи хойма. аи ныа
расточи. аи мѣньѣй въ хъ. и прииде крѡстовъ.
и рѡстовци даша сѡмъ. и приавсю хъ млю
мъ рѡмъскъю. и рѡстовъскъю. и посажа поса
дми кси по горѡдомъ. и дани по чабрати.

Посла кнѡмъ мстиславъ глѡ. иди ѡпашь
к мъ рѡмъ. а въ хой волостимъ сѣди. а хъ по
шлю содрѣжимоюсвоѡю моли тѣсѡ ѡцѡмо
ѡмъ. и смирю тѣи снмъ. аще и брашамо бго
оубилъ еси. то естъ не дивно. вратѣ бо цри
имъ жи погибаютъ. ѡлегъ же нѣво сруотѣ
сѣго посла шати. но па чѣмъ сашѣи новъ горо
приати. и посла ѡлегъ братасвоѡго тарѡсла
ва. вѡсторожи. а сѡмъ сѡмъ на по ли оу рѡсто
ва. мстиславъ же хъ бмасного городци. и по
слаша прѣсѡвою вѡсторожю добръи юрагъ
и ловита. добръи аже первоѡе хойма дань
никъи. и оу вѣдавъ же тарѡславъ сѣ. кѡкой хой
и мани даньници. стояше тѣхъ бо тогда тарѡ
славъ на мѣдвѣдици вѡсторожи. и бѣжа

126
поѡноци. и прибѣже кѡ ѡлгъ. и повѣда сѡмъ кѡ
идеть мстиславъ. **И**прииде же кѣсѡмъ кѡ
ѡлгови. кѡкѡ стороже хоймани. и поиде крѡ
стовъ. мстиславъ же прииде на волгъ. и по
вѣдаша сѡмъ кѡ ѡлгъ вратиса крѡстовъ.
и мстиславъ поиде по нѣмъ. ѡлегъ же прииде
к сѡхъ далю. и слѣшавъ кѡкой дѣтѣ по нѣмъ
мстиславъ. ѡлегъ же по вѣлѣхъ же щигрѡсѡ
хъ далъ. по кѡмъ ѡсто сѡмъ дворъ мо настырь
скъи. пѣчерьскѡго мо настыря. и цри сѡмъ
ѡстѣ сѡмъ дѡ митреѡ. ю хѣ бѣ далъ сѡмъ фрѣмъ
и сѡмъ сѡмъ. ѡлегъ же по вѣлѣхъ кѡ мъ рѡмъ.

Мстиславъ прѣиде к сѡхъ далю. и сѣдѡмъ по
сѣлашнѡ ѡлгови. мира просѡ. глѡ кѡ а хъ
ѡсми менши и шѣ. сѡмъ кѡ ѡцѡмо сѡмъ. а
дрѣжинъ вѡрѡтию же сѡмъ хъ далъ. и шѣ вѡ вѡсѣ
мъ по сѡмъ шѡ ѡлегъ же по сѡмъ кнѡмъ хой тѣми
ра. лѣсѡмъ. мстиславъ же сѡмъ вѡ вѡмъ и лѣсѡмъ.
и расѡсти дрѣжинъ по сѡмъ. и на сѡмъ фѣдѡ
ро вѡ нѣдѣла. сѡмъ по сѡмъ. и при сѡмъ фѣдѡ ро
вѡ сѡмъ. мстиславъ сѣдѡмъ на ѡмъ вѣдѣ.
и прииде сѡмъ вѣсѡмъ. кѡ ѡлегъ на сѡмъ хъ мѣ.
бли хъ бѡ вѣ при шѣ лѣ вѣ хъ вѣсти. мстиславъ
сѡмъ сѡмъ вѣ рѣ. и поставилъ сѡмъ сторожеи. мо

бѣ въ вѣстѣхъ какою же ави ти члвкъ съ блгоу чини въ
на оу лести. оу легъ же оу стани овиса на клахъ мѣ
мнѣ яко бо мѣ сѣго. мѣ стиславъ по бѣ гнѣтъ
ко мѣ стиславъ же со бра сѣ дружина. въ той де
нѣй другъ ии. новгородци роу стовци. бело оу
рци. мѣ стиславъ же стѣ вѣ прѣ городомъ. и
сполчи въ дружинѣ. и не по стѣ пини оу мѣ на
мѣ стислава. ни мѣ стиславъ на оу лга. и стога
ста прѣ тивъ со бѣ. дѣ днѣ. и прии дѣ мѣ стисла
въ въ вѣ стѣ. мѣ ко посла ти оу цѣ вѣ чѣ слава спо ло
вци. и прии дѣ вѣ чѣ слава въ вѣ фѣ дѣ роу вѣ не дѣ
ли. а хъ оу пра оу па тѣ пои дѣ оу легъ. и сполчи
въ дружинѣ. а мѣ стиславъ пои дѣ прѣ тивъ
ѣ мѣ сновогородци. и вѣ да мѣ стиславъ ста
гъ свой володимѣрь. по ловчинѣ и ма не мѣ сѣ
манъ. и вѣ да ѣ мѣ пѣ шьци. и по стѣ вѣ на пра
во мѣ крѣ лѣ. и на па стѣ гъ володимѣрь.
и оу боу сѣ и оу жа на па дѣ на нѣ на вои ѣго. и по
и роу ша коу ѣви. прѣ тивъ со бѣ. и пои дѣ оу легъ
прѣ тивъ мѣ стислава. и ярослава пои дѣ прѣ тѣ
въ вѣ чѣ слава. мѣ стиславъ же прии шѣ по жаръ
сновогородци. и сѣ роу ша коу ѣви новогородци.
и стѣ пи ша сѣ на кѣ лѣ тѣ цѣ. и бѣ бранѣ крѣ пѣ ка.
и на ча оу дола ти мѣ стиславъ. и вѣ и дѣ оу легъ.

127
мѣ ко пои дѣ ста гъ володимѣрь. и на ча хъ оу дѣ
ти вѣ тѣ лѣ ѣго. и оу боу сѣ оу легъ и по бѣ же. и
оу дола мѣ стиславъ. оу легъ же по бѣ же мѣ
роу мѣ. и хъ а тѣ вѣ роу слава вѣ мѣ роу мѣ. а сѣ мѣ
и дѣ крѣ хъ а нѣ. мѣ стиславъ же прѣ и дѣ мѣ роу мѣ.
и со тѣ вѣ роу мѣ мѣ роу мѣ. и по мѣ лю дѣ сво а сѣ
хъ да лѣ. роу стовци. и пои дѣ крѣ хъ а нѣ по во лѣ
оу легъ же вѣ бѣ жѣ и хъ рѣ хъ а нѣ а мѣ стиславъ при
и шѣ со тѣ вѣ роу мѣ крѣ хъ а нѣ. и по а лю дѣ сво а
и же бѣ хъ а тѣ оу чѣ лѣ оу легъ. и по сла коу оу лѣ гоу
гѣ не бѣ гѣ и ни гѣ же. но по шѣ ли сѣ коу бѣ рѣ тѣ
сво ѣ и сѣ мо лѣ боу. не ли ша тѣ тѣ бѣ рѣ сѣ коу хъ
мѣ. а хъ по шѣ лю коу оу цѣ мо ли тѣ сѣ оу то бѣ
оу легъ же оу бѣ цѣ а тѣ коу со тѣ вѣ роу мѣ. мѣ стѣ
слава же во хъ рѣ тѣ сѣ а сѣ сѣ хъ да лю. и оу хъ а при
и дѣ коу вѣ го роу дѣ вѣ го роу сво и. мѣ тѣ ва ми прѣ бѣ на
го ѣ пѣ а ни кѣ тѣ. сѣ же вѣ и хъ роу а цѣ оу лѣ тѣ
хъ. хъ. и нѣ. и на по лѣ. **Р**ѣ хъ. хъ. прии до
ша стѣ по лѣ кѣ и володимѣрь. и вѣ дѣ и го ре вѣ
чѣ. и вѣ сѣ и ко роу стѣ слави чѣ. и вѣ дѣ стѣ слави
чѣ. и бѣ рѣ тѣ ѣго оу легъ. и сѣ на шѣ сѣ а вѣ лю бѣ чѣ на
стѣ роу ѣ нѣ. и рѣ кѣ шѣ сѣ со бѣ. по чѣ то гъ вѣ рѣ сѣ
сѣ сѣ ю хъ мѣ лю. сѣ а ми на сѣ коу то рѣ и мѣ цѣ. а по
ло вѣ чѣ на шѣ ю хъ мѣ лю мѣ сѣ тѣ роу хъ но. и ра дѣ сѣ тѣ

ѡже мѣжнамиратъ. дани ѿ сѣле. и мѣмса
поѣдино срѣ. и соблюди мѣрѣ сѣху хемлю.
кождо да держитъ ѡчинѣ свою. сѣ по полкѣ
кыѣ вѣ. и ху славль володимѣрѣ. всѣ воложъ.
двѣ. и ѡлѣгъ. гарославъ. сѣ по славъ. и мѣ
жеруха двѣ сѣ володъ. городѣ. двѣ в воло
димѣрѣ. рѣстиславиче ма перемѣшль. воло
дарѣ в и трѣбовль. и в асильковѣ. на помѣ
целоваше крѣпъ. а цѣ по ѡ сѣ лена ко говѣ
станѣ тѣ. на по го чѣпны и крѣпъ. и мѣ в сѣ и в сѣ
хемла рѣ сѣла. и целоваше сѣ. по и до ша во
своѣ сѣ. при дѣ сѣ по полкѣ кыѣ вѣ сѣ двѣ
мѣ. и радѣ бы ша в сѣ лю дѣ. по сѣ мѣ дѣ в а во
лѣ печалѣнъ башѣ ѡлю вѣ и сѣ. и в а ѣ ху сѣ по
на в сѣ рѣ нѣ кой мѣ мѣ жѣ мѣ. и на чашѣ глѣ и
ко двѣ в и горѣ вичю. та ко володимѣрѣ сло жи
ла сѣ сѣ тѣ в а сѣ и сѣ мѣ на сѣ по полкѣ и на тѣ
двѣ жѣ и на вѣ рѣ и лѣ жѣ вѣ мѣ словѣ сѣ мѣ.
на чѣ молѣ и тѣ на в а сѣ и лѣ. глѣ сѣ и цѣ. кѣ по сѣ
оубилъ брата тѣ ко сѣ гарѣ полкѣ. дани ѿ мѣ
слѣ тѣ на тѣ и на мѣ. сло жи сѣ сѣ тѣ в а сѣ мѣ
мѣ рѣ мѣ. да про мѣ шла и ѡ сѣ вѣ и го лѣ вѣ.
сѣ по полкѣ жѣ сѣ мѣ тѣ сѣ оуби мѣ мѣ. рѣ кѣ сѣ да
сѣ правѣ вѣ дѣ тѣ. и ли лѣ жѣ нѣ вѣ дѣ. и рѣ кѣ сѣ

128
полкѣ. ко двѣ вѣ. а цѣ правѣ молѣ иши. бѣ
тѣ вѣ дѣ и по сѣ лѣ. а цѣ ли ху вѣ сѣ тѣ ю молѣ иши
бѣ вѣ дѣ тѣ ху а тѣ мѣ. сѣ по полкѣ жѣ сѣ жѣ али сѣ
по брата тѣ сѣ вѣ мѣ. ѡ сѣ вѣ на чѣ по мѣ ишла
тѣ. сѣ да сѣ правѣ вѣ дѣ тѣ. и на вѣ рѣ двѣ вѣ. и прѣ
льстѣ и двѣ сѣ по полкѣ. и на чѣ сѣ тѣ дѣ мѣ тѣ и ѡ вѣ
сѣ льцѣ. а в а сѣ и ко сѣ го нѣ вѣ. бѣ да шѣ. и вѣ володимѣ
рѣ. и на чѣ двѣ глѣ тѣ. а цѣ и нѣ мѣ вѣ в а сѣ и лѣ.
по нѣ по вѣ вѣ кѣ на жѣ нѣ вѣ кыѣ вѣ вѣ. и нѣ мѣ тѣ вѣ вѣ
лодимѣрѣ. по сѣ лѣ сѣ го сѣ по полкѣ. при дѣ вѣ вѣ.
но вѣ рѣ. и прѣ вѣ ху сѣ на вѣ и до бѣ тѣ. и дѣ по сѣ лѣ
тѣ сѣ сѣ тѣ мѣ мѣ ху а и лѣ воу мѣ на сѣ тѣ ырѣ. и оуби на
тѣ. а по вѣ рѣ сѣ воу по сѣ та вѣ на рѣ и цѣ. вѣ чѣ рѣ
жѣ вѣ вѣ шю при дѣ вѣ по вѣ рѣ сѣ воу. **Н**а оуби
жѣ вѣ вѣ шю. при сѣ лѣ сѣ по полкѣ рѣ чѣ. нѣ ху дѣ и ѡ
и мѣ нѣ нѣ мѣ оуби ху. в а сѣ и лѣ ко жѣ ѡ прѣ сѣ а рѣ кѣ.
нѣ мѣ оуби жѣ да тѣ и сѣ глѣ рѣ тѣ до мѣ. и при сѣ лѣ кѣ нѣ
мѣ двѣ вѣ. нѣ ху дѣ и брата нѣ ѡ сѣ лѣ шѣ и сѣ брата
сѣ тѣ рѣ и шѣ го. и по и дѣ вѣ а ѡ вѣ. и нѣ вѣ оуби тѣ
в а sѣ и лѣ ко сѣ тѣ вѣ рѣ и тѣ та ко. и нѣ по сѣ лѣ шѣ сѣ го.
и рѣ чѣ двѣ вѣ и сѣ по полкѣ. вѣ и дѣ и ли нѣ по мѣ и
тѣ тѣ вѣ. ху дѣ вѣ рѣ кѣ тѣ воу. а сѣ сѣ тѣ и ѡ и дѣ
тѣ вѣ вѣ своѣ во лѣ сѣ тѣ. сѣ мѣ оуби ху иши. а цѣ тѣ
нѣ ху а и мѣ тѣ тѣ воу городѣ вѣ. по мѣ нѣ шѣ мѣ.

призвавъ его нѣ и ми. и даи его мнѣ. и посла
ша его стѣполюкъ. и посла стѣполюкъ повасилика
гла. да аще не хоцеша дати дойма ни з мѣ
ихъ. прииди нѣ да целъ еши мѣ. и посѣди мѣ
всѣхъ двѣхъ. василико же ѿбѣща сѣ прииди.
и вѣдѣи льстни. юже соваши на мѣ двѣхъ. ва
салико же всѣ на конь поиди хан прѣтѣи ѿпро
къ его. и поведа е мѣ гла мѣ хан на же. хо
та тѣ на тѣ. и не посла ша сѣго. како ма хо
та тѣ на тѣ. ѿногдѣ целовали ехъ крѣтѣхъ
ще. аще не стѣполюкъ говѣтѣ. по на тѣго говѣ
тѣ крѣтѣтѣ. и мѣ всѣ. по мѣсли вѣсице.
и прѣкрѣтѣ вѣсѣрѣкѣ. вола гнѣ да бѣтѣ. и
прииди хан малѣ дружинѣ на кнѣзѣ двѣхъ.
И вѣи да проши вѣ мѣ. и идоша вѣсо мѣрѣ. и при
идѣ двѣхъ. и на тѣ стѣполюкъ гла тѣ. на стѣполюкъ
стѣпани. и рече василико не мѣго вѣрати ѿ стѣпани.
оу же ес мѣ вѣла тѣ поварѣ мѣ поиди на перѣ.
двѣхъ сѣ да шѣ а кѣи нѣ мѣ. рече стѣполюкъ хоу
происай братѣ. и ѿбѣща сѣ василико хоу прѣ
кати. и рече стѣполюкъ сѣ да тѣ вѣи хѣ. и ахъ
лѣхъ на ражю. и лѣхъ вѣи хѣ да двѣхъ вѣ василико
мѣ сѣ да тѣ. и на тѣ василико гла тѣ да двѣхъ.
и вѣ вѣ двѣхъ ни гла сани посла ша нѣ а. вѣ вѣ оу

129
жа сѣла и лѣстѣи мѣ вѣсѣрѣи. и посѣдѣ вѣ ма
ло двѣхъ рече. да ес тѣ братѣ. ѿни же рѣша
е мѣ стѣполюкъ на сѣ мѣ. и вѣ стѣ вѣ двѣхъ рече
и да по мѣ. а тѣ братѣ сѣ да и. и вѣи да вѣи хѣ да двѣхъ.
и со вѣи стѣпни хѣ проша вѣ василика. вѣ е. нѣ а.
и ѿкова вѣ вѣ оу двѣхъ ѿкова вѣ. и пристави ша
кнѣ мѣ стѣполюкъ на нѣ оу. **Н**а хоу прѣта же
соу вѣ стѣполюкъ. бо тарѣи кнѣ на не. и поведа и мѣ
е же е мѣ поведалѣ двѣхъ. на ко братѣ тѣи оу би
лѣ. а на тѣ тѣ вѣцѣ лѣ. сволоди мѣи рѣмѣ хо
та тѣ тѣ оу би тѣ. и гра дѣи тѣ вѣ ахѣ на тѣ. и рече
ша бо тарѣи люди е. по бѣ кнѣ на же гла вѣи сѣ да о
стѣполюкъ вѣ стѣпни да аще ес тѣ право молвилѣ да
вѣи да. да прииди мѣ тѣ василико кахѣ. аще ли не пра
во гла двѣхъ. да прииди мѣ тѣ мѣ стѣ ѿ вѣа. ѿ вѣща
е тѣ прѣ вѣ гла. и оу вѣ да ша и гѣ мѣни. и на тѣ ша
моли тѣ сѣ ѿ вѣ а кѣи стѣполюкъ. и рече и мѣ стѣ
полюкъ. ѿ по двѣхъ. двѣхъ же сѣ оу вѣ да вѣ. на
ча по ѿ стѣ при вѣ тѣи ѿ слѣплени е. аще ли сѣго не со
твориши. а е го вѣ стѣиши. по мѣи кнѣ на же нѣ а
нѣ тѣ ни по вѣ. стѣполюкъ же хоу та шѣ пѣ стѣ
тѣи оу двѣхъ не хоу та шѣ. вѣ оу да сѣ е го. и на тѣ
ночь вѣ хоу аи кѣ вѣ горѣ да. и привѣхѣ на ко
лѣ ѿкова на сѣ вѣ. и вѣ сади ша вѣи стѣполюкъ малѣ.

и видѣваси лѣсопорчина ѿспрашана жь. и ра
хѣмъ кохотѣи ѿспити. и вохпни себѣ
сплаче мѣ великѣи мѣ. и спомани се мѣ. и се вѣ
хоша по слани и сѣ по полю мѣ. и двѣ мѣ. сновѣ
и хѣте вѣти сѣ по полю. и дѣми прѣскои дѣвѣ.
по часта прѣспира ти ко верѣ. и прѣстерша а.
и гас тѣ васи лѣса. хотѣа спѣвѣти. и сѣ вѣ
хѣа дрѣхѣи по верѣ гошай. и сѣ вѣ хѣшай. и сѣ мѣ
доскѣ спѣти. и положиша на перси се мѣ. и сѣ до
ста ѿ вѣа по лѣ. сновѣ. и дѣми прѣи немо жѣ хѣ
ѣго оу дрѣ жѣа ти. и прѣспѣи спѣи на вѣ. воуло
жиша дрѣ хѣю доскѣ. и оу дрѣвиша и. на ко персе
мѣ прѣска ти. **И** прѣспѣи торчинѣ. и мѣне
мѣ берѣи дѣ. ѿ вѣю сѣ по полю. хотѣа вѣ вершѣ
ти ѿ коно жѣ мѣ. ѿ грѣши ѿка. и прѣрѣ хѣа мѣ
лицѣ. по сѣ мѣ жѣ вѣ вершѣ мѣ не жѣ мѣ оу хѣни
цю. и хѣ хѣ ницю. и хѣ и дрѣ хѣю хѣ ницю. вѣло
мѣ частѣ. на ко мрѣтѣ вѣ вѣ вѣ мѣ и на ко верѣ.
и воуложиша на кола на ко мрѣтѣ вѣ. и по вѣ хѣ
ша на ко володѣи мирю. и прѣвѣ хѣше мѣ спѣ вѣ хѣ
жѣнѣ сѣи и сѣа щѣа. и сѣа шѣа сѣго сѣ роу сѣ вѣ.
и дрѣа мѣи ти по па дѣи. и сѣ правши. воуложи
ша на нѣ. и на чѣа плакѣа ти сѣа по па дѣа. ѿ но мѣ
жѣ на ко мрѣтѣ вѣ сѣ хѣ вѣ. и воу хѣ вѣ и плача. и рѣте.

130
гдѣ сѣ сѣми. ѿ ни хѣ рѣкоша сѣ мѣ. вѣ хѣ вѣ жѣнѣ
гдѣ дѣ. и во прѣсѣ ко дѣи вѣ дрѣа шѣа мѣ пи ти. и вѣ
спѣ вѣ вѣ мѣ дрѣа. и по мѣ мѣ сѣа. и цѣ па сѣ роу чѣ кѣи.
ѣ гдѣ сѣ спѣ сѣ на ли сѣ мѣне. дрѣа вѣ хѣ вѣ сѣи сѣ роу чѣи цѣ
сѣ мрѣтѣ при на лѣ. и сѣ па лѣ прѣ вѣ гдѣ мѣ. вѣ сѣ роу вѣ вѣ и
сѣ роу чѣи цѣ. и по и дрѣоша сѣ мѣ вѣ сѣ роу на ко лѣ.
вѣ вѣ оу по гдѣ вѣ спѣ гдѣ нѣ. по гдѣ бо мѣ нѣ мѣ вѣ рѣ.
и при и дрѣоша сѣ мѣ ко володѣи мерю. **И** вѣ вѣ дѣнѣ.
при и дрѣ жѣ дрѣа сѣ мѣ. а ки нѣ ка ки нѣ вѣ вѣ рѣ оу
лови. и поса диша и вѣ дрѣ ворѣ. вѣ а ки сѣ вѣ. и при
ста виша и. мѣ жѣ спѣ рѣчи. и дрѣа. ѿ прѣо ка оу
ла на. и сѣ оу чѣи сѣ на жѣи. **В**олодѣи мирѣ жѣ сѣ лѣи
ша вѣ та ко ѿ спѣ спѣ мѣ вѣ вѣ вѣ а сѣи лѣсо. и оу жѣ а сѣ сѣа.
и во спѣ а ка сѣа вѣ лѣи. сѣ гѣ оу нѣ вѣи лѣ сѣ спѣ вѣ рѣ сѣ кои
хѣ мѣи. ни при и дрѣ дѣ. ни при ѿ цѣ хѣ сѣа ко гоу хѣа.
и по сѣа ко дѣа вѣ и ѿ лѣ го ви. сѣ по сѣа вѣи чѣа мѣа. гдѣа
по и дрѣ та ко го роу дѣю. дрѣа по правѣи мѣ сѣ гоу хѣа.
ѣ жѣ сѣа спѣ вѣ рѣ вѣ сѣ кои хѣ мѣи. и вѣ на бѣ рѣаи. ѿ жѣ
вѣ вѣ рѣ жѣ вѣ нѣи но жѣ. дрѣа цѣ сѣ гѣ оу не по правѣи мѣ.
бо лѣ шѣ хѣ оу вѣ спѣ а не спѣ вѣ нѣа. и на чѣ не спѣ вѣ ра
та хѣа ко ла ти. и по ги бѣ не спѣ хѣ мѣ лѣ рѣ сѣ ка а.
и вѣ ра хѣи на ши по ло вѣи сѣ лѣи ша вѣ шѣ при шѣ шѣ вѣо
хѣ мѣ тѣ хѣ мѣ лѣ рѣ сѣ сѣ вѣю. сѣ сѣ лѣи ша сѣ та дрѣа и
ѿ лѣ гѣ. пѣ ча лѣ на бѣи сѣ та. и на чѣ а сѣ та плакѣа ти сѣа

по

истранныа и ницаа на сормаше. и на поаше аки
мти дѣти своа. аще кого видить кого шѣм на
или в коемъ захорѣи ѿсѣхашѣ. но все на любовь
предашѣ. и оутѣшашѣ. но мы напредѣе во
хвратимса. и на гнижебыиши оу володимі
рай приидѣи кыи євѣ. и поведае сюрѣчь стѣ по
лкѣ. и кыи на мѣтако мирѣ бѣтѣ. и начаша
межи собою мѣжислати. оу миришася на се
мѣ. такорѣшасѣ стѣ по лкѣ. так оу дѣа сколотѣ.
той дѣти стѣ по лкѣ на дѣа. любовь и милубо
прожени. стѣ по лкѣ же ємса по сѣи целовашѣ крѣ
стѣ межи собою. мирѣ створше. **А** снко
ви же сѣрѣ в володимирѣ. на прѣжеречѣи нѣомъ
мѣстѣ. так оу привлиже на постѣ великий.
и мѣстѣ сѣрѣ оу володимирѣ. в ѣдинѣ
нощѣ посла маикнѣ дѣа. и приидѣи кнѣмъ
сѣахъ же дрѣжина ѿколо єго. и рече ми сѣмо
лвилъ в аlicosнѣчи. кѣ оу ланѣ и колчѣю. сѣ слѣ
шю ѿже и дѣтѣ володимирѣ и стѣ по лкѣ на
дѣа. ѿже быи мѣнѣ дѣа по слѣшалѣ. да бы
послалъ к володимирю. вѣдѣса бо снмѣ чѣ
мо лвилъ и не пойде тѣ. и сѣ в асилью шлюта.
и дѣи в асилью. сѣи ма ѿ троко ма. и рцѣи мѣ
ѿже хоушѣи по слати мѣжѣ своѣ. и в оропѣи

132
саволодимирѣ. по дамѣ тѣи копорѣи тѣи
бѣгѣ. любовь сѣ воложѣ любовь поль. любовь
ремиль. ахъ же и дѣи в асилью. и поведае мѣ
всѣ рѣчи дѣа. ѿнѣ же рече сѣго єсминѣ мо
лвилъ. но на дѣа снмѣ аи по шлю кнѣмъ. да
быиша мѣ прѣли крѣви хрѣта нѣ снмѣ мѣнѣ
дѣла. но сѣ мѣ мѣ дивно. даю тѣ мѣ горѣ своѣ.
а мой прѣбѣ во мѣ властѣ. и нѣтѣ и по жѣвше.
так оу же быи. вѣ скорѣ бо прѣи властѣ своѣ.
мѣнѣ же рече и дѣи кѣ дѣа. и рцѣи мѣ. пришли
мѣ кѣ мѣтѣ. а тѣи по шлю к володимирю.
и не послѣшасѣ сѣго дѣа. и посла ма пакѣи рѣка.
нѣтѣ кѣ мѣтѣ. и рече ми в асилью ко по сѣи ма
ло. и по велѣ слѣхѣ своѣмъ и тѣи вонѣ. и сѣ дѣсѣ
мною и начамѣ глаголю. сѣ же слѣшю ѿже ма хоушѣ
тѣ дѣа. да тѣи ахѣ мѣ. сѣтѣ мало снмѣ сѣи
лѣ крѣви моєа. а сѣ хоушѣ тѣ бо лѣна сѣи тѣи снмѣ. ѿже
ма вѣдѣстѣ ахѣ мѣ. ахъ бо ахѣ мѣ многола
сѣтвори лѣ. и хѣтѣ лѣ єсминѣ створи тѣи. и мѣстѣи
тѣи рѣснѣ ахѣ мѣ. аще ма вѣдѣстѣ ахѣ мѣ не бо
ю снмѣ рѣи нѣ по ведаю тѣи по истинѣ. так оу на
ма бѣгѣ а моєвоу хоушѣи сѣвоу вѣдѣ. так оу при
идѣ вѣстѣи асилью дѣтѣ. кѣтѣ бѣ рѣи дѣи.
и печенѣхѣи торци. и рече хѣ во оу мѣ своѣмъ.

ѡ жемибѣдѣтѣ бериндичи. и печенѣху. и по
рци. рикѣ. братѣ своєму володарѣви. и двѣви.
дай тами дружинѣ своєюмъ ложь шю. а сами
питаи тасѣи вселѣтѣ тасѣи. и помѣсли на стѣ
пити. на земли лѣсѣю. на земли. и на лѣто.
и во хмѣ земли лѣсѣю. и мѣщѣхъ сѣю
землю. и посѣмъхотѣхъ сѣми прияти болга
рѣи. двѣнайскыа. и посади тѣмъ оу сѣбѣ. и посѣ
мъхотѣхъ просити сѣмъ оу сѣмъ полѣса. и оу во
лодимира. поидѣ на половци. любо собѣ сла
вѣ на лѣхъ а любо главѣ своєюмъ. харѣсѣ
ю землю. и инопомѣсли нѣ. восрѣи мѣмъ
нѣбѣи. и на стѣ полѣсаниа двѣа. и сѣмъ
бѣмъ. и сѣмъ прише сѣмъ. и сѣмъ оу сѣмъ
лѣсѣми хлабратѣи своѣи. нѣмъ жѣ. нѣмъ
мѣмъ оу сѣмъ нѣ сѣмъ. **П**осѣмъ
жѣ прихотѣхъ великѣхъ. и хотѣ прияти вла
стѣи аликѣхъ двѣхъ. и поидѣ. **Н**оу сѣмъ
володарѣ. братѣи василковѣ. оу сѣмъ жѣсѣа. и нѣ
сѣмъ двѣхъ сѣмъ прѣти вѣ володарѣви. и хѣ
творисѣмъ оу сѣмъ жѣсѣа. и володарѣи сѣмъ
ѣго во градѣ. и на чѣмъ володарѣмъ лѣти. похотѣ
хотѣ творити нѣсѣа сѣмъ. да оу жѣмъ
нѣсѣа. и колѣсѣи хла сѣмъ творилѣ. двѣхъ жѣ на стѣ

полѣсаниа хѣмъ сѣмъ. и глѣ сѣмъ сѣмъ
рилѣ. сѣмъ мѣмъ градѣ. а сѣмъ мѣмъ
а сѣмъ мѣмъ али. и сѣмъ творилѣ мѣмъ
вола мѣмъ при сѣмъ сѣмъ. хѣмъ жѣ
и. и рѣе володарѣ. бѣмъ мѣмъ сѣмъ. а нѣ
тѣмъ сѣмъ братѣи мѣмъ. и сѣмъ творѣ сѣмъ
мирѣ. и рѣбѣи вѣ двѣхъ. и посла по василковѣ. и при
вѣдѣхъ сѣмъ володарѣви. и сѣмъ творѣ мирѣ и ра
хѣи сѣмъ. **Н**сѣмъ двѣхъ василковѣ терѣбѣи. а
двѣхъ приидѣи сѣмъ володимиру. и на стѣмъ сѣмъ.
и приидѣи сѣмъ володарѣи василковѣ двѣхъ. и приидѣ
сѣмъ сѣмъ володѣю. а двѣхъ хѣмъ творисѣмъ володѣ
мѣмъ. и нѣмъ жѣ сѣмъ сѣмъ мѣмъ сѣмъ
жѣ. и вѣ сѣмъ сѣмъ мѣмъ. и хѣмъ жѣ сѣмъ
мѣмъ. и вѣ сѣмъ сѣмъ мѣмъ. и похѣмъ
сѣмъ сѣмъ. и сѣмъ сѣмъ. сѣмъ творѣ сѣмъ
пѣмъ. и прохѣмъ сѣмъ. **П**осѣмъ
жѣ приидѣ сѣмъ володимиру. и двѣхъ хѣмъ
сѣмъ градѣ. сѣмъ жѣ сѣмъ сѣмъ. и посла сѣмъ
сѣмъ мѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ.
и на лѣхъ. и вѣ сѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ.
двѣхъ. и нѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ.
рилѣ сѣмъ. а сѣмъ сѣмъ. и нѣмъ. и нѣмъ.

готови. алюбовы дай те врагы наша. гража
нежеслышавша сохвашавче. ирѣша двѣ
люди. въ дай мѣжины самѣ. ханни въ
мсахатаможе мѣнитиса. а нехаси. аще ли
поу творимъ врата града. а самъ промѣ
шлай ѿ собѣ. и не волабы въ дати. рече да
въ дѣнь тѣхъ хъ дѣ. въ бѣ бо послалъ кляцѣ
къ. **С**е второе мѣстие сотвори. его же не
башѣ по творити. дабы нѣ мѣстни въ
бѣ бѣль. и въ дожити нѣ ло на бѣ мѣстие
свое. тако же рече прѣкъ. во хъ стѣ мѣстѣ вра
гомъ и навидѣшимъ мѣ во хъ дамъ. тако
и ровъ нѣ въ кой мѣстѣ. и мѣстѣ тѣ во хъ
стѣ мѣстѣ врагомъ. и не навидѣшимъ его.
симъ же поше дѣши мѣ кляцѣ. тѣ бракъ въ жа
кысѣ въ. алахаръ и василко. воротни стѣ
кѣ тѣ рийскѣ. и кѣли кѣ шалю дѣ на двѣ.
въ дай и сого ти хѣ тѣ тѣ. аще ли по прѣ дамѣ
са. двѣ же по славъ привѣ дѣ васила и лахѣ
ра. и дастъ имъ. и створиша миръ въ нѣлю.
а хѣ оу тра по хѣри повѣ сиша. васила и лахѣ
ра. и распрѣлаша стѣлами василковичи.
и доша ѿ града. **С**е же второе мѣстие
створше. ѿ доша ѿ града. сѣ же снемше по

134
грѣ боша. стѣ по кѣ же ѿ бѣщавшѣ сѣ прогна
ти двѣ. и поидѣ кѣ берестиню кѣ лахѣ мѣ. и сѣ слѣ
шавъ двѣ. и дѣ влахѣ кѣ вола дѣ славъ. и цѣ
по мѣсти. лахѣ же ѿ бѣщали сѣ мѣ по мѣла
гати. и въ хѣ шавъ нѣ со хѣла тѣ. и. гривенъ. рѣкъ
цѣ мѣ поидѣ сѣ на мѣ кѣ берестиню. и кѣ сѣ ва би
тѣ нѣ стѣ по кѣ на сѣ мѣ. и тѣ оу мири мѣ тѣ
сѣ стѣ по кѣ мѣ. послѣ шавъ и двѣ. и дѣ сво
ло дѣ славомъ и стѣ. стѣ по кѣ боу града. ала
хѣ вѣ на бѣ хѣ. и сѣ носисѣ рѣ чѣ мѣ стѣ по кѣ и сѣ ла
хѣ. и въ дастъ дѣ рѣ вѣ кѣ на двѣ. и рѣ чѣ во
ло дѣ ми рѣ двѣ. не сѣ хѣ тѣ мѣ стѣ по кѣ
лѣ. и дѣ ѿ пѣ тѣ. и приидѣ кѣ вола дѣ ми рѣ.
Нарѣ славъ же бѣ жа на лахѣ. и приидѣ кѣ берестиню.
а двѣ хѣ сѣ мѣ стѣ сѣ. чѣ рвѣ нѣ приидѣ нѣ
хѣ пѣ. и хѣ ла вола дѣ ми рѣ. а мѣ стѣ славъ хѣ пѣ во
рисѣ вѣ гра сѣ хѣ стѣ вою. и же бѣ шавъ нѣ го бѣ рѣ стѣ
и не пѣ на не. въ го шѣ вѣ. и стѣ двѣ ѿ стѣ пѣ вѣ
гѣ. и тѣ стѣ по рѣ стѣ пѣ ашѣ. едѣ нѣ оу по стѣ пѣ шѣ
ко града по вѣ жа ми. ѿ вѣ мѣ же бѣ ю щимъ сѣ.
и хѣ града. и стѣ рѣ лаю щимъ мѣ жѣ сѣ бою. и дѣ
хѣ стѣ рѣ лѣ и кѣ до хѣ. мѣ стѣ славъ же хѣ тѣ шѣ.
стѣ рѣ лѣ ти. въ нѣ хѣ пѣ вѣ дѣ рѣ нѣ бѣ по лахѣ хѣ стѣ рѣ
лоу. на хѣ бо рѣ лѣ хѣ сѣ во хѣ. дѣ сѣ кѣ сѣ ва жѣю.

иже доша и на тѣмъ оуѣмъ: **Т**айша смирѣ
его. г. днѣ. въ д. поведа на вѣчѣ. и рѣша лю
дѣ сѣи кнѣзю оубѣенъ. да аще сядамъ ісѣпо по
лѣхъ погѣбитны вѣа. и послаша кѣсѣпо полѣхъ
кѣсѣглицѣ. снѣти оубѣенъ амѣи хнѣма глѣ
мѣгладомъ. да аще не приидеши хѣпѣтѣ
сѣлю днѣ предѣти. немогѣще глѣдѣти рѣ
ти. сѣпо полѣхъ же посла пѣтѣхъ кѣсѣво дѣско
его. пѣтѣтѣхъ свой прише кѣсѣцѣ. ісѣсѣпо
ши снѣдѣдѣ. и пѣхъ ахъ мѣхъ жидѣдѣхъ оуѣсѣ
поши. хѣхѣдѣлѣхъ оубѣісѣпо шарѣтѣсѣко да
вѣдѣви. аще поидѣтѣхъ на тѣсѣпо полѣхъ по
кѣмѣти. и не сѣтворисѣего сѣпо ша. мои хѣи
ма мѣхъ жидѣдѣви. и сѣмѣ поидѣ на дѣдѣ. и при
идѣ сѣпо ша и пѣтѣтѣ. а вѣсѣтѣ. г. днѣ. дѣдѣ
вѣмѣхъ во сѣмѣ. ѡблѣжащѣмъ гѣдѣ. во полѣхъ
днѣ сѣдѣдѣ испѣщѣ. на падоша на нѣи по ча
шасѣчи. горѣжѣ неже сѣсѣотиша хѣгѣдѣ. и по
чѣшасѣхъ во и дѣдѣхъ. и побѣже дѣдѣхъ и мѣ
сѣсѣла вѣхъ снѣвѣцѣего. **С**ѣпо ша и пѣтѣ
тѣ. приѣсѣта гѣдѣ. и посадиша посади кѣсѣсѣ
тополѣхъ вѣсѣла. и приидѣ сѣпо ша кѣсѣцѣ
а пѣтѣтѣ кѣсѣи сѣвѣ. а дѣдѣхъ побѣже вѣполо
вѣци. и оуѣсѣтрѣтѣи вѣона кѣ. и поидѣ дѣдѣхъ и вѣ

135
на кѣсѣна сѣпо шѣкѣсѣцѣ. и ѡсѣтѣхъ пиша сѣпо
шѣкѣгѣдѣ. и сѣсѣтвориша мирѣ. и ихъ и дѣ
сѣпо ша ихъ гѣдѣ. и и дѣко ѡцѣсѣво сѣмѣхъ кѣсѣрнѣ
гѣкѣ. а дѣдѣхъ приѣлѣхъ сѣсѣ. и ѡсѣтѣхъ и приидѣ
кѣволодѣмирю. и посади иже вѣсѣи вѣбѣже. а дѣдѣхъ.
приѣволодѣмирь. и сѣдѣкѣнѣмѣ. а на дѣрѣго сѣ
лѣсѣпо сѣпо полѣхъ. володѣмирь дѣдѣхъ ѡлѣгѣхъ.
приѣвѣиша дѣдѣи гѣсѣвѣи. и не дѣша сѣмѣхъ.
володѣмирь. но дѣша сѣмѣхъ дорого вѣхъ. вѣнѣ
мѣи оуѣмъ. а сѣпо полѣхъ приѣволодѣмирь.
и посади вѣнѣмѣхъ снѣхъ свой гѣро сѣла вѣ. **В**ѣлѣхъ.
хѣсѣ. приидѣ володѣмирь. и дѣдѣхъ ѡлѣгѣхъ на
сѣпо полѣхъ а сѣташа оуѣгѣро сѣдѣ. и сѣсѣтвориша ми
рѣ. іако же вѣхъ прѣжѣне сѣлѣсѣпо сѣка хѣ. **В**ѣлѣхъ.
хѣсѣ. и дѣсѣпо полѣхъ на дѣдѣ. кѣволодѣмирю.
и прѣгна вѣла хѣи. **В**сѣжелѣсѣпо побѣенѣи оуѣгѣро оуѣ
пѣрѣмѣшла. **В**сѣжелѣсѣпо оубѣенъ мѣсѣти
сѣла вѣхъ снѣхъ сѣпо полѣхъ. мѣдѣ. и ѡ. вѣ. **В**ѣлѣхъ.
хѣи. вѣи и дѣсѣти сѣла вѣхъ ѡдѣдѣ на мѣрѣ. мѣдѣ.
и ѡна. і. вѣто мѣхъ кѣсѣсѣтвориша мирѣ.
братѣа мѣхъ сѣбою. сѣпо полѣхъ. володѣмирь.
дѣдѣхъ ѡлѣгѣхъ. оуѣвѣтичѣ. мѣдѣ. а вѣгѣ. і. днѣ. по
гоже мѣдѣ. а сѣпо полѣхъ володѣмирь. дѣдѣхъ.
ѡлѣгѣхъ. приидѣ кѣнѣмѣхъ и гѣсѣвѣи дѣдѣхъ. и рѣче

имь на чюдѣстѣ привабили. ѿ сѣсми ко мѣ
до мѣнѣ ѿ би да. ѿ вѣща емъ володимиръ.
ты ѣси прислалъ к намъ. хощю брать е при
и ти к вамъ. по жаловати своѣя ѿ би дѣи.
да сѣсипришелъ сѣдиши со брать е ю сво
ѣю на единомъ ко вѣрѣ. а чѣмъ не жалѣеши.
не ѿ вѣща дѣвѣ ни чюдѣстѣ. **С**таша бѣра
всѣа на конѣ. сѣ по полкѣ сѣа со своѣю дружино
ю. а дѣвѣ и ѿ легъ своѣю. рахно грѣмѣ сѣ бе.
а дѣвѣ и горѣ вичѣ сѣ да ше грѣмѣ. не при вѣ
стахъ е го ко сѣбѣ. но ѿ со бѣ дѣ махъ и дѣвѣ.
у дѣла вше по слаша к дѣвѣ имъ жи свой. сѣ по
полкѣ. пѣхъ тѣхъ. володимиръ ѿ ргостѣ. и ра
ти бо радѣвѣ. ѿ легъ порчина. посланий же
прии до ша к дѣвѣ. рече ша емъ. сѣ ти мо лѣ
ва тѣ брать а. не хоще мѣ ти да ти сѣ по ла во
ло димиръ сѣа го. ханѣ ѿ вѣ рѣ гла ѣ си но жѣ вны.
ѣ го жѣ не бѣ ло вѣ рѣ ской земли. да сѣ ти бе не и
ме мѣ ни и но го хѣ а не со тв ори мѣ. но сѣ ти да
ѣ мѣ. шѣ сѣ а дѣ во бо жѣ ской мѣ. во ѿ сѣ тро хѣ.
а дѣ бе не хѣ. и чѣ р то ры ѣ сѣ кѣ. сѣ ти да ѣ тѣ сѣ по
полкѣ. а сѣ ти да ѣ тѣ володимиръ. сѣ три вѣ нѣ.
дѣвѣ. и ѿ легъ. сѣ три вѣ нѣ. **П**отѣа послаша
послы сѣ во а ко володарѣ ви. и в а си ли ко ви. пой ми

136
братѣ своѣ го в а си ли ка ко сѣбѣ. и бѣ дѣ ва ю е ди на
вла сѣ тѣ. не ре мѣ ши. да сѣ ва ми лю бо сѣ ди та.
а чѣ не стѣ в а си ли ка сѣбѣ мо. да ти ко р ми мѣ хѣ.
а хѣ ло пы на ша вѣ да и та и сѣ мѣ рѣ. и не по сѣ
ша сѣ го ко ло дарѣ. не в а си ли со. а дѣвѣ сѣбѣ вѣ бо
жѣ ской мѣ. и по сѣ мѣ да сѣ тѣ по полкѣ дѣвѣ.
до ро го бѣ жѣ вѣ не мѣ же и оумре. а володимиръ
да сѣ тѣ сѣ своѣ мѣ та ро сѣ ла вѣ. **В**ѣ лѣ хѣ. хѣ.
при ста ви сѣ а кѣ сѣ ла вѣ по ло цѣ и и кѣ нѣ. **В** по же
лѣ по хѣ ра тѣ сѣ та ро сѣ ла вѣ. та ро полѣ. вѣ ре
сѣ тѣ. и дѣ на нѣ сѣ по полкѣ. и хѣ сѣ та и вѣ гра дѣ.
и ѣ мѣ ѿ ко вѣ и. и при ве дѣ и кѣ кѣ ѣ вѣ. и мо ли
сѣ ѿ не мѣ ми тро по ли тѣ. и и гѣ мѣ ни. и оумо
ли ша сѣ по полкѣ. и хѣ ва ди ша оумре сѣ тѣ ю.
бо ри сѣ а гла бѣ а. и сѣ на ша сѣ не го ѿ ко вѣ и по сѣ ти
ша и. **В** по мѣ же лѣ тѣ сѣ со во и сѣ пи ша сѣ бра
тѣ а вѣ сѣ. сѣ по полкѣ. володимиръ. дѣвѣ.
ѿ легъ. та ро сѣ ла вѣ бра тѣ е ю. на хѣ ло тѣ ти.
и при сла ша по ло вѣ ци по сѣ лы. ѿ вѣ сѣ кѣ нѣ и.
про сѣ а цѣ ми ра. рѣ ша и мѣ рѣ сѣ кѣ и кѣ нѣ. да
а цѣ хѣ о цѣ те ми ра. да со во и сѣ пи сѣ ѿ сѣ а ко
ва. и со тв ори ша ми рѣ. сѣ по ловѣ ци. мѣ а. сѣ пѣ а.
ѣ. дѣ нѣ. и ра хѣ до ша сѣ ра хѣ но. **В**ѣ лѣ хѣ. хѣ.
вѣ бѣ же та ро сѣ ла вѣ та ро полѣ и чѣ и кѣ ѣ вѣ а.

мѣаѡк. а. днѣ. того же мѣаѡна исхрѣ. прельсти
въ тарославъ тарополъчича. тарославъ снѣвѣ по
полъчичь. тапѣннанъ рѣ. и привѣсоѡцѣю стѣ
полкѣ. и говашай. **П**омжелѣ темѣа. дѣ. при
идемь стиславъ. снѣвладимиръ. сновогородчи
и бо стѣполкѣ и владимиръ. рѣимѣ. таконо
въ городѣ быти стѣпопѣчю. и посади снѣвоя вѣ
мѣ. а владимиръ посади стиснѣвоя вѣволо
димери. и приидемь стиславъ кыкыѣевъ. и сѣдо
шавой сѣтѣбѣ. и рѣшамъ жи владимирѣ. сѣ
прислалъ владимиръ снѣа своего. а сѣа дѣтѣ
въ новѣгородѣ. а да поимшѣ снѣа своего. и дѣтѣ
къ новѣгородѣ. а мѣ стиславъ и дѣтѣ владим
мирѣ. и рѣшамъ новогородчи стѣполкѣ. сѣмѣ
къ нѣ присланикъ стѣбѣ. рѣкли намъ тако. не хо
чѣмъ стѣполка. ни снѣа его. а цѣли. в. главѣ имѣ
ѣтѣ. снѣвоя то послѣ. а сѣго нѣ далъ всѣволо
дѣ. а да во сѣкормили сѣмо сѣбѣ кнѣа. а тѣи сѣ
шолъ ѡ насъ. стѣполкѣ жѣ многѣ прѣимѣ
въ снѣмнѣ. ѡнѣмъ же не хѣтѣ вши мѣ. поим
шѣмъ стислава. вѣдоша кнѣа новѣгородѣ.
И въ то же мѣ. поѣхъ на мѣниѣ бѣи на нѣснѣ. мѣа
генвара. кѣ. поѣхъ на мѣниѣ. а кѣи по жарна хѣмла.
ѡуѣ стѣпока и оуѣга. и хѣа пада и сѣвѣра. и бѣи пѣа

сѣвѣтѣ всѣю нѣцѣ. а кѣи ѡлѣнѣ полнѣи сѣвѣта снѣ
са. въ то же мѣ. поѣхъ на мѣниѣ бѣи на нѣснѣ. мѣа
ѣ. того же мѣа. ѣ. бѣи на мѣниѣ вѣснѣи. ѡго
родило сѣа шѣ снѣи цѣвѣ при дѣгѣи. и бѣи ша дѣ
гѣи хѣрѣтѣи кѣсѣбѣ. сѣа вѣда шѣ хѣ на мѣниѣ. бѣго
вѣрнѣи чѣлѣи. сѣво хѣрѣи хѣниѣ сѣмъ мола хѣ сѣко
бѣтѣ сѣслѣхѣми. да бѣи бѣгѣ ѡбратилъ хѣ на мѣ
нѣа снѣа дѣбѣро. хѣ на мѣниѣ а бѣо бѣи вѣаю тѣ. ѡвѣ
на дѣбѣро ѡвѣа на хѣло. на приидѣ хѣи сѣбѣ олтѣтѣ.
вѣложилъ бѣ мѣи сѣлѣ дѣбѣрѣ хѣ сѣи мѣи кнѣмъ. оу
мѣи снѣи шѣи тѣи на половѣи. нѣи тѣи вѣ хѣмъ лѣю
и сѣ же бѣи тако же сѣа жѣмъ по сѣлѣ вѣо прѣшѣи сѣлѣ
тѣо. **Р**ѣ. ѣ. хѣи. вѣложилъ бѣ хѣрѣи сѣи мѣи кнѣмъ.
стѣполкѣ владимирѣ. и сѣ на стѣа дѣмъ а тѣи
на дѣбѣ сѣи. и сѣ дѣ стѣполкѣ сѣо сѣвоѣю дѣрѣ жи
ною. а владимиръ сѣ хѣвоѣю дѣрѣ жиною. вѣ
ѡдѣи мѣ шѣа тѣрѣ. и поѣа ша дѣмъ а тѣи поѣа
шѣа гѣи тѣи. дѣрѣ жи на стѣполкѣ. тако не го нѣи нѣ
вѣснѣ. и тѣи хѣчѣмъ поѣхѣи тѣи сѣмѣрѣи. и рѣлю
имѣ. рѣчѣ владимирѣ. дѣи вѣи мѣи дѣрѣ жино.
ѡжѣло ша дѣи жѣа лѣтѣ. сѣю жѣ ѡрѣтѣ. а сѣго чѣ
мѣи прѣмѣи снѣи тѣи. ѡжѣтѣи о нѣчѣ тѣи ѡрати
сѣмѣрѣи. приѣхѣа вѣ половѣи чѣи. оуѣа рѣи вѣ вѣо
нѣ стѣрѣлою. а лоша дѣбѣго ѡхѣмъ тѣи. а вѣ сѣлоѣго

въѣхавъ. воуметъ же и его и дѣти и всего.
 полоша же его жалъ. а самъ не жалъ ни. и не мо-
 гоша ѿвѣщати. дръжина сътополча. и рече съто-
 полкъ. сѣмоу же гоу повъ. и въ сътътополкъ.
 и рече емъ володимири. по тн братъ велико до-
 бросо. твориши. рѣс кой земли: **П**осла съта-
 къ ѿлговиглѣца. поиди на половеци. да любо-
 въ дѣмъ живи. любо мртви. двѣ дѣже посла-
 ша. а ѿлгъ. не во схотѣ сѣго. винъ реи сани
 ху раблю. володимири же целова въ братъ сво-
 его. поиде и сирѣна славлю. а сътополкъ по немъ.
 и двѣ дѣ съто славичъ. и двѣ дѣ въ сѣ славичъ. и мь-
 стиславъ и горе въ вѣсѣхъ. ваче славъ гаро-
 полчичъ. гаро полкъ володимиричъ. и поидо-
 ша на конехъ. и влогахъ. и приидоша ни же по-
 рогъ. и съташа въ протолѣ. во хорути чѣмъ
 ѿс трѣхъ. и въ сѣ доша на конѣ. а пѣшь цни ху-
 дѣи въ сѣ дѣше. и доша в поле. дѣ. дѣни. и приидо-
 ша на сътътъмъ. и половеци же слышавше. тако
 и дѣтъ рѣ. собравше събѣхъ числа. и на чаша
 дѣмъ апи. оу рѣ съба про сими миръ в рѣси. тако
 крѣпкой мѣтъ въ бити съ снами. мѣ бо мно-
 го хлѣбъ твори хомъ въ рѣс кой земли. и рѣша
 молодѣи оу ро со бѣтъ. аще тѣ бѣиши сарѣси.

а мѣи не бо имѣа. сѣи бо ихъ бивше поиде мѣву
млю и приимѣа грады и. кѣи бо ихъ бави тѣ
ихъ ѿ насъ. рѣски и жѣснѣи вой. всѣи мола
хъ бѣа. ѿ бѣ тѣи во хъ а ва хъ бѣа. и прѣтѣи
ѣго мѣри. ѿ во мѣтнѣи ѿ во мѣна стѣи рѣмѣ
прѣбо вѣнѣа. сѣи мола щимѣа. поидоша
половци. и послаша прѣ собою оусторожи.
а лѣи нѣи. и ѿ стѣи пиша и оубиша а лѣи
нѣи. и сѣи цага снѣи. и нѣи оуби стѣи ѣдинѣи.
всѣи ихъ бѣиша. **И** поидоша по лѣи ко вѣи сѣи бѣи ро
вѣи. и нѣи бѣи прѣхъ рѣи тѣи. рѣи поидоша прѣи тѣи
и мѣи. и гѣи бѣи вѣи ложи вѣи стѣи вѣи половци. и стѣи рѣи
на па дѣи на нѣи. и трѣи пѣи тѣи. ѿ ли ца рѣи сѣи вой.
и рѣи ма хъ са ми. и ко нѣи мѣи и нѣи бѣи спѣи хъ. вѣи
гѣи ихъ. на ши жѣи со вѣи сѣи ли ѣи мѣи и да хъ на ко
нѣи. и пѣи ши поидоша кѣи снѣи мѣи. половци жѣи ви дѣи
вѣи. оуби стѣи рѣи рѣи сѣи ко ѣи на са. нѣи до стѣи
пѣи вѣи по бѣи го ша прѣи рѣи сѣи ги мѣи по лѣи кѣи. на ши
по гѣи на ша сѣи кѣи щѣи вѣи хъ. а прѣи ла. мѣи ца.
вѣи ли ко ѣи спѣи ни ѣи гѣи бѣи гѣи со тѣи во ри. на вѣи ра гѣи на
ша да стѣи по бѣи да хъ вѣи ли кѣи. **О**уби ша тѣи
вѣи по лѣи кѣи кѣи нѣи хъ. и сѣи. оуби рѣи со бѣи. ко чѣи а. та рѣи сла
нѣи пѣи. кѣи хъ на ма. кѣи хъ рѣи по кѣи а. чѣи нѣи гѣи ре па. сѣи хъ рѣи бѣи а ра.
и прѣи ча а кѣи нѣи хъ. а вѣи ль да хъ а та ша. по сѣи мѣи жѣи

[illegible]

аѣта бисагаро славъ с мордвою и побѣженъ
быгаро славъ: **т**ого же лѣта бисагаро славъ
с мордвою побѣженъ быгаро славъ мааѣ.
лѣтъ 5. хѣи. вѣдѣна дщи володарѣва. хачрѣ
внча хачѣлѣ синичъ. коцрѣю градъ. **т**ого же лѣ
та вѣдѣна прѣслава. дщи стѣполуча. взоу грѣ
ха королѣвнча. **с**ѣго же лѣта исхѣдаща. по
сластѣ полѣсѣхъ пѣта пѣхъ на мѣнѣ сѣхъ а володѣ
миръ хнѣ своѣго гаропѣла. а ѣлѣтѣ и дѣна тѣ
ба. поѣмъ шѣдѣдѣ вѣ сѣславнча. и нѣоуспѣвшѣ
нѣтѣ оже. вѣхъ урапишасѣ. вѣхъ своѣхъ си: **р**ѣди
сѣ стѣполѣсѣхъ нѣхъ. и на рѣкоша ѣмъ и мѣбра числа
вѣхъ. вѣсѣ же лѣта по бѣхъ на мѣнѣ. стѣполѣсѣхъ нѣхъ
крѣхъ. а по сѣрѣдѣ крѣхъ а крѣтѣхъ. а по сѣрѣдѣ крѣ
стѣ слѣнѣхъ. а вѣнѣ крѣхъ а. ѣбѣ а полѣхъ. ѣ. слѣнѣхъ. а на
дѣ слѣнѣхъ мѣ крѣмѣ крѣхъ а дѣхъ а. рога мѣна сѣхъ
вѣрѣхъ. тако же хъ на мѣнѣ и вѣхъ нѣхъ. тѣхъ мѣхъ
ѣбра хѣмъ. мѣа. фѣдѣ. ѣ. 5. вѣдѣнѣ по тѣ. дѣнѣ.
а вѣнощи. вѣхъ нѣхъ по тѣ. нѣоци: **лѣтъ 5.** хѣи.
пѣстѣ авѣ мѣтѣ пропѣлитѣхъ. а мѣ фѣло фѣтѣ а ѣпѣ
сѣхъ па кѣ володѣ мирю. **т**ого же лѣта поѣста
вѣла хѣорѣ кѣ перѣтѣ славлю. того же лѣта поѣста
вѣ мѣнѣ кѣ полѣсѣхъ: **лѣтъ 5.** хѣи. воѣвѣаша
полѣвѣнѣ ѣ коло хѣрѣ сѣсѣ. и поѣсла по нѣхъ стѣ

полкыяма. и иван казахарыча. и оу гонша по
ловци. и полонъиша: **Р**се же лѣто престави
сѣянь старецъ добрый. живъ лѣтъ 7. въ старю
спима стипѣ живъ по законъ бжїю. не хужъ
ши первы праведникъ. оу него же и ахъ многа
словеса слышѣ. еже и писавѣ то писанїи сѣмъ.
ѡ него еже слышавъ бѣ бо мѣхъ блгый и грѣш
къ и смиренъ. ѡ грѣбѣ асѣ ѡ всѣмъ киавѣши и естъ
трѣбъ его в манастирь и пещерь скоумъ. в припво
рѣ. и дѣже лежитъ тѣло его положено. всѣ же
лѣто побѣдиша и мѣгола. всѣ славиша. въ ю
братью. и дружины оубиша дѣвѣ тѣмъ са
щѣ. **Р**лѣ 5. х. ѿ. во ева боунакъ. законѣ.
оу перстаслава. в то же лѣто прииде боунакъ.
и шаръ канъ старый. и инии кнѣзи мнози. и ста
ша ѡколоу бѣна. сѣто полкѣ же и володимиръ.
и ѡлегъ сѣто славъ. мѣстиславъ. вѣчеславъ
и роу полкѣ. и доша на половци славѣ. во 5. ѿ
днѣ. продиша сѣтѣ рѣсѣ блѣ. и кнѣзи гнѣшани.
половци же оужасошасѣ. ѡстраханѣ воу мо
гошани сѣтага по сѣтавити. побѣгоша хвата
ючїи сони. а дружи пѣши побѣгоша: **Н**ашъ по
чашасѣ цинѣища. а друзи арѣка майма
ти. игнаша ѡлидохорола. и оубиша жѣтѣхъ.

[illegible]

и воприняти. все же лѣто на писаша феѡдось авсе
 нодикѣ. митрополи тѣ повѣлѣ писати повѣсѣ
 мѣ епѣмъ. и всѣ епѣи срадоу стию во пиша. и по
 минаю тѣ на всѣ соборѣ. все же лѣто и конча
 ша верхъ стѣны аѣцѣ на клоуѣ. заложитѣ и сте
 фано мѣ и гѣмѣ номѣ. печерьского монасты
 ра. **В** лѣтѣ 5. х. 51. престависа еѡпраксій дѣ
 щин. всеволожа. в то же лѣто. дѣ. в. дмитрий во
 ровичъ. оу хаже жиловѣцкый. оу дѣна. **В** лѣтѣ
 5. х. 51. и доша в снѣ на половцѣхъ. по полѣхъ.
 володимиръ. дѣ дѣ дошѣ шѣ война вѣрѣти
 шася. **В** том же лѣтѣ. бѣхъ на мѣни е в пече
 рьскомѣ монастыри. вѣ. аї. фѣ. на виса стѣ
 лѣхъ ѡтнѣхъ. ѡхъ млада дѣти. а молниа ѡсве
 тиша всѣю землю. вѣнѣ си по тримѣ. аї. чѣно
 щин. и вѣ мирѣ видѣ. сѣи же стѣ полѣхъ перво еста.
 на трапѣхъ ници ка мѣно и. тако не видѣ ти бѣ
 крѣта. по стѣ на вѣ малой стѣхъ пина црѣ вѣ. и стѣ
 на грѣбѣмѣ феѡдось е вѣ мѣ. и по томъ оу сѣ
 пина верхъ. а киго вѣ стѣ оу сѣлицѣ. и по томъ не
 видимъ бѣи. **С**сѣ же башѣ на ѡгнѣхъ стѣ полѣхъ.
 ни ѡгнѣ. но вѣ англѣхъ. и англѣхъ бѣ оу сѣ на вѣ
 етѣ са. ѡ вѣ стѣ полѣхъ ѡгнѣхъ мѣ. ѡ вѣ же
 пламенны мѣ. тако же рече дѣ дѣ вѣ творѣи а нѣ

гилѣ. дѣхъ и сѣхъ вѣ своѣ ѡгнѣхъ полѣхъ. сѣ мѣ
 сѣхъ по вѣлѣхъ ни е мѣ вѣ жий мѣ. а мо же оу сѣ
 тѣхъ вѣлѣхъ и творѣхъ. вѣлѣхъ англѣхъ оу прихѣдѣхъ.
 гѣхъ лѣа мѣхъ стѣ. и мѣлѣхъ вѣнѣ до мѣ вѣ. и тѣхъ
 по сѣхъ хъ ю тѣхъ малѣхъ тѣхъ по вѣдѣнѣхъ своѣхъ. та
 ко моу сѣхъ вѣдѣ ти чѣхъ вѣхъ мѣ. не моу сѣхъ бѣ оу сѣ
 тѣхъ чѣхъ вѣхъ мѣ естѣхъ стѣхъ вѣ англѣхъ сѣхъ. моу сѣхъ
 и вѣлики и не воу мо же вѣдѣ ти англѣхъ сѣхъ
 естѣхъ стѣхъ вѣ. воу сѣхъ бѣ оу сѣхъ вѣ дѣхъ не стѣхъ полѣхъ
 бѣхъ чѣхъ. а вѣ оу сѣхъ стѣхъ полѣхъ ѡгнѣхъ. тѣхъ не стѣхъ
 лѣхъ воу сѣхъ шѣхъ хъ. но англѣхъ. и дѣхъ шѣхъ прѣхъ ни мѣ
 вѣ оу сѣхъ и воу сѣхъ. тако и сѣхъ на вѣлѣхъ. нѣхъ ко то
 роу е по сѣхъ хъ вѣ шѣ. е мѣхъ бѣхъ бѣ ти е жѣхъ и бѣхъ. на
 вѣ роу е боу сѣхъ тѣхъ. не сѣхъ ли англѣхъ вѣхъ бѣхъ на и нѣ
 пле мѣнни ки и сѣхъ по сѣхъ тѣхъ. тако же рече англѣхъ
 прѣхъ по боу прѣхъ дѣхъ тѣхъ. англѣхъ тѣхъ вѣхъ дѣхъ стѣхъ
 боу. **И** гѣхъ мѣхъ стѣхъ го мѣхъ хъ айла сѣхъ ливѣхъ стѣхъ
 на писѣхъ акни гѣхъ сѣхъ. лѣхъ писѣхъ. на дѣхъ тѣхъ са ѡвѣхъ
 мѣхъ тѣхъ при гѣхъ ти. при вѣлико мѣхъ кнѣхъ и володи
 мирѣхъ ки е вѣхъ сѣхъ мѣхъ. а мѣхъ и гѣхъ мѣхъ номѣхъ бѣхъ
 вѣхъ оу сѣхъ тѣхъ го мѣхъ хъ айла. **В** лѣтѣ 5. х. 51. и доша
 на половцѣхъ стѣхъ по полѣхъ. тако сѣхъ вѣхъ. всеволодъ.
 володимиръ стѣхъ по сѣхъ вѣхъ. тако по полѣхъ. мѣхъ ти
 сѣхъ вѣхъ. дѣхъ дѣхъ стѣхъ по сѣхъ вѣхъ. тако сѣхъ лѣхъ роу сѣхъ тѣхъ

вомъ ѿлговѣ. двѣ и горѣвѣ. и дои доша гра
да ѿ сѣнѣва. и сѣ гроѣва. и вѣхъ мѣше вѣжи поло
вѣцкии. и бѣша сѣ споловци на салнѣ рѣцѣ.
мартѣ. и побѣдиша половеци. рѣсскіи кня
зи. **Р**ѣ. ѿ. х. кѣ. х. ѿ. итарѣ слава. сѣ. ѿ. по
полѣ на пѣвѣ. вѣ. по. ѿ. и побѣди. **Р**ѣ. по
желѣ. по. прѣ. стависѣ. двѣ. и горѣвѣ. ма. а.
ѿ. вѣ. сѣ. желѣ. по. прѣ. стависѣ. а. ма. нѣ. сѣ. а. дѣ. шикѣ.
во. ло. жа. но. ѿ. г. по. го. желѣ. та. фѣ. ѿ. сѣ. тѣ. ста.
по. ставиша. ѿ. пѣ. мы. сѣ. чѣ. рни. го. вѣ. гѣ. вѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ѿ. х. кѣ. бѣ. ѿ. на. мѣ. ни. сѣ. во. слѣ. ни. вѣ. а. ѿ. а. дѣ. ни.
бѣ. вѣ. и. дѣ. пѣ. вѣ. сѣ. мѣ. вѣ. сѣ. мѣ. зю. дѣ. мѣ. ѿ. ста.
ло. сѣ. го. а. кѣ. мѣ. цѣ. до. ѿ. ро. го. ма. мар. та. ѿ. ѿ.
вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. прѣ. стависѣ. а. блѣ. го. вѣ. рнѣ.
и. кнѣ. зю. ми. хѣ. и. лѣ. зю. во. мѣ. и. сѣ. по. по. лѣ. зю. а. прѣ.
ѿ. по. го. же. мѣ. цѣ. кѣ. вѣ. ни. дѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. вѣ. кнѣ.
ѿ. вѣ. **Р**ѣ. ѿ. ѿ. х. кѣ. сѣ. ѿ. на. бѣ. цѣ. рѣ. сѣ. вѣ. кнѣ.
ма. на. ма. вѣ. вѣ. ѿ. ше. го. ро. дѣ. ма. а. вѣ. а. дѣ. нѣ. при.
не. со. ша. бѣ. ра. та. вѣ. сѣ. сѣ. по. ю. мѣ. нѣ. кѣ. бо. ри. сѣ. и. гѣ. лѣ.
ба. вѣ. дѣ. нѣ. нѣ. дѣ. лнѣ. и. и. по. вѣ. лѣ. во. ло. ди. ми. рѣ.
мѣ. та. ти. па. во. ло. кѣ. и. фѣ. ѿ. фѣ. вѣ. и. ѿ. рнѣ. чѣ. бѣ. ѿ.
лю. дѣ. мѣ. зю. си. лѣ. на. на. лѣ. гѣ. шѣ. мѣ. а. бѣ. ѿ. ша. лѣ. гѣ. ко. до.
ши. до. цѣ. рѣ. сѣ. а. вѣ. а. дѣ. нѣ. по. ставиша. вѣ. ра.
цѣ. на. мѣ. сѣ. **И** вѣ. по. желѣ. по. прѣ. стависѣ.

142
ѿ. лѣ. гѣ. сѣ. по. сла. вѣ. чѣ. вѣ. и. а. вѣ. гѣ. вѣ. по. мѣ. желѣ.
тѣ. бо. ѿ. сѣ. по. ро. и. ко. ло. ди. ми. рѣ. мѣ. сѣ. тѣ. чѣ. рѣ. сѣ. дѣ. нѣ.
прѣ. вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. по. и. дѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. кнѣ.
нѣ. сѣ. кѣ. и. вѣ. хѣ. ша. дѣ. рю. тѣ. сѣ. кѣ. а. дѣ. тѣ. и. ѿ. го. а. сѣ. ма.
сѣ. по. ѿ. а. ше. го. ѿ. мѣ. нѣ. сѣ. кѣ. **Р**ѣ. ѿ. ѿ. х. кѣ. ѿ. ро. по.
лѣ. зю. во. ло. ди. ми. рѣ. чѣ. сѣ. рѣ. бѣ. и. гѣ. ра. же. мнѣ. и. дѣ. рѣ. чѣ.
но. мѣ. и. хѣ. по. ло. ни. вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. прѣ. ста.
ви. сѣ. ми. на. ѿ. пѣ. зю. по. ло. цѣ. сѣ. и. и. ю. ла. ѿ. вѣ. по. мѣ. же.
лѣ. тѣ. ле. ѿ. нѣ. зю. ди. ѿ. ге. нѣ. вѣ. чѣ. хѣ. тѣ. во. ло. ди. ми.
рѣ. и. дѣ. на. цѣ. ра. а. лѣ. зю. и. а. ша. сѣ. а. го. ро. до. вѣ. а. дѣ.
на. и. сѣ. ѿ. хѣ. мѣ. кѣ. ко. ло. кѣ. вѣ. а. дѣ. рѣ. сѣ. тѣ. го. ро. дѣ.
дѣ. на. и. сѣ. тѣ. мѣ. лѣ. сѣ. тѣ. ѿ. ѿ. бѣ. сѣ. та. вѣ. сѣ. ро. цѣ.
ни. на. по. сла. на. цѣ. рѣ. мѣ. а. вѣ. гѣ. **И** вѣ. по. желѣ.
по. ѿ. ро. по. лѣ. зю. хѣ. ди. на. по. ло. ве. цѣ. зю. хѣ. мѣ. лѣ.
ко. до. нѣ. и. тѣ. вѣ. хѣ. по. ло. ни. мнѣ. зю. и. го. ро. дѣ. ѿ. гѣ.
вѣ. хѣ. по. ло. ве. цѣ. сѣ. и. ба. ли. нѣ. чѣ. вѣ. зю. лѣ. ѿ. вѣ. и. сѣ.
гѣ. ро. вѣ. и. при. вѣ. дѣ. сѣ. со. бо. ѿ. ю. та. сѣ. и. же. нѣ. по. ло. ни.
со. бѣ. тѣ. та. сѣ. и. нѣ. вѣ. по. желѣ. по. прѣ. стависѣ. ѿ. лѣ.
гѣ. сѣ. по. сла. вѣ. чѣ. **Р**ѣ. ѿ. ѿ. х. кѣ. во. ло. ди. ми.
рѣ. вѣ. сѣ. во. ло. ди. чѣ. хѣ. ло. жи. цѣ. рѣ. сѣ. сѣ. по. ю. мѣ. нѣ. кѣ.
вѣ. по. мѣ. желѣ. тѣ. во. ло. ди. ми. рѣ. при. вѣ. дѣ. мѣ.
сѣ. ти. сла. ва. сѣ. на. сѣ. во. ѿ. го. и. хѣ. но. ва. го. ро. да. а. вѣ. но.
вѣ. го. ро. дѣ. а. сѣ. а. дѣ. тѣ. зю. мѣ. сѣ. ти. сла. вѣ. чѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ѿ. х. кѣ. хѣ. ѿ. ди. ко. ло. ди. ми. рѣ. на. ѿ. ро. сла. вѣ. ца.

стѣполучица. к володимирию. и оумириса с нимъ.
и ѿиде володимиръ ѿ него с вари въ его много.

Рѣкъ. х. кх. бежа тарославецъ стѣполучиць. и
х володимира в лахи. и по славолодимиры. снѣ
своего роду мана. к володимирию кнѣжити.

В то же мѣсто. престависа црѣ ѿлксѣй. и по
немь приа црѣ ствоснѣ его. и ѿ анѣ. порфи
рогони тѣ. в то же мѣсто. престависа рома
нѣ кнѣзь. снѣ володимиръ. гѣ. и. и глѣ бѣх прѣда
виса. всѣ славити. того же мѣста володими
ръ снѣ своего ррѣгаго андрѣ кнѣжити. к во
лодимирию присла.

Рѣкъ. х. кх. кнѣ. тарополкѣ
хорѣ наполовцихадонѣ. и нѣ ѿбръ тѣ ихъ.
и вратиса. и гѣ ѿргий братѣ его хорѣ на бо
лгарѣ. и вхадѣ на много. и по лихъ хъ по бе
ди.

В то же мѣсто бежаша. торци. беренди
чиихъ рѣсгои земли. и тако мѣтѣхъ сѣхадѣ.
и ѿ нѣ. и погибѣша.

Рѣкъ. х. кх. кр. прѣста
виса митрополи тѣхъ рѣсгий. ниски фарѣ.

Рѣкъ. х. л. бѣхъ на мениѣ въ слнѣи. марта
тѣ. и влѣхъ бѣхъ на мениѣ. того же мѣста. въ
кѣ. в то же мѣсто. прииде митрополи тѣ
ихъ црѣ городѣ въ стѣхъ софию. и мѣнемь нѣ
кипа. и амѣ филофийѣ пѣхъ. володимирьскѣ

113
престависа. и земли тѣхъ снѣ бѣхъ. в то же мѣ
сто шалахъ во влодарѣ. василисѣ вратѣ.

Рѣкъ. х. л. оуѣ бѣхъ тарославецъ. таропо
лучиць оу володимира города. в то же мѣсто
паде сѣ црѣвѣи ка мана в прѣстѣ слави стѣго
михайла. юже бѣхъ сѣхадѣ. и оу красилѣ. прѣ
блѣхъ и ѣ пѣхъ прѣстѣ слави сѣи. ѣ фри мѣ ма

и а. тѣ. всѣхъ оу прѣстѣхъ рнѣю. **Р**ѣкъ. х. лѣ.
по жарѣ бѣхъ великѣ. в кнѣхъ. тако погортѣ
вшю ѣмѣ малѣхъ всѣмѣ. по. х. днѣ. по по до
лю. и по горѣ. тако црѣвѣи ѣднѣхъ ихъ горѣ
лоблѣхъ шѣхъ стѣхъ. сѣхъ бѣхъ мѣхъ аиѣ. кѣ.

и кѣ. на роже стѣхъ ѿ аиѣ. прѣстѣхъ. **В** то
же мѣсто бѣхъ на мениѣ въ слнѣи. въ. х. чѣ днѣ.

Рѣкъ. х. лѣ. и нѣхъ та. тѣ. голѣхъ та. прѣста
виса бѣхъ вѣхъ рнѣи кнѣхъ великий. рѣсгий. снѣхъ
бѣхъ вѣхъ рнѣи ѿ аиѣ всѣхъ волода. оуграшнѣхъ и
добрыи мнѣхъ. прѣстѣхъ въхъ по бѣхъ дахъ.
ѣго же мѣхъ прѣстѣхъ вѣхъ стѣхъ. и по
всѣмѣхъ землямъ ихъ и дѣхъ сѣхъ. по нѣхъ бѣхъ
ѿ нѣхъ всѣхъ дѣхъ въхъ хъ любнѣхъ. нѣхъ мѣхъ мнѣ
мѣхъ бѣхъ любѣхъ. любѣхъ бѣхъ махъ по вѣхъ
мохъ хъ рнѣхъ. сѣхъ хъ хъ днѣхъ и кнѣхъ володими
ръ. по тѣхъ сѣхъ бѣхъ хъ сохъ рнѣхъ по вѣхъ.

вѣи испрѣпѣи мѣ в асрѣи. и помина слово
тѣ. сѣжрѣчѣ. ѿсѣмь похнаю тѣ вѣи члѣци. тако
мой оу ченици сѣтѣ. аще любите другъ друга. и
любите враги ваша. и добротвори тѣи нави
даши мѣ васѣ. вѣи бѣоу хлѣмъ снѣго. да сѣтѣ
по дѣрзѣтѣ его. по неженѣ вѣи нѣшашѣ сѣ. нивѣ
личашѣ сѣ. нѣи бѣа воу лагашѣ вѣи. и бѣи по ка
рашѣ. по нѣу бѣго вѣи враги. ѿнѣ же хуа по вѣи
бѣи хура нѣ. добротворишѣ врагомѣ своимѣ.
ѿпѣшашѣ ѿ дарѣны. мѣтѣ вѣи же пачѣ мѣрѣи.
помина слово тѣи глѣсѣ. бѣлѣни мѣтѣ вѣи тако
тѣи по миловани бѣи хуа тѣ. и бѣлѣни хуа хуа
вѣи нѣи члѣи оу бѣи. тако вѣи дѣи лю тѣи хуа
вѣи тѣи гѣ. тѣи мѣи нѣи члѣи дѣи. и мѣи нѣи сѣ
его. рахуа вѣи прѣбѣи юци мѣ. и црѣви хуа
и рахуа вѣи. и оу и граша. и тѣи жеи хуа члѣи
цѣи и члѣи. и поповѣскѣи. по дѣи вѣи мѣи же
на по прѣбѣи. и приймаѣи ѿнѣи хуа мѣи тѣи вѣи
лико же вѣи бѣи сѣи же вѣи. ко сроднико мѣи сѣ
и мѣи. ко сѣи тѣи мѣи нѣи ко мѣи. бѣи сѣи глѣи бѣи.
тѣи мѣи црѣи ко вѣи прѣи сѣи хуа дѣи на дѣи тѣи вѣи
и мѣи сѣи. и дѣи жеи сѣи тѣи бѣи сѣи проли на вѣи.
и жалостѣи вѣи же бѣи шѣи ѿнѣи дѣи. и дѣи сѣи ѿ
бѣи при нѣи. да сѣи дѣи црѣи ко вѣи вѣи дѣи. и сѣи

ша пѣи нѣи бѣи сѣи сѣи и сѣи члѣи. и тако мѣ
лѣи ко вѣи члѣи хуа сѣи сѣи и сѣи члѣи. тѣи мѣ
и бѣи вѣи а прѣи шѣи нѣи сѣи сѣи сѣи. и сѣи нѣи
лѣи тѣи сѣи ко вѣи добротѣи сѣи. и сѣи нѣи вѣи
сѣи тѣи на ѿнѣи сѣи тѣи. гѣи. лѣи. и вѣи. хуа. хуа. лѣи.
ѿнѣи члѣи мѣи рѣи прѣи сѣи вѣи. мѣи. и. живѣи
ѿрѣи нѣи сѣи сѣи. оу. лѣи. прѣи сѣи вѣи на лѣи
тѣи оу мѣи и сѣи црѣи. ю жеи сѣи дѣи сѣи по тѣи нѣи
сѣи. мѣи мѣи. сѣи вѣи жеи сѣи бѣи сѣи сѣи сѣи
и сѣи вѣи. и по лѣи нѣи вѣи вѣи сѣи сѣи сѣи. оу
ѿнѣи сѣи сѣи. **Н**ачало кѣи нѣи вѣи сѣи. и сѣи
дѣи на вѣи мѣи сѣи нѣи мѣи сѣи сѣи. сѣи вѣи
ло дѣи мѣи рѣи сѣи сѣи. и кѣи нѣи сѣи сѣи сѣи
по дѣи вѣи сѣи сѣи сѣи. и ро по лѣи бѣи тѣи сѣи
и дѣи сѣи сѣи сѣи. **П**отомѣи жеи оу сѣи сѣи сѣи
по лѣи. тако оу мѣи рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
и при сѣи сѣи вѣи бѣи рѣи. и на вѣи рѣи сѣи хуа
но мѣи ко бѣи рѣи. и ко бѣи рѣи сѣи. хуа тѣи по лѣи
и тѣи по рѣи сѣи сѣи сѣи. и сѣи тѣи мѣи по вѣи сѣи
тѣи рѣи сѣи хуа. нѣи бѣи вѣи хуа мѣи нѣи тѣи сѣи.
и по лѣи сѣи вѣи тѣи хуа. и нѣи оу сѣи сѣи сѣи сѣи.
и ро по лѣи сѣи вѣи сѣи сѣи. и вѣи гѣи тѣи сѣи вѣи
ро дѣи. тѣи нѣи. и сѣи дѣи вѣи рѣи сѣи сѣи сѣи по
ло вѣи. **К**нѣи хуа ро по лѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи

помощью. нежданной помощи. и братья и дру-
гаго. по немоспергаславци с войми. и поспити же
моу. по логастѣмъ. и воротниша с половци
и немъ. и поидоша и сполчивше с апроптивъ.
тогда блгоуверного кня и корень. блгоуверна
и урасла. гарополскъ. призвавъ и мабжнѣ.
и оца своего поманъ въ. дръзнь въ содружи
ноу своєю. и побѣди погань. а. силоу чпнаго
крѣта. а дръзїи. и попошавъ во дѣ. и тако
воротниша кня гарополскъ. хвала и слава бѣ
и тако въ и по мощи и дръзѣжїи. **В** лѣ.
ѣ. х. лѣ. постави кня гарополскъ. и гвмена
марка. с тѣмъ и о а. н. а. е. то же постави митро
политъ. и кита. е. п. помѣ. и пергаславию.
в томъ же лѣтѣ. престависа митрополитъ.
и кита. п. того же лѣтѣ. п. а. по. тра. с. с. а. х. у. м. ѣ.
ла. а. в. т. у. т. а. й. в. ѣ. и. ч. а. н. о. ц. и. **В** лѣ. ѣ. х.
лѣ. престависа с тѣмъ получи чѣ. меншии брѣчи
славъ. марта. и. и. а. по. грѣ. б. е. н. ѣ. а. при. л. а. ѣ.
всѣхъ лѣтѣ. то въ и гна. о. л. г. о. в. и. ч. ѣ. всѣхъ лѣтѣ.
с тѣмъ а. с. в. о. е. т. о. гарослава и счурнигова. и дръ
жинъ. е. т. о. и. с. с. ч. ѣ. и. р. а. х. г. р. а. б. и. **М**стисла
въ. же. с. о. гарополскомъ. с. в. о. и. с. в. п. и. в. о. а. х. о. т. а. ч. и.
на всѣхъ лѣтѣ. а. про. гарослава. и всѣхъ лѣтѣ. по

145
слабополовци. и прииде ихъ. ѣ. тѣмъ с. а. тѣ. с. о. ѣ. с. т.
лѣтѣ. и с. о. т. а. ш. е. м. ѣ. и с. т. а. ш. а. о. у. р. а. т. и. м. и. р. ѣ.
дъ. в. р. о. в. ѣ. х. а. в. ѣ. р. е. м. ѣ. по. с. л. а. л. и. б. о. б. ѣ. х. ѣ. по. с. л. ѣ.
и. о. в. с. ѣ. в. о. л. o. д. ѣ. и. н. е. п. р. o. п. ѣ. с. т. и. ш. а. й. ѣ. п. а. т. ѣ. г. a. r. o.
п. o. л. ч. и. б. o. б. ѣ. х. ѣ. п. o. с. a. д. н. и. ц. и. п. o. v. s. ѣ. i. s. ѣ. m. и. i. m. s. t. i. n.
с. л. a. v. и. ч. a. й. х. а. с. l. a. v. a. п. o. s. a. d. и. л. ѣ. v. i. k. ѣ. r. ѣ. s. k. ѣ. и. i. x. o.
и. m. a. ш. a. п. o. s. l. ѣ. i. i. n. a. l. o. i. k. n. ѣ. и. p. и. v. e. d. o. ш. a. n. a. i. o.
г. a. r. o. п. o. l. i. s. ѣ. и. п. o. л. o. v. c. и. n. e. в. ѣ. x. e. m. ш. e. в. ѣ. s. t. i. ѣ. ѣ.
л. g. o. v. ѣ. s. o. t. o. s. n. ѣ. v. ш. e. s. i. s. o. b. ѣ. t. ѣ. g. o. m. ѣ. и. v. ѣ. x. v. o. r. o.
т. i. ш. a. s. a. **И**стиславъ. же. бо. л. e. n. a. л. e. ж. a. ц. и. o. n. a.
в. s. ѣ. v. o. л. o. d. a. r. ѣ. s. ѣ. m. ѣ. п. o. v. e. л. ѣ. e. s. i. p. o. l. o. v. c. и. i. n. e.
o. ѣ. s. p. ѣ. l. ѣ. e. s. i. n. и. t. ѣ. p. o. ж. ѣ. ѣ. n. o. m. ѣ. ж. ѣ. b. o. l. ш. и. s. a.
ѣ. m. ѣ. i. m. o. л. ѣ. t. ѣ. и. b. o. t. a. r. ѣ. i. p. o. o. ѣ. ч. a. ѣ. и. d. a. r. ѣ. i. d. a. ѣ.
т. a. i. o. ж. e. p. e. b. ѣ. i. v. s. ѣ. l. ѣ. t. o. d. o. x. и. m. ѣ. и. p. и. i. d. e. g. a. r. o.
с. l. a. v. ѣ. i. x. m. ѣ. r. o. m. ѣ. и. p. o. k. l. o. n. и. s. a. m. s. t. i. s. l. a. v. ѣ. r. ѣ.
i. s. a. k. ѣ. k. r. ѣ. t. ѣ. e. s. i. m. ѣ. t. ѣ. ц. e. л. o. v. a. л. ѣ. п. o. i. d. и. ж. e. n. a. v. s. ѣ.
v. o. l. o. d. a. i. v. s. ѣ. v. o. l. o. b. o. l. e. p. o. ч. a. m. o. l. и. t. i. s. a. v. e. l. i. s. o.
m. s. t. i. s. l. a. v. ѣ. **И**хаславъ. ц. и. п. o. ч. a. ш. a. b. и. t. i. s. a.
с. v. a. t. ѣ. s. l. a. v. o. m. ѣ. и. s. o. a. n. d. ѣ. t. ѣ. e. m. ѣ. i. x. a. s. l. a. v. ѣ. ж. e.
п. e. p. e. s. t. p. a. п. a. v. ѣ. ѣ. d. ѣ. i. i. o. ѣ. l. o. g. o. ж. ѣ. s. i. s. a. i. i. d. e. i. s. n.
x. a. s. l. a. v. ѣ. i. o. k. s. t. p. ѣ. i. e. m. a. s. v. o. i. m. a. v. o. d. a. s. o. ѣ. b. o. ѣ. ѣ.
б. r. a. ч. i. s. l. a. v. a. x. a. t. a. s. v. o. e. t. o. i. j. ѣ. b. a. ш. e. t. ѣ. p. o. ш. e.
л. ѣ. k. o. ѣ. ѣ. ѣ. ѣ. s. v. o. e. m. ѣ. i. b. ѣ. i. v. ѣ. p. o. s. r. ѣ. d. и. p. ѣ. t. i. i. ѣ.
o. ѣ. s. t. p. a. ш. и. v. ѣ. s. a. i. n. e. p. o. i. d. e. n. i. ѣ. n. a. m. o. n. и. s. t. ѣ. m. o.

и идакшюринхъ свое мѣ врѣцѣ. и много жаны при
вѣдѣ. и жѣмъ шѣ вѣшѣ лѣ вѣ вѣ лѣ и хлого жѣ
ска. и видѣвшѣ и хула славци. и нѣхъ свое го. и
лого жаны. беспакостисѣ тѣ прѣмѣ ти. и да
шасѣ рѣкшѣ. вѣчѣ славѣ. приховинѣ бѣга. та
ко насѣмѣдѣ асина щитѣ. **И** бѣвшю вѣчѣ рѣ
воротѣ славѣ ѿ нѣ рѣ вѣ вѣ тѣ сѣ цыкий. и и
ванковѣ чѣ славѣ. вѣчѣ славѣ тѣ трѣ кѣ ско
вѣ хгоро дѣ. и свѣта ющи оу видѣвшѣ вѣ ой.
и тако вѣ хула шѣ асина щитѣ. вѣ дѣ мѣстѣ славѣ
и и поварѣхъ сѣ блѣ доша. и посѣнѣ жѣ ю бѣ ю
чѣ сѣ. и тако вѣ ху вѣ рѣтѣ шѣ асѣ сѣ мѣ нѣ тѣ мѣ
поло нѣ мѣ. **П**отомѣ жѣ нѣ новѣ горо дѣ ци при
и доша сѣ мѣстѣ славѣ чѣ мѣ. сѣ всѣ вѣло дѣ мѣ.
и нѣ сѣло чѣю. та кѣ ой поло чѣ а нѣ сѣ оу тѣ снѣ хъ вѣ е нѣ сѣ.
вѣ и гнѣ ша дѣ вѣ дѣ а нѣ хъ сѣ и мѣ. и поймѣ шѣ рѣ оу тѣ
вѣ оу дѣ. и доша кѣ мѣстѣ славѣ. прѣ сѣ чѣ и сѣ
вѣ бѣ кнѣ хъ мѣ и сѣ оу тѣ вѣ рѣ во лѣ ю и мѣстѣ славѣ.
и поймѣ шѣ рѣ оу тѣ вѣло дѣ. и вѣ доша и кѣ по лѣ оу
чѣ. **В**сѣ жѣ лѣ тѣ по прѣ сѣ тѣ вѣ сѣ и хула славѣ хѣ о.
полчѣ чѣ. дѣ. и гѣ. **В**лѣ бѣ хѣ хѣ. лѣ. **В**лѣ тѣ по хѣ.
хѣ. лѣ. прѣ сѣ тѣ вѣ сѣ и хула славѣ хѣ оу тѣ снѣ хъ вѣ е нѣ сѣ.
всѣ жѣ лѣ тѣ по бѣ вѣ оу дѣ кѣ лѣ и сѣ. по тѣ по и лѣ оу дѣ
и жѣ тѣ. и ху оу рѣ мѣ и оу нѣ сѣ. всѣ жѣ лѣ тѣ по пѣ рѣ нѣ

ша пѣтуранѣцрѣвъ дмитриѣ. ѿна рѣсоша ю пѣтра
соу грѣхѣмъ великомъ. ѿнеправѣ. въ пожелѣхъ
халожницрѣвъ камѣмъ. мстиславъ. стѣго фе
ѡдора: **Ѡси хъ же всѣ слави те хъ сице естъ.**

ѿ дора: ѿ снх же всслави чехъ сице естъ.
ысо же слаша вѣдѹщнй.

имаша и жнх его и дщери его: **И** добрыи и по
носидщери его. и емх. нарекоша емх робити
ча. и повелѣ володимиру быти писною. прѣвѣ
мь е айм прью. и потпомх ѿца оуби. а самх
по наженѣ и нарекоша имѣи. горислава.
и родиху слава. понаже паисий и ныи жныи мно
гыи. и на чаеи него до вати. и ѣколи емх прише
ши к нѣи. и оу снхв шю. и хотѣ харѣ хати и но
же мѣ. и сключиса емх оуби и писа. и наю харѣ
кх: **О**наже сожали сирчѣбѣ. ханѣ ѿца моего
оуби. и ху млю его полони. мене дѣла. и сѣниѣ
не любии мене со млада дѣнцемъ симѣ. и пове
лѣи оустроити сѣ. во всю тварь црїе хю.
и соже вѣднѣ по сагаѣ. и сѣстина по степи
свѣтлѣ. вѣ ху рами не. а прише по тнѣ тью.
ѿнаже пако сотвори. и давши мѣ чь снѣи
и ху слава. в рѣс ху на гѣ: **И** рече пако вни
ти чти ѿца. и рци вѣ стѣ па. ѿ чѣ да ѿ дѣи
нѣ мниши сѣ ху да. володимиру же рече.
а кто палимѣ лѣ ху дѣ. и по вѣртѣ мѣ чь свои.
и со ху вѣ бо тарѣи. и по вѣ дай мѣ. ѿни же рече
оуби же нѣ оуби и е ай. дѣ па те дѣ ла сѣго. но вѣ
ху дѣи гни ѿ чинѣ еѣ. и дай еи со снѣ ху своимѣ.
володимиру же. оустроити горю дай ма. и на

рече ѿ маѣмъ и хула славлѣнъ ѿ полемъ чьвоу хъ ма
ю тѣ роу хъ воложи въ цѣпрѣтѣ въ яроу славлѣ
мъ оу нѣ комъ: **В** лѣтѣ хъ. хъ. лѣтѣ. **П**рѣстависѣ
яроу славлѣтѣ послави чѣ. въ мѣроу мѣ. въ то жѣ лѣтѣ
то прѣстависѣ ми хула славлѣтѣ. въ то
жѣ лѣтѣ то оу тоу мѣстѣ славлѣ. къ нѣ и полоуцкѣй.
къ цѣрѣу грау и сѣ жѣ нѣ ми. и дѣтѣ ми: **В** лѣтѣ то
хъ. хъ. лѣтѣ. посла мѣстѣ славлѣтѣ сѣвоу жѣ сѣвоу
дѣ. и хула славлѣ. роу славлѣ. соу дѣ рѣ жѣ нѣ оу
начѣ дѣ. и въ хула шѣ. и дѣ нѣ нѣ въ хула шѣ.
В лѣтѣ то хъ. хъ. лѣтѣ. къ нѣ въ великѣй мѣстѣ славлѣ.
хула славлѣтѣ. и въ хула мѣстѣ мѣстѣ мѣстѣ мѣстѣ.
и въ рѣтѣ сѣ хула. въ то жѣ лѣтѣ то хула жѣ мѣстѣ
славлѣ. цѣрѣтѣ сѣтѣ оу сѣтѣ пѣроу гоу цѣ. **В** лѣтѣ то.
хъ. хъ. лѣтѣ. прѣстависѣ мѣстѣ славлѣтѣ сѣвоу дѣ
ми рѣ. и сѣтѣ оу нѣ мѣстѣ яроу полѣ кѣ рѣтѣ ѣгоу кѣ
жѣ. къ нѣ нѣ оу оу славлѣтѣ оу нѣ. **В** то жѣ лѣтѣ то.
яроу полѣ кѣ рѣтѣ сѣвоу дѣ. мѣстѣ славлѣ
чѣ. и хула нѣ агоу рѣтѣ. и дѣ лѣ мѣстѣ рѣтѣ славлѣ. по
къ рѣтѣ мѣстѣ целѣ ванѣю. и ко жѣ сѣ сѣ оу рѣ
дѣ лѣ. соу вѣ рѣтѣ мѣстѣ сѣвоу мѣстѣ славлѣтѣ
поу нѣ оу поу велѣ нѣю. и ко жѣ нѣ ма сѣтѣ тѣ дѣ лѣ.
рѣтѣ славлѣтѣ оу мѣстѣ славлѣтѣ. хула оу прѣ сѣ дѣ
въ нѣ мѣ. а по сѣтѣ оу сѣ дѣ лѣ въ нѣ гѣ нѣго. гѣ рѣтѣ.

приехана на полкомъ своимъ и сѣде въ рѣкѣ.
и ии. и вѣдѣи гарополскѣхъ крѣпнаго дѣла
целованья. **И** по слаподрѣгаго мѣстисла
вича. по и хаслава вполтѣскѣхъ привѣдѣкла
твою. ѿ нѣжѣ ѿ стави брата. сѣпополска въ
полоцкѣхъ. и при и. дѣв перѣяславль на гѣхъ и нѣ
днѣ. по лочанѣхъ рѣкѣ шелиша етъ сани. и вѣгна
ша сѣпополска. а в асылы са посадиша сѣпосла
вича. видѣв жѣтѣ гарополскѣхъ. оуладисисо бѣра
тъ ею. и дѣ перѣяславль вачѣславъ. а и хасла
ва вѣвѣдѣи снѣжю. по е жѣхъ имѣ. даша и хас
лавъ тѣрѣвъ. и пинѣскѣхъ. кѣмѣнѣскѣхъ. по бѣа
ше тѣхъ ето ѿсталъ сѣ перѣнѣи во лостни ето.

Рѣкъ. х. мѣ. гарополскѣхъ по сламѣстив
и хаслава кѣратъ и кѣно жѣтѣ гарополскѣхъ. и даша
дѣлѣи сѣрѣскѣхъ. и ѿсмоленска дѣрѣ. и тѣа крѣ
цѣло вѣдѣи. по чалиша тѣи вачѣславъ. перѣа
славла. и до шѣтѣ гарополскѣхъ. ѿпѣа тѣ.

Рѣкъ. х. мѣ. вѣи дѣв вачѣславъ и сѣ перѣяслава.
и дѣ ѿпѣа тѣхъ тѣрѣвъ. не по слашавъ бѣратѣ сѣво
е то гарополска. **Р**ѣкъ. х. мѣ. **Р**ѣкъ. х. мѣ. **Р**ѣкъ. х. мѣ.
володѣи мѣричѣ. и сѣ про сѣи ѿ бѣратѣ сѣво ето. гар
полска перѣяславль. а гарополскѣхъ да сѣтѣ. сѣжѣ
дѣлѣи рѣо сѣпѣвъ. и про чѣюю во лостѣ сѣво юно не

148
всѣю. вѣпо жѣлѣтѣ по и сѣтѣ рѣва. и дѣи хаславъ
вѣмѣнѣскѣхъ. ѿпо лѣжѣи дѣи кѣбѣратѣ сѣво ето и сѣно
вѣгарополскѣхъ. и сѣложиша сѣа сѣ ѿлговичѣи. и сѣда
вѣдо жѣи. и вѣстѣашавъ сѣи мѣратѣ. **И** дѣмѣсти
славичѣвѣ сѣво лѣ. и хаславъ на рѣо сѣпѣвъ. и на вѣо
лѣхъ вѣрѣо тѣиша сѣа. новогородѣи. и дѣвѣ сѣво лѣ
ѿпѣа тѣи кѣно вѣгарополскѣхъ. а и хаславъ ѿ сѣта на вѣо
лѣцѣхъ. и на тѣхъ ѿ сѣмѣо ѿ вѣдѣа вѣхъ. ѿжѣи дѣтѣхъ
гарополскѣхъ. сѣбѣратѣ сѣю кѣчѣрнѣиго вѣхъ. и дѣта мѣо
жѣ. **Р**ѣпо лѣжѣлѣтѣ про тѣо. хѣратѣиша сѣа.
ѿлговичѣи сѣво лѣдѣи мѣричѣи. и и до ша гарополѣ
кѣхъ рѣгѣи. а нѣрѣѣи. кѣчѣрнѣиго вѣна ѿлговичѣи.
и сѣташа не до шѣшѣ гарополскѣхъ. и сѣпо и ашѣи тѣи кѣо
лѣо дѣи. и вѣратѣиша сѣа ѿпѣа тѣ. **П**о е жѣхъ
мѣи при и до ша ѿлговичѣи сѣпо лѣвѣи. и вѣхъ ша
гарополскѣхъ. и нѣжѣа тѣи хъ. и сѣла по жѣго ша. и бѣарѣ
чѣпо жѣго ша. и лѣо дѣи ето ѿ и до ша. и мѣно жѣпо лѣо
нѣо ѿ хъ ша. сѣкѣтѣи и кѣо ни. по е жѣхъ имѣ по гѣри
мѣ. мѣа. дѣ. г. днѣ. **П**о е жѣхъ имѣ сѣотѣна гар
полскѣхъ. вѣи кѣи е вѣсѣи. а гѣ ѿрѣи и перѣясла
вѣи сѣпо и аша. и дѣи и оу кѣи е вѣа. и оу мѣри сѣа
гарополскѣхъ сѣо вѣсѣво лѣо мѣ. и даша перѣясла
вѣа нѣрѣѣи вѣи бѣратѣхъ сѣо е мѣ. а володѣи мѣ
рѣи хаславъ мѣстѣи славичѣю. **П**о е жѣхъ имѣ.

бишася новгородци · сръстковци · на жьни
горѣ · и побѣдиша сръстковци новгородцевъ ·
и побѣдѣша мнози сръстковци · и обратѣшася сръсто
вци побѣдоу великою · **В**ъ лѣтѣ 5 · х · мѣ · при
вѣдѣ старополкѣ · обратѣшася во его андрѣя · и хво
лодимира · коу переславлю · и кнѣзи · и по мѣх
лѣтѣ · почаша ѿпачѣ · ѿлгови · чиратѣ · въ хуви
хати · и на чаша во е · вати · сѣла · и горѣ · дѣ · лѣ ·
лѣ · и приидоша · коу переславлю · и многѣ · пакѣ
списѣ · отвориша · и оустѣ · е · по · ж · го · ша · и ѿ · и · до ·
ша · и · ста · ша · на · с · в · по · и · **И** · х · ѿ · и · до · ша · пр · о · ти ·
въ · и · мѣ · во · ло · ди · ми · ри · чи · и · бѣ · въ · ш · ю · стѣ · пла · нѣ ·
ю · ѿ · бѣ · ма · по · ло · ко · ма · и · би · ша · с · а · к · рѣ · пи · со · и · во ·
с · ко · рѣ · по · ги · бо · ша · по · ло · вь · ци · ѿ · л · го · ви · чи · по · г · на ·
въ · ш · е · по · ни · х · во · ло · ди · ми · ри · чи · др · в · жи · на · л · х ·
ша · ѿ · и · би · ша · та · жи · н · х · ѿ · м · но · го · **И** · во · ро · ти ·
ша · с · а · ѿ · па · тѣ · на · по · лу · чи · цѣ · и · не · ѿ · б · рѣ · то · ша ·
кнѣ · зь · и · сво · й · въ · па · до · ша · ѿ · л · го · ви · че · мь · в · рѣ · цѣ ·
и · та · ко · и · х · о · й · ма · ша · ѿ · др · в · жи · на · л · х · та · ро ·
по · лѣ · и · та · ша · бо · ѿ · др · в · жи · на · л · х · та · ро ·
ча · тѣ · ѿ · са · цы · са · го · ки · е · въ · с · ко · го · и · ст · па · ни · сла · ва ·
до · б · ра · го · т · ю · тѣ · ѿ · ко · ви · ча · и · пр · о · ч · и · м · х · жи · и · въ ·
н · х · ѿ · во · ло · ди · ми · ри · чь · ва · си · ло · ма · ри · чь · о · у ·
бѣ · е · н · х · бѣ · т · х · а · ко · ло · ди · ми · ри · чи · при · и · до · ша · к ·

ки · е · въ · мѣ · а · в · г · е · ста · **И** · па · ки · к · ра · мо · ла · бѣ · ѿ · ни ·
х · ѿ · ни · ма · ла · ш · е · ш · е · бо · и · н · и · ж · ѿ · л · го · ви · чи · с · по · ло · вь · ци ·
и · въ · х · а · ша · пр · е · по · лѣ · и · х · а · лѣ · пѣ · пѣ · стѣ · и · при · и · до ·
ша · ки · е · въ · х · о · т · па · чѣ · би · ти · са · сво · ло · ди · ми · ри · чи ·
и · пр · о · ли · та · ти · кро · вь · х · рѣ · ты · а · н · сь · к · х · х · ва · ла · цѣ · са ·
въ · го · рѣ · стѣ · бѣ · тѣ · нѣ · да · и · мѣ · та · го · т · во · ри · ти ·

И · ро · по · лкѣ · с · х · в · ра · во · и · м · но · гѣ · со · б · ра · тѣ · ю · мо · г · л · х ·
би · ти · са · с · ни · ми · но · то · го · не · со · т · во · ри · бѣ · та · с · о · у · бо ·
та · вь · но · о · у · ми · ри · са · с · ни · ми · и · и · до · ша · ѿ · па · тѣ · к · че · рнѣ ·
го · в · х · то · го · же · лѣ · та · пр · е · ста · ви · са · е · пѣ · тѣ · сѣ · ли · ѿ · н · х ·
во · ло · ди · мѣ · рь · сь · к · и · **В**ъ лѣтѣ 5 · х · мѣ · по · ста · ви · ша ·
е · пѣ · а · ма · н · х · и · ла · с · ко · лѣ · ца · к · с · мо · ле · нь · сь · к · х · по · т · по · мѣ ·
др · в · та · го · с · ко · пѣ · ца · к · во · ло · ди · ми · ри · ю · е · пѣ · мѣ · ф · ѿ · до ·
ра · **В**ъ лѣтѣ 5 · х · мѣ · м · е · ст · и · сла · ви · чѣ · въ · сѣ · во · ло · дѣ ·
въ · н · х · ѿ · во · ло · ди · мѣ · рь · е · то · же · н · о · во · го · ро · дѣ · въ · и · г · на ·
ша · ѿ · сѣ · бѣ · ѿ · н · х · же · пр · и · и · до · ша · ко · ст · рѣ · е · въ · с · в · а · е · м · х ·
ки · е · въ · х · ко · та · ро · по · лкѣ · и · да · е · м · х · въ · и · ш · е · го · ро · и · с ·
дѣ · тѣ · ѿ · лѣ · то · е · д · и · но · и · при · и · до · ша · по · нѣ · п · с · ка · ви ·
чи · с · дѣ · ла · в · ш · е · с · н · о · во · го · ро · дѣ · ко · сь · к · т · ма · т · и · нѣ ·
тѣ · ѿ · са · цы · к · и · а · и · х · о · п · с · ко · ва · жи · ра · та · с · о · й · но · ю · др · в · жи ·
но · ю · и · и · де · со · др · в · жи · но · ю · сво · е · ю · пр · е · бѣ · та · мо · ма ·
ла · и · с · ко · н · ча · жи · во · тѣ · сво · й · и · по · ло · жи · ша · ѿ · ц · рѣ · к · и ·
с · тѣ · ѿ · трѣ · ца · ю · же · бѣ · са · мѣ · с · х · да · л · х · **то** · же ·
х · и · мѣ · въ · и · г · на · ша · н · о · во · го · ро · дѣ · ѿ · л · го · ви · ча · и · х · но · ва ·

города. агеурыгевича погаша. рѣстислава кнѣзю
бѣ. в тожелѣ то ѡлговици послаша по половци.
иначаша воѣвати по сѣлѣ. а ндрѣбѣви немо
гѣцю. сѣ прѣтѣписи сѣмѣ. а ѡбратѣи небы
ѣмѣ помощи. и вѣху о тѣлиши ти сѣ перемѣсла
вѣла. и сѣ бѣи сѣ тѣ пѣтѣ бѣа по сѣлѣмѣ. ѡво ѡ
половѣцѣ. ѡво же ѡсвои хѣ посади никѣ. тако
чѣ видѣвѣ ѡлговици. тако а ндрѣбѣви небы
помощи. ѡбратѣи. и лѣстѣи мѣ словѣсѣ. а кѣ
бѣспѣчѣли сѣтвориша. **Р** тожелѣ то. гаша
ѡлговици сѣ послава бѣжаца и хѣ новагорода.
и приидѣхѣ сѣ кѣ таропѣлкѣ. ѡполѣбѣлше
погаша воѣвати ѡлговици. и привѣдоша поло
вѣцѣмѣ множѣство. и вѣхаша прихѣсѣ. хѣтѣ по
итѣи кѣи бѣвѣ. ѡже таропѣлкѣ доспѣлѣ. сѣ бѣра
тѣ ѣюсѣ ѣю. и идоша ѡпатѣи кѣ черниговѣ.
Н рополикѣ же сѣ во кѣ пившю. многомножѣство
вои. рѣстовци по лѣчѣнѣ. смолѣнѣи. и оугре
и галичанѣ. и берѣнѣ рѣбѣвѣ. лѣтѣи сѣи. и ки
ганѣ. и перѣславци. и во лѣдѣи мерѣци. и тѣрѣовѣ
ци. и бѣмногѣмножѣство вои. и поидѣи кѣ черни
говѣ. **Н** людѣи черниговци во сѣиша кѣ во сѣ во
лодѣ. тѣи на рѣбѣши сѣ бѣжати в половци. а во
лодѣ сѣ вою по тѣвѣиши. и сѣмѣ сѣ ѡпатѣи во ро

150
тиши. лѣхѣ того ѡсѣтѣи сѣ вѣи сѣ оу мѣи сѣ во
ѣго. и просѣи мира. мѣи бѣоу мѣи мѣи милѣсѣрдѣи таро
полѣ. тако нѣра рѣбѣтѣ сѣ кѣ роу пролитѣю. но бѣга
ради во сѣхѣтѣ мѣи ра. по и бѣоу бѣ сѣю мѣлѣтѣю.
сѣбѣлюда сѣтѣ в сѣю рѣсѣ кѣ хѣ мѣлю. в сѣ во лѣдѣ
же по сѣлѣиша вѣ. тако сѣмѣи сѣлѣнѣ сѣи. внидѣвѣ сѣ
и рѣхѣ. лѣхѣ сѣтѣ мѣи ти сѣ вѣга ради. и по сѣла
сѣ по кѣ рѣни сѣ мѣи кѣ таропѣлкѣ. и и сѣ просѣи мирѣ.
и целѣва вѣшѣтѣи и кѣ рѣтѣ. и сѣ тѣвориша ми
рѣ. и рѣхѣи идоша сѣ рахѣно. сѣла вѣи бѣга.
Н по сѣмѣи па кѣи сѣтвори сѣта мирѣ. таропѣлкѣ
сѣ во сѣ во лѣдѣоу мѣ ѡлговицѣмѣ. и дарѣи многѣи
мѣи сѣ бою дава хѣ. и идоша сѣ рахѣно вѣ сѣ во
гасѣ. и на тѣхѣно сѣ рѣи вѣно бѣи на мѣи сѣ на нѣ
бѣсѣ. по и же ѡсѣи прѣстѣа вѣи сѣ тѣлѣ вѣ ѡлго
вичѣ. **Т** по и же хѣ мѣи прѣстѣа вѣи сѣ блѣго вѣи рѣнѣи
и кѣи хѣ таропѣлкѣ. во лѣдѣи мѣи рѣи чѣ. фѣ. и по
ло жѣи хѣ бѣи оу сѣтѣго а ндрѣбѣ. и внидѣвѣ рѣтѣго
вѣ чѣ сѣла вѣи кѣи бѣвѣ. и людѣи мѣи сѣи тѣро по лѣи тѣо
мѣи сѣ тѣрѣтѣиши сѣго. и посадиша на сѣтѣоу лѣтѣ пра
дѣа сѣ во сѣго тарѣо сѣла. фѣ. кѣ. и приидѣ ѡлго
вичѣ сѣи шѣго рѣдѣи. и прѣи тѣро и вѣ сѣ сѣоу бѣра
ѣюсѣ во сѣю. и прѣи сѣи ла сѣа кѣ вѣ чѣ сѣла вѣи рѣхѣ.
и ии хѣ до бѣро мѣи хѣго рѣда. ѡи хѣ же не хѣоу тѣа кѣ ро

ви пролипи. и не биса с нимъ. и смиримъ про
полипи. и оутвердиа крѣпостъ и тѣмъ. и
иде ѿ патъ крѣпости. а всеволодъ прииде
в киевъ. мѣ. е. а вѣрниговѣ посади двѣ
та волюди мира: **В** лѣ. 5. х. мѣ. сѣ. а ѿго
вуче в киевъ. и на чухамышлати на володи
мири. и на мстиславичъ. на дѣтаси силѣ сво
ей. и хуотавсю землю самъ держати. на дѣ
таси обратъ ею своєю. и скаше поростисла
вомъ смоленска. а по и хуаславомъ володи
мира. и посла войну хуаслава. река и днѣхъ во
лоди мира. и дошедше горинѣ. по полюшивше
сѣбѣ жа ѿ патъ: **Т** огда всеволодъ прива
братна и кѣрська. сѣтослава. и иде с нимъ.
и переяславлю на андрѣя. и хуотавъ и гнати на
андрѣя. а братна его посади ти. а андрѣя в кие
лаше и ти. и кѣрська. и андрѣя тако рече. сѣ
ма вѣсѣ дрѣжиною своєю. и пѣи мислѣтъ
на своєю ѿчинѣ. и дѣднѣи. не жмѣи кѣрська
е кнѣзь. ѿцѣ мой в кѣрська. не си дѣлѣ. но
в переяслави. а хуотавъ на своєю ѿчинѣ. смирѣ
и ти. а жѣти братна. и сѣти рѣска и хуамъ
ржачи. а хуотавъ сѣи волюсти. а оуби вѣ мене
а по тѣмъ волюсти. а живѣи вѣи дѣи сѣ своєю

151
волюсти. ѿвакако не дѣи на шѣмъ рѣдѣ. та
кой прежде было. сѣтослава. и по волюсти. и мѣ
билъ бориса и глѣба. а самъ цимногѣ живѣ.
и стоише всеволодъ на дѣнепри. и посла брата
своего сѣтослава. и переяслава. и полюки. и оутре
поша андрѣя. и вѣдрѣ. и рѣжина. и биша сасни ми. и по
може бѣ андрѣя. и вѣи мѣ на сѣтослава. и гони
ша по ни хуотавъ. а дѣлѣ не пѣи андрѣя
дрѣжинѣ своєю: **Н** а оутра ми рѣсѣтослава
ша. и на тѣхъ нощѣхъ а горѣ са горѣ. сѣ. а. нѣи ѿ ра
тинѣ. по тѣмъ жѣлѣтѣ. и прииде половецѣи кѣ
земля. и вѣи кнѣи половецѣи на мирѣ. и ху
дѣи сѣтослава. и всеволодъ. и киевъ. а андрѣя
и переяслава. и кѣлѣло тѣи. и сѣтослава. и та
снѣи ми рѣ. вѣтѣмъ жѣлѣтѣ. и пѣи ша нѣи
горѣ. и цѣ рѣ. и вѣи а ѿ сѣбѣ. а кѣ всеволодъ пѣ
стиша дѣтѣи своѣи. и тапи. рѣи сѣи. и пѣи снѣи
мѣ сѣтослава. и посла кнѣи сѣтослава. и кнѣи
тѣ: **В** лѣ. 5. х. мѣ. новогорѣи вѣи гнаша
сѣтослава. а кѣ всеволодъ послаша епѣи. а сѣ
жѣи сѣи ми. рѣи сѣи. а и на мѣи сѣи. а сѣ
слава не хуотавъ. и посла кнѣи сѣи на своєю. и бѣ
вѣи вѣи рѣи. и новогорѣи хуотавъ. и рѣи
коша вѣи волюсти. и хуотавъ сѣи на тѣмъ. и нѣи

та. ни племени вашего. но хощемъ племени вло
димира. всѣ волюже послапони хъ. и вѣрѣти епи
скупасни ми. и оудержай со епѣмъ. **Н**о вогоро
дцихъ давша ерисиша. дайны шюрина своѣго
мстиславича. всѣ волюже хула перестави
ти. но вогорода во лодимири чѣмъ. и мстисла
вичемъ. и прихвашюрина скою. и даймъ бере
стѣи. рѣка но вогорода нѣ рѣхъ та. а тѣсѣ да
тѣ ѿ своѣ и силѣ. гдѣ сий кнѣзь нѣмалѣхъ тѣ.
а но вогорода цѣ держимъ илѣ тѣсѣ епѣмъ.
Влѣхъ. хъ. мѣ. новогорода цѣмъ перпаче бѣхъ кнѣ
хъ сѣдѣти. ни жи то кнѣмъ нѣмалѣхъ илѣхъ
жѣ. и е млющѣмъ тахъ тѣмъ в погребѣхъ. а ѿнѣ
мъ нѣмъ перпачимъ. шѣшѣкогъ рѣхъ ви и рѣкоша.
ѿ жѣ нѣмъ стѣмъ кнѣмъ ѿлговичѣмъ по полка.
а мѣ ѿлговича не хощемъ. а любѣ кнѣмъ самъ
по иди. любѣ кнѣмъ посли. и посла кнѣмъ снѣ
своѣмъ рѣстислава. **Т**ой же хъ мѣмъ прѣстѣ
висѣмъ блговѣрнѣи. и хрѣмъ любивѣи и добрый
кнѣхъ. а нѣ рѣхъ во лодимири чѣмъ. в перѣмъ слави
гѣвара. кѣ. а во прѣмъ. в. дѣсѣмъ ма погребѣ
хъ нѣмъ бѣи. оу стѣмъ ми хъ аила. егда жѣ нѣмъ сѣхъ
гробѣхъ. дивно хъ мѣмъ нѣмъ бѣмъ нѣмъ сѣхъ. и стра
шно бѣиша. тѣмъ снѣмъ снѣмъ снѣмъ. мѣ жѣ нѣмъ бою.

152
а сѣмъ полпѣмъ прѣмъ ѿ хъ мѣмъ дѣмъ нѣмъ. на дѣмъ в сѣмъ
горѣ бѣмъ шѣ. а кнѣмъ дѣмъ мѣмъ. ѿ стѣмъ шѣ. и стѣмъ
мѣмъ шѣ мѣмъ нѣмъ та. дѣмъ нѣмъ жѣмъ по хъ рѣмъ ни шѣи.
Той же хъ мѣмъ прѣмъ стѣмъ висѣмъ всѣмъ волю. горѣмъ дѣ
нѣмъ сѣмъ и кнѣхъ. тогда жѣмъ всѣмъ волю дѣмъ по слаи кнѣ
ѣмъ. на вѣмъ кнѣмъ слава. рѣмъ сѣмъ дѣмъ шѣмъ кнѣмъ вѣмъ кнѣмъ
ѿмъ властѣмъ. а мѣмъ бѣмъ стѣмъ по итѣмъ. и дѣмъ тѣмъ в перѣ
мъ славлѣ. вѣмъ ѿмъ чѣмъ нѣмъ сѣмъ кою. в то жѣмъ в рѣмъ мѣ.
по иди мѣмъ горѣмъ дѣмъ гѣмъ рѣмъ гѣмъ вѣмъ ѿмъ лговичѣмъ. и кнѣмъ
и кнѣмъ тѣмъ. и ѿмъ вѣмъ цѣмъ по вѣмъ рѣмъ гѣмъ бѣмъ тѣмъ по чѣмъ. в то
жѣмъ лѣмъ тѣмъ ѿмъ пѣмъ тѣмъ ѿмъ лѣмъ сѣмъ всѣмъ волю и сѣмъ шюри
но мѣмъ сѣмъ волю мѣ. и дай мѣмъ нѣмъ волю. и посадиша
сѣмъ по полка в нѣмъ во лодимири чѣмъ. а тѣмъ рѣмъ гѣмъ ви чѣмъ хъ сѣмъ
в нѣмъ во лодимири чѣмъ. и послаи кнѣмъ ѿмъ цѣмъ. **В**лѣмъ тѣ
хъ. хъ. нѣ. в нѣмъ дѣмъ вѣмъ сѣмъ славлѣ в перѣмъ славлѣ. а кнѣмъ
рѣмъ вѣмъ дѣмъ стѣмъ по славлѣ всѣмъ волю дѣмъ чѣмъ. в рѣмъ тѣмъ жѣ
хрѣмъ тѣмъ мѣмъ сѣмъ кою рѣмъ дѣмъ нѣмъ колѣмъ. раждѣмъ жѣмъ сѣмъ
и тѣмъ рѣмъ вѣмъ ѿмъ лговичѣмъ. вѣмъ хъ оу тѣмъ в нѣмъ тѣмъ в перѣ
мъ славлѣ. и при шѣмъ стѣмъ по тѣмъ рѣмъ кнѣмъ. и много па
ко сѣмъ тѣмъ сѣмъ рѣмъ шѣ. сѣмъ ла по жѣмъ гоша. и жи тѣмъ по
палиша. и стѣмъ по мѣмъ шѣмъ дѣмъ мѣмъ. **И** приидѣмъ вѣмъ
славѣмъ хъ во лодимири чѣмъ. в по мѣмъ цѣмъ хъ сѣмъ славлѣ.
рѣмъ стѣмъ славлѣ жѣмъ сѣмъ мѣмъ нѣмъ. в хъ во лостѣмъ нѣмъ хъ.
дѣмъ горѣмъ дѣмъ. и сѣмъ шѣмъ шѣмъ ѿмъ дѣмъ шѣмъ ѿмъ перѣмъ сла

владѣа чѣславъ ѿпроси всѣхъ всѣхъ володѣмъ. ѿ
да перемаславъ. и чѣславъ мстиславичю. а с
мъ и дѣи пѣрѣвъ. внидѣи чѣславъ. в перемас
лавъ. гѣ. а. а всѣхъ володѣмъ посла на своѣхъ володѣ
мъ рюсѣхъ послава. **Р**тѣ же чѣмъ посла всѣхъ
лодѣхъ на своѣхъ послѣва. и чѣславъ двѣ
ча. с володѣмъ миромъ галицкимъ. в помочь ко
лодѣмъ на брата пѣхъ на мѣншю. на бо
лѣславичи. и снаша савси оу черньскѣ. и во
вѣше во рѣтиша сѣ. болѣхъ мѣмъ мирнѣмъ
хъ. нѣже ратнѣмъ. **Р**лѣхъ. х. нѣ. всѣхъ
дѣхъ же мѣхъ на своѣхъ послѣва. в аснѣхъ
ю полоцкѣмъ. то и же чѣмъ и дѣи чѣславъ
ко сѣмъ рѣхъ в своѣхъ мѣхъ. гѣ рѣхъ. и нѣ оула
дѣхъ снѣмъ. и дѣи брата пѣхъ мѣмъ сѣхъ. и ѿ
пѣхъ дѣи ко дѣхъ мѣхъ брата пѣхъ ко вѣхъ
и там оу мѣхъ. **Р**лѣхъ. х. нѣ. при дѣи
чѣславъ и хъ мѣхъ брата пѣхъ ко
ѣхъ. в томъ жѣ мѣхъ чѣславъ ѿ дѣхъ
своѣхъ и полоцкѣхъ. хъ бѣхъ мѣхъ хъ рѣхъ
дѣхъ. и всѣхъ володѣхъ мѣхъ сѣхъ мѣхъ
сѣхъ мѣхъ бѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
на свѣдѣхъ. и ѿ пѣхъ дѣхъ сѣхъ мѣхъ
дѣхъ на сѣхъ. на володѣхъ мѣхъ на галичѣхъ.

Втѣхъ дѣхъ и чѣславъ двѣхъ и чѣхъ
по вѣхъ на володѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
всѣхъ мѣхъ. и дѣи пѣхъ мѣхъ. и вѣхъ мѣхъ
лодѣхъ мѣхъ. сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
гѣхъ при вѣхъ. бѣхъ мѣхъ. и нѣхъ мѣхъ
бѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
дѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
лодѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
кѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
дѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
володѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
гѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
рохъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
вѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
ѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
гѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
мѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
бѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
шли. ѿ мѣхъ гѣхъ. тѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
полци на гѣхъ. и чѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
лихъ. **Р**и дѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ
сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ. и сѣхъ мѣхъ

шумъ. и по чаволоди миръ слапи. кой горе
вирека. шже ма с братомъ оу миришь. то по
его смрти. по могоу ти кси въ. тѣмъ же пре
лестный гора. и гора нача молитися. ко всѣволо
ду. молю и гнѣвася. рече не хощиши ми до
бра. поутю шбрекѣми еси кси въ. а прияти
лѣвъ мине даси. приимати. и пославша его всѣ
володу. в томъ же днѣ сотвори миръ к вете
рѣмъ. и хаволоди миръ ко всѣволоду. всѣво
лоду со всѣю братъ ею оустрѣтѣ. и целова
шася и рахъ и дошася рахно. **И** да володи
миръ всѣволоду. тѣмъ сѣмъ гривѣмъ серебра. и
дѣтѣмъ. тѣмъ бо и баше оумолилъ. и въ
хвороти емъ всѣволоду оушицю. и микѣ
нѣ. еже ханалъ. и тѣмъ по дѣли братъ ю сво
ю. по ченъ штарейшихъ и до меншъ. и шпо
лѣ рахъ и дошася ко всѣмъ. **В** то же мѣ
по халожена бы црѣви. камена асанѣвѣска
на. всѣволодомъ кси хемъ. и ю. **Р** **Лѣтъ** х.
х. нѣ. принесе блгоу гѣрна кси гими шлена
кси ханарополса. и хгровници. въ црѣсовъ а нарѣ
на. и положи оу танъ кси. и митрополи тѣмъ
хилъ и днѣ со црѣю градо. **В** то же мѣ поидѣи
горъ. со братъ ею своєю на лахи. а дрѣгми въ по

164
мощь. в то же мѣ по пакси кси въ. по горѣ по ло
винѣ подолна. **Р** **Лѣтъ** х. нѣ. приидѣ воло
ди миръ. и в ханарѣ кси. и сѣво кси в сѣво
братъ ю свою на радосѣни. и сложи по тѣмъ со бо
риша днѣ. на володи мира. и нареку баше
слава штапи дома. и пребывѣтѣ колико ра
ху бо лѣсѣмъ. и вехошай кси въ шего роду.
и та мой скончася. и ю. а. **И** внидѣи гора в кси
въ. и нѣ годно бы людемъ. и послашася кси пре
на славу. кой хаславъ рече. поидѣи кси хе
хемъ тѣмъ. слышавъ же ихъ аславъ со жалѣсѣмъ
лми. и поидѣи со дрѣжиною своєю. и перенѣ сла
вци. и в хемъ мѣтѣмъ въ штомъ михайлѣ. оу
еппа еоу филина. и прѣшѣдѣ прѣпоидѣ. и при
идѣи кси хе берѣдѣ въ мѣ колесо. и прише ста
на жмѣмъ. и гора же протѣмъ хемъ поидѣ. со бра
томъ своѣмъ штославомъ. и бывши мѣмъ
оу шлговъ моголине до хаста. и гора со бра
томъ по бѣтѣ госта. да бе жача и хоймаша. а дрѣ
гна и хеиша. а и ний што поша. въ оуа. а и нѣмъ
хоймаша въ градо. **С** еже бы по соби емъ же
имъ шилоу штаго крѣпа. и хастѣмъ лени емъ
штго михайла. и мѣтѣмъ штабѣца. сѣбѣмъ
саца а вѣ. гѣ. днѣ. внидѣи хаславъ в кси въ.

нагърѣта. а любоснимъ миръ сотворимъ. любос-
насимъ бѣмъ. и хуаславъ же посла на прѣ. стѣ
слава сѣ причаство. к черниговъ. вѣла и
мъ до спѣвати. и доидѣ стѣ слава к черниго-
въ. и хуадавше кнѣзи черниговстий. и посла
вше к ои хуаславъ вѣла чѣмъ пойти. рече чѣ-
земла наша по тѣбѣ аѣтъ. а тѣбѣ не хоцѣши по-
йти. и хуаславъ же перебрѣдѣ сачерѣднѣ прѣ.
и стѣпа на черторѣею. и ѿполѣ посла оульба
к черниговъ. и самъ приидѣ насъ пои. а брата
своего володимира ѿстави в кѣвѣ. **О**уль-
бѣ же видѣ черниговъ. и оульба далъ ѿ же
крѣпъ целовалъ володимира. и хуаславъ
двѣдѣ. и стѣ слава в сѣволодичѣ. к о стѣ сла-
ва ѿлгови чю. хуопачѣ оуби тий хуаслава.
поже слѣшавъ оульбѣ. приѣтъ же к ои хуасла-
ва насъ пои. и ска хуаѣмъ ѿ же его ѿстѣпи-
ли. кнѣзи черниговстий. и целовали на ны крѣ-
стѣ. и хуаславъ же вѣоро тѣса ѿ тѣдѣ. а прѣ-
сѣ бою посла к о брата кѣиѣ вѣ. к володими-
рѣ. и к лахорю тѣса цѣкомъ. двѣмъ жа. добры-
ныкѣ. и радѣла. рече брата тѣдѣ нѣмѣи про по-
литѣ. и хови кѣмъ всѣ. а тѣсѣмъ жа молѣи-
та. черниговскѣ кнѣзѣ лѣстѣ. и тѣхуа володѣи

156
миръ кѣмѣи про политѣ. и сохове кѣмъ. и при-
идѣша много ѣмно жѣстѣво. кѣмъ на рождѣ.
и сѣдоша оу стѣи со фѣи слѣшати. **И** рече во-
дѣи миръ кѣмѣи про политѣ. сѣ прислава брата тѣ-
вѣ. мѣ жа кѣмъ на. а тѣмъ молѣи тѣа к о брата тѣи
своеи. и вѣи стѣпи до брыныка. и радѣла. и рече со-
стѣ целовалъ тѣа брата тѣ. а мѣи про политѣ по-
клонилъ сѣ. и лахора целовалъ кѣмъ всѣ.
рече ша кѣмъ на. молѣи тѣа рѣ тѣ кнѣжю. ѿна же
рече стѣ тѣа к о молѣи тѣ кнѣжѣ. целовала к о мѣи
крѣпъ двѣдѣ. стѣ слава в сѣволодичѣ. ѣмъ
же много до брата тѣвои. а нѣ тѣхуопачѣли ма оу-
бѣи тѣ лѣстѣю. но бѣ тѣхуа стѣпи лѣмъ и чѣстнѣи
и крѣпъ. ѣго же к о мѣи тѣ целовали. а нѣ тѣ брата тѣ
пойдѣ тѣи к о мѣи тѣ к черниговъ. к тѣ поимъ тѣ
к о мѣ. к тѣоли нѣмъ тѣ тѣа влодѣи. тѣи бо сѣ тѣ
хуопачѣи ѿ дѣиного оуби тѣи мѣнѣ. но и вѣа сѣи к о
рѣи тѣи. кѣмъ на. жѣ рече ша. кнѣжѣ вѣа бѣи тѣ к о
рѣи тѣи. а хуа двѣ врагѣ кнѣжа на шѣго и на нѣ. ху-
чѣмъ и оуби тѣи. поитѣи жѣ хуотѣмъ бѣи тѣи сѣа хуа
своего кнѣжа и хуа тѣи. и рече и мѣ володѣи ми-
рѣ. то говѣи брата тѣи ска хуали. и гора по влодѣ
тѣ стѣ поро жѣ вѣ. а мѣи поидѣмъ к о брата тѣ. а к о
жѣнѣи вѣи тѣ рече ша кѣмъ на. мѣи вѣдѣаѣмъ

ѡже того брата твоего величавъ творити нѡмѣ
хотѣмъ оубиити и гора мѣ въ даемъ ѡже не конь
часть добромъ тѣмъ племенемъ нивамъ ни
намъ колики бо митрополитъ же много въ
храниши мѣ и лахоръ тѣмъ сѣмъ и и рагъ
и володы миръ тѣмъ сѣмъ и ѡни же кликъ
въше пойдѡша оубиити и гора: **Р**олоди ми
ръ въ сѣмъ на конь и погна и и дахъ людіе по мо
стѣмъ побивати и гора ѡнъ же не могаше ми
нѣти оубороти коня на право мнѡго глѣбова
и дворъ и оу скориша китане прѣволоды мирѡ
мъ и на шай гора въ црѣвистѡмъ ша по ѡбѣча
ю на ѡбѣдѣни оустѣго фѣѡдора емши и ихъ
доша и ихъ манастирь: **О**устѣмъ тѣмъ воло
ды миръ въворотѣхъ манастирьскѣ и рече и
горъ воу рѣѡ братъ камо володы миръ же и ско
чій коня и покрѣи корзномъ рекъ каки нѡмъ
братъ не мохъ тѣмъ отворити хлѣ не оубива
и тей гора и доведѣи володы миръ доворотѣ
мъ прѣсвоѣ и оудариша володы миръ бѣнущѣ
и гора михалъ же видѣ въ пойсѣсѣ очий коня
хотѣа помочи володы миръ володы миръ же во
мчѣ въ дворъ мѣ прѣсвоѣ и хъ тѣмъ вѡротѣа
и гора пѣстина ко жоу хѡвъ сѣмъ: **М**ихалъ

[illegible]

чнѣи пѣсни. и вѣху и к сѣмѣи ѿнѣ. и та
мо положиша. и по славолоди мирѣ обратѣхъ.
повѣдаю оуби ствѣи горѣ. и печалѣмъ бѣ
и хула славѣ. и жаловаша на кнѣзѣи. и по славу
славѣ володи мира в городѣ. а пороѣ стисла
ва посла к с моленскѣхъ. **В** лѣтѣ 5. х. н. 5. при
дѣ глаѣ бѣтѣ рѣтѣ вичѣ. и сѣхъ дала к черниго
вѣ. в помочѣ ѿлговичѣмъ. и прѣбѣ вѣ оуби нѣхъ
нѣколько. приидѣ на городѣ. и слышавъ и
хула славѣ. посла к нѣмъ хула к сѣбѣ. ѿнѣ же ѿ
бѣща сѣи тѣи нѣидѣ. и перѣстѣ рѣ мало. послѣ
шавъ и роѣ слава рѣ к сѣмѣ. поидѣ и перѣ
славлю хула тѣмъ тѣмъ. и посла хула вѣ сѣи
и дѣ к перѣ слава. вѣ бѣ рѣ сѣи тѣмъ. и нѣ
мѣ стислава лѣжащѣ сѣи. и дрѣ жинѣ сѣи. и прѣ
гна вѣ сѣи пороѣ вѣ. и рѣ коша сѣмѣ. и нѣ глаѣ
бѣтѣ рѣтѣ вичѣ. ѿнѣ же вѣ бѣ рѣ. и сѣ
сѣи к нѣмъ дрѣ жинѣ нѣколько. и вѣ стѣи
прѣтѣ вѣ сѣмѣ. и хула городѣ. и стѣи вѣ глаѣ бѣ
до хула тѣи роѣ. и вѣ рѣтѣ сѣи ѿпѣтѣ. **И** стѣи
славѣ же сѣи к сѣи дрѣ жинѣ. и перѣ слава. и
и ѿ бѣтѣ вѣтѣ гна по нѣмъ. и оуби то нѣ оуби
на рѣтѣ. и хула маша нѣколько дрѣ жинѣ сѣи.
а сѣмѣ и дрѣ вѣ городѣ. а мѣ стислава и дрѣ к сѣи

158
рѣ слава. и слышавъ и хула славѣ бѣ вѣ сѣи. сѣи
к сѣи дрѣ жинѣ сѣи вѣ рѣтѣ вичѣ. и приидѣ на нѣ
роѣ к сѣи. и вѣ шѣтѣ глаѣ бѣтѣ сѣи рѣ сѣи мѣ. и вѣ ху
вратѣ сѣи хула славѣ вѣ сѣи. **В** то же лѣтѣ
то поидѣ рѣ стѣи слава. тѣ рѣтѣ вичѣ и сѣхъ дала.
сѣи дрѣ жинѣ сѣи. в помочѣ. ѿлговичѣмъ.
на и хула слава мѣ стѣи слава. послѣтѣ ѿ ѿцѣ
сѣи. и хула мѣ рѣ стѣи слава. сѣи дрѣ жинѣ сѣи
сѣи. рѣтѣ лѣ бѣ сѣи ѿ нѣмѣ тѣ вѣтѣ. и нѣ дрѣ ко
врагомъ сѣи мѣ. по сѣтѣ вѣ рѣтѣ бѣтѣ лѣтѣ дрѣ
мо сѣмѣ. и стѣи рѣ сѣи мѣ мѣ. и поидѣ мѣ дрѣ
жинѣ мо сѣи хула славѣ. тѣ стѣи дрѣ стѣи мѣ вѣ
лѣ стѣ. и посла к сѣи хула славѣ. и хула славѣ же рѣтѣ
бѣ вѣ. посла прѣтѣ вѣ сѣмѣ. и пришѣ сѣмѣ
рѣтѣ. и хула славѣ. и сѣи тѣ вѣ бѣтѣ вѣ лѣ к сѣи.
и дрѣ стѣ сѣмѣ бѣ жѣ сѣи. и нѣ нѣ городѣ. а глаѣ бѣ
вѣи посла вѣ рѣтѣ. и дрѣ к сѣи ѿлговичѣмъ. к тѣмъ
сѣи пришѣ. а тѣи дрѣ стѣ вѣ лѣ стѣ. и дрѣ глаѣ
бѣтѣ к черниговѣ. а ѿ тѣмъ дрѣ ко ѿцѣ. а рѣ стѣи сла
ва и дрѣ вѣ городѣ. а по городѣ мѣ посади по са
ди к сѣи. **В** лѣтѣ 5. х. н. 5. и дрѣ и хула славѣ к нѣ
вѣ городѣ. и к сѣи вѣ. в помочѣ нѣ вѣ городѣ мѣ.
на рѣтѣ. а вѣ сѣмѣ по вѣтѣ по сѣтѣ и тѣи. и по
доша по нѣмъ. и по хула моша к сѣи оуби нѣхъ. а сѣмѣ

[illegible]

ловѣць. ѿ ѿихъ слава поісореніа. ѿвидѣша ѿже
нѣтъ ѿихъ слава нѣтъ. ѿхъ слава же слыша
въ посла по брата ксѣмоленьскѣ ѿволодимирию.
гѣ ѿргий же рече поиде мѣкѣ персѣ славлѣ. тѣтъ
ѣмъ приѣти. данѣ клида тѣтъ покоритѣся. ѿ
приѣдоша ѿташа оуісѣдновасѣльца. персѣ
шесть раковъ. володимири оуісѣдновасѣльца. персѣ
вхъ асаде. брата ѿхъ славлѣ. ѿгарѣ полкѣ. мѣти
славѣ оуспоршаны. ѿспрѣлаюшѣмъ ѿ ѿ ѿмъ.
Бтѣ ѿже дѣнь приѣде ѿхъ славлѣ. слыша въ прише
дша гѣ рѣга. ѿрече ѿже бѣ пришедѣ самѣтъ по
лико оудѣтъ ми. покорѣ рабѣ ѣмъ оуісѣдновасѣльца.
любѣ. тѣтъ ѿбѣ въ хъ лѣ. ѿнѣ же на ма привѣдѣ
половци. ѿворогѣ мой ѿлговичи. хъ оуісѣдновасѣльца.
ти. ксѣмоленьскѣ. ѿхъ оуісѣдновасѣльца. гѣ ѿ ѿмири
са ксѣмоленьскѣ. ѿхъ оуісѣдновасѣльца. ѿхъ оуісѣдновасѣльца.
ѿдѣтъ по оуісѣдновасѣльца. ѿдѣтъ по оуісѣдновасѣльца.
си лѣ ѿмирити. ѿприѣдоша ксѣмоленьскѣ. ѿприѣде ксѣмоленьскѣ.
мѣ ѿхъ славлѣ. двѣдѣ. въ попомѣ. ѿспомѣ.
рѣтъ ѿприѣдѣ. ѿвъ третѣ дѣнь ѿсполучѣ въ сѣ
похори. ѿпоидѣ. ѿспрѣлаюшѣмъ ѿ ѿ ѿмъ. ѿ
спамѣ живалома. **И**хъ славлѣ же въ сѣ въ прѣ
висѣ ѿхъ оуісѣдновасѣльца. ѿспомѣ. ѿспомѣ. ѿспомѣ.
на болонѣ. ѿбѣ въ шюма оуісѣдновасѣльца. ѿхъ славлѣ же

ѡслѣшавъ ѡбъѣднѣю. оустѣгомихъ айла. и поиде
и хаславъ и сирѣви. еоуфимию епѣслѣхъ и про
ливающю. и глѣщю емъ. и кнѣзю смирисѣ со сирѣи
емъ. своймъ. и много спсѣнїа приимши ѡбъѣднѣю.
и хемлю свою и хъ авиши ѡ великїа бѣдѣ. ѡ нѣ
жѣ не восхотѣ на дѣла сѣна множе стѣвовою.
гладѣ обѣлѣ есмѣ головою своєю кнѣва. и перѣ
на славла. и поиде про тѣмъ емъ. гѣ рѣтѣ вистѣ
тащю. хъ ай чинѣмъ. емо мѣ. и стѣтащю про тѣ
вѣ со бѣ. до вѣ черни. **И** по стѣ пѣ гѣ рѣтѣ вѣ
спѣтѣ. и и хаславъ по нѣмъ. и кнѣ слѣ щю хъ хъ
щю и стѣ пѣ шасѣ ѡ бѣи. и бѣ ісѣ бѣ хъ лѣ. перѣво е по
бѣтѣ гоша по рѣшанѣ. по тѣмъ и хаславъ дѣвѣ вѣчѣ.
по сирѣ кнѣганѣ. и перѣ на славѣ. и много и хъ биша.
ай нѣ гарѣ кама и хъ ой маша. **И** хаславъ жѣ пе
рѣ бѣ рѣ кнѣганѣ вѣ. по ли ко са мѣ прѣтѣи. и и дѣ
кнѣганѣ вѣ. и бѣ ісѣ авѣ тѣта. ісѣ. на оу тѣ рѣ авѣ
дѣ гѣ рѣтѣ вѣ. вѣ прѣ на славѣ. хъ авла и славѣ бѣтѣ.
и прѣ бѣ вѣ. тѣ. дѣнѣ. и дѣ кнѣганѣ вѣ. ай хаславъ
и со бѣ ра вѣ сѣ. со жѣ ною и со дѣтѣми. бѣ жа кнѣганѣ вѣ.
ай гѣ рѣтѣ вѣ и вѣ кнѣганѣ вѣ. хъ авла и славѣ бѣтѣ. и сѣ
дѣ на стѣ полѣ дѣ дѣнѣ и ѡтѣни. ай рѣ стѣ сла вѣ снѣ
сво емъ. дѣ стѣ перѣ на славѣ. **Р**шѣ и хаславъ
вѣ чѣ сѣ кнѣ. и на чѣ со вѣ кнѣ платѣи оу тѣ рѣ и лахи.

160
по и хъ мѣ при и дѣ кнѣ мѣ бо лѣ сла вѣ. и и нѣ дѣ
хъ бѣ рѣтѣ емо. и по мѣ чѣ оу тѣ горѣ сѣка. и стѣ па ша
оу тѣ мѣ рѣна. и при и дѣ ша кнѣ чѣ сла вѣ вѣ прѣ со
тѣнищю. тѣ рѣ чѣ вѣ чѣ. дѣва. рѣ стѣ сла вѣ и анѣ рѣтѣ вѣ.
и по мѣ чѣ во лѣ дѣ мѣ рѣ ко вѣ. и са мѣ во лѣ дѣ мѣ
рѣ ко прѣ стѣ пѣ и лѣ бѣ шѣ. бѣ ли жѣ кнѣ шю мѣ сѣ кнѣ.
и оу бѣ оша сѣ оу тѣ рѣ и ла хъ оу вѣ. рѣ ко ша ко и хъ
сла вѣ. нѣ кнѣ сѣ есмѣ со вѣ ко кнѣ пѣ и лѣ нѣтѣ. дѣ бѣ
нѣ ісѣ ко со тѣ вѣ рѣ тѣ мѣ и рѣтѣ. и нѣ и о сѣ лѣ ша
емо. ѡ нѣ жѣ и хъ вѣтѣ тѣ по ло жи ша. вѣ рѣ тѣ ша сѣ
ѡ пѣ тѣ. вѣ чѣ сла вѣ жѣ нѣ дѣ ащю. бѣ рѣ та на мѣ
рѣ. и нѣ по сѣ лѣ ша емо. но прѣ и мѣ тѣ вѣтѣ тѣни сѣ.
тѣ рѣ гѣ та рѣ о сѣ лѣ вѣ чѣ. и та ко тѣ вѣ рѣ. оу жѣ ла
хъ оу вѣ вѣ рѣ тѣ ша сѣ ай оу тѣ рѣ. и прѣ и мѣ тѣ вѣ сѣ рѣтѣ сѣ.
ай ко жѣ вѣ ісѣ жѣ нѣ хъ а сѣ ла. перѣ и мѣ тѣ во лѣ стѣ
со бѣтѣ. кнѣ хъ жѣтѣ оу тѣ рѣтѣ. со бѣ рѣ тѣ мѣ сво емъ
вѣ чѣ сла во мѣ. и со вѣ си мѣ сво емѣ дѣтѣми. по
и дѣ ша кнѣ цѣ кнѣ. **Р**о стѣ сла вѣ тѣ рѣ гѣ вѣ чѣ.
со бѣ рѣ тѣ мѣ сво емъ ѡ нѣ дѣ рѣтѣ емъ. хъ оу дѣ щѣ на
прѣ и спѣ ло вѣ цѣ. и стѣ авѣ шѣ мѣ и мѣ оу мѣ ра вѣ цѣ.
бѣ вѣ но цѣи по по ло хъ оу лѣ. та ко и по ло вѣ цѣ мѣ бѣ жа
тѣ на хъ дѣтѣ и сѣ сво емъ во сѣ во дою. жи ро сѣ ла во
мѣ. сѣ щю анѣ рѣтѣ е вѣ на прѣ дѣтѣ. ай бѣ рѣтѣ емо
стѣ сла вѣ. хъ а нѣ мѣ тѣ по глѣ щѣ. и вѣ а бѣ щѣ бѣ рѣ та

ксовѣ. а ндрѣи же не пославша. но сѣрпѣху и
той по полю. а ндрѣе в дръжину приеѣхъ. а чежа
лова хъ глѣше. чѣмъ твориши кнѣже. поѣди про
чѣ. а добѣдѣмъ со рома. а ндрѣе ви же не посла
шавшю и хъ. но во хъ ложьшю на дѣжу на вѣга.
прежде а до свѣта. **Р**идѣвъ же а ндрѣи. бежа
вша по ловци в си. бѣга по хвали оу крѣпившего и.
и еха ко братѣ. и половицькимъ кнѣземъ соѣхъ
вша маса кнѣма. и хъ вма вшѣмъ имъ. ѿстѣ
пиша сѣна хъ. и ста ша оу дѣвѣна. по жидѣю
цимъ имъ по силѣ ѿца своего. бѣжѣмъ
вѣстѣ. а кой дѣтѣ гъ рѣи со брата мѣско
имъ. в а чѣ славо мѣ. и по стѣ пиша паки кнѣ
цы кѣ. и по идоша. в хъ вѣ а по тѣ кнѣцкѣ. воло
дѣи мирѣ братѣ и хъ славлю. в а чѣ кѣ. **П**рѣбли
жающѣмъ сѣмъ кнѣцкѣ. и ви дѣ а щѣмъ ста
гъ ѿца своего. и пѣшь цѣмъ вѣи шѣдшѣмъ.
и хъ города. и стѣрѣлающѣмъ сѣмѣи. ростѣ
славѣ жѣ и бо рѣи со вѣи. и мѣстѣ славлѣ не вѣдѣщи
мъ. мѣсли братѣ своего а ндрѣга. а ко хъ оу
тѣ полкѣнѣти. на пѣшьци. но и ста гъ ето кнѣ
дѣ хъ тѣ. не во хъ волочѣнѣ. не вѣли чѣ вѣ оѣмъ
на рѣтѣи и чѣнѣ. но по хъ вѣлѣи чѣи ѿ едино
го бѣга. пѣмъ же по со бѣ емъ бѣжѣи мѣ. и славо

крѣпкою. в хъ хъ а прѣже в си хъ во прѣтѣвнѣи а.
и дръжина ето по нѣмъ. и хъ ломѣи кѣи есвоѣ
прѣтѣвнѣи есвоѣмъ. **Б**ѣжа щѣмъ же пѣшь
цѣмъ. по грѣбѣи кѣи ро дѣ. и оу лѣчѣи сѣмъ в хъ
сѣлѣ и хъ. дръжина не вѣдѣщи мѣ ето. по кѣмо
ѿмѣнѣи хъ дѣтѣ кнѣхъ. дѣвѣ. ви дѣ ша кнѣ
хъ сѣго вѣи кѣ бѣ дѣ впа дѣ ша. хъ нѣ ѿ стѣ
пѣнѣ вѣ бѣ рѣтѣи мѣ. гнѣста по нѣмъ. а пѣ бѣ
бѣ дѣма кѣ оѣма. кѣнѣ по дѣнѣмъ. а прѣи мѣ.
в хъ прѣдѣи лѣи сѣдѣлѣи. а кѣи ро дѣ кѣа мѣ
нѣи кѣ оу до жѣ мѣ та хъ нѣа нѣ. **Е**динъ же
ѿнѣ мѣ чѣ вѣи дѣ вѣи. хъ оу пѣ прѣ сѣвѣи пѣи ро
гѣи пѣи оу. но бѣ сѣбѣ лѣи. мнѣга жѣ бѣ бѣ гѣ
лѣо бѣи ето. в хъ мѣ та етѣ вѣна пѣсти. но мѣ
лѣстѣи оу сѣоу и хъ вѣла етѣ. ѿнѣ же по мѣи
сѣи и рѣчѣ сѣбѣ вѣ сѣи. сѣи мѣ хъ оу чѣтѣ бѣи пѣи ро
славѣи чѣ мѣ рѣи. и по моли сѣи кѣ оу бѣ. и вѣи и ма
мѣ чѣ сѣи. и прѣи хъ вѣа по мѣи. сѣи мѣ чѣи кѣ
фѣи оу ра. и по кѣ рѣи ето и хъ вѣи бѣ гѣ. и стѣи
и мѣи кѣ вѣ хъ вѣ рѣи. бѣи бѣи мѣ та етѣ сѣи мѣ
чѣи и сѣа фѣи оу ра. в хъ по и дѣи. единъ же ѿ дѣ
тѣи кѣ оу тоу. оу вѣи етѣ бѣи пѣ. бѣи вѣи пѣи сѣи
мѣ. **О**у жѣ ето гѣи оу рѣи. и стѣи и ето вѣи
славѣ. и бѣ рѣи а ето гѣи оу ра. в хъ вѣи дѣи ето

жива. и мѣжи ѿпни. похвалѣмъ да шавели
исъ. ханемъ жѣскыіи сотвори. паче всихъ бѣивъ
шійтѣ. конь жѣ его оутѣхъ великий. оу не съ
тѣна своѣго оумре. ѿнѣ же жалѣако монѣ
ства его. повелѣ погребсти его на стѣ роумѣ
тѣ. стѣицимъ жѣ имѣ ѿсологорода. не да
дѣцимъ ни во дѣи по черети. хатѣ. нѣли. воло
ди мирѣ же братѣ ѿхъ славлѣи ѿ не магающіи
ислюди мисвои мисво градѣ. ѿхъ славлѣи по
слак володи мирѣ. ко съвати ѿ гѣрѣтѣ вѣглѣ.
вѣдѣи мако гѣрѣтѣ вѣлюбѣ. ахъ во всемъ
виноватѣ прѣбѣгомъ. и прѣни мѣ. володи мѣ
рѣ жѣ молащюся ѿ немъ. рѣстиславъ жѣ
снѣ гѣрѣтѣ вѣ. со гѣрѣтѣ мѣ тарѣ славлѣи мѣ не
да дѣци ми рѣтисѣ. ѿхъ славлѣи паче мола
щюся ѿ мѣ рѣ. а нѣ дѣ рѣтѣ вѣжѣ кнѣхъ. вложивъ
вѣсѣтѣ. същю емъ мѣтѣ вѣна своѣ роуѣ. паче жѣ
нахъ рѣтѣ мѣ. по чамѣ олитисѣ ѿ цѣтѣ. не сла
шай тарѣ славлѣи. при мѣри. снѣ цѣ. не гѣ вѣ ѿ
чинѣ своѣ. слѣцимъ жѣ имѣ мѣ жѣ со бою.
и цѣловавши мѣ крѣтѣ. вѣснѣ прѣстѣ вѣши
мирѣ сотвориша. и вѣротѣиша сѣ вѣ прѣсѣпни
цю. вѣ вѣ славлѣи вѣлоствѣ. ѿхъ славлѣи жѣ рѣдѣ
бѣ вѣ крѣтѣ номъ цѣлованью. прѣтѣ хъ ко стѣ рѣ

ѣма. вѣ прѣсѣпницю. и сѣ дѣши мѣ имѣ на ѣдѣ
номъ мѣстѣ. и оуладѣиша сѣ. кѣ дѣтѣ по своѣли
цѣи мѣтѣ похъ навѣи. ѿхъ славлѣи жѣ по клони
сѣ стѣ рѣ ѣма. тѣ хъ ко володи мирѣ. **Лѣтѣ 5.**
хъ. нѣ. гѣрѣтѣ кнѣхъ. повѣ вѣ вѣ славлѣи. на сто
лѣ кнѣ вѣ. и прѣишѣ шю емъ кнѣ вѣ. бѣи рѣ
рѣ хъ молвиша гѣрѣтѣ. и рѣтѣ шѣ рѣтѣ вѣтѣ ко емъ
кнѣ вѣ не оу держѣтѣ. да не вѣ дѣтѣ его по бѣ.
ни по мѣтѣ гѣрѣтѣ вѣжѣ по слѣ шавшю бѣи рѣ. кѣ
вѣдѣи хъ вѣи шѣтѣ роуѣ. а снѣ своѣго а нѣ рѣтѣ.
и да вѣ славлѣи. **Вѣ** то жѣ слѣтѣ по прѣишѣ ѿхъ сла
влѣи. вѣ мѣтѣ ѿхъ володи мирѣ кнѣ вѣ. хъ оу тѣци
мѣтѣ его кнѣ номъ. и вѣи гѣна гѣрѣтѣ кнѣ вѣ. гѣрѣ
тѣ жѣ и дѣтѣ роуѣ кнѣ. сѣтѣ мѣсвои мѣ. ѿхъ сла
влѣи жѣ сѣдѣ щю вѣ кнѣ вѣ. и ѿ своѣ вѣ шю кнѣ вѣ.
по слѣ снѣ своѣго мѣтѣ снѣ славлѣи кнѣ вѣ. вѣла емъ
ѿтѣ оу лѣтѣ прѣ славлѣи да вѣтѣтѣ. **И** стѣ снѣ славлѣи
жѣ по слѣ снѣ а нѣ ѿтѣ роуѣ. кѣтѣ рѣтѣ емъ кнѣ
дѣ рѣ жѣ кнѣ. вѣла имѣтѣ хъ тѣ кнѣ со бѣ. рѣстисла
влѣи жѣ по слѣ шавѣ. по слакѣ ѿ цѣтѣ вѣтѣ роуѣ кнѣ.
прѣ сѣ оу не го по мѣчи. гѣрѣтѣ жѣ по сла емъ по
мѣчѣ. бѣ рѣтѣ а нѣ рѣтѣ. рѣстиславъ жѣ бѣ рѣтѣ
ѿтѣ пѣ вѣ вѣ прѣ славлѣи. а сѣ мѣтѣ на кѣ сѣ кѣ вѣ.
ѿхъ гѣнѣтѣ рѣтѣ ѿ оу дѣнѣ прѣ. и поймаѣи прѣ вѣдѣ

исперсаславлѣ. в то же время прииде колоди
миро. и кийсѣвъ. и ахслава. в помочь гврьге
ви. и ахслава же слышавъ то. послася кво
емѣ мстиславу. рекъ и дѣти на маволоди
миро. а ѿсюла гврьгѣи сѣ ѿлговици. а прииди
въ борухѣ. поймаша брѣндичи. и ахслава же похва
кколоди миро. рекъ а сѣ мѣстѣ ближний поѣхъ
к томоу. поймаша володи миро. брата мстислава
снѣа своего. собѣрендѣи снѣанѣи. и сѣтрѣи оу
тѣмаша. **С**трѣльцѣмъ стрѣляющимъ сѣа. ѿрѣ
къ. ѿсѣпѣгнѣ. по чапристѣ пати колоди миро.
с силою своею. бѣрендѣеви же видѣвъ снѣа своего.
оубо мшасѣ и рѣшай ахслава. поиди кнѣя про
чь. снѣа говѣли сѣа. а оу тебѣ дръжинѣ мало.
а и же не преидѣтѣ чрѣ рекъ. и ахслава же мо
лѣащю и мѣ. лѣчѣ брата сѣи хомре мѣхѣ.
нежели сорѣмѣвоу мѣмѣ. насѣа. кнѣя не же на ча
шастѣ жатнѣмѣ. рекъ чѣ поиди кнѣя прочь.
и сѣа мѣ по бѣгоша прочь. и бѣрендичи снѣи мѣ.
ѿнѣ же рѣчѣ дръжинѣ своеѣ. ѣхати хгостѣ
мисѣтрѣи. и сѣахѣи. а оу же дръжина моа постра
щена. тогда и сѣа мѣ по ѣхати прочь. **В**олоди
рокови же по стѣгоша хѣаго. ѿвѣи хѣо мѣша.
а дръгѣи ах биша. и ахслава же приѣхѣтѣ гшю

163
кийсѣвъ. дръжинѣ своеѣи повѣлѣху биратисѣа. оу
дѣро жича. а сѣа мѣ дождавъ нѣчи вѣи дѣсѣи сѣа.
володи миро. сѣа оу кийсѣва оу тебѣ мѣца. и гврьгѣи
приидѣи почина. сѣа ѿлговици. и сѣа дѣвѣи чѣмѣ.
и сѣа сѣа володи чѣмѣ. и сѣа оу тебѣ рѣи. и ах
мавшѣ по нѣмѣ. сѣа по сѣа вѣсѣа володи чѣа. бѣри
сѣа гврьгѣи чѣа. и гѣо мѣша по нѣмѣ дѣчѣ рѣ по вѣлѣ
сѣа. и не по стѣи гшѣ сѣа го вѣо рѣи шасѣа ѿ пѣтѣи.
Иахслава же тогда по гѣо рѣи вѣа. и по сѣа дѣи
снѣа сѣа сѣа мстислава вѣа дѣро гѣо вѣа. а сѣа бѣра
то мѣ сѣа и дѣи к колоди миро. кнѣя не же оу бѣ
тавшѣ сѣа володи миро. вѣа дѣо ша гврьгѣи вѣи
сѣа вѣа. гврьгѣи же сѣа вѣи сѣа вѣа. снѣа мѣ сѣа воло
ди миро мѣ. оу сѣа тѣо вѣи оу пѣтерѣ сѣа мѣ ма
на сѣа тѣи рѣи. и сѣа тѣа вѣи сѣа мѣ жисѣа оу бѣо вѣи сѣа
любовѣ. тогда же володи миро. поидѣа ѿнѣ
го прочь. поидѣа ѿнѣго снѣа мстислава. **И**ах
щю сѣа мѣ сѣа дѣро гѣо вѣа. вѣи бѣ жѣ мстислава
и ахслава чѣа. и ах дѣро гѣо вѣа. и и дѣа вѣа чѣсѣа.
и сѣа трѣи сѣа вѣи сѣа мѣ сѣа тѣа по лѣи сѣа. володи ми
ро же ѿнѣа гѣо рѣи вѣи. и приидѣа к сѣа цѣи сѣа. сѣа
по лѣи сѣа жѣ мстислава чѣа тѣа вѣи сѣа тѣа вѣи гѣа
дѣа. ѿнѣа мѣ жѣ прихѣдѣи вѣи. и не мѣо тѣи юни
чѣа то же сѣа тѣа вѣи тѣи. и дѣа вѣа гѣа чѣа. а мстислава

гърьгевича посади в пересопнищи: **Р** той же
лѣ поприидоша половеци. в помочь гърьгевича
на иуаслава. и приидоша к переславию. гъ
рьгевиче шенероспхстив шювой. ни шлгови
чь. посласт по слава всеволодича. к пересла
вию. к оснѣнсво мѣростиславъ. да бѣи
оу кропила. и вориопила. шнѣмъ же пакос
спацимъ. людемъ и хъбѣгшимъ савогра.
несмѣющимъ ниско та пѣсти пийх горо
да. посла гъргийснѣсво го шнд рѣна. приѣ
хавшю же мѣ. к переславию. и сотвори
вшю миръ сними. и по оустиша шпѣть. все
володиче хъа гъргевиче шенероспхстив шю
ста оу переслави оу брата. приспѣвшю пра
ху нисъ. воудвиженю чинаго крѣпа. той шсе
ни дасть мѣ шцѣ волостъ. тѣрѣвъ и пине
скѣ. и дороговѣжъ. и пересопницю. шнд рѣи
же поклони всѣ шцѣ. шенѣде в пересопнищи:
Той же хумѣ присѣла тиса нѣта. иуаславъ
ко андрѣеви. рѣка брата шенѣдима шцѣю влюбо
въ. присѣла к немъ. роухира а нѣра да го ка
ко строитъ гра. бѣ бо ихъ хъа тѣ брата
его глѣба. то же и хъа тѣ лѣбаше. нонѣ хъа мѣ
слѣго. хъа нѣ бѣ оутвердилъ городъ. и дръжи

на совои шпила. иуаславъ же мѣ лѣа чю мѣ
шчинѣнѣ тѣ. вѣ оу грегъ. нивла сѣхъ. то
кмо вѣрѣской хъа мѣ. а проси мѣ оу шцѣа погори
нѣ. гъргѣ же гнѣва шю сѣна нѣ. нѣхотѣ шцѣю
ѣмъ да тѣи волостѣи. иуаславъ же посла по оу грегъ.
и полахи. на тѣ же вѣ снѣхъ приидоша к немъ оу грегъ:
И поидѣ к шенѣвѣ. повабившимъ его мѣ жемъ
его мѣ жемъ вѣа тѣ славили мѣ. и беренѣ мѣ и кѣа
номъ. иуаславъ же мѣ мѣ оу да пересопницю. по
жѣ хъа рѣ тѣ сѣхъ. и ста оу мѣильска. на оу тѣрѣи
же дѣнѣ приславо лодимирко. ко андрѣеви в аси
лка нѣро полчѣна. рѣка поидѣ брата шенѣдима. андрѣ
ѣви же приѣхавшю к немъ. и снѣмшю сѣа снѣмъ
оу мѣильска. пѣсти тѣа ста порожи прѣсобою. и
поидѣ ста по нѣмъ. иуаславъ же оу вѣдѣа вѣи
дѣ шцѣа по сѣбѣ. хъа лѣхѣ сѣа нѣчю. и поидѣ к шенѣвѣ.
ста пороже мѣ же володими рѣковѣмъ.
поститѣшимъ его на рѣши. володими рѣкѣ нѣ при
тагшю сѣа андрѣе мѣ. хъа тѣ мѣ иуаславъ
идѣ хъа пѣвѣ рѣ. и дѣ шцѣю же мѣ вѣа вѣа городъ.
сѣрѣсѣа гъргевичѣ вѣи бѣ жѣа и хъа вѣа городъ.
и хъа кѣо шцѣю. гъргѣи жѣ оу бѣо вѣа сѣа кѣа нѣ.
хъа нѣ мѣ шцѣю пѣтѣ перѣ вѣ тѣа кѣо хъа слава. и бѣа
тѣа мѣ дръжина и хъа кѣа шенѣва. и идѣ в горо

доку. володимиръ же того не вѣдѣху съ анъ
дрѣмъ. стаспаоумиса. и посла стаспа
рожи. испытаспа ѿже гургии ѿже горо
дци. айхаславъ вкиевѣ. володимиръ то
слышавъ. и иде вгаличъ. а андрѣи пѣсти
коуцѣю. андрѣи же перебрѣдѣ прѣ. на во
ровити иде вгородокъ. **В** лѣтѣ 5. х. мѣ. Пре
стависа рѣстиславъ гурьевичъ. вперемла
вли. свитающа пѣтници. и положишавъ це
рксѣ истѣгомихаила. и тогда приидоша поло
вци гурьеву впомочь. на ихаслава. гургии
иже совокупи всѣхъ на ихаслава. со ѿловичи.
исѣдѣвчѣмъ. с володимиромъ. и споловци.
и приидоша ксиенѣвѣ. и спаша шатры. про
тивъ ксиенѣвѣ. полъгови. ихаславъ же блуд
щю. и не дадѣ щю вѣрстивъ днѣ прѣ. бѣи
хотѣ самѣ же собою ѣхѣти влодѣхъ.

Не могши мѣи мѣни чѣти ѿ спѣти противъ
ксиенѣвѣ. бѣи схи трѣи лѣи ихаславъ. лодѣи
вно. бѣша бо ѿи гурѣи гурѣи чѣни видѣмо.
то кмо вѣ слави дѣти. а члвкъ не видѣти. бѣ
хъ володѣи покрѣтѣи до сѣами. бѣи хъ тѣ же
бѣрцис то хъ горѣ. вобронѣ спрѣлающе.
а кормни са дѣвѣашѣ та. ѣдинъ на кормѣ.

а дрѣи наностѣ. иа може хѣта хѣта мѣи да
хъ. не ѿбращающѣ лодѣами. гурѣи гурѣи хѣ
та щю по стѣи пѣи вни хъ. ко витѣи вѣ сѣомъ
бродѣ. и не смѣи щимъ же и мѣи пѣсти пѣло
дѣи мѣи мѣи вѣ. но и вѣсти ша во ѿхѣро. вѣ до
ловѣ сѣомъ. ѿ пѣда влочи ша бѣрѣгомъ. вѣ хѣло
пѣи. по хѣтѣи же вни до ша лодѣи вѣ днѣ прѣ.

Половци же гурѣи гурѣи да хѣ полѣгѣ. айхасла
вѣи да шѣ по ѿи мѣи спорѣи днѣ прѣ. по горѣ.
а лодѣи ѣго по днѣ прѣ. при шѣи мѣи же и мѣи
ко витѣи вѣ. и спаша про тѣи вѣ сѣомъ. по та ша
бѣи пѣи са влодѣи хъ. ѿ бродѣ. ихаславъ же тѣ
днѣи да дѣ щю вѣрстѣи. ѿ лѣи вчѣмъ и хѣ
мѣи мѣи споловци. ѿ стави вѣи гурѣи сѣ
дѣи вчѣмъ. с володимиромъ. и споварѣи.
про тѣи вѣи пѣи вѣ. а сѣи мѣи хѣша к хѣрѣи.
ихаславѣи мѣи спорѣи мѣи спѣи мѣи мѣи
ѿи мѣи спорѣи. сѣи шварѣи мѣи не да дѣи
мѣи мѣи вѣ вѣрстѣи вѣ днѣ прѣ. половци же
вѣи дѣи на кѣи. ко брѣи сѣи сѣи. и хѣи пѣи
ако же бѣи тѣи. вѣ вѣрѣи вѣи вѣ днѣ прѣ. и по
крѣи ша днѣ прѣ. ѿи мѣи жѣ стѣи вѣи. спорѣи
вѣи ихаславѣи. ѿи бѣи ша сѣи бѣи ша. **Б**ѣи бѣи
вѣи вѣи мѣи по слѣи сѣи своѣи вѣи ѿи гурѣи.

мстислава. да тѣмъ и не твердѣемъ въ
той. ^и ханѣ башѣ тѣмъ и не
шаю тѣмъ. съ тѣмъ славою маже прѣбывающе. да не прѣ
и споловци. и да шавѣ съ тѣмъ бръгеви. рече хан
пойди въ борхѣ. и уже съмо перебрелъ и дѣнь прѣ
да не оудари ты на нѣхъ а слава тѣмъ. тѣмъ и не
и да въ борхѣ. кхуаръ въ. и перебрелъ и дѣнь прѣ
и хуа слава живоро. тѣмъ и не въ. тѣмъ и не
пойди. по нѣмъ и не въ. и при шѣ шю емъ. и сла
ша оублагорода. и сполучивше са поидоша
и не въ. и ста ша во хула въ. и хуа слава
ста прѣотивъ емъ прѣхоло тѣмъ и не въ
съ спрѣ емъ съ кой мѣ. въ чѣ славо мѣ. и съ бра
то мѣ съ кой мѣ рости славо мѣ. и съ да въ
мѣ. и хуа славо мѣ. ^{стрелцемъ} **С**трѣляющими мѣ са
лы въ. бѣша бѣ въ товѣ ма прѣ въ гли въ
и да и. съ жа мѣ и торци. и въ итерни и сло
въ и. и въ и не въ пакость сътвориша ѿ нора
тний. ѿ нѣ съ кой. монастыри ѿ торгоша.
и съ ла по жгоша и ѿ городѣ. тогда и не въ
ви въ и да въ. въ хуа ста въ въ. и не въ
ци мѣ да въ и не съ. гна и да въ и споловци.
володымира же не въ тѣмъ и не въ. хуа
и не въ. и да въ и не въ гна въ шю ратный.

дополюсовъ и. и кратисанъ в роженихъ сохрани
нихъ бгомъ. и молитвою родителъской.
Стремящимъ сѣмъ до вечера. вохра
тишасѣ ѿ пѣтъ. бѣ бо емъ въ сѣть тогда.
ѿже и дѣтъ емъ въ помочь володимирико. и ху
славъ же тѣ въ сѣть. поиде по немъ. блюда
того. дабы сѣ не снѣла съ володимирикомъ.
и постиже и оуперепетовъ. хотѣ быти сѣ
снимъ. и ставшимъ имъ между собою. бы
дожь силнъ въ трѣмъ. таковыи ратнымъ
мочисѣ въ видѣ ти. сѣющимъ по сѣмъ меж
собою ѿ мирѣ. ѿлго вичемъ же и половецмъ
не дадѣши мѣ сѣмири ти. хане скорие хъ
напрѣлитъ сѣ крови. сѣ стоявшимъ имъ до
вѣра. прѣше гвргий. хане прѣстѣ сѣмъ
ющю пѣтъ. и сполчи кой. и хулавъ поиде
къ немъ. **Р**ьргѣви же ещѣ не хотѣ сѣмъ битисѣ.
но ѿждающю володимирика. и хулавъ же пѣтъ
прѣстѣ сѣмъ. и ѿвѣротиша полюси. сѣмъ немъ.
и дѣшмъ битисѣ. андрѣи начарѣ дѣ полюси.
ѿ сѣмъ. и во хулакопѣ. и со хула прѣже.
и хулакопѣ сѣмъ. тогда же. бѣдоша конѣ по
нимъ. вънохѣ рѣ. конѣ же начарѣ сѣмъ. и по нимъ.
Ишеломъ и сѣмъ сѣмъ. и щитѣмъ немъ ѿ по

ргоша. бѣи мѣхастъ плени мѣ. и мѣтвю ро
дипельсвой. сохрани мѣ бѣи бѣхрани. **С**тѣ
пившимъ саполкомъ. бѣи сѣ таула. и тѣ оу
биша володимира дѣдовича. добраго и кропѣ
каго кнѣ. чирниговьского. и хаслава жемстѣ
славича мѣувиша. в рѣкѣ. и свѣргли бѣхъ сѣко на
и хотѣша оуби тисвой мѣтѣ шѣи. не зна
юче сѣто. но сѣна сѣ бѣшело мѣ. и похнаша и.
Половци же гѣ рѣ гѣви. поспрѣлѣ пѣстивше
побѣгоша. а по томъ ѡлгови чѣ. а по томъ гѣ
рѣ гѣи сѣтми. бѣжащимъ и мѣтѣ рѣ рѣтѣ.
много дѣ рѣ жинѣ и сѣтѣ рѣтѣ. бѣ бѣогра
хои сѣ. и бѣжащимъ и мѣтѣ ѡвѣхъ и хѣиша.
а дѣ рѣ гѣи жѣи мѣша. и вполѣ дѣи при бѣтѣ го
ша кѣ дѣи прѣ. и при ѣхъ гѣ рѣ гѣи влѣдѣхъ.
а прѣчѣи прѣ бѣдоша. и прѣ ѣхъ гѣ рѣ гѣи и сѣ перѣ
гѣ славлю. а ѡлгови чѣи дѣоша вѣсвогѣси. а по
ловци бѣ жѣа вѣ половци. **И** хаславъ же сѣо стрѣ
ѣмѣсвой мѣтѣ вѣ славомѣ. вохратисѣтѣ сѣ
вѣки сѣвѣ. а дѣ дѣовичѣи хаславъ. вхѣ вѣтѣ
наполѣици. и сѣи кѣ чирниговѣ. и сѣмѣ сѣдѣна
сѣтолѣ чирниговьскомѣ. **И** по томъ и хасла
вѣ сѣлѣиша гѣ рѣ гѣи оубѣ рѣ гѣи славлю. и поидѣсѣ вѣ
чѣ славомѣ. и сѣо бѣратѣ по мѣтѣсвой мѣтѣ сѣтѣ по полѣ.

167
и сѣ бѣ рѣ гѣи чѣи. и перѣ бѣ рѣ дѣи сѣ оу хѣ оу бѣа. и сѣташа
оубѣ маже вѣ сѣлѣа. товѣ рѣи. ѡтѣ полѣ же бѣ хѣа хѣ
и сѣтѣ оубѣи тѣи сѣа. **Г**ѣ рѣ гѣи жѣи мѣтѣи чѣи
и сѣдѣа по мѣи. а дѣ рѣ жина ѣмѣ бѣашѣи хѣи
тѣа. и ина хѣи ойма на. при нѣ жѣи нѣ жѣи вѣолю.
цѣло вѣа кѣи мѣтѣ кѣтѣ сѣтѣ мѣи сѣо мѣи. и при
сѣтѣ вѣиу прѣхѣи сѣ. сѣтѣ оумѣи кѣи и дѣ гѣ рѣ
гѣи на ѡлѣтѣ. сѣтѣ мѣи сѣо мѣи. а нѣ рѣтѣи жѣ
и дѣи ѡлѣтѣ сѣо сѣтѣ кѣ вѣ жѣаю. ѡлѣтѣ жѣ вѣ сѣтѣ
та вѣиу ѣго мѣтѣо. гѣ рѣ гѣи жѣи сѣта вѣ перѣ
славлю хѣтѣ мѣи сѣо мѣи. **И** хаславъ жѣи при
сѣлаю чѣи кѣи мѣ. кѣтѣ сѣи цѣло вѣа лѣи и тѣи
тѣи кѣ вѣ жѣаю. чѣмѣ вѣна мѣ вѣдѣи по лѣвци.
и володимири сѣа. гѣ рѣ гѣи жѣи сѣта вѣ сѣна гѣлѣ
бѣа вѣ перѣ гѣ славлю. а сѣмѣ и дѣ вѣтѣ оубѣи сѣ. вѣтѣ
жѣи вѣ рѣтѣ мѣ мѣтѣ сѣла вѣи хѣа славлю чѣи. вѣдѣи чѣи
оубѣ гѣи ѡлѣтѣ сѣо сѣмѣ вѣ по мѣчѣ. володимири сѣо
жѣи сѣлѣиша вѣи жѣи дѣтѣ сѣ гѣи. поидѣи по нѣ
мѣ мѣтѣ сѣла вѣи вѣдѣи чѣи. и оубѣ сѣта вѣиу ѣмѣ
оубѣ са по гѣи на. а оубѣ гѣи сѣташа ѡило ѣго тѣо гѣа
жѣи вѣи сѣла ѣмѣ володимири сѣа. пѣтѣи мѣтѣо.
оубѣ гѣи мѣи ѣмѣ. и по томъ по вѣдѣи мѣ. и дѣ
тѣтѣи володимири сѣо. **В**лѣтѣ сѣ. хѣи по сѣлаи хѣа
славѣ сѣна сѣо тѣ мѣтѣ сѣла вѣа. вѣа хѣи вѣ оубѣ гѣи.

вабѣхъ въ помочь на володи мирка. ляхове же
неи доша. а оугрей доша. прииде король со оу
грьми со мѣстиславомъ. и вѣдѣхъ землю володи
мирковъ. и прилѣчиса дѣнь не ла. королевѣ же
по сѣмъ ѿбѣгаю. не вѣстанъ чени гдѣ же
вне дѣлю. володи миркѣ же не давшю вни ти
рати. въ землю свою. ступѣтѣи. ний хума
жити ни ки король вѣи. **Н**а оугрей же дѣнь по
иде король вѣстѣ. володи миркѣ же вѣстѣ
паса на хъ. хъ твѣрдѣста. оугрей же король вѣи.
иде же володи мирковѣи полѣси. не мѣши са
пой доша к нимъ. володи миркѣ же вѣдѣси
ля оугрейскѣю. побѣ же прѣ ним и бежащѣю
мѣхъ рѣрѣкѣ. ѿ вѣи хъ биша. ай ний рѣкѣ мий
хъ и маша. а дрѣхъ ии стѣ поша. **И** при вѣтѣ
ѣмъ вперемѣшль. на хъ слатѣи са к король вѣи.
мира просѣ а бѣи хъ сла вѣи при патѣ. к ко
роль вѣи. вѣтѣ бѣи хъ сла вѣи слѣшавъ король по
шѣла оугрейскѣи вѣа. на володи мирка. при па
тѣю же и хъ сла вѣи вѣбѣрѣхъ к король вѣи. со бѣ
ренѣтѣи. а полѣи своѣи ѿстѣа вѣна хъ дѣ. со бѣ
тѣмъ своѣи мѣстѣи полѣи мѣ. **П**отѣ же
приидоша крѣцѣкѣ са мо кѣ. володи мирко
же рѣстѣа вѣла хъ аше дрѣхъ ии хъ свою на бѣрѣ

168
дѣхъ. ѿ дѣнѣтѣшъци. ѿ нѣ дѣи коннѣи ки. коро
ль же на хъ стѣа вѣи прѣтѣи вѣсѣмъ. своѣи полѣи.
на бѣрѣ дѣхъ же. володи миркѣ же вѣдѣ вѣси
ля король вѣи. бѣсѣ численъю. не стѣрпѣ вѣ дрѣ
тѣо сѣ побѣтѣ же. прѣдѣ нимъ вперемѣшль. и по
тѣдѣи же нѣ чѣ по нѣ. и хъ биша мно жѣ стѣ во и хъ.
а дрѣхъ ии хъ и маша. **О**номъ же вѣтѣ гшю
вѣторѣ дѣ. на хъ моли тѣи са и проси тѣи мира.
и хъ сла вѣи нѣ хъ о тѣа ше мѣра дѣтѣи. но по сѣ
шавъ король. и сѣ мѣи рѣи сѣи мѣи. и хъ сла
вѣи дѣи ки вѣи. а король вѣсѣ вѣи са. **Р**тѣо мѣ
же слѣтѣ. поидѣтѣ гѣ рѣи ии со сѣ мѣи своѣи мѣ.
сѣро стѣ по вѣи. со сѣ жѣ дѣлѣи. и сѣ рѣхъ а нѣсѣи мѣи са
хъ и вѣрѣ. по тѣдѣи слѣшавъ володи миркѣи дрѣ
чѣи вѣрѣ. поидѣи ки вѣи. и хъ сла вѣи же вѣи дѣ
прѣтѣи вѣсѣмъ. володи миркѣ же вѣорѣтѣи са
вѣтѣли чѣ. **Г**ѣ рѣи же вѣи дрѣхъ ии хъ вѣрѣсѣ. и при
шѣстѣа оугрейскѣи хъ. и приидѣи к нѣмъ мно жѣ стѣ во
по лѣи цѣ. ѿ лѣго вѣи чѣ. стѣо сѣа вѣи. и хъ дрѣхъ мѣа вѣи
вѣи. и поидоша к тѣрѣи нѣго вѣи. и при шѣ дѣ шѣи мо
вѣи. и стѣа шѣа оугрейскѣи вѣа. бли хъ тѣорѣ дѣ. прѣ шѣ
дѣи ки а нѣи хъ. бѣтѣ же тѣорѣ дѣи нѣ дѣлѣи нѣи.
тѣмъ же неидоша к тѣорѣ дѣ. и хъ сла вѣи же вѣтѣ
по сѣла хъ бѣратѣи рѣи стѣи сла вѣа. вѣпомочѣ. и хъ

славѣ двѣ овичюк черниговѣ. на пѣхъ и мощь
 хъ славѣ. и рѣстиславѣ. и всѣволодѣ. и нѣ
 вше силѣ полѣвцыкѣ. повѣлѣша людемъ
 тѣмъ бѣжати и хѣ стрѣга. вѣдѣти нець.
На оутрѣи же днѣ гвѣртѣи. и сѣ посла вѣ. и сѣ
 лѣи ша вѣ о сѣ вѣ. и поидѣша кѣ горѣ. и сѣ паша
 нѣ дошѣ сѣ сѣ мѣна. тогда же всѣ мно жество
 полѣвцы. ѣхаша кѣ горѣ. и битисѣ. и ѣ томъ
 шѣ ѣ стрѣга. и хѣ жѣ тоша. прѣ горѣ. и всѣ.
 и пришедѣ. шѣ всѣ ю силою и сѣ паша ѣ коло
 горѣ. а черниговцы мѣ жѣ бию щимъ сѣ. сто
 рѣа: **К**нѣзи хѣ мавѣ всѣ. и кѣ рѣ пѣ о бѣ
 ю тсѣ дѣ рѣ жина. и нѣ полѣвцы. ѣ жѣ сѣ ни мѣ
 ѣ хѣ нѣ мѣ сѣ мѣ. а нѣ дѣ рѣ жѣ рѣ чѣ. та кѣ сѣ о тѣ вѣ.
 римѣ. а тѣ по чѣ нѣ дѣ нѣ сѣ вѣ. по ѣ мѣ дѣ рѣ жина сѣ вѣ
 тѣ хѣ кѣ горѣ. вѣ и шѣ дѣ шимъ жѣ пѣ шѣ цѣ мѣ. и хѣ
 горѣ а сѣ прѣ лѣ тисѣ. и тѣ лѣ чѣ нѣ сѣ дѣ рѣ жина о сѣ вѣ
 ѣ ю и сѣ полѣвцы. ѣ вѣ и хѣ биша. а дѣ рѣ гѣ а вѣ гѣ
 ша вѣ о дѣ ворѣ. тогда же по рѣ вѣ нѣ а сѣ мѣ.
 и прѣ чѣ и кѣ нѣ хѣ. ѣ хѣ и ша по сѣ лѣ дѣ по горѣ о мѣ.
 пѣ шѣ цѣ и вѣ дѣ вѣ шѣ полѣ кѣ. и сѣ мѣ шѣ а вѣ и тѣ
 хѣ горѣ. а хѣ нѣ бѣ хѣ прѣ рѣ сѣ тра щѣ ни: **С**то нѣ вѣ
 шимъ жѣ и мѣ по горѣ о мѣ. вѣ дѣ ни. и вѣ сѣ тѣ прѣ
 и дѣ кѣ нѣ мѣ. и дѣ тѣ хѣ хѣ славѣ сѣ вѣ а сѣ славѣ о мѣ.

впомощь черниговцевъ. половци же оубо вѣ
шесѧ того. почаша ѿимати сѧ прѣчь. и кнѣ
жѣ видѣвъше половци идѣща прѣчь. и идѣша
ѿ чернигова. и идѣша к новгородѣ сѣверьско
мѣ. и хаславъ же прииде к черниговѣ. не ха
ставъ гврьга. и идѣ к сѣвѣ. **Г**врьгий же
ѿставасѧ своего василка. в новѣгородѣ
оуспѣслава. а самъ идѣ к сѣвѣ. и хаславъ
же пойма братѧ своего стѣполка. и сѧ сво
его мстислава. поидѣ к новѣгородѣ. на стѣ
слава и на василка. ставъ же оубо сѣволожа.
ѿради сѧ своего мстислава. на половци
собрѣндѣ и сѣ торки. и спеченѣги. и сѣ
колюмъ дружинѣ своѣ. а самъ идѣ к но
вѣгородѣ. и не оуспѣвъ ни чѣмъ. на хасла
вѣ мирадѣла. и оумири всѧ идѣ к сѣвѣ.
и василко идѣ к ѿцѣю к сѣвѣ. **Т**огда же
мстиславъ и хаславичю. поможѣтъ на по
ловци. самѣ прѣгна. и вѣжи и вѣ. и к отпѣ
и кони и хаславъ. и множество дѣхъ урѣмъ сѣ
хъ ѿполонивъ. и вратисѧ в прѣславль. хва
ла бѣга ѿпакостѣ и помочи. полонъ ѿ пѣсти
ворожѣнѣ своѣ. **Т**ой же хъ имѣ прѣстависѧ
володимирко. галицьскій кнѣ **Лѣтѣ 5. 34.**

послаи хаславъ снѣ своѣго мстислава наполо
вци. копеславъ ханѣ пакоста хъ тогда посла хъ.
ѡнъ жинѣ дошѣи хъ вратиса хасла. на тѣхъ ѡ
сѣнь посла ѡцѣ его противъ мачесѣ. с володи
миромъ со андрѣевичемъ. и со верендѣи. и хо
диша до ѡлшѣ. и не ѡбрѣтше воротниша сѣ
хасла: **Н**а тѣхъ жимъ. и хаславъ совои хъ пивѣ
собратѣ сѣю. поиде на володимирковича. на
галичѣ. и прише шю емъ кперсѣовлю. сѣхъ ма
вшѣ бо тарѣволодимирковича. и рѣша кнѣзю
своѣмъ. кнѣзѣ тѣи снѣ оу насъ ѡдинъ. аже
сѣ по бѣтѣ то сотворитѣ. чѣто нами дѣяти.
поѣди кнѣже кторѣхъ амы сѣбѣ емъ сѣмисѣи
хаславомъ. а кѣто на бѣтѣ живѣ. а при бѣ
тне тѣхъ кѣ побѣтѣ. а тогда сѣ сѣ то бою хъ тво
римъ вѣгородѣ: **Н**хаславъ же перейде кнѣ
мъ чрѣреисѣ. чрѣсѣре. и сѣ тѣхъ пиша сѣ битисѣ.
и бѣ сѣ чаула. и бѣ мѣ жинѣ масмѣтѣ нѣ. не
ведѣ хъ тѣхъ кѣ то рий сѣ тѣ побѣдили. и хасла
въ жего на шѣ галичанѣ. а галичанѣ и хасла влю
дрѣ жинѣ. и снѣ его. и хаславъ не вѣдѣ шю. и тво
ра шю побѣди шю галичанѣ. братѣ его бѣ жа
лѣ бѣ шѣ сѣ то полѣ сѣ володимиркомъ и снѣ
его мстиславъ: **Т**огда же и хаславъ пойма

170
мѣ жинѣ галицкий. а галичанѣ поймаша и хасла вли
люди. на роутомѣ. и ѡсѣ тѣ сѣ и хаславъ. сѣ ма
ломъ дрѣ жинѣ на полчици. и постави сѣ тѣ г
галицкий. и поидѣша галичанѣ по сѣ вой сѣ тѣ г.
и поймаи много сѣ твои колодникѣ. на тѣхъ же нѣ
чѣ оу бо на всѣ и хаславъ. ханѣ ѡсѣ тѣ лѣ сѣ на по
лѣ сѣ маломъ дрѣ жинѣ. рѣсѣ дѣ на вѣ сѣ и пѣ
на нѣ и хъ города. и повѣлѣ хъ бити колодники.
а лѣ чѣ ший мѣ жинѣ повѣдѣ сѣ о сѣ бою кѣ и сѣ вѣ.
Рлѣ хъ. хъ. **П**ослаи хаславъ вѣторѣ снѣ сво
его. противъ мачесѣ. бѣтѣ бо повѣлѣ жинѣ сѣ бѣ.
и хъ сѣ хъ. и оу сѣ тѣ тѣ ю мстиславъ вѣ порѣ хъ.
и привѣдѣ ю кѣ и сѣ вѣ. а сѣ мѣ и дѣ исперѣ сѣ сла влю.
и хаславъ же сѣ о тѣ ворисѣ кѣ тѣ вѣ. и поѣаю сѣ бѣ
жинѣ: **Р**то мѣ желѣ тѣ вѣ и гнаша на во
родѣ ци. и хаславича. тарѣ слава а рѣ сѣ тѣ слави
чарѣ о мѣ на посадиша: **Р**то мѣ желѣ тѣ по
идѣтѣ вѣ рѣ гий сѣ рѣ сѣ товѣ ци. и сѣ вѣ жалѣ ци. и со всѣ
мѣ и дѣ тѣ мѣ вѣ рѣ сѣ. и бѣ мѣ морѣ вѣ конѣ хъ во всѣ
вои сѣго. а кѣ жинѣ бѣ и лѣ вѣ николи же. прише шю
же емъ вѣ вѣ а тѣ пичи. и сѣ тѣ на дѣ ошѣ коу хъ лѣ сѣ. и при
ѣ хѣ ша кнѣ мѣ малѣ о полѣ вѣ сѣ. посла снѣ своѣго
гѣ тѣ вѣ вѣ полѣ вѣ ци. а сѣ мѣ вѣ о рѣ тисѣ ѡ пѣ тѣ кѣ сѣ
жалю: **Р**то желѣ тѣ по прѣ сѣ тѣ вѣ сѣ сѣ то полѣ кѣ

мстиславичъ. и посади ихъ слава въ него мѣсто.
снъ его готарослава. въ олодимири. томъ же
лѣтѣ престависа глѣбовъ гъргъевичъ. на
тѣмъ же ѿ сѣнь престависа ихъ слава мстис
лавичъ. ноябра. гѣ. и на оутри на филипо
въ днь положиша оустѣго феѿдора. во ѿтнѣ
ѣмъ монастыри. тогда же слышавъ ихъ сла
ва двѣровичъ. смрътъ ихъ славу. и приѣхъ
ко днѣ прѣпокиевъ. и послава чѣславъ. и ко
мстиславъ койхъ слави чѣмъ. рече аще есь
ми тогда бѣи бѣлѣна брата помѣсвоимъ. а по
вели тамъ и тѣмъ ѿплачю гробъ его. тогда
же ихъ дѣла вѣсавъ чѣславъ со мстиславомъ.
ихъ дѣла жиною. не пѣстиша его въ киѣвѣ. ханѣ
ѣще не пришеде бѣа шѣро стиславъ и смоленъ
ска. **Т**огда же прииде рѣстиславъ. и по
садиша его киѣна на столѣ. рече чѣмъ. а
коже брата твоего чтилъ вѣ чѣслава. тако
же и ты еси чти. а до твоего живота киѣвѣ.
тогда бѣ глѣбъ гъргъевичъ со множество
иде мѣмъ полѣвѣцѣхъ переа славу. на мстислава
ихъ славу. переа славу же бѣнахъ тѣмъ
крѣпко сними. не оустѣ вѣ глѣбъ днѣ тѣ
же сполѣвци. и поидѣ прочѣ. **Т**огда и дѣла

пиратинъ. сполѣвци. пойма стѣ славу. и мстис
лава. ихъ славу. и киѣнѣ и торѣмъ мало. и по
иде кѣрнитовъ. на двѣровича на ихъ слава. ре
че чѣмъ бѣ оутѣрѣдѣти дѣла гъргъевича. а любѣ про
же не мѣ. а любѣ при мѣрѣ мѣксѣ. перешѣ
дѣши мѣ днѣ прѣ приидѣ кнѣмъ вѣ стѣ. стрѣ
и тѣмъ оутѣрѣдѣ вѣ чѣславъ. ѿ нѣмъ ѿстава
полѣсвои. со стѣ славомъ. а самъ чѣхъ акѣи
ѣвѣ. и положи стрѣ на своѣмъ велико оутѣмъ.
вѣ стѣ и со фий. а самъ же пойма прѣ кѣ дѣ
жинѣ вѣ чѣслави. поиде кѣрнитовъ. **С**лы
шавъ же поихъ славу двѣровичъ. посла по глѣ
бѣ гъргъевича. да приидѣ кнѣмъ сполѣвци вѣ
руѣ. бѣ бо тогда глѣбъ на свѣлѣ. глѣбъ
же приидѣ сполѣвци кнѣмъ. рѣстиславъ же.
и всѣволодичъ. пришеде шѣташа оутѣ боло
са. ихъ славу же и глѣбъ и сполѣвци доша
прѣтивъ имъ. стрѣлцѣмъ стрѣлающимъ
са. рѣстиславъ же видѣвъ. множество по
ловецѣ. и оутѣ боаса. на чѣмъ сла тѣмъ койхъ
славу. мѣра прѣмъ. поча давати по собою
киѣвѣ. а по дѣмъ мстиславомъ перѣ славу.
Мстиславъ же послѣшавъ. ѿже подѣ нимъ
да бѣ перѣ славу. и рече стрѣи. ѿже

и да вѣшь подолмною переяславль. дани въ дѣтѣ
мнѣ переяславля. ни побѣжи въ. и поворо ти
конамъ мстиславъ. соуду жинюю своєю. и стпрѣ
и своєю. и ѿниже видѣше побѣгашавси. и поло
вци же погнаша понихъ. и ны. и и хъ биша. и ны. и
и хъ оймаша множе стпо. и и ни хъ оубегошася.
роствиславъ. и алюбѣуе бежа. кс моленьскъ. а
мстиславъ. и стпославъ. всѣволодичъ. побѣ
жа кс и въ. **Т**огда же на шавсѣ володича по
ловци. а мстиславъ оупечесроствиславиче
мъ. стпославомъ. и прише мстиславъ въ пе
реяславль. поймѣ же нхъ свою и и дѣла чѣска.
тогда же та жко быкиа номъ. не ѿстала
боса вѣше оу ни хъ. ни ѿ динѣ и хъ. **И** по
слаша кс иа не. епискѣ пафѣ. мѣа на канѣ въ
скаго поймѣ слава. по дѣвѣ овича. рѣсѣу по
и дѣ кс и въ. а тѣмъ насъ та таро вѣне ѿ хмъ
тѣ. и хъ слава же вни дѣ кс и въ. а глѣ ба
посла кс переяславу. тогда же много хъ асо
тѣориша половци ѿ коло переяславля. поже
гоша бо сѣла вѣ. и а цѣ кѣ ю бо жницю и стѣ
ю мѣнѣ хъ а жгоша. **Т**о и же хмѣ пошла
оу жѣ гѣ рѣтѣ и вѣ. слышавъ смртѣ хъ сла
влю. и бы прѣтивъ смольнскъ. бѣе мѣ вѣ

172
ствѣ братѣ тѣмъ оу мѣрѣ. вѣчѣ слава. а роств
славъ по бѣ же нхъ. а и хъ слава сѣ дѣ тѣ вѣ кс и въ.
а глѣ ба в переяславль. тогда же прише шѣно
вогору дѣ цѣ кс гѣ рѣтѣ. поа ша оу не го сѣ
мстислава со бѣ кс и хъ. **Т**огда же роств
славъ при бѣ гѣ. сполѣ кс моленьскъ. вѣ
сла кс стпрѣе вѣ своѣмъ. прѣсѣ оу не го ми
ра. гѣ рѣтѣ и же не по мѣнѣ хъ алюбѣи братѣ аго
и не го. да вѣ мѣ мирѣ а самъ по и дѣ кс и въ.
прише же стѣ оу старѣ ба. и тѣ прие хъ
кс и мѣ стпославъ ѿ лговичѣ. вѣла мѣ при
на тѣ вѣ алюбѣ оу вѣ сѣно вѣ аскоѣ. всѣволодич
ча. гѣ рѣтѣ и же тѣмъ мирѣ да стѣ. и повѣлѣ
вѣ мѣ и тѣ тѣ по сѣ бѣ кс и въ. и дѣ цѣ оу мѣ
кс и въ. и на чѣ сла тѣ гѣ рѣтѣ и стпославъ.
кс стпославъ вѣла чѣ мѣ и тѣ кс и въ. бѣ же
со вѣ тѣ мѣ стпославъ. ѿ сѣ дѣ тѣ и хъ слава
вѣ кс и въ. ѿ нѣ же нхъ оу па шѣ и тѣ и кс и въ.
хъ алюбѣи лѣ кс и въ. **С**тпославъ же ѿ ста
вѣ рновѣ. а гѣ рѣтѣ и стѣ оу мѣ рѣ вѣ кс и а. то
гда же вѣ сла кс и мѣ и хъ слава рѣ кс и а. цѣ
самъ есѣ лѣ вѣ кс и въ. посадили мѣ вѣ кс
и въ. кс и а не. гѣ рѣтѣ и же по сла кс и хъ слава.
рѣ кс и мѣ оу и на кс и въ. а не побѣ. тогда же

же въислаася к нему и хула слава. рекане сотво
римипакости. а се твои кнѣзѣ. гѣоргий же
мѣстивъ сѣи. ѿбѣща сѣ пако сотворити.
и блгоу дарѣта вниде кнѣзѣ. и сѣде на
дѣднн. и на ѿтнн столѣ. **Р** томъ же слѣ
теи де андрѣи ѿ ѿца своѣго ксѣ жалю. и
принсе и даи конѣ стѣи бѣи. юже принесе ша
кѣ едино мѣ корабли. и спироу цю. и хѣ
црѣа городѣ. и вѣковавню болѣ. и гривнѣ хо
лопа. и крамѣ серебра. и дороготого камнѣа.
и же мѣчюта. оу кра сивѣа и по стѣа вни въ це
рѣви своѣи. в володѣи мѣри. **Т** ой же ху мѣи.
ѿ же ни тѣ рѣи сѣа своѣго. глѣбѣа в рѣси. и
ху славною. дѣвѣа вѣа. **Т** ой же ху мѣи.
ѿ же ни ша новогородѣи мѣстѣ слава гѣ рѣ
гѣвѣа. поа ша ху анѣ пѣтровнѣ. мѣхальковѣ
ча. **Р** лѣбѣ хѣ. хѣ. прѣстѣа вѣа фѣѣа достѣи
гѣ мѣнѣ пѣчѣрѣскѣи. и по нѣмѣ епѣѣа новог
родѣскѣи. а прила. ии. и положиша в пѣчѣрѣ
сѣомѣа мѣнастѣири. **Р** томъ же слѣте при
идѣ мѣи прополи тѣ. и со стѣа нѣтнѣи хѣ црѣа
гѣа дѣа. и приае то кнѣзѣ со чѣтѣю. и лю дѣи сѣи.
на тѣпѣ же ху мѣи приидѣ епѣѣа нѣсѣ рѣ. и лиши
ша епѣѣи. той же ху мѣи приидѣ гѣѣ рѣи.

173
володѣи мѣричѣ. и володѣи мѣричѣа мѣстѣ слава
и ху слави чѣа. пойма ху тѣа своѣго володѣи
мѣриковѣа. и со дѣтѣи мѣи мѣи. и дѣи мѣи
и мѣа кторо дѣа. со мно же стѣа мѣи мѣи. мѣстѣ
слава же вѣи дѣа мѣи мѣи мѣи. нѣво ху мо
гѣа прѣти вѣи тѣи сѣи мѣи. и ху тѣа вѣи мѣи
и нача бѣи тѣи сѣи мѣи ху тѣа. ѿнѣ мѣи жѣи сѣи
дѣи мѣи вѣи мѣи. многи кроуи проли ва ху тѣа
сѣа мѣи мѣи. дѣи ху и же рѣи нѣи оу мѣи ху бѣи.
Р ѣи рѣи жѣи вѣи нѣи по кѣ рѣи стѣа своѣго ксѣ вѣи
и со жали сѣи по тѣи бѣи лю дѣи сѣи. нача дѣи
тѣи мѣи сѣи мѣи мѣи тѣи бѣи рѣи мѣи. нѣмо же
мѣи стѣа тѣи ху дѣи. ху нѣи ѿнѣ мѣи бѣи дѣи. а нѣи по
кѣи рѣи тѣи мѣи сѣи. а та нѣи рѣи дѣи сѣи по тѣи бѣи нѣи го.
ни прогнѣи нѣи го. нѣи рѣи ко ху вѣи дѣи вѣи крѣ
стѣи нѣи сѣи лѣи ванѣе. а ко же бѣи рѣи го. ѿнѣа
же нѣи вѣи сѣи тѣи тѣи го. нѣи па чѣи рѣи сѣи тѣи сѣи
ѿи проли тѣи кроуи. гѣѣ рѣи жѣи ху дѣи мѣи сѣи
дѣи тѣи мѣи сѣи мѣи. и сѣи мѣи сѣи мѣи. во ху рѣи тѣи
сѣи па сѣи вѣи сѣи. а ху тѣи сѣи го и дѣи вѣи тѣи.
вѣи ло сѣи сѣи. **Р** лѣбѣ хѣ. хѣ. хѣ. вѣи гѣи ша
новогородѣи мѣстѣ слава гѣѣ рѣи. а рѣи тѣи
слави чѣа по сѣи дѣи ша сѣи слава. вѣи томъ же слѣте
прѣстѣа вѣи блгоу вѣи рѣи и кнѣзѣ гѣѣ рѣи воло

[illegible]

Вѣтъ ѿ х. з. халожилъ андрѣйскнхъ
 в володи мирицрѣовъ. каменъ стѣпнѣци.
 аи рѣла. и. и придамнотай мѣнѣ. свободѣ
 и кѣпленьѣ. и худаньми. и сѣла дѣпша. и дѣ
 сатинъ вѣста дѣхъ свой. и торгѣ дѣсатѣ
 и. и гороу халожилъ боши. по мѣжѣ тѣ при
 и дѣлѣ ѿ нѣ. на сѣпнѣ кѣпью крѣстковъ. на то
 жѣ хмѣ. вѣтнѣ и хъ слава дѣвѣовича. и кн
 ѣва. мѣстиславъ и хъ слави чѣ. а самъ хъ дѣ
 вѣси ѣвѣ. аи хъ слава бѣжаво гомни. ѿ по
 лѣ прогнаша и вѣва ти чѣ. по и жѣ вѣснѣ

[illegible]

говѣ: **Р**помъже иже те прииде и хаславъ
дѣдовичъ. со мною естѣмъ половець. кѣ
рнито вѣ. сѣ послава же ѿ ба ѿ лгови ча и всѣ
володичи и рюрикъ. рости слави чь. бѣ бо
во время то прииде к нимъ. ѿ ѿца в помо
щъ. и биша сѣ с нимъ ѿ дѣ снъ. и хаславъ оу
же сто я вѣ исполовци. великъ пакостъ со
твориша. сѣла по жтоша. и люди пово е ва
ша. сѣ послава же ѿ ба посла сѣла к рости сла
вѣ. помощи проса щѣ ещѣ оу него. рости сла
вѣ же пѣ сѣ к нимъ. яро слава и хаслави
ча. и володимира и ндрѣ евича. и галиць
къ оу помочъ: **И** хаславъ же слышавъ.
и половци ѿ стѣпишася в поле. сий же при
ше дшѣ и не ѿ брѣ тоша ето. и бродишася
по немъ хадѣ снъ сѣ послава ѿ ба. и рюрикъ.
и ѿ шѣ дшѣ мало хадѣ нищѣ. и не ѿ брѣ то
шайхъ. и ѿ брѣ тишася кождо во своа си.
и хаславъ же ѿ стѣпи в поле на полѣ нивѣ
рѣ к исполовцемъ. ѿ горе пакы мѣ кнѣ
мъ. и ѿ идоша ѿ него половци: **Т**ой же
зимѣ прииде и хаславъ исполовци. и пово
е ва волость. смоленскѣю. и посла ко ань
дрѣ ю кѣ рѣ гѣ вичю крѣ стовѣ. и испроси

оу него дщѣрь. хасво ето снѣ о вѣ а. хасѣ сла
ва. и испроси оу него по мощъ. и посла к не
мъ снѣ сво ето и хаслава. со всимъ полко
мъ. и мѣ рѣ мѣ скимъ полкомъ. ханѣ при
шли ба хѣ рѣ ский кнѣзи. на сѣ слава на володими
рита. и ѿ стѣпи лѣ ба хѣ вѣ восту жи. ѿ нѣ же бѣ
та шѣ пѣ сѣ с нимъ и хѣ города. ѿ жидѣ а по мощи ѿ
и хаслава ѿ стѣ рѣ а сво ето. и ѿ ѿца сво ето ань
дрѣ ба: **С**ѣ послава же ѿ ба. ѿ лгови чь. и всѣ
володичи. и ний кнѣзи. слышавшѣ и дѣ ца. и хас
лава и ндрѣ евича. и сѣ лоу рѣ стовѣ скоу.
оу бо я вшѣ сѣ. и дѣ ша е мѣ мирѣ. вѣ хратпиша
сѣ ѿ патѣ. и хаславъ же дѣ довичъ. и и хасла
вѣ и ндрѣ евичъ. слышавшѣ во оу о вративша
сѣ и хѣ. и дѣ и хаславъ во вѣ ти чѣ. а ѿ ндрѣ еви
чѣ и хаславъ. во рѣ писѣ ко ѿ цю сво емъ. крѣ
стовѣ: **Р**ѣ бѣ хѣ. хѣ и. прислаша сѣ на во горо
дѣ. ко а ндрѣ еви кѣ рѣ гѣ вичю. проса чѣ оу
не го снѣ. кнѣ жи ти вѣ нѣ вѣ то рѣ дѣ. а рѣ сти
слави ча сѣ послава вѣ гнаша. ханѣ бѣ рѣ сти
славъ ѿ цѣ ето. и хѣ мори лѣ брѣ тѣ ю и хѣ в по
грѣ бѣ. и многи хѣ мѣ нѣ вѣ хѣ лѣ. а ндрѣ и
жѣ кнѣ хѣ по ча дѣ а ти и мѣ мѣ сѣ слава. брѣ та
сво ето. ѿ ни же не во сѣ хѣ о тѣ ша. и пѣ сѣ ти и мѣ

сно вца своего. мстисла в аростиславича.

Ртоже лѣто соудана бы цркви стѣи. въ
володимири. блговѣрнымъ и хрѣтолюбн
вымъ кнземъ андрѣемъ. и оу красню ди
вно. многоразличнымъ иконами. и драги
мы каменіемъ вѣсчисла. и со вѣдѣ црковны
ми. и вѣру зѣла похлати. повѣрже его и по
щанию. костѣи бы. приведе мѣстѣ и хрѣ
многѣхъ мѣла мастери. и оу красню паче
и бы цркви и.

Ртоже лѣто по горѣ росто
вѣ. и цркви вси. и соборна дивна велика
и цркви. стѣи бы. сторѣ. тако же не бы ло
ни бы дѣти. **Лѣтѣ 5. х. 3. 4.** по чата бы стѣ
пописывати цркви хрѣто веру аа. а икона
на а вѣта. **Лѣтѣ 5. х. 3. 4.** о в. свѣщенъ бы цр
кви в на хрѣто вѣ корѣ хрѣ в володимири.
в то же лѣто хрѣто вѣ на бы цркви стѣи гостѣ
въ володимири. в то же лѣто востѣи рѣсь. ли
и нѣти а нска жемъ в малѣ. епѣи нѣ к то
не по правдѣ постави сѣи сѣи а лю. не стѣ
рѣ епѣи сѣи жалѣ сѣи сѣи живѣ сѣи. перѣ хрѣ
ти вѣи нѣ стѣи рѣ вѣ стѣи полѣ. по чата оу сѣи а лю
чи ти. не стѣи нѣ маса вѣи сѣи по дѣи сѣи праху
и бы. в о сѣи нѣ па то кѣ. ни на рѣи стѣи вѣи нѣ.

ни на крѣщеніе. и бы стѣи та жа про то велика.
прѣ блго вѣрнымъ кнземъ андрѣемъ.
и прѣи сѣи мѣи. и оу прѣи нѣ бы крѣи со
фѣи дѣи рѣи мѣ. и и дѣи а и сѣи правленѣи сѣи оу рѣи
гѣи дѣи. андрѣи а нѣ болгарѣи сѣи. прѣи рѣи мѣ
мѣи а нѣи ло мѣ. сѣи по а цѣи оу рѣи. по вѣи рѣи а нѣ
и со. и лѣи нѣи мѣи а цѣи оу рѣи. оу дѣи рѣи а
сѣи гѣи црѣи вѣи лѣи нѣи а хрѣи шѣи. и хрѣи тѣи шѣи а нѣ
цѣи оу рѣи по и ти. сѣи сѣи мѣи оу рѣи а нѣ. в сѣи мѣ
сѣи ло мѣ. и крѣи вѣи сѣи и сѣи оу рѣи. сѣи а нѣи сѣи и сѣи оу
и ли а. и перѣи а сѣи сѣи. и чѣи рѣи нѣи то кѣи сѣи.
сѣи же сѣи а хрѣи ло мѣ вѣи рѣи а нѣи а нѣи а нѣи. а нѣи
не блѣи а нѣи а нѣи праху нѣи а нѣи а нѣи. **Р**то
же лѣто и дѣи кнземъ андрѣемъ. на болгарѣи. со
сно мѣи сѣи мѣи и хрѣи а сѣи ло мѣ. и сѣи бѣи а нѣи
сѣи мѣи. а рѣи сѣи ло мѣ. и сѣи мѣи сѣи сѣи мѣи
и кнземъ гѣи рѣи мѣи. и по мѣи же и мѣи а нѣи. и сѣи
та бѣи а нѣи болгарѣи. сѣи мѣи и сѣи сѣи а нѣи мѣи
сѣи во. а сѣи а нѣи по и ма ша. но сѣи а нѣи а нѣи
а нѣи а нѣи оу рѣи а нѣи. и кнземъ болгарѣи сѣи. до вѣи
и а нѣи оу рѣи а нѣи. **К**нземъ же андрѣемъ вѣи рѣи а нѣи
сѣи бѣи оу. вѣи дѣи по гѣи а нѣи болгарѣи. и хрѣи а нѣи
а сѣи оу а нѣи а нѣи в сѣи оу а нѣи а нѣи. сѣи по а нѣи а нѣи
и хрѣи а нѣи сѣи сѣи оу а нѣи. на по лѣи а нѣи по дѣи а нѣи.

и приехадостпойбѣи допѣшець. кнѣзь андрѣи
и со гврьгемь. и со иуа славомъ. и таро
славомъ. и со всю дружиною. и погониша
сандрѣстпоубѣю. и погаша целовати стѣху
бѣю. срадостию великою и со слезами. хва
лны пѣсни воздающѣи. и шѣше вѣща гра
и ху славный. брахумовъ. а прѣдѣ. г. горо
дѣи по жгоша. сѣ же быту до новое. стпой
бѣи володимирьской. юже вѣхалъ еше
и со бою. блго вѣрныи кнѣзь андрѣи. и при
несъ со славою. и постави ю въ стѣи бѣи.
въ володимери в холотверсѣи. и дѣже сто
итѣи до сего днѣ. **Р**ѣ. 15. х. от. прѣста
виса блго вѣрныи и хрѣтолюбивѣи кнѣзь.
иуа славъ. снѣ блго вѣрнотого кнѣзь андрѣ
а. и положиша в цркви. стпойбѣи въ воло
димери. ѿкѣбра. кнѣ. **Р**ѣ. 15. х. от.
прѣстависа блго вѣрныи и хрѣтолюбивѣи
и кнѣзь таро славъ. снѣ блго вѣрнотого кнѣзь
гѣ ѿргиа. и положиша в цркви стпойбѣи
въ володимери. а прилж. вѣ. днѣ. **Р**ѣ. 15. х.
от. прѣстависа блго вѣрныи кнѣзь рости
славъ. снѣ мстиславъ. и дай смольнѣска
кнѣзь вѣ. кнѣ живѣ кнѣзь вѣ. лѣ. пѣ. мѣа

марта. кнѣ. днѣ. и вѣхуша и кнѣзь вѣ. **Р**ѣ. 15.
х. от. вѣгнамстиславъ. володимира
мстиславича. и кнѣзь вѣ. и дѣ в половци во
лодимиръ. а самъ вѣ. дѣ кнѣзь вѣ. пойже
хумѣи посла кнѣзь андрѣи. и сѣ вѣхалъ снѣ
своего мстислава. на кнѣзь вѣскаго кнѣзь
мстислава. сродство кнѣзь володимиръ. и
и сѣ вѣхалъ. и и нѣхъ кнѣзь хий. а глѣ вѣ
перѣ славѣ кнѣзь. романъ смольнѣскый.
дѣ вѣ вѣше горо дѣ кнѣзь. володимиръ а
нѣ дѣ вѣ вѣ. дѣ митрыко гврьгевичъ. рѣ
рико со брапомъ мстиславцемъ. ѿлѣгъ
стѣо славичъ. со брапомъ со итаремъ. мстис
лавъ же иуа славичъ. тапвориса вѣ кнѣзь вѣ.
и быахъ сакрѣтѣи оу горо дѣ. и стоиша оу
горо дѣ. г. днѣ. и вѣхуша кнѣзь вѣ. ето же нѣ бы
никогда же. а мстиславъ иуа славичъ. бежа
с брапомъ и кнѣзь вѣ. к володимиру. смало
мѣ дружинѣ. а кнѣгню ето гаша. и снѣ ето
и дружинѣ вѣхуша. и вѣ кнѣзь вѣ пограби
ша. и цркви. и монастыри. та г. днѣ. и ико
нѣи поймаша. и кнѣг и рихѣи. **Р**ѣ же иуа
на сѣхатрухи. вѣ тобо времѣху прѣтилъ вѣ
полѣ карпайтѣ мѣна. печѣрьского. про ѿ спо

скій пражуни си. не вѣла емъ асти. масла
ни молока. въ тѣхъ сѣи пражуни си. всрѣту
и въ пѣти. помагаше тѣмъ же емъ и черни
го въ сѣи епѣ. антоний. и снѣху черниго
въ сѣи много ждѣ. бранаше маса асти.
въ тѣхъ сѣи пражуни си. снѣху же сѣи славъ
нехоташу. и ихъ вѣржи и сѣи епѣ. давни
май монахъ кождо сѣи. и не пропикимъ
сѣи жѣи уакоу. **М**ѣи же напредѣ лежаще
е въ хура тимъ сѣи. мѣи славъ же андрѣ
еви чѣ. посади ки е въ сѣи сѣи сѣи гла
ба. а самъ во хура тимъ сѣи володимирю. со
дрѣжиною сѣи. **Р**ѣи. сѣи. у. о. мѣи
славъ андрѣ еви чѣ. посади ки е въ сѣи
сѣи гла ба. а самъ и дрѣи володимирю.
а гла ба да сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
И сѣи фѣи дрѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
дали сѣи сѣи. хлѣи бо хлѣи по ти бѣи.
Рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
та а ба. да сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
хлѣи володимиръ. и же сѣи сѣи сѣи сѣи
млю. и да сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
и рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи.
до пла чѣи на на дрѣи. сѣи сѣи сѣи сѣи

рьгевитю. в кнѣвѣхъ на столѣхъ дѣднѣхъ. и ѿтнѣхъ.
первоѣлѣхъ. приидѣ мнози створи половцы.
и раздѣлиша сѧ на двѣ. ѿдѣни приидоша и пе
рѣнаславлю. и ста шадоу псѣхъ на. адрѣхъ и прѣ
идоша по ѿной стороны дѣне прѣ. кнѣвѣхъ.
и ста шадоу корсѣхъ на. и прѣнаславлю ѿбои глѣхъ
бои глѣхъ. бѣхъ посадиша тайкнѣхъ адрѣхъ.
на ѿчинѣхъ своѣхъ. и на дѣднѣхъ. в кнѣвѣхъ. хо
чѣхъ стѣхъ оу по рѣхъ положиша. ѿ вѣхъ мѣхъ оу пѣ
рѣхъ и писа мѣхъ оу бою. и внидѣхъ мѣхъ в рѣхъ. а пѣ
хъ на вѣхъ. дѣхъ на вѣхъ на чѣхъ пѣхъ на вѣхъ на вѣхъ.
ни мѣхъ вѣхъ. слышавѣхъ жѣхъ кнѣхъ глѣхъ. рѣхъ жѣ
кнѣхъ половцѣхъ кнѣхъ. вѣхъ оу пѣхъ кнѣхъ и пѣхъ
на вѣхъ. и рѣхъ оу пѣхъ половцѣхъ кнѣхъ. и дѣхъ
кнѣхъ. и дѣхъ ма ша со дѣхъ рѣхъ жиною ѿ томѣхъ.
и кнѣхъ оу пѣхъ прѣхъ поиша. и дѣхъ ма ша и пѣхъ
и прѣхъ жѣхъ перѣнаславлю. бѣхъ дѣхъ перѣна сла
влю. кнѣхъ бо перѣнаславѣхъ кнѣхъ. глѣхъ бо вѣхъ во
лодѣхъ и мѣхъ. вѣхъ оу пѣхъ ма ша ма ша. кнѣхъ бѣхъ.
лѣхъ пѣхъ. и дѣхъ глѣхъ жѣхъ перѣнаславѣхъ кнѣхъ поло
вцѣхъ на вѣхъ. адрѣхъ жѣхъ половцѣхъ кнѣхъ корсѣхъ
на вѣхъ. по слѣхъ кнѣхъ. по жѣхъ дѣхъ мѣхъ пѣхъ. и дѣхъ
и перѣнаславлю. и оу мѣхъ рѣхъ стѣхъ мѣхъ половцѣхъ.
и приидѣхъ кнѣхъ на мѣхъ. **С**миривѣхъ жѣхъ

споловци. и дари въѣхъ и поѣхъ ѿ нихъ. поло
вци же вохрѣташи сѣво сѣво сѣво. глѣбъ же
тѣрѣгѣвичъ поѣхъ кѣрсѣньскимъ половце
мъ. хъратомъ своймъ михалыкомъ. и содръ
жиною своєю. и бѣвшю емъ на перепетовъ
скѣль поли. половци же тѣи слѣшавъше.
ѣхавша глѣба кѣрсѣ славлю. и хъмаша.
сѣ глѣбъ хъ халъ на ѿнѣхъ сторонѣхъ. ко ѿнѣ
мъ половецѣмъ. а тамо емъ пострати. и на
мъ не ѣхалъ. а поидѣмъ хъ кѣсѣвъ. въ хъмѣ
сѣла. и поидѣмъ сполономъ въ половци. и ѣхъ
ша хъ кѣсѣвъ во ѣвѣть. и приѣхъ ша кѣ поло
номъ. кѣ стѣи бѣи гѣрѣ. кѣ сѣтѣи номъ.
и кѣ сѣмъ и ю. и вхъ ша сѣла. бѣ хъ воу тѣчи.
сѣмъ жи женами. и кѣни. и кѣ стѣи. и ѿвѣци.
и погнаша въ половци. **Г**лѣбъ же кѣ сѣхъ.
воротѣвшю сѣ ѿ кѣрсѣ славлю. и хъотѣхъ
емъ на ѿнѣхъ сторонѣхъ непра. кѣрсѣнью на
сѣмъ кѣ половецѣмъ. и бѣвшю емъ на пере
петовъскомъ поли. бѣ емъ въ стѣ. ѿ же
не до жѣ въ шѣ половци сѣнмаѣго. ѣхъ али во
ѣвѣтѣи во юю тѣ. глѣбъ же слѣшавъ. во
схъотѣ нанѣ самъ ѣхъати. бѣ рѣнѣ въ же
хъ поведѣша. рѣ кѣ цѣи кѣ не въ хъди. по

вѣлѣхъ ехъ дити вѣлицѣ пологъ. егда со-
вокупишася съ братьею своею. а нѣ по-
шли братиа которого. и берендѣ въ нисоль-
ко. **Р**лѣбъ же посла брата своего миха-
лака. и с нимъ посла перна славѣць. р. а бе-
рендѣ въ полторѣ тѣсацн. михалко же
сотвори послѣшаніе братне. а дръжине
его несѣши с нимъ. и не вѣдѣши мѣ поѣзда
кнѣзѣ своего борхо. михалко же цѣлова
брата своего глѣба. и всю дръживъ братню.
и еха по половцѣ. и пернаша берендѣ и доро-
гѣ. половецкѣю. и поидоша по нѣс михалко
мѣ. и на ехаша сторожи половецкн. вѣ-
же ихъ числомъ. тѣ. и ѿбѣхъ аша ихъ бе-
звѣсти. ѿ вѣхъ ихъ биша. а нѣ и ихъ и ма-
ша. **И** почаша прашати живѣ ихъ и маѣ.
много ли вашихъ нахадѣ. и рѣша много
ихъ естъ. х. тѣсацѣ. наши же слѣшавши
ихъ вѣмаша. ѿ жѣдѣ амѣ с имъ животѣ.
а половецѣ естъ много нахадѣ. а насъ мало.
а же сѣ с нимъ и нѣмъ бити. по снѣ намъ
бѣхъ тѣ первый врахъ. и ихъ биша всѣ. не
оупѣстившн нѣ диното. и поидоша по до-
рохѣ ихъ. во ево да же бѣ оу нихъ. михалко

володиславъ. яновъ братъ. и оустретиша
половци. и дѣшася по лонѣмъ. и бившеся и ѿдо
лѣшайхъ. самѣхъ и хъ биша. а по лонѣмъ свой
ѿташа. **Р**ъ прашахъ жейтѣхъ. тако мно
го ли вашихъ нахъ дѣше. и рѣша те перво
великий полкъ и дѣтѣ. наши же бо жие ю помо
щью. и сѣмъ ю креплѣхъ сѣ. дождаша
того великого полка. и похъ ша прѣтивъ
сѣбѣ. оу поваю щѣ крѣпомъ чѣпнымъ. бѣ же
оу потанѣ. **Р**. со тѣхъ копий. а вѣсидѣ вано
спокопий. на дѣтѣ ю щѣ сѣ насилѣ поганни
пойдоша. и наши прѣтивъ имъ. пере сѣ сла
вци дѣрхисѣ. по сѣ хаша на перѣсми халко
мъ. и бѣ ренѣ дѣ вѣ ша кнѣ хъ а по вѣ. и не
дѣ шаймъ сѣ хати. рѣкѣ чѣне сѣ хати те вѣ на
перѣдѣ. вѣ сѣ тѣ на шѣ городѣ. а тимъ по
идѣмъ на перѣсѣ трѣлци. и сѣ на шасѣ ѿ бой.
и вѣ сѣ чѣ хла. и по тѣ шасѣ тѣ атовни канѣ
шѣго. и чѣ кѣ сѣ тѣ атовѣю. сѣ торгѣ шасѣ
сѣ тѣ а. и сѣ ма то шасѣ ѿ бой бию чѣ сѣ.

Ролодиславъ хъ амѣ сѣ. вѣ хъ тѣ сѣ тѣ амѣ
халковѣ. и на тѣ вѣ кнѣ тѣ на нѣ прѣлю би нѣю.
и сѣ бравшесѣ то лѣ кнѣ вѣ шѣ на нѣ. и сѣ атовни
ка по лѣ вѣ сѣ ато по тѣ шѣ. и ми халка кнѣ хъ оу

дѣришаратпний. дѣ вѣ ма кѣ отпѣ ма оу сѣ
гно. а прѣтѣ ми ко пѣ сѣ мѣ вѣ рѣ кѣ. но бѣ тѣ мѣ
твою сѣ тѣ оу дѣ ето. и хъ бави ето ѿ смѣ тѣ
яко жѣ прѣ жѣ вѣ лѣ цѣ мѣ ра. и тако жѣ би нѣ хъ
тѣ сѣ крѣ тѣ ко. и вѣ нѣ дѣ вѣ шѣ по лѣ вѣ цѣ по вѣ сѣ
ша. и на шѣ по нѣ по гна ша. ѿ вѣ сѣ кѣ щѣ.
ѿ вѣ сѣ мѣ ю щѣ. и та шайхъ. рѣ кѣ ами. по лѣ
торѣ тѣ сѣ щѣ. а прѣ кѣ хъ и хъ биша. а кнѣ хъ
и хъ. по глѣ оу тѣ етѣ. **Р**ѣ вѣ по мощѣ крѣ тѣ
чѣ тѣ на то. и сѣ тѣ оу мѣ тѣ рѣ бѣ хъ. великой дѣ сѣ
тѣ инѣ ой. сѣ та жѣ бѣ хъ вѣ лѣ стѣ пи хъ а тѣ ли. дѣ
а щѣ бѣ тѣ не дѣ а сѣ тѣ ко ѿ би нѣ дѣ вѣ лѣ сѣ а прѣ сѣ та.
не жѣ ли сѣ вѣ ой ма тѣ рѣ до мѣ. и прѣ и дѣ мѣ хъ
лѣ ко сѣ тѣ рѣ сѣ сла вѣ цѣ. и сѣ бѣ рѣ нѣ дѣ и кѣ сѣ вѣ
по вѣ дѣ вѣ шѣ по лѣ вѣ цѣ. хъ рѣ тѣ на не жѣ и хъ бавѣ
ни то а ра бѣ тѣ. по лѣ нѣ ни жѣ вѣ хъ о вѣ рѣ тѣ
шѣ сѣ вѣ о сѣ тѣ сѣ. а прѣ чѣ и вѣ сѣ хъ рѣ тѣ на нѣ. прѣ
сѣ лѣ вѣ шѣ бѣ тѣ а и сѣ тѣ ю бѣ цѣ. сѣ корѣ ю по мощѣ ни
цѣ ро дѣ хъ рѣ тѣ на нѣ сѣ ко мѣ. **Т**ой же хъ имѣ.
кнѣ хъ а и дѣ рѣ и по сѣ лѣ сѣ вѣ оу сѣ тѣ сѣ сла вѣ.
сѣ вѣ сѣ ю дѣ рѣ жѣ но ю. на вѣ ли кѣ и но вѣ хъ городѣ.
и ро ма нѣ сѣ мо лѣ нѣ сѣ кнѣ хъ. сѣ бѣ рѣ а то мѣ
мѣ сѣ тѣ сѣ сла вѣ мѣ. и рѣ хъ амѣ сѣ кнѣ хъ сѣ а по
сѣ ла. и мѣ ро мѣ сѣ кнѣ хъ а по сѣ ла. и прѣ шѣ шѣ вѣ хъ

множествомъ полонъ. въ половци. **Г**лаѣ въ
иснѣхъ иснѣ въ скомъ. въ поврѣмѣ болнѣхъ въ цю. и
послабра тасвоего михалка. събрапомъ сво
имъ въ сѣ володомъ. пополовцѣхъ. михалко же
послашли въ сѣ и. иѣхъ аборухъ по ни хъ. и сѣгна
ихъ харисю въ томъ. събраенѣхъ и историсн. и сво
ѣ водою своймъ въ ладиславомъ. и наѣхъ аша
а дорогахъ ихъ. и поѣхъ аша по дорохъ по ни хъ. и оу
спрѣтѣша тасполономъ. и бишася сними. и ѡ
долѣша половецѣмъ. бѣжѣю помощию. и ины
ихъ биша. а дрѣгѣхъ тахъ биша. въ днѣ средѣ.
Ирекоша ихъ иманѣмъ. много ли ва ни хъ на
хъ аѣ. и рекоша мнози сѣхъ. и рече володисла
въ. сѣ держимъ колодѣ ни ки съ бѣ на смрѣтъ.
по великии же и сѣхъ. и и сѣкоша въ сѣ. и поѣ
хъ аша по дорохъ ихъ. и спрѣтѣша. и паки
сѣхъ спѣхъ пишася и бишася и бишася сними. и по
можѣхъ михалка въ сѣ володомъ. на пога
ныа. и дѣхъ аша и ѡтпа мѣтѣ. въ днѣ въ недѣ
лю. самѣ поганѣ ихъ биша. а дрѣгѣхъ а пойма
ша. а полонѣхъ кой ѡташа. а стѣхъ а дѣхъ стѣхъ
шавъ сѣхъ аси. ки ки въ сѣхъ аша цѣхъ аи сѣхъ а
бѣхъ. и крѣхъ ахъ тѣхъ аго. **Р**лѣхъ хъ. п. прѣста
виса блѣхъ ахъ рнѣхъ и ки хъ ки въ сѣхъ ки. глаѣхъ

182
гъхъ рѣхъ ахъ. ки ки ки въ сѣхъ. лѣхъ ахъ. и положиша
и оу сѣхъ ахъ. на берѣхъ ахъ. и дѣхъ ахъ. и житѣхъ
ѡхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. **Т**ой же хъ имѣхъ послаа дрѣхъ
и ки хъ. сѣхъ ахъ. сѣхъ ахъ. мѣхъ ахъ. на болгарѣхъ. и мѣхъ.
рольски ки хъ. сѣхъ ахъ. и бѣхъ ахъ. и пѣхъ ахъ. и
мѣхъ ахъ. хъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
болгарѣхъ. и дѣхъ ахъ. и дѣхъ ахъ. бѣхъ ахъ. и ки хъ.
мѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
братомъ ахъ. сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
скимъ. на оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
ли. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
бѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
рѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
бѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
жѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
шавъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
ва. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
спѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
спѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
дрѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
хрѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.
жѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ. и оу сѣхъ ахъ.

вистѣ ѿ поганѣ. стѣаѣца. и хрѣтъаньскѣа
мѣтѣа. поганѣи коху вратишасѣ въ спѣтъ.
а хрѣтъанѣху вѣлаѣце бѣа. коху вратишасѣ въ
свѣтѣи. **Т**ой же хрѣтъанѣ. послаа андрѣи кнѣжити
кѣи ѣвъ. рѣманарѣстиславича. и приѣша ѣго
соучестниоу кнѣанѣ. а снѣви нарѣполѣсѣа дѣстѣа
ленѣсѣа. **Р**ѣ. ѣ. х. пѣ. **П**рѣстависѣ блѣго
вѣрнѣи кнѣмѣстиславѣ. андрѣѣвичѣ. мѣ.
мѣа. кѣи. и положиша ѣоу стѣиѣци въ олоди
мѣри. южѣоу чинилѣ ѣцѣ ѣго андрѣи. **Р**ѣ.
ѣ. х. пѣ. въ ѣбѣжѣ рѣри кѣа. и хуновѣа города. пото
мѣ же новѣа города. ци послаша ѣо андрѣи кнѣю.
и вѣдай мѣ дѣтѣа своѣго рѣга. и приѣша ѣго сѣ
чѣтѣю. **Т**омѣ же блѣтѣ. не покорѣци мѣа
рѣстиславичѣ мѣснѣю андрѣю. и ко воли ѣго
не хѣдѣаще. пачѣ же дѣвѣ рѣстиславичѣ. въ
шѣа города сѣи. хѣдѣа мѣа събратѣ ѣю своѣю.
и приѣхѣа нѣчи прѣтивѣ кѣи ѣвъ. а пѣа бра
та кнѣа андрѣа. всѣа волода. и рѣстиславѣ
чага рѣполѣса. и дрѣжинѣи хѣа. **Т**омѣ же блѣ
тѣ слѣиша въ кнѣа андрѣи. а та бра тѣа сво
ѣго дѣа о мѣа. рѣстиславичѣ мѣи братѣ ѣю ѣго.
посла снѣа своѣго гѣ ѣргиѣа. снѣа нѣа города. ци.
и рѣстѣа нѣа. и сѣа жѣа дѣа нѣа. и со всѣаю дрѣжинѣаю.

183
и сѣа во ѣво доуѣа борисомѣ. жи дѣа слаки чѣмѣ.
и нѣа хѣу кнѣи. и сѣа. спѣа кѣи сѣа мѣи. въ ѣи шѣа
рѣа дѣа жѣа дѣа. хѣа тѣа вѣа бра тѣа своѣго
мѣстислава. а сѣа мѣа и дѣа попомѣа чѣа гѣа нѣа.
и нѣа дѣа сѣа мѣа поллѣа чѣи. и приѣша дѣа же кѣа въ
шѣа нѣа рѣа дѣа сѣа силоу многѣаю. и сѣа поа ша жѣа ѣко
ло нѣа рѣа дѣа. **Т**ѣа. нѣа. и нѣа оуспѣа вѣи нѣа чѣа по же вѣа хѣу
вратишасѣ въ спѣтъ. **Т**омѣ же блѣта прѣ
стависѣа блѣго вѣрнѣи кнѣа. сѣа по слава. гѣа ѣ
рѣгѣа чѣа. гѣа нѣа. а. сѣа кнѣа хѣу браннѣи кѣа бѣи
бѣа. ѣро жѣа стѣа и дѣа со вѣршѣнѣа мѣа жѣа стѣа.
бѣа ѣмѣа болѣхнѣа хѣа. ѣа жѣа болѣхнѣа проша
хѣа тѣа мѣа. сѣа ии а пѣи. и сѣа ии ѣа цѣа оу бѣа. кѣа
во поспѣа жѣа тѣа болѣхнѣа нѣа тоу. а сѣа жѣа кнѣа
гѣа тѣа. по блѣа ѣго мѣа чѣа тѣа. а дѣа сѣа гѣа сѣа тѣа.
та сѣа жѣа ии тѣа. кѣа и жѣа сѣа по слава. бѣи нѣа оу гѣа
дѣи кѣа. и хѣа браннѣи въ всѣа хѣу кнѣа хѣу. нѣа дѣа мѣа
бѣа кнѣа жити нѣа хѣа мѣи. нѣа дѣа мѣа цѣа стѣа вѣи
нѣа снѣа. и по оуспѣа нѣа и ѣго. по ло жѣа нѣа бѣа тѣа
ло ѣго. въ цѣа кѣа сѣа тѣа аѣа вѣа сѣа жѣа а. **Т**омѣ
жѣа блѣта прѣстависѣа гѣа ѣргиѣа кнѣа. мѣа рѣ
мѣа сѣи. гѣа нѣа кара. **Т**ѣа. и положиша въ цѣа кѣа
въ мѣа рѣа мѣа. ю жѣа бѣа сѣа мѣа соудѣа. **Р**ѣ.
ѣ. х. пѣ. сѣа дѣа цѣа юа рѣа слава хѣа хѣа слави чѣа юа кѣи

ѣвѣ. ѣхананъ и ѣздомъ. турниговъскіи існа
у сътославъ. и въ ѣхавки въ. дръжинъ его
и ойма. а самъ и кнѣзъ оутече. а кнѣзъ и ойма
и ойма шасъ мѣнши мѣснѣмъ. и всю дръжи
нѣ. и събѣдѣ ки въ. вѣднѣ. и воу оврапиша
сакъ черниговъ. пойма въ и мѣнѣ сарослава
вѣсчѣсла. **П**рославъ же слышавъ. како сто
и тѣ ки въ. въ кнѣзѣ. пограбленъ рѣстисла
вичи. приѣхавъ па тѣ ки въ. и нагнѣво
хъ хамъ сли паго тѣ ки въ. рѣсавъ ісѣ
повѣли сътослава на ма. промѣшла и тѣ ки
мъ въ. и кнѣзъ и тѣ ки въ. и дѣтѣ. ѡнѣ мѣ же
нѣ оумѣ ю щимъ тѣ ки въ. попрода
вѣ съ ки въ. и и гѣ мѣнѣ и по пѣ. и чернѣ ци
и чернѣ ци. и хатъ корѣ. и латинѣ. и гостѣ ки
и вѣ съ ки въ. и много хлѣбѣ отворѣ ки въ.
и поидѣ ки черниговъ. въ по времѣ ки черниговъ
сѣ ки въ. кнѣзъ и мѣнѣ сарослава. сътосла
вичѣмъ. во вѣ шѣ тѣ ки въ. сътослави чѣ ки
рниговъскѣ во властѣ. сътославъ же оумѣ
ри въ сѣ ки сарослава ко мѣ. и дѣна ѡлга. и
по жѣ во властѣ его. много хлѣбѣ отворѣ шѣ.
и въ оврапиша сакъ черниговъ. **П**то же вре
мѣ прислаша сѣ ки кнѣзъ и дѣ рѣ ки. рѣ ки

сѣ ки рѣ ки сѣ ки. просѣ ки рѣ ки рѣ ки
славѣ ки сѣ ки и тѣ ки сѣ ки. кнѣзъ и дѣ рѣ ки
кнѣзъ. прежде тѣ ки мало. послава сѣ ки сѣ ки
тѣ ки сѣ ки и рѣ ки. како мѣ вѣ съ тѣ ки въ. **П**то
же тѣ ки по оубѣ ки сѣ ки кнѣзъ и дѣ рѣ ки.
сѣ ки велико кнѣзъ и дѣ рѣ ки. въ кнѣзъ ма нѣ
маха во лодѣ ки. оубѣ ки сѣ ки сѣ ки по сѣ ки
сѣ ки жѣ мѣ. **С**ей хрѣ ки полюбѣ ки и. и блѣ ки
рѣ ки и велико кнѣзъ и дѣ рѣ ки. ѡ ма лѣ ки въ
рѣ ки хъ волюбѣ ки. и вѣ ки тѣ ки сѣ ки ма тѣ ки
сѣ ки сѣ ки въ ки сѣ ки. и оумѣ ки ко по лѣ ки
краснѣ. сѣ ки сѣ ки во лодѣ ки. и во бѣ ки
бо мѣ. хлѣ ки мѣ ки сѣ ки сѣ ки ма дѣ ки мѣ.
и жѣ ки тѣ ки оубѣ ки сѣ ки. и ки сѣ ки ки сѣ ки
нѣ ки мѣ. и вѣ ки ки оубѣ ки ки оубѣ ки. въ ки
жѣ ки оубѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
хрѣ ки ки сѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
роу ки сѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
ки. и ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
сѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
и ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
рѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки
нѣ ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки ки

рница мѣноу боги мѣ. и всакомъ чинѣ. на со
вѣхъ любленнѣи бѣаше ѿць. пате же на млѣти
нѣхъ. ѿ хощи вѣ. и бо бѣрашно своѣи мѣдѣ.
по оулицамъ на воуѣхъ. слашѣ. болнѣи мѣи
поуа творомѣ. слѣша бо гѣглюща. аще соу
ри стѣ менши бѣратѣи моѣи. помни се о тѣво
ри стѣ. и паки дѣдѣ глѣть бѣлженѣмъ жѣ мнѣ
аи да авеса дѣнь. ѿ гѣхъ ходи не по тѣкнѣть
са. мѣжѣ стѣ во жѣи оу мѣхъ не мѣживашѣ.
правда жѣи истиннѣа снѣи мѣхъ оу жѣашѣи и
то добродѣтелиа много в не мѣ бѣашѣ. в то
рѣи и мѣхъ дѣрѣи со ломонѣ бѣи вѣ. тѣ мѣхъ до
стойно ѿ бѣга повѣдѣннѣи в не цѣ вѣспри
чалѣ еси. аи дѣрѣю мѣжѣ стѣ вѣ тѣхъ ой мнѣ
тѣ. бѣратѣи мѣгѣ оу мнѣи мѣа в следовалѣ
е си. и кровню ѿ мѣи в сѣа страданнѣати. аще
бо не на пастѣ тѣовѣ не цѣ. аще бо не мѣхъ кани
дѣрѣе. в сѣа кий бо дѣржаи сѣа добродѣте
ли. не можѣтѣ вѣхъ мнѣгѣи вратѣ бѣи ти.
и враждѣ бо не оу бѣи и стѣ в слѣшавѣ. на пѣ
рѣ до сѣ бѣ. а хѣ мѣхъ жѣ стѣ в нѣи мѣхъ рау го
рѣ вѣ са. ни воу тѣ по жѣ во мнѣи. тѣ мѣхъ и во
па мѣа тѣ оу бѣи е ни а тѣ во е го. аи дѣи виша
са не бѣи аи гѣли. вида аще и гравѣ тѣ во оу про

ливае мѡхъ хѡа. рѣда етъ жѣ мно жество
правовѣ рнѣхъ хѡа. ѡца сирѣмъ. и ко
рмитѣла. ѡмрачѣнѣмъ хѡа. ѡсѣвѣтѣ
носнѣ. ѡканнѣй жѣ твою ѡубиѣнцѣ ѡгнѣмъ
крѣта тѣса конѣнѣмъ. и и ж жита етъ всѣако
то грѣха пѣчѣнѣ. рѣкше дѣмнѣ. тѣи жѣ стрѣто
тѣрпѣчѣ молиса. ко всѣмъ оубѣщѣмъ бѣгѣ. да
тѣ мирѣ мирѣви. **В**ѣбѣ етъ жѣ бѣ и юна.
исѣ. стѣ юа пѣлѣ пѣтра и павла. всѣхъ оубѣна
ночѣ. началникѣхъ ѡубиѣнцѣмъ. пѣтрѣхъ ѡубѣ
ковѣхъ тѣ. ефримѣхъ моихъ тѣ. и всѣхъ тѣ
вѣрнѣхъ ѡубиѣнцѣ. и сѣ. и мѣ жѣ сона лина ѡка
ннѣй тѣ оубѣтѣ тѣ. пѣтра ѡубѣсѣ цѣсѣва
хъ тѣ. постигши бо нѣтѣхъ оубѣтѣнѣй. вѣхъ тѣ
шѣ ѡубѣжѣ етъ ко оубѣрѣ етъ дѣвѣй. и дѣжѣ тѣ
блѣжѣнѣй и лежа. вѣхъ постигнѣнцѣи. **Н**силою
ѡломиша дѣвери. оубѣтѣнѣй. блѣжѣннѣй и жѣ
во сѣхъ тѣхъ оубѣтѣхъ тѣхъ тѣхъ. и не бѣи стѣ мѣ
ча. бѣтѣ бѣ оубѣна лѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ дѣнѣ сѣлю
чникѣхъ етъ. тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ
нѣнѣй жѣ всѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ
и и сѣтѣхъ тѣхъ етъ сѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ
чѣхъ. **О**нѣ жѣ ко ѡтѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ
начѣ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ тѣхъ

ѡнижегласѣша вѣсѣратиша аса ѡпачь
нань ѡнъжеповѣжеподѣсѣни иналѣ
сшеего тѣх итѣх скончаша и петръ емѣ
ѡтарѣхъ дѣснѣю и оубиенъ же бы. всѣ
бо тѣхъ наночь. **Н**ѡ светѣхъ оутра мѣрѣ
внелю напамать вѣ аплѣ налѣхъ ошай по
дѣсѣмъ лежаща и кѣмъ ена коврѣкры
лошанѣ бѣголюбьскѣй. внѣсошай вѣ о жни
цю. пѣвшѣи на нѣмъ и вложишай во гробѣ
иса мѣнѣ горожанѣ же бѣголюбьскѣй. и дѣво
ранѣ рахъ грабиша домъ кнѣжъ. и дѣла тѣхъ
и же бѣхъ пришли кѣ дѣлѣхъ. хлатой сребро
пѣрѣтѣи паволоки. и мѣнѣи еѣмъ же нѣ бѣ
числа. **Н**много хлѣбѣ сотвориса вѣ волости
его. посади кѣ его. и тѣхъ вѣнѣхъ его. до
мѣи потравиша. а самѣхъ и хъ биша. и дѣцыи
и мѣчникѣи хъ биша. а домѣи хъ потрави
ша. нѣ вѣдѣхъ егѣмъ аго. и дѣ же хъ законъ тѣхъ
и ѡбидѣи много. и паисѣи аплѣхъ павѣмъ тѣхъ.
вѣсѣа дѣшавла стѣмъ по дѣнѣхъ еѣ тѣхъ. еѣ
стѣво мѣхъ мѣмъ. подобенъ еѣ стѣ вѣсѣ
исомъ члѣвѣсѣхъ црѣ. властью же сана ко вѣтѣ.
вѣща великий хлат по оустѣхъ. тѣмъ же про
тивѣа сѣволо стѣи противѣи тѣхъ а законъ

бѣхъ. кнѣхъ вѣнѣтѣмъ не мѣчъ носитѣ. бѣхъ и бѣсѣ
гѣстѣхъ. **Т**омѣи на прѣнѣе вѣхъ ратимѣсѣ. фѣ
ѡдѣлѣхъ же и тѣхъ мѣнѣсѣ тѣхъ и бѣхъ. володимирѣскѣй.
сокрѣлошанѣи. солѣчиною чадѣю. и сѣволодѣмѣ
рѣи еѣхъ аша по кнѣхъ. вѣхъ бѣголюбѣи во еѣхъ мѣхъ
тѣхъ ло еѣго. вѣхъ дѣнѣ. вѣхъ тѣхъ вѣргѣхъ. привѣхъ ошѣ
еѣго кѣ володимѣрѣю. со чѣстѣхъ. и положишай вѣхъ
днѣи. и хъ вѣлѣи достѣпойнѣи. оустѣхъ и бѣхъ хлат по
вѣрѣхъ. ю же бѣхъ самѣхъ сохъ дѣлѣхъ. **Н**е вѣдѣа бѣхъ жи
во тѣхъ сѣво еѣмъ. тѣхъ ло сѣво еѣмъ оутѣхъ по кѣа. ни ѡчи
ма сѣвои ма дѣрѣмѣниа. дѣнѣ же ѡбѣрѣхъ тѣхъ дѣмъ
и стѣпимъ ии. и при вѣхъ жищѣхъ вѣсѣмъ хъ рѣхъ тѣхъ аномъ.
црѣи цѣи бѣсѣнѣи чѣновъ. и тѣхъ жи вѣсѣленѣи а. вѣсѣа ко
члѣвѣсѣа. многѣи мѣхъ тѣхъ тѣхъ сѣсѣнѣи оутѣхъ
и кѣа аплѣхъ оутѣхъ тѣхъ. еѣго же любѣи тѣхъ кахъ мѣхъ
бѣхъ еѣ тѣхъ же вѣсѣа ко сѣнѣа еѣго же при еѣмъ тѣхъ. на ко сѣнѣ
мѣсѣкой мѣхъ ѡбѣрѣхъ тѣхъ еѣ тѣхъ сѣбѣхъ. не поставѣи
во прѣсѣрасѣнаго сѣнѣа на еѣдѣнѣомъ мѣхъ стѣхъ. а до
волѣхъ ошѣа ѡтѣхъ дѣхъ оустѣхъ еѣленѣю ѡсѣнѣа тѣхъ. на сѣ
тѣхъ оутѣхъ еѣмъ вѣсѣтѣхъ по кѣхъ. и по дѣнѣ. и хъ апа дѣхъ. тѣхъ
оутѣхъ дѣнѣи кѣа сѣво еѣго а нѣрѣхъ кѣа кнѣхъ. не привѣхъ еѣго
исѣбѣхъ тѣхъ нѣ. а мѣхъ еѣхъ тѣхъ тѣхъ кѣа вѣмъ жи тѣхъ
еѣмъ и тѣхъ кѣа дѣхъ оустѣхъ тѣхъ. на кѣа вѣию мѣхъ нѣсѣю.
ѡмъ вѣсѣа. прѣгрѣшѣнѣи сѣвои. и сѣо бѣратѣо ма рома

но мѣждѣ домѣ. единодушнѣюхъ бѣхъ при те
бѣ. край стѣи пици нѣхъ рече нѣи. снѣма вѣдѣво
ра и са. и хъ жѣ ѿ коневѣ дѣни оу хослѣша.
ни на срѣчѣхъ не воу хъ и дѣ. а жѣ оу то ва
бѣхъ любяци мѣго. пѣхъ блѣхъ подобив са
видѣти. вѣхъ кѣ ра дѣ еши са. а нѣ рѣхъ ю кнѣ
великий. дѣ рѣхъ новѣи. еимѣхъ тако всемоу хъ
мѣ. и вѣхъ тѣхъ хъ бѣхъ тѣхъ и шѣмѣ. бѣхъ моли
са. по милова ти кнѣхъ на шѣго. и тѣхъ на всѣхъ во ло
дѣ. своѣго при снаго вѣра та. дѣ. а по дѣхъ тѣхъ мѣ
по бѣхъ дѣхъ на прѣтѣхъ вѣхъ нѣхъ. и мно га лѣхъ тѣхъ са кнѣ
тинѣхъ. и сѣхъ блѣхъ ро дѣхъ нѣхъ ми дѣхъ тѣхъ ми. ми рѣхъ
дѣ рѣхъ жѣ вѣго. и цѣхъ рѣхъ тѣхъ нѣхъ нѣхъ. и прѣхъ нѣхъ. вѣхъ
вѣхъ кѣхъ вѣхъ ко мѣхъ. а ми нѣхъ. **О**у вѣхъ дѣхъ вѣхъ жѣ
смирѣхъ тѣхъ кнѣхъ ю. ро дѣхъ тѣхъ вѣхъ цѣхъ хъ жѣхъ альци. и пере хъ
славци. и вѣхъ сѣхъ дѣхъ рѣхъ жѣхъ на ѿ ма ла и до велика.
со ѣхъ хъ ашѣхъ са кѣхъ во ло дѣхъ и ме рѣхъ ю. и рѣхъ хъ ашѣхъ сѣхъ оу жѣ
са тѣхъ па кѣхъ со стѣхъ во ри ло. кнѣхъ хъ на шѣхъ оу бѣхъ нѣхъ.
а дѣхъ тѣхъ пѣхъ нѣхъ оу нѣхъ то нѣхъ тѣхъ. снѣхъ хъ ето кнѣхъ во вѣхъ то
ро дѣхъ. а вѣхъ рѣхъ тѣхъ а ето вѣхъ рѣхъ си. по ко го хо чѣхъ мѣхъ по
сла тѣхъ пи во сво й хъ хъ кнѣхъ хъ хъ. на мѣхъ хъ вѣхъ тѣхъ кнѣхъ и
мѣхъ ро мѣхъ сѣхъ ий. и ра хъ хъ ашѣхъ сѣхъ ий. бѣхъ ли хъ вѣхъ сѣхъ вѣхъ
дѣхъ хъ. а бѣхъ оу мѣхъ са мѣхъ стѣхъ ий. етѣхъ дѣхъ а по и дѣхъ тѣхъ вѣхъ нѣхъ
хъ а вѣхъ рѣхъ тѣхъ пѣхъ ю. на на сѣхъ хъ. кнѣхъ хъ ю нѣхъ сѣхъ хъ цѣхъ ю оу нѣхъ.

187
а по слѣхъ мѣхъ ко гла хъ бѣхъ рѣхъ сѣхъ хъ. кнѣхъ хъ на шѣхъ го бѣхъ
по хъ алѣхъ. а хо чѣхъ мѣхъ ро стѣхъ сла вѣхъ. мѣхъ стѣхъ сла ва.
и на ро дѣхъ по ли са. тѣхъ во ѣхъ ю шѣхъ ю ри нѣхъ. а крѣхъ тѣхъ на го цѣхъ ло
ва ни а хъ а бѣхъ вѣхъ шѣхъ. цѣхъ ло ва вѣхъ шѣхъ ко тѣхъ хъ рѣхъ ю кнѣхъ ю.
на мѣхъ нѣхъ шѣхъ хъ дѣхъ тѣхъ хъ. на ми хъ а лѣхъ цѣхъ и на бѣхъ ра
тѣхъ ето. прѣхъ стѣхъ вѣхъ тѣхъ и вѣхъ шѣхъ крѣхъ тѣхъ нѣхъ оу цѣхъ ло ва нѣхъ.
по са ди ша а нѣхъ дѣхъ рѣхъ хъ. а мѣхъ нѣхъ ша а вѣхъ тѣхъ на ша. ни
хъ дѣхъ тѣхъ по а нѣхъ дѣхъ рѣхъ хъ а по ма нѣхъ ша са. но слѣхъ ша хъ
дѣхъ дѣхъ и лѣхъ а. и бо ри са. ре хъ хъ а нѣхъ сѣхъ хъ ю по слѣхъ. и оу тѣхъ
ра и вѣхъ шѣхъ са стѣхъ по ю бѣхъ цѣхъ ю. по сла ша ко гла хъ бѣхъ оу кнѣхъ.
то бѣхъ хъ шѣхъ ю ри на а на ша кнѣхъ хъ. дѣхъ а сѣхъ оу тѣхъ вѣхъ ра и
вѣхъ шѣхъ са мѣхъ жѣхъ со бо ю. по сла хо мѣхъ хъ кнѣхъ то бѣхъ по
слѣхъ сво а. а тѣхъ и при стѣхъ па ви ши кнѣхъ мѣхъ хъ сво а по
слѣхъ. а тѣхъ и дѣхъ тѣхъ по кнѣхъ на хъ и на шѣхъ мѣхъ вѣхъ рѣхъ сѣхъ.
Глѣхъ хъ жѣхъ слѣхъ ша вѣхъ ра дѣхъ хъ бѣхъ. ѿ жѣхъ на нѣхъ го
у тѣхъ вѣхъ оу сѣхъ сла дѣхъ и ва ю тѣхъ. а шѣхъ ю ри нѣхъ ето хо тѣхъ
тѣхъ. и оу тѣхъ вѣхъ ра и вѣхъ шѣхъ са крѣхъ тѣхъ нѣхъ мѣхъ цѣхъ ло ва
нѣхъ емѣхъ. и стѣхъ по ю бѣхъ цѣхъ ю. и по сла ша тѣхъ по нѣхъ ю. рѣхъ кнѣхъ
чѣхъ ка ю ѿ цѣхъ хъ до бѣхъ рѣхъ хъ бѣхъ и лѣхъ. и со ли жи лѣхъ оу нѣхъ а сѣхъ.
а по ѣхъ дѣхъ тѣхъ кнѣхъ на мѣхъ кнѣхъ жѣхъ тѣхъ пи. а и нѣхъ хъ хъ нѣхъ хо
чѣхъ мѣхъ. и при ѣхъ хъ ашѣхъ си. по ве дѣхъ ашѣхъ арѣхъ хъ тѣхъ дѣхъ рѣхъ
жнѣхъ. и сѣхъ хъ цѣхъ ю тѣхъ ми хъ а лѣхъ хъ гѣхъ рѣхъ тѣхъ вѣхъ нѣхъ ю. снѣхъ
ма оу сѣхъ тѣхъ по сла ва кнѣхъ хъ а вѣхъ рѣхъ нѣхъ то вѣхъ. и рѣхъ ко
стѣхъ а мѣхъ стѣхъ сла вѣхъ. и на ро дѣхъ по ли са. по мо хъ и бѣхъ

димирию. Ярополкъ и нѣмъ пѣти мѣхана
москвѣ. прииде же к о м с т и с л а в ѣ вѣстѣ.
ѿ Ярополка. михалко естъ мѣмощенъ.
не сѣтъ егѣмъ носилъ. а с нимъ дръжинѣ
мало. а на хѣ понемѣйдѣ е м л а х а д р ѣ ж и
нѣ егѣ. а поиди кѣ вѣрѣ брати прѣтивѣ
е м ѣ. а тѣ не внидѣтъ вѣ в о л о д и м и р ѣ. си
же вѣстѣ приидѣмъ вѣсѣбѣтѣ. и на вѣ д р ѣ
жинѣ за оутра. и по е х а и с ѣ в ѣ а л а б о р х о. на ко
же на х а е ц ѣ. д р ѣ ж и н ѣ не постигающѣ егѣ. ми
халко не до е х а в ш о в о л о д и м и р а. сѣбратомъ
вѣсѣ в о л о д о м ѣ. х а е. в е р с т ѣ. с т р ѣ т ѣ и м с т и
с л а в ѣ с о в с ѣ ю д р ѣ ж и н о ю. и х ѣ х а п а. и вѣс т ѣ в ѣ
п о л ѣ к ѣ и х ѣ г о р ѣ. в с ѣ в о в р о н а х ѣ. на ко и в ѣ
в с а к о м ѣ л е д ѣ. и пѣи а ш а с т а т ѣ. м и х а л к ѣ до
с т ѣ в а ю щ о сѣбратомъ вѣсѣ в о л о д о м ѣ.
на р а ж а ю щ и м ѣ п о л ѣ к ѣ с в о ѣ. и поидѣш а м с т и
с л а в и т и на ко п о ж р е т и х ѣ т а щ е. с т р ѣ л ѣ ц е м ѣ
с т р ѣ л а ю щ и м ѣ с а ѿ в ѣ о й м ѣ. м е ж и п o л ѣ к о м а.
не до тѣ х а в ш е м с т и с л а в и т и. п о в е р г о ш а с т а
г ѣ и п о б ѣ т ѣ г о ш а. г о н и м и г н е в о м ѣ в ѣ ж и й м ѣ.
и с т ѣ о й б ѣ ц и. **З**намению не сѣщю на ѿ в о й х ѣ.
п р о м ѣ с л о м ѣ в ѣ ж и й м ѣ и п р о т ѣ м н о х и п о в ѣ
ж а ш а. на ко не х ѣ н а т и в ѣ б р а т ѣ н ѣ х ѣ. и п o л о

жѣ бѣ михалко. и брати бѣго вѣсѣ в о л о д ѣ. ѿ ѿ
и д ѣ д н а м л ѣ в а. и егѣ п р а д ѣ а и ц е л о в а н ѣ
к р ѣ п н о е. х а н ѣ ц л o в a в ш е к р ѣ т ѣ и о у н и т и ж а
ю т ѣ. бѣ в ѣ п a к ѣ и не помогающѣ е м ѣ. и ѿ п р a
в и в ш о п р ѣ в с и м и т ѣ в ѣ к ѣ. м i x a л k o п o б ѣ д и
п o л ѣ к ѣ. сѣбратомъ вѣсѣ в о л о д о м ѣ.
в ѣ н ѣ л ѣ и д ѣ н ѣ. и п o e x a k ѣ в o л o d и m i p ѣ. сѣ о у т ѣ ю
и с л a в o ю в e л и k o ю. и д р ѣ ж и н ѣ егѣ. и в с ѣ в o л o
ж и. и в o л o d и m e p ѣ c e m ѣ. в e d ѣ щ и м ѣ п р ѣ в с и
м i k o л o d н и k и. бѣ в ѣ n a k a x a в ш o i c n ѣ и. к р ѣ t a
ч ѣ t n a г o н e п р e c t ѣ v a t n i. и с t a p ѣ ѣ ш a г o
б р a t a ч ѣ t n i t n i. а х ѣ б ѣ х ѣ т ѣ в ѣ k ѣ n e c л a x a t n i.
и ж e n ѣ x o t a t n ѣ m e ж и б р a t ѣ ѣ ю д o б р a. и в ѣ
и d o ш a c i e p ѣ t ѣ п р o t и v ѣ m i l ѣ k ѣ. и б р a t ѣ eгѣ
в s e в o л o d ѣ. п o п o в ѣ и t ѣ м e n i. и в c i л ю d н e.
Нe х a в г o p ѣ k o c t ѣ i b ѣ ц и. и ю н ѣ. ѣ. д ѣ н ѣ. в ѣ n e.
м s t i c л a v ѣ ж e б ѣ ж a k n o v ѣ г o p o d ѣ. а p o п o л ѣ k ѣ
к р e x a н ю. а p o c t i c л a v л ю ю m a t e p ѣ ѣ. и c o c н o x a
m i. п р и a ш a v o л o d и m e p ѣ. m i x a l k o ж e п р и
e x a k ѣ v o л o d и m e p ѣ. сѣбратомъ вѣсѣ в o л o d o м ѣ.
в o в р a t ѣ p a d ѣ c t ѣ i b ѣ ц и. и ж e б ѣ ѣ
ѿ m a l ѣ a p o п o л ѣ k ѣ. и б ѣ p a d ѣ o c t ѣ в e l i k a v ѣ o
л o d и m e p ѣ. в и d ѣ щ o y c ѣ b e k e l i k a g o i c n ѣ.
в s e n a x ѣ m a p o c t o v ѣ c k i a. m ѣ ж e d a п o d и в i

[illegible][illegible]

же рече таково е чюдѣ глаголюще иже правъ еси.
пойди противъ емѣ. и кнѣзь всеволодъ блго
сѣрдъ съи. не хоща кровю пролити. а посла ко
мстиславѣ глаголюще. братъ аже та привелъ еси паре
ишаа дружина. поеди крѣстъ твоѣ. а ѿ полѣ ми
ръ ѿхмевѣ. тебѣ рѣшѣши привелъ еси старе.
а мнѣ не вѣло. бѣ привелъ еси братомъ. и во
лодимиръци. и переславци. а сѣждаль вѣди
на маѿ бѣ. а кѣмъ вѣс хоща тебѣ. по тѣмъ
мѣ вѣдѣти кнѣзь. ѿнѣже послѣша вѣрѣчи
рѣшѣши кнѣзь. и боярьскѣи. велича вѣдѣ
щи. крѣстнаго целованіа хвабѣ вѣше. молва
хѣ тебѣ емѣ. а чѣмъ миръ да сѣмъ. а мѣ
емъ не да мѣ. помѣсли вѣше вѣсокоу мнѣ
емъ свой мѣ. не вѣдѣше яко бѣ да етъ
власть емѣ хоще тебѣ. поставла етъ бо
црѣи кнѣзѣ вѣшній. аще каа хмла оупра
витъ са прѣбѣтомъ. поставла етъ еи кнѣзѣ
праведна. любяща съи правдѣ. аще бо кнѣзи
правди вѣбѣаютъ. то много ѿда етъ
са хмлаи той согрѣшени. по не тѣ естъ гла
ва хмлаи. мстиславъ же не послѣша вѣрѣ
чи. вѣс волода стрѣла. своего. хоща е
мѣ добра. не слѣша етъ добрыи долгаго.

матѣиши вѣ товѣча. и нѣхъ хлѣбѣмъ.
кнѣзь же всеволодъ приехъ асѣ вѣрѣ вѣ. сожда
вса переславци. сѣхъ аи мѣрѣ чѣмъ мсти
славлю. ѿни жерни сошати емѣ добра хо
чѣшь. а ѿнѣ глаголюще. твоѣ алови тебѣ. по хѣ
ти тебѣ емѣ. на прѣстѣ вѣ. а по дѣ
тий же нѣ. братъ вѣ твоѣмъ мнѣ хлѣбѣмъ
ршю. еще дѣва того днѣмъ. а ѿнѣ хо
щѣ тебѣ кровю проливати. кнѣзь же всеволо
дъ. на дѣвѣ са на бѣгаи на стѣ вѣбѣ. юже
видѣ вѣ оу сѣ жѣла. прѣхъ а рѣкѣ вѣ. вѣс бо
ти хрѣмѣ по хѣ кнѣмъ. полѣ вѣ на рѣдѣ вѣ.
Мстиславъ же спѣша до стѣ вѣ. оулипи
цѣ. стрѣльцѣмъ стрѣлающимъ са. межѣ по
лѣсѣмъ. и поидоша кѣсѣ на грѣ на ѿбой.
и покрѣша по легѣ вѣ вѣсѣ коѣ. и поможѣ бѣ.
вѣс волода вѣ вѣ вѣ вѣ. и ѿ. кѣ. днѣ. на па мѣ
стѣ го са мѣ на стѣ рѣнѣ приимѣца. и по вѣ же
мстиславъ. и дружина ето. и добрыи нѣ до
лгаго тѣ боу биша. и нѣ ка стѣ панѣ вѣча.
и нѣхъ. а рѣшѣши кнѣзь боярь вѣ са той маша.
и по вѣ хѣша. а вѣс волода оу полѣ вѣ нѣ бѣ па
кѣ стѣ. бѣ томъ и крѣ томъ чѣмъ мѣ. а сѣла бо
гарь сѣла вѣ хѣша. и до коний до скопа. мсти

славѣже побѣжакъ ростоу. а ѿ ростоу акино
въ городѣ. кнѣзь же всѣволодъ побѣди въ по
лѣхъ. вратиса къ володимиру. соутиню кнѣ
кою. а володимири и дружина поведоша ко
лодники. и скопѣ погнаша и кони. славаще
бѣгѣ и стѣною бѣгѣ. и крѣпнѣю силѣ. ето же прѣсѣ
пали бѣхъ ростоу. и бою рѣда до колѣбо
го и терпѣтнѣи аминѣ. хатреу и наведе
на и. и на кахуа подостоянию. рѣкою блго
вѣрнаго кнѣа всѣволода. гврьте вича.

Мстиславъ же приѣхъ гшю кнѣа въ городѣ.
и речеша емоу новгородци. оударили еси
платоу в новгородѣ. шмѣхъ бѣ еси на стрѣна
своего на михалка. по вблѣнѣ ростоу. и
даже михалка бѣгѣ по мѣ. а себѣ ратомѣ
ето всѣволодомъ бѣгѣ ростоу. и мѣ. чѣмъ
кнѣамъ и дѣши. и не пригаша ето. ѿнѣ же ѣха
и хновъ городѣ. крѣху. и по мѣ. и вѣглѣ
бѣ рѣху. и сего кнѣа. хатра своего. глѣ бѣ
же на тѣхъ ѿ сѣнь приѣху. а на москвѣ. и поже
москвѣ всю и городѣ. и сѣла. кнѣа же всѣво
лодѣхъ кнѣамъ. и бѣгѣ шю емоу хатра на сла
вѣмъ. по шѣрнѣскимъ мѣ. а сѣмѣ. вѣпоже вѣ
ма приѣху. а на хѣ кнѣамъ новгородци.

милонѣ шковача дѣ. кнѣа же нѣху. а нѣху
новгородѣ сѣи сѣновъ. поиди на нѣ ѿ днѣа
снами. кнѣа же всѣволодѣ послѣша въ новго
родѣ. цѣвѣ. коуложи и повани е на бѣгѣ. и на
стѣною бѣгѣ. вратиса къ володимиру. а глѣ
бѣ поже гѣ москвѣ. и дѣ крѣху. **Т**ого
же глѣ та на хмѣ. и дѣ кнѣа всѣволодѣ. на глѣ
бѣ крѣху. сѣ ростоу. и сѣхъ жѣ алци. и сво
лодимири. и сѣхъ всю дружиною. и присла
кнѣамъ стѣ послѣхъ всѣволодѣ. снѣи ско
вѣпомѣ. ѿлга и володимира. приидѣ же
кнѣамъ и глѣ бѣ вѣхъ володимири. и сѣ рѣ
на слава. снѣи вѣхъ ето. и бѣгѣ шимъ и мѣ
оуколо мнѣ. и приидѣ вѣхъ стѣ. а же глѣ бѣ
шѣхъ к володимиру и нѣмъ пѣхъ тѣмъ. и во
ю етѣ ѿколо володимира. сѣловци пога
нѣи ми. много хлѣсѣтѣ вѣри. црѣкѣ вѣгѣлю
бѣсѣкѣю. ю же бѣгѣ оу крѣсилѣ а на рѣ и кнѣа.
и ко на мѣи всѣа кнѣамъ и хорѣхъ. хлѣпомѣ
и сѣхъ бѣ рѣмѣ. и ка мѣнѣ емоу ратимѣ. и тѣхъ
црѣкѣ вѣхъ пѣхъ вѣхъ бѣ вѣши дѣ вѣри. рахъ гра
бѣ и тѣхъ поганѣи ми. и сѣла поже же бою рѣска
а. а же нѣи дѣ тѣхъ пѣхъ карѣхъ а сѣхъ поганѣи
мѣ на щитѣ. и многѣ црѣкѣ вѣхъ а палиша ѿгнѣ

мь. данию и писанию поже ѿ сѣмь. иже
множество греховъ. тѣмъ видѣни въ сѣко
го покаяниа. сѣго ради гнѣвъ прострѣса
ѿ кивѣдѣтьса по лонени. а дрѣхѣи посѣса
ѣми. и домолодѣи пий. дрѣхѣи наместѣ
даѣми бѣи вахѣ поганѣмъ. дрѣхѣи прѣ
пахѣ сахѣра щѣи ѿ бѣи ваѣмъ хѣ. и пакогѣ
бѣ бѣа прѣгнѣви. и стѣи бѣи. но на прѣднѣ
вѣхѣ ра ти мѣса. и снѣхѣи вѣ сѣволодѣи вѣхѣ
пи са ѿ коло мнѣи. и прѣи дрѣхѣи мѣи сѣко
и ѿ бѣи тѣи глѣи бѣа стѣи аща. на кола кши
на рѣцѣ. споловѣи и споломѣи. **И** мѣстѣ
пи са са ѿ бѣи бѣи пи са хѣ мѣи. бѣи бѣи мѣи
хѣ прѣи пи рѣи и пи рѣи. и снѣхѣи вѣ сѣволо
на рѣи вѣи по лѣи маслѣи и мѣи. и пѣи стѣи
вохѣи на тѣи стѣи рѣи сѣи. и дрѣхѣи глѣи бѣи
стѣи аща. глѣи бѣи на рѣи вѣи по лѣи. сѣи
мѣи пи сла во мѣи рѣи стѣи сла ви тѣи мѣи на вохѣи.
и снѣхѣи вѣ сѣволодѣи. по сла сѣи ѿ вѣи сѣи
володѣи ми ра. сѣи рѣи сла ви тѣи. и нѣи ко ли ко
дрѣхѣи нѣи снѣи мѣи. глѣи вѣи хѣи стѣи аща хѣи прѣ
ти вѣи мѣи пи сла вѣи. а глѣи бѣи и рѣи мѣи снѣи
ѣи то. и и горѣи на рѣи по лѣи. прѣи шѣи сѣи ко ла кши.
и по и дрѣи ша ко вѣи сѣи володѣи на прѣи сѣи ко вѣи

горѣи. не до шѣи стѣи рѣи аща и дрѣи то. вѣи ко
ло жѣи по лѣи. тѣи хѣи бѣи по бѣи стѣи рѣи мѣи
сла вѣи. на сѣи стѣи рѣи бѣи сѣи. **Г**лѣи бѣи вѣи сѣи
на вѣи мѣи. вѣи дрѣи вѣи мѣи пи сла ва бѣи жа вѣи а.
мѣи по стѣи аща вѣи бѣи и мѣи гнѣи во мѣи гнѣи
мѣи по бѣи стѣи. **В**сѣи колодѣи жѣи по гнѣи вѣи сѣи
дрѣи хѣи сѣи дрѣи жѣи нѣи о. ѿ вѣи сѣи кѣи цѣи ѿ вѣи
ва жѣи цѣи. и тѣи вѣи са мѣи то глѣи бѣи аща рѣи ка ми.
и снѣи ѣи го ро ма на. и шѣи рѣи на ѣи го мѣи стѣи пи сла
ва рѣи стѣи сла ви тѣи а. и дрѣи жѣи нѣи вѣи сѣи го вѣи снѣи хѣи
и ма ша. и дрѣи мѣи сѣи го и хѣи ва хѣи а сѣи. бо ри са
жи дрѣи сла ви тѣи а. и ѿ лѣи сѣи тѣи на. и дрѣи бѣи дрѣи аща.
и и нѣи тѣи хѣи мно жѣи стѣи во. а по га нѣи а по ло вѣи.
и хѣи би ша ѿ рѣи жѣи ѣи мѣи. **П**ѣи мѣи жѣи мѣи по
сѣи дрѣи вѣи цѣи дрѣи вѣи вѣи прѣи ро чѣи стѣи вѣи. глѣи мѣи бѣи
мѣи по ло жи на ко ко ло. на ко ѿ гнѣи прѣи дрѣи
цѣи мѣи вѣи тѣи рѣи. и жѣи по па ла ѣи тѣи дрѣи бѣи ра вѣи.
та ко по жѣи нѣи шѣи и гнѣи вѣи во мѣи тѣи во и мѣи. и по
ли на цѣи а хѣи дрѣи са жѣи дрѣи ни а. сѣи бѣи ѿ сѣи кѣи вѣи рѣи
ша стѣи пѣи и дрѣи мѣи тѣи во и. вѣи пра вѣи дрѣи во сѣи
та ша во хѣи мѣи дрѣи сѣи. сѣи бѣи ѿ бѣи хѣи мѣи тѣи нѣи сѣи
тѣи во рѣи шѣи мѣи мѣи тѣи. по мо жѣи бѣи тѣи стѣи а
бѣи а. вѣи сѣи володѣи и снѣи хѣи. вѣи по нѣи дрѣи мѣи нѣи
фѣи ѿ до ро вѣи нѣи ли. и вѣи хѣи вѣи ра ти ша са стѣи

бѣдою великою к володимирю: **И** приве доша въ
гѣрѣ володимирѣ кнѣзѣ басѣнѣмъ сѣго ро
маномъ и сѣиориномъ сѣго рополкомъ и дрѣ
жинъ и хѣманъ и вса вѣлможи и бѣи радѣ
велика во градѣ володимири: на третий дѣнь
бѣи матѣжъ въ градѣ вѣсѣ паша во нѣрѣи кѣ
пци рѣи хѣи кнѣи мѣи побѣдѣ добра хощѣмъ
хѣи пѣголови сѣи аскладѣи вѣи мѣи нѣи дрѣи
ши во роги сѣи а простѣи а сѣи враги сѣи во мѣи на
ши сѣи жѣи а лци и рѣи стѣи вци оубѣи о кахѣи нѣи хѣи
а любѣи слѣи а любѣи аи намъ кнѣи хѣи вѣи сѣи во
лодѣи бѣи гѣи вѣи рѣи и бѣи оахѣи нѣи вѣи нѣи хѣи оахѣи
того сѣи стѣи вори ти повѣлѣи вѣи а дѣи ти и в порѣи
бѣи а людѣи дѣи аа а бѣи оубѣи ти сѣи аа матѣи жѣи
а по нѣи ро по лка по слагѣи а вѣи а дѣи ти вѣи ро гѣи а на
шѣи гѣи а по лѣи ои а хѣи а дѣи кѣи вѣи а мѣи рѣи хѣи а нѣи жѣи
хѣи а мѣи а вѣи шѣи рѣи а ша кнѣи хѣи на шѣи бѣи рѣи а на
ша по гѣи вѣи а вѣи чѣи оу жѣи мѣи кнѣи хѣи и сѣи хѣи а вѣи шѣи вѣи а во
ро нѣи а жѣи сѣи а ми приве доша сѣи гѣи вѣи володимири
и вѣи а дѣи ша ти вѣи жѣи по малѣи жѣи дѣи ии оу пѣи а ти
вѣи оу пѣи а шѣи а людѣи сѣи и бѣи оу нѣи рѣи вѣи сѣи вѣи лѣи мѣи оу жѣи и дрѣи
кѣи вѣи пѣи а ти и прии доша на дрѣи вѣи рѣи кнѣи жѣи много сѣи
много сѣи стѣи вѣи оу рѣи жѣи сѣи мѣи рѣи кѣи вѣи чѣи гѣи оу хѣи а дрѣи
дрѣи жѣи а ти и пѣи вѣи стѣи ша сѣи оу и хѣи хѣи мѣи аи:

Вѣи а хѣи хѣи пѣи сѣи новогоро дѣи цѣи лѣи оу а ша кѣи о
вѣи сѣи во лѣи а дрѣи кѣи рѣи пѣи а и нѣи оу пѣи рѣи а вѣи ша ии нѣи а жѣи и
дрѣи кѣи порѣи жѣи вѣи во лѣи стѣи ии нѣи хѣи оу пѣи а шѣи вѣи а ти
горо дѣи а бѣи а ша бѣи оу бѣи а лѣи сѣи а дѣи а мѣи а дѣи а ти
сѣи мѣи а порѣи жѣи а мѣи и нѣи оу пѣи рѣи а вѣи ша ии дрѣи жѣи а
вѣи сѣи во лѣи а на чѣи а ша кнѣи хѣи оу а лѣи оу а ти мѣи и нѣи
цѣи лѣи оу а ти хѣи а при сѣи хѣи а лѣи ии нѣи кнѣи жѣи бѣи вѣи а жѣи оу
ти ии побѣи а ти ии сѣи рѣи кѣи шѣи то лѣи кѣи а вѣи а вѣи кѣи оу нѣи
и вѣи хѣи а ша горо дѣи а ии мѣи а жѣи по вѣи а хѣи а ша а жѣи нѣи
и дрѣи а пѣи а шѣи ти ии а ти оу а рѣи по вѣи рѣи а ша хѣи оу ро
мѣи ии горо по жѣи оу а хѣи а нѣи вѣи горо дѣи а сѣи вѣи оу нѣи пѣи
вѣи а: **О**у жѣи а дѣи ии цѣи лѣи оу а ти кѣи рѣи пѣи а ти ии
ии пѣи рѣи стѣи вѣи а ти оу а ти мѣи жѣи сѣи рѣи оу а ти мѣи а гѣи а ти
на мѣи а рѣи хѣи а мѣи а хѣи рѣи а тѣи а ко жѣи сѣи то лѣи кѣи сѣи
ии а жѣи а лѣи а хѣи а вѣи ии а ти оу а ти мѣи а ти оу а ти
оу а дрѣи жѣи а хѣи а вѣи а сѣи а дрѣи а до жѣи а пѣи а бѣи а сѣи а
ии а хѣи а до жѣи а хѣи а дрѣи а га гѣи оу нѣи а до жѣи а хѣи
ии по рѣи а хѣи а вѣи а хѣи оу а мѣи ии рѣи а хѣи а ти нѣи мѣи а
хѣи а мѣи а ти оу а ти а ко нѣи оу а ти а ти сѣи а ко мѣи а
сѣи гѣи а дѣи а вѣи оу а ти а вѣи а ша ии а вѣи а вѣи а ша ии
а дрѣи а вѣи а кѣи оу а ти рѣи а хѣи а лѣи оу а вѣи а ша ии а мо
го хѣи а ти сѣи рѣи а ти а хѣи а рѣи а бѣи оу а ти сѣи а сѣи рѣи а вѣи
а дрѣи а вѣи а ти нѣи а сѣи бѣи сѣи гѣи а дрѣи а вѣи а ти ии а ко
го ии по сѣи а лѣи а сѣи сѣи рѣи а сѣи ии ии рѣи а сѣи мѣи а:

[illegible]

славого владыку мирю. с пороже в рома новѣ.
прѣбрѣдѣли сѣбѣ хъ рѣсѣ ѿ кѣ. нѣ ѿ стрѣтоша
сѣнаши мѣ спорѣжи. и бѣтъ поможе наши мѣ
с пороже мѣ. ѿниже по вѣгоша а наши потна
ша. и прѣписнѣша ихъ ко ѿ цѣ рѣцѣ. дръгѣ
ихъ биша. а дръгѣ и ихъ ой маша. а и ний и спо
поша. **Р**ома нѣже тѣ послѣиша въ по бѣже въ по
ли мѣ морѣ ханѣ. а бѣратъ ю свою. и горѣ и тѣ
слава хъ тѣвори въ рѣхъ ни. кѣ нѣже въ сѣ володѣ.
и да крѣхъ ни. въ хъ горѣ бѣ рѣсѣ въ и глѣ бѣ въ.
Прише дѣ крѣхъ ни. мѣ рѣсѣ тѣвори сѣ рома нѣ
мѣ. и сѣ горѣ мѣ. на вѣ сѣ и воли въ сѣ воложи. цѣ
ловаша крѣтѣ. и по рѣсѣ тѣвори въ вѣ сѣ и бѣ
тѣ и. рохъ дѣ мѣ волостѣ и. кѣ мѣже до поста
рийши нѣ стѣ въ. и въ хъ о вѣратъ писѣ въ володѣ ми
рь. **Лѣтъ** 45. х. п. 7. прѣидѣ кѣ нѣже въ сѣ воло
дѣ и чѣ. сѣ тѣ сла въ. сѣ новѣ горо дѣ ни. и сѣ тѣ лѣ
сѣ тѣ гѣ нѣ ми. и сѣ тѣ рѣ ни го вѣ ни. на вѣ сѣ володѣ а
ръ гѣ вѣ ча. въ сѣ воложе тѣ по и дѣ прѣ тѣ вѣ мѣ
и ѿ стрѣ тѣ и на вѣ лѣ нѣ мѣ рѣцѣ. и сѣ тѣ оша.
мѣ жи сѣ бѣ ю. вѣ. нѣ дѣ бѣ ли. дръ жѣ на же въ сѣ воло
жа хъ о тѣ а хъ мѣ ни хъ. крѣ тѣ пи сѣ. въ сѣ володѣ
бѣ тѣ сѣ рѣ дѣ сѣ и. нѣ хъ о тѣ а крѣ вѣ прѣ о лѣ нѣ тѣ.
нѣ тѣ хъ а на нѣ. ѿ нѣ же тѣ по вѣ вѣ. нѣ дѣ бѣ ли.

[illegible]

роже мѣна передѣхъ аци мѣ ѿ полей бе
ло ѿхъ рьсѣи и полѣхъ · клоуна мѣ · давъ во
ѣводѣ ство · фомѣ ласковичю · пошедъ шу
же кнѣзю в поле · но ѿхъ рѣша наши · стпороже ·
полѣхъ в поли · и мнахъ · болгарскѣи полѣхъ ·
и приѣхаша · ѿ мѣхъ · и сполѣхъ · стпого · но ѿ да
риша чело мѣ · прѣкнѣ мѣхъ · в сѣволоу · мѣ · и сѣ
хъ · ша · ѿ мѣхъ · рѣхъ · кланяю · тѣ · акнѣхъ · половѣи
ѣ · ма · ко · вѣ · при · шли · ѿ · смо · со · кнѣхъ · мѣ · болгарскѣи
мѣхъ · вѣхъ · ватпи · болгаръ · кнѣхъ · жѣ · в сѣ · волоу ·
хъ · мѣ · вѣ · хъ · со · бѣ · рѣхъ · тѣ · ѣ · ю · сво · ѣ · ю · и · дру · ж · и · но · ю ·
и · вѣ · хъ · дѣ · и · в · ро · тѣ · в · тѣ · о · ловѣ · цы · кѣ · ю · и · по · й · ма ·
и · хъ · при · вѣ · де · к · вели · ко · му · го · ро · ду · · **И** · при ·
ше · дъ · шу · кнѣхъ · ю · к · го · ро · ду · и · пе · ре · шѣ · те · ре · ми · сѣ · анъ ·
вѣхъ · пер · вы · и · дѣ · нь · со · тѣ · во · ри · па · ли · си · а · са · мѣхъ · по · ча ·
дѣ · ма · тѣ · пи · со · дру · ж · и · но · ю · и · хъ · а · сла · вѣ · хъ · е · тѣ · бѣ · во ·
ви · чѣ · в · нѣ · кѣ · хъ · гѣ · рѣ · ге · вѣ · · до · спѣ · вѣ · со · дру · ж · и ·
но · ю · и · вѣ · хъ · ма · ко · пи · ѣ · по · тѣ · че · ко · плѣ · тѣ · · гдѣ · ба ·
хъ · пѣ · шѣ · цы · вѣ · ш · ли · хъ · го · ро · да · · тѣ · ве · рѣ · бо · у · ч · и · нѣ ·
вѣ · шѣ · плѣ · тѣ · по · мѣ · ѿ · нѣ · хъ · жѣ · хъ · а · тѣ · на · вѣ · хъ · а · плѣ · тѣ ·
к · во · ро · тѣ · по · мѣ · го · ро · ду · нѣ · мѣ · и · и · хъ · ло · ми · ко · пи · ѣ ·
и · тѣ · бо · ѿ · да · ри · ша · ѿ · го · стѣ · прѣ · ло · ю · сѣ · ко · хъ · бѣ · ро · нѣ ·
по · срѣ · тѣ · и · при · не · со · ша · и · ѣ · ль · и · ж · и · ва · в · то · ва · рѣ · ·
Б · о · л · га · ре · и · хъ · го · ро · да · и · со · бѣ · · к · вѣ · ла · и · чѣ · ма · тѣ · ·

и приидоша влодыхъ. а истпорочьскато на
конехъ. на лодынаши приехавши мыйма
наши же бже юпомощью оукреплени. про
тивъ имъ поидоша. и они же видѣвше по
бегоша. а наши погнаша сѣкуще. поганѣа
бохмипы. и прибѣгши к волхъ. вѣскака
шав доучаны. и тѣбѣ еѣ провѣргоша оу
чаны. и тако испопоша. бо летѣ сѣмъ и хъ.
Бжій мѣгмѣкомъ гонимы. и сѣю бже ю.
и сѣво лодыхъ амлѣвою. кнѣхъ же сѣво лод
дѣ. сѣю вѣхъ о кологородѣ. дѣнѣ. и кнѣхъ
братъ ихъ не магающа. и болгарѣ кѣ сла
ли сѣмъ миромъ. и поидѣ сѣна сѣдоломъ.
и тѣбѣ гѣхъ а слава. и положиша в лоды.
кнѣхъ же сѣво лодѣ вѣхъ урѣтисѣ в лоды мѣ
рь. а сѣмъ истина морѣ вѣ. а ихъ а слава при
вѣхъ шѣ. положиша оу сѣмъ бѣи в лоды
мери. **Р**ѣхъ хъ. и гѣ. кнѣхъ сѣво лоды посла
кѣ и сѣ вѣкостѣ посла вѣ. вѣсѣ лоды чю. и сѣмъ
прополитѣхъ мѣки форѣ. просѣ пѣа хѣмъ.
постѣа кѣтѣ. лѣсѣ сѣмъ рѣнаго дѣхъ мѣ. и сѣмъ
тѣсѣа гѣмъ мѣна сѣтѣ сѣмъ. на бѣрѣ сѣмъ вѣ.
мѣ. мѣтѣ прополитѣхъ мѣки форѣ. хѣнѣ хѣ
тѣа шѣ постѣа кѣтѣ сѣмъ. хѣнѣ бѣ постѣа кѣ

199
николѣ грѣчѣна. и кнѣхъ сѣво лодѣ не хѣмъ
шѣ сѣмъ. пѣа жѣ бѣ гѣ. и бѣ сѣмъ сѣмъ на сѣмъ
кѣтѣ на сѣмъ тѣмъ сѣмъ и чѣнѣ. на мѣхъ. но
сѣмъ жѣ бѣ гѣ по хѣмъ тѣмъ сѣмъ а бѣа. и нѣхъ хѣ
шѣ тѣмъ и лодѣ. тѣмъ сѣмъ гѣмъ вѣмъ а лѣкѣ. бѣ хѣмъ ко
лѣшю. и сѣмъ тѣмъ бѣи. и кнѣхъ сѣво лодѣ. хѣ сѣмъ сѣмъ
постѣа и сѣмъ рѣнѣ. мѣтѣ прополитѣхъ мѣки форѣ.
рѣ. повѣлѣ николѣ грѣчѣнѣ. сѣмъ писѣа писѣа хѣмъ
рѣ сѣмъ вѣсѣмъ. и постѣа кѣтѣ гѣмъ лѣкѣ. сѣмъ помѣ
рѣ сѣмъ вѣ. и кѣмъ лодѣ мѣрѣ. и сѣмъ жѣ а лѣю. и сѣмъ
хѣмъ лѣ рѣ сѣмъ вѣ сѣмъ. постѣа вѣмъ бѣ. мѣрѣтѣ.
а. на пѣмъ а тѣмъ сѣмъ. а рѣмъ сѣмъ пѣмъ а рѣмъ сѣмъ
сѣмъ. сѣмъ сѣмъ рѣмъ. **Б**ѣ сѣмъ сѣмъ вѣ. мѣмъ
лѣмъ мѣмъ тѣмъ вѣмъ ко оу бѣмъ мѣ. и вѣмъ мѣмъ.
лѣмъ сѣмъ вѣмъ сѣмъ сѣмъ. бѣмъ тѣмъ оу бѣмъ сѣмъ
рѣмъ жѣ и сѣмъ сѣмъ. рѣмъ тѣмъ и дѣмъ. сѣмъ вѣ
рѣмъ а пѣмъ а гѣмъ. оу тѣмъ а пѣмъ пѣмъ а лѣмъ. по
и сѣмъ тѣмъ бѣмъ. оу бѣмъ и пѣмъ тѣмъ. и жѣ пѣмъ сѣмъ
сѣмъ и а сѣмъ. нелицѣмъ рѣмъ сѣмъ кѣмъ сѣмъ тѣмъ.
и сѣмъ сѣмъ рѣмъ и сѣмъ бѣмъ. бѣмъ а хѣмъ а дѣмъ
и нѣмъ. послѣдѣмъ вѣмъ а сѣмъ бѣмъ а сѣмъ тѣмъ.
пѣмъ хѣмъ а сѣмъ а лѣмъ. а лѣмъ оу бѣмъ. оу бѣмъ тѣмъ
мѣмъ вѣмъ ко бѣмъ вѣмъ а. бѣмъ оу бѣмъ оу бѣмъ
ни. приносѣмъ а сѣмъ а лѣмъ мѣмъ вѣмъ. тѣмъ бѣмъ

блговонныйи· побѣдѣмиръскѣпохотѣ
и миродржцакнѣхъ· кѣсѣго· сѣпротивні
капоправѣ· дѣавола· и е҃гокоуни· побѣ
дникъ· ависа· противныйи· мѣгострѣла
мѣ· и горѣ· мѣпомыслоу· ставѣсѣ·
противно· оукрепи· вѣсѣ· рѣжи· е҃мькре
стныйи· мѣ· помощени· е҃х· вѣна· со· бѣ· носѣ·
ней· машинѣ· оградѣ· а· хѣ· нѣ· бѣ· дѣ· цѣ· говѣ·
хѣ· и· ска· е҃ши· вѣ· рѣ· о· не· побѣ· димоу· и· бѣ· хѣ·
е҃ю· помощью· моли· сѣ· хѣ· порѣ· ченно· е҃· побѣ·
ста· до· хѣ· лю· дѣ· и· хрѣ· тѣ· нѣ· скѣ· и· хѣ· кнѣ· хѣ·
и· хѣ· хѣ· мѣ· о· рѣ· стѣ· вѣ· скѣ· хѣ· и· жѣ· вѣ· о· хѣ· и· ра· ю· щѣ·
вѣ· о· хѣ· е҃р· жані· е҃· тѣ· вѣ· о· е҃· про· сла· вѣ· лѣ· ю· тѣ· гѣ·
нѣ· тѣ· и· прѣ· но· и· вѣ· бѣ· хѣ· ко· не· чѣ· нѣ· и· : **Р**· то· же·
лѣ· тѣ· по· по· жарѣ· бѣ· вѣ· вѣ· о· лѣ· дѣ· и· мѣ· рѣ· и· : **Г**· і·
по· горѣ· бѣ· о· малѣ· мѣ· нѣ· вѣ· сѣ· гѣ· : и· црѣ· вѣ· и· ти·
сло· мѣ· лѣ· : и· со· бѣ· о· рѣ· на· а· црѣ· кѣ· сѣ· тѣ· а· бѣ· ца· хѣ·
ло· то· вѣ· рѣ· хѣ· а· : ю· же· бѣ· о· у· крѣ· силѣ· бѣ· лѣ· го· вѣ·
рѣ· нѣ· и· кнѣ· хѣ· а· нѣ· дѣ· рѣ· и· : и· та· хѣ· а· горѣ· лѣ· а· сѣ· вѣ·
рѣ· хѣ· и· чѣ· то· бѣ· а· шѣ· о· у· ней· о· у· хѣ· ро· чѣ· и· : и· па· ни· ка·
дѣ· и· ла· сѣ· рѣ· бѣ· ра· на· : и· со· сѣ· хѣ· ла· тѣ· и· сѣ· рѣ· бѣ· ра· нѣ·
хѣ· : и· по· рѣ· тѣ· хѣ· ло· то· мѣ· ши· тѣ· и· : и· же· мѣ· чѣ· ю·
го· мѣ· : и· чѣ· ю· дѣ· нѣ· и· ко· нѣ· хѣ· ло· то· мѣ· ко· ва· нѣ· :
и· ка· мѣ· ни· е҃мѣ· дра· гѣ· мѣ· : и· же· мѣ· чѣ· ю· го· мѣ· вѣ·

ли· ки· мѣ· : и· мѣ· же· нѣ· : кѣ· числа· : **Р**· ѣ· по· по· бѣ· рѣ· шѣ·
гѣ· : бѣ· ра· дѣ· на· ши· хѣ· : и· о· у· мѣ· : о· чѣ· лѣ· вѣ· ка· : о· е҃мѣ· шѣ· :
вѣ· и· мѣ· ка· шѣ· : и· сѣ· црѣ· вѣ· до· вѣ· сѣ· го· : а· и· сѣ· тѣ· рѣ· ма·
и· ко· нѣ· : и· кнѣ· ги· : и· па· во· ло· ки· : и· о· у· кѣ· сѣ· црѣ· ко· кнѣ· :
и· же· вѣ· шѣ· а· хѣ· на· пра· хѣ· нѣ· : и· до· со· сѣ· и· мѣ· же·
нѣ· : кѣ· числа· : вѣ· сѣ· о· гнѣ· вѣ· хѣ· : хѣ· о· у· тѣ· а· : ка· ко·
же· дѣ· рѣ· вѣ· ле· ки· : о· тѣ· бѣ· жѣ· и· : па· мѣ· нѣ· бѣ· и· стѣ· :
и· но· пле· менѣ· и· кѣ· : сѣ· же· сѣ· хѣ· : а· гѣ· : бѣ· ра· дѣ· на·
шѣ· : ка· ко· о· у· мно· жи· ша· сѣ· : а· гѣ· : сѣ· на· ши· : и· не· пра·
вѣ· : сѣ· же· на· ве· де· на· нѣ· : бѣ· : вѣ· лѣ· : бѣ· на· мѣ· :
и· мѣ· : пи· по· ка· на· нѣ· : и· вѣ· сѣ· та· гнѣ· тѣ· : пи· сѣ· : о· гнѣ·
хѣ· : и· о· хѣ· вѣ· сѣ· тѣ· : и· о· прѣ· чѣ· хѣ· : хѣ· : а· бѣ· : не·
при· а· хѣ· ни· нѣ· : бѣ· : бѣ· о· ка· хѣ· ni· tѣ· : ра· бѣ· : i· sѣ· vo· a· :
на· па· сѣ· тѣ· ми· ра· хѣ· ли· чѣ· нѣ· ми· : о· гнѣ· мѣ· : вѣ· о· :
и· ра· тѣ· ю· : и· нѣ· ми· ра· хѣ· ли· чѣ· нѣ· ми· : да· вѣ· и· тѣ· sѣ·
ка· ко· : вѣ· ла· tѣ· o· i· sѣ· xѣ· : шѣ· no· vѣ· го· рѣ· ni· lѣ· : хрѣ· тѣ· : а· no·
мѣ· : bѣ· o· : мно· ги· ми· на· па· сѣ· тѣ· ми· : вѣ· ni· tѣ· : i· kѣ· :
сѣ· tѣ· vo· nѣ· sѣ· no· e҃· : са· мѣ· : bѣ· o· : хѣ· : bѣ· : gѣ· : rѣ· : чѣ· : nѣ· :
жѣ· no· :
црѣ· tѣ· vo· nѣ· sѣ· no· e҃· : и· nѣ· : жѣ· ni· ci· ci· : vѣ· sѣ· хѣ· : i· ца· ю· tѣ· :
e҃· :
но· не· прѣ· да· и· же· на· sѣ· : а· : o· ко· нѣ· : а· i· me· ni· tѣ· vo· e҃· go·
ра· dѣ· sѣ· tѣ· go· : и· ne· i· o· sѣ· tѣ· : a· vi· mѣ· tѣ· pi· tѣ· vo· e҃· a· i· o· nѣ· :
a· i· cѣ· : bo· bѣ· : xѣ· : a· co· ni· a· na· xѣ· i· shѣ· i· gѣ· : to· i· kѣ· : to· po· sѣ·
i· tѣ· : tѣ· i· sѣ· o· vѣ· lѣ· sѣ· vѣ· sѣ· na· shѣ· i· sѣ· o· gнѣ· sѣ· ni· i· :
a· vi· je· ni· i· sѣ· na· xѣ· : e҃· dѣ· ni· o· : прѣ· ce· ni· e҃· : e҃· dѣ· na·

кажнь. многовещнь ирань и мѣщє. и сего прѣ-
страннє. и сирашиѣ. и акона крестъмь
спрѣдѣ стѣхъ и колѣбаніє. и бѣда оу про-
спраниса. праведной достпойноєсть. та-
ко да кажемьса. и тако вѣрѣмь. по до-
ваша мѣ со и ѿкомѣ глѣти. и акѣ глѣю
бо та кой бѣистъ. кахньми бѣоуа дѣи похна-
емь. єго жемь прѣгнѣвахомъ. прославлєні-
бѣи вѣше. не прѣслави хомъ. по чтєни бѣи вѣше
не по чтѣи хомъ. не по рабѣ хомъ. по роу-
вѣса. не акѣи ѿца по стѣи дѣхѣ хомьса. со грѣ-
ши хомъ и кахньми єсмь. и акѣ со створи
хомъ. та кой при хомъ. но ѿбачєна дѣ-
емьса на мѣтѣ великаго бѣга. ка жєтнѣи до-
брѣ блгѣи влѣдѣса. не по бѣзаконію на шємъ
со створи на мѣ. ни по грѣхѣ хомъ на шимъ вѣ-
хѣ и жє на мѣ. та ко по добѣ єсть. блгѣи вѣ-
владѣицє кахѣти. ѿ не и хрѣченно є члѣко лю-
биє. по не жє хѣта цє оу клони хомъса. ѿ
хѣта оу вѣдїєго. сѣ оу жє не хѣта цє терпимъ
снѣжю. по не жє не волю. гдѣ бѣ вѣна вѣхѣ
ханіє. нѣ бѣ жє плачь прѣспраниса. и са иа
бо прѣкѣ глѣти. вѣ печали по манѣ хомъ
та вѣ печали мало на кахѣни є тво євєсть.

201
намъ. да ни кто жє не дѣрхне тѣрѣци. и акѣ не
накиди ми бѣгомь єсмь. да не бѣ дѣтѣ. ко го
бѣгѣ та кѣ любитѣ. та ко жє нѣ вѣхѣ любилѣ
єсть. и кохньми єсть. ни кто жє и мѣ жє на-
чѣна вилѣ єсть. и роу стѣ сво ю на нѣ. та ко па-
чѣ всѣ по чтѣни бѣи вѣше. то рѣ є всѣ хѣ на хѣ
мѣтрѣхѣ. та ко жє па чѣ всѣхѣ прѣсвѣщені бѣи
вѣше. влѣтнѣю влѣдѣюцѣ. и не прѣхѣ вѣше.
влѣ по тѣ вѣпачѣи нѣхѣ кахньми єсмь. тѣ
мѣжє глѣти. кѣ на мѣ прѣрѣсо мѣ. ѿбрати тѣса-
ко мѣнѣ кѣ мѣ срѣдѣмъ ва шимъ. по стѣи мѣ
и плачємъ. и любовию дѣрѣгѣ ко дѣрѣгѣ. и не
воухѣи цѣ хлѣхѣ хлѣ. правѣи єсѣ ѿбиди
мѣ. и вѣрѣи. ѿ клѣвѣта юцѣ та и бѣли жє
го. по бѣго ѿцѣ ю глѣти. и хѣ бѣа вѣма ѿ клѣвѣтѣи
члѣо вѣтѣсѣи. и со хрѣаню хѣта по вѣдѣи тѣко а.
ащє си цѣ со створимъ. всѣ грѣхѣ прѣщєни-
є вѣдѣмъ. акѣи чѣдо мѣ сво и мѣ по дѣстѣ на
мѣ. всѣ прѣщєни а на ша. ѿ тѣ бѣ бѣо влѣсо.
и всѣ прѣтѣа мѣти. всѣ ко дѣа нѣ є блгѣ. и да
рѣи вѣи шѣи по сѣи ла ю тѣса. нѣ бѣ и прѣно.
и вѣ бѣ ки вѣ бѣко мѣ. а минь. **Р**по жєлѣ
по влѣжи бѣ хрѣски мѣ кнѣхѣмъ вѣсрѣцѣ.
хѣди ша на по лѣвѣи. стѣо слави чѣ всѣ во лѣ.

его яко утль жар въ исьху жаше. страшно
бѣ видѣти члвкомъ. знамени бѣ жъ сѣ.
Ртпожелѣтпо. хдѣмаша ѿ лго вичивнѣци.
хднже бѣху нехорди ли бѣху бѣтпо голѣта. со
всѣмъ кнѣзми. носами поидоша ѿ со бѣ. ре
кшѣци есмъ не кнѣзѣ. поидемъ тако же со
бѣху калѣ до бѣдѣмъ. и снашася оуперен
славла. и горьсѣ. в. маснѣмъ. и хновагорода
сиверьскаго. и стрѣбѣ члвкъ олобратнѣ
ѣто. ѿ лго вичѣтпославѣ и хурьильска. и чѣ
рниго вѣска апомощѣ. и внидоша во и хемь
лю. половци оуслѣшавшѣ поидоша. рѣсѣ
чѣ брати на ша и хвита. и ѿ цѣнаши. а дрѣ
хуй. и хѣи мани. а сѣннѣ. и айдѣтѣ. посла
шася повсѣ и хемъ своѣ. а сѣмъ поидоша
к сѣмъ. и ждаша дрѣжинѣ своѣ. а сѣи кнѣ
мъ и дѣтѣ к вѣжамъ. ѿни же не пѣстпачѣ
во вѣжѣ. стрѣпошайхъ. а дрѣжинѣ не до жѣ
вшѣ. и сѣстѣ пишася. и побѣжѣни бѣвшѣ
половци. и бишася до вѣжѣ. и множество
полона вхаша. жѣнѣ и дѣтѣи. и спомаша на
вѣжѣхъ. тѣ дѣи вѣсѣлащѣсѣ. **Р**ѣсѣ чѣ бр
ти на ша хорди ли. сѣстѣ славо мѣ велики
мъ кнѣзми. и бишася сѣмъ. хрѣченѣ перѣ

203
славѣ. а ѿни сѣмъ кнѣмъ пришли. а в хемъ
и хѣнѣ сѣмъ. ли по нѣи тѣтѣ. а мѣ в хемъ и хѣсѣ
мѣ. и сѣмъ. хѣсѣмъ ои хѣбили. и жѣнѣ и хѣи дѣ
тѣи по лонѣ и оу насѣ. а нѣтѣ поидѣмъ пони хѣ.
хдѣнѣ и дрѣкѣнѣ и хѣбѣ сѣмъ. а жѣнѣ и дѣтѣ
побѣда. и дѣмъ оу лѣхѣ мѣра. гдѣ жѣ не хорди
ли нѣтѣ дѣнаши. а во хемъ до концѣ сво
славѣ. и чѣтѣ. а не вѣдѣщѣ вѣжѣ аспроѣнѣ.
а ѿстѣно кѣтѣ и нѣтѣ хѣбѣ жѣ асѣ ко дѣ
жинѣ своѣ. гдѣтѣ побѣхѣ прѣжѣ вѣсѣтѣ по
сѣлаи. и сѣкашѣ и мѣ своѣ по гѣбѣ. ѿни
жѣ сѣлѣшѣ вѣ поидоша к сѣмъ. а по дрѣ
гѣи а послѣлаша. и снашася сѣмъ. стрѣлѣи.
а ко пѣи не сѣмъ мѣ сѣ. а дрѣжѣ и нѣ ѿ жи
дѣоу щѣ. и ко дѣтѣ не дѣдѣщѣ и мѣ тѣтѣ.
И прѣтѣ лгошѣ к сѣмъ дрѣжѣ на вѣсѣ. много
множество. на ши жѣ вѣдѣвшѣ и хѣ. и оу жѣ
сѣшася. и величѣни а своѣго ѿ падоша. не
вѣдѣоу щѣ гдѣ лго прѣтѣ сѣмъ. нѣтѣ члвкъ прѣ
мѣ дрѣостѣи. ни естѣмъ жѣстѣва. а ни естѣ дѣ
мѣ прѣтѣи вѣтѣ. и хѣ не могли бѣ сѣ бѣхѣ вѣ
хѣ ко дѣ сѣмъ. и кѣни сѣмъ. вѣхѣ нѣи вѣтѣтѣ.
и по сѣтѣ пишѣмъ лѣ ко дѣ. и вѣдѣвшѣ рѣтѣи
и оу стрѣмишѣ сѣмъ. прѣтѣ сѣмъ шася

къвоуѣ. и бишася с нимъ крѣпко. и бысѣ
чахла вѣлми. дръхъ и сконей сѣдоша. кони
бо бѣху по нимъ и не могли. и побѣдени бы
шанаши гнѣвомъ бѣжъ и мѣ. **К**нѣзъ
поймани быша гнѣвомъ бѣжъ и мѣ. а бо
рѣи велможи вѣлми дръжи на хъ бити. а дръ
тѣи и хъ и мана. и пага хъ вѣна. и вѣху кра
тишася спобѣдою великою половци. а на
нашъ. не бы ни кто же вѣсти принеся.
Замаши сѣо грѣшеніе. гдѣ бо бѣаше кнѣра
дѣостъ. нѣ бѣ же вѣху дѣхъ и плачъ. оу про
страниса. и сѣи а пррѣсѣ глѣтъ. гдѣ в печали
по мана хъ о мѣта. в печали малона ка хъ
нѣ сѣтвое естъ на мѣ. и поидѣ пѣтмѣго
стѣ. ѿни же ка хъ шарисѣцѣ. поидѣтѣ по
свою братью. а мѣи дѣмъ к камъ по свою
братью. кнѣмъ же вѣсѣмъ слѣшавши мѣ
та кѣху потнѣлъ. ѿбратѣи своѣи. и до
боіарѣ. и вѣспишася сѣ плачѣмъ. и сѣ
наниѣмъ. ѿвѣмъ оу бо бѣратѣи хъ бити.
и на хъ мана. а дръгимъ ѿцѣи бѣли жнѣ
ци. и сѣтославъ кнѣхъ посла по снѣи своѣ.
и по вѣсѣи кнѣхъ. и сѣбращася кнѣмъ кнѣи вѣ
и вѣи сѣтѣ пиша кнѣи вѣ. половци же слѣ

204
шавши всю землю рѣсѣху и дѣху. бѣжаша
хъ дѣи. сѣтославъ же слѣшавъ бѣжѣи.
вѣху ратиса кнѣи вѣ. со вѣсѣи кнѣи мѣ.
и рѣи дошася кѣспранѣи своѣ. **П**оловци
же слѣшавши ѿ сѣи дѣи. гнаша ѿ тай
и перемаславлю. и вѣхаша вѣи горѣи по сѣ
лѣ. и оу перемаславлю бишася вѣсѣи дѣи. во
лодѣи мирѣ же слѣбѣи вѣи дѣи сѣтѣ рѣи
маѣмъ. вѣи ѣхъ и хъ горѣи кнѣи мѣ. в ма
лѣ дръжинѣи. и по сѣи сѣи кнѣи мѣ. и биша
сѣи мѣи крѣпко. **О**бѣи сѣи пиша кнѣхъ
лѣ. и вѣи дѣи вѣи горѣи кнѣи мѣ. и бишася
своѣи. вѣи рѣи бишася и хъ горѣи. и бишася.
ѿ дѣи хъ ѿ сѣи пиша кнѣхъ бѣи на го тѣи ма
копѣи. а дръжинѣи многѣи хъ вѣи ѣи. и вѣ
гшѣи горѣи. и хъ тѣи бишася. а ѿи кнѣхъ
вратѣи шася сѣи многѣи мѣи по лоно мѣи вѣ
жи. **П**о малѣи дѣи хъ оу сѣи кнѣи хъ
оу по лоно мѣи. нѣи сѣи тѣи бѣи тѣи правѣи на го
вѣи сѣи рѣи шни чѣи. ѿи бѣи тѣи на воицаи
сѣи го. а оу сѣи го вѣи мѣи тѣи вѣи хъ. гониша
бо по нѣи мѣи. и нѣи ѿи бѣи тѣи по шаѣи го. и ко же сѣи
оу лѣи гони дѣи. а нѣи бѣи хъ бѣи. та кѣи сѣи
го и хъ бѣи вѣи тѣи хъ рѣи сѣи по гани. **Ѿ**ни же

[illegible]

чай: **Р** помяжесть тебѣ спави дѣна во лѣвѣ
ж дѣ. и сѣни не нави дѣи добра. рѣдѣ словѣче
сѣомъ. борася сохотѣши мислѣ спѣти. яко
же въ прѣжна дѣи сѣи на нѣа вѣла бѣра тѣа сво
ѣго. а по томъ спѣ по лѣкѣ на глѣбѣ аи бориса
властѣи радѣи. а бѣи ѿномъ властѣи прѣати.
а бѣра тѣа оуби ти. по сѣи прѣи рома нѣомъ. и гора
и володѣи мира на всѣ колодѣ. и спѣ слава на
мѣншюю бѣратѣю. и бѣи крѣмола хлѣбѣ мѣи.
бѣратѣ бѣра тѣа и сѣа дѣи оуби ти. и по славѣи
и ни ма хѣва хѣтѣю. и сѣбѣ на сѣбѣ тѣа ле
спѣию. а бѣи крѣмола тѣию. а ѿна оубѣдѣа ста.
и по частѣа гора тѣа вѣрѣи ти. и ѿни слѣи шавѣи
ѿже гора тѣа вѣрѣа тѣа. и нѣа ошако прѣи нѣи сѣи
сѣбѣ вѣи ещѣ мно жѣ спѣво вѣи. и ѿна хѣа тѣа
ри спѣа вѣа гора тѣа. и по частѣа коѣ вѣа тѣа гора
ѣи и сѣа. **П**ослѣи шавѣи вели сѣи и кѣи хѣи
во лѣ. прѣа вѣи рѣнѣи сѣи. и бѣи оѣа сѣа бѣи. нѣа хѣи
тѣа крѣи во прѣи ли тѣи на вѣи. вѣи дѣи ти. по славѣи
мѣи хѣи володѣи мира. по славѣи сѣа вѣи рѣи на вѣи.
и ко глѣбѣи оуби ти мѣи. крѣи мола хѣи кой гора. и ко
лодѣи мирѣи глѣи мѣи бѣратѣа. чѣи по тѣа ко дѣи
лаѣи тѣа. нѣа дѣи вѣи ѿже нѣи по глѣи нѣи воѣ вѣи.
а сѣи нѣи хѣи оуби ти бѣратѣю сѣи оуби ти. ѿни же

въведоша в рѣзаны. и бои рѣго. а и мѣнѣ
и зоймаша. и володимѣрци многѣ пова
хаша. и жебѣху посланихъ аса дѣбѣнми.
Слышавъ же всеволодъ. полоненъ же нѣде
тми. и бои рѣи мѣнѣ в хуа по. печалѣ
нъ бы вѣлми. а братъ а прѣдалъ. и и де
ху володимира. и сѣдѣ в коло мѣнѣ. и по
чаша са во сѣвѣтѣ. и бѣи на вистѣ мѣжѣ
и малюта. всеволодъ егъ рѣтевичъ. слыша
въ то же прѣдалъ а на лѣтѣ. а дръжинѣго
кѣ далъ. на хасо бира тни ко гарнса дай мою
добро мѣ дръжинѣ. тако то еси оумѣне по
талъ. а чѣсѣ амири шѣсѣ обратѣсѣю сѣю.
а мой люди чѣмъ вѣдѣшѣ. а хуа кѣ
бѣ послалъ. а тѣи оумѣне вѣ билъ чѣло
мѣ приславъ. а чѣ тѣи рѣтенѣсѣ. а сий
ратни же. а тѣи мирѣнѣсѣ. а сий мирни
же. ѿ ни же слышавъ хуа чѣ тѣи тѣи на
нихъ. всеволодъ. послаша кѣ не мѣбѣтѣ.
тѣи ѿцѣ. тѣи гнѣ. тѣи братѣ. гдѣ бѣ тѣ
твоѣ ѿбида. а мѣи на прѣсло жимъ гла
кѣи своѣ хуа тѣ. а нѣ тѣи мѣи на нѣгнѣ.
а чѣсѣ мо брата сѣво сѣвали. ѿ же нѣ
нѣ слышаша. а то бѣ кланѣмѣ. а мѣи

твой пѣцѣмѣ. всеволодъ егъ рѣтевичъ
мирайхъ. тако же и прѣсѣ тѣи тѣ. бранѣла
вѣ на лѣ чѣмирасѣ тѣи на. солѣтѣи мѣ же
миро мѣи вѣцѣ. вѣлю пако стѣ хуа мѣ
мѣтѣ вѣратѣ. **Т**о же мѣ тѣи на хуа мѣ.
и дѣна полѣсѣ хуа дѣ рѣ рѣсѣ тѣи слави чѣсѣ мо
лѣнѣсѣ. а сий же гдѣ мѣ тѣи слакѣи хуа кагоро
да. и хуа шѣсѣ а вѣсѣ лѣсѣ ко володарѣвичѣ. и
хуа рѣ тѣи сѣ а вѣсѣ лѣкѣ. и слышавъ а по лѣ
нѣи хуа дѣ маша рѣсѣ вѣ. неможемъ мѣи прѣ
тѣи вѣно ко горо. а чѣ мѣ тѣи тѣи. и сѣ мо лѣ
но мѣ. а чѣ пѣсѣ тѣи мѣи хуа хуа мѣю сѣю. а чѣ
мирѣсѣ о тѣи мѣсѣни мѣ. а мно гѣи хуа лѣсѣ
тѣи вѣратѣ. по пѣсѣ тѣи тѣи хуа мѣи дѣ чѣ
на сѣ. по и дѣ мѣи мѣи на сѣ мѣ жѣсѣ. и сѣ вѣ
шасѣ кѣи дѣоша кѣни мѣи сѣ прѣтѣи шѣи на мѣ
жа хуа. сѣ о сѣ лѣи. и сѣ о тѣи. и дѣ ша дѣ рѣи мо
гѣи. и о сѣ лѣи шасѣ. и рѣ хуа и дѣоша кѣ сѣ тѣи
нѣи сѣо. ко ждѣ ой хуа ко сѣо а сѣи. **Р**ѣ хуа
хуа. чѣ мѣи. вѣ. рѣи сѣ а вѣ кѣи володарѣи.
и на рѣи сѣи мѣи вѣи сѣи. **Р**ѣ тѣи мѣи тѣи
при хуа и сѣи. тѣи рѣи говѣсѣи пѣи рѣи
ко всеволодъ егъ рѣтевичю. мирѣи оумѣне по
сѣ. а бѣи оумѣне тѣи сѣи рѣи хуаи. сѣи. кѣи

внчи. и споминастѣи оу коу не сѣниа. на
самѣи прахуникѣ. всѣволодѣ хжеге ѿ раѣ ки
чѣ. бо яса бѣга. не уопави депис ка дѣи. послѣ
ша егѣ. и своѣго еппа. блаженнаго лѣки. мо
лацим ас аи ма ѿ вѣтѣ ма. послѣго в рѣх
нѣ смирѣмѣ. пристава к нѣмѣ своимѣ жи.
и спослав ли мѣ жи. и мрѣ слава брата егѣ.
всѣволодичю ѿ лго вѣ в нѣ кѣ. айхѣ мѣ жи
пѣ стпив сѣ рѣх а нѣ сѣ ки а. и жѣтп оу хѣи мани
бѣи ли. ѿ ни жѣ при шѣ шѣ в рѣх а нѣ сѣ ром а нѣ.
и и горю. и влод и мирѣ. спослав хѣи рѣ стп сла
вѣ. ѿ нѣ хжѣ оу тай всѣ в сѣи хѣ мѣ жи и. и посло
вѣ всѣволо жий. и шѣи на к оу рѣ чѣи хв ора ча
к нимѣ. нѣи а к о стп и тѣ лѣ сѣи. но а к и п ерѣ вѣ
тп н и сѣ. и ло жѣ. та к о глѣ тѣ мѣ хѣ рѣи сѣ ло мо
нѣ. тнѣ вѣ оу к рѣтп имѣ лѣ ю. п рѣ л и в а ѣ тѣ
с в а рѣ. а р а тѣ нѣ дѣ о к о н ц а с м и рѣ н а п рѣ л и к а
ѣ тѣ сѣ рѣ вѣ. а в р а нѣ с л a k н a лѣ чѣ шѣи ѣ стѣ м i
р а с тѣ хѣ н a. сѣ лѣ ж и кѣи мѣ жѣ м i рѣ мѣ ж и кѣ
цѣ. вѣ л и ю п a k o c тѣ хѣ мѣ л a mѣ тп в o p a tпѣ.
та к о и п eрѣ ф и рѣи ѣ ппѣ. и с п o л н и вѣ с a c p a
м a и вѣ с чѣ с т i a. и дѣи нѣ мѣ пѣ тѣ мѣ вѣ
с т p a nѣ c k o y. в сѣ в o л o dѣ х ж e г e ѿ p y г e в и чѣ
с лѣ ш a kѣ. ѿ п eрѣ фѣ рѣи и жѣ т a k o c o tп v o p i.

хотѣашѣ послати по немѣ и а тп и егѣ. но положи
оу пованіѣ на бѣга. и на стѣхѣ ю бѣцѣю. **В**тпомѣ жѣ
лѣтпѣ всѣволодѣ хжеге вичѣ. ѿ д а лѣ дѣ цѣ рѣ
своѣю всѣ сла вѣ. кѣи рн и г o вѣ. х a m p o c л a k и ч a p o
с тп i c л a k a. и вѣ дѣ н a бѣи. и ѿ а i. и бѣи с тѣ p a d o
с тѣ вѣ л и k a вѣ г p a dѣ вѣ в o л o dѣ и m i r i. т a p o c л a
вѣ в o л o dѣ m i r i чю тп k n a c k a dѣ бѣ. айхѣ мѣ
рѣ m a dѣ dѣ x g e ѿ p y г e k и чѣ. а п o tп o mѣ p a xѣи
и d o ш a c k o x d o y xѣ в o c k o y c и. **В**тпомѣ
жѣ лѣтпѣ бѣи б o л e c тѣ в л o dѣ xѣ вѣ л m i. нѣ бѣ
шѣ бѣи ѣ д i n o g o dѣ v o p a бѣ xѣ b o l и и. а вѣи n o
mѣ dѣ v o pѣ nѣ b a шѣи mѣ c tп o k o dѣи p o d a lѣ.
н o k cѣ л e ж и тѣ b o l a. бѣгѣ b o i c a x n и tѣ p a bѣи
с в o a. n a п a c тѣ m i r a x l и ч нѣи m i. v o d o y. и ѿ
г n e mѣ. и b o l e x nѣ m i tп a жѣ c и m i. n o a i c n a
бѣ x a i c o n i ѣ n a шѣ n a x p i ш и г i. г i c tп o п o c t o
и tѣ. tпѣи b o vѣ c i k l i c o n a шѣ. c o g p e ш e n i i dѣ k i
жѣ n i ѣ n a x l o. и dѣ kѣ p p i c x g lѣ tѣ. n a k l a x a
n a k a ж и m a t i. n o c m p i i n e п p e d a i ж e m e n i.
и c o л o m o nѣ п p e mѣ x dѣ rѣи g lѣ tѣ. b o l e c tѣ mѣ vѣ
л e ч a c tп o п p e bѣи k a y o ц и mѣ. и c a m a c m p i tѣ n e
ѿ b л e n и tѣ c a п p и и tп i. и c a i a п p i c x g lѣ tѣ.
г i v п e ч a л и п o m a nѣ x o mѣ t a. и k п e ч a л и m a l o
n a k a x a n i ѣ tп k o e ѣ c tѣ n a mѣ. i a c o c o tп v o p i

хомъ. тако и приахомъ. но ѿбачена дѣла
сана мѣнь великого бѣга. каже тѣмъ добру бѣла
гѣй и клѣса. не побѣди законъ нашъ мѣсо тѣмъ
ринамъ. ни погрѣхомъ на шимъ въ ху даи же
на мѣчъ колю бѣче. **Р**тоже лѣто. и спѣ
сана бѣ црѣкви. сѣмъ и вѣщъ градъ. фрѣсто
въ бѣ. блѣженныи мѣчъ колю бѣ помѣ. **Р**тоже
лѣто. и дѣ великий кнѣзь всеволодъ. дѣ сѣмъ
гѣвчѣ. на рѣзанъ сѣмъ рославомъ. володими
ричѣмъ. сѣмъ колю мѣчъ. и сѣмъ володими
миромъ. мѣчъ рославомъ. гѣ сѣмъ гѣвчѣмъ.
и всеволодъ. гѣмъ бѣ вѣчѣ и сѣмъ колю мѣчъ. и дѣ
снимъ зна бѣ рѣзанъ сѣмъ. и перебрѣди въ сѣмъ
кѣ. и доша ко понокъ. и въ хушасѣмъ. и поло
нѣмъ многѣ. и въ хушасѣмъ. и въ хушасѣмъ.
землю и хушасѣмъ. и въ хушасѣмъ. и въ хушасѣмъ.
всѣ. **Р**лѣ. 2. х. 99. марта. и. престав
виса володими мѣчъ гѣмъ. и перебрѣди въ сѣмъ
бѣмъ великого кнѣзя гѣмъ. **Р**тоже лѣто
престависа ворисѣмъ всеволодичѣ. **Р**тоже лѣто
поприслаша сѣмъ новгородъ. и кѣмъ великомъ
кнѣзю всеволодъ. просѣмъ рославомъ. володи
миричѣ. сѣмъ ка сѣмъ. ѿнѣ же ѿпѣстий сѣмъ
мисѣмъ. и тѣмъ великою кнѣзю новгородъ. **Т**огоже

лѣта на хушасѣмъ. **Р**лѣ. 2. х. 99. марта. и. престав
виса володими мѣчъ гѣмъ. и перебрѣди въ сѣмъ
бѣмъ великого кнѣзя гѣмъ. **Р**тоже лѣто
престависа ворисѣмъ всеволодичѣ. **Р**тоже лѣто
поприслаша сѣмъ новгородъ. и кѣмъ великомъ
кнѣзю всеволодъ. просѣмъ рославомъ. володи
миричѣ. сѣмъ ка сѣмъ. ѿнѣ же ѿпѣстий сѣмъ
мисѣмъ. и тѣмъ великою кнѣзю новгородъ. **Т**огоже
лѣта на хушасѣмъ. **Р**лѣ. 2. х. 99. марта. и. престав
виса володими мѣчъ гѣмъ. и перебрѣди въ сѣмъ
бѣмъ великого кнѣзя гѣмъ. **Р**тоже лѣто
престависа ворисѣмъ всеволодичѣ. **Р**тоже лѣто
поприслаша сѣмъ новгородъ. и кѣмъ великомъ
кнѣзю всеволодъ. просѣмъ рославомъ. володи
миричѣ. сѣмъ ка сѣмъ. ѿнѣ же ѿпѣстий сѣмъ
мисѣмъ. и тѣмъ великою кнѣзю новгородъ. **Т**огоже

и положенъ бы оустѣю мѣнѣ въ описанъ
ба: **Р**шомъ же лѣте халожѣ въ описанъ
и хрѣтолюбивѣи кнѣзь въ олодѣ снѣге
и рѣгѣ въ вѣсѣ олодѣ и мирѣ въ ошомъ же
лѣте прѣстависѣ кнѣзь киѣвъскѣи сѣпо
славъ положенъ бы въ манастири сѣпо
кирила юже бѣ сохъ алѣѣ ѿ ѿго и посла
великѣи кнѣзь въ олодѣ мѣжѣ своѣи кнѣ
ѣвъ посади ти въ киѣвъ въ рѣкѣ сарѣ описла
вѣча: **Р**шомъ же лѣте халожѣ въ ошомъ же
и ѣпѣ ѿ ѿанѣ на вѣроу пѣхъ сѣпѣ ѿ ѿице
рѣковѣи сѣменѣ въ ошомъ же халожѣ сѣпѣи ѿ ѿице
мѣѣи майѣ въ ѣи ѿ ѿице на пѣмѣ сѣпѣи ошомъ
рока ѣрѣмѣи: при бѣ ошомъ и хрѣтолюб
и въ ошомъ кнѣзь въ олодѣ: **Р**лѣте ѿ ѿице
въ сѣпѣи же и сѣпѣи: ѿ ѿице въ ѣи ѿ ѿице
и же и прѣстаѣтъ въ ошомъ на роу хрѣтолюбѣи
и и таковой въ ошомъ кнѣзь въ ошомъ: въ ошомъ же
романъ по чапѣи ѿице рѣи рѣи ѿице въ ошомъ
та шѣтъ ю по сѣпѣи рѣи рѣи ѿице въ ошомъ
и ошомъ кнѣзь въ олодѣ рѣи сѣпѣи ѿице въ ошомъ
романъ въ ошомъ на сѣпѣи ѿице въ ошомъ и ѿице въ ошомъ
сѣпѣи ѿице въ ошомъ: но бѣ рѣи сѣпѣи ѿице въ ошомъ
мѣпѣи: крѣпѣи ѿице въ ошомъ: а сѣпѣи ѿице въ ошомъ

[illegible]

рождества юже соудъ великий кнѣзь всеволодъ.
мѣсяцъ іавраіисъ. ѿ днѣ. напаметъ стѣпой мѣ
ченици. іапетолінъ. **П**ойже ѿ сѣни сѣна
бѣцрѣви. наворотѣхъ стѣпой бѣи. юже соудъ
блжѣнный іѣппѣ. и ѿ анѣ. мѣсяцъ іавраіисъ. вѣдѣ.
днѣ. напаметъ стѣпой мѣчѣ іапетолінъ.
Тойже хумѣ. принѣсѣ на бѣдѣ сѣка. и сѣ сѣла
на стѣпой мѣчѣ при а. грѣбѣ на а. мѣчѣ генѣ ва
ра. вѣдѣ. днѣ. напаметъ стѣпой мѣчѣ іапетолінъ.
ри а. нѣ сѣкаго. **П**ойже хумѣ. мѣчѣ генѣ ва
ра. вѣдѣ на ша новогородѣ іапетолінъ. сѣка
іапетолінъ. и хумѣ новогородѣ. а іапетолінъ чѣрниго
вѣсѣкогѣ вѣдоша. кнѣзь же великий. посади
сѣка іапетолінъ новомѣчѣ по рѣкѣ. **Р**ѣ. ѿ.
ѿ. ѿ. прѣстависѣ кнѣзь дѣдѣ. вѣсѣмо
лѣньскѣ. и сѣдѣ сѣно вѣцѣ ѿго. мѣчѣ сѣла вѣ
сѣмоленскѣ. **В** томъ же лѣтѣ. по сѣла вѣго
вѣдѣ рѣнѣ кнѣзь всеволодъ. сѣдѣ гѣ іапетолінъ вѣ
внѣ кѣ володимирѣ. ма нѣ ма хѣ. пѣла епѣ
сѣка вѣ. в пѣрѣ на сѣла вѣ рѣскѣ. **Р**ѣ. ѿ. ѿ.
ѿ. мѣчѣ. а при а. напаметъ стѣпой мѣчѣ іапетолінъ
ва. хѣдѣ блѣговѣ рѣнѣ и хѣ рѣ толю бѣ вѣ іапетолінъ
хѣ всеволодъ. сѣдѣ гѣ іапетолінъ вѣ. внѣ кѣ воло
димирѣ. ма нѣ ма хѣ. пойдѣ на половци. со

сѣно мѣсѣвой мѣсѣ стѣпѣнѣ мѣ. половци же
сѣдѣ шѣ вѣ по хѣдѣ ѿго. бѣ жѣ а. и сѣ жѣ а
ми прѣчѣ. кнѣзь же великий хѣдѣ вѣ по сѣта нѣ
внѣ сѣмѣ. и дѣ прѣчѣ вѣ хѣдѣ дѣнѣ. ѿ вѣ мѣ
же бѣ хѣ бѣ жѣ мѣ. по вѣ бѣ гѣ прѣчѣ. **К**нѣзь
же великий. вѣ хѣ рѣтѣ писѣ вѣ сѣпѣтѣ. вѣ гѣ рѣ
сѣвой. володимирѣ. и внѣ дѣ мѣчѣ а іапетолінъ. ѿ.
днѣ. напаметъ стѣпой мѣчѣ іапетолінъ. дѣ рѣ о фѣ а
ѣппѣ. вѣдѣ мѣсѣ хѣ бѣтѣ нѣ и. бѣ іапетолінъ сѣла вѣ
и вѣ володимирѣ. **Р**ѣ. томъ же лѣтѣ. пѣ прѣста
висѣ кнѣзь іапетолінъ. мѣчѣ сѣла вѣ. в рѣ
сѣко мѣ пѣ рѣ на сѣла вѣ. **Р**ѣ. томъ же лѣтѣ. пѣ бѣ
по жѣ рѣ вѣ великѣ вѣ володимирѣ. мѣчѣ а іапетолінъ.
іѣ. днѣ. напаметъ стѣпой мѣчѣ іапетолінъ. вѣдѣ мѣсѣ
хѣ бѣтѣ нѣ и. вѣ вѣ рѣтѣ мѣли пѣ рѣ гѣ а.
хѣ гѣ рѣ сѣ а гѣ рѣ дѣ. и хѣ гѣ рѣ сѣ рѣ вѣ. ѿ. а гѣ рѣ
дѣ мѣлѣ нѣ по лѣ вина. **Р**ѣ. ѿ. ѿ. ѿ. **П**рѣ
стависѣ кнѣзь іапетолінъ. чѣрниго вѣсѣскѣ. **Р**
ѣ. томъ же лѣтѣ. пѣ мѣчѣ а іапетолінъ. іѣ. днѣ. напаметъ
стѣпой мѣчѣ мѣчѣ іапетолінъ. кири а. и ѿ іапетолінъ. хѣло
жи великий кнѣзь всеволодъ. сѣдѣ гѣ іапетолінъ вѣ
внѣ кѣ володимирѣ. ма нѣ ма хѣ. вѣ. чѣ рѣ сѣко вѣ
іапетолінъ. вѣ іапетолінъ сѣтѣ бѣ и бѣ. ѿ сѣпѣтѣ. вѣ ма
на стѣ іапетолінъ гѣ нѣ и нѣ. пѣ рѣ бѣ жѣ нѣ мѣ сѣпѣтѣ.

и ѿ а҃не. той же ѿ сѣни приидоша новгородъ
ци. и великомъ кнѣзю всеволодѣ. рече учити
ты еси ты володимирѣ. ты гъргий. ты
всеволодъ. проси мѡу тебѣ снѣ кнѣжи ти. и снѡ
въ городѣ. хане же побѣдиши аидѣди
на. новгородѣ. и дай мѣ снѣ своѣго стѡ
слава. новгородѣ ци же поаша. и прииде
и снѡ въ городѣ. мѣца. декабриа. вѣднѣ. на
память стѡго ѡца на шего спирадоша.
братъ же проводиша срадостью. и снѡ
и пинѣ. и ярославъ. володимирѣ. бѣ радѡ
стью вельѣ. во градѣ володимири. **Р**ѣ.
ѣ. ѣ. ѣ. посла великий кнѣзь всеволодъ. снѣ
те ѡргинѣвъ. въ кѣво володимироу. маю
маховъ. снѣ своѣго ярослава. въ перенасла
вль рѣ снѣ. кнѣжи ти. на столѣ правды
аидѣди своѣго. мѣца. а вѣтѣ. на память
хъ ѡцѣ. а лѣта пѣи же снѣ мѣ. тогда сѣ
великомъ кнѣзю въ перенаслави. и сѣ
своими. и снѡ пинѣ. и снѡ гъргѣмъ. перен
славци же поймѣи своѣго кнѣа. ярослава.
ѡ стѡго спѣа поидоша. срадостью. и братъ
яго проводиша. и бѣ радѡсть въ перенасла
ви. **Т**ой же ѿ сѣни прѣстависѣ кнѣзь чернѣ

говьскій. володимирѣ. а той хъ мѣ ависѣ
знаменіе. влѣнѣ. мѣца. декабриа. кѣ.
Рѣ. ѣ. ѣ. прѣстависѣ кнѣзь черниговъ
скій. и горѣ. той же хъ мѣ ависѣ знаменіе.
влѣнѣ. декабриа. кѣ. **Т**ой же ѿ сѣни сѣ
нѣа бѣ црѣкѣ стѡи бѣи. ѡспениа. ю же сѡ
хъ. а правѡ вѣ рѣна. кнѣгини велика. кѡ сѡ
ѣмъ мѡна стѣи рѣ. сѣна бѣ блѣнѣмъ
ѣ пѣомъ. и ѡа нѡмъ. сѣмъ пѣа криа. ѣ. тѣ
сѣиу великомъ кнѣзю всеволодѣ. и снѣ
и снѡ пинѣ. и гъргѣиу. и володимирѣ. **Т**
Той же хъ мѣ. прѣстависѣ бориско кнѣ.
вѣ кнѣдѣ шѣи. и по лѡ же на бѣ црѣкѣ вѣ
рисѣ и глѣтѣ. полѣ ѡцѣ и матере. и мѣне
мѣ ѣ фросинѣи. **Т**ого же лѣта. вѣ ста
рѣи рѣ снѣ на романа. и привѣде кѡ сѡ вѣ ѡлго
вити. вѣ кнѣ вѣ. хъ пѣи тѣи галичю на романа.
и ѡу переди романа. сѡво кѣ и пѣи кѣ
лицыскій. и володимирѣскіе. и вѣ хъ вѣ сѣ хъ
хъ мѣи. и володимирѣчи сѣ шѣ вѣ рѣ рѣка.
и вѣ хъ аша крѡма нѡви. и чернѣи сѣ вѣи
сѡво кѣ и пѣи вѣ сѣ. вѣ хъ аша крѡма нѡви. и тѣ
городѡвъ рѣ рѣскіхъ. и и сѣ пѣ хъ. вѣ хъ аша крѡ
ма нѡви. и вѣ хъ а сѣи мѣи пѣи кнѣи сѣ вѣ. рѣ

ѣхавъ въ оушюрина своего. оу перемславли-
тѣхъ было миро положеніе въ оустехъ. ктѣо како
терпелъ. харъскъ юземлю. и дияволоу поло-
жи смятеніе велико. романъ посла рюрика
емьки въ. и пострижъ чернцы. и женъ его.
и дщерь его. южѣ бѣ пѣстилъ. сн рюрика ва-
ибрата его володимира. а пою поясѣ собою.

Ноуслѣшавъ то великѣи кнѣзь всеволодъ.
ѣже сасѣтвори оу рѣсской земли. и печале-
нъ бѣ въ еми. ханъ всаісѣи хрѣтыанъ и раѣ
тъ сѣ оу добромъ. печалѣтъ же сѣ оу хлѣмъ.
великѣи же кнѣзь всеволодъ. сватомъ ской
мъ рюрикомъ печаленъ бѣ. и хатемъ сво-
имъ и дѣтми его. и вложи ема въ гѣ въ сѣрце.
оу печали тиса рѣскою землю. мого помъ
спити. но и крѣпъ анъ дѣла оу ло жити.
посла мѣжисвой крѣманови вгаличѣ. ро-
манъ же посла шавъ великого кнѣзя. и хатѣ
паѣго пѣсти. и бѣ кнѣзь киевскій. и бра-
таѣго пѣсти. **Т**ой же химъ. бишасѣ оу
лговичи сли ткою. ч

212
Приславъ ликий кнѣзь всеволодъ новъгородъ.
и рече тако. вѣмъ ли на шѣи ходитъ братъ.
а снъ мой. а вѣшкна хъ спославъ малъ.
авдаю вѣснъ мой снѣрѣишій кна хъ
костпантинъ. и приидѣ новъгородъ кнѣзь
костпантинъ всеволодъ. **В**ѣтѣ. **Ѵ**.
Ді. **В**ѣтѣ. **Ѵ**. **І**. **В**ѣтѣ. **Ѵ**. **Ѵ**. **Ѵ**.

Приидѣла харъ всеволожъ кна жѣмъ жѣ.
и володимира и повѣ оу бити оу лѣсѣ.
сѣи славъ. на рославѣ дворѣи оу би-
шай бѣ хвины. марта. **Ѵ**. **І**. а хатѣ правы
чю доплака сѣ плабѣца. оу снѣгои кова
въ црѣви. **В**ѣтѣ. **Ѵ**. **Ѵ**. **І**. **Н**а кна хъ
костпантинъ всеволожъ снѣгои кова
начѣрнѣговъ. поуханъ великѣи мѣи кна
хъ всеволодомъ. и приидоша на рѣкѣ
оу кѣи тѣ скопишасѣ въ сивой. а кна хъ и ра-
ханъ снѣи снѣлаша оу бонъ снѣранъ оу кѣи
въ помощъ всеволодъ. и поухавъ всеволодъ хъ
на оу бѣ. и сѣ доша. **Ѵ**. кна хъ и вѣша прѣ.
а гла бѣи оу лѣгъ оу всеволода жеи нового-
роци. и тѣ оу бѣадиша володимира чабра-
тѣю свою. и ейми кна жѣ вѣрѣи братѣи
наю. сѣ тѣ сѣ свѣтили сѣ рнѣговъ сѣи ми

кнѣишѣмъ и ѿбличирѣхъ нѣспий кнѣ
уи. и кнѣвъ великій всеволодъ и уйма въ
мѣжнѣхъ въ сѣмѣ поковати. и посла къ
лодимиру. а сѣмъ поиде и склѣвети нѣсома
на рѣхъ нѣскѣю волость. и прииде къ про
нѣскѣ. и рече предати мѣмѣ. ѿ нѣже спа
шасѣ кнѣзѣмъ и уа славомъ. сѣ. г. мѣ
володимиру. и кѣрѣ мѣхъ и лѣ повѣже
предати пронѣска. и ѿтаѣнѣи водѣ. и ѿ нѣ
придѣшасѣ. и кнѣзѣмъ и кѣрѣ мѣхъ и лѣ
вѣ. то варѣ пойма бесчисла. а сѣмъ уа сла
вомъ мѣмъ вѣхъ. и ѿи доша у дорѣвѣ.
а кнѣвъ великій ѿ пѣсѣти новѣгородѣ
сѣ колѣмъ ѿ дари въ бесчисла. и дѣмъ
оустѣмъ вѣ старѣ кнѣзѣ. егѣже хѣмъ ахъ
новѣгородѣ. и рече мѣмъ кѣмъ вѣ добрѣ
тогѣ любѣти. ахъ кѣмъ нѣмъ. и сѣмъ кори
шѣ новѣгородѣ вѣчѣ на посади дѣмъ
тра. а рѣхъ. и кѣмъ той повѣлѣ на новѣго
родѣ сѣмъ сѣмъ пойма ти. а поволо сѣмъ кѣ
рѣмъ рѣмъ. и повохъ кѣмъ нѣмъ. и нѣмъ вѣ
хѣ. и дѣмъ вѣмъ егѣмъ а погѣмъ нѣмъ. ахъ
сѣмъ на дѣмъ сѣмъ пѣмъ нѣмъ. ахъ мѣмъ
кнѣзѣмъ. 4 **И** посла кнѣзѣмъ великий все

218
воло сѣмъ сѣмъ посла вѣ новѣмъ горѣ.
и приидѣмъ дѣмъ мѣмъ и нѣмъ. и дѣмъ
кнѣзѣмъ кѣмъ дѣмъ мѣмъ. ахъ мѣмъ нѣмъ
вѣмъ гѣмъ сѣмъ сѣмъ. и целѣмъ кнѣзѣмъ по
славѣ кнѣмъ вѣмъ горѣ. ахъ. егѣмъ дѣмъ мѣмъ
вѣмъ и племенѣмъ егѣмъ сѣмъ посла кѣмъ ѿмъ. ахъ
и нѣмъ сѣмъ сѣмъ пойма. **В** ахъ. сѣ. ѿ. нѣ.
Кнѣзѣмъ володимиру. ахъ гѣмъ нѣмъ вѣ сѣмъ
городѣ вѣмъ нѣмъ. ахъ. и нѣмъ нѣмъ.
Тогѣже. ахъ мѣмъ кнѣзѣмъ великий всеволо
на рѣхъ. и рече мѣмъ поидѣмъ нѣмъ. сѣмъ
сѣмъ мѣмъ мѣмъ тарѣ славомъ ахъ кѣмъ нѣмъ
рѣ. и перѣидѣмъ кнѣмъ мѣмъ нѣмъ. и нѣмъ
и посла кѣмъ градѣмъ полѣмъ. и гѣмъ нѣмъ ахъ
нѣмъ и дѣмъ пойма. и та кѣмъ расѣмъ погѣмъ
домѣ. **В** ахъ. сѣ. ѿ. нѣ. **И** сѣмъ вѣмъ хѣмъ
дѣмъ рѣмъ. и нѣмъ вѣмъ сѣмъ вѣмъ нѣмъ
на архѣмъ епѣмъ мѣмъ профѣмъ ахъ сѣмъ нѣмъ
мѣмъ сѣмъ славомъ и нѣмъ дѣмъ ахъ мѣмъ правѣмъ
сѣмъ. и вѣмъ доша и вѣмъ рѣмъ. ѿ нѣмъ по при
сѣмъ радѣмъ сѣмъ. и кѣмъ ѿмъ ахъ мѣмъ ахъ сѣмъ
и гѣмъ рѣмъ егѣмъ кѣмъ рѣмъ сѣмъ. тѣмъ же печѣмъ нѣмъ
при славѣмъ ахъ. **Т**огѣже. ахъ мѣмъ прише мѣмъ
прежѣмъ нѣмъ мѣмъ мѣмъ профѣмъ ахъ архѣмъ епѣмъ

добрый на дрьбиковичъ и уцрѣградъ
и привезъ съ собою гровъ агнѣа. а самъ по сѣ
жсанахъ и шинѣ оустѣ господѣа. и волюю
жсѣю вълюбилъ его князь мстиславъ.
и ксиного городи. и послаша въ рѣсь стави
писма. и прииде по ставленъ архуиѣ пѣ
антоній. и сѣвори полати мѣи профаню
въ црѣвѣ койма сѣго антоніа. **Р**ѣ. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**.
Ходимъ сѣ сла на чю. рѣкомъ
ю по рѣснового городи много плабѣиша
и. и бога тѣс пѣвоихъ много вѣдѣша.
Рѣ. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **Р**ѣ. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**.
Ндѣ князь мстиславъ сногов городи
на чю на нрѣвѣ к морю. сѣла и пожѣа самъ
хъ побѣиша. а сѣлаша по градомъ вѣровѣ
иномъ. и чюдѣ до биша чѣломъ кнѣзю мѣ
сѣ мстиславъ. и дѣнь на нѣхъ вѣдѣа. и бѣашѣ
кнѣзъ пѣсковъскѣй и вѣсѣволодъ борисовѣ
чѣ. и торопѣчѣскѣй и кнѣзъ двѣдѣ. и прии
доша вѣси дѣрѣви. **Т**ого же мѣтѣ пѣи хѣ
ни кнѣзъ вѣсѣволодъ чѣрмнѣй и сѣнѣ сѣ по сла вѣ.
а правѣи кѣ вѣлговѣ вѣнѣ кѣ рѣсѣ мстисла
вѣи хѣ вѣрѣси. тѣ корѣса. бѣа тѣ а мо а
ѣсѣ тѣ дѣа кнѣзѣа. повѣсѣли вѣ вѣ галичѣ

219
яко хѣлодѣа. и положили ѣсѣ тѣ оустѣ корѣна
вѣсѣ. и нѣ вѣамъ чѣстѣи вѣрѣсѣи хѣ мѣли.
Рѣ. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **К**нѣзъ мѣсѣ мстиславъ по
идѣи кѣи ѣ вѣа кнѣа гиню ѣсѣ пѣа вѣно вѣ
городѣ. и сѣна сѣвоѣго кнѣзѣа вѣсѣлиа.
Рѣ. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **ѣ**. **К**нѣзъ вѣлискѣй мѣсѣ
славъ по идѣ сногов городи на чѣа тѣа сѣвоѣго
кнѣзѣа рослава. мѣа мѣрѣ пѣавѣа. дѣнь
вѣ вѣ торниѣсѣа вѣ чѣ пѣвѣрѣтѣ по вѣсѣгоша
кѣа рославъ кѣрѣтѣ о прѣсѣтѣ пѣици вѣлодѣсла
вѣа вѣидовичѣ. гаврило и горѣвичѣ. юрѣи
ѣлѣксѣиничѣ. гаврило мѣла тѣпиничѣ. и сѣже
на мѣи хѣдѣ тѣи кнѣзѣа жсѣ сногов городи бѣи
шѣа вѣрѣхъ вѣолгѣи. и кнѣзѣа сѣ по сла вѣ ѣсѣ
лѣа городѣцѣ. рѣжѣ вѣсѣ мѣсѣ мстиславъ. сѣ по лѣкѣи
вѣа. мѣсѣ мстиславъ жсѣ вѣладѣи мѣромъ
сѣ пѣсѣсковъскѣмъ по идѣ вѣборѣхъ вѣ вѣф.
тѣо лѣковѣсѣ. вѣ кой бѣашѣ. и пригонѣиша. а ѣ
нѣа хѣ по вѣсѣ гѣли по чѣ. и рѣнѣа чѣ вѣори
сѣа вѣ градѣ вѣ вѣрѣ. и ѣсѣ бѣсѣа. и мѣсѣ мстисла
вѣа вѣа хѣ вѣсѣ вѣ. и бѣиша на вѣолѣхъ.
Приидѣ вѣолодѣи мѣрѣ юрѣи кѣовичѣсѣ жсѣ мо
лѣанѣи. и послаша на торѣжѣи кѣа росла
вѣа ѣ мирѣ. а тѣа мѣсѣ пѣа на чѣа хѣлѣхѣи.

ярославъ же ѿвѣсть да миръ не хоще. по
шли естъ поидити же. но не стѣхъ а доста
не тѣхъ ѿдинъ въ ирѣкоша промежъ себе
кнѣзи. тѣмъ ярославъ сплотноу. а мѣстѣ
крѣпкомъ чѣпнымъ. ярославъ иже мѣжи
оучиниша твердь. а пѣти ѿнова города
засѣкоша. и рече тѣмъ рцѣ. и рече шаново
гороци кнѣзи мѣ поидемъ мѣ споржысѣ.
и кнѣзи рече шѣ аще поидемъ споржысѣ по
пѣстоши мѣновъ гороци сѣвоу воласть.
и поидоша къ тѣмъ рцѣ. и начаша имѣти
сѣла и жеци. а на ярославъ не вѣстѣ пи
въ споржысѣ. или въ тѣмъ рцѣ. и ярославъ
слышавъ ѿ же мѣлю сѣла фѣхъ аи споржы
къ въ тѣмъ рцѣ. поймалъ сѣ собою старѣ
ишии боларѣи новогороци. и молодѣи
и хъ боромъ. а новогорожцы и вси. и посла
рѣ. мѣ жъ и хъ браннѣ въ сторожѣ. ѿниже
въ фѣхъ аи шѣхъ а. и верѣтѣ ѿ града. а
вишѣ сѣ тѣмъ бо сѣ тали бѣхъ кнѣзи на
ши. поставльшѣ полѣсѣ тѣмъ рцѣ а хъ ра
тѣ великѣ. и посла сѣ тали рѣ на моло
дѣи мѣлю ми. и на фѣхъ аи шѣ на новогоро
жцы и ярославъ. и пособи бѣтѣ ярославъ.

220
и зѣмашѣ сторожѣ въ ярославъ. а. и. г.
а оу. и. оу. биша аи нѣмъ оу. бѣ жашѣ въ те
рѣ. то же бѣи прѣла побѣдѣ аи нѣмъ бѣго
въ фѣхъ нѣ. и бѣ вѣстѣ оу. тѣтѣ по яро
славъ въ тѣмъ рцѣ. и тако тѣхъ а хъ вѣла
житѣ нѣмъ оу. аи сѣ. и ѿтолѣ послѣла
на волода бѣо аи на волода и мѣра кѣ кнѣзи
кѣ спѣнтѣнѣ. вѣсѣ володѣи чѣво рѣ стѣ вѣ.
а вѣлода и мѣра пѣсѣ кѣ вѣсѣ кѣ со пѣсѣ кѣ ви
чи. и смолѣнѣнѣ на рѣ бѣ жѣ послѣла про во
дитѣ. а сѣ мѣ сѣ новогороци тѣ поидоша по
володѣ. вѣвоу чѣи. и по жѣгошѣ шѣ шѣ и дѣ
бѣнѣ. а волода и мѣра пѣсѣ кѣ ви чѣи и сѣ смѣ
лѣнѣ. вѣхъ аи шѣ гороци кѣ спѣнтѣнѣ. и по
жѣгошѣи. и вѣсѣ повоу жѣ. и сѣ рѣ. тѣи вѣсѣ
вода бѣ рѣмѣ. и ѿ кнѣхъ аи кѣ спѣнтѣнѣ и хъ ро
стѣ вѣ аи шѣи кнѣзи. и рече кнѣзи кѣ спѣ
нтѣнѣ кѣ лѣнѣ сѣ сѣ вѣмъ. и а хъ рѣ слѣшѣ
въ при. бѣхъ аи шѣ. сѣ вѣмъ ѿ мѣнѣ вѣ помо
чѣ. фѣ. мѣ жѣ. да пришѣтѣ кѣ мѣи. бѣ со вѣсѣ
мѣрѣ чѣ мѣи вѣсѣ волода шѣ рѣ на мѣо. и
тѣ ѿ рѣ аи сѣ вѣ волода сѣ вѣи многими.
и послѣла кѣ кнѣзи кѣ спѣнтѣнѣ. а сѣ мѣи
поидоша поволодѣ вѣни хъ. и тѣ по мѣтѣ аи шѣ

возына коні полѣхуша. и поидоша к перся
славлю бо ючи. и быша на городище на рѣцѣ
саррѣ. и оустоймарини. а прѣла. и на великѣ
днѣ и тѣ приѣхуа коста нтинѣ срос товѣци.
и воура до влшася видѣвшеся. и крѣпѣ цело
ваша и ѿрадиша кназъ владимѣра пѣско
вскаго. съдрѣжи ноу врос товѣ. а сами при
ше шестолісы. сѣпаша противъ перѣ славлю
въ фоминѣ нѣлю. и бѣху а вше и сполісовъ по
городѣ. та ша члѣка и спѣи та ша. та же кна
зъ ярославъ вно вѣ городѣ нѣтѣ. по шѣ бо
баше кѣ кназъ юрью сполісы. сновогороди
и сновоторжѣци. **А** кназъ юрьи всѣ воло
дичѣ. съсѣпославомъ и с володимѣромъ.
бышѣмъ башнѣхъ володимѣра съсѣно бра
тѣю. и вѣху полѣци силни вѣлѣмѣмъ бромѣ
ци и бродници. и горочанѣ. и вѣсѣсиласѣхъ да
льсѣко и хѣмѣи. башѣ тѣ бо по гѣной и спосѣ
лѣи и до пѣшѣца. ѿ лѣсѣ трашнѣю до иди
вно вратѣ. поидоша сѣвѣна ѿца. а ѿци
надѣти. вѣра на вратѣ рабѣ на гнѣ. а гнѣ
на рабѣ. и сѣпославомъ и сѣпославомъ и юрьи.
съсѣпославомъ на рѣцѣ кѣхѣ. **А** кназъ мѣсти
славъ. и володимѣръ сновогороди. поста

21
висѣтѣ сѣвой полѣкѣ близъ юрьѣва. и тѣ сѣпо
та сѣта. а кназъ сѣпославомъ и сѣпославомъ
та шѣ сѣсѣвойми полѣкѣ на рѣцѣ клипѣцѣ. и оу
хрѣша полѣкѣ сѣпославомъ. ярославъ и юрь
ѣвѣ. и послаша дари ѿ насѣ сѣпославомъ кѣ ю
юрью кланѣмъ сѣпославомъ. и тѣ сѣпославомъ
ѿвидѣи. ѿвидѣна мѣ сѣпославомъ. ѿвѣ
щавѣхѣ кназъ юрьи. ѿдинѣи сѣма брѣла
сѣпославомъ. и посла сѣпославомъ сѣпославомъ
гѣла пѣсѣтѣмъ жиновогороди и новоторжѣ
жѣци. чѣто сѣсѣху а шѣмъ волосѣпиновогоро
скиа. волокѣ вѣсѣпославомъ. а мѣрѣ сѣнами
вѣхѣми. а сѣпославомъ кназѣмъ цѣлѣи. а сѣровѣни
проливѣи. ѿвѣщавѣхѣ ярославъ мѣрѣ а нѣ
хѣщѣ а мѣхѣноу мѣнѣ. а да сѣсѣпославомъ
и вѣишли сѣпославомъ и сѣпославомъ. и сѣсѣ
ларѣ а нѣтѣ сѣпославомъ. и сѣпославомъ. и сѣпославомъ
сѣпославомъ. ѿвѣмъ сѣпославомъ. и сѣпославомъ. и сѣпославомъ
чѣ. мѣи пришли сѣма брѣтѣ кназъ юрьи.
и ярославъ нѣна крѣво пролитѣи сѣровѣ.
нѣда и сѣсѣпославомъ. и сѣпославомъ. и сѣпославомъ
мѣа мѣи сѣмѣи племенѣи сѣсѣпославомъ. а да
дѣи мѣ сѣпославомъ. и сѣпославомъ. и сѣпославомъ
нѣтинѣ. а посади тѣи кѣ володимѣрѣ.

а́мь е́мь а́свѣдальска а́сва. кнѣзь юрь
жрече. рци вратѣ моѣи снахъ мѣстни
славѣи володимѣрѣ. пришли е́стѣ дасѣдѣи
хотити пѣи ти. а́вратѣ кнѣзюи ксѣпѣи
тпѣи мѣмѣи. перѣмоганѣи товѣи а́свѣдѣи
ла. тако кнѣзѣи вѣхъ несли сѣсѣлавою. юрь
и́и а́рославѣи. видѣи вѣи оуѣи сѣи бѣи оуѣи
ли сѣи нели при а́спѣи а́мираи а́начастаи при
тпѣи а́шѣи а́трѣи сѣи а́свои мѣи бѣи оуѣи.

[illegible]

дѣи чинѣ гоуьски мѣ княземъ агаличь
намъ же и целовашиа крѣтѣмъ же исвоюю.
и писаша грамоты погонѣ прѣстѣпаша
тѣ же грамоты вѣдаша смолна не поковѣ
дѣ. вѣстѣи аѣтѣ рославѣи. и даша кѣи мѣ
кнѣземъ. кнѣзь юрь и рославъ. раздѣ
ливши всѣ городѣ и рѣсьскыа. на дѣи оу
сѣи мѣ своѣи великой. по часта поухѣи
ти кѣи пица мѣна бой. кнѣзь и мѣтѣи сѣа
и володѣи мѣрѣи прихѣи аста кнѣзѣи а кѣи ста
и тѣи на. и та да вѣи а сѣи мѣмъ много. и цело
ва сѣи а крѣтѣмъ. и кѣи оу не бѣи ти кѣи мѣмъ перѣи кѣ
тѣи. и поидѣи а пои ноуи пополоуѣи или сѣи.
сѣи поидѣи а пои ноуи пополоуѣи или сѣи.
вѣи вѣи сѣи полоуѣи. и вѣи сѣи полоуѣи сѣи вѣи кнѣи жѣи
и кѣи сѣи таи тѣи ноуѣи полоуѣи. сѣи сѣи сѣи а сѣи та кнѣи
зѣи юрь и рославъ. уо тѣи сѣи та поуѣи бѣи гнѣи ши.
и оуѣи а сѣи а мѣмъ мѣмъ а доуѣи тра жѣи придо
ша кнѣи а кѣи пица мѣмъ гдѣи поухѣи вѣи али.
аѣи ни поѣи ноуи прѣи сѣи кѣи ти мѣи ахѣи а дѣи бѣи рѣи.
и сѣи тѣи горѣи словѣи тѣи а вѣи дова тѣи по сѣи та вѣи а
и кнѣи зѣи юрь. и и рославъ кѣи вои полоуѣи. а сѣи и сѣи а
уи мѣи сѣи тѣи сѣи а вѣи володѣи мѣи рѣи. и кѣи сѣи та
и тѣи ни жѣи кѣи сѣи володѣи. по сѣи та вѣи а полоуѣи сѣи вои

на дръвѣхъ горѣ. ѿже слово твое юрьѣва гора.
архъ и посреда тпо горы. и ма емъ тѣхъ
гъ. и посла ста кнази къ кнзю юрю. г.
мъ жи мира просаще. и ли не да си мира
да ѿ тѣхъ ии да лѣна ровномъ. бѣ тѣ. амы
на вѣши стѣ пороны поидемъ. и ли мѣ ѿ тѣхъ
пи мѣ на ли пици. а вѣ на на вѣши стѣ на ны. кна
зъ же юрь рече. ни мира емлю. ни ѿ тѣхъ
паю. пошли чрѣсъ хъ емлю. тѣхъ и сѣдѣ бри
ни прѣиде тѣ. на дѣ. а шѣ бо са на тѣ вердѣ.
башѣ бо плѣтѣ немъ ѿ плѣтѣ не тѣмъ. бѣ тѣ.
и на со вѣно ко вѣ. тѣхъ бо стѣ тѣхъ глѣтѣ. ѿ глѣ
оудара тѣхъ на вѣно цѣ. тѣхъ лѣ шѣ вѣ кна
зи. и посла ста прѣ тѣхъ вѣ рославѣи. людѣи
молодыѣ би пи са. и би ша са тѣ пи дѣ нѣ до
ночи. но вѣ тѣхъ тѣ са не прѣ сѣ рѣ дѣ. башѣ
бо тѣ пого дѣ нѣ вѣ рай стѣ вѣ дѣ но вѣ лѣи. хъ оу
тѣ рѣ хъ о тѣ. бѣ ша по тѣ пи кѣ во лѣ дѣ мѣ рѣ не
хъ и ма ю тѣ по лѣ со вѣ. по тѣ ша дѣ оспѣ вѣ тѣи
вѣ тѣ шѣ нѣ. ѿ нѣхъ же вѣ дѣ вѣ шѣ стѣ горѣ на тѣ
ша сѣ хъ о дѣ тѣ пи глѣтѣ ѿ бѣ жѣ тѣ пи мѣ. си же
тѣхъ шѣ вѣ са тѣ пи шѣ и на тѣ. а тѣхъ прѣ тѣи
же кна зѣ во лѣ дѣ мѣ рѣ плѣ сѣ ко вѣ сѣи. и хъ ро
сто вѣ. и на тѣ ша дѣ мѣ тѣ пи кна зѣ. кѣ оспѣ

нтинъмолвиша братиснахъ мьстни
славе. и володимиръ ѿже поиде мѣ мѣмо
й. и въ хумѣтѣ пѣль. а дръго смо
илюди кѣо вѣнѣ дръзи. там ойрауи дѣ
тсав городѣ. кнахъ мьстиславъ жер
че. кнаже владимиръ костянтинъ. го
ранамъ непоможетъ. ни горанѣ побѣди
тъ. но хура щена крѣпачѣ пѣнаго. и на правѣ
дѣ поиде мѣ книмѣ. и почаша ставити
полѣсь. володимиръ же смольскыи по
стави полѣсь во асѣ краѣ. а ѿ него ста
мстиславъ. и въсевола сновогороди. и во
лодимиръ тлѣсковскыи. съплѣсковичи.
а ѿ него ста кнахъ костянтинъ сросло
вци. арославъ же тлѣсковыи полѣсь смѣро
мьскыи. и сгорочаны. и сѣрѣнѣи кнѣ
пѣи въ володимиръ и смольномъ. а юрь
ста про тѣи въ мьстиславъ. и новогородѣ
мѣ со всею ху мѣлю съху дѣльскою. а мѣнь
ша а братѣ аго про тѣи въ кнахъ коста
нтинъ. нача же мстиславъ въ володимиро
мѣ оу крѣпачѣи новогороди и смольнѣи
братѣи сѣвошли сѣма въ ху мѣлю силнѣю.
а похура въ бѣга. станемъ крѣпачѣи. не ѿ ху

224
раймѣсана ху. побѣгше не оу итѣи. а хабъ
дѣмѣ бѣрѣ домовѣ женѣи дѣтѣи. а ксѣмѣ
не оу мирѣи. а ху похощетъ пѣшь. а ху по
хощетъ пѣна ксѣмѣ ху. **Н**овогородѣи жѣ рѣсо
ша а мѣне хощетъ мѣ ху мѣ рѣтѣи на ксѣмѣ ху.
но ксѣмѣ ѿ рѣнаши бѣли сѣна а ксѣмѣ лагшѣ бѣ
ши. кнѣ ху же мстиславъ рабѣи помѣно
вогородѣи жѣ сѣ бѣдѣи ксѣмѣ. и по рѣтѣи сѣ
похѣ сѣмѣ тавшѣ бо сѣ по сѣкочиша. а смо
ла не тлѣко же по сѣкочиша пѣши. а по нѣ
ѿ радѣи кнахъ володимиръ. и ворами
ху аиловича сѣ полѣкомѣ. а сѣ мѣ кнахъ и въсѣ
во сѣво дѣи поидѣша по нѣи на ксѣмѣ. и сѣ гѣ бѣ
полѣ ху и вора въ дѣбри. подѣ чѣ сѣ по иромѣ
ксѣмѣ пѣ жѣи жѣ не ѿ жи дѣ ючѣи вора. оу дѣ
ришана арославѣи пѣ щѣ вѣи ксѣмѣ кнѣ
ша ѿ нѣи вѣргѣи шѣи ксѣмѣ. а ѿ нѣи по порѣи
бѣ жѣ а тѣи мѣ. ѿ нѣи же побѣгѣи по шѣи аи нача
ша а бѣи тѣи. по тѣи а сѣ тѣи арославѣи.
и при сѣи тѣи жѣ вора сѣ смольнѣи жѣ. и дѣ сѣ
ксѣмѣ а сѣ дръго тѣи ага арославѣи. а кна
ху сѣи не до бѣ ху али. видѣ вѣи кнахъ мѣи
славѣи рѣче. не дай бѣ въ дѣи тѣи бѣи аи кна
же владимирѣ дѣ бѣи лѣи. и оу дѣи аи шѣи

нанисковѣскойпѣщи. мѣстиславъ
сѣсвоимъполкомъ. аволодимѣржеѣво
имѣ. авсеволомѣстиславитѣсѣдѣжи
ноу. аволодимѣржепесковичи. присѣи
жѣикнѣхъоспѣнтинѣсерословѣи.
+ **К**назѣмѣстиславѣпроѣхавъ. г. сѣво
уѣполѣкѣкнажиюрѣскѣ. иарославѣи
сѣсѣвѣилюбѣвоу. негошопорѣславоро
уоюнарѣцѣ. ипѣсѣчѣлѣше. такожѣикна
владимѣрѣ. истѣкоришѣбранѣвеликѣ. идо
сѣкошѣсѣидѣшопваровѣ. кнѣхъжѣюрѣи
арославѣ. видѣвѣше. акінаніѣвѣкласѣ
пожинахъ. побѣгѣспасѣменѣшѣобратѣе
ю. исѣмѣромѣскимѣикнахѣи. кнѣхъжѣмѣсти
славѣрѣцѣ. бѣра. ановогородѣи. неспойше
кѣшопварѣ. прилѣжитѣебѣовѣ. вѣхъвернѣ
тѣлисѣанѣанѣхѣмѣтѣпны. новогородѣиже
нѣрадѣшопваровѣ. вѣхъхътѣсѣ. асѣмолѣна
нѣнападошѣанапѣварѣ. иѣдѣирахъмѣ
рѣвѣиѣ. аѣобѣи. нѣправахъ. побѣжѣнѣ
жѣбѣвѣше. полѣкѣсилѣниѣсѣхъдѣсѣіѣ. мѣца
апрѣбѣлавѣсѣвѣ. вѣтѣ. вѣ. нѣ. попасѣцѣ.
Овеликѣбратѣиѣ. промѣислѣбѣжѣи. напѣ
мѣбѣопѣбойцѣ. тѣполѣкопѣа. дѣновогородѣ.

235
ѣчѣлѣсѣ. а. аѣдѣи. нѣсѣмолѣнѣи. нѣ. асѣилоу
чѣпѣнагѣокѣрѣтѣ. а. вѣсѣсохѣранѣниѣ. вѣшѣайпѣра
вѣдоу. ѣмнѣогѣпѣовѣ. вѣдѣбратѣиѣ. вѣсѣчи
слѣноѣ. мнѣожѣстѣвѣо. тѣко. нѣ. можѣтѣпѣоу. мѣ
чѣлѣсѣкѣи. дѣосѣпѣигнѣ. вѣпѣикнажѣи. юрѣевѣи
и. арославѣи. хъ. вѣи. ѣнѣи. а. и. хъ. мѣанѣи
бѣашѣ. вѣхъспѣанѣ. вѣхъсѣ. вѣ. мѣжѣ. а. щѣ. вѣи
спѣавѣ. дѣалисѣ. кнѣхъюрѣи. и. арославѣ. тѣо
мири. лѣсѣбѣи. спѣ. сѣво. славѣ. ѣю. хъ. вѣла
пѣогѣиѣ. и. пѣолѣ. цѣи. силѣи. и. и. нѣ. вѣо. чѣ. тѣ. жѣ. вѣи. шѣ.
бѣашѣ. бѣо. у. кнѣхъ. а. о. у. юрѣ. а. сѣ. тѣ. а. гѣ. о. вѣ. гѣ.
а. тѣ. рѣ. вѣ. и. вѣ. бѣ. нѣ. о. вѣ. хъ. мѣ. о. лѣ. хъ. вѣ. о. и. про. а
рославѣ. сѣ. тѣ. а. гѣ. о. вѣ. хъ. о. у. нѣ. о. гѣ. а. тѣ. рѣ. вѣ. и
бѣ. вѣ. нѣ. о. вѣ. хъ. мѣ. и. рѣ. кѣ. о. шѣ. лѣ. о. дѣ. и. ѣ. а. рѣ. о. славѣ. вѣ.
и. а. кѣ. тѣ. о. вѣ. о. ю. сѣ. а. нѣ. мѣ. мнѣ. о. гѣ. а. хъ. лѣ. сѣ. тѣ. вѣ. о. и.
про. тѣ. вѣ. о. ѣ. бѣ. о. прѣ. стѣ. вѣ. лѣ. нѣ. іѣ. крѣ. пѣ. нѣ. о. ѣ. рѣ. чѣ. нѣ. о
бѣ. и. прѣ. и. дѣ. вѣ. шѣ. пѣ. тѣ. цѣ. а. нѣ. нѣ. а. нѣ. а. пѣ. тѣ. а. и. тѣ. е
сѣ. а. іѣ. рѣ. о. вѣ. и. чѣ. лѣ. тѣ. сѣ. кѣ. а. хъ. вѣ. рѣ. іѣ. нѣ. а. вѣ. дѣ. е. тѣ. е. s
мѣ. а. тѣ. лѣ. тѣ. сѣ. кѣ. нѣ. іѣ. бѣ. o. o. u. бѣ. тѣ. o. нѣ. i. r. нѣ. o. тѣ. i
сѣ. v. цѣ. a. tѣ. i. sѣ. v. цѣ. a. mѣ. i. a. v. sѣ. v. i. xъ. bѣ. i. tѣ. i. tѣ. i. i. sѣ. i. sѣ.
i. i. a. i. i. g. mѣ. v. j. i. bѣ. a. bѣ. o. sѣ. lѣ. i. sѣ. a. tѣ. i. i. sѣ. rѣ. i. tѣ. j. i. i.
bѣ. i. i. j. i. nѣ. dѣ. o. sѣ. mѣ. rѣ. tѣ. i. o. u. bѣ. i. tѣ. i. i. vѣ. i. tѣ. e
про. бѣ. o. дѣ. nѣ. i. i. vѣ. xъ. юрѣ. e. vѣ. gѣ. o. rѣ. dѣ. i. i. o. kѣ. o. lѣ.
юрѣ. e. vѣ. nѣ. vѣ. kѣ. tѣ. o. по. gрѣ. bѣ. лѣ. i. a. i. a. mнѣ. o. xъ. i. i. i. o.

[illegible]

прибѣгавъ ѿ рѣжѣа. по сѣмъ сплане
мъ. кнѣзь юрьичъ. поахъ въ вѣдѣю.
а не вѣдайтъ мѣни братъ кнѣзь юскѣпа
нъ спинъ. нѣволодимъ. нѣмъ спѣславъ
дабы вѣшелъ по сѣмъ коли. и уграда.
ѿниже тако ѿбѣцаша емъ. ярославъ же
такоже прибѣгавъ ѿ дѣнъ въ перѣславъ.
наѣхонѣ. а дѣѿдѣвшихъ и хъ тѣмъ кориса.
и не до вѣдѣмъ ѿ первомъ хъ. нѣмъ сѣ
тѣмъ акровѣчѣмъ сѣмъ. и хъ бѣновъ. въ горо
дѣ. люди многѣ въ порѣхъ. и наволоуѣ.
но и тѣмъ вѣдѣмъ. и хъ мѣмъ новогородѣ. и смѣ
мѣмъ. и хъ бѣмъ. хъ ашлигѣмъ бою вѣ
мѣмъ. по вѣдѣмъ погрѣмъ. вѣмъ тѣмъ
и. чѣмъ естѣмъ новогородѣ. вѣмъ. а и нѣмъ вѣмъ
дѣмъ. и тѣмъ сѣмъ хъ о тѣмъ. а и нѣмъ по вѣдѣмъ
хъ тѣмъ вѣмъ тѣмъ. вѣмъ. и хъ дѣмъ
по тѣмъ расѣмъ. а смѣмъ нѣмъ. вѣмъ. мѣмъ хъ
тѣмъ вѣмъ акромъ. тѣмъ же бѣмъ шавѣмъ
вѣмъ. **К**нѣмъ и жѣмъ тѣмъ вѣмъ жѣмъ
славѣ. и дѣмъ хъ тѣмъ нѣмъ дѣмъ. тѣмъ и дѣмъ
спѣмъ шавѣмъ по бѣмъ. и аще бѣмъ шавѣмъ
ли сѣмъ по нѣмъ по бѣмъ. кнѣмъ юрью и яросла
въ нѣмъ оу и тѣмъ бѣмъ. а гѣмъ вѣмъ володимъ

иутионли. нопи хоприйдоша кволоди
мерю. и ѿбѣхавше его ста шавне дѣ
люпоранѣ. и дѣлаху ѿсѣдѣху апи.
и поѣночи уагорѣсавгородѣ княжѣ
дворѣ. и хопѣшановогородци полѣ
спикгородѣ и не дай мѣ княху мѣсти
славѣ. въ вѣторникѣ на нощѣ въ. въ. та
ночи уагорѣсавгородѣ до свѣта.
с молна неже прошаху сѣ ѿна вхуати
гра. и княху володимерѣ не пѣстий. и въ
сла княху юрьисчелови тѣмъ кѣс княху емѣ
не и дѣтемне днѣ ахаоу трапоидѣху гра
да. и хаоу тражерановѣху княху юрьи.
сѣдѣху мабра тѣху и поклонісакнаху емѣ.
мстиславѣ и володимерѣ и рече брѣава
мѣ чѣлобыю вам животи бѣдати. и хуѣ
бана кормити. а бра тѣ мой костапнѣ
и въ вѣши вѣли. и дай мѣ дары многы.
и даша емѣ мирѣ. княху же мстиславѣ
и володимерѣ оу правистай. княху юко
стапнѣ и володимерѣ. а княху юрью ра
диловѣ городѣ. и тако на бѣху въ вѣ
пра тавше сана лон. внасады. влѣсай кня
гини. и людіе его вси. поѣдоша вниху.

227
самъ княху юрьи въше въ црѣ въ вѣстѣю
бѣю оу дариче ломъ оу ѿчѣна гробай пла
ка саглѣше. сѣдѣху бѣратѣ мое мѣ княху
ярославѣ. ѿже ма сего до вѣде. и тако по
идѣху володимера въ малѣ въ городѣ. ѿ.
И поѣдѣху кѣс тапнѣ и княху кволодими
рю. и сѣху пошайа городомъ княху авесь
сѣнѣ кѣс и чинѣ. и людіе вси. и сѣдѣху во
лодимиерѣ на столѣ ѿпнѣ. княху же
вѣлікѣй костапнѣ въ тѣ днѣ ѿдари
кнаху и бола рѣ многы мидары. а володи
мерѣ и вѣводѣ кѣс рѣ. **К**наху же яро
славѣ еше прѣбываху у лѣбѣ. и дѣша
гнѣ вомѣ не по ксара аше сѣ. ха тѣ вориса
въ прѣтаславѣ. и тѣвора аше сѣ та мой хуѣ
тпнѣ. княху и же дѣла вѣше. поидѣша к прѣ
таславѣ у вѣпѣтѣ. г. и не по пасѣ. и сѣсѣ
шавѣ кнѣху ярославѣ сѣмѣ сѣ. на чѣ въ
сѣла тпнѣ и мола сѣ ѿ мирѣ. и бѣ въ вѣ
рнѣ кѣ хаоу тра вѣху княху ярославѣ
и оу дариче ломѣ. княху костапнѣ
и рече. гнѣ ху есѣмѣ въ тѣ вѣи воли. не въ
да вѣй тѣмѣ тѣю мое мѣ княху мстис
лавѣ. и володимерѣ. а самъ бра тѣнѣ кѣ

рми махлѣ бомъ. кнѣзь же костьянтинъ
оуправилъ мстиславъ съ ярославомъ соу
темъ. и оумиришася. не доидѣши перен
славъ. а въ средѣ напреплованье. при
идоша кперенславлю. и тѣ кнѣзь яросла
въ ѿдари кнѣзю и воѣводы. дары мно
гими. а кнѣзь мстиславъ и идѣа горо
дъ. пойма въ дары и посла въ горо. и по
дѣръ свою. а кнѣгиню ярославлю. и чю
живыи новогородецъ. и чю побѣло съ яро
славомъ полкъ въ въ. въ а въ станы въ
городъ. кнѣзь же ярославъ многожды
собила та мольбою. къ кнѣзю мстисла
въ проса кнѣгини своѣа ксобѣ. глачи
не бѣ влѣтъ въ вражѣ кнѣземъ. понѣ
ка. по правдѣ ма крѣпѣ оубилъ. кнѣзь
же мстиславъ не пѣстидъ очерисвоѣа
кнемъ. и тѣ ношь спомѣши кнѣзю. по
идоша рѣзю. кнѣзь великій костьянтинъ
къ володимерю. а мстиславъ кновъ
городъ. володимеръ кс моленьскъ. а
дрѣгый володимеръ плесковъ. то въ дѣ
вшѣ силний полкъ въ чю мшесвою чѣтъ сла
въ. **то** же ѿ кнѣзю и кнѣзь въ севоло

мстиславичъ·сновогороци на ригъ:· **то**
гоже лѣта кнѣзь глаголю· и ѹбѣвѣражи
бѣаю свою· оу чини въ лѣстѣ:· **Рѣкъъ.**
Ѹ. **къ.** **Вѣ**ша болгарю оустпюгъ:· **то**
гоже лѣта престависа кнѣзь мстисла
вичъ· и положиша оустпѣй софій· въ
спѣбѣ ѹвѣголова оудѣда· **тогоже**
лѣта въ иде кнѣзь мстиславъ ѹно
ва города врьсѣ:· **тогоже** лѣта посла
ша новгородци к смольнѣску· поспѣ
слава· и прииде спѣсавъ:· **Рѣкъъ.**
Ѹ. **къ.** **П**рѣсла кнѣзь великий мстисла
въ романовичъ и сѣи ѣваснѣ свой· все
володѣвъ новѣгородъ и рече· приимѣтѣ сѣ
бѣ кнѣзь всеволода· а спѣсавъ ста
рейшаго ѹпѣспити сомнѣ· новгоро
дци же волю его сѣтвориша:· **тогоже**
лѣта поиде кнѣзь великий мстиславъ·
и кнѣзь володимѣръ ѹи сѣи ѣва вѣгаличъ·
на королевичи· и въи доша галичанѣ про
тивъ· и чаху вѣлаху вѣ моравѣ· и оу
гри· и сѣпишасѣ полки· и пособи бѣ въ
кнѣзь великомъ мстиславъ· и въ горо
дѣ галичѣ въ бѣхѣ· а королевича поймаи сѣженою·

и ѿтигрь до понтийскаго моря. кромѣ
ѿ фиѿпиа. бѣхъ единъ въ вѣстѣи. нѣмѣ
хъ. въ писаномъ ѿи нѣи памѣти радирѣ
скѣи кнахѣи. и бѣды на жѣбѣи мѣи.
слѣи шахомъ бо тако многѣи странѣи попле
ниша тѣсѣи. ѿ бѣхъ и сосагѣи: **И** приидо
ша на хѣмлю половецкѣю. половецѣи
мѣи стѣпавшимъ. а юрьи контаковичѣи
бѣ бѣи шѣи вѣи половецѣи. не можѣи ста
ти противъ лицѣи мѣи. бѣ бѣи гаюци жѣи мѣи.
половци жѣи не многоша прощѣи и писанѣи
мѣи побѣи гоша. до рѣи кѣи днѣи прѣи бѣи
жнѣи и половци. а и нѣи хѣи гнѣи а по нѣи. и вѣи
кѣи мѣи а. и тѣи а мой хѣи о мѣи роша а убѣи вѣи мѣи
гнѣи бѣи вѣи мѣи и прѣи хѣи тѣи а егѣи мѣи прѣи
много бо тѣи половецѣи хѣи лѣи стѣи вѣи
рѣи стѣи бѣи хѣи мѣи. то гѣи о радѣи вѣи мѣи тѣи
вѣи и бѣи гѣи. хѣи о тѣи а и по гѣи вѣи тѣи бѣи хѣи
жнѣи и хѣи мѣи а и лѣи вѣи. кѣи мѣи а нѣи. тѣи а кѣи
мѣи стѣи тѣи кровѣи кѣи тѣи а нѣи скѣи ю. и ежѣи бѣи
на днѣи мѣи бѣи хѣи жнѣи мѣи. побѣи дѣи шѣи а
тѣи а тари. и нѣи бѣи хѣи а хѣи кѣи хѣи. и приидоша
всю страну кѣи мѣи а нѣи скѣи ю. и приидоша бѣи
рѣи си. а кѣи о тѣи а нѣи сѣи и нѣи мѣи кѣи хѣи мѣи. и со ѿ

с танкомъ половцы приѣхъ боша. и дѣжу
вѣстѣвалъ половцы сѣи. а данилъ коба
ковичъ и оури и оубѣна быста. а и нѣи по
ловцы мнози рахъ бошася въ рѣскы оу
мю. сѣи же копанъ бѣтѣстѣ мстисла
въ. мстиславъ галитъ скому. и приде
с поклономъ съ князи и половецъскими.
в галиты къ князю мстиславъ къ уа тню.
и кохъ мъ князю мъ рѣскимъ. и дары
принесе многы. кони вѣльбѣ дѣи въ волю
и дѣвскы. и оу дари сѣи и рѣскы. а рѣ
читако. нашъ оумлю оу тали. днѣ. а в
шъ оу оу право мѣтѣ прише поборони
тѣна сѣ. а щѣне поможѣтѣ намъ мѣи нѣ
и сѣтѣни бѣдемъ. а выи оу тѣри и сѣ
тѣни бѣдетѣ. и помолиса ко тѣнъ оу
тѣю свое мѣ оу пособѣи. мстиславъ же
начамъ писати кнѣмъ рѣскимъ. бѣи сво
ѣи рече. а же мѣи братѣ сѣи мѣи не поможѣмъ.
тѣи мѣтѣ предѣписати мѣ. тѣи бо
лѣи бѣдетѣ всѣла. и тѣи ко дѣмъ вѣи мно
го. и тѣи сѣа по собѣи тѣи копаню. мѣи нѣ
слѣшати кнѣмъ половецъскы. **Б**ыи въ
же сѣ вѣтѣ вѣсѣ князи и въ градѣ вѣи сѣ.

[illegible]

вашиниселъ. и на вѣ приидоу мѣ. но
приидоу мѣ. бѣго мѣ. по пѣщеннахо
лопѣи наши. и на конюсисвой. на пога
ныа половци. а воуми пѣснми миръ.
а на мѣ. свамира тинѣ. пѣ. ѿже бѣ. жа
тыквѣ мѣ. половци и вы бѣи. тѣ. ѿ толѣ
а поваръ. мѣ. и пѣсѣ. бѣ. уа неже. слыша
хоу мѣ. тѣ. кой. вѣ. мѣ. многа. уа. тѣ. ворѣ.
того. жѣ. радѣ. мѣ. и ѿ. слы. бѣ. мѣ. кѣ. на
уи. жѣ. рѣ. стѣ. и. того. не. послѣ. шѣ. а. и. по
слѣ. тѣ. патѣ. рѣ. сѣ. кѣ. а. и. у. би. шѣ. а. а. сѣ. мѣ. по.
и. до. ша. про. тѣ. вѣ. и. мѣ. и. не. до. шѣ. шѣ. ѿ. ле
шѣ. а. и. сѣ. тѣ. а. шѣ. на. дѣ. нѣ. прѣ. бѣ. и. при. сѣ. ла. шѣ.
тѣ. а. тѣ. парѣ. вѣ. тѣ. ро. сѣ. послѣ. гѣ. лѣ. а. цѣ. сѣ. сѣ.
послѣ. шѣ. ли. па. ло. вѣ. цѣ. а. по. слѣ. на. ши. е.
сѣ. тѣ. и. у. би. ли. а. и. дѣ. сѣ. про. тѣ. вѣ. на. мѣ.
по. вѣ. по. и. дѣ. тѣ. а. мѣ. вѣ. не. ха. ма. е. мѣ.
ни. чи. мѣ. по. вѣ. сѣ. мѣ. на. мѣ. бѣ. тѣ. и. ѿ. пѣ. стѣ.
ша. по. слѣ. и. и. при. и. дѣ. сѣ. вѣ. сѣ. а. у. мѣ. а. по. ло. вѣ. цѣ.
ка. а. и. вѣ. сѣ. и. хѣ. сѣ. и. хѣ. а. и. сѣ. сѣ. вѣ. а. кѣ. нѣ. мѣ. стѣ.
сла. вѣ. сѣ. вѣ. сѣ. ю. сѣ. ло. ю. а. и. хѣ. га. ли. ча. а. кѣ. нѣ. мѣ. стѣ.
сла. вѣ. сѣ. вѣ. сѣ. ю. сѣ. ло. ю. во. ло. дѣ. и. ме. рѣ. рѣ. ри. ко. ви.
чѣ. сѣ. тѣ. рѣ. нѣ. го. вѣ. цѣ. и. вѣ. сѣ. и. кѣ. нѣ. рѣ. стѣ. и. и. вѣ. сѣ.
кѣ. на. у. и. тѣ. рѣ. нѣ. го. вѣ. сѣ. кѣ. и. а. и. сѣ. сѣ. мо. ле. нь. сѣ. ка. на.

рѣвъ. ѿ мѣжъ и нѣхъ спрѣнамъ. тогда
же кнѣзь мстиславъ галицкій. прѣбродн
сѣднѣ прѣвъ. въ дѣ мѣ. на сторожѣ патр
рьскіа и побѣдѣ. а ѿ стѣнахъ ихъ побѣ
же сѣво вѣдоу. сѣма въ комъ и пѣимъ
не бѣ помочи. и погрѣбоша сѣво вѣдоу
ѣго сѣмѣ въ кажи вѣмлю. хѣтаще
живѣоу бѣлюсти. и пѣна и доша ѣго. и сѣ
просиша ѣго бѣловѣи и оубиша ѣго. слѣша
вѣше же сѣкѣ нахъ и рѣспѣи поидоша вѣснѣхъ
и прѣзнамно же сѣмѣ бѣлюдей. а галичане
и вѣлыныци. кѣи и жѣ сѣво мѣи кнѣзь ми.
а кѣраней прѣбѣчѣи и пѣти вѣлицыи и жѣ
сѣ сѣво мѣи кнѣзь. и приидоша къ дѣми. а
вѣгонци галичанскыи. приѣхаша вѣлодѣ
нахъ поднѣ прѣвъ. и поидоша вѣ морѣ бѣ бо
людѣи. и поидоша вѣ рѣсѣднѣ прѣвъ. и
вѣхъ вѣдоша пороги. и стѣша оу рѣсѣи оухо
рѣтици на бродѣ. на прѣтольчѣи. бѣ бѣ
снѣи мѣ до ма меричѣ. юрь и дѣржѣи кѣ райко
лодѣи славичѣ. пришеше вѣ стѣи вѣ стѣ
ны. а кѣо пришли сѣтъ прѣвѣи дѣ пѣи шѣ
ла дѣи рѣсѣкыа. слѣша вѣ же дѣ вѣ ро ма
новичѣ. и гна вѣ вѣ сѣ на кѣо и сѣщѣи

снѣмъ кѣо нѣици. и нѣи мнѣи кнѣи снѣмъ
гнаша вѣ дѣ пѣи рѣи. и нѣи мѣи ѿиши
мѣи юрь и жѣи мѣи сѣхъ вѣи а кѣо сѣ прѣблѣи
сѣтъ. и нѣи жѣи мѣи а дѣи а кѣо прѣи пѣи лю
дѣи сѣтъ пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи
меричѣ мѣи а шѣи рѣи пѣи пѣи сѣтъ. и дѣи бѣи а
вѣи приѣхъ вѣи сѣхъ а шѣи мѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
юрь и жѣи сѣи сѣхъ. и рѣи сѣи мѣи мѣи дѣи мѣи
кнѣи мѣи. мѣи сѣи сѣи сѣи. и дѣи рѣи гѣи мѣи сѣи
сѣи сѣи. не сѣи пѣи пѣи дѣи мѣи прѣи вѣи мѣи.
прѣи доша жѣи вѣи снѣи дѣи и снѣи кнѣи снѣи. и мѣи
сѣи сѣи сѣи вѣи рѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
и поидоша на кѣи вѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи пѣи
и оу сѣи сѣи пѣи а тѣи пѣи а рѣи вѣи пѣи сѣи сѣи сѣи
и сѣи прѣблѣи рѣи сѣи сѣи а пѣи бѣи дѣи шѣи. и гна
ше вѣи пѣи дѣи а кѣи сѣи сѣи сѣи сѣи. и вѣи хъ а сѣи сѣи
и а сѣи сѣи пѣи оу пѣи сѣи сѣи а. а кѣи вѣи снѣи вѣи
сѣи мѣи на пѣи пѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи сѣи
жѣи доша пѣи и. дѣи и дѣи рѣи сѣи кѣи сѣи
и пѣи сѣи прѣи пѣи а сѣи пѣи рѣи вѣи пѣи а рѣи вѣи
и оу дѣи рѣи а на пѣи пѣи рѣи сѣи сѣи. сѣи пѣи рѣи
мѣи бѣи вѣи мѣи сѣи пѣи кѣи рѣи сѣи мѣи. и оу бѣи
снѣи бѣи пѣи и а дѣи мѣи прѣи вѣи чѣи. и нѣи а вѣи
снѣи мѣи. пѣи а рѣи мѣи сѣи ѿиѣхъ вѣи мѣи на прѣи

чнѣрѣцѣ. калыцѣоустрѣпошата
ровѣполовецкыѣаполскы. ирѣскыиісна
хъже мстиславъ мстиславичъ. повелѣ
предиперейтирѣсѣвѣкалісѣданілови
сполскы. иинѣмѣполскомѣснимѣ. асѣ
пониперейде. ихъидошахарѣсѣвѣкалісѣ.
ипослаша вѣспорожѣнарѣнасполскыспо
ловци. асамистпаномѣспашатѣ. аісна
хъ мстиславѣсамѣ. вѣхавѣорѣхѣпосле.
видѣвшіижеѣмѣполскытатарскыѣа
приѣхавѣрѣте. воірѣжитисаповелѣ
вѣорѣхѣ. аіснахъ мстиславѣидрѣго
мѣмстиславѣ. сѣвѣацамайма вѣста
нѣнѣ вѣвѣдѣцима. мстиславѣнѣповѣ
дай мѣхавистираднѣвѣбоікопораме
жий велика. срахившійсѣаполскомѣна мѣ
споданилѣвѣвѣхъанаперѣ. исѣмѣюнѣ
іюіевичѣ. ивасилісѣотавриловичѣ. ира
хиса вѣполскытатарскыѣа. василісѣ
вижесвѣдѣнѣбѣвѣшѣ. аданилѣвѣдѣнѣ
бѣвѣшѣвѣперси. младѣнѣстварадий
вѣвѣсти. нѣчюішераныбѣвѣшнѣателѣ
снѣго. бѣвѣбѣовѣхъраспомѣ. иі. лѣтѣ.
бѣвѣосилѣнѣ. даниловижеісрѣпісѣойѣ

бывающе татари. видѣвѣвѣтомѣспи
славѣнѣмѣий. мнѣвѣвѣакоданилѣсѣвѣдѣ
нѣбѣ. то тѣеісамѣвнѣбѣвѣбомѣхѣтой
крѣпоісѣ. понежеоіжисѣсѣроманѣ.
іюілемана вѣолодѣилѣраприроікомѣма
на маха. бѣвѣовеликѣлюбѣовѣий мѣвѣаісѣ
іюіцѣѣго. ѣмѣвѣпорѣчѣившійпосмртісѣвою
волосѣтѣдаіснѣхъданілови. татаро
мѣвѣвѣгаюцимѣданіловижѣіхѣвѣва
юцима. сѣвоімѣполскомѣ. иіюіловнѣкѣрѣ
скомѣкрѣпѣсѣовѣюцѣсѣа. тогѣжѣнарѣнѣ
ийнѣіполциполавецѣтѣій. стѣвѣпишѣсѣа
снѣмихѣотѣацѣбѣитѣсѣа. иполовциповѣвѣ
гоша. ипопоікташа вѣвѣжацѣаіснѣхъирѣ
сѣсѣіснѣхъ. аіснахъинѣоустѣвѣшаіюіполчи
тисапроітивѣимѣ. исѣмапошасѣвѣсѣ
полцирѣсѣсѣий. ибѣісѣвѣчаулаілютѣа.
грѣвѣрадинашій. рѣсѣкыімѣполскомѣповѣвѣ
женымѣбѣвѣшій. данилѣжевидѣвѣвѣако
крѣпѣчаѣбранѣтатарскѣаінаіежитѣ.
иіюібратнѣісѣонѣсѣвойісѣвѣжа. іюіоустрѣмѣ
нѣапроітивнѣы. ивѣжада вѣодѣійпѣій. ипо
чюітиранѣна тѣлесісѣсѣвоімѣ. вѣвѣбраніісѣ
похнаѣа. крѣпѣостѣтираднѣмѣжѣсѣтѣва.

въурастасвоего. бѣбодрухъиураврѣ.
ѡглавыи доногого. нѣбѣнанемъ поро
кайбѣповѣдана вси кнѣзѣстїи. ака
жнѣвѣвала ѡначала рѣссысконъ земли
никогда же самъ великїи кнѣзѣмъ стѣ
славъ кїѣвскїи видѣсѣхъ лонѣ движе са
ни како же смѣста. сталъ бѣ на горѣ.
нарѣкою калісою. бѣбѣомѣсто ками
нисто. и тѣпоу чиниша городъ скольѣ.
и биса сними и градъ по. г. днѣ. и ии
иже татаровѣ поидоша послѣ рѣссыскѣ кна
хъ и бѣущей и до рѣи пра. доу города ѡ
сталиса дваво еводѣ. чегирканъ. и те
шѣ канъ. на кнахъ мѣстѣ слава. и на хъ
таѣго и нарѣ. и александръ дѣржавьска
го. бѣстаботѣ двѣ кнѣзѣ со мѣстѣ сла
вомъ. тѣже и бродничи бѣша старѣе.
и во еводѣ и плоскѣ на. и тѣхъ и ѡкаганнѣ
и целова въ крѣпѣ. кнѣзѣхъ мѣстѣ слава
и ѡбѣма кнѣзѣма радѣи и нѣхъ би ти.
и пѣсти тїи и айсѣ пѣ. и сѣлѣ гавѣ ѡка
ганнѣ и предѣстѣи сѣла хъ авѣ татарѣ.
а горѣ хъ аша а людѣ посѣкоша. а кнѣзѣ
и и майхъ давиша и. поклаше по до сѣи.

234
а самѣ верхъ сѣдѣше ѡбѣдѣ тїи тако
киѣ животѣ свой скончаша. и много оу
бийство бѣсчисленно ествориса. а и нѣ
киѣ и го на чѣ до рѣи пра. доу биша. кна
хъ мѣстѣ слава и нѣвѣскаго. и хъ слава и но
вогородскаго. сѣтѣ слава шѣ мѣскаго. мѣ
стѣ слава чѣри. бѣговѣскаго сѣно мѣ. юрѣа
нѣсѣвѣжѣскаго. а иного во акаго жѣдѣ са
тѣи и прїидѣ. и александръ попови чѣтѣ
оубиѣнъ бѣи сѣи. бѣми. о. хъ рабровѣ. и то
гѣ жѣ кнахъ мѣстѣ слава мѣстѣ слава
чѣ предѣи перѣбѣ жѣдѣ нѣ прѣ. и прїидѣ
кѣладѣи. повелѣ жѣи а и нѣ а сѣчїи ѡ
ринѣ тїи ѡбѣ рѣга. бо а са по сѣбѣ погонї
ѡта тарѣ. а самѣ еѣ два оубѣ жѣ авѣ
личѣ. а молодѣи кнахъ и прѣбѣ жѣ али вѣ ма
лѣ людѣи. а кнѣзѣ володимѣрѣ рѣрюко
вичѣ. прѣбѣ жѣ вѣ кїѣ вѣи сѣдѣ на сѣтолѣ.
сїи жѣ хъ лѣбѣ створиса ѡта тарѣ мѣца.
и юна. вѣ. 51. днѣ. **та** тарѣ жѣ побѣ
дивши мѣ рѣсскѣ а кнѣзѣи. хъ прѣтрѣше
нїѣ хъ рѣтѣи а нѣскаго. и дошѣши мѣ та
ромѣ до новаго города сѣпопѣлѣскаго.
нѣвѣдѣи мѣ жѣ рѣсиль сѣи та тарѣ сѣи.

исходаахъ противъ имъ. сокрѣти. ѿ нѣ
же и хъ биша вса ѿ ѿжидаше бѣ покаяні
хъ рѣтъ нѣскаго. ѿ бранити татаръ въ
спать ѿ рѣкъ днѣ пранахъ мѣю въ то
чнѣю и повоѣвашахъ мѣю танаго тѣскѣ
ю. и и нѣспраны. тогда же и чагони хъ ка
нѣю ѿ бѣ іенъ бы. сѣ же бѣ намъ хъ агрѣ и
наша. бѣ влогинѣ до оумѣ нѣ вна. и по
гѣ бѣ сѣ числа многолюднѣ. и бѣ в о плѣ
и в хъ дѣ хъ аніе и печаль повсѣмъ гра
домъ и поволоостемъ. сѣ же хъ лѣ хъ та
таръ та оу рменъ нѣ свѣдѣ мѣ ѿ кѣ
дѣ бѣ ли пришли нѣ а. и гдѣ сѣ дѣ бѣ ли
ѿ патѣ полковъ бѣ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.**
Прѣидѣ нѣ хъ мѣ хъ айлъ въ новъ городъ. сѣ
всѣ воложа дѣ нѣ вѣ ѿ лговъ. **то** же
лѣ та хъ оу рменъ нѣ хъ мѣ хъ айлъ кѣ нѣ хъ юрь
ю. и в хъ а поварѣ новогороцѣ мѣ шѣ то по
и малѣ. кѣ нѣ хъ юрь нѣ а по рѣ кѣ. и прѣидѣ
въ новъ городъ и рѣче новогороцѣ мѣ. нѣ хъ о
щѣ оу вѣ кѣ нѣ жѣ и пи. и дѣ бѣ чернѣ говѣ.
и гостѣ мѣ нѣ пѣ сѣ кѣ и тѣ. а кѣ хъ мѣ а
ваша та кѣ оу хъ мѣ а моа. новогороцѣ
же оу и маша мѣ а щѣ сѣ. и нѣ оу молиша.

и тако проводниша и сѣ стѣ нѣю. **то** же
хъ мѣ повоѣваша и тѣка ѿ коло тѣ порѣ
жѣ сѣ бѣ аше бѣ оу. и гостѣ биша. и тѣ ро
пѣ тѣ сѣ кѣ ѿ волоостѣ повоѣваша. кѣ нѣ хъ
же кѣ рославъ и володимѣ рѣ. сѣ новогоро
рѣ жѣ и а новогороцѣ вѣ мало. тѣ ро пѣ а
нѣ поидѣ ша по и. и сѣ гнаша а нѣ вѣ сѣ тѣ.
полонъ вѣ сѣ ѿ аша. а сѣ мѣ и хъ биша.
ѣ. тѣ же оу биша и тѣ вѣ а тѣ оу пѣ чѣ сѣ сѣ аго
кѣ нѣ хъ а дѣ а. и вѣ сѣ лѣ а мѣ чѣ но шѣ кѣ на
жа кѣ рославъ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.** **П**ри
идѣ нѣ хъ кѣ рославъ въ новъ городъ. сѣ по
гонили тѣ овѣ сѣ кѣ. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.**
Ходѣ кѣ на хъ вѣ сѣ кѣ и кѣ и кѣ рославъ сѣ новогоро
дѣ цѣ на ѣ мѣ и повоѣвай. **Въ лѣтѣ 5. 7. 17.**
Прѣидѣ ша ѣ мѣ вѣ оѣ вѣ а тѣ. вѣ во
лоостѣ сѣ оѣ. ѿ хъ ро. вѣ лѣ кѣ а. и прѣидѣ вѣ сѣ тѣ
въ новъ городъ. новогороцѣ же вѣ сѣ дѣ шѣ вѣ на сѣ дѣ.
погрѣ бо ша вѣ лѣ до гѣ по кѣ нѣ хъ и кѣ рославъ. вѣ во
лодѣ сѣ лѣ вѣ посади кѣ вѣ лѣ до жѣ сѣ іе сѣ лѣ до
жѣ нѣ нѣ жѣ ѿ и новогороцѣ вѣ. гонили а по и
вѣ лѣ дѣ а. гдѣ ѿ нѣ во ю ю тѣ а по сѣ тѣ жѣ а.
и бѣ сѣ а сѣ нѣ мѣ и бѣ но щѣ. и ѿ сѣ тѣ пѣ шѣ а вѣ
ѿ сѣ тѣ ро вѣ а дѣ лѣ чѣ. а ѣ мѣ на бѣ рѣ хъ сѣ поло

послы всѣмъ то: **Т**огоже лѣта поиде спї
ридонъ ставити савкїи евъ: **Т**оже же
мы прїидоша ли твапово еваша. любне
морѣ вѣисѣ легѣ рѣ. и гонїша сапонїхъ
новогороци. и оугонїша и побїша. а поло
нъ вѣсѣмъ ша: **В**лѣ. 5. 4. ли. **Т**ра сѣса
хемла и слнцѣ померѣ: **Т**огоже лѣта.
бѣморъ вѣсѣмъ слнцѣ. створша дѣсѣ
дѣлнїи. вѣдѣ вѣположиша. 5. а вѣтрѣ
тѣе и. 4. а вѣчѣтѣ рѣтѣ. 4. сѣже хулобѣ по
двалѣ та: **М**цѣ фебѣ. 4. ке. на па матѣ
спїго ѿца тарасїа. прїнесѣни бѣша мо
цїи великаго спїла тѣ до творца епїале
ѿнѣтїа. и хуцїкѣ спїго и ѿа на. а вѣце
рысѣ вѣхъ борнѣ юстѣ лѣцѣ аросѣ товъ:
Тогоже лѣта прїиде архїеппѣ спїридо
нъ вѣновѣ горо. а поставленъ ѿ мїтро
полїта кїрїла: **Н**а тѣхъ імѣхъ поиде на
жїть росѣ сла вѣна торжѣкѣ: **Т**огоже
лѣта бѣморъ вѣновѣ городѣ ѿглада
и нїи лѣрѣ ху ху своѣго брата иада ху.
а и нїи мрѣтѣ прѣпѣе та да ху. а дрѣхїи
конїи ху псїнѣ. и сошїи. и нїи мо ху со снѣ.
и лїстѣ и лѣмѣ и товѣ сѣху лѣбѣ ху а грѣху на

ша. и вѣтѣтѣ а нїи сомѣнїи сого погрѣстїи мѣ
рѣтѣ ѿмножѣстѣа: **Т**огоже лѣта прѣ
ставїсѣ ѿлюбї вѣи и нѣхъ вѣлїи сїи мѣстїи
славѣ двѣдовїчѣсѣ молѣньскїи: **В**лѣ. 5.
4. ли. **Ш**крїи бѣмрѣднѣсѣ своѣ на на грѣ
шнѣ. створїмѣтѣ своѣ вѣскорѣ. прїбѣ
гоша нѣмѣцїи ху ху морїа. сѣхїи то мѣи
сѣмѣ сою. и сѣтѣтѣ рїша много добра. а оу же
бѣо башѣтѣ прїи со нчїи. бѣтрѣсїи: **Т**огоже
лѣта ху дѣи нѣхъ на рославѣ рѣтѣ юкѣ чернї
говѣ. на існѣхъ вѣлїи сого мїху аїла и по жѣ
шѣ рѣсѣкѣ. и спѣта вѣтѣ по мѣаїсѣ сомѣ вѣ
ху рѣтѣ сѣ вѣсѣо сїбѣхъ мїра. а горо да нѣ вѣ
ша: **В**лѣ. 5. 4. ли. **П**рѣставїсѣ архї
еппѣ новогоро сїскїи а нѣтѣ нїи. и положѣнѣ
бѣи. оуспѣи сѣо фїи. вѣ прїи творѣ: **В**лѣ.
5. 4. ли. **П**рѣставїсѣ кнѣзѣ фѣѣдо
рѣснѣ на рославѣ вѣ болѣи. и положѣнѣ бѣи
вѣ монастѣ рїи спїго сѣ ѿрѣгїа. и сѣцѣ мѣла.
и спѣтѣ не по жалѣ сѣтѣ сѣго. сѣа дѣа прїи про
ѣна бѣ. мѣдѣ по сѣчѣнѣ. нѣ вѣсѣтѣ прїи вѣ
дѣна. а існѣху и по ху ванї. и бѣ вѣ вѣсѣлїа мѣ
сѣтѣ плачѣи сѣтѣ вѣанї сѣ. ху а грѣху на ша.
ногїи црїю нѣнѣи слава товѣ: **Т**огоже лѣ

та. прѣстависа блжєнный митрополѣ. вса
рѣси си євѣсієй ієрмѣ. **В**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ.
Идеки хъ ярославъ снѣвогородци на нѣмѣ
пѣюрьєвъ. и не дошѣт города спаша. и вѣи
дошан. ѿмѣи. и хъ город айхъ юрьєва. и иу
мѣдвѣ. жъи головѣ. на сторожи. и бишася
до полкѣ. и кнахъ ярославъ снѣвогородци.
бишай дорѣсѣ амовѣ жи. и на рѣцѣ ѿбло
мишася нѣмѣи. и постолей много. ай нѣи
яу вѣи вѣ. жаша вѣра. адрѣхъ и вѣмѣдвѣ
жъи головѣ. и ѿколо града много хланѣ
мѣмѣ боучниша. и бишан. ѿмѣи чело.
кнахъ ярославъ. и смирѣи вѣсѣ ѿи доша.
Того же лѣта и хъ гонишаша итѣва. рѣсѣ
идо торго. и ста шарѣшанѣ. противѣи
вѣи гнаша и посада вѣи на поле. и боу
шаша много лѣтѣ. а рѣшанѣ. дѣ. мѣ. жи паде.
а монастырь пограбиша и црѣвѣи и конѣ.
и прѣмѣстѣи гѣсѣи ѿстѣпишаша на клинѣ.
кнахъ ярославъ снѣвогородци. постиже
лѣтѣ вѣна дѣбровнѣ. вѣторопѣчѣской воло
сти. и ѿиша оу нѣи. тѣ. конѣ. и сѣво варомѣ
и. а сѣми повѣгошан лѣ. по мѣта вѣи ѿ
рѣжи єи цѣи тѣ. ай нѣи тѣ повѣєни бѣиша.

238
много. а новогородецѣ тѣ боу биша. тѣ. члѣсѣ.
Рлѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **П**рѣи єи хъи хъ славѣ
мѣстиславичѣ споловѣи. а ми хъ айлѣ єи хъ
сѣ рнѣи говѣи. сѣи вѣсѣ воложѣ. и вѣиша єи євѣ.
Икнахъ володимѣр. бѣриковичѣ кнажи
вѣтѣ. тѣ. лѣ. ии мѣ споловѣи єго сѣвѣ доша
вѣи мѣи свою. и ѿтолѣ вѣиша и сѣи вѣи на
нѣмѣ. и ѿпѣстишавѣсѣ. **Ч**и хъ славѣ
кнахъ вѣлѣи єи мѣстиславичѣ. сѣвѣ на сѣо
лѣ вѣсѣ євѣ. **Р**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **С**ѣвѣ на
споловѣи євѣ. кнахъ вѣлѣи єи ярославъ вѣсѣ
володѣи. **Т**ого же лѣта погѣи єи сѣи по вѣи
хъ мѣи. **А**вновѣ городѣ сѣи дѣ споловѣи кна
хъ александръ ярославичѣ. **Т**ого же лѣта
прѣишѣсѣ вѣи хъи нѣи патарѣ. поплнѣиша
вѣи хъ мѣи болгарѣ сѣи хъ. и гѣи вѣлѣи єи вѣиша.
и и сѣи сѣи сѣи вѣи єи нѣи дѣи. ай нѣи
вѣи полонѣ вѣиша. **В**лѣ. ѿ. ѿ. мѣ. **Р**ѣи хъ на
мѣи євѣ сѣи нѣи мѣи а вѣи сѣи вѣи. дѣи на па
мѣи тѣи тѣи ѿцѣи а лѣи мѣи аи фѣи оу сѣи.
и сѣи сѣи вѣи дѣи єи тѣи сѣи оу на мѣи єи. **Т**ма
бѣи вѣи сѣи нѣи. сѣи хъи а вѣи сѣи мѣи бѣи. єи нѣи
чѣи. а сѣи вѣи сѣи сѣи вѣи тѣи. и ѿи патѣи сѣи вѣи
сѣи оу а тѣи мѣи бѣи тѣи сѣи. а сѣи мѣи бѣи. нѣи нѣи

а съзвѣда сѣ въ плоть и такой сполни сѣ
путь: **то**го же лѣта прїидоша въ силѣ
вѣщеніи мѣци и хъ заморѣа врігъ и тѣ
со воехъ пишавсѣ и рижане и вса чюдѣса
ахъ мала вѣорѣа аплесковічій сѣба по
слашай мѣ въ помощь мѣ жѣ і и доша
на бѣхъ бо жнѣ олітѣхъ и тако грѣхъ ради
нашихъ бѣхъ бо жнѣ мѣ потанѣ мѣ побѣ
жнѣ быша и прїидоша къ жѣ о дѣсатѣхъ
и вѣдомѣ своа: **то**м же лѣте прїиде мѣ
прополи тѣхъ гречинѣхъ вѣснѣ вѣимѣнѣмѣ
ѣснѣ фѣ:

того же лѣта нахмѣ прїидоша ѿ во
стоки въ астрахань и араханьскыя землю
лѣсомъ бѣхъ божній та торовѣ сощрѣмъ
батьи емъ и пришесть та шаперво еста
номъ тѣхъ ѿнѣхъ ѿбѣхъ ашаю и ѿ толѣ
послаша послы свои ханъ и царь и цѣ
и двамъ жасню ко княземъ араханьскы
кимъ просаю чини хъ десятины во вѣсѣ
во князѣхъ и влюды и в конѣ десяти
и в бѣлы десяти по е в воронѣ десяти по е в
вѣрѣ десяти по е в рыжѣхъ десяти по е в пѣ
гѣхъ князи жерханьстии юрбий и нѣ второ

[illegible]

шгородиша князъ жереханьскій. затвориса
вгородѣ съ людьми. патаровѣ же вхаша гра
рехань. того же мѣсяцѣ. іа. днѣй по жгоща
весь. и князъ и юрьга оубиша. и княгиню
его. а ины же мѣшамъ же и. и жныи дѣти.
и чернцы и черницы. и ерѣвѣ. и въграсѣ.
кахъ мѣти. а дрѣвѣи стѣлами и стѣла хв
тъ и въ шогнь в мѣтахъ. и ны аи мающа
ваздохъ. и порѣганіе черницамъ. и попа
дыамъ. и добрымъ женамъ. и дѣцѣмъ
прѣматерми. и сестрами. и пѣа оуба юрѣ
въ шѣхъ а прочѣ в той годѣ. когда ратѣ шѣ
пила градъ. много же стѣи црѣсвѣи шогневи
предаша. а манастѣи рѣви же и сѣла. по жго
ша. и имѣніе немалое оубо оустранѣвша
ша. и потомъ поидоша на коломи. и сѣпо
вратіе шѣмъ не плачѣтсѣ. хътосана сѣ
шѣсталъ живѣи. како шѣнѣнъ жнѣю и горѣю
с мрѣтѣ поаша. дай мѣи то видѣвши бѣхъ
мъ оустрашилисѣ. и грѣхъ оубо вѣи плака
лисѣ. сѣвъ хъи хъаніе мѣднѣи оуцѣ. пѣсѣи
сѣ шѣмѣни. и шѣи на вѣсти братіе.
То же хъимѣ поидѣ вѣсѣ володѣи хъ юрьѣ вѣви
кѣ вѣсѣ воложѣ. и князъ ромѣи новогоро

цисѣ вѣи мѣи. и хъ володѣи мѣи прогнѣ
патаромъ. и князъ юрьѣ володѣи мѣи.
того а послѣ рѣмѣа глѣбѣи вѣи. вѣсѣ поро
жѣ вѣсѣ володѣи. и сѣа сѣ вѣсѣ володѣи.
и ромѣи. и шѣтѣпишѣи. патаровѣ оу
исоломи. и бишасѣа кѣ рѣи шѣи. и бѣсѣ вѣа вѣ
лика. и прогнашѣи сѣа долѣомъ. и тѣ оу
бишѣи сѣа ромѣи. а оу вѣсѣ володѣи вѣсѣ во
дѣ вѣсѣ рѣмѣи. а ины много мѣи побишѣи.
а вѣсѣ володѣи мѣи дрѣвѣи кѣ приѣ вѣа вѣ володѣи
мѣи. а патаровѣ же поидошѣи кѣ мѣи сѣи. и вѣа
шѣа мѣи сѣи. и вѣсѣ володѣи оубишѣи филипанѣи сѣи
хъа правѣи рѣи вѣи рѣи. и кѣи тѣи сѣи вѣи аи князъ
володѣи мѣи. рѣи сѣи мѣи. сѣи аи юрьѣ вѣи аи люди
и хъ бишѣи шѣи старѣи. и домѣи дѣи. и много
имѣнѣи хъа шѣи шѣи дѣи. **Т**о же хъимѣ
вѣи хъа кѣи хъ. юрьѣи хъ володѣи мѣи. оурадѣи вѣ
сѣи сѣи вѣи сѣи мѣи сѣи. вѣсѣ володѣи мѣи сѣи
ва. и хъа на волѣи. сѣи шѣи сѣи вѣи мѣи. сѣи сѣи
мѣи. и сѣи вѣсѣ володѣи мѣи. и володѣи мѣи. и сѣи
на сѣи сѣи сѣи. жѣи хъи. кѣи сѣи сѣи вѣи сѣи
кѣи хъа ромѣи. и сѣи сѣи вѣи сѣи. и на чѣи хъ
юрьѣи шѣи сѣи вѣи сѣи платѣи. прогнѣи патарѣи.
аи ромѣи вѣи мѣи хъи вѣи. при сѣи хъи вѣи сѣи

бѣрѣжинѣ своѣй. тогда приидоша множе
спво. крвопроливцы. крѣпкіи нѣсѣи бѣсчисла.
аки прѣху. к володимѣрю. мѣа. феврала въ
т. днѣ въ вторніи сѣ. прѣже ма сѣстаху не
дѣлю володимѣрци. хатворишася въ городѣ.
сѣ въ сѣволодомѣ мѣстиславомѣ. а во сѣво
дабѣ. коуни прѣху. сла дѣковичѣ. володи
мерцемѣ. мѣжнѣ. хатворишася. а патпаро
въ. же приху. а вѣи. кѣху. а тѣмѣ. въ воротомѣ.
вѣда. цисѣ. о бою. княжича. володимѣра. юрѣ.
вѣи. а нѣта. шавѣ. прѣшати. великіи. кнѣху.
рѣи. сѣ. тѣмѣ. въ городѣ. володимѣрци. же. прѣсти
шати. прѣху. а на патпарѣ. патпаровѣ. же.
прѣти. вѣ. прѣсти. шати. а кѣ. прѣху. а на то
рѣ. и на ху. а тѣмѣ. въ воротѣ. и посѣ. мѣ. рѣ. шавѣ.
володимѣрцемѣ. патпаровѣ. не. прѣху. а и. прѣху.
нѣ. же. прѣсти. шати. прѣху. а и. прѣху. а вѣи.
кѣ. вратомѣ. и по. ка. ху. а и. мѣ. володимѣра.
и нѣта. шати. патпаровѣ. молѣ. и. тѣмѣ. володимѣ
рцемѣ. ху. а сѣ. тѣмѣ. княжича. вѣи. сѣ. вѣ. о
у. нѣ. а. ху. а и. цѣмѣ. и. нѣ. не. могѣ. вѣ. а. о. у. нѣ.
жа. вѣ. сѣ. володомѣ. мѣ. стиславѣ. сѣ. по. а. сѣ. тѣмѣ.
ху. а. тѣмѣ. въ воротѣ. и по. ху. а. сѣ. тѣмѣ. брата. сѣ. вѣ. о.
володимѣра. и. о. у. мѣ. нѣ. о. брата. вѣ. а. нѣ. сѣ.

ислѣху. а. достоино. вѣ. сѣ. володомѣ. мѣ. стиславѣ.
сѣ. о. а. рѣ. сѣ. вѣ. о. мѣ. и. вѣ. сѣ. гра. жа. не. пла. ка. ху. а.
ху. а. шѣ. володимѣра. и. патпаровѣ. же. ху. а. сѣ. тѣмѣ.
пи. ша. ху. а. о. лѣ. тѣмѣ. въ воротѣ. и. о. вѣ. сѣ. ху. а. шавѣ. сѣ.
гра. и. сѣ. тѣмѣ. нѣ. сѣ. тѣмѣ. а. прѣху. а. тѣмѣ. мѣ. въ воротѣ.
и. а. сѣ. о. у. рѣ. бѣ. и. мѣ. о. и. много. мно. же. сѣ. вѣ. о. мѣ. и. о. сѣ.
ло. вѣ. сѣ. о. города. вѣ. сѣ. володомѣ. мѣ. стиславѣ. сѣ. жа.
ли. сѣ. тѣмѣ. а. сѣ. брата. па. дѣ. а. сѣ. вѣ. о. сѣ. володимѣра.
и. рѣ. сѣ. тѣмѣ. а. вѣ. сѣ. и. а. рѣ. жинѣ. и. прѣху. а. вѣ. о. сѣ. вѣ. о. дѣ.
братѣ. лѣ. у. нѣ. нѣ. сѣ. тѣмѣ. о. у. мѣ. рѣ. тѣмѣ. прѣху. а. тѣмѣ.
мѣ. въ воротѣ. ху. а. сѣ. тѣмѣ. ю. бѣ. цѣ. и. ху. а. прѣху. а. вѣ. о. вѣ. бѣ. рѣ.
ни. же. вѣ. о. ли. на. ху. а. вѣ. сѣ. тѣмѣ. вѣ. о. сѣ. вѣ. о. да. же. прѣху. а.
и. о. сла. тѣмѣ. и. рѣ. сѣ. тѣмѣ. а. сѣ. бѣ. а. кнѣ. а. сѣ. вѣ. сѣ. а. нѣ. нѣ.
на. вѣ. дѣ. вѣ. а. грѣ. брата. дѣ. ма. шѣ. и. а. сѣ. о. же. прѣху. а. сѣ.
гѣ. тѣмѣ. нѣ. сѣ. тѣмѣ. а. вѣ. сѣ. сѣ. мѣ. рѣ. тѣмѣ. и. нѣ. бѣ. мѣ. же. сѣ. тѣмѣ. а.
ни. дѣ. мѣ. прѣти. вѣ. сѣ. тѣмѣ. сѣ. сѣ. тѣмѣ. вѣ. о. сѣ. а. ху. а. вѣ. сѣ.
жа. дѣ. а. лѣ. сѣ. о. и. ху. а. мѣ. и. вѣ. ли. сѣ. о. а. сѣ. о. же. тѣмѣ. а. ко. ху. а.
и. о. сѣ. рѣ. шѣ. нѣ. а. нѣ. бѣ. бѣ. і. о. а. сѣ. о. же. бѣ. и. нѣ. бѣ. нѣ. о. мѣ. и.
то. и. о. сѣ. тѣмѣ. а. вѣ. мѣ. на. прѣ. нѣ. сѣ. вѣ. ху. а. тѣмѣ. мѣ. а.
патпаровѣ. же. сѣ. тѣмѣ. а. нѣ. сѣ. вѣ. о. и. о. у. а. дѣ. вѣ. сѣ. о. сѣ.
ло. гра. да. володимѣра. а. сѣ. а. мѣ. и. шѣ. шѣ. вѣ. ху. а. шавѣ.
гра. да. сѣ. жа. дѣ. а. лѣ. и. сѣ. тѣмѣ. ю. бѣ. цѣ. и. рѣ. вѣ. а. ху. а. гра.
би. ша. а. дѣ. вѣ. о. рѣ. а. кнѣ. жѣ. и. о. гнѣ. мѣ. а. по. жа. то. шавѣ.
и. ма. на. сѣ. тѣмѣ. рѣ. сѣ. тѣмѣ. о. дѣ. мѣ. тѣмѣ. рѣ. а. и. прѣху. а. и.

разграбивъ по жгоща. ашъ толудей стары
и молодые. и гвмений попы. и дьяконы.
и чернцы. и черницы. и слѣпыя и хромыя.
и глухыя. то всѣхъ скоша. а противъ люді
и жены. и дѣти босы и бѣспокровны. и ху
ляущимъ и мѣшмъ раба. и бѣ погавидѣ
ти. трепѣтъ въ іерузалѣ. то всѣ множество
сведоша. полонѣвъ станы свои. а сами
приидоша къ волонимѣрю. всѣхъ отъ масо
пѣстныю. и на чашахъ съи пороки ста
вити ѿутра и до вечера. а на нощѣ ѿгра
диша тыномъ. ѿколоу сего города. и бы
на оутрѣ. оу видѣвъ жѣсікнѣхъ всѣхъ воло
и влѣсамъ и профанъ. такъ оу же захватѣ
быти градъ. и внидоша въ црѣковѣхъ
стѣхъ юбѣхъ. и ѿстрогашахъ всѣхъ въ аны
ильскыи ѿбрахъ. ѿ влѣсы мѣ профа
на. и при стѣпиша къ городу. внидоша въ
масопѣстныю похъ оутрени. въ хѣднѣ
февраля. и заидоша ѿ холоты воротѣ.
оуспѣхъ. и внидоша по примѣхъ въ городъ. чѣ
стѣхъ. асюды ѿ сѣверныахъ стороны. ѿ лѣвѣ
и къ ѿрининымъ воротомъ. кмѣданы
мѣ ѿсюды ѿ слахъ мѣхъ въ лохъскыи мѣхъ во

242
ротомъ. и паковъ ашахъ въ скорѣхъ. доу въ
дановѣи. и хапалиша ѿгнемъ. въ бѣхъ же
всѣхъ волохъ мѣхъ славъ. и въ бѣхъ же. въ пѣхъ рнѣхъ
городѣ. епѣхъ мѣхъ профанъ и княгини юрьѣхъ
сѣхъ дѣхъ юхъ сѣхъ нѣхъ хамий совнѣхъ тапѣхъ. и про
чахъ княгини мнохъ стѣхъ во бѣхъ рѣхъ и людіхъ
творилишахъ. въ црѣхъ въ стѣхъ мѣхъ въ полатѣхъ
хъ. и пакѣхъ ѿгнемъ бѣхъ милостѣхъ хапалишахъ.
и помолихъ сѣхъ голюбѣхъ въ иѣхъ епѣхъ мѣхъ про
фанъ глѣхъ. гѣхъ жѣхъ силѣхъ въ похъ давѣхъ сѣхъ да
и на хѣхъ рахъ мѣхъ на оутрѣхъ и ѿси фѣхъ. и оу крѣхъ
пи дѣхъ да прѣхъ анаголіахъ давѣхъ хъ въ гнѣхъ въ ла
хѣхъ рахъ чѣхъ въ родѣхъ нѣхъ внагохъ хъ мѣхъ рѣхъ въ. простѣхъ
рѣхъ стѣхъ во юнѣхъ видѣхъ мѣхъ. и при мѣхъ миромъ
дѣхъ арабѣхъ въхъ. татарѣхъ въхъ ѿхъ бѣхъ въхъ.
ѿхъ творишахъ двѣхъ црѣхъ въхъ. и на волочѣхъ въхъ
лѣхъ сѣхъ ѿколоу црѣхъ въхъ въхъ црѣхъ въхъ хъ жѣхъ гошахъ и
хъ тѣхъ хъ ошахъ. ѿхъ великагохъ нѣхъ. всѣхъ хъ шахъ
тѣхъ людіхъ. и нѣхъ жѣхъ ѿгнемъ хъ скончашахъ. аи
нѣхъ ѿхъ рѣхъ жѣхъ мѣхъ дохъ концѣхъ прѣхъ дахъ смѣхъ рѣхъ.
ахъ стѣхъ юхъ црѣхъ въхъ разграбѣхъ шахъ. и чѣхъ нѣхъ юхъ конѣхъ
самѣхъ мѣхъ го мѣхъ прѣхъ ѿхъ драшахъ. и похъ дошахъ нахъ
лихъ кохъ гохъ кнѣхъ хъ юхъ рѣхъ ѿхъ толѣхъ. ѿхъ въхъ и жѣхъ нѣхъ дошахъ
кѣхъ рахъ стѣхъ въхъ аи нѣхъ жѣхъ кѣхъ хъ рославѣхъ. аи нѣхъ и на

са^х бытаюи, и никако не при^хатиши и ни
пик^хи, носиди про^хотивоу и мѣлаше, ³. глх
хотѣи твои скверное, никако мене сла^хчите
хр^хти^х тѣхъ кие вѣры, аще еси и велицѣ
бѣвѣ ми носеми бѣндрѣтѣ рамоу. бѣже
како шѣ вѣздаете. емиже многи дѣшпо
гѣбили есте. бесправды. и хужа мѣчипи
вы и мѣбѣ. вѣвеконечны а вѣкѣ. иста
же во гѣ дѣшѣ и хуже естѣ погѣбили. шни
же скрежѣташа хужѣи своимъ нѣмъ. жела
юще насѣтити са кровѣе гѣ. и бѣ болице
гѣоуныло. шмногаго помлени а шпога
ны и вѣра хули вѣшеслехами. помни а пре
жестѣварены а грѣхы. и тако вѣхъ вѣш
чи свои на бѣи рѣтѣ. гѣтѣ вѣсн вѣсѣ тай
на асрдѣмо гѣ. и вѣса моа мѣсли и сице
годѣбѣ твоѣмъ мрднѣ. и вѣтарѣ по
моли са глѣ. гѣ. и сѣхѣ помага вѣмнѣ мно
гажѣ. и ху бави мѣ шѣплотѣадець.
гѣвѣи нерѣисотворены и црѣю. спси любѣ
щѣи тѣа. проше мѣе же лѣхъ проши дѣи же
ми. помози крѣпѣи а нѣмъ. и спси раба тѣ
гѣо. и чада моа бориса и глѣбѣа. и шѣа
мо гѣо епѣакирила. и жѣнѣ мою мрѣю.

и паки ³. етѣи помоли глѣа, благодарю тѣи бѣ
мои кѣтѣи тѣа хвалнѣю тѣа мѣтѣи тѣа
шнѣю. и аки бѣла моа тѣа мѣа жѣла тѣа погѣ
бѣа. и тѣои а мѣи тѣа бѣа бѣдѣтѣ, и прочѣе
мысли срдѣмо гѣо тѣа и новѣо зѣхашѣ мола
ше бѣ, гѣи сѣхѣ, вѣсѣ рѣжѣи тѣа тѣа и мрднѣхъ
мои, при мрднѣхъ мои дѣа зѣхашѣи вѣ славѣ
тѣо еи, и сѣрѣи тѣа бѣе бѣи етѣбѣ, сѣа зѣлоба
склѣчнѣа. мѣа мрднѣа. бѣжнѣи же етѣи тѣа
и крѣи дѣа зѣбѣла шѣра тѣа мои зѣбѣи рабѣи, и
при дѣа мѣи сѣтѣа и дѣа жѣоу бѣи етѣбѣи вѣлѣи сѣи
и кѣхъ тѣа рѣи, и шѣбѣи тѣа тѣа бѣо е, вѣсѣ мѣи при
нѣсѣи вѣрѣтѣ, и тѣа вѣа мѣи шѣи чѣа тѣа тѣа
и а, и тѣа лѣи шѣа е вѣцрѣи сѣтѣа а бѣа, а вѣа сѣ
и шѣоу бѣи етѣбѣи шѣи и по вѣрѣи етѣна лѣсѣ, и вѣи
е тѣа рѣа жѣна вѣрѣи а и по вѣрѣа мѣа жѣоу бѣоу бѣи
вѣ, и вѣзѣа шѣа тѣа бѣи и тѣа лѣи шѣа вѣа крѣи
нѣи мѣи сѣи, оу вѣдѣа жѣи сѣи тѣа крѣи тѣа и кѣа
гѣи мѣи вѣа сѣи ко вѣа и тѣа глѣи шѣи вѣа шѣа тѣа бѣо
е тѣо, и аки по нѣсѣо шѣа, вѣа гѣа рѣи сѣи, и много
е мѣо жѣе сѣи тѣа на рѣа дѣи зѣи до шѣа проши вѣи
мѣа жѣа лѣи сѣи а слѣзѣи и спѣи шѣающе, сѣго бѣо
бѣа жѣна гѣа сѣи лѣа при чѣи бѣи, сѣрѣи а нѣа рѣи
вѣа. крѣи вѣа мѣи чѣи коу, шѣи мѣи вѣа прѣгѣи сѣи

соумъ своимъ тебѣ рече, игобрапошон,
себѣ чюпоѣ, и бо и по смрти совои крѣпѣ
лесай, и принесоша въ сѣлику и положиша
въ цркви стѣны, и дѣже мѣсто лежи.
небѣже слышаша пѣнь въ плачѣ мнози
бѣже в акиколицѣмъ красенъ чинамъ
плѣтъ, и грозенъ взоръ, пахѣмъ рыхъ рабъ.
малѣ въ азни. срдце мѣсто, а крѣпѣмъ
жѣ не можаше сѣзавѣти и до смрти.
Тогда же принесоша главу великаго
рыба и положиша въ гробъ въ стѣну его. но
не предаи же на до конца имени твоего
и не ѡими ѡна мѣсти твоей, и пако ско
нчаша пѣснь до бжѣимъ. іакоже слышаша
инымъ жѣ не зѣмѣ въ повелѣхъ и крѣпѣ
бже мѣстоимъ въ рѣсской землѣ хрѣтъ
ныскаго рѣзныса. абы до конца не ѡсѣ
дѣла въ хрѣтъ нѣскаа. то ниша по ни хъ
потаніи, и не ѡбръѣтѣша. бѣ и зѣва
рѣсхъ иноплеменни, благо чѣти вара, и право
ѡбрънаго и сѣла рослава, справѣ рѣныи
ѣго сѣми, бѣ бо хѣтѣ сыновъ. ѡ. александръ
андрѣи, крѣпѣ и стѣны. афанаси.
данило, михайло, сѣтѣ слава, сѣно, дми

ѣмъ ииѡ. всеволодѣи. и вasilей, володимѣ
крѣпѣ и стѣны. и вasilей, володимѣ
ѡбрънаго и сѣла рослава, справѣ рѣныи
ѣго сѣми, бѣ бо хѣтѣ сыновъ. ѡ. александръ
андрѣи, крѣпѣ и стѣны. афанаси.
данило, михайло, сѣтѣ слава, сѣно, дми
ѣмъ ииѡ. всеволодѣи. и вasilей, володимѣ
крѣпѣ и стѣны. и вasilей, володимѣ
ѡбрънаго и сѣла рослава, справѣ рѣныи
ѣго сѣми, бѣ бо хѣтѣ сыновъ. ѡ. александръ
андрѣи, крѣпѣ и стѣны. афанаси.
данило, михайло, сѣтѣ слава, сѣно, дми

исиде, и право вѣрнѣи рори зеще и ерѣиско
собора, да кто оуцни брати и ерѣи и
дѣвши бжїе попощенїе сена во сей земли
росьской, и не плачуть. а багпый же о се
ле воропти, и прїиде к городѣ козелскѣ
бѣдѣ оу не к оу младѣ, и не в а сїю
оу бѣда вшѣ оу канїи, да ко оу в сѣрѣтисо
дшѣ оу в лѣтѣ оу мѣсѣ городѣ. словы естны
ми не возможное прїаппи града. ко зла
не сѣдѣтѣ сотвориша не да пѣ багпы е
вирекшѣ сѣ бернѣшѣ есканшѣ мѣ
но положѣ живѣ оу оу занѣ, и зѣдѣ сѣдѣ
сѣгосѣдѣтѣ прїемшѣ етѣ оу мѣнѣнѣ аѣдѣ
пѣдѣ оу хѣ багпий мѣ, та пѣ оу бѣ бѣ оу
тѣ прїаппи хѣ оу пѣ, разбѣвши сѣдѣ
нѣ града, и оу зѣдѣ оу на вѣ ко зла не
но жѣ рѣдѣ хѣ сѣ сѣ мѣ, сѣ оу бѣтѣ сѣ оу
риша и зѣдѣтѣ прѣтѣ оу хѣ мѣ на полкѣ
та пѣ оу сѣдѣ, и и сѣдѣшѣ и зѣдѣ сѣдѣ
ша прѣдѣдѣ. и на пѣшѣ на полкѣ и оу бѣ
ша оу та пѣ рѣдѣ. а сѣдѣ и зѣдѣ нѣ бѣшѣ
багпый и зѣдѣтѣ ко зельскѣ и зѣдѣ
сѣдѣ оу прѣдѣтѣ сѣдѣ мѣ сѣ. а сѣ
исиде в а сїи, не вѣдѣ оу мѣ. и нѣ и же

глахъ діаконъ ісѣроуи ѿпопѣ по не бо мла
бѣ, ѿпопѣ ѿ патрѣ не смѣи хѣго
на рещи козельскѣ но звахъ хѣго тра
злыи. понеже бѣши били сѣмѣ оу горо
того, по семѣ не дѣи оубиши а при
спытемничи, патрѣ роуѣ же и ска
шай и не ѿбръпошай во множествѣ
прѣтиамрѣхъ, бѣхъ и въ козельскѣ
и поиде въ земля половецкую: **ѿ**
го полѣта сѣ дѣи росла въ все володѣи на
столѣ. того же лѣта ѿдрословъ съхдаль
братѣ славъ. того же лѣта ѿдрославъ бра
тѣи вѣнъ стародѣхъ: **лѣ** **ѿ** **ѿ** **м**
посла рославъ по бра тѣ своѣго юрѣ въ росто
въ. того же лѣта вѣхаша патрѣ роуѣ чернигѣ
того же лѣта вѣхаша мордовскѣ юхѣмлю
мѣромъ. поклахъ мѣ повоѣваша горѣтѣи
бѣи вѣхаша. того же лѣта бѣи по полохъ по
всей хѣмли. не вѣдѣхъ и самѣи по годѣ бѣхъ: **лѣ** **ѿ** **ѿ** **м**
лѣ **ѿ** **ѿ** **м**и. вѣхаша патрѣ роуѣ кѣи ѣвѣ.
лѣ **ѿ** **ѿ** **м**и. на памѣстѣи ѿ ѿцѣи николѣи: **лѣ** **ѿ** **ѿ** **м**
лѣ **ѿ** **ѿ** **м**и. родѣи рославъ сѣи вѣи сѣи.
того же лѣта оубиша патрѣ роуѣ мѣсти
славѣ рѣильскаго: **лѣ** **ѿ** **ѿ** **м**и. ходѣи

и анръ Ярославичь сновъ гороцинанъ мѣи
и бы сасни мина чюдъскомъ ехъ рѣ. оуво
ронна самни и побѣди александра.
и гонити полѣдъ. въ рѣкѣ кѣчій. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. ма. поиде ярославъ кѣ апыю.
а снѣ ас тани спина посла кѣ ановичемъ
и прійде пожалованъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
поидоша въ ѡрдѣ. володимѣрѣ кѣ спанѣ
пиновичъ. в асылковичъ борисъ да гла. въ.
в асылъ всеволодичъ просвою чинъ. и по
жалованъ апыи. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. ма. поиде
спославъ просвою чинъ. и пожалованъ
бы. того же лѣта доу бѣнъ бы михаило
чирниговскій. сѣ. кѣ. того же лѣта пасѣде
на столѣ спославъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
ѡ жни са борисъ в асылковичъ. оу мѣро
мъ сего ярослава. того же лѣта прѣста
виса ярославъ в татаре. нѣжною смѣ
ю. того же лѣта доу бѣнъ бы михаило
рославичъ ѡлитвы. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ.
прѣстависа володимѣрѣ кѣ спанино
вичъ оу глечскій. того же лѣта прѣста
виса в асылъ всеволодичъ ярославскы
й. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. нѣ. приѣха в асиль ми

трополи пѣна съдалъ сѣю землю.
Рлѣ. **ѡ.** ѡ. нѣ. поѣха гла. въ на вѣлоу
ровъ свою чинъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. зѣ. приде
нѣврюнъ и прогна кѣ на халандъ. въ а море.
того же лѣта прѣстависа спославъ все
володичъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. зѣ. родиса бори
сѣ в асылковичъ снѣ да митрей. **Рлѣ.** **ѡ.**
ѡ. зѣ. ярославъ ярославичъ пѣрѣскій и
поѣха в ладогъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. зѣ. прѣстави
са кѣ спантинъ ярославичъ. того же лѣ
та родиса борисъ снѣ кѣ спантинъ. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. зѣ. поидоша в сѣкнъ и въ ѡрдѣ. и чинъ
оулавчиа. и в а во вѣдѣ его. и вохрани
ша в а во вѣси. того же лѣта гла. въ при
де ѡ к ановичъ. ѡ жни в а в татаре. того же
лѣта бы чинъ. и ѡ чинъ поша в сѣю землю
рѣсѣ сѣю. толико не чинъ поша кѣ спославъ
чинъ. **Рлѣ.** **ѡ.** ѡ. зѣ. кѣ александръ
въ а хановъ города. приѣха в ростовъ.
на рѣхъ рѣ. кѣ спантинъ и целовавъ спѣи
бѣи. и гробъ лѣтѣ въ чинъ оу дари.
блжнѣй жѣ киръ пѣи кѣ спантинъ в асылъ
ва мѣрѣ. сѣ снѣ мѣсвой мѣ борисомъ и гла.
бо мѣ по чинъ его. ѡ нѣ жѣ великою любовью

пріимъ вѣхъ аспѣмъ чѣмъ дары многы.
и ехъ къ олодъ мирю: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.**
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. родъ и савѣнъ данилей. **Рлѣ.**
5. 1. 3. 4. и згнаша поганыхъ въ вѣхъ градо
въ нѣмъ перпанасильай. тогда же и зосимъ
оубиша на рославлѣхъ лаго престѣпни
ка. тогда же и та престависа ириль
ѣппъ. тогда же и та поставленъ бы
и ѡа. ѣппъ: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оа. престави
са и снъ александръ рославичъ. нѡа. дѣ.
тогда же и та родъ и савѣнъ михай.
Рлѣ. 5. 1. 3. 4. ов. престависа адрѣисъ
хъ дальсѣй. тогда же и та сѣдѣ рославъ
братъ его: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу мре
црѣь ркалій **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу. дмитрій алекса
ндровичъ. и ии. кнѣзъ и снѣмъ. рославъ.
рославичъ. посла сновъ городъ цинанѣ
мци. и много ихъ биша новогородѣ въ до
бры мѣжи. и пособи въ кнѣзю дмитрію
александровичю: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу.
престависа дмитрей сѣдѣ рославичъ. по
стригъ и въ скѣмъ. ѡи гнаа ѣппа ро
стовьского: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** оу. престави
и снѣмъ мрѣвъ асильова. дѣ. р. вхъ ачѣ.

въ днѣ ѡбѣдѣ поютъ. и въ сѣхъ снѣхъ асильова
сѣхъ кнѣзю и нѡу хъ дѣмъ и. и положиша и оу сѣго
спѣа. въ сѣхъ снѣхъ манастири. тогда же и та
престависа рославъ кнѣзъ великѣй. и кѣхъ
ша сѣго во пѣхъ рѣ. и положи нѣхъ въ оу кѣхъ мѣ
дамы на вѣхъ сѣхъ ви: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** п.
сѣдѣ на столѣ кнѣзъ великѣй и вѣхъ снѣхъ асильова
славичъ. а дмитрей александровичъ и дѣ
и сновъ городъ. и посла по нѣхъ сѣхъ мѣна въ сѣхъ
дѣ. и оу мѣриша сѣхъ и рѣхъ и оу сѣхъ асильова: **Рлѣ.**
5. 1. 3. 4. пѣ. престависа и снѣмъ и нѣхъ глѣхъ бѣхъ
фѣхъ дора **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** пѣ. престави кнѣзъ
великѣй вѣхъ снѣхъ асильова. а по нѣхъ сѣхъ дѣхъ мѣхъ
александровичъ. **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** пѣ. престависа
борисъ вѣхъ снѣхъ асильова вѣхъ та парѣ. дмитрий же
сѣхъ мѣхъ рѣхъ и оу сѣхъ снѣхъ асильова въ сѣхъ
въ. а кнѣхъ и вѣхъ снѣхъ асильова по дѣхъ снѣхъ асильова
ѣхъ. пѣ. ѡхъ и снѣхъ мѣхъ асильова логѣхъ бѣхъ
тогда же и та при дѣхъ снѣхъ асильова та парѣ.
по вѣхъ дѣхъ снѣхъ асильова. тогда же и та прѣхъ
вѣхъ снѣхъ асильова глѣхъ вѣхъ асильова вѣхъ асильова
въ сѣхъ снѣхъ асильова вѣхъ асильова вѣхъ асильова
нѣхъ: **Рлѣ. 5. 1. 3. 4.** пѣ. рѣхъ вѣхъ асильова
го кнѣхъ асильова мѣхъ асильова. а лѣхъ асильова

можебѣ погнѣ. **Р**лѣхъ ѿ престави
сакнахъ александра дмитріевича. по
ѣхъ имъ ѿ жени сакнахъ ѿ адмитрі
евича. оу адмитріа оурос похъ сего.
Рлѣхъ ѿ а. сѣдѣнахъ спомѣхъ ѿ
ванъ адмитріевича. того желѣта пойдѣ
шавъ сѣхъ ѿ адмитріа ѿ вѣсѣхъ парасіи. по
го желѣта престави сакнахъ михайло
глѣбовича ѿ адмитріа. и прѣнесѣхъ въ кро
стовъ. того желѣта прѣидѣша ѿ хордѣ
сакнахъ. андрѣи. дмитріи. феѡдоръ. ко
спантинъ. а сѣмѣхъ ѿ адмитріа. сакнахъ
же бѣжавъ въ пѣсковъ. та паровѣ же бѣ
шавъ володимръ. перѣславъ. москѣ.
волокъ. и въ бѣгровъ. а и много хл
сѣ творѣша въ сѣхъ землѣ. оу бѣжавъ
же сакнахъ андрѣи оу братѣхъ пѣсковъ.
и ѿ сѣхъ городъ. аратѣхъ въ раписѣ
нахъ. того желѣта сѣдѣнахъ же
ніе въ тарославѣхъ сакнахъ феѡдоръ. а ѿ
сакнахъ коспантинъ оу глахъ.
полѣ. того желѣта сакнахъ велѣхъ ѿ адми
трѣи александровича. прѣидѣхъ оу сѣхъ

во твѣрь аѡндрѣйи хновагорода въ порже
 къ ѡсмири спаса сѣра томъ. **Р**лѣ. ѡ. ѡ. в.
 прѣстависа кнѣзь великѣй дмитрий алексан
 дровичъ въ волоцѣ. и положенъ бы въ пе
 ртаславлѣ. и понемѣсѣ дѣбрѣ его великий
 кнѣзь аѡндрѣй. того же лѣта прѣстави
 са кнѣзь александръ фѣдоровичъ. того же
 лѣта прѣстависа кнѣзь дмитрий бори
 совичъ ростовъскѣй. и понѣсѣ дѣбрѣ его
 кнѣзь состантинъ борисовичъ. того же лѣ
 та ѡ жени са кнѣзь михайло тарославичъ. по
 на дѣщры кнѣзь дмитрий въ борисовича
 аниѣ. того же лѣта ѡ жени са кнѣзь ѡндрѣй
 пона кнѣгиню василисѣ. дѣщры кнѣзь дмит
 рий въ борисовича ростовъскаго. **Р**лѣ.
 ѡ. ѡ. г. та расѣй влѣса ѡ хана ѡустюгѣ.
 и понемѣсѣ кнѣзь состантинъ тѣмъ
 влѣсѣ. и люди ѡколо его и хъйма. того же
 лѣта прѣѡхъ максимъ митрополитъ
 ѡскѣнскѣй. ѡкова влѣсѣ въ олодимеръскаго
 свѣдѣсѣ ѡппѣй. того же лѣта кнѣзь великѣй
 аѡндрѣй дѣвъ ѡрдѣ. и сѣ кнѣгиню. то
 го же лѣта поставленъ бы сѣменъ ѡппѣмъ
 во олодимерю. **Р**лѣ. ѡ. ѡ. д.

бѣи любіє мѣжи кнѣзми. а ндрѣ мѣвели
 ісѣмѣ кнѣзми. и иваномѣ перенаславѣ сіі
 мѣ. и даниломѣ московскіі мѣ. михайло
 мѣ пѣрѣскіі мѣ. и свѣдѣи на любовѣ кѣ
 сімѣ ѡнѣ. и влѣсайу майло. **Рлѣ. ѡ. ѡ. ѡ.**
Ѡ жениса врос товѣ. кнѣзъ юрь и данило
 вичѣ. того желѣта прѣстави са кнѣгини
 борисова в асѣлковича. того желѣта існѣ
 александрѣ глаѣ бовичѣ в халѣ стѣ ю кнѣж
 ніє. смолѣньское по ѡцѣ мѣсвоимѣ;
Рлѣ. ѡ. ѡ. ѡ. кнѣзѣ фѣдору ѣрославѣ
 сіѣй и тѣратѣ ю кѣ смолѣньскѣ. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. ѡ. прѣстави са кнѣгини ісѣстѣнѣ
 нова. того желѣта ма ісѣмѣ мѣ и про
 поли тѣсѣ вѣ вѣ володимѣ рѣна столѣ.
 а сімѣ на влѣсѣ посади врос товѣ. того желѣ
 та прѣстави са кнѣзѣ фѣдору ѣрославѣ
 сіѣй. **Рлѣ. ѡ. ѡ. ѡ.** хара тѣсай ванѣ
 існѣ дѣ ісѣстѣнѣ. смѣрѣи влѣсѣ сімѣ
 нѣ. вѣсі желѣта вѣ вѣ расѣла врос товѣ.
 црѣкѣ вѣ. и тѣ ѡсновѣніа и тѣ вѣрѣ. **Рлѣ.**
ѡ. ѡ. ѡ. прѣстави са існѣ и ванѣ перѣна сла
 вѣ сіѣй. того желѣта ѡ жениса існѣ ісѣ
 стѣнѣнѣ вѣ ѡрдѣ бѣ ісѣ вѣ плѣ ісѣ ісѣ.

ѿ фѣдоръ оу вѣлѣ бласмыша михайловича
 того же лѣта костантинъ женися алекс
 ндръ: **Р**лѣ. 5. ѿ. 11. престависа кнѣзъ да
 нило московскый. **Р**лѣ. 5. ѿ. 61. преста
 виса тарасій епѣростовскый. того же
 лѣта престависа кнѣзь вѣлікый андрѣи
 вѣрныцхъ: **Р**лѣ. 5. ѿ. 11. и хвишася
 в ростовѣ два сокола вѣлікаа. того же
 лѣта престависа басакъ въ плѣбѣхъ.
 того же лѣта прїиде хорды кнѣзь миха
 йло рославичъ на вѣлікобѣснѣхъ:
 того же лѣта престависа максимъ ми
 трополй: **Р**лѣ. 5. ѿ. 61. престависа въ
 ѿрдѣ кнѣзь костантинъ борисовичъ:
Рлѣ. 5. ѿ. 51. поставленъ бы петръ
 митрополитъ: **Р**лѣ. 5. ѿ. 11. родиса
 кнѣзю василью костантиновичю снѣ
 фѣѿдоръ. **Р**лѣ. 5. ѿ. 11. сѣменъ вліса
 ѿписася епѣй. того же лѣта поставле
 нъ бы прохоръ епѣростовъ: **Р**лѣ. 5. ѿ.
 11. сѣдѣ на црѣвѣ ѿ хѣа. въ ѿрдѣ:
Рлѣ. 5. ѿ. 11. прѣстависа сѣменъ вліса.
 положенъ въ вѣхѣ алѣ. того же лѣта ѿжи
 ніс кнѣзь фѣѿдоръ михайловичъ. оудми

пріажи димирча: **Р**лѣ. 3. ѿ. кѣ. пріи
дѣи хордѣ князми хайло тарославичѣ.
а с нимъ послове тайте мѣрь. махрржа
индѣ. сий же бѣша врос товѣ. и много
хластворіша. тогда же ми хайло поидѣсто
ржѣх. и вѣсѣ хайла фанасій противѣмѣ.
и бѣи бои. и поможе бѣи хнѣю ми хайлѣ.

Рлѣ. 3. ѿ. кѣ. пріа дѣи хордѣ княз
силей врос товѣскѣи. а с нимъ послѣа
банчи. и каханчи:

Рлѣ. 3. ѿ. кѣ. пріа дѣи хордѣ княз юрѣ
даниловичѣ на вѣликоє княжніє. а с нимъ
кобѣа дѣи. и бѣи сѣа сѣа хнѣмъ ми хайломъ.
и поможе бѣи ми хайлѣ хнѣю. и кнѣа гиню
юрѣ вѣи шако нѣа кѣи: **Р**лѣ. 3. ѿ. кѣ.

пріа хнѣа ко нѣа врос товѣ. и много хластво
ри. и црѣ вѣи тѣи а бѣа пограби. и вѣи црѣ вѣи
и манастирѣ вѣи сѣа. и людѣи плѣниша.
того же лѣта поидѣша вѣи хнѣа юрѣ
и ми хайло. тогда же оубиша вѣи хнѣа
кнѣа ми хайла тарославича. и вѣи хнѣа
ѣго на мѣи сѣа вѣи: **Р**лѣ. 3. ѿ. кѣ. пріа
хнѣа кнѣа ми хайла с мѣи сѣа вѣи вѣи тѣи
рѣ. а юрѣ вѣи кнѣа гиню сѣи вѣи вѣи врос товѣ:

Рлѣ. 3. ѿ. кѣ. кнѣа хнѣа юрѣ пріа хнѣа врос товѣ
вѣи. а и хнѣа врос товѣа хнѣа вѣи врос товѣ. того же
лѣта пріа вѣи сѣа сѣа юрѣ александровѣ.
врос товѣскѣи. того же лѣта вѣи ша хнѣа
таровѣ врос товѣ. и со вѣи сѣа сѣа людѣи
и хнѣи ша и хнѣа града: **Р**лѣ. 3. ѿ. кѣ. мѣа
и на а. кѣ. вѣи. гѣа дѣи по гѣи сѣа нѣи. и ѿ
сѣа лѣа сѣа ко дѣи вѣи дѣи мѣи. и по сѣа
и мѣи а сѣа пѣи на полни сѣа. того же лѣта
и мѣи рѣи на людѣи. и на кѣи. того же лѣта
и пріа вѣи сѣа кнѣа хнѣа вѣи тарославѣ
скѣи: **Р**лѣ. 3. ѿ. лѣ. пріа дѣи хордѣ княз
хнѣи ѿа нѣа. даниловичѣ. а с нимъ по гѣи нѣи.
а хнѣи а сѣа. и плѣниша много людѣи. и по сѣа
сѣа сѣа. и тарославѣ по хнѣи малѣи вѣи сѣа. то
ѣ же хнѣи пріа дѣи хнѣа хнѣи княз а ми хнѣи
ми хайловичѣ на вѣликоє княжніє: **Р**лѣ.
3. ѿ. лѣ. поидѣхъ хнѣа хнѣа дѣи хнѣи
ми хайловичѣ. то же хнѣи мѣи оубиша вѣи хнѣи
кнѣа хнѣи а даниловича: **Р**лѣ. 3. ѿ. лѣ.
родѣи сѣа хнѣи юи ванѣа даниловича сѣи вѣи ванѣа.
того же лѣта оубиша вѣи хнѣа дѣи хнѣи а
ми хайловича на рѣи цѣи на ко нѣа ра кѣи. то
го же лѣта хнѣи а лѣи на бѣи црѣ вѣи сѣа а бѣи а на

москвѣ. а в г. д. того же лѣта ѿ жени са
кнѣ Федоръ Васильевичъ рос товъскій.
поже хитимъ престависа прѣмиспро
политъскій евскій. д. 15. **Р**лѣ. 3. ѿ.
лѣ. сїѣна бы цркви ста аба на москвѣ
прохоромъ епомъ. того же лѣта и ше въ
исладоу биша на тѣри. того же лѣта кнѣ
хъ и ванъ даниловичъ и дѣвѣ ѿ рѣ. поже
хитимъ приидѣи ѿ рѣды рать на рѣсѣ. е. те
минисовъ. а сними кнѣ хъ и ванъ данилови.
и плѣни гра тѣ вѣрь. и всѣи хитимъ мно го ла
сѣтвориса. а кнѣ хъ александръ бѣжавъ
пѣсковъ. тогда оубиша кнѣ хъ аи ѿ а на ро
славича рѣзаныскаго. **Р**лѣ. 3. ѿ. лѣ.
кнѣ хъ и ванъ даниловичъ сѣ рѣ на вели
комъ княжѣнїи. и бы въ сїи хитимъ пиши
на. того же лѣта престависа прохоръ
пѣ рос товъскій. сѣ. х. того же лѣта прї
ѣхами прополѣ фегностъ. того же лѣта
ѿ жени са кнѣ хъ ко стянтинъ Васильевичъ.
рос товъскій. оу великого кнѣ хъ аи ван а
даниловича. **Р**лѣ. 3. ѿ. лѣ. халожны
быша дѣвѣ цркви на москвѣ. и ѿ а лѣ сѣ вѣ
чнїе кѣ и пѣтра аплѣ. того же лѣта цркви

стѣоспѣху ало жѣна бы. **Р**лѣ. 3. ѿ. лѣ.
прѣ стависа кнѣ хъ Федоръ Васильевичъ ро
с товъскій. того же лѣта престависа
кнѣ гїи ний ѿ а нова ѿ лѣна. **Р**лѣ. 3. ѿ. м.
бѣ гла повсѣи хитимъ. **Р**лѣ. 3. ѿ. мѣ.
соу а на бы цркви стѣго ми хай ла на москвѣ.
ѿ а диного лѣта. поже хитимъ ѿ жени са
кнѣ хъ сѣ менъ и вановичъ. **Р**лѣ. 3. ѿ. мѣ.
прѣ стависа ан тонїи епомъ рос товъскій.
того же лѣта поставленъ бѣ гавріло епомъ ро
с товъ. **Р**лѣ. 3. ѿ. мѣ. поидѣ вора дѣ кнѣ хъ
и ванъ даниловичъ. того же лѣта кнѣ хъ а ле
ксандръ поидѣ вора дѣ а снѣ Федор а на прѣдѣ
ѿ пѣ стѣи. поже хитимъ сѣнїоу биша вора дѣ кнѣ хъ а
ѿ лѣксандр а ми хайловича. и снѣ его фѣ ѿ до
ра. поже хитимъ сѣнїи дѣи хордѣи повлѣбїи.
ѿ пѣ щѣи црмѣи въ смо лѣнскѣ. **Р**лѣ. 3.
ѿ. мѣ. прѣ стависа кнѣ хъ великїи и ванъ да
ниловичъ. поже хитимъ кнѣ хъ сѣ менъ и ва
новичъ сѣ брата сѣю поидѣ вора дѣ. того же
лѣта вѣи дѣи хордѣи кнѣ хъ сѣ менъ на вѣлі
кобѣ княжѣнїи. поже хитимъ оубиша кнѣ хъ а
гѣ вѣ а стѣо сла вича бра нци. **Р**лѣ. 3. ѿ.
мѣ. поставленъ бѣ и ванъ епомъ рос товъ. +

Рѣ. 5. ѿ. нѣ. ѿ жени са кнѣ андрѣй фео-
ровичь. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. поставленъ бы-
сть спѣвновъ городъ въ нижнемъ кнѣ
мѣ костантиномъ васьильевичемъ. 4
Рѣ. 5. ѿ. 3. а. престависа кнѣ великыи
исѣменъ ивановичь. того же лѣта прѣста-
виса митрополитъ феогностъ. того же
лѣта прѣстависа кнѣ андрѣй иванови-
чь. того же лѣта сѣдѣ на великомъ кня-
жѣ ии. кнѣ иванъ ивановичь. **Р**ѣ. 5.
ѿ. 3. в. поставленъ бы алексѣй митро-
политъ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. г. престависа ко-
стантинъ кнѣ съзальскыи. ноя. 15.
в той же днь посприже са кнати нирѣа
федорова. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. а. престависа
и ѿа. епѣ ростовъскыи. апрѣ. 16. по-
вѣсныи поставленъ быи гнатей епѣ помѣ-
ростовъ. того же лѣта прѣстависа гаврі-
ло епѣ. сѣ. 17. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. е. алексѣй мѣ-
трополитъ ходи въ ѿрадѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ.
3. 3. бы поводъ великаа по петровѣ днѣ
такой веснѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. 3. прѣстависа
кнѣ иванъ ивановичь. ноя. 16. того же
лѣта ходишавъ кнѣ и въ ѿрадѣ. поже

254
хмѣюу биша црѣа съзальскыи. **Р**ѣ. 5. ѿ.
3. и. оубиша црѣа на вѣса. и понемѣсѣдѣ
ходишь. и да кнѣ ии великоа дмитрию
съзальскому. и ко емѣ ждо кнѣ ю ѿчи-
нѣскою. поже хмѣи. фѣ. 17. чѣноу и тѣна
мѣнѣ бысть на нѣси ѿ блакѣ аскѣи крѣва
въ. и свѣтъ аскоуара. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. 3.
оубиша црѣа ходишь. того же ѿграбиша
кнѣ ии ростовъскыи въ ѿрадѣ. и въ стѣ-
шай нагы хъ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 3. ходиша кнѣ и
московъскыи. дмитрий ивановичь.
и ѿа ивановъ. володимѣръ ѿндрѣевичь.
на галицѣ ко кнѣа дмитреа. и прогнаша.
а кнѣа гиню полоныша. поже хмѣи кнѣа
дмитрий ивановичь. сѣно и перемѣслава
дмитрий кнѣа съзальскаго. а самъ сѣдѣ
на великомъ княжѣ ии. поже хмѣи съзвѣ-
риса илюбѣ межѣ кнѣи миростовъскыи
ми костантиномъ андрѣемъ. **Р**ѣ. 5.
ѿ. 3. ѿ. 16. кнѣа дмитрей ивановичь ходи-
ра тѣю на съзаль. того же лѣта приехѣа
в ростовъ кнѣ андрѣй федоровичь. а снѣ-
мъ иванъ рѣвѣскыи съ силою великою.
Рѣ. 5. ѿ. 3. 16. кнѣ костантиномъ поехѣа

на оустюгъ. поже весны преставися гна
тей еппъ ростовскый. на поже лето мо
рзбы в новгородъ. в нижнемъ. на по
же осени морзбы на костромъ. и в Яро
славъ. поже осени поставленъ бы те
тръ еппъ ростовъ. на поже имъ в весна
морзбы в переяслави. **Р**лѣ. 5. ѿ. ѿ.
преставися кнѣзь андрѣи новгородъ
скый. и ѿ. в. **Р** той же днь преставися
княгини мръа. костянтинъ варосто
вского. на поже осени морзбы в ро
стовъ. **Р**лѣ. 5. ѿ. ѿ. кнѣзь андрѣи
полоцкый воева хорванъ. дароу е.
а кнѣзь володимѣръ андрѣевичъ прише
тъ в халъ рѣвъ. того же лета прѣста
виса кнѣзь василѣи михайловичъ. пѣвѣ
рьскый в кашинѣ. поже осени мѣа дѣ
ка. ѿль ерѣвкнѣ литовскый и брѣго
кестъ тѣи. приходили ратью к москвѣ
и хаставъ москвѣскую побил на про
стнѣ. кнѣзь стародѣвскыаго. кнѣзь асі
мена дмитревича. кропивъ. кнѣзь ко
стантина ѿ боленьского. ѿ кинѣ фашъ
въ фѣдоровича. дмитрия минина. и мно

гихъ бояръ съ многою дръвиною. а оу
града оу москвѣ съ тоа шепри днѣ и въ
своа съ вху вратившеса. а на поже имъ
кнѣзь володимѣръ ѿ андрѣевичъ моско
вскый. ходилъ в новгородъ великий. пле
сковичемъ на помощь. **Р**лѣ. 5. ѿ. ѿ.
по многи ночи. быша на мениа. нѣоако
крававо. и сполпы по нѣ. на поже имъ
мѣа нѣа. кѣ. прѣиде в дръви радѣ ѿль
герѣвкнѣ литовскый. в силѣ та же
к волокѣ. и по томъ в волока на нѣако
нѣа днѣ прѣиде к москвѣ. и съ тоа оу города
и днѣ. ха городъ епоже а город а нѣа.
кнѣзь же великий дмитрей вановичъ
в хамиръ съ ѿлгородомъ. ѿлгирѣ же
ѿиде въ своа си. тога же ратнѣ бы кнѣзь
василѣи вановичъ. оу города оу волока
на мостѣ. и прѣставися в ѣрньцѣхъ.
Рлѣ. 5. ѿ. ѿ. вѣиде ихора въ кнѣзь ми
хайло ѿ лександровичъ на велико е кня
жнѣ. и въ хотѣ съ стина столѣ в во
лодимѣри. и не приаша его. а рѣчитъ а съ
вхалъ е силъ ю велико е княжнѣ. по
гоже лета. и ѿ. е. кнѣзь великий дми

прѣйивановичъ поидѣ въ ѿрѣбѣ. **Р**тоже
 время аки нѣжъ володимѣра андрѣѣви
 ча ѿбрѣтиша ѿлгердовѣ дѣтерѣй мнѣмъ
 ѿленѣ. того же мѣста кнѣзь михайло ѿфѣ
 рьской поидѣ ратью кѣко сѣ про мѣвѣхъ
 пию. и не слѣчиса емѣ. и оувернѣсана мо
 лоуѣ. и много гѣвѣхъ. и оуглѣчѣ поле. и бѣ
 жицкѣй верѣхъ. того же мѣста бѣхъ на
 мнѣ въ слѣци. мѣста чернѣ. а кѣгво
 хъ и. а мѣгласно ала пора дѣсѣ двѣмъ
 саца. толь велика мѣгласыла коухъ
 дѣсѣ сажи и прѣсобою не видѣти чѣлѣ
 влицѣ. а пѣци пойдѣ рѣмѣ видѣхъ бѣ
 пѣти. и по падѣхъ на землю сѣхъ вѣхъ
 на пѣхъ же ѿсѣны кнѣзь великѣй и дѣми прѣи
 ивановичъ. въйдѣи хъ ѿрѣбѣ. на пѣхъ
 же хъ мѣ кнѣзь великѣй и дѣми прѣи ива
 новичъ. посла рать на рѣхъ на кнѣзѣ
 на ѿльга. и во ево дѣхъ сѣми посла кнѣзѣ
 дѣми прѣа во льнѣсѣсѣ. кнѣзь же ѿле
 гѣсѣ браво многѣ. и гѣдѣ прѣтивѣ
 й. и сѣтрѣ пошасѣ на сѣкорнищѣ вѣ. и бѣ
 и мѣбранѣ люта. и сѣбѣ велика. и помо
 же бѣгѣ кнѣзю великомѣ дѣми прѣю. а кѣна

у ѿ ѿлгъ оубѣжакъ малъ дръжину и сѣ
 де поганъ князь на рѣхъ на сѣмъ кнѣзѣ
 володимѣръ прѣмъскый. поѣхъ хъ имъ мѣдѣ
 дѣи. кнѣзю великома дмитрею и ваноу
 чю родиса снѣзъ василей. поѣхъ хъ имъ кнѣзю
 володимѣръ андрѣевичъ москѣвскый
 ѿ жени са оу великого кнѣзѣ оу ѿлгѣ рѣдѣ
 димѣновича литовскаго. **Р**ѣхъ. ѿ. п.
 кнѣзю ѿлгѣ рѣхъ на сѣмъ кнѣзѣ. приде рѣтѣю на рѣ
 хъ на кнѣзѣ володимѣра прѣмъскаго. и со
 гна его. поѣхъ хъ имъ кнѣзю михайло пѣвѣ
 рьскый и поде вѣ вѣ тай рѣтѣ литовскаго
 на рѣтѣ перѣяславль. кнѣзѣ кѣстѣтѣ ѿлгѣ
 рѣдѣ вѣ рѣтѣ. дѣ кнѣзѣ андрѣѣ ѿлгѣ рѣдѣ
 чѣ полоу сѣмъ. и нѣмъ много кнѣзю. по пасѣ
 на дръвѣ и нѣ вѣ вѣ торникѣ. посадо ко
 ло града по жѣгоша. а городъ не вѣхъша. а людіи
 множество и бо тарѣ вѣ полонѣ поведѣша.
 а литвѣ и множество и сѣтѣ соша перѣясла
 вѣи. а и малъ поганъ вѣ рѣцѣ и сѣтѣ поша вѣ трѣ
 бежѣ по перѣяславльмѣ. а кнѣзю михайло
 вѣ то же время вѣхъ градъ мѣ прохъ. **Р**ѣхъ.
 ѿ. п. а. кнѣзю михайло пѣвѣ рьскый. при
 де рѣтѣю кѣ торжѣскѣ и вѣхъ градъ торжѣскѣ.

того же мѣста олгердъ князь литовскы
и поиде ратью к москвѣ. слышавъ же кня
зь великыи дмитрей ивановичъ. поиде про
тивъ. и спорѣ пошася оу града оу лѣвѣ дѣ
ска. и спораху рапирамо сѣбѣ. а про ме
жѣ ими врагѣхъ спѣхъ. и нелу. сѣна тиса по
лкомана брань. и вхаша миръ и разошл
са. того же мѣста двѣ гдѣ. на прахъ и кѣ
оуспениа стѣна бѣда. въ чюдодѣ града мо
ска. оу гробася тѣло прама и прополи та.
процѣнѣ въ тѣхъ и оу прокѣсѣ дмий лѣ.
ханеней мѣта шерѣсѣ. при сѣчѣ вѣши мѣ
испѣрсомъ. и нѣмъ сѣчѣ сѣмъ. и немогъ
щѣ проглати. егда же пресѣнныи ми про
поли тѣ алексѣйскон ча вѣшѣ бѣ тѣ вѣ юли
тѣ ргю. тогда проглати оу прокѣ. и простре
сѣ мѣ рѣка. и бѣщѣла. та кондрѣ гла.
Рѣ. х. ѿ. пѣ. кнѣзь великомъ дмитрию
ивановичю родисѣ сѣнѣ юрь и вѣ рѣ слава
лѣ. и крѣпѣго прѣбныи и тѣ мѣнѣ сѣ ргю.
стѣ и старѣцѣ. того же мѣста болѣхъ
бѣ та же дорпѣно мѣ и гѣ мѣнѣ сѣ ргю.
стѣ мѣ. но вѣ помилѣва. разболѣсѣ вѣ вѣ
лико сѣ говѣниѣ. и пакы хѣ вѣ вѣ. и вѣ

257
кѣ сѣ мѣновѣ дмий. того же мѣста князь
лискыи дмитрей ивановичъ. со вѣ вѣ ой
много и поидѣ кѣ тѣ вѣри. на кнѣзѣ михайла
александровича. и пришедше оу стѣ иша
града тѣ вѣрь. кнѣзь михайло хѣ вѣ рѣ
вѣ града. и спора вѣ кнѣзь великыи дмий
оу града. нѣль. и вѣ сѣ прѣдѣлы тѣ вѣрьскыи
повоевѣша. кнѣзь михайло тѣ вѣрьскыи
видѣ и хѣ неможѣниѣ града. вѣ слай хѣ гра
да вѣ кѣ тѣ вѣрьскыи оу фимѣ. и снѣ мѣ
бо мѣ рѣ вѣ вѣ вѣ чѣломъ кнѣзь великомъ
дмитрию ивановичю оу мирѣ. кнѣзь же вѣ
лискыи дмитрей. не хѣ та видѣ тѣ рѣ зо
рѣниа града. и вѣ хѣ мирѣ сѣ кнѣзь мѣ снѣ
хѣ айломъ. тогда оу бѣ иша тѣ оу града мѣ сѣ мѣ
на ивановича дѣ вѣ рѣ нѣ ского. **Р**ѣ. х. ѿ. пѣ.
х. ѿ. пѣ. кнѣзь великыи дмитрей ива
новичъ. посѣлѣ вѣ рѣ тѣ своѣго кнѣзь во
лодѣ мѣ рѣ и дѣ рѣ вѣ чѣ а корѣ вѣ вѣ. и спора
оу града. нѣль. посѣлѣ жѣ. а града не вѣ хѣ.
Рѣ. х. ѿ. пѣ. прѣстависѣ мѣ прополи
тѣ алексѣйскон чѣ вѣ снѣ. **Р**ѣ. х. ѿ. пѣ.
бѣ побойщѣ на во жѣ вѣ великомъ кнѣзь
дмитрию ивановичю. сѣ вѣ вѣ жѣ нѣ мѣ.

мама емъ. и пособи въ кнѹю великомъ.
Рѣ. 5. ѿ. пѣ. ѿрдиньскыи кнѹмама
и. събра въ воа многы. поид на великого
кнѹа дмитрей ивановича. поже слѣша
въ кнѹю великыи събра воа многы. и пои
д противъ. и сѣ прѣпошася уадономъ
на оустыне прадвѣ. и бѣсѣча уада и ка
женъ въ вала вѣси. и поможѣ въ кнѹю
великомъ дмитрей ивановичю. и тѣмъ
бѣни бѣшана сѣмѣ. кнѹа фѣдоръ ро
мановичъ бѣлоу хѣрсскыи. снѣего кнѹ
а иванъ. сѣмѣмъ михайловичъ. микѣ
лавасильевичъ. михайловичъ. ѿ
ндрѣи сѣркиховъ. пимѣфѣи волѣи.
михайло беренковъ. лѣвъ морозовъ. сѣмѣ
нѣмеликѣ. ѿлѣксандръ. и инии мнози.
кнѹа же великыи дмитрей ивановичъ.
сѣ прочими кнѹи рѣсскыи и воѣводами
спавѣна костьи похваливѣ. и того всѣ
непорочныи мѣрѣ. и въ ху кратисавѣ сво
ю ѿчинъ побѣдѣ въ своа врагы. **Р**ѣ. 5.
ѿ. пѣ. вѣ прахунискѣ воскресѣніа гна.
приидѣи хуа града на рѣ. прѣсѣненъи
и приидѣи митрополѣи на своа митрополѣю

258
на москвѣ. кнѹа же великыи дмитрей иванов
ичъ приидѣго сѣ великою чѣтѣю. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7.
мѣа авгѣ. дѣ. кнѹю великомъ дмитрейю
ивановичю родиса снѣ кнѹа ѿндрѣи. и кре
стиѣго фѣдоръ и гѣмѣнѣсима новѣскыи.
того же лѣта црѣ поистамѣи шѣ приидѣра
тѣю на великого кнѹа дмитрей иванови
ча. и на всю рѣсскѣю хуемлю. и послаи ша кѣ
кнѹа великыи дмитрей ивановичъ тѣмъ са
мѣ црѣ и дѣтѣмъ на него. со всѣю силою своєю.
и не спана бои противѣмѣ. ни по нѣрѣси
на црѣ. но по фѣхавѣс кой гѣа кѣ спромѣ.
црѣ же перѣшѣ ѿ кѣ хуа гѣа сѣрпоховѣ. и по
сѣмѣа москвѣ. авгѣ. гѣ. и послаи патѣрѣи
и хуа гѣа прѣмѣславѣ. и да хуа дѣ хуа гѣа
коломнѣ. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7. 4. кнѹа великыи
дмитрей ивановичъ тѣмъ гѣа кѣ приидѣи
митрополѣи. и бѣ ѿполѣма тѣмъ кѣ мѣи
митрополѣи. **Р**ѣ. 5. ѿ. 7. 4. мѣа марта
кѣ. на бѣго вѣ цѣни сѣтѣи авѣа кнѹа ѿлѣ
гѣа хуа хуа сѣкѣ хуа гѣа коломнѣ. того
же лѣта. и ю. кѣ. кнѹю великомъ дми
трею ивановичю родиса снѣ кнѹа пѣтрѣ.
и сѣтѣи сѣ сѣртѣи и гѣмѣнѣсима новѣскыи

рць: **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. мѣ. майа. ѿ. долго
ночи престависа хрѣтолюбивый и кнѣзь ве
ликий и дмитрий вановичъ всѣхъ рѣси. по
гоже лѣта кнѣзь великий и василей дмит
прѣвчъ сѣдина великомъ княжении и д
градъ вѣолодимирина скоемъ столѣ:
Влѣ. х. ѿ. ѿ. вѣ. и дѣи хъ цара града пре
сѣненый и кнѣзь и дмитрий прополи тѣхъ всѣхъ
рѣси. а снѣмъ дѣлами прополи тѣхъ словѣ.
андрѣи. анопольскый. а даганъскый. а да
архипѣпъ ростовъскый фѣѿдоръ. миха
илоѣпъ смоленскый. ерѣмѣѣпъ ра
ханъскый. и прѣста мѣтѣхъ вѣми пропо
лий. и бѣѣдинами пропольскыи вѣхъ и га
личъ и всѣхъ рѣси: **В**лѣ. х. ѿ. мѣ. сѣ. кѣ.
престависа прѣѿбѣнный и гѣменъскѣ рѣсѣ.
сѣтѣй и старецъ. тоѣже ѿ сѣни мѣ. ѿ. кѣ.
придѣи хордѣна москвѣ кнѣзь великий и ва
силей дмитрѣвчъ: **В**лѣ. х. ѿ. т. мѣ. ано
ѣ. кѣ. и кѣ. ѿ. бѣ. дѣ. пою тѣ прѣстависа
пресѣненый фѣдоръ архипѣпъ ростовъскы
й. и гарославъскый. пасѣцрѣкѣ вѣхъ ю. ѣ.
ѣ. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. поставленъ бѣ Григорий
ѣпъ ростовъ. мѣ. марта. ѿ. индикта.

д. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. прѣстависа блѣговѣрный
и кнѣзь александръ ростовъскый. нареченый и.
вѣмнишьскомъ чинѣ андрѣи. и ю. ѿ.
Влѣ. х. ѿ. т. индикта. т. прѣстависа
арѣпъ прѣжѣ бѣвшый и ѣпъ. тогоже лѣ
та прѣстависа кнѣзь михайло юрѣвчъ.
ростовъскый. тогоже лѣта хараписа кнѣ
зь вѣликий и василей дмитрѣвчъ сѣской
мѣтѣхъ сѣмъ кнѣземъ вѣтѣ по фѣтѣ мѣли
товъскыи мѣ. **В**лѣ. х. ѿ. ѿ. и ю. ѿ. гѣ. ча
дѣи. бѣи хъ гѣ вѣльсѣмъ: **В**лѣ. х. ѿ. т.
индикта. т. прѣстависа пресѣненый и ми
трополѣи кнѣзь и кнѣзь вѣскый. и всѣхъ рѣси.
сѣмъ. т. вѣ. а. чѣ. а. пасѣцрѣкѣ вѣхъ ю. ѣ. а.
тогоже лѣта прѣстависа блѣговѣрный
и кнѣзь костантинъ ѿ андрѣевичъ ростовъ
скый. нареченый и вѣмнишьскомъ чинѣ
и кѣ. а. а. прѣ. кѣ. тогоже лѣта мѣ. а. и ю.
и. прѣстависа блѣговѣрный и великий кнѣ
гини дмитрѣвчъ ѣпъ ѣпъ. нареченъ вѣ
мнишьскомъ чинѣ ѣфросинѣ: **В**лѣ. х. ѿ.
ѿ. ѿ. индикта. а. сѣ. и. пойдѣ великий и кнѣ
василей дмитрѣвчъ кѣ смоленскѣ.
и вѣхъ градъ митровѣцъ. и пойдѣ кѣ хъ мѣ.

и вхаша похажую перемирь. соцтемьско
 имъсфитпор. томъ. ѿржтвастыабыадо
 петровадни. тогожеаѣтапогорѣ. градо
 стовъ. и цркви каминаа. тсборнаа. стаа
 быа падеа. и колоколы рахулиа шаса. и ны
 ху цркви погорѣ. дѣ. и людий много исхо
 пе. и ю. кѣ. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. в.
 сѣ. дѣ. пойдѣху великый и вифофѣна
 ха тасвоего на кнѣа на великого васильа
 дмитревича. и послѣша въ кнѣа великы
 и пойдѣху противъ емъ. и снидоша аѣорѣ
 цѣ. ѿ оугрѣ. и вхаша миръ. на тѣхъ жи
 мѣ пойдѣху божи и кнѣа дигѣ. и на ве
 ликого кнѣа васильа дмитревича. и да
 кмоскѣ. сѣ. жѣ. грасерповъ. а людѣи
 множествойсѣ. а ны въ полонъ поведѣ.
 и приде москѣ. мѣ. дѣ. в. в. е. и ста оу
 города. а во ароспѣстии повсѣи хемиръ
 стѣи. ѿ ниже грѣа переа славлѣа по жгоша.
 а в ростовѣ. и въ юрьевѣ. и по всѣмъ по
 гостомъ и по сѣломъ. крѣпѣномъ мно
 гоула створиша. и нѣ. и хѣ. коша. а ны
 ху въ полонъ поймаша. а едигѣ. и стоа
 шюу города. г. нѣли. и сожда саа своисвой

ми. и пойдѣ прочѣа на онъ петровѣ. а ма
 ти митрополитѣ. а людѣи множествомъ по
 лонъ поведѣ. а градоу ланичѣа же не створи
 то же ху имѣ престаа вискнѣа ѿ нѣ. а
 фѣдородичъ рос товъ сѣи. и наречѣи въ
 мнишь сѣомъ чинѣ а фонасѣи. **В** лѣ. 5.
 ц. 1. индикта. г. вѣидѣ пресѣи и мипро
 поли тѣ. фотѣи. кѣ. е. в. сѣи. и ксѣнрѣси.
 и црѣа града на кѣ. е. в. и приде на москѣ.
 в. в. великѣ. днѣ. а прила. кѣ. в. тогоже аѣта
 пришеши бѣху божи и татаровѣ. и ху гоно
 мѣ в. володимирю. и градоу многоула ство
 риша. и цркви въ борнѣа стѣи. абыа граху грави
 ша. и иконѣа до твораху ѿ драша. а грѣ
 по жгоша. ѿ того ѿгна и колоколы раху
 лиа шаса. а людѣи множествомъ исѣ. коша.
 а ны въ полонъ поведоша. сѣ. же хула створи
 са мѣа и ю. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. д. мѣ.
 саца. сѣ. кѣ. свѣрши са хурамъ прѣтѣи абыа
 в ростовѣ. ху борнаа. и же бѣи ху горѣ. а ѿ по
 жара. а сѣ. на бы мѣа. ѿ. а. бѣ. любивѣмъ
 григорѣмъ. е. по мѣ. в. ростовъ сѣи. и на ро
 сла вѣ сѣи. **В** лѣ. 5. ц. 1. индикта. г.
 мѣа. ѿ. сѣ. да на бы цркви каминаа.

+
Благоуспение стѣхъ аще до рога мило
вѣ. бгюлюбивымъ епомъ ростовскимъ
мъ. итарославскимъ григорьемъ. то
гоже лѣта поиде кнхъ великій вasilей дѣ
митревичь въ радъ айхорды придо
ежѣ ѿсїни: **Р**лѣ. х. ц. іа. престависа
благочинный кнхъ юрьй ѿ ндрѣвичь.
ростовский. нареченый во мнишьско
мъ чинѣ грасимъ: **Р**лѣ. х. ц. ів. того
рѣ граи въ рывесъ. и посѣ. по ежихимы
ѿехъ акнхъ тарославъ володимиричь вли
твъ: **Р**лѣ. х. ц. іг. престависа блговъ
руный кнхъ костантинъ володимери
чъ Ростовский. нареченый въ мнишь
скомъ чинѣ касьянъ. тогоже лѣта ро
дися кнхъ великомъ вasilью дмитре
евичю снъ вasilей. марта. іа. того же
лѣта по горѣ грамскѣ. тогоже лѣта
погыбѣ слнцѣ. ию. х. въ паницю было.
искръѣлъчасъ возхленѣ ѿ лица земнаго:
Рлѣ. х. ц. іа. поставленъ бы сѣмъ
епомъ новгородъ великомъ. митро
политомъ фотѣемъ. мѣа марта.
ів. внелю. тогоже лѣта приехъ али кнхъ

новъ городъ сїи єна москвѣ. ієвѣликомъ кна
хю василью дмитрієвичю. ієнхъ иванъ
васильєвичъ. ієнхъ иванъ борисовичъ.
аснхъ єго на перѣ приєхъ ахъ да годъ алекс
ндръ. того же лѣта градъ сїи строма ху
ложна бы. **Р**лѣхъ. ѿ. ѿ. іє. мѣ айю. въ
въ. чѣнощи. престависа блговѣрнѣи кна
хъ иванъ васильєвичъ. великого ієнхъ аснхъ.
хъ ло превѣлѣннѣи ємъ. того же лѣта
ієнхъ данило борисовичъ приєхъ на москвѣ.
Рлѣхъ. ѿ. ѿ. іє. пакы ѿ бѣжаша ієнхъ иновъ
городъ сїи є данило да иванъ борисовичи.
Рлѣхъ. ѿ. ѿ. іє. престависа ієна гинина сѣ
сѣа. ієоста нпиноца дмитрієвича. мѣ
сѣа ѿ ієпабра. ч. ѿ. ч. + ч.

Ἐργίεπαμνηστική;

Μυθολογία Ἑλληνικῆς ἀθροῦ
Περὶ. Καὶ ὁμογενῶς ἑαυτῶν. Α. 141.
N: Α. 61. οὐ. 139 οὐ.

Βίβλος ἀντιγράφων ἐκ τῆς ἀρχῆς
ἐκ τῆς 6600 - 6700 οὐ. ἀντ. 113 - γο 270.

6927
5508
1418

Всего 261 л.
9/III-29.

Занесено на 6927 -

143

№ 173

№ 236. Московско-академическая летопись*

Кон. XV - нач. XVI в. (б.зн.: близок Брик № 4895 - 1498 г., близок Брик № 15376 - 1498 г., Лихачев № 1270 - 1497 г.). Так датирована рукопись А.Н.Насоновым - см. А.Н.Насонов. Летописный свод XV века. - Там же, стр. 276. Леонидом рукопись датирована XV в. (см. Леонид, Указ. соч., вып. I, стр. 123). На верхней крышке наклейка с "№ 5". На обороте нижней крышки запись: "Prefectus лавра 7".

* Название взято в статье А.Н.Насонова: Летописный свод XV века. - Материалы по истории СССР. II. Изд. АН СССР, М., 1955, стр. 276.

Источники: Российские Царства, Моск.
Св. Архивная рукопись
Наклеена на листе № 100. С. 100.

6927.

Копия с листа № 100.

Ближе к Радзив.